ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
(1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 11ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
	Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ
	Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ
ΤΥΕΣ

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α
ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ
ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ
ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α
Τηλ. (Εσωτ.) 3192
Φ.205/19/263248
Σ.1355
Αθήνα, 19 Αυγ. 98
Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: Στρατιωτική Ιστορία

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος
ΥΕΘΑ

Ακριβές Αντίγραφο

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ — *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 — *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1ο τόμο, του 1945 στους 1ο-2ο, του 1946 στους 2ο -3ο, του 1947 στους 3ο-4ο-5ο-6ο, του 1948 στους7ο-8ο-9ο-10ο-11οκαι του 1949 στους τόμους 12ο-13ο-14ο-15ο και 16ο.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

<u>ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ</u>

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ‘‘αρχηγία’’ της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ‘‘*de facto*’’ αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκωμοσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ''Εθνική Πολιτοφυλακή'' και θα την αντικαθιστούσε η ''Εθνοφυλακή'', την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ' όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της ΧΙΙΙ Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ‘‘Χ’’ υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ‘‘Μάχη των Αθηνών’’. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ''Συμφωνία της Βάρκιζας'' στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ''Μεσία''. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ''σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα''. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ''πράκτορα των Άγγλων'', δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ‘‘Αυτοάμυνας’’, με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ‘‘Δεκεμβριανών’’ αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ‘‘κατ’ επιταγή’’ των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τ ρ ί τ ο ς Γ ύ ρ ο ς (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ‘‘να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο’’, με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ‘‘Συγκροτημάτων’’. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ‘‘Συγκροτήματα’’ συνιστούσαν ένα ‘‘Υπαρχηγείο’’ ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ‘‘Περιφερειακά Αρχηγεία’’ και τα ‘‘Αρχηγεία Περιοχών’’. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. **Α**ποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’ της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

<u>Στο 1ο στάδιο:</u> Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

<u>Στο 2ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

<u>Στο 3ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ‘‘Κυβέρνηση του Βουνού’’ έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ‘‘Κομινφόρμ’’, που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ‘‘Κυβέρνησης του Βουνού’’ ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ' αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ''νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης''. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ''*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*'' (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ''*ΠΥΡΣΟΣ*'', περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Α''*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*''ΠΥΡΣΟΣ Β''*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Γ''*).

53. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Α*'' (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Β*'' (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Γ*'' (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
1	Αθήνα 3/12/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Διοικητές Α΄ και Β΄ ΣΣ	Έκθεση επιχειρήσεων Βιτσίου από 23/8 - 3/12/1948	1012/Α/1	24
2	Αθήνα 3/12/1948	ΓΕΣ/Α2/IV	Οργάνωση και Τακτική Συμμοριακών Δυνάμεων	1020/Α/26	168
3	Αθήνα 6/12/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Β΄ΣΣ, Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΣΕ, Α.Δ.Α., ΓΕΝ/Γ	Σχέδιο ενέργειας κατά τη χειμερινή περίοδο 1948-1949	1016/Α/73	192
4	Αθήνα 6/12/1948	ΑΔΑ προς Δ.Α.Υ./Α΄, Δ.Α.Υ./Β΄, Δ.Α.Υ./Γ΄, Α.Β. Λαρίσης, Α.Α. Κοζάνης	Παρατηρήσεις επί της δράσεως της Αεροπορίας και της συνεργασίας με τον Στρατό από 21 μεχρι 30 Νοεμβρίου 1948	1015/Δ/7	196
5	Αθήνα 8/12/1948	ΓΕΣ προς την Εθνική Κυβέρνηση	Υπόμνημα Αντγων προς την Εθνική Κυβέρνηση	Αρχείο Γιατζή 0003/Δ/14	199
6	Αθήνα 14/12/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς υφιστάμενες Διοικήσεις	Σχέδιο επιχ. «ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ»	1085/Ζ/9	202
7	Αθήνα 12/12/1948	ΥΝ/ΓΕΝ/Γ΄προς ΓΕΝ/ΠΚ, ΝΔΝΑ, ΝΔΔΕ	Ναυτικό Σχέδιο Επιχειρήσεων «ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ»	1015/Β/9	211
8	Αθήνα 18/12/1948	Ανωτ. Δκση Αεροπορίας προς ΔΑΥ/Α	Διαταγή Επιχ. υπ΄αριθ΄. 4 συνθηματικό «ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ»	1030/Δ/3	215
9	Αθήνα 30/1/1949	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση Επιχειρήσεων Πελοποννήσου .Σχέδιο «ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ» (19 Δεκ.- 29 Ιαν. 1949).	1084/Β/9	221
10	Θράκη 12/12/1948	Διοίκηση Εθνοφρουράς Θράκης προς VII Μερ.	Έκθεση επί προσβολής χωριού Μάκρη υπό συμμοριτών (12/12/1948)	1418/Γ/28	230
11	Αθήνα 15/12/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση πεπραγμένων Επιχειρήσεων Βίτσι (31 Οκτ. -3 Δεκ. 1948)	1084/Β/7	234
12	Αθήνα 14/12/1948	Αρχηγός Χωροφυλακής προς Υπουργείο Δημ. Τάξης, Γεν. Δνση Χωροφυλακής, Δνση Ασφαλείας	Επίθεση κατά Καρδίτσας	1017/Α/383-384	268
13	Λάρισα 20/12/1948	Δ.Ε.Θ. προς Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1- Κ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1	Συνοπτική Έκθεση γεγονότων Καρδίτσης 12-13/12/1948	1012/Δ/40	270
14	Αθήνα 3/2/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Δκτές Σωμάτων Στρατού, Μεραρχιών, Ανωτέρ. Στρατ. Δνσεων, Στρατιωτ. Δκσεων	Διδάγματα από την προσβολή Καρδίτσας	1017/Α/371	279
15	Καρδίτσα 3/12/1948	Φρουρά Καρδίτσας προς ΤΣΕΚ	Έκθεση πεπραγμένων φρουράς Καρδίτσας κατά τη μάχη εναντίον των επιτιθέμενων συμμοριτών	1411/ΣΤ/66	281

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
16	Καρδίτσα 16/1/1949	ΔΣΕ/Κλιμ. Γεν. Αρχ. Νοτίου Ελλάδος	Συμπεράσματα μάχης Καρδίτσας (Συμπληρωματική)	1037/Β/26	285
17	Λάρισα 3/2/1949	ΣΔΘ/ Δκτης προς Β΄ΣΣ/Α1	Έκθεση των εντυπώσεων μου στην Καρδίτσα	1111/Β/19	289
18	Λάρισα 23/12/1948	Δ.Ε.Θ. προς Β΄ΣΣ/Α1	Έκθεση των γεγονότων των Σοφάδων της 19-20/12/1948	1012/Δ/71	292
19	Αθήνα 24/12/1948	Α.Δ.Α. προς Υπουργό Αεροπορίας, ΓΕΑ/Α1, ΓΕΣ/Α1, ΔΑΥ/Α΄-Β΄-Γ΄, ΑΒ Λάρισας	΄Εκθεση της δράσεως της Αεροπορίας κατά τη χρονική περίοδο από 1η Νοεμβρίου μέχρι 30 Νοεμβρίου 1948 υπ' αριθ 7	1015/Δ/6	298
20	Αθήνα 24/12/1948	Α΄ΣΣ /Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Σχέδιο εκκαθαριστικών επιχ.στην Πελοπόννησο	1089/Β/12	303
21	Λάρισα 24/12/1948	Β΄ΣΣ/Α1 προς Ι-ΙΙ- VIII-Χ- XV-Μερ., ΔΕΘ, ΔΕΔΜ, 83 Περ./Α1	Σχέδιο ενεργείας χειμερινής περιόδου.	1105/Γ/90	306
22	Κοζάνη 25/12/1948	XV Μερ./Α1 προς 77-61 Ταξ./Α1	Δγη επιχειρήσεων XV Μερ.	1179/Γ/32	311
23	ΣΔ/ΔΣΕ 21/12/48	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας/ ΔΕΠΙΧ προς Χ Μερ. Αρχηγείο Καϊμακτσαλάν, Ιππικό, Σαμποτέρ	Έκθεση για τον ελιγμό Βίτσι - Καϊμακτσαλάν - Επιχείρηση Έδεσσας – Νάουσας (21-22/12/ 1948) και Αρδέας (28-29/12/1948)	1013/Δ/36	315
24	Χαλκη-δόνα 3/2/1949	XI Μερ./Α1 προς 31-32-33 Ταξ., ΤΣΕΒ, ΤΣΕΚ, 511-519 ΤΠ, 30-43-44-45-46-63-64-70-71 ΤΕ	Έκθεση κατά Αρδέας, του 516 ΤΠ (28 Δεκ 48)	1175/Β/16	329
25	Αθήνα 27/12/1948	ΓΕΣ/Α2/VIII προς Α'-Β'-Γ' ΣΣ, ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ/Α2, Μερ./Α2	Αυτοκριτική συμμοριτών	1033	338
26	Θεσ/νικη 27/12/1948	ΔΕΚΜ/Α1-Α2 προς Γ'ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχείρησης 24-26 Δεκ. 1948	1413/Β/87	342
27	Αθήνα 31/12/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄- Β΄-Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ	Συνοπτικός Πίνακας Απωλειών Ημ - ΚΣ έτους 1948	1020/Β/21	346
28	Αθήνα 14/1/1949	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄ - Β΄ -Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ	Στατιστική Απωλειών έτους 1948	1020/Β 1021/Α/2	347
29	Αθήνα 21/11/1948	ΓΕΣ/ΔΕΠΙΧ	Επιχειρήσεις 1948	Αρχείο Γιατζή 0001/Γ/60	349
30	Θεσ/νικη 7/1/1949	Γ'ΣΣ/Α2-Α1 προς Υ.Σ., ΓΕΣ/Α1-Α2, Αντγο Τζ'εϊμς, Βαν Φλητ, Βρ. & Αμερ. Στρατιωτική Αποστολή	Έκθεση δράσης Γ΄ ΣΣ κατά το έτος 1948	1124/Α/1-2	352
31	Θεσ/νικη 8/1/1949	ΣΔΚΜ/Α1 προς Γ'ΣΣ/Α1-Α2	Έκθεση δραστηριότητας ΔΕΚΜ έτους 48	1412/Β/1	362

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ
Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν   Β Ι Τ Σ Ι Ο Υ   1 9 4 8

(Από 23/8/1948 έως 3/12/1948)

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1

ΠΡΟΣ: Διοικητάς Α΄ και Β΄ΣΣ
Αριθμ.Α.Π.8457 Α/Φ.49/31

Μετά την ολοκλήρωσιν καταλήψεως ΓΡΑΜΜΟΥ συνεχίσατε εξερεύνησιν ολοκλήρου περιοχής προς ανεύρεσιν κρυμμένων εφοδίων, αποθηκών

Εξερεύνησις περατωθή ταχύτερον και Σώματα Στρατού αναπροσαρμόσωσι διάταξίν των εις ζώνας ευθύνης των συμφώνως 8260 Α/18ης Αυγούστου οδηγίας Γ.Ε.Στρατού.

Ιδιαιτέρα προσοχή δοθή ταχυτέραν ανασυγκρότησιν Μονάδων και παροχήν απαραιτήτου αναaπαύσεως.

Β΄ Σώμα Στρατού αρχίση ωθή δυνάμεις προς αντιμετώπισιν ΒΙΤΣΙ.

Ομοίως δέον καθαρίση ταχύτερον κατάστασιν Επαρχίας Καλαμπάκας - Επαρχίας Μετσόβου.

Α΄ Σώμα Στρατού αποσύρη 71 Ταξιαρχίαν και 4ον Λόχον Ορεινών Καταδρομών (ΛΟΚ). Μονάδες αύται από 25 Αυγούστου κινηθώσι προς Α.Σ.Δ.Σ.Ε. ως οδηγίαι ΓΕΣ.

Αναφέρατε λήψιν.-

Ελήφθη 21.8.1948 ώρα 1310΄ — Αρχηγός ΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

1. (α) Κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ η πρόθεσις των ΚΣ να δημιουργήσουν την περιοχήν ΒΙΤΣΙ ελευθέραν δι' εαυτούς μετά την προβλεπομένην απώλειαν ταύτου, ούσα επιβεβλημένη διά λόγους γενικωτέρας ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ πολιτικής, δεν αιφνιδίασεν στρατηγικώς, από απόψεως πληροφοριών, την ηγεσίαν των Ενόπλων Εθνικών Δυνάμεων.

(β) Οι λόγοι οίτινες Στρατιωτικώς και Πολιτικώς επέβαλλον τας επιχειρήσεις ταύτας είναι οι αυτοί με τους επιβαλλόντος τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ 1948, περιλαμβανόμενοι εν εκτάσει εις την έκθεσιν επιχειρήσεων "ΚΟΡΩΝΙΣ".

2.- Μετά την λήξιν των αγώνων του ΓΡΑΜΜΟΥ (Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος 1948) και την ολοκληρωτικήν κατάληψιν και εκκαθάσιριν τούτου η ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ είχεν ως ακολούθως:

(α) ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

-ι- Η δύναμις των Κ.Σ. κατά περιοχάς ήτο:

- ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2.700
- ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ (Α.Σ.Δ.Σ.Ε.) 1.200
- ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ 1.300
- ΖΑΓΟΡΙΑ 120
- ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ 500
- ΣΟΥΛΙ 400
- ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑ 160
- ΒΙΤΣΙ (Και εκ ΓΡΑΜΜΟΥ και ΑΛΒΑΝΙΑΣ προς ΒΙΤΣΙ 5.000
- ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ 150
- ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ 100
- ΠΙΕΡΙΑ 300
- ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΣ 820
- ΚΙΣΣΑΒΟΣ - ΠΗΛΙΟΝ 500
- ΑΓΡΑΦΑ - ΚΟΖΑΚΑΣ 1.200
- ΧΑΣΙΑ 150
- ΝΕΣΤΟΣ - ΕΒΡΟΣ 2.700
- ΑΞΙΟΣ - ΝΕΣΤΟΣ 3.350
- ΑΞΙΟΣ - ΒΕΡΜΙΟΝ 1.050
- ΣΑΜΟΣ 140
- ΚΡΗΤΗ 40
- ΜΥΤΗΛΗΝΗ 20

Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ν 21.900

Εφεδρεία εντός ΕΛΛΑΔΟΣ 4.000

" εκτός " 8.000

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ΠΕΡΙΠΟΥ............ 34.000

-ιι- Αι δυνάμεις αύται ευθύς μετά την 3ην ολομέλειαν του ΚΚΕ έλαβον εντολήν να εντείνουν την δράσιν των εις ολόκληρον την χώραν. Ούτω:

Εις την Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ και ολίγον όπισθεν του μετώπου αι προσβολαί φαλάγγων και κατωκημένων τόπων είναι συχνόταται.

Εις την ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ και ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ και ΘΡΑΚΗΝ ουδεμία ημέρα παρήλθεν άνευ Κ.Σ. δραστηριότητος.

Εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ η κατάστασις είναι ακόμη χειροτέρα προσβαλλομένων διαδοχικώς των πόλεων ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

Εις την ΣΤΕΡΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ κατάστασις εμπνέουσα ανησυχίας.

(β) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Η διαφυγή των Κ.Σ. εκ ΓΡΑΜΜΟΥ και η εγκατάστασίς των εις ΒΙΤΣΙ, η χαώδης εις ολόκληρον την χώραν κατάστασις εκ της δράσεως των Κ.Σ., η αφόρητος ανύψωσις του τιμαρίθμου της ζωής, η πολιτική αστάθεια, η κάθοδος των κατοίκων προς τας πόλεις, αι καταστροφαί, εδημιούργησαν ατμόσφαιραν πρωτοφανούς αγωνίας εις τον Λαόν.

(γ) ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ Β΄ΣΣ

-ι- Αι απώλειαι των μονάδων του Β΄ΣΣ εις ΓΡΑΜΜΟΝ ανέρχονται συνολικώς:

Αξ/κοί Νεκροί	44
Τραυμ.	196
αγνοούμ.	3
Οπλίται Νεκροί	609
Τραυμ.	3 .026
αγνοούμ.	42
ΣΥΝΟΛΟΝ	3.920

Αι ανωτέρω σοβαρώταται απώλειαι εστέρησαν τας μαχίμους μονάδας των καλλιτέρων Αξ/κών και οπλιτών, προερχόμεναι δε ιδία εκ ναρκών προσωπικού παρουσιασθείσας εις ευρείαν κλίμακα κατά τας επιχειρήσεις ταύτας, είχον σοβαρώς μειώσει το ηθικόν των μαχητών.

-ιι- Η σκληρά και συνεχής προσπάθεια δύο και πλέον μηνών εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ κατέβαλεν σωματικώς και ψυχικώς τα τμήματα τα οποία ανέμενον με αγωνίαν την λήξιν των αγώνων τούτων.

-ιιι- Η κατάληψις και πλήρης εκκαθάρισις του ΓΡΑΜΜΟΥ και εν συνεχεία της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, αποτέλεσμα υπερεντάσεως προσπαθειών, εγένετο δεκτή από Αξ/κούς και οπλίτας, με εξαιρετικήν ανακούφισιν και εωρτάσθη κατά τον πλέον έκδηλον τρόπον, διότι εθεωρήθη ως το τέρμα του κατά των συμμοριτών τριετούς σκληρού αγώνος και ως τελική Νίκη των Εθνικών Δυνάμεων.

Ουδείς εφαντάσθη ότι, της σπουδαίας αλλά τόσον εις αίμα πληρωθείσης Νίκης, δεν θα εγένετο ταχίστη εκμετάλλευσις προς ολοκληρωτικήν εξόντωσιν των συμ/τών και ότι νέοι σκληροί αγώνες ανέμενον τας μονάδας του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ εις ΒΙΤΣΙ.

3.- ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ "ΒΙΤΣΙ" ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΕΣ

(α) Το ΓΕΣ από 18.8.1948 διατυπώνον τας προθέσεις του υπό τύπον οδηγιών επιχειρήσεων εις την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 8260/18.8.1948 διαταγήν του βασιζομένων επί της αποδειχθείσης ορθής προϋποθέσεως ότι η επιχείρησις ΚΟΡΩΝΙΣ θα τερματισθή μέχρι 1 Σ/βρίου, παρέσχε τα απαραίτητα στοιχεία εις τας Μ.Μ. διά τον καταρτισμόν των Σχεδίων των και καθορίζει ως αποστολήν του Β΄ΣΣ.

- Την κατοχήν της Ανατ. Ζώνης του ΓΡΑΜΜΟΥ και την παρεμπόδισιν διεισδύσεων Κ.Σ. εις την περιοχήν ταύτην
- Την εκκαθάρισιν της ζώνης ευθύνης του εκ των Κ.Σ. με προτεραιότητα την περιοχήν ΒΙΤΣΙ.
- Την παρεμπόδισιν επανεισδύσεως Κ.Σ. εις την ΕΛΛΑΔΑ.

(β) Το ΓΕΣ επίσης από 21.8.1948 διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 5457/Φ.4009/31 210935.8.48 Διαταγήν του εντέλλεται:

-ι- Ιδιαιτέρα προσοχή να δοθή ταχυτέραν ανασυγκρότησιν μονάδων και παροχήν απαραιτήτου αναπαύσεως.

-ιι- Β΄ΣΣ αρχίση ωθή δυνάμεις προς αντιμετώπισιν ΒΙΤΣΙ. Ομοίως δέον εκκαθαρίση ταχύτερον κατάστασιν επαρχίας ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - Επαρχίας ΜΕΤΣΟΒΟΥ.

(γ) Το ΓΕΣ επίσης την 21.8.48 διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 8488Α/Φ.4009/31/211815 Διαταγής του προς Β΄ΣΣ διατυπώνει ως εξής τας εντολάς του:

"Επισημαίνω ιδιαιτέρως ταχείαν και δραστηρίαν λήψιν μέτρων προς ΒΙΤΣΙ (.) Ανάγκη συνεχισθή δίωξις Κ.Σ. εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ (.) Εις πρώτην σειράν επείγοντος, εκκαθάρισις περιοχής βορείως ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ εις τρόπον ώστε να μη δοθή χρόνος προς ανάπαυσιν και ανασυγκρότησιν των εις την περιοχήν ταύτην καταφευγόντων μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ λειψάνων του ΓΡΑΜΜΟΥ".

4.- ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ "ΒΙΤΣΙ" υπό του Β΄ΣΣ

(α) Το Β΄ΣΣ από 9 Αυγούστου 1948 ασχολείται ζωηρώς με το πρόβλημα ΒΙΤΣΙ, διατυπώνει δε ως εξής τας αντιλήψεις του προς ΓΕΣ διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 752/091045/8/1948 αναφοράς του.

"Συμμορίται λόγω όγκου των δεν θα γίνουν πιθανώς δεκτοί υπό ΑΛΒΑΝΩΝ περίπτωσιν εκκενώσεως ΓΡΑΜΜΟΥ(.) Λίαν πιθανώς καταφύγουσι ΒΙΤΣΙ προς διασωσίν των(.) Ενδείκνυται όθεν ύπαρξις περιοχήν ταύτην από τούδε δυνάμεων Εθνικού Στρατού προς αντιμετώπισιν ανωτέρω ενδεχομένου(.) Σώμα Στρατού δεν δύναται να διαθέση αναγκαίας δυνάμεις δι' άνω σκοπόν και θέτει υπ' όψιν υμών ανωτέρω ενδεχόμενον".

(β) Επίσης το Β΄ΣΣ από 21.8.1948 αναφέρει εις ΓΕΣ διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 829/2113/21.8.1948 αναφοράς του ότι:

"Προς αντιμετώπισιν διαρροής Κ.Σ. προς ΒΙΤΣΙ και απαγόρευσιν εγκαταστάσεώς των επί τούτου προσηνατόλισα XV Μ. προς ΒΙΤΣΙ. Προς ΓΡΑΜΜΟΝ δι' εκκαθάρισιν από υπολείμματα και εξερεύνησιν τούτου διέθεσα Ι και ΙΙ Μερ/χίας(.) Υπό XV Μ. ετέθη προσωρινώς 35 Ταξ/χία".

(γ) Το Β΄ΣΣ την 25.8.1948 εκδίδει την διαταγήν Επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙΟΥ.

5.- ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ του ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ "ΒΙΤΣΙ" υπό των Κ.Σ.

Η Κ.Σ. ηγεσία αποτυχούσα εις την Στρατηγικήν της επιδίωσιν "να μετατρέψη τον ΓΡΑΜΜΟΝ σε τάφο του μοναρχοφασισμού" εύρεν την λύσιν "ΒΙΤΣΙ" ως την προτιμοτέραν.

Ιδού τι γράφει σχετικώς ο ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ εις το τεύχος ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ Ν/βρίου 1948.

Έτσι η ανάγκη του ελιγμού είχε αποκρυσταλλωθή και ψύχραιμα αποφασισθή και προετοιμασθή. Και ο ελιγμός αυτός είχε συλληφθή και σχεδιασθή σαν ένας κρίκος που θα μετέφερε το πεδίο της μάχης στο ΒΙΤΣΙ όπου θα συνεχιζότανε και θα ολοκληρωνότανε η Στρατηγική επιδίωξις του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Έτσι το Σχέδιο ΓΡΑΜΜΟΣ - ΒΙΤΣΙ πρόβαλε σαν ένα οργανικά δεμένο σύνολο που απέβλεπε στο να εξαντλήση την επιθετικήν δυνατότητα του μοναρχοφασισμού, να ολοκληρώση την Στρατηγική επιτυχία και στα 1948 και, να δώση την δυνατότητα στο Δ.Σ.Ε., σε συνέχεια, να επιδοθή στο να πραγματοποιήση τις δικές του επιδιώξεις ....

Ο ΓΡΑΜΜΟΣ δεν έγινε ο Στρατηγικός τάφος του μοναρχοφασισμού ....

Εμείς, με μια υπεράνθρωπη προσπάθεια, θα μπορούσαμε να κρατήσουμε άλλο ένα μήνα το ΓΡΜΜΟ - Τότε όμως δεν θάμαστε ικανοί για το ΒΙΤΣΙ".

6. ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΒΙΤΣΙ 1948

Η όλη επιχείρησις ΒΙΤΣΙ 1948 εξετάζεται ως κάτωθι:

(α) ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
Εισαγωγή

(β) ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

-ι- ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Έκθεσις επιχειρήσεων από 23/8/1948 έως 23/9/1948

-ιι- ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
Έκθεσις επιχειρήσεων από 24/9/1948 έως 27/10/1948

-ιιι- ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ
Έκθεσις επιχειρήσεων από 28/10/1948 έως 3/12/1948

(γ) ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ
Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

(δ) ΠΙΝΑΚΕΣ - ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

-ι- Πίναξ "Α" εμφαίνων τας λαβούσας μέρος Μονάδας κατά περιόδους.

-ιι- Πίναξ "Β" εμφαίνων αναλυτικώς και συγκεντρωτικώς τας απωλείας εκάστης Μονάδος Στρατηγείου ή σχηματισμού.

-ιιι- Πίναξ "Γ" εμφαίνων τας απωλείας των Κ.Σ. κατά περιόδους.

-ιυ- Πίναξ "Δ" εμφαίνων συγκριτικώς τας απωλείας των Κ.Σ. και ημετέρων συνολικώς κατά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙΟΥ 1948.

-υ- Σχεδιάγραμμα "Α" εμφαίνον υπό κλίμακα 1:100.000 την διάταξιν των αντιπάλων δυνάμεων κατά την έναρξιν των επιχειρήσεων της πρώτης περιόδου και το γενικόν Σχέδιον ενεργείας των ημετέρων δυνάμεων.

-υι- Σχεδιάγραμμα "Β" ομοίως κατά την έναρξιν των επιχειρήσεων της Δευτέρας Περιόδου.

-υιι- Σχεδιάγραμμα "Γ" εμφαίνον υπό κλίμακα 1:80.000 την Ζώνην επιχειρήσεων "ΒΙΤΣΙ".

7.- Ο διαχωρισμός του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΙ εις τρεις περιόδους δεν αποτελεί σαφή τοιούτον από απόψεως επιχειρήσεων. Εγένετο όμως διότι εκάστη περίοδος αναλαμβάνεται υπό ετέρου Στρατηγού και παρουσιάζει ωρισμένα χαρακτηριστικά από απόψεως αποστολών, προπαρασκευής, διαθεσίμων μέσων κ.λ.π.

ΤΕΛΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ Β Ι Τ Σ Ι 1948

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Σ Κ Ο Π Ο Σ

1.- Βάσει της αποστολής του (Α.Α.Π. 8260/18.8.1948/ΓΕΣ) το Β΄ΣΣ καθώρισεν ως ΣΚΟΠΟΝ της επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ

(α) Την ταχυτέραν συντριβήν των εις την περιοχήν ταύτην εγκατεστημένων συμ/κών δυνάμεων και εκείνων αίτινες διέρρευσαν εις αυτήν εκ ΓΡΑΜΜΟΥ ως και την απαγόρευσιν πάσης διαφυγής τούτων προς το εσωτερικόν της χώρας.

(β) Την εγκατάστασιν ημετέρων δυνάμεων κατά μήκος της μεθορίου προς έλεγχον των από των Ομόρων Κρατών προς το ημέτερον έδαφος αγουσών οδεύσεων και απαγόρευσιν επανεισβολής κ.λ.π.
(Α.Α.Π. 1000/25.8.1948/Β΄ΣΣ).

Ε Δ Α Φ Ο Σ

2.- Καθορισμός περιοχής

Η Ζώνη των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ έχει τα κάτωθι όρια:

ΒΟΡΕΙΟΝ: ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΑ σύνορα από Λίμνης ΠΡΕΣΠΑΣ μέχρις ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΩΝ.

ΔΥΤΙΚΟΝ: ΑΛΒΑΝΙΚΑ σύνορα από Λίμνης ΠΡΕΣΠΑΣ μέχρι Ν.Δ. ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

ΝΟΤΙΟΝ: Από ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων κατά μήκος οδού Αγ. ΚΥΡΙΑΚΗ (Ν.3443) - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ - ΑΕΤΟΣ (Ν. 7154).

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ: Αι απτόμεναι του πεδινού διαδρόμου ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ κλιτείς του ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ όρους ήτοι ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΣ - ΦΛΩΡΙΝΑ - ΥΔΡΟΥΣΑ - ΑΕΤΟΣ.

Το έδαφος ολόκληρον της περιοχής ταύτης είναι βαθέως διακεκομμένον με αποτόμους χαραδρώσεις και ως επί το πολύ με βραχώδεις κλιτείς. Εκτός της Ν.Δ. του περιοχής της ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (ορεινός όγκος ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ), όπου το έδαφος είναι σχετικώς ακάλυπτον, εις την λοιπήν περιοχήν παρουσιάζεται ως επί το πλείστον πυκνώτατα δασωμένον.

Εις την καθορισθείσαν ως άνω περιοχήν περιλαμβάνεται ο εισερχόμενος εκ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ορεινός όγκος ΒΑΡΝΟΥΣ, από του οποίου διά της διαβάσεως ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ εκτείνεται με γενικήν κατεύθυνσιν από ΒΟΡΡΑ προς ΝΟΤΟΝ το κυρίως ΒΙΤΣΙ ή ΒΕΡΝΟΝ (ΒΙΓΛΑ - ΔΟΥΝΤΣΑ (Ν.5067) - ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ - ύψ. 1685 - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - κορυφή ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΒΕΡΠΙΣΤΑ μέχρις αυχένος ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ δι' ου ενούται με τον ορεινόν όγκον ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.

Εκ της κυρίας ταύτης κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ - ΒΕΡΝΟΣ εκσπώνται:

(α) Εκ του ορεινού κόμβου ΚΝΟΙΤΣΑΤΑΣ (Ν.4872) η κορυφογραμμή ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4473) - ΜΑΖΙ - ΠΡΕΒΟΛ (Ν.4167) - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ - ΒΑΡΜΠΑ - αυχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, και εκείθεν:

-και αφ' ενός προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν.2945) - ΤΑΛΙΚ - ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ (Ν.2549) - ΑΛΕΒΙΤΣΑ προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

-αφ' ετέρου ανατολικώτερον προς ορεινόν συγκρότημα ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΟΡΛΟΒΟ.

(β) Εκ του ορεινού ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΣΑ το αντέρεισμα υψ. 1919 (Ν.4866) - υψ. 1807 - ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ.

(γ) Εκ του ορεινού Κόμβου ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) το αντέρεισμα ΚΡΕΣΤΟΜΗΡΕΖΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΡΟΤΟ (Ν.4756).

(δ) Εκ της κυρίας κορυφής ΒΙΤΣΙ το αντέρεισμα ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΠΡΑΣΕΚΑ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν.4451) ευρισκόμενον υπό την κατοχήν των ημετέρων. ΄Απαντα τα λοιπά αντερείσματα ευρίσκονται υπό την κατοχήν του εχθρού.

Μεταξύ των αναφερθεισών κορυφογραμμών και αντειρίδων ρέουν διάφοροι ποταμοί, των οποίων ο σημαντικώτερος είναι ο άνω κλάδος του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ. (ΜΠΕΛΙΤΣΑ) πηγάζων από την περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ και διαχωρίζων τον όγκον του κυρίως ΒΙΤΣΙ από την κορυφογραμμήν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ.

Εις τους Δυτικούς πρόποδας του ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ εκτείνονται αι Λίμναι των ΠΡΕΣΠΩΝ και πέραν τούτων τα όρη του ΠΥΞΟΥ εκτεινόμενα μέχρις ΙΒΑΝ.

3.- Στρατιωτική αξία του εδάφους - Ζωτικόν έδαφος

Σ υ ν ά γ ε τ α ι εκ των ανωτέρω ότι, το έδαφος προσφέρεται διά την κατά βάθος κλιμάκωσιν της αμύνης του εχθρού επί διαδοχικών τοποθεσιών, ως είναι αι:

- ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ - υψ. 1919 - υψ. 1817 - ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ και
- ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΜΕΣΟΛΑΓΙΣΤΑ - ΒΑΡΜΠΑ

4.- Η όλη περιοχή δεν είναι βατή εις τροχόν οπουδήποτε. Μόνον αι υπάρχουσαι οδοί και εκατέρωθεν τούτων στεναί ενίοτε λωρίδες είναι βαταί εις τεθωρακισμένα. Τοιαύται οδοί διασχίζουσαι την περιοχήν ΒΙΤΣΙ είναι:

(α) ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ και εκείθεν, - είτε προς ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΝ - είτε προς ΒΑΤΟΧΕΡΙ (Ν.3759)-ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

(β) ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ - προς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ, ως ανωτέρω.

(γ) ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ.

5.- Σημεία δεσπόζοντα των ανωτέρω οδών και κατά συνέπειαν ζωτικοί διά τον αμυνόμενον εχθρόν χώροι είναι:

(α) ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ

(β) ΜΙΣΟΛΑΓΙΣΤΑ - ΠΡΕΒΟΛ

(γ) ΒΑΡΜΠΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ

6. Γενικόν Συμπέρασμα

Εκ της όλης ως άνω εξετάσεως του εδάφους της περιοχής ΒΙΤΣΙ καταφαίνεται, ότι διά να εξαρθρωθή η άμυνα ταύτης και να συντριβή ο επ' αυτής εχθρός πρέπει ο επιτιθέμενος να εκχυθή ταχέως αφ' ενός προς ΛΑΙΜΟΝ και αφ' ετέρου προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Ε Χ Θ Ρ Ο Σ

7.- Δεν πρόκειται περί σαφώς καθωρισμένου εχθρού.

΄Οτε εδόθη η αποστολή παρά του ΓΕΣ βάσει της οποίας το Β΄ΣΣ καθώρισεν τον ΣΚΟΠΟΝ της επιχειρήσεως ήτοι την 18.8.1951 ο εχθρός ευρίσκετο εν τη ενάρξει της εκτελέσεως του σχεδίου του προς εγκατάστασιν επί του ΒΙΤΣΙΟΥ (Επισυνάπτεται δελτίον πληροφοριών εμφαίνον τας κινήσεις των Κ.Σ. διά την εφαρμογήν του σχεδίου των εγκαταστάσεως επί ΒΙΤΣΙ από 17/8/1948 έως 31/8/1948).

8.- Εν συνόψει αι πληροφορείαι περί εχθρού εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ είναι αι ακόλουθοι:

(α) -Κατά τας αρχάς Αυγούστου 1948 εσημειούτο μόνον η 18η Κ.Σ. Ταξιαρχία εκ 360 Κ.Σ.

(β) -Κατά την 10ην Αυγούστου 1948 εσημειώθησαν αι 18 και 108 Κ.Σ.Ταξιαρχίαι συνολικής δυνάμεως 1250 Κ.Σ.

(γ) -Περί την 15ην Αυγούστου 1948 προσετέθη και η Ταξιαρχία ΛΙΑΚΟΥ και ούτω το σύνολον των Κ.Σ. ανήλθεν εις 1700 περίπου.

-Εις το ανωτέρω σύνολον προσετέθησαν μετά την 21ην Αυγούστου και αι 102, 103, 105, 107, 14 και 16 Κ.Σ.Ταξιαρχίαι (Σύνολον 2500 - 3000), ως επίσης και 800 περίπου Κ.Σ. αφιχθέντες εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ και ενταχθέντες εις τας συμμορίας ΒΙΤΣΙ.

(δ) Την 22αν Αυγούστου 1948 υπάρχουσι εις ΒΙΤΣΙ:

-1700 Κ.Σ. ωργανωμένοι εις τρεις Ταξιαρχίας μη συμμετασχόντες εις επιχειρήσεις, καλής μαχητικής ικανότητος.

-800 Κ.Σ. εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ καλής μαχητικής ικανότητος

-2.500 - 3.000 Κ.Σ. εκ ΓΡΑΜΜΟΥ μειωμένης μαχητικής ικανότητος και έχοντες ανάγκην ανασυγκροτήσεως τουλάχιστον επί 10ήμερον.

9.- Γενικόν Συμπέρασμα

Επιβάλλεται ταχεία ενέργεια κατά ΒΙΤΣΙ, ίνα μη δοθή χρόνος εις τους εκ Γράμμου αφιχθέντας εις ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. και αξιοποιηθούν.

Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Ι

Επί Κ.Σ. από 17ης μέχρι τέλους Αυγούστου 1948

αφορώσαι την περιοχήν ΒΙΤΣΙ

(Αι πληροφορίαι αύται δίδονται ίνα αντιληφθή τις τον ελιγμόν των Κ/Σ του ΓΡΑΜΜΟΥ)

17.8.1948

Βορείως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ μετά προέλασιν Α΄ΣΣ, αι συμμοριακαί δυνάμεις συνεπτύχθησαν επί της κυρίας κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ και κατά σειράν από Δυσμών προς Ανατολάς 102, 103, 105, 16 Ταξιαρχίαι, μη εντοπισθείσης εισέτι της ακριβούς των θέσεως (Α1).

Διλοχία υπό ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ κατέχει ύψ. 1310 περιοχής ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (Ν.4368).

Συμμορίται ΒΙΤΣΙΟΥ προβαίνουν εις οχύρωσιν περιοχής Δυτ. Οδού ΒΑΤΟΧΩΡΙ ΠΙΣΟΔΕΡΙ κατασκευάζοντες χαρακώματα και πολυβολεία επικαλυπτόμενα με σειράς κορμών δένδρων (Α2).

Επανήλθεν εκ ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ (Ν.2548) η διλοχία ΑΡΓΥΡΗ (Γ2).

18.8.1948

17/8. Την κυρίως κορυφογραμμήν ΓΡΑΜΜΟΥ από υψ. 2520 (Ν.0326) ΣΚΙΡΤΣΗ (Ν.0624) - ΚΙΑΦΑ (Ν.0824) - ΤΣΙΟΥΜΑ (Ν.1123) - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1320) - ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1516) κατέχει 16η Ταξ. ενισχυθείσα με Σχολήν Αξ/κών ΠΥΡΑΥΛΟΥ (Α2).

102, 105, 103 Ταξ/χίαι δεν ενετοπίσθησαν, πιθανώς συνεπτύχθησαν βορειότερον προς ανασυγκρότησιν.

Λοιπήν περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ η διάταξις συμ/τών δεν παρουσιάζει αξιοσημείωτον μεταβολήν.

Ταξ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ παραμένει εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν.3149) ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν/.3355) (Α1).

Σ.Δ. 18 Ταξ. ΒΑΓΕΝΑ εις ΒΑΤΟΧΩΡΙ (Ν.3758).

Διλοχίαι ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ και ΑΡΓΥΡΗ δεν εσημειώθησαν (Α2).

19.8.1948

16.8. 103 Ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ συνεπτύχθη προς ανασυγκρότησιν εις χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.080) (2).

Επί της κυρίας κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ αμύνονται αι κάτωθι συμ/και δυνάμεις:

-Επί ΣΚΙΡΤΣΗ (Ν.0624) ΤΑΓΜΑ ΜΑΚΕΔΩΝΟΣ - ΠΑΝΟΥ.

-Επί ΚΙΑΦΑΣ (Ν.0824) Τάγματα ΑΛΕΥΡΑ ΚΑΙ ΖΑΡΑ.

-Επί ΤΣΙΟΥΜΑΣ (Ν.1125) Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ (Α2).

Κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμ/τών Σ.Δ. 107 Ταξ. εις περιοχήν ΠΑΠΟΥΛΙ (Ν.1333).

Τάγμα ΠΑΝΟΥ εκτοπισθέν από ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ αμύνεται επί ΜΠΑΪΡΙΑ (Ν.1925) ΤΣΑΪΡΙΑ (Ν.1927) - ΠΟΔΑΡΙ (Ν.2126) (Α2).

Περιοχή ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑΣ (Ν.2223) - ΣΠΑΝΟΥΔΗΣ (Ν.2123) - ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 2024) κατέχεται υπό τριών λόχων (Α2).

Τάγματα ΤΖΑΒΕΛΑ και ΣΤΑΘΗ ενισχυθέντα, υπό Λόχων αυτοματιστών 14ης Ταξ. και ενός ετέρου λόχου νεοσυγκροτηθέντος αμύνονται επί ΞΕΚΟΜΕΝΟ (Ν.2022) - ΤΑΣΗ ΠΡΙΟΝΙ (Ν.1922) - ΓΚΟΛΙΑ (Ν.1821).

2/8. ΜΑΡΚΟΣ μετά ΚΙΚΙΤΣΑ διήλθον από ΑΓ.ΖΑΧΑΡΙΑ (Ν.1232) προς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Α2).

8/8. Αρχηγείον ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ευρίσκετο εις ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ (Ν.1818) συμπτυχθέν προς ΒΟΡΡΑΝ (Α2).

20.8.1948

Τάγμα ΠΑΝΟΥ κατέχει ΤΣΑΪΡΙΑ (Ν.2027) ΜΠΑΪΡΙΑ (Ν.2025) - ΠΟΔΑΡΙ (Ν.2126).

Τάγμα ΤΖΑΒΕΛΛΑ μετά λόχου αυτοματιστών 14ης Ταξ. κατέχει ΞΕΚΟΜΕΝΟ (Ν.2023) - ΓΚΟΛΙΑ (Ν.1821).

Τάγμα ΣΤΑΘΗ κατέχει ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1723) - ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ (Ν.1626) (Α2).

Σ.Δ. 14ης Ταξ. εις ΠΥΡΓΟΝ (Ν.2024).

3 Ανεξ.Λόχοι εις περ. ΠΥΡΓΟΥ - ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ (Ν.2223).

Λόχος ΤΖΑΒΕΛΛΑ κατέχει περιοχ. ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1731) ΚΑΖΑΛΙΑ (Ν.1931) - ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν.1729). Ούτος φέρεται ενταχθείς διά Τμημάτων περιοχής ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.1535) και ΠΥΡΓΟΥ (Ν.2024) (Α2).

Εις την λοιπή περιοχήν του Α΄ και Β΄ΣΣ ουδεμία αξιοσημείωτος μεταβολή.

21.8.1948

Κατόπιν της υπό του Α΄ΣΣ καταλήψεως της κυρίας κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ τα υπολείμματα των 102, 103, 105, 16 Συμ/κών Ταξ/χιών μετά της Σχολής Αξ/κών ΠΥΡΑΥΛΟΥ, συμπτύσσονται προς ΒΟΡΡΑΝ (Α2).

Λόγω των σοβαρών απωλειών των συμ/κών δυνάμεων της περιοχής ταύτης τα υπολείματα της 102 Ταξ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ δυνάμεως 140 συμ/τών ενετάχθησαν υπό ΥΨΗΛΑΝΤΗΝ (103 Ταξ.) του ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ τεθέντος εις διάθεσιν 670 Μονάδος (Α2).

Υπό 103 Ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ πιθανώς υπήχθησαν και υπολείμματα 16ης Ταξ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ συγκροτήσαντα Τάγμα υπό ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ δυνάμεως 250 (Α2).

Εκ των ανωτέρω συμπτύξεων, η 670 Μονάς διαθέτει ήδη μόνον την 103 Ταξ. υπό ΥΨΗΛΑΝΤΗΝ με Τάγματα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ - ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ δυνάμεως 600 συμ/τών περίπου και την 105 Ταξ. υπό ΤΟΜΠΟΛΙΔΗΝ με Τάγματα ΚΑΠΛΑΝΗ - ΠΑΝΟΥ - ΑΛΕΥΡΑ δυνάμεως 500 συμ/τών περίπου (Α2).

Ομοίως αι εις την περιοχήν ΠΥΡΓΟΥ (Ν.2024) κ.λ.π. συμ/και δυνάμεις υπολογιζόμεναι εις 1000 περίπου συμ/τας συμπτύσσονται από 210100 προς Β.Δ.

Παρετηρήθησαν κινήσεις συμ/κών τμημάτων εις ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ (Ν.1232) προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ε Ν Τ Υ Π Ω Σ Ι Σ εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ

Η συμ/κή ηγεσία μετά την πτώσιν της κυρίας κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ συμπτύσσει τα υπολείμματα των δυνάμεών της προς ΒΟΡΡΑΝ με πρόθεσιν όπως κατά μικράς ομάδας διαρρεύσουν εις ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος.

Κατά πληροφορίας κατοίκων ΧΑΛΑΡΑΣ ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ (Ν.4153) εις ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.3759) υπάρχει η έδρα της Μερ/χίας ΑΜΥΝΤΑ, με Ταξ. 105 αναμενομένων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ, και 18ην ΒΑΓΕΝΑ.

-Σ.Δ. 18ης Ταξ. ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.3759).

-Τάγμα ΤΖΑΒΕΛΛΑ επί ΜΠΑΡΟ (Ν.4357).

- " ΠΟΛΥΝΙΚΗ " ΛΕΣΙΤΣ (Ν.4361).

- " ΦΩΚΑ " ΜΠΟΥΦΑΡΑ (Ν.4057).

Η Ταξ. προβαίνει συντόνως εις οχύρωσιν της ανωτέρω τοποθεσίας.

-Η Διλοχία ΑΡΓΥΡΗ περιοχήν ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ν.2950) ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3649).

-Η Διλοχία ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ εις περιοχήν ΜΠΕΛΑΒΟΔΑ (Ν.5371) (Α2).

Ε Ν Τ Υ Π Ω Σ Ι Σ εκ περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ

Εις την περιοχήν ταύτην από πολλών ημερών αι συμ/καί δυνάμεις ΣΟΦΙΑΝΟΥ και ΒΑΓΕΝΑ προβαίνουν εις εντατικήν οργάνωσιν του εδάφους διά κατασκευής χαρακωμάτων, πολυβολείων (μετά σκεπάστρων). Επίσης ναρκοθετούν την οδόν ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ και ΓΑΒΡΟΥ - ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Πληροφορίαι φέρουν ότι εις την περιοχήν ταύτην αναμένονται συμ/καί δυνάμεις εκ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Είναι λίαν πιθανόν ότι η συμ/κή ήγεσία μετά την απώλειαν του ΓΡΑΜΜΟΥ να προσπαθήση να εγκατασταθή εις την περιοχήν ΠΡΕΣΠΑΣ - ΒΙΤΣΙ, συγκεντρώνουσα εκεί τα υπολείμματα των συμ/κών δυνάμεων ΓΡΑΜΜΟΥ.

22.8.1948

21/8 εις περιοχήν ΝΙΚΟΛΙΤΣΙ (Ν.0638) ευρισκόμενον εντός Αλβανικού εδάφους παρατηρείται διά γυμνού οφθαλμού μεγάλη συγκέντρωσις συμμ. μετά χιλιάδων αιγοπροβάτων (Α1).

19/8 εισήλθον διά ΦΟΥΣΙΑ (Ν.1035) εις ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος 2500 περίπου γυναικόπαιδα προφανώς της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ (Β1).

21/8 συμμορίται ΓΡΑΜΜΟΥ προσπαθούν να διαπεραιωθώσιν εις ΒΙΤΣΙ διά ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους διερχόμενοι διά του παραμεθοριακού υψώματος 1425 (Ν.1737) και ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ. Κατά την προσπάθειάν των προσέκρουσαν επί ημετέρων τμημάτων (Α1).

Κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμμ. τα πυροβόλα περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ εγκατελείφθησαν υπό των συμμοριτών εις περιοχήν δάσους ΠΟΡΤΑ - ΟΣΜΑΝ (Ν.0835) (Β2).

Τα υπολείμματα των 102, 103, 106 και 107 Ταξ. συνολικής δυνάμεως 1200 περίπου συμμοριτών διαπεραιώθησαν διά ΣΛΙΜΝΗΤΣΑΣ (Ν.1337) μέσω ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους, αφίχθησαν εις περιοχήν ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ (Ν.2240).

Επί ΒΙΤΣΙΟΥ παραμένουν αι δυνάμεις της 108 Ταξ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ και 18 Ταξ. ΒΑΓΕΝΑ. Εις ταύτας δέον νυν να υπολογίσωμεν επί πλέον 1200 συμμ. εκ των υπολειμμάτων των 102, 103, 105 και 107 Ταξ. και 450 συμμ. Ταξ. ΛΙΑΚΟΥ ήτις ευρίσκεται εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΣ (Ν.8177) - ΑΧΛΑΔΑ (Ν.7877). Έτσι ομού μετά των βοηθητικών υπηρεσιών, εμπέδων κ.λ.π. η δύναμις των συμμοριτών επί ΒΙΤΣΙ ανέρχεται εις 3.100 περίπου συμμ.

Ούτοι επιστρατεύσαντες όλους τους κατοίκους της περιοχής προβαίνουν εις σύντομον οργάνωσιν του εδάφους διά χαρακωμάτων, πολυβολείων και λοιπών αμυντικών εγκαταστάσεων (Α2).

23.8.1948

Κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμ/τών:

- 108 Ταξ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ
- Σ.Δ. εις ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ (Ν.2850) 50 - Τάγμα ΣΩΤΟΥ (αντικαταστάτης ΦΟΡΤΟΥΝΑ)

εις ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν.3050) 250

-	Τάγμα ΦΩΤΗ εις ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν. 3050)		250
-	Τάγμα ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ εις ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ(Ν.3352) ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν.3255)		250
		ΣΥΝΟΛΟΝ	800
-	18η Ταξ. ΒΑΓΕΝΑ		
-	Διλοχία ΠΟΛΥΝΙΚΗ εις ΤΣΕΡΝΟ-ΓΟΡΑ(Ν.4155)		140
-	" ΑΡΓΥΡΗ " ΜΠΑΡΑ (Ν.4361)		120
-	" ΦΩΚΑ " ΛΙΣΕΤΣ(Ν.4462)		130
-	Τμήμα Ιππικού ΝΕΣΤΟΡΑ εις ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ(Ν.4758)		60
-	ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΑΙ, ΓΙΑΦΚΑΙ κ.λ.π.		100
		ΣΥΝΟΛΟΝ	550

Ταξ. ΛΙΑΚΟΥ.

20/8. Κινηθείσα από περιοχήν ΣΚΟΠΟΥ (Ν.8177) αφίχθη εις ΒΟΔΑ (Ν.4674) (Α1). Δύναμις ταύτης 500 περίπου.

Τμήματα 102, 103, 105, 107, Ταξ/χιών δυνάμεως 1.200 περίπου συμ/τών κατευθύνθησαν εις ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ (Ν.3149) (Α2).

Άπαντα Τμήματα ΒΙΤΣΙΟΥ υπάγονται υπό ΑΜΥΝΤΑΝ με Σ.Δ. εις ΒΑΛΤΟΧΩΡΙ (Ν.3758) (Α2).

24.8.1948

21.8. Κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμ/τών 14 και 1 Ταξ/χίαι εσπέραν 21/8 διά του υπ' αριθ. 29 φυλακείου (Ν.1637) εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος με πρόθεσιν κινηθώσι προς ΒΙΤΣΙ (Α2).

Τμήματα συμ/τών περιοχής ΒΙΤΣΙ παραμένουν ως εις ημέτερον δ.π. ανωτέρω 23/8 ασχολούμενα με οργάνωσιν του εδάφους και εις ανασυγκρότησιν των εκ ΓΡΑΜΜΟΥ αφιχθέντων δυνάμεων (Α2).

21/8. Κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμ/τών ανηκόντων εις Διλοχίαν ΓΑΡΕΦΗ (πολιτικός ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ), αύτη κατέχει ύψωμα 1310 (Ν.4268).

Μέχρι 15/8 κατεσκευάσθησαν 15-20 πολυβολεία με σκέπαστρα εξ 6-7 σειρών κορμών δένδρων. Την 15/8 εγκατεστάθη αμυντικώς εις ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 4375) και ήρξατο κατασκευάζουσα πολυβολεία. Δύναμις Διλοχίας 110.

27.8.1948

102 Ταξ. με Τάγματα ΖΑΡΑ και έτερον υπό άγνωστον ενετοπίσθη εις περιοχήν ΑΝΑΤ. ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3149) (Β2).

14 Ταξ. με Τάγματα ΑΧΙΛΛΕΑ και ΣΟΥΜΑΔΗ εκτοπίσθη εις περιοχήν ΒΟΡ. ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ν.2930) με πρόθεσιν κινήσεως προς ΑΓ.ΚΥΡΙΑΚΗΝ (Ν.3342) (Β2).-

103 Ταξ. εις περιοχήν ΤΣΕΡΝΑ-ΓΟΡΑ (Ν.4655), ΛΕΣΙΤΣ (Ν.4362) (Β2).

16 Ταξ. εις περιοχήν ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.3649) (Β2).

107 Ταξ. εις περιοχήν ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.4758) (Β2).

Ταξ. ΛΙΑΚΟΥ εις περοχήν ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4077) ΠΑΝΕΡΙΓΑ (Ν. 4772) (α2).

Διλοχία ΓΑΡΙΧΗ εις ΜΠΕΛΛΑ - ΒΟΔΑ (Ν.4675) (Α2).

" ΑΡΓΥΡΗ " ΠΛΑΚΑ ΝΥΚΤΟΣ (Ν.4972) (Α2).

Τάγμα ΤΖΑΒΕΛΛΑ 18 Ταξ. εις ΠΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.5254)- ΒΑΡΟΣ (Ν. 5251) ΟΝΤΡΙΤΣΙ (Ν.5552).

Εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ δεν σημειούται η 105 Ταξ. Κατά πληροφορίας πράκτορος αύτη μετά την κατάρρευσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ εκινήθη προς Ν.Δ. (Β2).

28.8.1948

Κατά πληροφορίας, παραδοθέντος αι 102, 105 Ταξ/χίαι συνεχωνεύθησαν εις την 103 Ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ. Τινά των στελεχών 102, 106 Ταξ/χιών διατελούν υπό κατηγορίαν διά σφάλματα ΓΡΑΜΜΟΥ.

Σ.Δ. 103 Ταξ. εις ΤΣΕΡΣΚΑ ΡΕΚΑ (Ν.4157		30	
Τάγμα ΠΑΝΟΥ εις ΓΙΑΚΑΤΑ (Ν.4156)		280	- "
ΚΑΠΛΑΝΗ εις ΜΠΑΡΟ (Ν.4357)		280	
" (υπό άγνωστον) δεν ενετοπίσθη		280	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	870	

29.8.1948

Η 108 Ταξ/χία ΣΟΦΙΑΝΟΥ δεν σημειούται εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3140) - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) (Α2).

Η 16 Ταξ/χία κατέχει υψώματα περιοχής ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3149) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3549) (Α2).

Η 14 Ταξ/χία με Τάγματα ΑΧΙΛΛΕΑ - ΤΖΑΒΕΛΛΑ, Δ. Ν. ΣΟΥΜΑΔΗ και ΔΟΥΚΑ κατέχει υψώματα ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (Ν.5152) - ΚΑΜΙΝΟ (Ν.5455) - ΒΙΤΣΙ.

16 Ταξ. μετά Τάγματος ΑΛΕΥΡΑ εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3149) - ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ν.2940). Τάγμα ΖΩΗ πρώην ΖΑΡΑ εις περιοχήν ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.3649).

107 Ταξ. μετά Ταγμάτων ΚΟΛΙΑ, ΜΑΔΕΤΣΙΚΟΥ και τρίτου υπό αγνώστου εις περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.3352).

14 Ταξ. την 28/8 αντικατασταθείσα υπό της 103 Ταξ. κατέλαβε περιοχήν ΤΣΕΡΝΑ - ΓΟΡΑ (Ν.4155) - ΤΣΕΣΚΑ - ΡΕΚΑ (Ν.4157), ΛΕΣΙΤΣ (Ν. 4462) εκτός Τάγματος ΤΖΑΒΕΛΛΑ όπερ πιθανώς παρέμεινεν εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ (Ν. 5755).

103 Ταξ. μετά 3 Ταγμάτων ΠΑΝΟΥ - ΚΑΠΛΑΝΗ και υπό άγνωστον εις περιοχήν ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (Ν.5152), ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ (Ν.5654) - ΚΟΥΛΑ (Ν.5658).

18 Ταξ. κατέχει από ΚΟΥΛΑΝ (Ν.5658) μέχρι ΒΙΓΛΗ (Ν.4967).

Ταξ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ μετά 3 Ταγμάτων της εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 4475).

Ταξ. ΛΙΑΚΟΥ μετά 2 Ταγμάτων της εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877).

Σημειούνται δύο Ουλαμοί Πυρ/κού εις εις περιοχήν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ και έτερος εις περιοχήν ΔΥΤ.ΒΑΨΩΡΙ (Ν.5156).

Οργανώσεις: Λόχος σκαπανέων ΛΕΥΤΕΡΗ κατασκευάζει πολυβολεία και χαρακώματα εις περιοχήν (Ν.3848) - (Ν.3249) - (Ν.3148).

31.8.1948

Η πληροφορία καθ' ην η Ταξ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ μετεκινήθη εις περιοχήν ΒΟΡ. ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ ελέγχεται ανακριβής. Αύτη παραμένει εις περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) διαθέσασα ένα Τάγμα της προς ενίσχυσιν 16ης Ταξ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ εις περ. ΒΟΡ. ΔΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.3649).

Εις περιοχήν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.3759) εξεδηλώθη ουλαμός Πυρ/κού.

ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

10. Διοίκησις Β΄ΣΣ

ΠΕΖΙΚΟΝ

ΧV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- 45 Ταξιαρχία. Ακριβής χρόνος
- 61 " συγκεντρώσεως
- 73 " εμφαίνηται εις την
- 53 " παρ. 14 «ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
- 33 " "
- 3 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ)
- 22 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ) εφεδρεία

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

- 104 Σ.Π.Π.
- 102 Σ.Π.Π. μείον Πυρ/χία

- Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π.
- 151 Μ.Μ.Π.
- 142 Μ.Ο.Π.
- 2 Πυροβόλα 37 χιλ.
- 4 " 6 λιβρών.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ
- Ίλη Αρμάτων
- 4 Ουλαμοί (Αναγνωρίσεως).

11. -Σημειώσεις επί της μαχητικότητος των Μονάδων

Αι ελλείψεις των Μονάδων εις οπλίτας και στελέχη είναι σημαντικαί. Πολλοί Λόχοι κατά την διάρκειαν του διμήνου, καθ' ο έλαβον χώραν αι επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ, έχουσι επανειλημμένως αλλάξει διοικητάς Λόχων και Διμοιριών λόγω των συνεχών απωλειών και τελικώς πολλοί Λόχοι (45 %) διοικούνται υπό Εφέδρων Ανθ/γών.

΄Απαντες οι Λόχοι, ου μόνον έχουσι υποστή μείωσιν της δυνάμεώς των λόγω των απωλειών, αλλά έχουσι στερηθή των μαχητικωτέρων στοιχείων.

Ελάχισται ενισχύσεις εκ του εσωτερικού δι' ανδρών νεοσυλλέκτων κατά το πλείστον συγκροτούσι μετά των παλαιών Λόχους με συνοχήν ουχί καλήν, μετρίας μαχητικότητος, καθ' όσον τα μαχητικότερα στοιχεία έπεσαν εις τα μάχας, ή ετραυματίσθησαν και με στελέχη μειωμένα εις δύναμιν και μαχητικότητα, κατά το πλείστον εξ Εφέδρων Ανθ/γών.-

Η πτώσις του ΓΡΑΜΜΟΥ εξύψωσε σημαντικώς το ηθικόν και κυρίως η σκέψις ως διεδίδετο ότι ο κατά των συμμοριτών πόλεμος έληξε με την ήτταν, ην ούτοι υπέστησαν. Η ελπίς αύτη είχε καταστή πίστις, η διάψευσις δε ταύτης επέφερε μείωσιν του ηθικού. Εις την μείωσιν του ηθικού συνετέλεσαν έτι μάλλον αι απώλειαι τας οποίας είχον υποστή αι Μονάδες, η κόπωσις και η σκληρότης των αγώνων του παρελθόντος, ιδία όμως του ΓΡΑΜΜΟΥ και η απώλεια των γνωρίμων στελεχών, εις α η εμπιστοσύνη ήτο πολύ μεγαλυτέρα παρά εις τα απομείναντα ή τα νέα έφεδρα στελέχη, άτινα ανέλαβον τας διοικήσεις των Λόχων και Διμοιριών.

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν Ε Ν Ε Ρ Γ Ε Ι Α Σ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΑΠΟ 18/8/48 έως 28/8/48

12. (α) Την 18.8.1948 εξεδόθη υπό του ΓΕΣ η κάτωθι Διαταγή:

ΘΕΜΑ: Προθέσεις ΓΕΣ μετά την επιχείρησιν ΚΟΡΩΝΙΣ
Α.Α.Π. 8260/18.8.48
ΠΡΟΣ : Α΄, Β΄, Γ΄ Σώματα Στρατού
Α.Σ.Δ.Π., Α.Σ.Δ.Σ.Ε.
ΚΟΙΝ: Α1, Α2, Α8, Α9, Γ΄Κλάδος ΓΕΣ
ΓΕΝ/Γ΄, ΓΕΑ/Κλ. Επιχ/σεων
Β.Σ.Α. - ΣΟΗΠΕ/Αρχηγός ΓΕΣ

1.- Αι κατωτέρω παρεχόμεναι ενδείξεις βασιζόμεναι επί της προϋποθέσεως ότι η επιχείρησις ΚΟΡΩΝΙΣ θα τερματισθή μέχρι 1ης Σεπτεμβρίου, σκοπούσι μόνον όπως παράσουν τα απαραίτητα στοιχεία εις τας Μ.Μ. διά τον καταρτισμόν των σχεδίων των.

2.- Αι Εθνικαί Δυνάμεις μετά την Επιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ θα εξακολουθήσουν τας Επιχειρήσεις εις ολόκληρον την Ελλάδα προς εξόντωσιν όλων των συμμοριακών δυνάμεων προ της επελεύσσεως του χειμώνος (α΄ 15νθήμερον Δεκεμβρίου).

3.- Αποστολαί

(α) Α΄ΣΣ (αποτελούμενον εξ ουχί πλειόνων των δύο Μεραρχιών).

-ι- Να κατέχη την δυτικήν ζώνην του ΓΡΑΜΜΟΥ και να παρεμποδίση την επιστροφήν των συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην.

-ιι-Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών με σειράν προτεραιότητος εις περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΠΩΓΩΝΙΟΝ.

-ιιι- Δι' εντατικής δραστηριότητος επιθετικών περιπολιών κατά μήκος της περιοχής της μεθορίου να απαγορεύση την εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ είσοδον συμμοριακων στοιχείων εντός της Ελλάδος.

-ιυ- Εν στενή συνεργασία μετά του Β΄ΣΣ να συντονίζη τας ενεργείας του εις τα ζωτικά κατά μήκος των ορίων μεταξύ των δύο Σωμάτων σημεία και ειδικώτερον εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ.

(β) Β΄ ΣΣ (αποτελούμενον εξ ουχί πλειόνων των τριών Μεραρχιών).

-ι- Να κατέχη την Ανατολικήν ζώνην του ΓΡΑΜΜΟΥ και να παρεμποδίση την διείσδυσιν των συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην.

-ιι-Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών με προτεραιότητα εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

-ιιι- Να παρεμποδίση την εκ γειτονικών κρατών επανείσδυσιν συμμοριτών εις την Ελλάδα, δι' εντατικής δραστηριότητος επιθετικών περιπολιών κατά μήκος της περιοχής της μεθορίου.

-ιυ- Να εξασφαλίση εν στενή συνεργασία μετά του Α΄ΣΣ τον συντονισμόν των ενεργειών κατά μήκος των ορίων μεταξύ των δύο Σωμάτων και εις τα ζωτικά σημεία αυτών ειδικώτερον εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ.

(γ) Γ΄ ΣΣ (αποτελούμενον εκ δύο Μεραρχιών και μιάς Ταξιαρχίας το ολιγώτερον και τριών Μεραρχιών το μέγιστον

-ι- Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών και κατά πρώτον λόγον εις την περιοχήν ΠΑΠΑΔΕΣ.

-ιι-Να εμποδίση την εκ γειτονικών Κρατών είσοδον συμμοριτών εις την Ελλάδα διά διατηρήσεως ευκινήτων επιθετικών δυνάμεων κατά μήκος της μεθορίου.

(δ) Α.Σ.Δ.Σ.ΕΛΛΑΔΟΣ (διά των ήδη διαθεσίμων δυνάμεων ενισχυομένων δι' ολοκλήρου της 71 Ταξιαρχίας).

-ι- Να καταστρέψη τους εν τη ζώνη ευθύνης της συμμορίας ως και τα υλικά των.

-ιι-Να είναι προετοιμασμένη όπως, καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την 15 Σεπτεμβρίου προειδοποιουμένη προ 7 ημερών, καταστήση διαθεσίμους τας Α΄ και Β΄ Μοίρας Καταδρομών προκειμένου να χρησιμοποιηθώσι αύται δι' επιχειρήσεις αλλαχού, ή προς εκπαίδευσιν εις ΒΟΛΟΝ.

(ε) Α.Σ.Δ.Ν. Θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι.

(στ) Γενικαί ενδείξει

-ι- Προβλέπεται όπως:

-Η 33 Ταξιαρχία αποδοθή εις Γ΄ΣΣ μέχρι 15 Σεπτεμβρίου και μία ακόμη Ταξιαρχία από 5 Σεπτεμβρίου.

-Μία Μεραρχία να κινηθή οδικώς ή διά θαλάσσης εκ της Περιοχής Α΄ΣΣ από της 5 Σεπτεμβρίου.

-Η 71 Ταξιαρχία επιστραφή εις Α.Σ.Δ.Σ.Ε. μέχρι 25 Αυγούστου.

-ιι-Αι εις ΓΡΑΜΜΟΝ εγκατεστημέναι Μονάδες θα ρυθμισθή να εναλλάσσωνται ανά δίμηνον.

-ιιι-Το ΓΕΣ λαμβάνει πρόνοιαν διά την ένδυσιν, εφοδιασμόν και στέγασιν των εις ΓΡΑΜΜΟΝ εγκατεστημένων Μονάδων.

-ιυ-Τα Α΄και Β΄ΣΣ είναι υπεύθυνα διά την εν τη ζώνη ενός εκάστου συμπλήρωσιν, της οδού ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΚΟΝΙΤΣΑ μέχρι 15 Οκτωβρίου εις τρόπον ώστε να είναι χρησιμοποιήσιμος υφ' όλας τας καιρικάς συνθήκας.

4.- Το Β. Ναυτικόν έχει παρακληθή όπως είναι προετοιμασμένον:

(α) Να μεταφέρη μίαν Μεραρχίαν καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την 1ην Σεπτεμβρίου (Το ΓΕΣ θα ειδοποιήση το Β.Ν. προ 10 ημερών).

(β) Να υποστηρίξη επιχειρήσεις των δυνάμεων της ξηράς.-

5.- Η Ε.Β. Αεροπορία ομοίως έχει παρακληθή να είναι προετοιμασμένη όπως:

(α) Υποστηρίξη επιχειρήσεις του Εθνικού Στρατού ιδιαιτέρως εις ΒΙΤΣΙ - Γ΄ΣΣ ή εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

(β) Εξασφαλίση διά ρίψεων τον εφοδιασμόν δυνάμεων επιχειρουσών εις απροσίτους περιοχάς ή αποκεκλεισμένων εκ χιόνων.-

Διά την ακρίβειαν — Αντιστράτηγος Δ.ΓΙΑΤΖΗΣ
Η Γραμμ. Α1/ΓΕΣ — Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής

(β) Την 21.8.1948 εξεδόθη υπό του ΓΕΣ η κάτωθι Διαταγή:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1

Ημέρα - Ώρα εκδόσεως σήματος
21.8.1948 1815΄

ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ, Α2/ΓΕΣ -
Β.Σ.Α. - ΣΟΗΠΕ/Κλ.Επιχ.

Αριθμ. Πρωτ. 8488Α/Φ.4009/31 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Εν συνεχεία 8457Α/21.8.1948 σήματος (.) Επισημαίνω ιδιαιτέρως ταχείαν και δραστηρίαν λήψιν μέτρων προς ΒΙΤΣΙ (.) Ανάγκη συνεχισθή δίωξις συμμοριτών εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ (.) Εις πρώτην σειράν επείγοντος εκκαθάρισις περιοχής Βορείως ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ εις τρόπον ώστε μη δοθή χρόνος προς ανάπαυσιν και ανασυγκρότησιν των εις περιοχήν ταύτην καταφευγόντων μέσω Αλβανίας λειψάνων του ΓΡΑΜΜΟΥ(.)

Διά την ακρίβειαν — Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Η Γραμμ. Α1/ΓΕΣ — Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής

(γ) Την 21.8.1948 υπό του Β΄ΣΣ το κάτωθι σήμα:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ — 21.8.1948
Α.Α.Π. 829 — ΄ΩΡΑ: 13.30΄

Προς αντιμετώπισιν διαρροής συμμοριτών προς ΒΙΤΣΙ και απαγόρευσιν εγκαταστάσεώς των επί τούτου προσηνατόλισα XV Μεραρχίαν προς ΒΙΤΣΙ.

Προς ΓΡΑΜΜΟΝ δι' εκκαθάρισιν από υπολείμματα και εξερεύνησιν τούτου διέθεσα Ι και ΙΙ Μεραρχίας.

Υπό XV Μεραρχίαν ετέθη προσωρινώς 33η Ταξιαρχία.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ»

(δ) Την 22.8.1948 απεστάλη υπό του Β΄ΣΣ το κάτωθι σήμα:

ΑΠΟ: Τ.Σ. /Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1 ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΩΣ
ΚΟΙΝ: Α1 ΩΡΑ: 221000
Αριθ.Πρωτ.Α.Α.Π. 937

Υμετέρα Α.Π. 8457 και 8488 χθεσινά

Σ.Στρατού ανέφερεν ήδη υμίν διά Α.Α.Π. 829 χθεσινή ότι από χθες ήρξατο προσανατολιζομένη ΒΙΤΣΙ XV Μερ/χία. Ταύτης από σήμερον δύναμις πλέον δύο Ταξιαρχιών θα ευρίσκεται επί τόπου. Επιχειρήσεις άρξωνται αμέσως. Δι' αντιμετώπισιν καταστάσεως περιοχήν ΧΑΣΙΩΝ μετακινείται 77 Ταξιαρχία ήτις εντός αύριον ευρίσκεται ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ.

ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ»

(ε) Την 22.8.1948 εξεδόθη υπό του Β΄ΣΣ η κάτωθι διαταγή:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: XV Μεραρχίαν Κρυπτογραφικώς
ΚΟΙΝ: Α1-ΓΕΣ/Α1-Ι-ΙΙ- 221030
ΧΙ ΜΕΡ. - Α8 - Α9

Α.Α.Π. 936. Εν συνεχεία προφορικώς δοθεισών χθες Διαταγών μου.

Μεραρχία διά των οργανικών Ταξιαρχιών της (της 61 τοιαύτης διατασσομένης επανέλθη το ταχύτερον Μεραρχίαν) και των 53 Ταξιαρχίας (συγκεντρουμένης ήδη περιοχήν Ανατολικώς Λίμνης ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (εκ δύο Ταγμάτων) θ' αναλάβη το ταχύτερον ευρείας και συντονισμένας επιχειρήσεις προς εκκαθάρισιν περιοχής όρους ΒΙΤΣΙ. Μετρά πέρας εκκαθαρίσεως εξασφάλισις σταθερού ελέγχου άνω ορεινής περιοχής και εγκατάστασις ισχυρών δυνάμεων επί ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΗΣ μεθορίου από ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ μέχρι ΑΓ.ΓΕΡΜΑΝΟΥ προς απαγόρευσιν πάσης επικοινωνίας συμμοριτών μετά Αλβανικού εδάφους. Διάθεσιν Μεραρχίας 104 Σ.Π.Π. Μοίρα 101 Σ.Π.Π. 142 Μ.Ο.Π. 75 και Πυρ/χία 151 Μ.Π.Π. Έναρξις επιχειρήσεων άμεσος.Υποβάλλατε Σ.Σ. σχέδιον επιχειρήσεων.

Ακριβές αντίγραφον ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ»

(στ) Την 23.8.1948 υπό του ΓΕΣ η κάτωθι Διαταγή:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Δ΄ και Β΄ΣΣ Ημέρα-΄Ωρα εκδόσεως σήματος
ΚΟΙΝ: Α1, Α2/ΓΕΣ - Γ΄Κλ.ΓΕΣ 23.8.1948 18.10΄
ΒΣΑ- ΣΟΕΗΕ/Κλ Επιχ.
Αριθ. Πρωτ. 2626Β/Φ.4009/31 Απόρρητον (.)

Σχετικά 8457Α/21.8.48(.) 2580Β/23.8.48 Σήματα ΓΕΣ (.)

Δι' ανάγκας πλήρους εδραιώσεως και εξερευνήσεως ΓΡΑΜΜΟΥ (.) Απαγορεύσεως πάσης επανεισδύσεως τυχόν καραδοκούντων συμμοριτών(.) Προέχει κατεχόμεναι ζώναι από Σωμάτων Στρατού προσωρινώς και μέχρι νεωτέρας Διαταγής παραμείνουν ως έχουν(.) Τούτο επιβάλλεται επί πλέον εκ της ανάγκης όπως Β΄ΣΣ συνεχίση αγώνα προς εκκαθάρισιν ΒΙΤΣΙ προ ανασυγκροτήσεως καταφυγόντων εκεί υπολειμμάτων ΓΡΑΜΜΟΥ(.)

Χρόνος εκτελέσεως επιχειρήσεως ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ υπό Α΄ΣΣ καθορισθήσεται εγκαίρως (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

(ζ) Την 24.8.1948 εξεδόθη υπό του ΓΕΣ η κάτωθι διαταγή:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟ : ΓΕΣ/Α1 248.48 ΄Ωρα 1700
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Α΄ΣΣ και Β΄ΣΣ
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ - ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ
Α.Π. 225021 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Σχετικόν 2626 Β/23.8.1948 Σήμα ΓΕΣ

Προσωρινώς και μέχρι λήξεως επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ όρια μεταξύ Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού καθορίζονται ως εξής: ΚΟΥΡΙΑ (Ν.1036) Α΄ΣΣ- ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν.1333) - ΤΣΑΡΝΟΝ (Ν.1431) - ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.1430) Β΄ΣΣ ΣΓΟΥΡΟ (Ν.1328) - ΣΟΥΦΛΙΝΑΣ - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ Α΄ ΣΣ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ Β΄ΣΣ

Εντός καθοριζομένης ζώνης έκαστον Σώμα Στρατού καταβάλη προσπαθείας δραστηρίας δι' απαγόρευσιν επανεισδύσεως συμμοριτών. Εξερεύνησιν περισυλλογήν και μεταφοράν υλικών. καταστροφή εγκαταστάσεων και ωργανωμένων θέσεων.-

Ακριβές αντίγραφον Δ.ΓΙΑΤΖΗΣ Αντιστράτηγος
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

(η) Την 24.8.1948 ο Αρχηγός ΓΕΣ μετά Αντ/γου ΒΑΝ ΦΛΗΤ μετέβησαν εις ΚΟΖΑΝΗΝ ένθα έλαβεν χώραν σύσκεψις μετά του Δ/τού του Σ.Σ. διά την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ και την εδραίωσιν επί του ΓΡΑΜΜΟΥ.

(θ) Την 25.8.1948 εξεδόθη υπό του Β΄ΣΣ η κάτωθι διαταγή:

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ
ΠΡΟΣ: Τον Δ/τήν XV Μεραρχίας ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΚΟΙΝ : Ι, ΙΙ Μεραρχίας ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Α1, Α8, Α9, Α10, Γ1 Τ.Σ./Β΄ΣΣ/25.8.1948
ΓΕΣ/Α1, ΕΣΑ, ΑΣΑ Α.Α.Π. 1000

Εν συνεχεία προς την Α.Α.Π. 936/22.8.1948 Δ/γήν μου

1.- Η Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ έχει ως σκοπόν:

(α) Την ταχυτέραν συντριβήν των εις την περιοχήν ταύτην εγκατεστημένων συμμοριακών δυνάμεων και εκείνων αίτινες διέρρευσαν εις αυτήν εκ ΓΡΑΜΜΟΥ, ως και την απαγόρευσιν πάσης διαφυγής τούτων προς το εσωτερικόν της χώρας.

(β) Την εγκατάστασιν ημετέρων δυνάμεων κατά μήκος της μεθορίου προς έλεγχον των από των ομόρων κρατών προς το ημέτερον έδαφος αγουσών οδεύσεων και απαγόρευσιν επανεισβολής συμ/τών.

2.- Πληροφορίαι περί του εχθρού.
΄Ορα συνημμένον δελτίον.

3.- Προθέσεις του Σ.Στρατού

Ταχεία ενέργεια προς την περιοχήν Ανατολικώς της ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ κατά συγκλινούσης κατευθύνσεως, ήτοι.

(α) Από Νότου προς Βορράν (ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ Ν. 3540 - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ Ν.3352 - ΜΠΟΥΤΣΙ Ν.3556 - ΒΑΡΜΠΑ Ν. 3361).

(β) Από Ανατολών προς Δυσμάς (ΦΛΩΡΙΝΑ - αυχήν ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ Ν.4373 - ΑΛΙΜΟΣ Ν. 3877.

(γ) Ενδιαμέσως προς τας ανωτέρω κατά μήκος της κυρίας κορυφογραμμής του Όρους ΒΕΡΝΟΥ από ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ Ν.6342 - ΒΙΤΣΙ Ν. 5755 - ΒΙΓΛΑ Ν. 4967 με σκοπόν:

-ι- την απαγόρευσιν εις τας εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ συμ/κάς δυνάμεις να διαρρεύσουν προς Ανατολάς (ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΒΕΡΜΙΟΝ, ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ).

-ιι- την συμπίεσιν τούτων προς την περιοχήν της λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ όπου και να επιζητηθή η συντριβή των.

-ιιι- εγκατάστασιν ημετέρων δυνάμεων κατά μηκος της μεθορίου και εκατέρωθεν της λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ προς εξασφάλισιν του ελέγχου της μεθορίου τόσον μετά της Αλβανίας όσον και μετά της ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΣ.

4.- Συμπληρωματικά μέσα. Εις την Μερ/χίαν διατίθενται:

(α) Εκτός των οργανικών της Ταξιαρχιών η 53 Ταξιαρχία, ως και η εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ 33 Ταξιαρχία (εκ δύο Ταγμάτων)

(β) Πυρ/κόν

Εις την διάθεσιν της Μεραρχίας τίθενται:

- 104 Σ.Π.Π.
- 102 Σ.Π.Π. (μείον μοίρα)
- Γ΄/Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π.
- 151 Μ.Π. 5,5΄
- 142 Μ.Ο.Π. 15

Αι μετακινήσεις τούτων θα γίνωσιν μερίμνη Δ/τού Πυρ/κού του Σ.Σ. βάσει των δοθεισών αυτών διαταγών μου.

(γ) Άρματα

Μία Ίλη Αρμάτων (των 4 ή 5 αρμάτων ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ).

(δ) Τεθωρακισμένα

Εκτός των ήδη εις την διάθεσιν της Μεραρχίας 3 Ουλαμών Τεθωρακισμένων και είς Ουλαμός εκ των εις την διάθεσιν της Ι Μεραρχίας όστις μερίμνη της Ι Μεραρχίας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ, μέχρι της εσπέρας 20 Αυγούστου.

(ε) Αντιαρματικά πυρ/λα

- Δύο των 37
- Τέσσαρα των 6 λιβρών

Ταύτα προωθούνται μερίμνη του Σ.Στρατού εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ μέχρι εσπέρας 26 Αυγούστου εις την διάθεσιν της Μεραρχίας.

5.- Εφεδρεία Σώματος Στρατού η 3η Ταξιαρχία εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ.

6.- Η Μεραρχία να επιζητήση ίνα αι από Νότον και Ανατολών ενέργειαι εκδηλωθώσιν συγχρόνως την 29ην Αυγούστου η δε ενδιάμεσος τοιαύτη προηγηθή τούτων εν χρόνω κατά τρόπον ώστε να συνδυασθή εν χώρω μετ' αυτών.

7.- Αναφέρατε λήψιν.-

(Ενταύθα προστίθεται το μνημονευόμενον δελτίον πληροφοριών ως προσηρτημένον εις σελ. 23)

Διά την ακρίβειαν — ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Η Γραμμ. Α1/ΓΕΣ — ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

(β) Την 27.8.1948 ο Αρχηγός του ΓΕΣ μετά του Αντ/γου ΒΑΝ ΦΛΗΤ μετέβησαν εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και ήλθον εις επαφήν μετά του Δ/τού Β΄ΣΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Β΄ΣΣ

13.- Εκ των ανωτέρω (παρ. 12) αναφερθεισών ενεργειών του Β΄ΣΣ εξάγεται ότι το σχέδιον ενεργείας του συνίστατο:

(α) Εις ενεργείας επιθετικάς κατά τας κάτωθι γενικάς συγκλινούσας κατευθύνσεις:

- Από Νότου προς Βορράν: ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ 3540 - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ 3352 - ΜΠΟΥΤΣΙ 3556 - ΒΑΡΜΠΑ 3361, διά της XV Μ.Π. (δύο Ταξιαρχίαι, 45 και 73 τοιαύται οργανικαί της Μεραρχίας), με υποστήριξιν διά τεσσάρων Πυροβολαρχιών Πεδινών, 3 Σωλήνων βαρέος πυροβολικού (μιάς Πυροβολαρχίας).

- Από Ανατολών προς Δυσμάς: ΦΛΩΡΙΝΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ 4375 - ΑΛΙΜΟΣ 3877, διά δύο Ταξιαρχιών, υπό ενιαίαν διοίκησιν του Ταξιάρχου Διοικητού Εθνοφρουράς Δυτικής Μακεδονίας και με υποστήριξιν τριών Πυροβολαρχιών Πεδινού Πυροβολικού, μιάς βαρέος (3 σωλήνες) και τεσσάρων σωλήνων Ορειβατικού.

- Από Ν.Α. προς Β.Δ., ήτοι κατεύθυνσιν: ΒΙΤΣΙ 5757 - ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ 5263 - ΚΑΡΥΑΙ 3869 κατεύθυνσις συνδετική των δύο προηγουμένων, διά μιάς Ταξιαρχίας, της 53 Ταξιαρχίας της ΙΙ Μεραρχίας, με υποστήριξιν 4 σωλήνων Ορειβατικού Πυροβολικού.

(β) Από απόψεως συντονισμού εν χρόνω προβλέπετο εκδήλωσις της ενεργείας της τρίτης, των ως άνω κατευθύνσεων ενωρίτερον των δύο πρώτων, αίτινες θα εξεδηλούντο άμα ως η Τρίτη θα έφθανε εις το ύψος περί την ΒΙΓΛΑΝ (5058). Η τοιαύτη πρόταξις της ενεργείας της 53 Ταξιαρχίας απετέλει διά το Σώμα Στρατού επιθετικήν αναγνώρισιν προς εξακρίβωσιν, αν τω όντι οι συμμορίται συνέδεον τας επί του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ αφ’ ενός αντιστάσεις των και τας τοιαύτας επί της βορείως της διαβάσεως ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ τοιαύτης αφ' ετέρου, διά κατοχής της τοποθεσίας ΒΙΓΛΑ - ΜΠΑΡΟ, ως έφερον αι πρώται και μέχρι της 26ης Αυγούστου υπάρχουσαι πληροφορίαι.

Κατά τας αυτάς πληροφορίας επί της τοποθεσίας ΒΕΡΝΟΝ υπήρχον προωθημένα μόνον τμήματα των συμμοριτών προς επιβράδυνσιν τυχόν προχωρήσεως ημετέρων τμημάτων διά της ως άνω κορυφογραμμής.

Ο Διοικητής του Σώματος Στρατού, έχων υπ' όψιν του την ανάγκην ταχυτέρας ενεργείας κατά ΒΙΤΣΙ, ου μόνον διότι το τοιούτον επεβάλλετο εξ αποστολής, διά των διαταγών του Γ΄ΣΣ, αλλά και εξ όσων αναφέρονται ανωτέρω εις την ανάλυσιν του παρόντος ο εχθρός καθ' α ούτος συν τη παρόδω του χρόνου θα επετύγχανε επί μάλλον και μάλλον (από τας πρώτας ημέρας του Σ/βρίου) την ανασυγκρότησιν και αξιοποίησιν των εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εις το ΒΙΤΣΙ εισρευσάντων συμμοριακών συγκροτημάτων, επέσπευσε την κίνησιν της 53 Ταξιαρχίας (κατά μήκος ΒΕΡΝΟΝ όρος) από της 26ης Αυγούστου.

Αφ' ετέρου διετάχθη η κίνησις ενός των τριών Ταγμάτων της Ταξιαρχίας οδικώς διά της Αμαξιτής ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ - ΦΛΩΡΙΝΑ ως συνοδεία του Πυροβολικού όπερ διετίθετο εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Κυρίως προεβλέπετο να ενεργήση το Τάγμα τούτο εις τα νώτα των συμμοριτών οίτινες τυχόν ήθελον αντιταχθή επί ΒΕΡΝΟΝ εις την κίνησιν της 53 Ταξιαρχίας προς ΒΙΓΛΑΝ από ΒΙΤΣΙ.

(γ) Από απόψεως χρόνου εκδηλώσεως των ως άνω κυρίων ενεργειών της επιχειρήσεως, ο Διοικητής του Β΄ΣΣ έκρινε ως εξής:

Ότι οι εις ΒΙΤΣΙ συμμορίται, μέχρι των πρώτων ημερών του Σ/βρίου ηδύναντο να αντιτάξωσι περί τους 2500 συμμορίτας. (ήτοι τας τρεις Ταξιαρχίας ΣΟΦΙΑΝΟΥ, ΒΑΓΕΝΑ και ΛΙΑΚΟΥ και τους εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ τοιούτους). Βραδύτερον όμως θα ηδύναντο να αντιτάξουν επί πλέον και τα καταφυγόντα εις ΒΙΤΣΙ συγκροτήματα ΓΡΑΜΜΟΥ (2500 - 3000 συμμορίται περίπου), άτινα είχον την δυνατότητα να αναδιοργανωθώσι μέχρι των πρώτων ημερών (5-10) Σ/βρίου.

Κατόπιν των ανωτέρω ήτο συμφέρον όπως οι επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ άρξωνται το ταχύτερον (μέχρι 30ης Αυγούστου το αργότερον), θα έδει δε να μη χρονίσωσι και να περατωθώσι εντός του βραχυτέρου χρονικού διαστήματος και ει δυνατόν εντός των πρώτων ημερών του Σ/βρίου (μέχρι της 5 ή 6 Σ/βρίου), με πρώτον αντικειμενικόν σκοπόν την οδικήν αρτηρίαν εξ Αλβανίας διά ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ και είτα ΠΙΣΟΔΕΡΙ πριν οι συμμορίται αξιοποιήσωσι τα συγκροτήματα του ΓΡΑΜΜΟΥ (2500 - 3000) συμμορίται).

Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ εκτιμών ότι τα διατεθέντα υπό τούτου μέσα δεν επήρκουν διά την σύγχρονον εκπλήρωσιν των αποστολών:

- εκκαθαρίσεως εις πρώτην σειράν επείγοντος του ΒΙΤΣΙ
- εκκαθαρίσεως συγχρόνως της Θεσσαλίας

κατήλθεν εις ΑΘΗΝΑΣ την 23ην Αυγούστου, παρουσιάσθη εις τον κ. Αρχηγόν του ΓΕΣ, εις ον εξέθεσε απάσας τας ανωτέρω σκέψεις του.

Αποκλεισθείσης της λύσεως να αναλάβη το Α΄ΣΣ την διαφύλαξιν ολοκλήρου του ΓΡΑΜΜΟΥ ο Αρχηγός του ΓΕΣ απεδέχθη την μείωσιν της ζώνης επί του ΓΡΑΜΜΟΥ, εκδοθείσης της υπ' αριθμ. Α.Π. 225021/24.8.1948 Διαταγής ΓΕΣ διά της οποίας μειώσεως επετυγχάνετο εξοικονόμησις μιάς Ταξιαρχίας.

Κατόπιν της ως άνω εκδοθείσης διαταγής του ΓΕΣ περί αλλαγής ορίου μεταξύ Α΄ και Β΄ ΣΣ το τελευταίον διέταξε την μεταφοράν της 3ης Ταξιαρχίας Πεζικού (οργανικής της ΙΙης Μεραρχίας) εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ, και την τήρησιν ταύτης ως εφεδρεία του Σώματος Στρατού (υπ' αριθ. Α.Α.Π. 1000/25.8.1948 Διαταγή Β΄ΣΣ).

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

14. Χρονική περίοδος από 20 έως 29/8/1948

(α) Κατά το χρονικόν τούτο διάστημα συμπληρούται πλήρως η διάταξις του Σώματος Στρατού

- Έναντι ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΒΟΥΤΣΙ: αι 45 και 73 Ταξ/χίαι Πεζικού.
- Έναντι κορυφής ΒΙΤΣΙ: η 63 Ταξιαρχία Πεζικού.
- Εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ: αι 33 και 61 Ταξιαρχίαι Περικού.
- Εις περιοχήν Ν.Α.ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - η 3η Ταξιαρχία Πεζικού, εφεδρεία του Β΄ΣΣ

(β) Κατά την ως άνω χρονικήν περίοδον, η 53η Ταξιαρχία Πεζικού, κινηθείσα προς την κατεύθυνσιν ΒΙΤΣΙ - ΒΙΓΛΑ (κορυφογραμμή ΒΕΡΝΟΝ όρος) προσέκρουσε ευθύς εξ αρχής εις αντιστάσεις καταλαβούσα, κατόπιν αγώνος, το συγκρότημα ΓΚΟΛΙΝΑ (5752) - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ (5952) και παραμείνασα τελικώς εν επαφή μετά των συμμοριτών των κατεχόντων το ύψωμα ΒΙΤΣΙ (5755).

Προσπάθειαι προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και των βορειότερον τούτου υψωμάτων ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ και ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ επέτυχον την κατάληψιν μόνον του τελευταίου τούτου υψώματος, διαπιστωθέντος πλέον σαφώς ότι η κορυφογραμμή ΒΕΡΝΟΝ νοτίως ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ κατείχετο ισχυρώς υπό των συμμοριτών μέχρι ΒΙΤΣΙ, ως και τα δυτ/τερον τούτου υψώματα ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ, ΚΑΜΕΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (5254).

Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Ι

1.- Αι συμμοριακαί δυνάμεις περιοχής ΒΙΤΣΙ υπό ΑΜΥΝΤΑΝ είναι συγκροτημέναι:

(α) Εις τρεις Ταξ/χίας (108 ΣΟΦΙΑΝΟΥ, 18 ΒΑΓΕΝΑ ΚΑΙ ΛΙΑΚΟΥ συνολικής δυνάμεως 2.000

(β) Εις δύο διλοχίας ΓΑΡΕΦΗ και ΑΡΓΥΡΗ δυνάμεως 260

(γ) Εις Τμήματα σαμποτέρ δυνάμεως 30

(δ) Εις τμήμα Ιππικού δυνάμεως 60

2.- Η διάταξις των ανωτέρω δυνάμεων είναι η κάτωθι:

(α) Ταξιαρχία ΣΟΦΙΑΝΟΥ επί υψωμάτων ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

(β) Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ επί υψ. ΔΕΣΙΤΣ-ΜΠΑΡΟ και ΓΑΒΡΟΥ.

(γ) Ταξιαρχία ΛΙΑΚΟΥ επί υψ. ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.5372).

(δ) Διλοχία ΓΑΡΕΦΗ επί υψ. ΒΙΓΛΑΣ (Ν.5067) - ΓΚΛΑΒΑ (Ν. 4668).

(ε) Διλοχία ΑΡΓΥΡΗ πιθανώς επί υψωμάτων ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

3.- Τα ανωτέρω τμήματα οργανούνται αμυντικώς επί της κατεχομένης τοποθεσίας από 10ημέρου. Δέον να υπολογίζωμεν επί κατασκευασθέντων πολυβολείων με 4-5 σειράς κορμών δένδρων και χαρακωμάτων. Ναρκοπέδια δεν εσημειώθησαν μέχρι σήμερον αλλά είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποιηθώσιν.

4.- Από 23 Αυγούστου αφίχθησαν περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, αι 102, 103, 105 και 107 Ταξιαρχίαι εκ ΓΡΑΜΜΟΥ και δέον να αναμένωνται έτεραι δύο, αι 14 και 16. Συνολική δύναμις των ανωτέρω Ταξιαρχιών περίπου 2.300. Ευρίσκονται εν διαλύσει και έχουν ανάγκην τουλάχιστον 10 - 15 ημερών διά την ανασυγκρότησιν και χρησιμοποίησίν των. Ήτοι η χρησιμοποίησίς των θα είναι δυνατή μετά την 1ην Σ/βρίου.

5.- Οπλισμός. Ο διατιθέμενος οπλισμός υπό των συμμοριτών είναι ο συνήθης ήτοι:

Όλμοι 3΄΄, 2΄΄, Πολυβόλα ΦΙΑΤ, Οπλοπολυβόλα ΜΠΡΕΝ, μυδράλλια και αντιαρματικές γροθιές. Το διατιθέμενον Πυροβολικόν είναι πλέον του Ουλαμού.-

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΧΡΟΝΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 20/8/1948 έως 28/8/1948

Την νύκτα της 20/21/8.48 Κ.Σ. διαρρέοντες εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΒΙΤΣΙ δι' ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ (Ν.1337) (Ν.1936) προσέκρουσαν επί ημετέρων Μονάδων κατεχουσών την περιοχήν ταύτην. Μικραί Δυνάμεις τούτων κατώρθωσαν να διαρρεύσουν διά των χαραδρών ΚΟΜΝΗΝΑΔΩΝ (Ν.2343) - ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ (Ν.2644). Ημέτερα τμήματα εκ ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ (Ν. 2943) - ΧΘΙΒΑΤΙΤ (Ν.2438) - ΚΑΛΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ευρίσκοντο εν επαφή μετά τούτων.

Την 22.8.1948 ημέτεραι δυνάμεις αναστραφείσαι εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΒΙΤΣΙ κατέλαβον τον υψ. 1015 (Ν.2443) και ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ (Ν.2745).

Την 23.8.1948 τμήματα της XV Μεραρχίας ενεργούν προς ΒΑΡΟΣ (Ν.5251) εν ώ έτερα τηρούν την επαφήν μετά των Κ.Σ. της περιοχής ΚΟΜΝΗΝΑΔΩΝ (Ν.2343) - ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ (Ν.2745) ΒΙΤΣΙΟΥ.

Την 24.8/1948 Τμήματα XV Μεραρχίας επιτεθέντα εκ ΓΑΒΡΟ (Ν.5446) - υψ. 1190 (Ν.5445) προς ΒΑΡΟΣ (Ν.5447) προσέκρουσαν επί ισχυρών αντιστάσεων των Κ.Σ. τας οποίας δεν ηδυνήθησαν να ανατρέψουν.

Την πρωίαν της 25.8.1948 κατελήφθη το ύψωμα ΒΑΡΟΣ (5447). Επίσης επιθετική αναγνώρισις από ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ (Ν.3744) προς ύψ. ΓΡΑΣΔΙΚ (Ν. 3848) προσέκρουσεν επί ισχυρών Κ.Σ. αντιστάσεων.

Την 26.8.1948 ημέτερα τμήματα κατέλαβον άνευ αντιστάσεως υψ. ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ (Ν. 6151) μη δυνηθέντα προχωρήσωστι περαιτέρω λόγω ισχυράς αντιστάσεως των Κ.Σ.

Από πρωίας 27.8.1948 Τμήματα της XV Μεραρχίας συνεχίσαντα την επίθεσίν των κατά ΒΙΤΣΙ, κατέλαβον υψ. 1381 (Ν. 5650) - 1651 (Ν.5651) - ΓΚΟΛΙΝΑ (Ν.5752) - 1867 (Ν.5353). Έτεραι Μονάδες εκ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ήχθησαν άνευ επαφής εις συψ. 1232 (Ν. 6160).

Την 28.8.1948 Τμήματα της XV Μεραρχίας κατέλαβον διά νυκτερινής ενεργείας υψ. 1010 ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3643) και ΣΚΕΡΤΣΑ (Ν.4148). Έτερα τμήματα επιτεθέντα κατά ΒΙΤΣΙ (Ν. 5755) δεν το κατέλαβον λόγω ισχυρών αντιστάσεων. Ετέρα Μονάς εξ υψ. 1232 ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ (Ν.6221) ήχθη την μεσημβρίαν εις υψ. 1396 (Ν.5759) εν στενή επαφή μετά των Κ.Σ. κατεχόντων

ΚΟΥΛΑΝ (Ν.5659). Επιθετική αναγνώρισις εκ ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 5365) προς ΒΙΓΛΑΝ (Ν.4967) διεπίστωσεν κατοχήν του υψ. 1696 (Ν.5267).

Κατά την διάρκειαν της νυκτός 28/29.8.1948 Κ.Σ. ενήργησαν επίθεσιν κατά ημετέρων Τμημάτων υψ. 1395 (Ν.5658) αποκρουσθείσαν ως και κατά υψ. 1362 ΓΚΟΛΙΝΑ (Ν.5751) όπερ και κατέλαβον προσωρινώς.

Την πρωίαν της 29.8.1948 ημέτερα τμήματα ανεκατέλαβον υψ. ΓΚΟΛΙΝΑ και συνέχισαν την κίνησιν προς ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ (Ν. 5654).

(στ) <u>Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ Κ. Σ.</u>
Την 29.8.1948
<u>(Βάσει των υπαρχουσών Πληροφοριών)</u>
Γενικός Δ/τής ΒΙΤΣΙΟΥ ΑΜΥΝΤΑΣ εις ΒΑΤΟΧΩΡΙ (Ν.3758)

<u>Ταξ. ΛΙΑΚΟΥ</u> (2 Τάγματα)
ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 4675) - ΠΙΣΟΔΕΡΙ (Ν.4670).
<u>18 Ταξ. ΒΑΓΕΝΑ</u> (3 Τάγματα)
ΒΙΓΛΑ (Ν. 4967) - ΚΟΥΛΑ (Ν.5658)
<u>103 Ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ</u> (4 Τάγματα)
ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5756) - ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ (Ν.5654) - ΒΥΣΣΙΝΙΑ (Ν.5152).
<u>107 Ταξ. ΠΑΥΛΟΥ</u> (4 Τάγματα)
ΟΡΛΟΒΟ (Ν.3749) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν. 3352)
<u>16 Ταξ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ</u> (2 Τάγματα)
ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν.3149) - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Ν.2940) ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν. 3649).
<u>108 Ταξ. ΙΑΝΟΥ</u>
Περ. ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν.3255)
<u>14 Ταξ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ</u> (2 Τάγματα)
ΤΣΕΡΝΑΓΟΡΑ (Ν. 4155) - ΛΕΣΙΤΣ (Ν.4462).
<u>Διλοχία ΓΑΡΕΦΗ</u>
Υψ. 1310 (Ν.4268)
<u>Λόχος Εργασίας ΛΕΥΤΕΡΗ</u>
(Ν.3848) - (Ν.3249) - (Ν.3148)
<u>Ουλαμοί Πυρ/κού</u>
Είς εις ΒΑΤΟΧΩΡΙ (Ν.3759)
Είς εις ΒΑΨΩΡΙ (Ν. 5156)

(ζ) <u>ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ - ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΦΙΛΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ</u>
Σχεδιάγραμμα υπ' αριθμ. 1

- <u>45 Ταξ/χία</u> (571, 572, 573 Τάγματα)
  Την 24 Αυγούστου εις περιοχήν:
  ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΟΙΝΟΗ - ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.
- <u>73 Ταξ/χία</u> (574, 575, 591 Τάγματα)
  Την 24 Αυγούστου εις περιοχήν:
  ΕΒΡΑΙΟΥ ΚΕΦΑΛΙ - ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ - ΛΕΥΚΗ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ
- <u>61 Ταξ/χία</u> (117, 603, 619 Τάγματα)
  Περιοχή ΦΛΩΡΙΝΗΣ την 25 Αυγούστου.
- <u>53 Ταξ/χία</u> (539, 601, 614 Τάγματα)
  Την 23 Αυγούστου εις περιοχήν:
  ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ - ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ
- <u>3 Ταξ/χία</u> (501, 502 Τάγματα)
  Την 1ην Σεπτεμβρίου εις περιοχήν:
  ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ
- <u>22 Ταξ/χία</u> (508, 509 Τάγματα)
  Την 1ην Σεπτεμβρίου εις περιοχήν:
  ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

- 33 Ταξ/χία (518, 519, 503 Τάγματα)
  Από 22ας Αυγούστου εις περιοχήν:
  ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ε Κ Τ Ε Λ Ε Σ Ι Σ

15. 30.8.1948

(α) Επιχειρήσεις

-ι- ΄Αμα τη έω ήρξατο η εκτόξευσις της επιθέσεως.

-ιι- Ημέτεραι Μονάδες εκ περ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ κατέλαβον το υψ. 1696 (Ν. 5267) - ΚΟΥΛΑ (Ν. 5659) και εξετέλεσαν επιθ. Αναγνωρίσεις εις περ. ΜΠΟΥΦΙ (Ν. 5273). Τα καταλαβόντα ΚΟΥΛΑ (Ν.5659) ηναγκάσθησαν το απόγευμα να επανέλθουν εις υψ. 1396 (Ν.565587) λόγω σοβαράς παρενοχλήσεως συμμοριτών διά πυρών.

-ιιι- Η επί 1694 (Ν. 5263) Μονάς απέκρουσε επανειλημμένας αντεπιθέσεις συμ/τών.

Εκ των διαφόρων μαχών απώλειαι Συμ/τών νεκροί 6, συλληφθέντες 3, παραδοθέντες 11.

Περισυνελέγησαν 1 πολ/λον, 2 αυτόματα, 7 τυφέκια και άφθονα πυρ/κά.

-ιυ- ΄Ετεραι Μονάδες εκ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ κατέλαβον ύψ. 1620 (Ν.5857). Επίσης κατά ΒΙΤΣΙ (Ν. 5541) δεν επέτυχε λόγω ισχυρών αντιστάσεων των συμ/τών.

-υ- Εις τον τομέα της 73 Ταξ/χίας εκ του αγώνος της ημέρας απώλειαι Ημετέρων νεκροί 4 (2 Αξ/κοί), τραυματίαι 28 (2 αξ/κοί). Συμμοριτών νεκροί 30, συλληφθέντες 26.

-υι- Μονάδες εκ Νότου κατέλαβον την πρωίαν το ύψ. ΓΚΡΑΔΙΣ (Ν.3847) - ύψ 1605 (Ν.3750) και ΟΣΟΪ (Ν.3951) ενώ έτερα κινηθέντα προς ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΟ (Ν.3249) ανέτρεψαν τας πρώτας αντιστάσεις αλλά λόγω ισχυρών αντιστάσεων δεν ολοκλήρωσαν την κατάληψίν του. Περισυνελέγησαν 1 πολ/λον και 10 τυφέκια.

-υιι- Εις τον τομέα της 45 Ταξ/χίας αι Μονάδες κατέλαβον κατόπιν αγώνος το ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.316492) - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ (Ν.310485) τα οποία το εσπέρας εγκατέλειψαν λόγω ισχυράς πιέσεως των συμ/τών. Απώλειαι Ημετέρων νεκροί 3, αγνοούμενοι 4 (1 αξ/κός), τραυματίαι 7 Αξ/κοί. Συμ/τών νεκροί 36, συλληφθέντες 17, παραδοθέντες 14.

Περισυνελέγησαν 1 βαρύς όλμος, 1 ατομικός, 2 πολ/λα, 3 αυτόματα, 28 τυφέκια, χειρ/δες και πυρ/κά.

(β) Διαταγαί - Αναφοραί

Το Β΄ΣΣ υπέβαλεν την κάτωθι αναφοράν:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟ : Β΄ Σώμα Στρατού
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ /Α1 Δι' ασυρμάτου
Α.Α.Π. 1007 30 23.25

Υποβάλλω παράκλησιν αμέσου διαθέσεως υμίν 596 Τάγματος πεντηκοστής δευτέρας Ταξ/χίας υπό Α΄ Σώματος Στρατού. ΄Αφιξίς του εξυπηρετήση σημαντικώς αρξαμένας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ, αντιμετωπίζουσα δύναμιν επτά συμμοριακών Ταξ/χιών.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
Αντιστράτηγος
Διοικητής

16.- <u>31.8.1948.</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>

-ι- <u>45 Ταξ/χία</u>

Από πρωίας αι Μονάδες συνέχισαν την επίθεσίν των και κατέλαβον διά δοχικών προσπαθειών το ύψ. (Ν.3551). Ο αγών συνεχίσθη μέχρι της νυκτός.

-ιι- <u>73 Ταξ/χία</u>

Αι Μονάδες κατόπιν αγώνος κατέλαβον ΒΟΥΤΣΙ (Ν.3751) συνεχίσασαι προς ΜΠΕΣΚΙΝΑ (Ν. 3652). Απώλειαι Συμ/τών νεκροί 16.

-ιιι- <u>Τομεύς Φλωρίνης</u>

Την νύκτα 30/31.8.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς Μονάδας επί ύψ. 1694 (Ν.5263) και 1396 (Ν.5659).

(β) <u>Ε ν έ ρ γ ε ι α ι</u>

Εκδίδεται η ύπ' αριθμ. 1000/31.8.1948 έχουσα ούτω:

ΑΠΟ : Δ/τήν Β΄ΣΣ
ΠΡΟΣ: Δ/τήν XV Μερ/χίας <u>Ο</u>
μέσω 33 Ταξ/χίας 31 14.00
ΚΟΙΝ: Α1/Τ.Σ./Β΄ΣΣ
Α.Α.Π. 1009

Οι συμ/ται κατέχουν άπασαν κορυφογραμμήν ΤΟΥΜΠΑ - ΒΙΓΛΑ - ΒΕΡΝΟΝ όρος ΒΙΤΣΙ πλην των κόμβων ΔΕΡΒΕΝ και ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ.

Επί ταύτης διαθέτουσι περί τα ένδεκα Τάγματα ήτοι τας Ταξ/χίας ΒΑΓΕΝΑ, ΛΙΑΚΟΥ, ΥΨΗΛΑΝΤΗ και ΒΑΣΙΛΣΚΟΥ.

Ετέρας τρεις Ταξ/χίας ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, ΣΟΦΙΑΝΟΥ και ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑ, διαθέτουσιν εις την περιοχήν ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

Σώμα Στρατού μετά ολοκλήρωσιν κατοχής τελευταίας ταύτης περιοχής, προτίθεται: Πρώτον δημιουργίαν προγεφυρώματος εις ΛΙΝΟΣΤΑΝΑΙΣ (4357) - ΡΟΤΟ (4857) - ΠΡΑΣΕΚΑ (5053) - ΒΟΡΟ (5352).

Δεύτερον. Την εκδήλωσιν επιθετικών ενεργειών από ΠΡΟΣΕΚΑ προς ΒΙΤΣΙ. (Ταξ/χία δύο Ταγμάτων) και από ΡΟΤΟ προς ΠΛΑΤΥ (5560) (Ταξ/χία δύο Ταγμάτων).

XV Μερ/χία συντονίζει ενεργείας δυνάμεως ανατολικώς κορυφογραμμής ΒΙΤΣΙ ήτοι 53, 61 Ταξ/χιών, προς ανωτέρω ενεργείας ενεργούσα επιθετικώς κατά ΒΙΤΣΙ, ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ΚΟΥΛΑ και από ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ όπερ δεν κατέχεται πάντοτε ισχυρώς.

Δεν προβλέπεται εκδήλωσις ανωτέρω ενεργειών ενωρίτερον προσεχούς Πέμπτης δύο Σ/βρίου. Εκδοθήσεται ειδική διαταγή εκτελέσεως. Προβήτε από τούδε αναγκαίας προπαρασκευάς. Εφιστάται προσοχή τηρήσεως οπωσδήποτε σημερινών θέσεων και απαγορεύσεως διαρροής συμ/τών προς Ανατολάς και περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

17.- <u>1.9.1948</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>

-ι- <u>Τομεύς Φλωρίνης</u>

Την νύκτα 31/8/1948 απεκρούσθη αντεπίθεσις συμ/των κατά ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263). Επίσης κατά διάρκειαν της ημέρας απεκρούσθησαν έτεραι 6 αντεπιθέσεις τούτων. Απώλειαι Συμ/τών νεκροί 82

Ανευρέθη άφθονον πολεμικόν υλικόν. Ομοίως απεκρούσθη την πρωίαν αντεπίθεσις κατά ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365).

Συμ/ται παρηνώχλησαν τμήματα εις (Ν.5676) και (Ν.6577).

-ιι- 45 Ταξ/χία

Από πρωίας αι Μονάδες επιτεθείσαι κατέλαβον την 0945 ΜΕΣΚΙΝΑ (Ν.3652). Συνεχίσασαι προς ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.3553) κατέλαβον ταύτην λόγω σοβαράς αντιστάσεως συμ/τών και κακοκαιρίας ένεκα της οποίας η Αεροπορία δεν ηδυνήθη να επέμβη.

(β) Ενέργειαι

Το ΓΕΣ εξέδωκε την υπ' αριθμ. 225559/1.9.1948 Διαταγήν του προς το Α΄ΣΣ έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 Ημέρα και ώρα εκδόσεως σήματος
ΠΡΟΣ: Α΄ΣΣ 1.9.1948 14.00΄
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ, Α1/ΓΕΣ
Αριθμ. Πρωτ. 225559/Φ.4009/3/34 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Λόγω σοβαρών αναγκών Β΄ΣΣ έχει ανάγκην αποσύρη εντός σήμερον 596 Τάγμα(.) Α΄ΣΣ παρακαλείται διευκολύνη ανάκλησιν 596 Τάγματος αντικαθιστών τούτο ζώνην του δι' άλλης Μονάδος και μέχρις ότου Β Σ.Σ. αποστείλη το προβλεπόμενον 664Τάγμα (.) Αναφέρατε σχετικώς (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

Η Διοίκησις του Β΄ΣΣ διατάσσει την προώθησιν της 22ας Ταξ/χίας εις περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ (οπίσω της 45 Τ.Π.) εκ του ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ. Αφ' ετέρου, επειγομένη διά την ταχείαν εκκαθάρισιν του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ απευθύνει την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1014/1.9.1948 Διαταγήν απ' ευθείας προς Διοικητήν 73 Τ.Π., ως επίσης την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1016/1.9.1948 προς την ΧV Μ.Π. εχούσας ούτω:

ΑΠΟ: Διοικητήν Β΄ΣΣ
ΠΡΟΣ: Διοικητήν 73 Ταξ. Ο
ΚΟΙΝ: ΧV Μερ/χίαν - Α1/ΣΣ Εδόθη τηλεφωνικώς
Τ.Σ./Κοζ. Εις 73 Ταξ.
Α.Α.Π. 1014 1/11.15

Προχώρησις από ΒΟΥΤΣΙ προς ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ αδικαιολογήτως βραδυτάτη. Αξιώ εκκαθάρισιν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ - ΜΠΟΥΤΣΙ οπωσδήποτε εντός της σήμερον. Διατιθέμενα μέσα απολύτως επαρκή.

Εάν βραδύτης προέρχεται εξ ολιγωρίας ή ατολμίας ηγητόρων αναφέρατε ίνα διατάξω αντικατάστασιν τούτων. Ταύτην την στιγμήν διεξάγομεν αγώνα υπέρ της φυλής, η ανοχή συνεπώς υπέρ των ατόμων είναι καθ' ολοκληρίαν απαράδεκτος και βαρύνει Ταξ/χίαν.

Σ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντιστράτηγος

Διά την ακρίβειαν
το Α1 Γραφείον
(Υπογραφή)

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ Ημέρα και ΄Ωρα εκδόσεως σήματος
ΠΡΟΣ: ΧV Μερ/χίαν 1.9.1948
Α.Α.Π.: 1016

Η Μερ/χία να ενεργήση αύριον και διά του αριστερού της κατά την γενικήν κατεύθυνσιν ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ και είτα προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (.) Είναι απόλυτος ανάγκη όπως η Μερ/χία ενεργούσα προς πλείονας κατευθύνσεις επιτύχη την εντός της 2ας Σ/βρίου εκκαθάρισιν της κορυφογραμμής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ (.)

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Συγχρόνως αποστέλλει την υπ' αριθμ. 1015/1.9.1948 τηλεγραφικήν αναφοράν προς ΓΕΣ έχουσαν ούτω:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Αμερικανόν Σύνδεσμον
Συν/ρχην ΜΠΡΙΝΤΙΓΜΑΝ 1.9.1948
Βρεταννόν Σύνδεσμον
Συν/ρχην
Α.Α.Π. 1015
Σχετική υπ' αριθμ. ΑΑΠ. 1007 και ΑΑΠ 1011

Μόνον διά λόγους υπερτάτης ανάγκης εζήτησα την ευσπευσμένην επάνοδον εις το Σώμα Στρατού του 596 Τάγματός του. Οι λόγοι ούτοι είναι λόγοι επιχειρήσεων ας διεξάγει το Σώμα παρούσαν περίοδον και προς διεξαγωγήν των οποίων το Σώμα εζήτησε και απηλλάγη της ευθύνης της ζώνης βορείως ΚΙΑΦΑΣ. Ανάληψις ήδη ευθύνης άνω ζώνης ενώ δεν εξέλιπον οι λόγοι διά τους οποίους και απηλλάγη, δεν κρίνεται σύμφορος διά τας διεξαγομένας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ. Το Σώμα Στρατού επανέρχεται και αύθις πρότασίν του δι' ης ζητεί το 596 Τάγμα του, χωρίς όμως την ζώνην ευθύνης βορείως ΚΙΑΦΑΣ καθ' όσον η λύσις αύτη, ου μόνον δεν θεραπεύει ανάγκας παρούσης στιγμής, αλλά τουναντίον επιβραδύνει το Σώμα Στρατού με επί πλέον τοιαύτας.

Παρακαλώ διατάξατε.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

18.- 2.9.1948

(α) Επιχειρήσεις

-ι- Τα ημέτερα τμήματα επιτεθέντα από πρωίας εκ ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365) κατέλαβον ύψ. (Ν.5266).

-ιι- Μονάδες από της 0645 ώρας εξορμήσασαι εκ 1162(Ν. 338495) κατέλαβον κατόπιν σκληρού αγώνος το 1420 (Ν.3350) το οποίον ηναγκάσθησαν να εγκαταλείψουν το απόγευμα, λόγω ισχυράς αντεπιθέσεως των συμ/τών.

Έτεραι Μονάδες κατέλαβον τον αυχένα ΠΟΠΟ ΒΑΝΙΒΑ (Ν.3654) ένθα περισυνέλεξαν 1 πολ/λον Γερμανικόν, 2 Μπρεν, 1 αυτόματον και 10 τυφέκια.

Συμ/τών συλληφθείς 1.

20 εκ των αγνοουμένων οπλιτών παρουσιάσθησαν την 5/9.

(β) Ενέργειαι

Την 2αν Σ/βρίου ο Αρχηγός του ΓΕΣ Αντιστράτηγος κ. ΓΙΑΤΖΗΣ και ο Αμερικανός Στρατηγός κ. ΒΑΝ ΦΛΗΤ αφίκοντο εξ ΑΘΗΝΩΝ εις το προκεχωρημένον Τακτικόν Στρατηγείον του Β΄ΣΣ εν ΚΑΣΤΟΡΙΑ. Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ ενημέρωσε τους ανωτέρω επί των προθέσεών του και υπογράμμισε την ανάγκην ενισχύσεως του Σώματος Στρατού. Οι ανωτέρω ανεχώρησαν αυθημερόν δι' ΙΩΑΝΝΙΝΑ ίνα μελετήσωσι την απελευθέρωσιν μιάς Ταξ/χίας του Β΄ΣΣ εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ δι' αντικαταστάσεώς της υπό τοιαύτης του Α΄ΣΣ.

Η Διοίκησις της XV Μ.Π. ωθή προς την κατεύθυνσιν της 73ης Ταξ/χίας το 573 Τάγμα της 45ης Τ.Π., όπερ ενήργει εις περιοχήν ΚΟΥΛΕ (4434), ίνα εις τούτο ανατεθή η κατάληψις του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (αντικειμενικόν σκοπόν της 45ης Τ.Π.), άμα τη καταλήψει του υψώματος ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

19.- 3.9.1948

(α) Επιχειρήσεις

-ι- Την νύκτα 2/3.9.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν τμήματα επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν. 5263).

-ιι- Μονάδες της 73 Ταξ/χίας επιτεθείσαι εκ ΜΕΣΚΙΝΑΣ (Ν.3552) προς 1600 (Ν.3654) κατέλαβον τούτο κατόπιν σκληρού αγώνος ευρισκόμεναι εν στενωτάτη επαφή μετά συμ/τών μέχρι των νυκτερινών ωρών.

-ιιι- Τμήματα επιτεθέντα κατά ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ (Ν.3553) προσέκρουσαν εις ισχυράς αντιστάσεις συμ/τών καθηλωθέντα.

-ιυ- Επί της οδού ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ν.3542) - ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3149) ανευρέθησαν 10 νάρκαι.

(β) Ενέργειαι

Η Διοίκησις του Β΄ΣΣ ανησυχεί διά την βραδύτητα μεθ' ης εξελίσσονται αι επιχειρήσεις.

Εκ των συλληφθέντων συμ/τών, κατά τας μέχρι τούδε επιχειρήσεις,, προκύπτουσι τα κάτωθι:

Οι συμ/ται αναδιοργανωθέντες και ενισχυθέντες υπό 800 και πλέον τροφίμων του Μπούλκες συνεκράτησαν επτά Ταξ/χίας εκ τριών Ταγμάτων εκάστη.

Περί τα 10 Τάγματα αμύνονται εις την περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ, ην έχουσι οργανώσει διά πολυβολείων με ισχυρά σκέπαστρα.

Τα υπόλοιπα Τάγματα (Ταξ/χίαι ΛΙΑΚΟΥ, ΒΑΓΕΝΑ, ΥΨΗΛΑΝΤΗ και μέρος της Ταξ/χίας ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ) αμύνονται των ΒΑΡΝΟΥΣ (Βορείως διαβάσεως ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ) και ΒΕΡΝΟΥ ορέων.

Κατά το τετραήμερον αγώνα οι συμ/ται ημύνθησαν σθεναρώς των θέσεών των, την ανακατάληψιν των οποίων πάντοτε επεζήτησαν δι' αντεπιθέσεων, ας εκτοξεύουσι κατά τας εσπερινάς ώρας ότε η Αεροπορία δεν δύναται, λόγω του σκότους, να επέμβη εις τον αγώνα, τα δε τμήματα είναι κεκμηκότα εκ του αγώνος της ημέρας.

Κατόπιν της ως άνω καταστάσεως η Διοίκησις του Β΄ΣΣ, κρίνει ότι:

- Η ολοκλήρωσις της καταλήψεως του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ θα απαιτήση εισέτι ενδεχομένως σκληρούς αγώνας και συνεπώς θα απαιτηθή βραδύτερον ενίσχυσις ή και αντικατάστασις των ήδη ενεργουσών δύο Ταξ/χιών 45 και 73.
- Δι' αυτήν ταύτην την εκμετάλλευσιν της επιτυχίας καταλήψεως της κορυφογραμμής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ Βορειότερον προς την αμαξιτήν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ και είτα προς ΒΑΡΜΠΑ (343607), θα απαιτηθώσι νέαι δυνάμεις, επί πλέον των 45 και 73 Τ.Π., δοθέντος ότι αι τελευταίαι αύται θα είναι εις αδυναμίαν διά μίαν τοιαύτην περίπτωσιν να καταβάλωσι και προσπαθείας εκμεταλλεύσεως.
- Οπωσδήποτε εις τοσούτον σκληρόν αγώνα η Διοίκησις του Σώματος πρέπει να τηρήση εφεδρείας όπισθεν των 45 και 73 Τ.Π.
- Τέλος, άνευ προηγουμένης πτώσεως του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ προς κάλυψιν του αριστερού πλευρού και των νώτων, δεν ήτο δυνατή η ενέργεια των 3 και 22 Τ.Π. εκ δυσμών προς ανατολάς εναντίον του ΒΕΡΝΟΥ όρους, ως προέβλεπεν η υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1009/31.8.1948 Διαταγή του Β΄ΣΣ.

Η διοίκησις του Β΄ΣΣ μη διαθέσασα ετέρας δυνάμεις, πλην των 5 Ταγμάτων (3 και 22 Τ.Π.) περιορίζει τας επιδιώξεις της προς το παρόν εις την κατάληψιν του όγκου:

ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ και τον έλεγχον της αμαξιτής εξ Αλβανίας - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ. Αποφασίζει την ενίσχυσιν των προσπαθειών κατά του ως άνω ορεινού όγκου προς ταχυτέραν κατάληψιν τούτου (ει δυνατόν μέχρι της 5ης Σ/βρίου) και θέτει εις την διάθεσιν της XV Μ.Π. τας δύο ταύτας Ταξ/χίας (3 και 22) προς εκδήλωσιν επιθετικών ενεργειών

εκατέρωθεν και παραλλήλως προς την ασκουμένην τοιαύτην υπό της 73ης Τ.Π. (ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ), ήτοι κατά τας κατευθύνσεις:

- ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (390525) - ΠΟΡΤΑ (3755) - ΜΠΟΥΤΣΙ (3656).
- ΟΙΝΟΗ (305420) - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ (320495) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

Εις την τελευταίαν ταύτην κατεύθυνσιν διετέθη η 22α Τ.Π., ήτις έδει να ενεργήση υπερβαίνουσα την εις την περιοχήν ταύτην ενεργούσαν 45ην Τ.Π. της τελευταίας ταύτης περιερχομένης ούτω εις δεύτερον κλιμάκιον.

20- <u>4.9.1948</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>

-ι- Την νύκτα 3/4.9.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα εις ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263) - ύψ. 1414 (Ν.5270) - ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ (Ν.6365).

-ιι- Από της πρωίας τμήματα εκ ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ ήχθησαν εις εγγυτάτην απόστασιν του υψ. 1685 (Ν. 5261) ένθα το απόγευμα δεχθέντα σφοδράν επίθεσιν συμ/τών συνεπτύχθησαν εις την βάσιν εξορμήσεώς των.

-ιιι- Μονάς της 3 Ταξ/χίας κατέλαβεν το ύψ. 1228 (Ν.3965).

-ιυ- Μονάδες της 22 Ταξ/χίας επιτεθείσαι από πρωίας προς 1420 (Ν.3250) 1186 (Ν. 3148) ήχθησαν κατόπιν σκληρού αγώνος εις (Ν.314484) - (Ν. 3350) ένθα καθηλώθησαν.

(β) Ενέργειαι

-ι- Εξεδόθη το υπ' αριθμ. 225368/Φ.4009/1/4.9.48 Σήμα ΓΕΣ προς Α΄ και Β΄ Σώματα Στρατού διά μελέτην και οργάνωσιν ζωτικών σημείων διά ταχυτέραν και ασφαλεστέραν λήψιν χειμερινής διατάξεως.

-ιι- Εξεδόθη το υπ' αριθμ. Α.Π. 22577Α/Φ.4009/3/34/ 4.9.1948 Σήμα ΓΕΣ/Α1 προς Α΄ΣΣ/Α1, ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1 όπως Α΄ΣΣ διαθέση μίαν Ταξ/χίαν εις Β΄ΣΣ προς αντικατάστασιν 21 Ταξ/χίας ήτις να ωθηθή το ταχύτερον προς ΒΙΤΣΙ.

-ιιι- Εξεδόθη η υπ' αριθμ. 225779/Φ.4009/34/4.9.48 Διαταγή ΓΕΣ/Α1 προς τον Δ/τήν του Β΄ΣΣ σχετική με την ανάγκην της ταχείας εκκαθαρίσεως της περιοχής ΒΙΤΣΙ.

-ιυ- Εξεδόθη το υπ' αριθμ. 225775/Φ.4009/34/4-9-48 Σήμα ΓΕΣ/Α1 προς Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 διά την χρησιμοποίησιν δύο διοικήσεων Μερ/χιών και εκδηλώσωσι κυρίας προσπαθείας εις ΒΙΤΣΙ καλώς συντονισμένας και προπαρασκευασμένας.

-υ- Εξεδόθη η υπ' αριθμ. Α.Π. 225774 Διαταγή του ΓΕΣ έχουσα ούτω:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
Ημέρα - Ώρα εκδόσεως σήματος
ΠΡΟΣ: Α΄ΣΣ/Α1 - ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1 4.9.1948 13.30΄
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ - ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ.Επ.
Α.Π. 225774/Φ.4009/3/34 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Λόγω αναποτρέπτων αναγκών ΒΙΤΣΙ(.) Α΄ΣΣ διαθέση μίαν Ταξ/χίαν εις Β΄ΣΣ προς αντικατάστασιν 21 Ταξ/χίας (.) Αύτη κινηθή ταχύτερον διά συντομωτέρου δρομολογίου (.) Β΄ΣΣ ωθήση αγώνα 21 Ταξ/χίαν και διοίκησιν Μερ/χίας (.) Εκτέλεσις άμεσος (.) Αναφέρατε εκτέλεσιν (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

-υι- Το ΓΕΣ εξέδωκε επίσης την κάτωθι Διαταγήν:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ημέρα - Ώρα εκδόσεως σήματος
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ - Β.Σ.Α. - 4.9.1948 13.55΄

ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.
Αριθμ. Πρωτ. 225775/Φ.4009/34 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)
Εν συνεχεία 225774/4.9.1948 Δ/γής ΓΕΣ (.)

Ανάγκη επιχείρησις ΒΙΤΣΙ μη χρονίση (.) Επιβάλλεται συγκέντρωσις μέσων και εκδήλωσις κυρίας προσπαθείας καλώς συντονισμένης και προπαρασκευασμένης (.) Χρησιμοποιήσατε δύο διοικήσεις Μερ/χιών (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

(γ) Την 4 Σ/βρίου τα κύρια χαρακτηριστικά της Καταστάσεως είναι τα εξής:

- Οι συμμορίται εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ ανέρχονται ήδη εις 5500 περίπου αξιομάχους συμμορίτας. Εκ τούτων το ήμισυ τουλάχιστον έχει συρρεύσει προς άμυναν του όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ.

- Αφ' ετέρου το Β΄ΣΣ συνεκέντρωσε ολόκληρον την προσπάθειάν του προς κατάληψιν του όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ, προυκοδοτήσαν ταύτην με όσον ηδύνατο περισσοτέρας δυνάμεις και διαθέσαν εις τας λοιπάς περιοχάς του ΒΙΤΣΙ, ως και την λοιπήν ζώνην ενεργείας του, τας απαραιτήτους μόνον δυνάμεις.

-υιιι-Ούτω οι όγκοι των δυνάμεων τόσον των συμμοριτών, όσον και του Β΄ΣΣ περιοχής ΒΙΤΣΙ, ευρίσκονται εμπεπλεγμένοι εις σκληρούς αγώνας κατ' αλλήλων επί του περιωρισμένου σχετικώς χώρου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ.

Η είσοδος εις τον αγώνα των 3 και 22 Τ.Π. επεβλήθη εκ της ανάγκης συγκεντρώσεως μείζονος προσπαθείας του Σώματος Στρατού προς μίαν κατεύθυνσιν.

Είσοδος νέας διοικήσεως Μεραρχίας εις τον τομέα ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ δεν ενδείκνυται ως συμφέρουσα υπό του Β΄Σ.Στρατού. Η επιθετική ενέργεια λαμβάνει χώραν εν τη ζώνη μεταξύ της αμαξιτής ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΓΑΒΡΟΣ (405535) προς ανατολάς και της μεθορίου μετά της Αλβανίας προς δυσμάς, κατά τας τρεις γενικάς κατευθύνσεις:

- ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - ΠΟΡΤΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ (3 Ταξ/χίαι)
- ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (390437) - ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (73 Ταξ/χία).
- ΟΙΝΟΗ (305420) - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (45 Ταξ/χία).

Αντιθέτως εις την περιοχήν ΒΑΡΝΟΥΣ - ΒΕΡΝΟΝ ένθα ενεργούν αι 33η και 61η Ταξιαρχίαι, διατίθεται η 21η Ταξιαρχία Πεζικού (ΙΙ Μεραρχίας) και η διοίκησις όλων των δυνάμεων τούτων (από ΒΙΤΣΙ μέχρι της μετά της ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΣ μεθορίου ανατίθεται εις την Διοίκησιν της ΙΙ Μερ/χίας.

Αι ημέραι είναι λίαν κρίσιμοι διά την επιχείρησιν, εις ην περίπτωσιν η ως άνω συγκεντρωτική προσπάθεια του Β΄ΣΣ δεν επιτύχει την κατάληψιν του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ, καθ' όσον το Β΄ΣΣ διέθεσε απάσας τας διαθεσίμους δυνάμεις του, των λοιπών εχουσών κυρίας αποστολάς εις ετέρας περιοχάς.

(δ) Ενώπιον τοιαύτης καταστάσεως ο Διοικητής του Β΄ Σ. Στρατού συνέταξε την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1021/4.9.1948 αναφοράν, ην απέστειλε διά του Επιτελάρχου του Β΄Σ.Στρατού εις το ΓΕΣ αεροπορικώς την πρωίαν της 5ης Σεπτεμβρίου έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Καθορισθείσαι αποστολαί εις το Β΄Σ.Στρατού — ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1 — Τ.Σ./Β΄ΣΣ, Α.Α.Π. 1021
ΚΟΙΝ: Αμερικ. Αποστολή, Βρετ. Στρ/κή Αποστολή — Β΄Σ.Τ. 904 τη 4.9.1948

1. Με την λήξιν των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ άπαντα τα συμμοριακά συγκροτήματα τούτου (102, 103, 105, 107, 14 και 16 Ταξιαρχίαι) κατέφυγον εις παραλίμνιον περιοχήν Ν.Α. των ΠΡΕΣΠΩΝ όπου ενισχυθείσαι υπό 1000 περίπου τροφίμων του ΜΠΟΥΛΚΕΣ αναδιοργανώθησαν και πάλιν εις τέσσαρας (4) Ταξιαρχίας, υπό την κάλυψιν τριών (3) Ταξιαρχιών (ΛΙΑΚΟΥ, ΒΑΓΕΝΑ και ΣΟΦΙΑΝΟΥ), αίτινες δεν μετέσχον ουδόλως εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ και επομένως

δεν ήσαν μειωμένης μαχητικής ικανότητος ως αι λοιπαί. Το σύνολον της δυνάμεως των ως άνω επτά (7) Ταξιαρχιών μετά των εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ ενισχύσεων δέον να υπολογίζωνται εις 5.500 συμμορίτας.

Οι ανωτέρω συμμορίται έχουσιν εγκατασταθή επί της γενικής γραμής: ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.3553) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3856) - ΛΙΝΟΣΤΑΝΑΙΣ (Ν.4357) - ΛΕΣΙΤΣ (Ν.4357) - ΒΙΓΛΑ (Ν.5057) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877), ην έχουσι οργανώσει δι' έργων εκστρατείας, εις τινάς δε περιοχάς (επικίνδυνοι διά τούτους κατευθύνσεις) δι' ισχυρών πολυβολείων. Προφανώς αποβλέπουσιν εις την όσον ένεστι επί μακρότερον χρόνον διατήρησιν της περί ης πρόκειται περιοχής, ήτις επικοινωνεί μετά της Αλβανίας και Γιουγκοσλαυΐας και προσφέρεται συνεπώς διά τον ανεφοδιασμόν διά παντοίων εφοδίων, ου μόνον αυτών τούτων των 5.500 συμμοριτών του ΒΙΤΣΙ, αλλά και των τοιούτων του εσωτερικού της χώρας.

Η περίμετρος της ως άνω κατεχομένης τοποθεσίας ανέρχεται εις 60 περίπου χιλιόμετρα.

2.- Προς εκκαθάρισιν της ανωτέρω περιοχής, το Β΄ Σ.Στρατού συνεκέντρωσε αρχικώς (21 - 26 Αυγούστου):

(α) <u>Π ε ζ ι κ ό ν</u>

- Ολόκληρον την XV Μεραρχίαν (45, 73 και 61 Ταξιαρχίας).
- Την 53 Ταξιαρχίαν.
- Την εις τον Τομέα ΦΛΩΡΙΝΗΣ εγκατεστημένην 33ην Ταξιαρχίαν (δύο Τάγματα), ήτοι, εν συνόλω 14 Τάγματα Πεζικού επί συνόλου 27 Ταγμάτων Πεζικού του Σώματος.

(β) <u>Πυροβολικόν</u>

- 7 Πυρ/χίας Πεδινάς των 25 λιβρών, ήτοι 28 σωλήνας επί 40 υπαρχουσών εις το Σώμα Στρατού.
- 2 Πυρ/χίας Βαρείας (6 Σωλήνες), ήτοι το σύνολον των υπαρχόντων.
- 3 Πυρ/χίας Ορειβατικού (6 Σωλήνες), ήτοι το σύνολον των υπαρχόντων.

΄Απασαι αι ως άνω Μονάδες Πεζικού, ως μετασχούσαι εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ επί δίμηνον και κατόπιν των σκληρών αγώνων ους διεξήγαγον κατά ταύτας, έχουσι μειωμένην δύναμιν οπλιτών και απώλεσαν κατά τας μάχας του ΓΡΑΜΜΟΥ τα δυναμικώτερα στοιχεία των Λόχων. Από απόψεως στελεχών πολλά των Ταγμάτων έχουσι χάσει σημαντικόν μέρος αυτών.

Ούτω το Β΄Σ.Στρατού ευρέθη εις την ανάγκην να διαθέση εις ΒΙΤΣΙ και ετέρας δυνάμεις, ήτοι επί συνόλου 29 Ταγμάτων Πεζικού (υπολογιζομένης και της 33 Ταξιαρχίας εκ 2 Ταγμάτων) διέθεσε τα 20 εις βάρος των λοιπών αποστολών αίτινες έχουσι ανατεθή εις το Σώμα Στρατού, και ειδικώτερον εις βάρος των δύο κυριωτέρων τούτων:

«Να κατέχη την ανατολικήν ζώνην του ΓΡΑΜΜΟΥ και να παρεμποδίζη την διείσδυσιν συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην»

«Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών».

3.- Πράγματι, διά τας ως άνω δύο αποστολάς το Σώμα Στρατού αφήκε:

Εις την διάθεσιν της Ιης Μεραρχίας επτά (7) Τάγματα και δύο σωλήνας Πεδινού Πυρ/κού.

Εις την διάθεσιν της ΙΙας Μεραρχίας δύο Τάγματα Πεζικού και ουδέν Πυροβόλον.

Εις την διάθεσιν της Δ.Ε.Θ. μίαν Ταξιαρχίαν (την 77 Ταξιαρχίαν) και τέσσαρας σωλήνας Πεδινού Πυρ/κού.

Συγκέντρωσις πλειόνων δυνάμεων διά την εκκαθάρισιν του ΒΙΤΣΙ αποκλείεται.

΄Οσον και αν η αποστολή προτάση διά την ζώνην του Σώματος την εκκαθάρισιν του ΒΙΤΣΙ, εν τούτοις ανακύπτει επιτακτική η ανάγκη αντιμετωπίσεως των 3.700 συμμοριτών, οίτινες δρώσιν κυρίως εις τας κάτωθι περιοχάς της ζώνης του Σώματος Στρατού:

- Περιοχή ΚΟΖΑΚΑ - ΧΑΣΙΑ, σύνολον συμμοριτών 1200
- " ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ- ΑΓΡΑΦΑ, σύνολον συμ/τών 1200
- " ΟΣΣΗΣ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ, σύνολον " 200
- " ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ, σύνολον συμμ/τών 300

Η εν ΘΕΣΣΑΛΙΑ ψυχολογική κατάστασις λόγω της παρουσίας των ως άνω συμμοριών δεν είναι ευχάριστος. Οι κάτοικοι της υπαίθρου έχουν συσσωρευθή εις τα αστικά Κέντρα και πάσα καλλιέργεια σχεδόν διεκόπη εις τας περιοχάς ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

Αι εις την ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ως άνω δρώσαι συμμορίαι ας ληφθή υπ' όψιν ότι ως μη διωκόμενοι σήμερον δραστικώς, διογκούνται επί μάλλον και μάλλον και διά της βιαίας στρατολογίας ην διενεργούσιν αύται εις ευρείαν κλίμακα και εκ της εις ταύτας διαρροής των συμμοριών, αίτινες μετά τον ΓΡΑΜΜΟΝ επανέρχονται εις το εσωτερικόν της χώρας.

4.- Αι ως άνω ανακύπτουσαι, ως εκ της ελλείψεως των αναγκαίων μέσων δυσχέρειαι διά την εκπλήρωσιν των δύο κυριωτέρων αποστολών:

- εκκαθαρίσεως ΒΙΤΣΙ.
- εκκαθαρίσεως λοιπής ζώνης.
- κατοχής και ελέγχου του ΓΡΑΜΜΟΥ

Θα καταστώσι έτι μάλλον οξύτεραι εις ην περίπτωσιν ήθελον απομακρυνθή εκ του Σώματος Στρατού δυνάμεις ίσαι προς μίαν Μεραρχίαν ως προβλέπει η υπ' αριθμ. 225300/Φ.4009 Δ/γή του ΓΕΣ.

5.- Η εκκαθάρισις της ζώνης του Β΄Σ.Στρατού εκ των συμμοριών, αίτινες ανέρχονται σήμερον εν συνόλω εις 9.000 και εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙ εις ην έχουν συγκεντρωθή εκ των ανωτέρω οι 5.500 συμμορίται, δέον να συντελεσθή εν τω βραχυτέρω δυνατώ χρόνω.

Το Σώμα Στρατού δεν δύναται να προβή εις συγκέντρωσιν μέσων μεγαλυτέρων εκείνης την οποίαν έχει ενεργήσει σήμερον, χωρίς τον κίνδυνον να αφίση έκθετον τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

Εν τούτοις όμως θα ενεργήση με την μεγαλυτέραν δυνατήν δραστηριότητα και με τα μέσα άτινα διαθέτει σήμερον, ή και με όσα τυχόν τελικώς ήθελον αφεθή τούτω.

Υποβάλλει όμως την γνώμην της ταχυτέρας δυνατής διαθέσεως των αναγκαιούντων μέσων διά την ταχυτέραν δυνατήν εκκαθάρισιν. Δεν συμφέρει η επί πολύ χρόνον παραμονή των συμμοριτών εις ΒΙΤΣΙ, ως θα συμβή εις ην περίπτωσιν το Σώμα Στρατού εξακολουθήσει να βαρύνεται με τας αυτάς ως σήμερον αποστολάς, χωρίς να ενισχυθή και εις μέσα, καθ' όσον αι δυσχέρειαι εκκαθαρίσεως τούτου θα αυξάνωνται με την πάροδον του χρόνου επί μάλλον και μάλλον. Αφ' ετέρου αι δυνάμεις κατοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ δέον να πυκνωθώσι ίνα εκλείψη κάθε κίνδυνος αναμολύνσεώς του.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Ακριβές Αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
Διοικητής Β΄ΣΣ

5-9-48

21.- (α) Από της έω της 5ης Σεπτεμβρίου η XV Μεραρχία διά των 73ης και 3ης Ταξιαρχιών συνεχίζει την επιθετικήν ενέργειαν. Η 73η Ταξιαρχία διά των 574, 575 και 573 Ταγμάτων επιτυγχάνει την κατάληψιν της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ περί την 1050΄ ώραν.

Η 3η Ταξιαρχία ενεργούσα εν τη κατευθύνσει (χάρτης 1:50.000) ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (390525) - ΠΟΡΤΑΣ (3755) - ΜΠΟΥΤΣΙ (3656) κατέλαβε από τας 4 Σεπτεμβρίου το ύψωμα 1228 (286544). Την 5ην Σ/βρίου συνεχίζει την επιθετικήν ενέργειαν και περί την 12ην ώραν καταλαμβάνει το ύψωμα ΠΟΡΤΑ ύψ. 1634 (368548).

Επί του μετώπου της 45ης Ταξιαρχίας απασχόλησις διά πυρών του προ του μετώπου της εχθρού προς υποστήριξιν των κατά ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ της 73ης Ταξιαρχίας.

β) Αμέσως μετά την κατάληψιν της κορυφογραμμής ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ - ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΤΣΑ - ΠΟΡΤΑ, το Β΄ΣΣ διέταξε εκμετάλλευσιν της επιτυχίας. Το Β΄ΣΣ εξέδωσε τας δύο κατωτέρω διαταγάς προς την XV Μ.Π.:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ Ημέρα - ΄Ωρα εκδόσεως σήματος
ΠΡΟΣ: XV Μεραρχίαν 05 1225

Αριθμ. Πρωτ. 7442

Εντείνατε προσπαθείας εκμεταλλεύσεως κυριώτατα προς την γενικήν κατεύθυνσιν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ προς αποκοπήν συμπτύξεως των εις περιοχήν ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και ΤΙΜΠΙΣΙΝΑ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ δρώντων συμμοριτών διά διαδρόμου μεταξύ συνόρων ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

Επιζητήσατε διείσδυσιν δυνάμεων σημαντικών, εις δυνατόν Ταξιαρχίας, εις κατεύθυνσιν ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ - ΒΑΡΜΠΑΣ Ν. 3561 (.)

Εις διάθεσίν σας το 599 Τάγμα, εφεδρεία του Σ.Σ. εις ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ (.) Ανωτέρω κίνησις προς ΚΑΜΕΛΑ να αναληφθή το ταχύτερον από τούδε και θα εξακολουθήση έστω και την νύκτα (.) Δέον όμως να είναι όχι μόνον αδιάκοπος αλλά και δραστηρία (.) Τυχόν παρουσιασθησομένη εις πορείαν ταύτην αντίστασις δέον να αναστρέψητε άνευ δυσταγμού και απωλείας χρόνου. Εις περίπτωσιν βατότητος εις μηχανοκίνητα δρομολογίων ΠΗΛΗ - ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ, κινήσατε μετά της φάλαγγος Πεζικού και μηχανοκίνητα.

Στρ/γός ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Διοικητάς 3 - 22 - 73 Ταξ. 05 1550΄
ΚΟΙΝ: 15 Μερ. - Τ.Σ. ΚΟΖΑΝΗΣ

Α.Π. 7444 Κατάληψις ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ - ΠΟΡΤΑΣ επετεύχθη περί την μεσημβρίαν και προ ταύτης έχετε όλον τον αναγκαίον χρόνον ημέρας ενεργήσατε βαθείαν εκμετάλλευσιν την καθορισθείσαν εις έκαστον εξ ύμών. Ουδέν εμπόδιον να αναχαιτίση την ορμήν σας. Συναντώμεναι τυχόν αντιστάσεις δέον να κτυπηθούν ορμητικώς ή και να τας παρακάμψετε. Αξιοποιήσατε επιτυχίαν σας ενεργούντες τάχιστα. Κερδίζετε εδαφικόν χώρον τον οποίον άλλως θα κερδίσετε μόνον με κόπους και με αίμα πολύ.

Κινηθήτε άνευ μεταγωγικών με μόνον τα μηχανήματά σας πυρός. Η 22 Ταξ. πρέπει να κινηθή θαρραλέως και κατά την νύκτα ακόμα προς κατάληψιν καθορισθέντων αυτή αντικειμενικών σκοπών.

Πάντα ταύτα εξαρτώνται από την θέλησιν Διοικητών Ταξ. Είμαι βέβαιος ότι θα κατανοήσετε τον ρόλον σας της στιγμής ταύτης και θα ενεργήσητε μεθ' όσης τόλμης επιβάλλεται.

Φανήτε τολμηροί.

Σ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ

(γ) Εις εκτέλεσιν ανωτέρω διαταγών του Β΄ΣΣ η XV Μεραρχία διέταξε εκμετάλλευσιν της επιτευχθείσης επιτυχίας ως εξής:

(α) Υπό 73ης Ταξιαρχίας προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ τονιζομένης της ανάγκης εξασφαλίσεως της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ δι' ισχυρών δυνάμεων (υπ' αριθμ. Α.Π. 502/5.9.1948 ώρα 13), δι' όπερ η Μεραρχία είχε μεριμνήσει συγκεντρώσασα επί της περιοχής ΒΟΥΤΣΙ - ΜΠΕΣΚΙΝΑ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ τέσσαρα Τάγματα Πεζικού:

-τα 574 και 575 Τάγματα οργανικά της.

-το 573 της 45ης Ταξιαρχίας προς τον σκοπόν να ενεργήση διά τούτου κατά υψώματα ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ αντικειμενικού σκοπού της 45ης Ταξιαρχίας και ούτινος η κατάληψις από την ζώνην της 45ης Ταξιαρχίας Πεζικού κατέστη αδύνατος.

-το 564 Τάγμα Πεζικού όπερ η XV Μ.Π. από της προηγουμένης προώθησε επί ΒΟΥΤΣΙ διά ΝΤΕΝΤΕΝ (385511) προβλέπουσα σκληρούς αγώνας επί της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ και την ανάγκην υποστηρίξεως δυνάμεων προς περαιτέρω εκμετάλλευσιν.

(δ) (β) Υπό της 3ης Ταξιαρχίας προς ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΔΑ (353564) (υπ’ αριθμ. Α.Π. 504 της 5.9.1948, ώραν 13 Διαταγή XV Μ.Π.).

(γ) Υπό 22ας Ταξιαρχίας προς ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ (292499) - ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ (290535) - ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ (300560).

Αι διαταχθείσαι ως άνω ενέργειαι εκμεταλλεύσεως εξεδηλώθησαν άλλαι χαλαραί και άλλαι προσέκρουσαν εις αντιστάσεις σοβαράς. Μόνον τα τμήματα της κεντρικής

κατευθύνεως ήχθησαν μέχρι ΣΑΜΟΒΙΤΣΑ ΓΚΡΕΚΑ (3354) ένθα ισχυραί του εχθρού αντιστάσεις ανεχαίτισαν την περαιτέρω προχώρησιν. Κατά τας συλλεγείσας πληφοφορίας εξ αιχμαλώτων την πρωίαν της ως άνω ημέρας (5 Σ/βρίου) αφίκετο εις ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ εκ ΠΡΕΣΠΩΝ η Ταξιαρχία ΠΑΥΛΟΥ (Τάγμα ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑ, Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ).

Η 22α Ταξιαρχία κινηθείσα λίαν βραδέως ανεχαιτίσθη κατά τα πρώτα ακόμη βήματά της εις περιοχήν Νοτίως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (308494) - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (310485).

Η 3η Ταξιαρχία μη κινηθείσα δραστηρίως ανεχαιτίσθη προ του ΜΠΟΥΤΣΙ εν επαφή με τους κατέχοντας τούτο συμμορίτας και ανέφερε τας εσπερινάς ώρας την κατάληψιν των ανωνύμων υψωμάτων (364555) και (363558). πλην ως διεπιστώθη μετά δύο ημέρας δεν είχε καταλάβει ούτε τα υψώματα ταύτα. Η κίνησις της Ταξιαρχίας ταύτης υπήρξε βραδεία από της εισόδου της εις την κατεύθυνσιν ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (389525) - ΠΟΡΤΑ ΜΠΟΥΤΣΙ.

(ε) Την νύκτα 5-6 Σ/βρίου οι συμμορίται διά διεισδύσεων ώθησαν το μεν Τάγμα ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑ διά ΚΟΡΙΤΣΙ (3351) εις περιοχήν ΜΠΑΣΚΙΝΑ ΤΟΥΜΠΑ ένθα ενήργησαν ολίγον προ της έω εναντίον του εις την περιοχήν ταύτην κατέχοντος θέσεις Τάγματος και Σ.Δ. της 73ης Τ.Π.

Το Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ ενήργησεν συγχρόνως εις περιοχήν ΣΑΜΟΒΙΤΣΑ ΓΚΡΕΚΑ (335545) όπερ απησχόλησεν την 73ην Τ.Π. κατά μέτωπον.

Η νυκτερινή αιφνιδιαστική αύτη ενέργεια απέτυχε με μεγάλας απωλείας εις νεκρούς διά τον εχθρόν όστις εις διάφορα σημεία του μετώπου εγκατέλειψεν περί τα 70 πτώματα.

Ούτω εις την κυρίαν προσπάθειαν κατά ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ αντιδρά ο εχθρός διά συγκεντρώσεως των διαθεσίμων δυνάμεών του ας αποσύρει εσπευσμένως εκ των λοιπών περιοχών του εις ΒΙΤΣΙ μετώπου του.

6-9-48

22.- (α) Την 6ην Σ/βρίου, επί μετώπου της 45ης Ταξιαρχίας εκκαθαρίζεται η περιοχή ΚΟΥΛΕ (245510) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ (359490), ένθα είχον διεισδύσει και εκρύπτοντο οι διαρρεύσαντες του Τάγματος ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑ, του ενεργήσαντος την προσβολήν κατά ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ - ΒΟΥΤΣΙ και συλλαμβάνονται αιχμάλωτοι.

Επί μετώπου 73ης Τ.Π. εκτός του κατά την νύκτα ενεργηθέντος αιφνιδιασμού κατά 575 και Σ.Δ. της Ταξιαρχίας, τα επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ τμήματα υπέστησαν αλλεπαλλήλους επιθέσεις και κατά την νύκτα και κατά την ημέραν εκ κατευθύνσεως ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και εκ περιοχής ΜΠΙΚΟΒΙΚ ΤΣΕΣΜΑ (3354) και ΣΑΜΟΒΙΚΑ ΓΚΡΕΚΑ (3354) άπασαι αποκρουσθείσαι.

Επί μετώπου 3ης Ταξιαρχίας δεν σημειούται δράσις των συμμοριτών. Η Ταξιαρχία αφ' ετέρου, δεν σημειώνει προχώρησιν, παρά την τεθείσαν εις την διάθεσίν της επαρκή αεροπορίαν και επαρκές πυροβολικόν.

(β) Το Β΄ΣΣ παρατηρεί εις την Μεραρχίαν ότι ο Σ.Δ. της 3ης Ταξιαρχίας Πεζικού είναι εις μεγάλην απόστασιν οπίσω του μετώπου (εις περιοχήν ΣΚΕΡΣΑ, 405478), ότι θα έπρεπε προ πολλού να είχε προωθηθή (από της 4ης Σεπτεμβρίου τουλάχιστον εις ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ, 390523) και ότι θα έδει να προωθήση τούτον το ταχύτερον.

Ούτω παρά το πνεύμα των υπ' αριθμ. 7442 και 7444/5.9.48 Διαταγών του Β΄ΣΣ περί ταχείας και αμέσου εκμεταλλεύσεως της επιτυχίας των καταληφθέντων υψωμάτων της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ και ΠΟΡΤΑΣ, ουδεμία εκμετάλλευσις εσημειώθη προς ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΔΑ και κατά την ημέραν ταύτην της 6ης Σεπτεμβρίου.

Προς εξακρίβωσιν του βαθμού κατοχής και οργανώσεως του υψώματος ΓΙΑΜΑΤΑ (4156) η XV Μ.Π. διέταξε επιθετικήν αναγνώρισιν υπό του 502 Τ.Π. (της 3ης Τ.Π. επί κατευθύνσεως ΤΟΥΜΠΑ (4149) - ΓΙΑΜΑΤΑ. Αύτη αφιχθείσα εγγύς κορυφής ΓΙΑΜΑΤΑ και βληθείσα σφοδρώς τόσον εκ ΓΙΑΜΑΤΑΣ όσον και πλευροκοπηθείσα δι' όλμων εκ κατευθύνσεως ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ (375565) επανέκαμψεν βάσιν της διαπιστωθείσης ισχυράς κατοχής του ως άνω υψώματος.

(γ) Εκ πληροφοριών συληφθέντων συμμοριτών διαπιστούται ότι ο εχθρός έχει συγκεντρώσει ήδη σημαντικάς δυνάμεις εις την περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ. Εξηκριβώθησαν ΙΙ Τάγματα συμμοριτών (Ταξιαρχίαι ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, ΣΟΦΙΑΝΟΥ, ΠΑΥΛΟΥ και ΒΑΓΕΝΑ).

Έναντι τούτων ενεργεί η XV Μ.Π. διαθέτουσα εν πρώτη γραμμή την 45ην Τ.Π. αριστερά (3 Τάγματα Πεζικού) την 73η Τ.Π. (3 Τάγματα Πεζικού) εις το κέντρον και την 3ηνΤ.Π. Δεξιά (3 Τάγματα). Εις Δευτέρα γραμμή την 22αν Ταξ/χίαν (3 Τάγματα).

Στην αμαξιτήν εις ΑΛΒΑΝΙΑΣ διά ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ, ήτις ενδιαφέρει απολύτως τους συμμορίτας διά τους εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εφοδιασμούς των, καλύπτει η κορυφογραμμή:

ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ, της οποίας τους ακραίους ορεινούς όγκους ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και ΜΠΟΥΤΣΙ κατέχουσιν ακόμη οι συμμορίται.

Διά την πλήρη ολοκλήρωσίν της και εκκαθάρισιν πλέον της όλης περιοχής βορείως ταύτης μέχρι της αμαξιτής επιβάλλεται ενέργεια:

(α) είτε κατά ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΔΑ και είτα προς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ και ΒΑΤΟΧΩΡΙ.

(β) είτε προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και εν συνεχεία προς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ.

(γ) είτε σύγχρονος ενέργεια προς αμφοτέρας τας ανωτέρω κατευθύνσεις, εφ' όσον επήρκουν τα διαθέσιμα μέσα.

Ως τοιαύτα μέσα διετίθεντο η 22α Ταξιαρχία Πεζικού (508 και 509 Τάγματα) και το 593 Τ.Π. της 53ης Τ.Π. όπερ ευρίσκεται οπίσω του αριστερού του Σώματος Στρατού, προς ανασυγκρότησιν και ανάπαυσιν.

Αι Μονάδες αύται είχον ήδη τεθή υπό του Β΄ΣΣ εις την διάθεσιν της XV Μ.Π. και είχον χρησιμοποιηθή υπό ταύτης προς εκμετάλλευσιν μετά την επιτυχίαν επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Αποφασίζεται κατ' αρχήν η πρώτη εκ των ανωτέρω ενεργειών, προς κατάληψιν του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ. Επιφυλάσσεται δε η διοίκησις της XV Μεραρχίας διά τον όλον ελιγμόν μετά εκτίμησιν επί τόπου της καταστάσεως.

<u>7-9-48</u>

(α) Η XV Μερ/χία διατάσσει την προώθησιν προς ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ της 22ας Ταξ/χίας (δύο Τάγματα) και την ενίσχυσιν της 3ης Ταξ/χίας διά του 593 Τάγματος, ο δε Διοικητής της Μερ/χίας αναχωρεί την πρωίαν διά ΒΟΥΤΣΙ προς επίσκεψιν των τμημάτων και αναγνώρισιν του εδάφους.

Αφ' ετέρου ο Διοικητής του Β΄ΣΣ από της πρωίας κατόπιν της σημειουμένης βραδείας ενεργείας της 3ης Ταξ/χίας προς ΜΠΟΥΤΣΙ, κινείται όπως επισκεφθή διαδοχικώς τας 3ην και 73ην Ταξιαρχίας και ενεργήση αναγνώρισιν του εδάφους, μεταβαίνων διά ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (370513) προς ΜΟΡΤΑΝ, ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΝ προς συνάντησιν τελικώς του Διοικητού της XV Μ.Π. επί ΒΟΥΤΣΙ.

Εις ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ ο Διοικητής του Β΄ΣΣ αφικνείται περί την 11.00΄ ώραν και συναντά τον Διοικητήν της 3ης Ταξ/χίας μόλις αφιχθέντα και εγκαθιστάμενον εις τον νέον Σταθμόν Διοικήσεώς του. Ούτος αναφέρει εις τον Διοικητήν του Β΄ΣΣ ότι ενεργείται υπό της Ταξ/χίας επίθεσις προς κατάληψιν του ΜΠΟΥΤΣΙ και ότι αύτη είχε διατάξει ενέργειαν και κατά την κατεύθυνσιν:

ύψ.1531 (1 χιλ. Β.Α. της ΠΟΡΤΑΣ) - αντέρεισμα ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ (2 χιλ. Β.Α. της ΠΟΡΤΑΣ).

Εις ΠΟΡΤΑΝ, ένθα οι Σ.Δ. των 593 και 501 Ταγμάτων, αφικνείται περί την 15.00΄ ώραν ο Διοικητής του Σ.Σ. και συναντάται μετά των διοικητών των ως άνω Ταγμάτων Πεζικού, οίτινες παρηκολούθουν την μάχην των Μονάδων των. Η XV Μ.Π. εν όψει της αναφοράς της 3ης Ταξιαρχίας Πεζικού, ότι το εσπέρας της 5ης Σ/βρίου τα τμήματά της κατέλαβον τα ανώνυμα υψώματα ΜΠΟΥΤΣΙ: Συντεταγμένες (363558) και (364556). Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 545/6.9.1948 Διαταγής της διέταξε (διά την 7ην Σ/βρίου) επιθετικήν ενέργειαν της 3ης Ταξ/χίας προς κατάληψιν του υψώματος ΠΥΡΑΜΙΣ (353564) με υποστήριξιν ολοκλήρου του Πυροβολικού και ολοκλήρου της Αεροπορίας.

(β) Η επίθεσις της 3ης Ταξ/χίας παρά την υποστήριξιν του Πυρ/κού και της Αεροπορίας δεν επέτυχεν ειμή μόνον την κατάληψιν του ανωνύμου (364556), όπερ ουδέποτε είχε καταληφθή εις το

παρελθόν. Ούτω από της καταλήψεως της ΠΟΡΤΑΣ (μεσημβρία Κυριακής 5 Σ/βρίου), μέχρι της εσπέρας της 7ης Σ/βρίου τα τμήματα προωθήθησαν μόνον 800 μ., ενώ ανεμένετο παρά τούτων η υφαρπαγή τουλάχιστον του ΜΠΟΥΤΣΙ ολοκλήρου, αν όχι και της ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ, από της εσπέρας ακόμη της 5ης Σ/βρίου.

Η σημειωθείσα βραδύτης επέτρεψεν εις τους συμμορίτας να προσανατολίσωσι δυνάμεις προς τα ως άνω υψώματα (δύο ανώνυμα εκατέρωθεν του αυχένος (358562) επί ΜΠΟΥΤΣΙ και ΠΥΡΑΜΙΣ). Είχε χαθή ήδη η ευκαιρία της αιφνιδιαστικής υφαρπαγής του ως είρηται ορεινού συγκροτήματος διά των διαθεσίμων τότε μέσων (3ης Ταξιαρχίας) από του απογεύματος της 5ης Σ/βρίου. Απητείτο ήδη ισχυρά ενέργεια προς την κατεύθυνσιν ταύτην διά νέων δυνάμεων και επαρκών, ίνα ενεργήσωσι και βαθείαν εκμετάλλευσιν προς πλείονας κατευθύνσεις (ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ και ΒΑΤΟΧΩΡΙ).

(γ) Την ιδίαν εσπέραν ο Διοικητής του Β΄ΣΣ διά ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ, ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ, ΜΠΕΣΚΙΝΑ ΤΟΥΜΠΑ και μετά επίσκεψιν των κατά τόπους ηγητόρων (Διοικητάς των 574, 509 Ταγμάτων, 22ας και 73ης Ταξιαρχιών) συνηντήθη μετά του Διοικητού της XV Μ.Π. επί ΒΟΥΤΣΙ (370515) ένθα και διενυκτέρευσαν αμφότεροι.

(δ) Την 7/9/1948 εξεδόθη η κάτωθι διαταγή, υπό του ΓΕΣ:

ΘΕΜΑ:	Αποστολαί Β΄ΣΣ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ - ΑΜ.ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
ΠΡΟΣ:	Διοικητήν Β΄ΣΣ	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΚΟΙΝ:	Α1/Γ.Ε.Σ	ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ.Επιχ.	ΓΕΣ/Α1
	μετ' αντιγρ. Α.Α.Π.	Αριθ. 225976
	1021 αναφοράς Β΄ΣΣ	Αριθ. Φακ. 40009/4
		Β.Σ.Τ. 902/7.9.1948

Επί της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1021/4.9.1948 αναφοράς υμών

1.- Το ΓΕΣ είναι πλήρως ενήμερον των δυνατοτήτων και της μαχητικής αξίας των Μονάδων του Β΄ΣΣ, ως και της εν γένει καταστάσεως δυνατοτήτων και πιθανών προθέσεων των συμμοριτών.

Δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον εγκαίρως διετάξαμεν την ενίσχυσιν του Β΄ΣΣ αρχικώς μεν δι' επεκτάσεων της ζώνης του Α΄ΣΣ, επί ΓΡΑΜΟΥ και από 4.9.1948 διά διαθέσεως εκ του Α΄ΣΣ μιάς έτι Ταξιαρχίας.

2.- Εν όψει της δυνάμεως των συμμοριτών έχομεν την γνώμην ότι, μέτωπον εκτάσεως 60 χιλιομέτρων ακάλυπτον και προχείρως ωργανωμένον δεν είναι δυνατόν να κατέχηται παντού ισχυρώς, θα υπάρχουν τα ευπαθή σημεία τα οποία είμεθα βέβαιοι, ότι θα ανεύρη το Σ.Στρατού και εις τα οποία θα εφαρμόση την κυρίαν προσπάθειάν του, ώστε να διασπάση την εχθρικήν τοποθεσίαν την οποίαν άλλωστε διάσπασιν ήρχισε ήδη διά της καταλήψεως της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Τούτο άλλως τε επεσημάνθη ιδιαιτέρως διά των 225775/4.9.1948 σήματος και 225779/4.9.1948 Διαταγής μου με σκοπόν να υποβοηθήση το Σώμα όπως χρησιμοποιήση και ετέραν διοίκησιν Μεραρχίας και προπαρασκευάση την προσπάθειάν του.

3.- Το ΓΕΣ είναι επίσης εν γνώσει των αναγκών διά τας λοιπάς αποστολάς του Σ.Στρατού.

Διά τούτο επιμένει όπως η επιχείρησις ΒΙΤΣΙ περατωθή αποτελεσματικώς το ταχύτερον, ώστε να απελευθερωθούν αι δυνάμεις του Σ.Σ. διά την εκπλήρωσιν των λοιπών αποστολών του.

Πάντως το ΓΕΣ δεν είναι σύμφωνον διά τον αριθμόν των συμμοριτών εις περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Το Σώμα αναβιβάζει τούτους εν συνόλω εις 3500 ενώ καθ' ημάς δεν υπερβαίνουσι τους 2800.

Αι εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ άλλως τε διατιθέμεναι Εθνικαί δυνάμεις (77 Ταξ. Εθνοφρουράς κ.λ.π.) καλώς χειριζόμεναι θα πρέπει να είναι εις θέσιν να τηρήσουν ισορροπίαν εις την περιοχήν ταύτην και να αποτρέψουν προσβολάς των αστικών κέντρων μέχρις ότου δυνηθή το Σ.Στρατού να επέμβη απατελεσματικώς.

4.- Εν συμπεράσματι η επιχείρισις ΒΙΤΣΙ αποτελούσα την κυρίαν προσπάθειαν του Στρατού μας παρακολουθείται ιδιαιτέρως υπό του ΓΕΣ και αποτελεί την κυρίαν μέριμνάν του.

Είμεθα βέβαιοι ότι παρά τας συναντωμένας δυσχερείας το Σ.Σ. θα φέρη αποτελεσματικώς εις πέρας την επιχείρησιν ταύτην ως και τας λοιπάς αποστολάς του και θα αναπτύξη πάσαν δυνατήν δραστηριότητα με βάσιν πάντοτε ότι το ΓΕΣ διέθεσε εις τούτο παν ότι ηδύνατο και εις βάρος των αναγκών των λοιπών Σ.Στρατού.

Ακριβές Αντίγραφον Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

(ε) Τακτική κατάστασις κατά την 7ην Σ/βρίου:

Αι υπάρχουσαι πληροφορίαι επιβεβαιούσι την ύπαρξιν ΙΙ Ταγμάτων και 4 Σωλήνων Πυρ/κού, Νοτίως της αμαξιτής ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ, εν τη περιοχή μεταξύ Συνόρων μετ' Αλβανίας (προς Δυσμάς) και ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. (προς Ανατολάς).

-ι- Από απόψεως μέσων:

- Η 3η Τ.Π. δεν κατώρθωσε, ουδέ κατά την 7ην Σ/.βρίου να καταλάβη το συγκρότημα ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΣ.
- Η 22α Τ.Π. (508, 509 Τ.Π. και Στρατηγείον) ευρίσκοντο επί ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ το 508 ήτο εν πρώτη γραμμή κατέχον από 24ώρου θέσεις επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ έναντι ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ. Αφ’ ετέρου ο Διοικητής του 575 Τ.Π. (της 73ης Τ.Π.) εζήτει επιμόνως από τον Διοικητήν της Ταξιαρχίας του αντικατάστασιν του Τάγματός του, καθ' όσον από οκταημέρου διεξήγε συνεχείς σκληρούς αγώνας.
- Η 73η Τ.Π. εκρίθη υπό του Διοικητού της Μεραρχίας ως η πλέον αξιόμαχος των άλλων εν Μεραρχία.

-ιι- Από απόψεως εδάφους μεταξύ των δύο κατευθύνσεων:

- ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ.
- ΠΟΡΤΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΣ

η δευτέρα εκρίθη ως η πλέον συμφέρουσα διά την εκδήλωσιν της προσπαθείας διά την τελικήν εκκαθάρισιν της όλης περιοχής, μέχρι της αμαξιτής ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ και δι' εκμετάλλευσιν, μετά επιτυχίαν καταλήψεως της ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ, κατά τας κατευθύνσεις:

- ΠΥΡΑΜΙΣ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - περιοχής ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ (3056)
- ΠΥΡΑΜΙΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ
- κατά την κοιλάδα του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. ΓΑΒΡΟΣ (405535) - συνάντησις αμαξιτών (397588)

-ιιι- Κατόπιν των ανωτέρω απεφασίσθησαν και διετάχθησαν:

- Επίθεσις διά της 73ης Τ.Π. (574, 575 Τάγματα) κατά την κατεύθυνσιν ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΥΡΑΜΙΣ (κυρία προσπάθεια), εκδήλωσις ταύτης, ουχί βραδύτερον της 12ης Σ/βρίου.
- Εξασφάλισις κατοχής ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ υπό της 22ας Ταξιαρχίας (503, 509 Τάγματα), μετά αντικατάστασιν υπό ταύτης της 73ης Ταξιαρχίας,. Τακτική υπαγωγή του 564 Τάγματος, εξασφαλίζοντος το ΒΟΥΤΣΙ, υπό την 22αν Ταξιαρχίαν.

24. 8 και 9/9/48

Κατά το 2ήμερον 8 και 9 Σ/βρίου καιρός ομιχλώδης και βροχερός καθ' άπασαν την περιοχήν. Παρενοχλήσεις υπό Κ.Σ.

Η Διάταξις της XV Μεραρχίας κατά την εσπέραν της 8 Σ/βρίου ήτο η κάτωθι:

- 45 Ταξιαρχία (571, 572, 573 Τάγματα οργανικά της) επί του μετώπου ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ - ΦΛΑΤΣΑΤΑ 1030 - 1121 - 1186 - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.
- 22 Ταξιαρχία (508, 509 οργανικά της επί πλέον 564 Τάγμα) επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ - 1600 - ΜΠΕΣΚΙΝΑ - ΤΟΥΜΠΑ - ΒΟΥΤΣΙ.

- 3 Ταξιαρχία (501, 502 Τάγματα οργανικά της, 593 και Διλοχία 591) εις περιοχήν ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΟΡΤΑ - 1531 - 1228 - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

- Ο όγκος της Μεραρχίας (8 Τάγματα επί 11 συνολικών τοιούτων) είχεν προσανατολισθή επί του ορεινού όγκου του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ και προετοιμάζετο να εκδηλώση ενέργειαν συγκεντρωτικήν επί μιάς και μόνης κατευθύνσεώς της προς ΜΠΟΥΤΣΙ υποστηριζομένην διά του συνόλου των μέσων (Πυρ/κού και Αεροπορίας).

10-9-48

25.- (α) Την 10ην Σ/βρίου, από 05.30΄ ώρας ο εχθρός ήρχισε να βάλη διά πυκνών πυρών όλμων και μυδραλλίων κατά των τμημάτων του 508 και 509 Ταγμάτων (22α Ταξιαρχία) εγκατεστημένων επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

(β) Παρατίθεται κατωτέρω απόσπασμα εκ της σχετικής εκθέσεως ην υπέβαλε η XV Μ.Π. επί των επιχειρήσεων ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ, αναφερόμενον εις τα γεγονότα της πρωίας της 10ης Σεπτεμβρίου:

«Από 06.00΄ ώρας εξεδηλώθη επίθεσις κατά του αριστερού Λόχου, Ν.334527 του 508 Τάγματος και κατά των μετόπισθεν προς την κατεύθυνσιν του υψ. 1658 (Ν.354522) κατεχομένου υπό Λόχου του 564 Τάγματος.

Έτερον συμμοριακόν τμήμα προσέβαλεν τον δεξιόν Λόχον (4ος Λόχος) του 508 Τάγματος.

Αμφοτέρων των Λόχων 3ου και 4ου (αριστερού και δεξιού) ετραυματίσθησαν οι Δ/ται και κατόπιν τούτου παρετηρήθη διαρροή των οπλιτών προς τα οπίσω.

Οι 1ος και 2ος Λόχοι ενώπιον της διαρροής των εκατέρωθεν Λόχων ήρχισαν να συμπτύσσωνται.

Ούτω πλέον, ολόκληρον το 508 Τάγμα διέρρευσε.

Το 509 Τάγμα ήρχισε και τούτο να κλονίζεται και κατ' αρχάς συνεπτύχθη ο Λόχος ο ευρισκόμενος επί του τριγωνομετρικού ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ, όστις πάλιν τη προτροπή του Διοικητού του Τάγματος επανήλθεν.

Δεν παρήλθεν όμως πολύς χρόνος και ήρχισεν η αθρόα διαρροή ολοκλήρου του 509 Τάγματος, όπερ κατά την 10.30΄ - 11.00΄ ώραν είχεν εγκαταλείψει ολόκληρον το ύψωμα ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ και το ύψωμα 1600 (364535).

Η διαρροή ήτο άνευ προηγουμένου και η κατάρρευσις της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ εξελίχθη δίκην πυροτεχνήματος εις ελάχιστον χρονικόν διάστημα άνευ πραγματικώς ισχυράς πιέσεως του εχθρού, όστις συνεχώς απησχολείτο υπό της Αεροπορίας και των πυρών δύο Μοιρών Πεδινού Πυρ/κού.

Η φυγή των στρατιωτών του 508 και 509 Ταγμάτων και Λόχου 564 Τάγματος δεν περιωρίσθη να συγκρατηθή επί των υψωμάτων ΒΟΥΤΣΙ, αλλά συνεχίσθη προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ διά ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ και προς ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ποταμόν, ανατολικώς ΒΟΥΤΣΙ.

Επί του μετώπου της 3ης Ταξιαρχίας ο εχθρός από 03.00΄ ώρας εξεδήλωσε ισχυράν επίθεσιν κατά των θέσεων του 502 Τάγματος κατέχοντος την περιοχήν (Ν.395557) - (Ν.397552), αποκρουσθείσαν επιτυχώς.

Κατά την 04.30΄ εξεδηλώθη αιφνιδιαστική ενέργεια κατά του υψώματος 1228 (Ν.388545), όπερ κατελήφθη κατά τρόπον πανούργον και ηχμαλωτίσθη η φρουρά του αποτελουμένη από Λόχον μείον Διμοιρίαν του 591 Τάγματος.

Εκ του υψώματος 1228 ήρχισαν να διεισδύωσι προς δυσμάς επί αμέσω απειλή των Νώτων και των συγκοινωνιών των επί ΠΟΡΤΑΣ και ΜΠΟΥΤΣΙ ευρισκομένων 501 και 593 Ταγμάτων.»

(γ) Κατόπιν της ως άνω δημιουργηθείσης καταστάσεως, ο Διοικητής του Β΄ΣΣ διέταξε τον επί ΒΟΥΤΣΙ ευρισκόμενον από της πρωίας της 10ης Σ/βρίου Διοικητήν της XV Μερ/χίας όπως:

- Εξασφαλίση οπωσδήποτε ευρέως το ΒΟΥΤΣΙ (370513)
- Εξασφαλίση το ύψωμα ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ (364543) προς κάλυψιν των ημετέρων δυνάμεων επί ΠΟΡΤΑΣ.

- Αμφότερα ανωτέρω ΒΟΥΤΣΙ και ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ, αναγκαία διά μεταγενεστέραν επιθετικήν συνδεδυασμένην ενέργειαν προς ανακατάληψιν ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ και αποκατάστασιν της καταστάσεως.

(δ) Η XV Μεραρχία διέταξε τα κάτωθι:

«Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 564/10.10.1948 Διαταγής διετέθη το 575 Τάγμα εις 22 Ταξιαρχίαν, ίνα διά τούτου εξασφαλίση κατ' αρχάς την τοποθεσίαν ΒΟΥΤΣΙ και είτα, μετά την ανασυγκρότησιν, να αποκαταστήση την τοποθεσίαν ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 565 διαταγής διέθεσεν την Διοίκησιν και Διλοχίαν του 591 Τάγματος, ευρισκομένην εις περιοχήν ΝΤΕΝΤΕΝ - ΚΡΟΥΣΙΑ, προς ανακατάληψιν του υψ. 1228.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 566 Διαταγής Μεραρχίας διετέθη εις την 3ην Ταξιαρχίαν το 574 Τάγμα προς αποκατάστασιν της τάξεως και ενισχύσεως του τομέως της διά την κάλυψιν του αριστερού πλευρού της εξ υψ. 1600 και ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Διά προφορικής διαταγής επί τόπου προς Διοικητήν 22ας Ταξιαρχίας διά την ανακατάληψιν του υψώματος 1600, κάλυψιν του αριστερού της 3ης Ταξ/χίας και δυεκόλυνσιν μεταγενεστέρας ενεργείας κατά ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ εκ ΠΟΡΤΑΣ διά ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ.»

(ε) Επί των ως άνω διαταχθέντων:

-Δεν κατέστη δυνατή η ανακατάληψις του υψ. 1600.

-επί του κυρίως ΒΟΥΤΣΙ εγκατεστάθη το 575 Τάγμα και τα υπολείμματα των 508, 509 και 564 Ταγμάτων μετά των διοικητών και Αξ/κών.

-η 3η Ταξιαρχία δεν κατώρθωσε να ανακαταλάβη το ύψ 1228.

Ούτω, κατά την ημέραν αυτήν απωλέσθησαν η ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ, το ύψ. 1600 (364535) και το ύψωμα 1228 (388545), χωρίς να καταστή δυνατή η ανακατάληψις τουλάχιστον των δύο τελευταίων υψωμάτων, μολονότι η Μεραρχία διέθεσε εις την 3ην Ταξιαρχίαν επαρκείς δυνάμεις. Η ανακατάληψις τούτων, έστω και μόνον του 1228, ήτο απολύτως αναγκαία προς προστασίαν των Νώτων και των γραμμών συγκοινωνιών των 501 και 593 Ταγμάτων, άτινα εμάχοντο εις περιοχήν ΠΟΡΤΑΣ.

Την ανάγκην οπωσδήποτε ανακαταλήψεως του υψ. 1228, τόσον ο Διοικητής της XV Μ.Π., όσον και ο ίδιος ο Διοικητής του Β΄ΣΣ ετόνισεν από τηλεφώνου προσωπικώς εις τον Διοικητήν της Ταξιαρχίας, καθ' όσον θα παρετείνετο ο αγών των 501 και 593 Ταγμάτων και θα εξησφαλίζετο η περιοχή ΠΟΡΤΑ - ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ προς επέμβασιν ημετέρων νέων δυνάμεων εκ της περιοχής ταύτης προς ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΝ και αποκατάστασιν της καταστάσεως. Προς τον σκοπόν τούτον το 574 Τάγμα, έν εκ των πλέον αξιομάχων τοιούτων, προσηνατολίσθη προς ΠΟΠΟΒΑ ΝΙΒΑ, τεθέν εις την διάθεσιν της 3ης Ταξιαρχίας.

(στ) Την 10.9.1948 αφίχθη εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ ο Αρχηγός ΓΕΣ ενημερωθείς επί της καταστάσεως.

26.- <u>11-9-48</u>

Περί την 10.00΄ ώραν της 11ης Σ/βρίου ο Διοικητής της 3ης Ταξιαρχίας από τηλεφώνου, ανέφερε εις τον Διοικητήν του Β΄ΣΣ ότι τα επί ΠΟΡΤΑΣ 593 και 501 Τάγματα διεξάγουσι σφοδρόν αγώνα κατά των συμμοριτών επιτιθεμένων κατά μέτωπον από ΜΠΟΥΤΣΙ και ότι συγχρόνως από διεισδύσαντας συμμορίτας εξ υψοδ. 1228 βάλλονται εκ των Νώτων.
Ετόνισε δε αφ' ετέρου ότι επιβάλλεται άμεσος σύμπτυξις, έστω και ανώμαλος τοιαύτη, των ως άνω Ταγμάτων, καθ' όσον υπάρχει κίνδυνος πλήρους περικοπής των και καταστροφής των. Κατόπιν της τοιαύτης αναφοράς το Β΄ΣΣ εξουσιοδότησε όπως ο Διοικητής της 3ης Ταξιαρχίας, εν όψει της εξελισσομένης καταστάσεως εις την περιοχήν του, διατάξη την σύμπτυξιν των ως άνω Ταγμάτων, υποβάλη δε και εγγράφως αναφοράν, τόσον εις την Μερ/χίαν, όσον και εις το Σώμα Στρατού, επί της καταστάσεως.

Τας απογευματινάς ώρας της ιδίας ημέρας ο Διοικητής του Β΄ΣΣ πληροφορηθείς ότι η 3η Ταξιαρχία, παρά την προφορικώς δοθείσαν εντολήν προς τον Διοικητήν της, ως ελέχθη ανωτέρω

περί συμπτύξεως των 501 και 593 Ταγμάτων ουδέν ενήργησε, ηναγκάσθη να εκδώση την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1031 διαταγήν του περί αντικαταστάσεως του ως άνω Διοικητού έχουσαν ούτω:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ — Ο
ΠΡΟΣ: Διοικητήν XV Μερ/χίας — Κρυπτογραφικώς
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1
Α.Α.Π. 1031

Από πρωϊνάς ώρας Ταξίαρχος Διοικητής 3ης Ταξιαρχίας εξουσιοδοτήθη όπως βάσει εξελισσομένης καταστάσεως διατάξη σύμπτυξιν δυνάμεων ΠΟΡΤΑΣ. Διετάχθη όπως σύμπτυξις αύτη ενεργηθή έστω εν ημέρα. Ήδη Μεραρχία αναφέρη ότι μέχρι στιγμής ουδεμία ενέργεια συμπτύξεως εγένετο. Εξετάσατε και αναφέρατε σχετικώς.

Εις περίπτωσιν καταφατικήν αναθέσατε διοίκησιν δυνάμεων ΠΟΡΤΑΣ εις Διοικητήν 73 Ταξιαρχίας υπό τον οποίον υπαχθήσονται δυνάμεις 3ης Ταξιαρχίας, απαλλασσομένου Ταξιάρχου ΛΑΜΑΡΗ διοικητού ταύτης ην να αναλάβη αρχαιότερος Διοικητής Τάγματος προσωρινώς.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Την 12.30΄ ώραν αφ' ετέρου ο Δ/τής του Β΄ΣΣ κατόπιν της ως άνω από τηλεφώνου αναφοράς του Διοικητού της 3ης Ταξιαρχίας είχεν εκδώσει την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1029 έχουσαν ούτω:

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ — Δι' ειδικού αγγελιοφόρου
ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 — Ο
ΠΡΟΣ: XV Μερ/χίαν/Α1- — Κρυπτογραφικώς
΄Ιλην Αρμάτων — 11, 1230΄
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1
Α.Α.Π. 1029

Διά δυνάμεων 61 Ταξιαρχίας να συμπληρωθή η εξασφάλισις της τοποθεσίας ΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.4250) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.412492) - ΣΚΕΡΣΑ (Ν.406476) - ΓΕΡΑΔΙΤΣΑ (Ν.365478) - ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.360478) - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (Ν.356466) - ΣΤΑΡΑ ΓΚΛΑΒΑ (Ν. 336446).

Εις περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ να παραμείνη δύναμις Διλοχίας 61ης Ταξιαρχίας ως εφεδρεία Σώματος.

Ουλαμός Αρμάτων να διατεθή εις περιοχήν ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ - ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ προς ενίσχυσιν αριστερού διατάξεως.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Την 11.9.1948 εξεδόθη υπό του ΓΕΣ η κάτωθι Διαταγή έχουσα ούτω:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Α΄, Β΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ — 11.30΄ 11.9.1948
ΚΟΙΝ: Γ΄ΣΣ - ΓΕΣ/Α1
ΓΓ/ΓΕΣ - Β.Σ.Λ.
Σ.Ο.Η.Π.Ε./Κλ.Επιχ.
Αριθμ. Πρωτ. 226137 (.) Φ.4000/3/34 (.)

΄Ογκος συμμοριτών δίδει απεγνωσμένην μάχην ΒΙΤΣΙ (.) Μέρος τούτου υπερασπίζεται επίσης ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ (.) Α΄ΣΣ έχει δυνατότητα συνεχίση αναληφθείσαν επιχείρησιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και εξασφαλίση επαγρύπνησιν ΠΩΓΩΝΙΟΥ - ΓΡΑΜΜΟΥ και λοιπής ζώνης διά των 8ης και 9ης Μεραρχιών (.) Χ Μερ/χία επιβάλλεται διατεθή ταχύτερον διά μάχην ΒΙΤΣΙ (.) Κίνησις Χ Μεραρχίας

άρξηται από λήψεως παρούσης προοδευτικώς(.) Χρησιμοποιηθώσι άπαντα διαθέσιμα μεταφορικά μέσα Α΄ΣΣ (.) Μέχρι ΒΑΤΟΧΩΡΙ (.) Εκείθεν μερίμνη Β΄ΣΣ (.) Κλιμάκιο Στρατηγείου Μεραρχίας και εν ανάγκη Ταξιαρχιών διά αναγνωρίσεις (.) Αναφέρατε ΓΕΣ καθημερινώς κινούμενα τμήματα (.)

ΓΙΑΤΖΗΣ Αντιστράτηγος

Βαθμός προτεραιότητος
ΑΜΕΣΟΝ

Την επομένην 12 Σ/βρίου περί την μεσημβρίαν ελήφθη εις Β΄ΣΣ η υπ' αριθμ. Α.Π. 3109/Φ.3/735 αναφορά της 3ης Ταξιαρχίας έχουσα ούτω:

ΑΠΟ: 3ην Ορ.Ταξιαρχίαν Ο
ΠΡΟΣ: Π.Τ.Σ. - Τ.Σ./Β΄ΣΣ 11 1100΄ ΚΤ 246
Α.Π. 3109/Φ.3/783

Παρ' όλον τον ένοπλον αγώνα όστις διεξαχθή ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΟΡΤΑ - ύψωμα 1227 - καίτοι ετηρήθησαν θέσεις μέχρι στιγμής, διάταξις ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΟΡΤΑ αδύνατον κρατηθή του εχθρού καταλαμβάνοντος ύψ. 1600. Προηγουμένην εισεχώρησεν μεταξύ ΒΟΥΤΣΙ - ΤΣΟΥΤΣΟΥ και ΠΟΡΤΑ. Ήδη απέκοψε ανεφοδιασμόν μεταξύ ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ και ΠΟΡΤΑ. Κατόπιν τούτου τμήματα δεον συμπτυχθώσι επί γραμμής 1528 - ΤΣΟΥΤΣΟΑΝ δυτικά αντερείσματα ΓΑΥΡΟΥ ως ανέφερον και προφορικώς.

Αφ' ετέρου το Β΄ΣΣ εξέδωκε την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1030/11.9.1948 (ώραν 13.30΄) προς την XV Μ.Π. έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ Ο
ΠΡΟΣ: Δ/τήν XV Μερ/χίας Κρυπτογραφικώς
ΚΟΙΝ: Α1 11 13,30

27.- 12-9-48

Κατά την νύκτα 11ης προς 12ην Σ/βρίου συνετελέσθη η ως άνω σύμπτυξις των 501, 593 και 574 Ταγμάτων Πεζικού, άνευ ουδεμίας παρενοχλήσεως κατά τα δρομολόγια συμπτύξεως εκ μέρους των συμμοριτών.

Εκ τούτων το 574 Τάγμα συναπεκόμισε και διέσωσε σχεδόν άπαν το υλικόν και οπλισμόν του. Τα 593 και 502 Τάγματα, ελλείψει των μεταγωγικών των, δεν κατώρθωσαν να μεταφέρωσι μέγα μέρος εκ του υλικού τούτων. Η διάσωσις εν τούτοις άπαντος του ως άνω υλικού ήτο δυνατή, αν προωθούντο κατά την 10ην ή την νύκτα 10ης προς 11ην Σ/βρίου τα μεταγωγικά των, άτινα εστάθμευον εις περιοχήν ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

Από τας πρώτας νυκτερινάς ώρας κατέστη δυνατή η κατάληψις (διά του 574 Τάγματος) του αντερείσματος ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ, εν συνεχεία προς τας κατεχομένας θέσεις επί ΒΟΥΤΣΙ υπό της 22ας Τ.Π.

Προς ενίσχυσιν των τμημάτων (υπολειμμάτων 508 και 509 Ταγμάτων ως και του 575 Τάγματος) επί ΒΟΥΤΣΙ και εκδήλωσιν αντεπιθέσεως ανεμένετο το 507 Τάγμα, όπερ μετεφέρετο δι' αυτοκινήτων εκ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ. Τούτο αφιχθέν το απόγευμα της 12ης Σ/βρίου, ετέθη εις την διάθεσιν της XV Μ.Π., αποβιβασθέν εις σημείον 402490 περί την 17.30΄ ώραν.

Η Διοίκησις του Β΄Σώματος Στρατού απέβλεπε εις την διάσωσιν τουλάχιστον της τοποθεσίας ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3649) - ΒΟΥΤΣΙ - ύψ. 1528 (3852) - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ, εξ ης ήτο δυνατή η εκ νέου εκδήλωσις της επιθετικής ενεργείας προς ανακατάληψιν των απωλεσθέντων και συνέχισιν των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων. Πλήν, το 507 Τάγμα δεν επρόφθασε να επέμβη. Οι συμμορίται ενεργήσαντες μετά την δύσιν του ηλίου, ώστε να αποκλείεται η επέμβασις εναντίον των της Αεροπορίας, ήρχισαν από της 18.00΄ ώρας σφοδρόν βομβαρδισμόν διά πυροβολικού και όλμων των τμημάτων των κατεχόντων την τοποθεσίαν ΒΟΥΤΣΙ - ύψ. 1528.

Την 20.00΄ ώραν ανεφέρθη ο τραυματισμός του Ταξιάρχου Διοικητού της 22ας Ταξιαρχίας και των τριών (ήτοι απάντων) των παρατηρητών του Πυροβολικού με συνέπειαν την διακοπήν της διευθύνσεως της βολής Πυρ/κού.

Η διά τηλεφώνου επικοινωνία μετά των επί ΒΟΥΤΣΙ τμημάτων διεκόπη και απέμεινε μόνος τρόπος επικοινωνίας ο ασύρματος, δι' ου η Διοίκησις της XV Μ.Π. επληροφορείτο μέχρι της 22.15΄ ώρας ότι τα τμήματα ανθίσταντο και εκράτουν τας θέσεις των. Από της ώρας ταύτης έπαυσε να λειτουργή και ο ασύρματος.

Περί την 24.00΄ ώραν τα κατερχόμενα εκ ΒΟΥΤΣΙ τελευταία τμήματα επληροφόρουν ότι τούτο κατελήφθη εξ ολοκλήρου υπό των συμμοριτών. Κατόπιν τούτου το 507 Τάγμα όπερ είχε φθάσει εις περιοχήν ΝΤΕΝΤΕΝ (395512) διετάχθη και επέστρεψε (τας πρωϊνάς ώρας της 13 Σ/βρίου εις περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ 4545). Επίσης το 574 Τάγμα από ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ συνεπτύχθη και τούτο εις την περιοχήν (4145).

Την 12/9/1948 το ΓΕΣ εξέδωκεν την κάτωθι διαταγήν:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 Κλείς "Σ"
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄Σ.Στρατού Ημέρα - ώρα εκδόσεως σήματος
ΚΟΙΝ: Υπ.Στρ.(Γρ.Υπουργού) - 12.9.1948, 2000΄
Α1 - Α2/Γ.Ε.Σ
Α.Α. 226311/4000/34 (.) ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Επιβεβαίωσις προφορικών οδηγιών (.)
Μετά γεγονότα ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ Β΄ΣΣ λάβη σύντονα μέτρα σταθεροποιήσεως καταστάσεως ανασυγκροτήσεως δοκιμασθέντων τμημάτων αποκαταστάσεως οργανικών δεσμών οργανώσεως διοικήσεως(.) Ηθικόν Μονάδων εξυψωθή οπωσδήποτε καταβαλλομένων πρεπουσών προσπαθειών (.) Αγωνιζόμεθα υπέρ διασώσεως ιερών και οσίων και παν σκληρόν μέτρον είναι δικαιολογημένον και επιβεβλημένον (.) Κατόπιν ενισχύσεως Σώματος διά δεκάτης Μεραρχίας μέσα άτινα διεθέτει επιτρέψουν μετά σταθεροποίησιν και αναδιοργάνωσιν συνέχισιν επιθετικής προσπαθείας.(.) Επαναλαμβάνομεν σύντονος αναδιοργάνωσις άμεσοι κυρώσεις (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

Βαθμός Προτεραιότητος
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΝ

28.- 13-9-48

Την 13ην Σ/βρίου η XV Μεραρχία Πεζικού κατείχε την γενικήν τοποθεσίαν:

ΦΛΑΤΣΑΤΑ (2945) - ύψ. 1030 (3046) ύψ. 1125 (325481) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3749) - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (335479) - ΤΟΥΜΠΑ (4149) - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (438508) - ΜΠΙΚΟΒΙΚ (457507).

Επί της ως άνω γραμμής και όπισθεν ταύτης συνετελείτο η ανασυγκρότησις των τμημάτων. Η II Μερ/χία εισελθούσα εις το νότιον μέτωπον της περιοχής ΒΙΤΣΙ κατέλαβε τον τομέα μεταξύ του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. και της κορυφής ΒΙΤΣΙ (570546).

Ούτω το από νότου μέτωπον εσχηματίσθη ως εξής:

- Αριστερά: η XV Μεραρχία (τρεις Ταξιαρχίαι) από ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ μεθορίου μέχρις ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π.
- Δεξιά: η II Μεραρχία (22, 3 και 53 Ταξιαρχίαι) από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. μέχρι κορυφής ΒΙΤΣΙ.
- Εις το ανατολικόν μέτωπον παρέμειναν: αι 33η και 21η Ταξιαρχίαι.
- Η Χ Μεραρχία μόλις ήρξατο συγκεντρουμένη εις περιοχήν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ και νοτίως με την εντολήν να μη εισέλθη εις αμυντικόν τομέα, άνευ προηγουμένης εγκρίσεως υπό του ΓΕΣ.

29.- <u>13-9-48 έως 29-9-48</u>

Από 19-20/9/1948 παρενοχλητικαί ενέργειαι των Κ.Σ. και επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων.

30.- Από της 2ας ώρας της 20ης Σ/βρίου ήρξατο διείσδυσις εχθρικών τμημάτων διά της ως άνω γραμμής και εφ' ολοκλήρου του μετώπου από ΦΛΑΤΣΑΤΑ (2945), ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3749) μέχρι ΜΠΙΚΟΒΙΚ (457507). Μέχρι των πρώτων πρωϊνών ωρών η διείσδυσις του εχθρού είχε επιτύχει να φθάση μέχρι των μετόπισθεν των πρώτων γραμμών.

Η αντεπίθεσις υπήρξε άμεσος υπό των φιλίων τμημάτων.

Η μάχη ήρξατο από της δευτέρας πρωϊνής ώρας της 20ης τρέχοντος και έληξεν ως προς την φάσιν της τελικής συντριβής της αντεπιθέσεως των συμμοριτών, το απόγευμα της 22ας τρέχοντος.

Οι επιτεθέντες συμμορίται ανήρχοντο εις τέσσαρας Ταξ/χίας τας 107 του ΠΑΥΛΟΥ, 16 του ΑΛΕΥΡΑ, 108 του ΣΟΦΙΑΝΟΥ άπασαι δυτικώς του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. ενεργήσασαι και την 14ην του ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ενεργήσασαν ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π.

Η συνολική δύναμις των επιτεθέντων ανήρχοντο εις 3000 συμμορίτας περίπου, έναντι των 5500 έως 6000 συμμοριτών, οίτινες ευρίσκοντο εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

Σκοπός των συμμοριτών ήτο κυρίως η πόλις της ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Μετά την αποτυχίαν της XV Μεραρχίας διά την κατάληψιν του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ οι συμμορίται έκριναν ως ευνοϊκήν την στιγμήν της διασκορπίσεως της XV Μεραρχίας Πεζικού και της πλήρους διαλύσεώς της και της ελευθέρας μετά τούτο καταλήψεως της πόλεως ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Αι ως άνω διεισδύσεις εις μέγα βάθος, καθ' όλον το βάθος της ημετέρας διατάξεως και μέχρι των μονάδων του Πυροβολικού, ήτοι εις βάθος 4 και 5 χιλιομέτρων, έσχεν ως αποτέλεσμα τον άμα τη έω και καθ' όλην την ημέραν της 20ης Σ/βρίου αποδεκατισμόν των διεισδυσάντων.

Έν Τάγμα της 14ης Ταξιαρχίας του ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ κατώρθωσε να διεισδύση εκ πλειόνων κατευθύνσεων και να εισέλθη εις τον αυχένα μεταξύ ΜΠΙΚΟΒΙΚ (457507) και ΚΑΖΑΝΗ (445589). Συνήφθη λυσσώδης αγών κατά τον οποίον το Τάγμα τούτο (το 580 Τάγμα συμμοριτών) κυκλωθέν εις το δάσος ΑΛΗΑΝΑ (430491) εξοντώθη ολόκληρον την 21ην Σ/βρίου.

Απώλειαι Κ/Σ νεκροί 593, Συλληφθέντες 137.

31.- Λεπτομερώς τα γεγονότα εξελίχθησαν ως κάτωθι:

<u>19-20.9.48</u>

(α) <u>XV Μεραρχία</u>

-ι- Την νύκτα 19/20.9.1948 συμ/ται δυνάμεως 3 Ταξ/χιών επετέθησαν εφ' ολοκλήρου του μετώπου της Μερ/χίας, ιδίως επί ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν. 3246) ένθα ηνάγκασαν τα ημέτερα τμήματα να συμπτυχθούν εις (Ν.325450).

-ιι- Συγχρόνως μικρά τμήματα συμ/τών εισέδυσαν εις ΣΤΑΡΑ ΓΚΛΑΒΑ (Ν.3445) - ΚΑΤΩ ΜΠΑΡΑ (Ν.3645) - Β.Α. και Β.Δ. ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ (Ν.3546) Ν.Α. ΑΡΜΕΝΙΣΚΑΣ (Ν.3846). Η κατάστασις αντιμετωπίσθη αποτελεσματικώς και την 1030 ώραν ανακατελήφθη το ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3246).

-ιιι- Τας απογευματινάς ώρας συμ/ται ενήργησαν σφοδράν επίθεσιν κατά ημετέρων επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648) εξ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ και κατώρθωσαν να καταλάβουν τούτο.

-ιυ- Το εσπέρας η πίεσις συνεχίζετο εφ' όλου του μετώπου και ιδίως επί ύψ. ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ (Ν.3546) και 962 (Ν.3746). Αι ημέτεραι Μονάδες διετήρησαν σταθερώς τα υψ. ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν.2945) - 1030 (Ν.3046) ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3246) - ΑΡΜΕΝΣΚΑ (Ν.3846).

(β) <u>ΙΙ Μεραρχία</u>

-ι- Την νύκτα 19/20.9.48 συμ/ται δυνάμεως Ταξ/χίας προσέβαλον ημετέρας Μονάδας επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4550) - ΓΚΟΛΙΝΑΣ (Ν.5752) αποκρουσθέντες.

-ιι- Ισχυρά τμήματα τούτων εισδύσαντα μεταξύ των ημετέρων Μονάδων ενετοπίσθησαν εις δάσος ΑΛΠΑΝΑΣ (Ν.4349). Ο αγών διήρκεσε μέχρι το εσπέρας.

-ιιι- Το εσπέρας απεκρούσθη ισχυρά επίθεσις συμ/τών κατά ημετέρων επί υψ. ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν.4350).

(γ) Σ.Δ. Φλωρίνης

-ι- Την νύκτα 19/20.9.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών Πεζικού τμήματα επί υψ. 1695 (Ν.5166) - ΚΟΥΚΛΟΥΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263) ύψ. 1414 (Ν.5170).

-ιι- Συγχρόνως προσεπάθησαν να προσβάλουν ημέτερα τμήματα επί ύψ. 1695 (Ν. 5166) ένθα ενέπεσαν εις ναρκοπέδιον και υπέστησαν απωλείας αποχωρήσαντες.

32.- 20-21.9.48

(α) ΙΧ Μεραρχία

-ι- Την νύκτα ημετέρα Μονάς εκ ΒΡΥΣΗΣ ΝΙΤΣΑΣ (Ν.3745) πιεζομένη ηναγκάσθη να συμπτυχθή προς Ν.

-ιι- Καθ' όλην την ημέραν παρενοχλήσεις εκατέρωθεν.

-ιιι- Το 567 Τ.Π. από της 11.30΄ επιτεθέν προς ΑΡΜΕΝΙΤΣΑΝ (Ν. 3946) ανέτρεψε διαδοχικάς αντιστάσεις αχθέν την 1700 ώραν εις ύψ. 962 (Ν.3846) - (Ν.3845).

-ιυ- ΄Ετεραι Μονάδες συνέχισαν την εκκαθάρισιν της περιοχής ΣΤΑΡΑ (Ν.3445) - ΜΠΑΡΑ (Ν.3695) - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ (Ν.3546) εκ των εισδυσάντων συμ/τών την νύκτα 19/20.9.1948.

(β) Σ.Δ. Φλωρίνης

Την νύκτα 20/21.9.1948 και καθ' όλην την ημέραν συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρών Πεζικού και Πυρ/κού τμήματα επί 1105 (Ν.6063) - 1207 (Ν.5576) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.5371).

(γ) ΙΙ Μεραρχία

-ι- Την νύκτα 20/21.9.1948 απεκρούσθησαν ισχυραί αντεπιθέσεις συμμοριτών κατά ημετέρων επί ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν.4350).

-ιι- Από πρωίας συνεχίσθη εκκαθάρισις δάσους ΑΛΠΑΝΑΣ (Ν.4349).

33.- 21-22/9/48

(α) XV Μεραρχία

-ι- Μονάδες της 81 Ταξιαρχίας επιτεθείσαι από 0700 ώρας τη υποστηρίξει αρμάτων μάχης και πυρ/κού κατέλαβον κατόπιν σκληρού αγώνος την 1030 ώραν το ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648).

-ιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ζωηρώς διά πυρ/κού και όλμων τμήματα ύψ. 1030 (Ν.3046) - ύψ. 900 (Ν.3246) ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3245)

(β) Σ.Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ

-ι- Την νύκτα 21/22.9.1948 απεκρούσθη επίθεσις συμ/τών κατά τμήματα επί 1052 (Ν.5677).

-ιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα (Ν.5266) Β. υψ. ΔΕΡΒΕΝ.

34.- 22-23/9/48

(α) XV Μεραρχία

Την νύκτα 22/23.9.1948 και καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας συμ/ται παρηνώχλησαν ημέτερα τμήματα επί ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ (Ν. 2845) -ύψ. 1030 (Ν. 3046) - ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν. 5245) -ύψ. 900 (Ν.3246).

(β) Σ.Δ. Φλωρίνης

-ι- Την νύκτα 22-23.9.1948 συμμορίται παρηνώχλησαν διά πυρών Πεζικού και Πυρ/κού τμήματα εις (Ν. 5266) Β. ΔΕΡΒΕΝ - ύψ. 1052 (Ν. 5677).

-ιι- Την ιδίαν νύκτα συμ/ται προσεπάθησαν να διεισδύσουν εις περ. (Ν. 5270) αποκρουσθέντες.

(γ) ΙΙ Μεραρχία
Την νύκτα 22/23.9.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα επί ύψ. 1866 ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ (Ν.5952).

35.- Εκδοθείσαι διαταγαί
Κατά το χρονικόν διάστημα από 13/9/1948 έως 23/9/1948 εξεδόθησαν αι κάτωθι διαταγαί:

(α) Η υπ' αριθμ. 226411/4011/25/14.9.1948/ΓΕΣ/Α1 προς Αντ/γον ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ. όπως μεταβή εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και ενεργήση εξέτασιν των γεγονότων ΒΙΤΣΙΟΥ.

(β) Η υπ' αριθμ. 226793/4009/34/20.9.1948/ΓΕΣ/Α1 προς Τ.Σ./Β΄ΣΣ όπως εντάξη εις τον τομέα ΒΙΤΣΙΟΥ την Χ Μεραρχίαν και αποκαταστήση τους οργανικούς δεσμούς των τμημάτων.

(γ) Η υπ' αριθμ. 226973/4009/23.9.1948/ΓΕΣ/Α1 προς Β΄ΣΣ και Επιθεωρητήν Στρατού Αντιστράτηγον ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ. δι' ης ανατίθεται προσωρινώς η Διοίκησις του Β΄ΣΣ εις τον Γεν. Επιθ. Στρατού του Αντιστρατήγου ΚΙΤΡΙΛΑΚΗ περιοριζομένου εις τα καθήκοντα του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ.

ΤΕΛΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

....

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

36.- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέχρι των αρχών του γ΄ δεκαημέρου του μηνός Σ/βρίου ο αγών εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ διεξήχθη υπό της XV Μερ/χίας διαθετούσης και τας τρεις Ταξιαρχίας της (45, 61, 73) και της ΙΙ Μεραρχίας διαθεσάσης τας 22 και 3ην Ταξ/χίας.

Επί πλέον τούτων εχρησιμοποιήθη και η 53 Ταξιαρχία, ήτις όμως εντός του γ΄ δεκαημέρου του Σ/βρίου εξήλθεν της ζώνης επιχειρήσεων, διατεθείσα εις την Ι Μεραρχίαν (ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ) εις ην έκτοτε οργανικώς υπήχθη

Επίσης εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ ευρίσκετο και η 33 Ταξ/χία (εκ δύο Ταγμάτων) και μία Ίλη του XI Σ. Αναγνωρίσεως εκ των οποίων όμως το α΄ πενθήμερον του Οκτωβρίου απεδόθησαν εις το Γ΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ έν Τάγμα και η Ίλη και απέμεναν εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ μόνον η Διοίκησις της 33 Ταξιαρχίας μεθ' ενός Τάγματος.

Από των αρχών όμως του γ΄ δεκαημέρου εισήλθεν εις την ζώνην επιχειρήσεων και η Χ Μεραρχία διατεθείσα εις τον Τομέα Δυτικώς του ποταμού ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι των Αλβανικών συνόρων. Σχετική η Α.Α.Π. 1041/21.9.1948 Διαταγή του Σ.Στρατού έχουσα ούτω:

ΘΕΜΑ:
ΠΡΟΣ: ΙΙ-Χ-XV-Ι Μερ/χίαν — ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Δ.Ε.Δ.Μ. — (Π.Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/ΑΑΠ.1041/Α1
ΚΟΙΝ: Α1-Γ1-Α8-Α9-Α.Β.Γ.Κ. — Σ.Τ.Γ. 904/Β/τη 21.9.1948

1.- Από αύριον 22 Σ/βρίου η Χ Μεραρχία θ' αρχίση αντικαθιστώσα προοδευτικώς την XV Μεραρχίαν εν τω τομεί Δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ. μέχρις Αλβανικών συνόρων και θα επακολουθήση οργανική αποκατάστασις των Μ. Μονάδων.

2.- Ρυθμός αντικαταστάσεως.

(α) Η 37 Ταξιαρχία θ' αντικαταστήση την 61 Ταξιαρχίαν εν τη ζώνη τη οριζομένη ανατολικώς υπό του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ δυτικώς δε υπό της γραμμής ΚΟΥΛΕ (Ν.347508) - ΔΑΣΟΣ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.345460) - ΜΠΑΡΑ (Ν.348435) άπαντα εις την Χ.

Μετά την εγκατάστασιν της 37 Ταξιαρχίας την ευθύνην της ως άνω ζώνης θ' αναλάβη η Χ Μεραρχία διά των εις την διάθεσίν της οργανικών μέσων της.

(β) Η 61 Ταξιαρχία ευθύς μετά την αντικατάστασίν της θ' αχθή αμέσως κατά Τάγματα εις την περιοχήν ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΥ, όπου θ' αντικαταστήση την 53 Ταξιαρχίαν. Μεταφορά δι' αυτ/των μερίμνη XV Μεραρχίας.

(γ) Η 53 Ταξιαρχία αντικαθιστωμένη θα μεταφερθή αμέσως δι' αυτ/των κατά Τάγμα εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ οπόθεν μερίμνη της Ι Μεραρχίας θα εισαχθή εις την ζώνην της 36 Ταξιαρχίας, του ενός Τάγματος ταύτης μεταφερομένου εις περιοχήν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ εις την διάθεσιν της Δ.Ε.Δ.Μ.

(δ) Η 36η Ταξιαρχία μετά την αντικαταστασίν της θα επανέλθη εις την διάθεσιν της Μεραρχίας της.

Διά την μεταφοράν των διαδοχικώς εισαγωμένων εις την ζώνην της Ι Μερ/χίας Ταγμάτων και των εκ ταύτης εξερχομένων, αι Ι και Χ Μερ/χίαι να έλθωσι εις επαφήν ίνα διακανονίσωσι ταύτην. Η μεταφορά του 565 Τ.Π. (περιοχής ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ) θα λάβη χώραν μέσω ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ μερίμνη Χ Μεραρχίας.

(ε) Το 596 Τάγμα της 52 Ταξιαρχίας (Ι Μεραρχίας) τίθεται εις την διάθεσιν του Σ.Στρατού ίνα χρησιμοποιηθή εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ. Τούτο θα συγκεντρωθή εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ και εκείθεν διά των ανεφοδιαστικών αυτ/των της Ι Μεραρχίας θα μεταφερθή εις ΚΟΖΑΝΗΝ.

(στ) Το 619 Τ.Π. να αντικατασταθή εντός της αύριον υπό Τάγματος της 22 Ταξιαρχίας την δε επομένην να μεταφερθή εις ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΝ εις διάθεσιν Ταξιαρχίας του.

(ζ) Το 509 Τ.Π. να εγκατασταθή εντός της ημέρας της αύριον εις ΒΙΓΛΑΝ (Ν.4442) μερίμνη Διοικητού 73 Ταξ/χίας, όπου και θα ασχοληθή με την ανασυγκρότησίν του.

(η) Το 575 Τ.Π. θα παραμείνη προσωρινώς εν την ζώνη της 45 Ταξ/χίας και θ' αποσυρθή μετά ταύτης μετά την αντικατάστασίν της.

(θ) Η Μερ/χία ευθύς ως αποκτήση και ετέραν Ταξ/χίαν θα προβή εις την αντικατάστασιν της 45 Ταξ/χίας.

(ι) Η XV Μεραρχία μετά την αντικατάστασίν της θα εισέλθη εις τον τομέα της ΙΙ Μ.Π. ως ειδική Δ/γή.

3.- Σ.Δ.
XV Μερ/χία : ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ
Χ Μερ/χία : ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

4.- Αι αντικαταστάσεις 53, 61 και 36 Ταξ/χιών να λάβωσι ρυθμόν συνεχή και αδιάκοπον ώστε καθ' ημέραν να λαμβάνη χώραν και μετακίνησις ανά ενός Τάγματος.

5.- Αναφέρατε λήψιν και διαδοχικώς αντικαταστάσεις και μετακινήσεις κατά Τάγμα.

6.- Λεπτομέρειαι να κανονισθώσιν κατόπιν από κοινού συνεννοήσεως κατά μέρος μεταξύ των Ι - ΙΙ - Χ - XV Μερ/χιών.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την 23.9.1948 εξεδόθη η κάτωθι Διαταγή ΓΕΣ:

ΘΕΜΑ:	Οδηγίαι Επιχ/σεων - Διαρρύθμισις οργανώσεως διοικήσεων	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΓΕΣ/Α1 Αριθμ. 226979/Φ.4009/Ι Β.Σ.Τ. 902/23.9.1948
ΠΡΟΣ:	Α΄ και Β΄ΣΣ - ΑΣΔΣΕ	
ΚΟΙΝ:	Γ΄ΣΣ-Γεν. Επιθ. Στρατού Α1-Α2-Α8-Α9-Α10-Β΄ και Γ΄ Κλάδοι ΓΕΣ - ΒΣΑ - Σ.Ο.Η.Π.Ε.	

1.- Λόγω αναγκών επιχειρήσεων από 28 Σ/βρίου αι ζώναι ευθύνης των Μ.Μ. τροποποιούνται προσωρινώς ως κάτωθι:

(α) 86 Περιοχή τίθεται υπό την Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

(β) Το Α΄ ΣΣ επεκτείνεται εφ΄όλου του ΓΡΑΜΜΟΥ και επί της ζώνης του Β΄ΣΣ εν ΘΕΣΣΑΛΙΑ και ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ μέχρι του ποταμού ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

(γ) Το Β΄ ΣΣ περιορίζεται εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ (ζώνη βορείως ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π.).

(δ) Ακριβή όρια:

2.- Δυνάμεις εις την διάθεσιν των Σ.Σ.

(α) Α΄ΣΣ: VIII - IX - I Μερ/χίαι και 77 Ταξ/χία
Δύναμις Εθνοφρουράς εντός της ζώνης του.

(β) Β΄ΣΣ: II - X - XV Μερ/χίαι. Λοιπαί δυνάμεις Εθνοφυλακής εντός ζώνης του.

(γ) Πυρ/κόν και λοιπά μέσα υποστηρίξεως τα ήδη υπάρχοντα εις εκάστην Μ.Μ. (Σ.Σ., Μ. ή Διοίκησιν Εθν/ράς)

3.- Αποστολαί

(α) Α΄ΣΣ

-ι- Να εκκαθαρίση την περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ (ΖΑΓΟΡΙΑ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ - ΜΕΤΣΟΒΟΝ) - ΧΑΣΙΩΝ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και εδραιώση την εσχάτως διασαλευθείσαν εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ τάξιν.

-ιι- Να εξασφαλίση την κατοχήν των παρά την μεθόριον εκκαθαρισθεισών περιοχών (ΓΡΑΜΜΟΣ - ΠΩΓΩΝΙ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ) να απαγορεύση την αναμόλυνσιν τούτων και να προπαρασκευάση την χειμερινήν εγκατάστασιν επί τούτων.

(β) Β΄ΣΣ

Να εκκαθαρίση την περιοχήν ΒΙΤΣΙ και να ωθήση τας δυνάμεις του εις την μεθόριον.

Αι επιθετικαί του ενέργειαι θα εκδηλωθούν το ταχύτερον και μετά σύντομον και δραστηρίαν αναδιοργάνωσιν των Μονάδων του και λεπτομερή προπαρασκευήν.

4.- Η Διοικητική μέριμνα εις τας νέας ζώνας θα συνεχισθή, ως μέχρι σήμερον.
Θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι ρυθμίζωσι λεπτομερείας τινάς ή τροποποιήσεις.

5.- Επικοινωνίαι θα εξασφαλισθούν μερίμνη των Σωμάτων Στρατού.

(α) Στρατηγείον Α΄ΣΣ ΙΩΑΝΝΙΝΑ ή ΛΑΡΙΣΑ κατά την κρίσιν του και συμφώνως προς τας ανάγκας του.

(β) Στρατηγείον Β΄ΣΣ ΚΟΖΑΝΗ με Τ.Σ. αναλόγως των αναγκών επιχειρήσεων.

Ακριβές αντίγραφον

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

- Την 25/9/1948 το Β΄ΣΣ εξέδωκεν την κάτωθι Δ/γήν:

ΘΕΜΑ: ΄Ορια Β΄ΣΣ
ΠΡΟΣ: Ι - ΙΙ - Χ - ΧV Μερ/χίας
Δ.Ε.Δ.Μ. - Δ.Ε.Θ. 85 Περιοχή
ΚΟΙΝ: Α1-Γ1-Α8-Α9-Α10
Α.Β.Γ.Κ. - Α΄ΣΣ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
(ΙΙ.Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/ΑΑΠ1043/Α1
Σ.Τ.Γ. 904/2/Τη 25..9.48

Σχετική Α.Α.Π. 226976/Α1/23.9.1948 Δγή ΓΕΣ

1.- Λόγω αναγκών επιχειρήσεων από 28 Σ/βρίου η ζώνη ευθύνης μεταξύ των Α΄ και Β΄Σ.Στρατού τροποποιείται προσωρινώς ως κάτωθι:

(α) Το Α΄ ΣΣ επεκτείνεται εφ' όλου του μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ και επί της ζώνης του Β΄ ΣΣ - εν ΘΕΣΣΑΛΙΑ και ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ μέχρι του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποταμού.

(β) Το Β΄ ΣΣ περιορίζεται εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ (ζώνη βορείως ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π.) ήτοι το όριον του ΣΣ ακολουθεί (χάρτης 1:100.000) το ρεύμα ΚΟΡΕΡΕΚΑ από σημείου (Ν.242466) επί της Ελληνοαλβανικής μεθορίου μέχρι σημείου (Ν.275415), είτα ΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν.342382) (όχι) - ΑΥΓΗ (Ν.355340) (όχι) - ΝΟΣΤΙΜΟΝ (Ν.3927) (όχι) - ΑΣΠΡΟΥΛΑ (Ν. 4621) (ναι) - ΠΥΛΩΡΗ (Ν.3512) 5312 (όχι) - ΚΟΚΙΝΙΑ (Ν.6105) (όχι) - (Ν.6499) και τέλος ρους ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι σημείου (Ο.170144). Από δε του σημείου τούτου ακολουθεί διά ΒΕΡΜΙΟΥ και ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ το μεταξύ Β΄ και Γ΄ΣΣ όριον όπερ μένει αμετάβλητον.

2.- Δυνάμεις εις την διάθεσιν του Σ.Στρατού:
- ΙΙ Μεραρχία
- Χ "
- ΧV "
- Δ.Ε.Δ.Μ. (πλην των δυνάμεων αίτινες είναι εγκατεστημέναι Δυτικώς του ανωτέρω ορίου, ήτοι εις περιοχήν ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ, ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ κ.λ.π.).

Η Ι Μεραρχία, 77 Ταξιαρχία και τα εν ΘΕΣΣΑΛΙΑ Τάγματα Εθνοφρουράς, Πυρ/κόν (μία Πυρ/χία Π.Π.) και τεθωρακισμένα υπαχθήσονται υπό του Α΄ΣΣ.
Λεπτομερής πίναξ των παραμενουσών εις την διάθεσιν του Α΄ΣΣ μονάδων και τμημάτων θα καταρτισθή υπό Α1/Σ.Σ. όστις θ' αποσταλή εις το Α΄ΣΣ.

3.- Η Διοικητική μέριμνα των Μονάδων ασχέτως ζώνης θα συνεχισθή ως μέχρι σήμερον.
Θα επακολουθήση πάντως ειδική διαταγή καθορίζουσα λεπτομερείας τινάς.

4.- Η Μεραρχία να προβή εις την μετακίνησιν απάντων των κλιμακίων της εντός της περιερχομένης εις το Α΄ΣΣ ζώνης, επί τω σκοπώ και αποσυμφορήσεως της εγγύς ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ περιοχής.

5.- Αναφέρατε τηλεφωνικώς λήψιν παρούσης.

Ακριβές αντίγραφον

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Το ΣΣ διαθέτον τας ως άνω μνημονευομένας τρεις Μεραρχίας εξέδωκεν τας υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1045/26.9.1948 περί αναλήψεως της ευθύνης των Τομέων υπό των Χ και ΧV Μεραρχιών και την Α.Α.Π. 1047/28.9.1948 περί μετασταθμεύσεως από 29 Σ/βρίου της ΙΙ Μεραρχίας εκ περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ και καθορισμού της αποστολής της εχούσας ούτω:

ΘΕΜΑ: Ανάληψις ευθύνης τομέων
Ι και ΧV Μεραρχιών
ΠΡΟΣ: ΙΙ - Χ - ΧV Μερ/χίας
ΚΟΙΝ: Ι Μερ/χίαν - Τ.Σ./Σ.Σ./Α1
ΓΕΣ/Α1
Α1 - Α8 - Α9 - Α10 - Α.Β.Γ.Κ.

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
(ΙΙ.Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/ΑΑΠ 1045/Α1
ΣΤΓ 904/8/τη 26.9.48

Σχετική υπ' αριθμ. ΑΑΠ 1041/Α1/21.9.48 Δ/γή Σ.Σ.

1.- Κατόπιν της εισόδου της Χ Μεραρχίας εις τον τομέα της XV τοιαύτης, η ανάληψις ευθύνης της Χ Μεραρχίας εφ΄ολοκλήρου του τομέως της XV Δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ. άρξηται από πρωίας της 0627 Σ/βρίου.

2.- Η XV Μερ/χία συμπληρώσα διά της 45 Ταξ/χίας την αντικατάστασιν των τμημάτων της ΙΙ Μερ/χίας μέχρι της 28 Σ/βρίου να αναλάβη την ευθύνην εφ΄ολοκλήρου του τομέως αυτής Ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ. από της έω της 29 Σ/βρίου. Να αναπροσαρμόση την διάταξιν ώστε πάντες οι ζωτικοί χώροι να εξασφαλίζωνται καλώς.

3.- Η ΙΙ Μερ/χία θα αρχίση μεταφερομένη προοδευτικώς εις ΦΛΩΡΙΝΑ από της 28 Σ/βρίου. Η μεταφορά δέον να έχη περατωθή μέχρι της 30 τ.μ.

4.- Μία Ταξιαρχία της ΙΙ Μερ/χίας θα παραμείνη προσωρινώς και μέχρι νεωτέρας διαταγής εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ως εφεδρεία του Σώματος Στρατού ως κάτωθι:

(α) Διοίκησις Ταξ/χίας και Τάγμα εις περιοχή ΜΑΝΙΑΚΗ

(β) Τάγμα περιοχή ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ.

(γ) Τάγμα περιοχή ΒΙΓΛΑ.

5.- Αποστολαί αμύνης διά τας Χ και XV Μερ/χίας ισχύουσι αι διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1033/Α1/16.9.1948 Διαταγής καθορισθείσαι.

Έστω γνωστόν εις τας Μερ/χίας ότι η καταλαμβανομένη τοποθεσία αποτελεί τοιαύτην αναπτύξεως μεταγενεστέρων επιθετικών ενεργειών και με το πνεύνμα τούτο να προβώσιν εις τας δεούσας αναγνωρίσεις και μελέτας.

6.- Αι καθ' εκάστην ενεργούμεναι αντικαταστάσεις αναλήψεως ευθυνών τομέων και μεταφοραί τμημάτων να αναφέρωνται εγκαίρως εις το Σώμα Στρατού.

7.- Αι Χ και XV Μερ/χίαι να αναφέρωσι μέχρι της εσπέρας της 28 Σ/βρίου ληφθείσαν διάταξιν των μονάδων αυτών εις τους χώρους ευθύνης των μέχρι και μεμονωμένου Λόχου.

Ακριβές αντίγραφον

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΘΕΜΑ:
ΠΡΟΣ: Διοικητήν ΙΙ Μερ/χίας
" 33 Ταξ/χίας
ΚΟΙΝ: XV - Χ Μερ/χίας -
Α1 - Α8 - Α9 - Α10
Α.Β.Γ.Κ. - Γ1/Π.Τ.Σ./Β΄ΣΣ

ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
(Π.Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/ΑΑΠ 1047/Α1
Σ.Τ.Γ. 904/Β/τη 28.9.48

1.- Εν συνεχεία προς υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1045/Α1/26.9.1948 διαταγήν μου.

2.- Από αύριον 29 Σ/βρίου η ΙΙ Μερ/χία (μείον Ταξ/χία) θα μετασταθμεύση εις ΦΛΩΡΙΝΑΣ. Μία Ταξ/χία της Μερ/χίας θα παραμείνη ως εφεδρεία του Σ.Στρατού, ως Α.Α.Π. 1045/Α1/26.9.1948 διαταγή μου ορίζει. Μετά της άνω Ταξ/χίας θα παραμείνη το απαραίτη τον κλιμάκιον Χειρουργείου.

3.- Διοικητική μέριμνα της Ταξ/χίας ταύτης μερίμνη του Σ.Σ.

4.- Μεταφορά Μερ/χίας δι' αυτοκινήτων μερίμνη της Μερ/χίας και του Γ1/ΓΕΣ, όπερ θα ενισχύση εις μεταφορικά μέσα.

5.- Αποστολή Μερ/χίας:

(α) Θα καλύψη διά των απαραιτήτων δυνάμεων την περιοχήν πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(β) Θα διατηρήση τας ήδη κατεχομένας θέσεις επί της κορυφογραμμής ΒΕΡΝΟΥ όρους, αίτινες θ' αποτελέσουν την βάσιν αναπτύξεως προσεχών επιθετικών επιχ/σεων.

(γ) Διά των απαραιτήτων δυνάμεων θα εξασφαλίση τον έλεγχον της περιοχής πεδινού διαδρόμου ΦΛΩΡΙΝΗΣ και ανατολικώς μέχρι ΑΡΝΙΣΣΗΣ - ΜΥΡΓΙΩΝ. Προς τούτο εις την διάθεσιν της Μερ/χίας τίθεται και το ήδη εν τω χώρω τούτο εγκατεστημένου 48 Τ.Ε.

6.- Η Μερ/χία διά την εκπλήρωσιν της άνω αποστολής θα διαθέση απάσας τας εις περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ δυνάμεις (Πυρ/κόν, Τεθ/να).
Προσεχώς εις την Μερ/χίαν θα διατεθή ολόκληρος η 142 Μ.Ο.Π.75.

7.- Αναφέρατε ποίαν Ταξ/χίαν θ' αφήσετε εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και ληφθησομένην διάταξιν περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ακριβές αντίγραφον

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Ούτω γενικώς η διάταξις του Σ.Στρατού από των αρχών Οκτωβρίου 1948 είχεν ως ακολούθως:
- Χ Μερ/χία (αριστερά) από συνόρων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μέχρις ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π.
- ΧV Μερ/χία (κέντρον) από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. μέχρι της γραμμή: υψ. 1341 (Ν.4851) - ΒΑΡΟΣ (Ν.5351) - ΓΚΟΛΙΝΑ (5752) - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ (Ν.5953) (άπαντα ναι).
- ΙΙ Μερ/χία (δεξιά) από της γραμμής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263) ΚΑΛΕΤΟ (Ν.6359) και βορείως μέχρι των συνόρων μετά ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΑΣ.

18.- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ και ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ)

- Την 29/9/1948 ο Δ/ντής Α1/ΓΕΣ μετ΄ αξ/κών Α2 και ΓΒ/ΓΕΣ μετέβησαν εις Τ.Σ.Β΄ΣΣ προς ενημέρωσιν επί της καταστάσεως του Σ.Σ. και των προπαρασκευαστικών εργασιών δι' επιθετικάς ενεργείας.
- Την 1/10/1948 ο Αρχηγός ΓΕΣ μετά Αντιστρατήγου ΒΑΝ ΦΛΗΤ και Δ/ντών Α1 και Α8 /ΓΕΣ μετέβησαν εις Τ.Σ./Β΄ΣΣ προς σύσκεψιν επί των μελλοντικών ενεργειών.
- Την 2/10/1948 εξεδόθη το υπ' αριθμ. 227332/4009/4/ΑΡΧ.ΓΕΣ σήμα προς τον Β΄ Υπαρχηγόν ΓΕΣ διά τελείαν συμπλήρωσιν ελλείψεως Β΄ΣΣ εις αξ/κούς.
- Την 3.10.1948 εξεδόθη η υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 227334/Α1/3.10.1948 Δ/γή ΓΕΣ, έχουσα ούτω:

ΘΕΜΑ:	Οδηγίαι διά την συνέχισιν Επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ	<u>ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ</u> <u>ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ</u> ΓΕΣ/Α1
ΠΡΟΣ:	Το Β΄Σ.Στρατού - Α.Δ.Α.	Α.Α.Π./227334
ΚΟΙΝ:	Α1,Α2,Α8,Α9,Α10,Γ΄ Κλάδος/ ΓΕΣ - Β.Σ.Α. - Σ.Ο.Η.Π.Ε./ Κλ. Επιχ.	Φ.4009/34 3 Οκτωβρίου 1948

Εν συνεχεία της υπ' αριθμ. 226975/23.9.48 Δ/γής ΓΕΣ

1.- Εις το Σώμα Στρατού διά της άνω Δ/γής καθωρίσθη ως αποστολή η εκκαθάρισις του ΒΙΤΣΙ το δυνατόν ταχύτερον μετά σύντομον και δραστηρίαν αναδιοργάνωσιν και προπαρασκευήν.

2.- Είναι γνωστόν ότι αι καιρικαί συνθήκαι της περιοχής δεν επιτρέπουν την επιβράδυνσιν της διεξαγωγής της Επιχειρήσεως και είναι επιβεβλημένον να εκμεταλλευθώμεν του υπολοιπομένου ολίγου χρονικού διαστήματος καλοκαιρίας. Εξ άλλου άλλαι γενικώτεραι Εθνικαί ανάγκαι επιβάλλουν την ταχυτέραν εκκαθάρισιν της παραμεθορίου ταύτης περιοχής όπου σοβαρά δύναμις Συμμοριτών

κατέστη απειλητική. Κατά συνέπειαν το Σώμα Στρατού με τας ήδη διατιθεμένας εις αυτό Μονάδας να καταρτίση το σχέδιόν του και να επισπεύση τας προπαρασκευάς του ώστε η εκδήλωσις της επιθετικής ενεργείας να λάβη χώραν εκτός ημερομηνίας ουχί βραδύτερον της 9 Οκτωβρίου.

3.- Κρίνεται σκόπιμον να παρασχεθούν εις το ΣΣ αι κάτωθι οδηγίαι διά την σύλληψιν του σχεδίου του.

(α) Η επιθετική ενέργεια να εκδηλωθή ταυτοχρόνως εφ' όλου του μετώπου και επί των γενικών κατευθύνσεων.

-ι- ΟΙΝΟΗ (Ν.3141) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.3552) - ΒΑΡΜΠΑ (Ν.3461).

-ιι- ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ (Ν.4545) - ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ (Ν.4153) - ΣΦΗΚΑ (Ν. 3865).

-ιιι- ΦΛΩΡΙΝΑ - ΓΕΩΡΓΟ ΓΚΛΑΒΑ (Ν.4668) - ΚΑΡΥΑΙ (Ν.3888) και με κυρίαν προσπάθειαν επί της πρώτης τοιαύτης.

(β) Αντικειμενικοί σκοποί:

-ι- Έλεγχος της αρτηρίας ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) - ΒΑΤΟΧΩΡΙ (Ν.3759) - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ (Ν.6368).

-ιι- Απόρριψις των συμμοριτών - Δυτικώς της Λίμνης ΠΡΕΣΠΑΣ.

(γ) Προπαρασκευή Επιθέσεως:
Η επίθεσις να προπαρασκευασθή διά πυρών Πυρ/κού και Αεροπορίας βάσει σχεδίου το οποίον να εφαρμοσθή από 0-4 μέχρι 0 ημέρας, και εις το οποίον να μη αποκαλύπτωνται αι προθέσεις του Σ.Σ.

<u>Στόχοι:</u> Συγκεντρώσεις των συμμοριτών και σημεία Στρατηγικά εντός της ζώνης Επιχ/σεων.
Παρενοχλήσεις ιδία κατά την νύκτα διά Πυροβολικού να λαμβάνουν χώραν καθημερινώς βάσει προγράμματος.

(δ) Υποστήριξις επιθέσεως:
Η επίθεσις θα υποστηριχθή διά του Πυροβολικού και Αεροπορίας, Θωρακισμένων βάσει εκπονηθησομένου σχεδίου εις το οποίον λεπτομερώς θα καθορισθούν βολαί υποστηρίξεως προπαρασκευής και προστασίας.

(ε) Αποστολαί Μεραρχιών
Εις τας αποστολάς ταύτας θα καθορίζηται ο τελικός αντικειμενικός σκοπός εκάστης Μερ/χίας προς τον οποίον αύτη οπωσδήποτε θα χωρίση χωρίς να αναμένη την κατάληψιν υπό της γειτονικής Μερ/χίας του αντικειμενικού της σκοπού.
Να τονισθή ιδιαιτέρως ότι ουδεμία καθυστέρησις θα είναι επιτετραμμένη και μόνη η εκτέλεσις της αποστολής εκάστης Μ.Μ. θα υποβοηθήση τον όλον ελιγμόν.

4.- Η Α.Δ.Α. προς ην κοινοποιείται η παρούσα πρρακαλείται όπως διαθέση το μείζον μέρος των μέσων της διά την όλην επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ <u>κατ' απόλυτον προτεραιότητα</u>.

5.- Το Σ.Στρατού το συνταχθησόμενον σχέδιον εις το οποίον να εμφαίνωνται τα λεπτομερή προπαρασκευής πυρ/κού, Αεροπορίας παρακαλείται να κοινοποιήση και ημίν.

6.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Ο
Α./ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού
Ακριβές αντίγραφον Αντιστράτηγος Δ.ΓΙΑΤΖΗΣ

- Βάσει της Δ/γής ταύτης το ΣΣ εξέδωκεν την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1054/Α1/4.10.1948 Δ/γήν επιχειρήσεων έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Επιθετικαί επιχειρήσεις "ΒΙΤΣΙ"
ΠΡΟΣ: Χ -XV -ΙΙ Μερ/χίας
Δ/τήν Πυρ/κού Σ.Σ.
" Μηχ/κού Σ.Σ.
" Δ/συν Σ.Σ.
" 2ου Σ.Αναγν/σεως
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 -Α1 - Α2 - Γ1
Α.Β.Γ.Κ./ΣΣ - ΑΔΑ - ΒΣΑ - ΑΣΑ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
(Π.Τ.Σ.)Β΄ΣΣ/ΑΑΠ 1054/Α1
ΒΣΤ 904 τη 4/10/48

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1.- ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ

Μετά τας επιτυχείς επιχειρήσεις εις περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ ικανή δύναμις συμμοριτών διαφυγούσα μέσω Αλβανικού εδάφους κατέφυγεν εις ΒΙΤΣΙ, όπου συνηνώθη μεθ' ετέρων συμμοριακών δυνάμεων εν τη περιοχή ταύτη.

Συν τη παρόδω του χρόνου αι ανωτέρω δυνάμεις ενισχύθησαν και δι' ετέρων εισελθόντων τμηματικώς εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΪΑΣ και ούτω το σύνολον τούτων αναβιβάζεται εις 5500 τουλάχιστον.

Λεπτομερής δύναμις τούτων, συγκρότησις, οργάνωσις ως και κατεχομένη τοποθεσία εμφαίνονται εις συνημμένον δελτίον πληροφοριών και διαφανές.

Πιθανή πρόθεσις τούτων φαίνεται η πάση θυσία διατήρησις υπό τον έλεγχον αυτών της περιοχής ΒΙΤΣΙ, ένθα φέρεται εγκατασταθείσα και η ψευδοκυβέρνησις αυτών.

Η περιοχή αύτη ούσα λίαν ζωτική διά την διατήρησιν του συμμοριτισμού λόγω της επικοινωνίας της μετά του Αλβανικού εδάφους, φαίνεται ότι θα διεκδικηθή μετά πείσματος παρά τούτων.

2.- ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(α) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αύτη θα συμμετάσχη του αγώνος διά του μείζονος μέρους των υπό ταύτης διατιθεμένων μέσων.

(β) ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ

Μία ΄Ιλη Αρμάτων θα μετάσχη των επιχειρήσεων.

Π Ρ Ο Θ Ε Σ Ι Σ

3.- Εκκαθάρισις της περιοχής ΒΙΤΣΙ και ώθησις των δυνάμεων εις την μεθόριον (Α.Α.Π.226976/23.9.1948 και 227.334/3.10.1948 Διαταγαί ΓΕΣ).

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4.- Εν α΄ φάσει

(α) Θα επιτεθώ συγχρόνως επί δύο κατευθύνσεων.

-ι- ΟΙΝΟΗ (Ν.3042) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν. 335523) - ΒΑΡΜΠΑ (345687).

-ιι- ΦΛΩΡΙΝΑ-ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΑΝ (Ν.495673) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455640).

Προς διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας και συντριβήν του εχθρού του αμυνομένου του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) και ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.495673) - ύψ. 1918, 8 (Ν.480665).

Κυρία μου προσπάθεια επί της πρώτης κατευθύνσεως.

(β) Θα απασχολήσω ζωηρώς τον περί ΒΙΤΣΙ εχθρόν από Νότου.

Εν β΄ φάσει

Κατά την συνένωσιν των δυνάμεων των δύο κατευθύνσεων περίσφιξις του εχθρού εις δύο χώρους Νότιον και Βόρειον

5.- Διατιθέμεναι δυνάμεις.

(α) Μεραρχίαι:

- Χ Μεραρχία
- XV "
- II "

(β) Πυροβολικόν

- 101 Σ.Π.Π. (μείον Πυρ/χία)
- 102 Σ.Π.Π.
- 104 Σ.Π.Π.
- 151 Μ.Μ.Π. 5,5 ΄΄
- 152 Μ.Μ.Π. 5,5΄΄
- 142 Μ.Ο.Π. 75
- 143 Μ.Ο.Π. 75
- 145 Μ.Ο.Π. 75

(γ) ΄Αρματα μάχης

- Μία Ίλη Αρμάτων

Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ

6.- Διάταξις

εν πρώτω κλιμακίω
εξ αριστερών (Αλβανική μεθόριος) προς δεξιά (Γιουγκοσλαυϊκή μεθόριος)

- Χ Μεραρχία
- XV " (μείον 61 Ταξ/χία εκ δύο Ταγμάτων)
- 61 Ταξ/χία (μείον Τάγμα)
- ΙΙ Μερ/χία (μείον 22 Ταξ/χία)

εν δευτέρω κλιμακίω

- 22 Ταξ/χία, ως εφεδρεία Σ.Στρατού

Α Π Ο Σ Τ Ο Λ Α Ι

7.- Όρια ζωνών ενεργείας

(α) μεταξύ Χ και XV Μερ/χιών
ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.355405) - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (Ν. 358466) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν. 3649) - ύψ. 1651 ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν. 351533) άπαντα εις XV) - ύψ. 1776, Ι ΠΥΡΑΜΙΣ (Ν. 352563) - ΒΑΡΜΠΑ ΡΟΓΑ (Ν.3660) - ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ (Ν.385625) - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν.395650) - ΛΟΚΜΑ (Ν.405665) άπαντα εις Χ Μερ/χίαν).

(β) Μεταξύ XV Μερ/χίας και 61 Ταξ/χίας ύψ. 1341 (Ν.475510) εις XV Μερ/χίαν - ΡΟΤΟ (Ν.423563) εις 61 Ταξιαρχίαν.

8.- ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

(α) Χ Μεραρχία
ΟΙΝΟΗ (Ν.3042) - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ν. 310485) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΠΥΡΑΜΙΣ (Ν.352563) - ΒΑΡΜΠΑ (Ν.343608).

(β) XV Μεραρχία
ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.385478) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.351533) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156) - ΛΕΣΙΤΣ (Ν.438618).

(γ) ΙΙ Μεραρχία
ΦΛΩΡΙΝΑ - ΒΙΓΛΑ ΔΟΥΝΤΣΑ (Ν.499673) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455640).

9.- Αντικειμενικοί σκοποί

(α) Χ Μεραρχία
Επιτιθεμένη εν τη ζώνη της θα επιζητήση να θέση το ταχύτερον πόδα επί του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ και είτα αναπτύσσουσα εν συνεχεία και αμέσως την επιθετικήν της ενέργειαν να καταλάβη την ΠΥΡΑΜΙΔΑ (Ν.353563) - ΡΟΥΝ (Ν.342562) - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ ίνα εξασφαλίση τον απόλυτον έλεγχον της αρτηρίας ΜΠΙΓΔΙΣΤΑ προς ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ.

- Να εξασφαλίση το αριστερόν της πλευρόν από ΑΛΒΑΝΙΑΣ.
- Να τηρήση Β.Ε. της δι' αναλόγων δυνάμεων.
- Εν Δευτέρα φάσει θα καταλάβη την γραμμήν ΠΥΡΑΜΙΣ Νο 22 (Ν.295598) - ΒΑΡΜΠΑ και να εκμεταλλευθή προς την κατεύθυνσιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

(β) IV Μεραρχία
Επιτιθεμένη συγχρόνως μετά της Χ Μεραρχίας θα επιζητήση να καταλάβη το ταχύτερον τον ορεινόν όγκον ΒΟΥΤΣΙ (Ν.370513) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν.388526) και είτα ταχέως να ωθηθή προς κατάληψιν ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) - ΜΠΡΕΝΙΣΤΑ (Ν.378568) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4168) ΜΠΑΡΟ (Ν.433573).

- Να καλύψη το δεξιόν της πλευρόν ιδία από της κατευθύνσεως ΡΟΤΟ (Ν.4756) και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.5254).
- Να τηρήση την Β.Ε. της δι' αναλόγων δυνάμεων.
- Εν Δευτέρα φάσει θα εκμεταλλευθή εν τη κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ ΤΣΟΥΚΑ (Ν.453640).

(γ) 61 Ταξιαρχία
Ν' απασχολήση ζωηρώς τον εις την περιοχήν υψώματος ΒΙΤΣΙ εγκατεστημένον εχθρόν και ν' απαγορεύση κίνησιν τούτου προς άλλας κατευθύνσεις.

(δ) ΙΙ Μεραρχία
Επιτιθεμένη συγχρόνως μετά των άλλων Μερ/χιών να καταλάβη το ύψωμα ΒΙΓΛΑ ΔΟΥΝΤΣΑ και ει δυνατόν το ύψ.1918 (Ν.480665).

- Να καλυφθή ισχυρώς κατά τα πλευρά της.
- Εν δευτέρα φάσει να εκμεταλλευθή εν τη κατευθύνσει ύψ. 1807 (Ν.465670) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.453640).

(ε) 22 Ταξιαρχία
Τηρουμένη ως εφεδρεία του Σ.Στρατού με την διάταξιν ανά ενός Τάγματος εις ΑΠΟΣΚΕΠΟΝ - ΒΙΓΛΑΝ (Ν.4442) - Βορείως ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ να δύναται κατά τας διαταγάς μου να επέμβη.

- προς XV Μερ/χίαν.
- προς Χ "
- προς ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ.

10.- Συμπληρωματικά μέσα

(α) Χ Μερ/χίαν
- Ίλη Αρμάτων.
- 3 Ουλαμοί τεθ/σμένων

(β) ΧV Μερ/χίαν
- 2 Ουλαμοί τεθ/σμένων

(γ) ΙΙ Μερ/χίαν
- 2 Ουλαμοί τεθ/σμένων.

11.- Ε κ τ έ λ ε σ ι ς

(α) Β.Εξορμήσεως
Η κατεχομένη παρά των Μερ/χιών γραμμή.

(β) Διά την είσοδον Μονάδων της ΧV Μερ/χίας εν τη ζώνη της 37 Ταξ/χίας να επέλθη συνεννόησις μεταξύ των Δ/τών Χ και ΧV Μερ/χιών με βάσιν ότι η Χ Μερ/χία θα διατηρήση την κατεχομένην γραμμήν υπό των απαραιτήτων δυνάμεων μέχρι της στιγμής της υπερβάσεως τούτων υπό τμημάτων της ΧV Μερ/χίας, οπότε θ' ανακληθώσιν αμέσως.

(γ) Το διατιθέμενον εις την ΧV Μερ/χίαν της 61 Ταξ/χίας θα μετακινηθή εις την ζώνην της ΧV εντός της)-0-1

(δ) Ημέρα και ώρα εξορμήσεως ορισθήσεται δι' ειδικής διαταγής μου.

12.- Πυροβολικόν

Κατανομή

Α) Αμέσου Υποστηρίξεως
Εις ΙΙ Μεραρχίαν
- 104 Σ.Π.Π. (πλην Ι Μοίρα) συν Γ/1Ο1 Πυρ/χία ΣΠΠ
- Γ/142 Πυρ/χία Ο.Π. 75 χιλ.
- Β/151 " Μ.Μ. 5,5΄΄
Εις ΧV Μερ/χίαν
- 1/101 Μοίρα Π.Π.Π. (Α΄ συν Β΄ Πυρ/χίαι)
- 143 Μ.Ο.Π. 75 χιλ.
- 142 Μ.Ο.Π. 75 χιλ. (πλην Γ΄ Πυρ/χία)
- Α/151 Πυρ/χία 5,5΄΄
Εις Χ Μεραρχίαν
- 102 Σ.Π.Π.
- 145 Μ.Ο.Π. 75 χιλ.

Β) Πυροβολικόν Σώματος
- 1/104 Μοίρα Σ.Π.Π.
- 152 Μ.Π. 5,5΄

Γ) Αποστολαί:
- Ελαφρού Πυρ/κού (Ο.Π. 75 και Πεδινού) Α.Υ. Επιθέσεως, Πεδινού ενδεομένως αντιπυροβολικόν και αντιολμικόν.
- Ειδικώτερα εί πλέον χρησιμοποίησις Ο.Π. 75 κατά πολυβολείων.
- Μέσου 5,5΄΄- Αντιπυροβολικόν και κατ' απροόπτων στόχων.

Δ) ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
- Πεδινού 25 λιβρών. Να δύναται να βάλη με 3ον γέμισμα στην γραμμήν: ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΒΟΥΤΣΙ.
- Μοίρα Μέσου: Την γραμμήν ΟΡΟΣΗΜΟΝ ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΠΟΡΤΑ - ΓΑΒΡΟΣ

- Υποστήριξις υπό Πυρ/κού Σώματος κατά προτεραιότητα Χ και είτα XV Μεραρχιών.

Ε) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ

Θα χρησιμοποιηθούν οι οργανικοί τοιούτοι. Εξοικονόμησις απαραιτήτως εφεδρικών παρατηρητών διά πάσαν ετέραν χρησιμοποίησιν.

ΣΤ) ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Εις θέσεις πυροβόλων

- Κατά πυροβόλον Μ. 5,5΄΄ βλήματα 130
- " " Ο.Π. 75 χιλ. Βλήμ. 168
- " " Π.Π. 25 λιβρών βλήματα 200

(Πλέον 100 βλήματα κατά πυροβόλον 25 λιβρών διά την πρώτην ημέραν επιθέσεως).

Ανεφοδιασμοί

- ΙΙ Μερ/χία: Π.Α.ΦΛΩΡΙΝΗΣ
- XV " : Π.Α.ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
- Χ " : εκ προωθημένου σημείου επαφής εις ΜΕΣΟΠΟ-ΤΑΜΙΑ.

13.- Μ η χ α ν ι κ ό ν

(α) Κατανομή μέσων

- Χ Μερ/χία
  701 Λόχος Μηχ/κού μείον διμοιρία του συν διμοιρία 713 Λόχου Μηχ/κού.
- XV Μερ/χία
  713 Λόχος Μηχ/κού μείον Διμοιρία
- ΙΙ Μερ/χία
  Μία διμοιρία 701 Λόχου Μηχ/κού

(β) Α π ο σ τ ο λ α ί

- Αποκατάστασις διακοπών συγκοινωνιών, βελτίωσις και συντήρησις δρομολογίων.
- Εκκαθάρισις κυρίων δρομολογίων εκ ναρκών και τυχόν υπονομεύσεων.

Απαγορεύεται η διάθεσις εις το Τάγμα. Συγκεντρωτική χρησιμοποίησις κατά Δ/γάς Μερ/χιών.

14.- Α ε ρ ο π ο ρ ί α

Ως ειδική Διαταγή

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

15.- Θέσεις Στρατηγείων

Β΄ΣΣ Κ.Σ. ΚΟΖΑΝΗ
Τ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑ

΄Αξονες κινήσεως Τ.Σ. Μερ/χιών:
Χ Μερ/χίας: ΟΙΝΟΗ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ
XV " : ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ - ΓΑΒΡΟΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ
ΙΙ " : ΦΛΩΡΙΝΑ - ΑΛΩΝΑΣ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ

Καθορισμός εκάστοτε των θέσεων των Τ.Σ. υπό των Μερ/χιών. Δρομολόγια και ώρα εκκινήσεως θ' αναφέρωνται εις το Σ.Ε. από της προηγουμένης ως και εις τους ενδιαφερομένους αποδέκτας.

16.- Ασύρματοι-Σύνδεσμοι- ΥΕΣΑ ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.

17.- Συνεργασία μετά της Αεροπορίας.

Διά των οχημάτων και ομάδων επαφής.

18.- Δίκτυον Πυρ/κού μεταξύ Δ.Π.Σ.Σ. και Δ.Π.Μ.

19.- Αναφέρατε λήψιν.-

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ.
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την 5 Οκτωβρίου το Σ.Στρατού εξέδωκεν και την Α.Α.Π. 4892/Α1/5-10-1948 παραπλανητικήν Διαταγήν διά την οποίαν έλαβεν μέτρα όπως περιέλθη εις χείρας του εχθρού.

Αύτη έχει ως ακολούθως:

ΘΕΜΑ: Επιχειρήσεις — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΠΡΟΣ: Διοικητάς ΙΙ-Χ-XV Μερ/χιών — ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΚΟΙΝ: Α1-Α2-Α8-Α9-Α10-ΓΕΣ/Α1 — (Τ.Σ./Β΄ΣΣ/ΑΑΠ 4892/Α1)
Σ.Τ.Γ. 904 τη 5.10.48

Επιβεβαιών προφορικάς διαταγάς μου καθορίζω τα κάτωθι όσον αφορά την γενική ιδέαν των αναληφθησομένων προσεχώς επιθετικών επιχειρήσεων.

1.- Σ κ ο π ό ς:

Ολοκλήρωσις κορυφογραμμής ΒΙΤΣΙ εν πρώτη φάσει και είτα εν δευτέρα φάσει συνέχισις επιθετικών επιχειρήσεων εν τη κατευθύνσει ΦΛΩΡΙΝΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΚΑΛΛΙΘΕΑ - ΛΑΙΜΟΣ.

2.- Απασχόλησις και αγκύστρωσις δυνάμεων προ του τομέως ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΝ.

3.- Α π ο σ τ ο λ α ί:

XV Μερ/χία ενισχυμένη και υπό 35 Ταξ/χίας Χ Μερ/χίας επιτεθή εν τη κατευθύνσει ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤ, ίνα θέση το ταχύτερον πόδα επί της κυρίας κορυφογραμμής ΒΙΤΣΙ.

ΙΙ Μερ/χία διά των απαραιτήτων δυνάμεων θα επιτεθή εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ όπου θα συνεννωθή μετά τμημάτων XV Μερ/χίας.

Μετά το περας άνω φάσεως άμεσος επίθεσις ΙΙ Μερ/χίας διά του όγκου της εν τη κατευθύνσει ΑΛΩΝΑΣ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.460745) - ύψ.2117 (Ν.4274) προς διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας βορείως αυχένος ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.

Απασχόλησις προς την κατεύθυνσιν ΒΙΓΛΑΣ.

Η XV Μερ/χία θα μεταφερθή δι' αυτοκινήτων ταχέως από περιοχής ΑΣΠΡΟΓΕΙΩΝ εις περιοχήν αμέσως Β.ΦΛΩΡΙΝΗΣ ίνα διά της κοιλάδος ΜΠΟΥΦΙ ελιχθή προς το δεξιόν ΙΙ Μερ/χίας.

Χ Μερ/χία θα απασχολήση ζωηρώς τον έναντι εχθρόν και θα επωφεληθή παρουσιαζομένων ευνοϊκών ευκαιριών προς ανάληψιν προχωρητικής κινήσεως.

4.- Πυροβολικόν:

Εις XV Μερ/χίαν: 143, 142, 145, Μ.Ο.Π. - Εις ΙΙ μερ/χίαν 101, 104, Σ.Π.Π. και Μοίρα του 102 Σ.Π.Π. επί πλέον 152 Μ. των 5,5΄΄

Επί πλέον εις ΙΙ Μερ/χίαν μία Ίλη Τεθ/σμένων.

Ημέρα και ώρα επιθέσεως καθορισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής.

Πάντως ουχί βραδύτερον της 10 Οκτωβρίου. Δέον να επιτευχθή απολύτως ο αιφνιδιασμός.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την 5 Οκτωβρίου το ΓΕΣ εκοινοποίει εις το Σ.Στρατού την υπ' αριθμ. Α.Π. 227705/Α1/5.10.1948 Δ/γήν του προς την Δ.Δ.Κ. περί κινήσεως της Λ.Μ.Κ. και εν συνεχεία της Β.Μ.Κ., με πρώτον προορισμόν το ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ και αίτινες θα χρησιμοποιηθώσιν εις αποστολάς εγκριθησομένας υπό του ΓΕΣ.

- Την 5.10.1948 ο Αρχηγός ΓΕΣ μετέβη εις το Τ.Σ./Β΄ΣΣ προς προσωπικήν παρακολούθησιν των προπαρασκευών.
- Το Σ.Στρατού εν συνεχεία προς την άνω υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1054/Α1/4.10.1948 Δ/γήν του εξέδωκεν την υπ' αριθμ. ΑΑΠ 1056/Α1/6.10.1948 έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ:		ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΠΡΟΣ:	Δ/τάς Χ - XV και	ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	ΙΙ Μεραρχίας	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΚΟΙΝ:	Α1-Α8-ΓΕΣ/Α1-	(Τ.Σ./Β΄ΣΣ/ΑΑΠ. 1056/Α1
	Β.Σ.Α. - Α.Σ.Α.	Σ.Τ.Γ. 904/Β/τη 6.10.1948

Ως κατά τας αλεπαλλήλους συσκέψεις ετόνισα η αναληφθησομένη επιχείρησις προς εκκαθάρισιν ΒΙΤΣΙ δέον να χαρακτηρίζεται από λίαν ανεπτυγμένον πνεύμα ορμητικότητος και αποφασιστικότητος. Τούτο δέον να διοχετευθή μέχρι των κατωτέρων βαθμοφόρων και των στρατιωτών. Το Σώμα Στρατού προσηνατόλισεν τας Διοικήσεις Μερ/χιών, και καθώρισεν το παρ' εκάστης αναμενόμενον έργον, εις μέγα βάθος.

Συνεπώς έκαστος των Μεράρχων, ασχέτως, εάν προχωρή ή όχι η γειτονική Μεραρχία, δέον να ωθηθή αποφασιστικώς και ταχέως εις το εσωτερικόν της εχθρικής τοποθεσίας και να επιζητήση να φθάση το ταχύτερον εις το καθορισθέν τέρμα.

Εφ' όσον το πνεύμα τούτο θα κυριαρχίση των ενεργειών σας, θα είμεθα βέβαιοι ότι θα επιτύχωμεν ταχέα και αποφασιστικά αποτελέσματα.

Είμαι βέβαιος ότι τα ανωτέρω θα ληφθώσι δεόντως υπ' όψιν υπό των Διοικητών Μεραρχιών, παρά των οποίων και μόνον ζητώ να δοθή ο επιβαλλόμενος τόνος.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

38. (α) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Το ΣΣ δι' Α.Α.Π. 1060/7.10.1948 αναφοράς του προς ΓΕΣ ητήσατο την κατ' ανάλογον χρόνον μέχρι συγκεντρώσεως των απαιτουμένων Πυρ/κών αναβολήν της ενάρξεως της επιχειρήσεως.

(β) Διαταγαί του ΓΕΣ

- Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 12137/7.10.1948 Διαταγής, εγνωστοποίει εις το Σ.Στρατού ότι θα διατεθώσιν εις τούτο πλέον των 2.000 ανδρών και ηρώτα που δεον ούτοι να κατευθυνθώσιν. Επί τούτου το Σ.Στρατού απήντησεν ότι δέον να αποσταλώσιν κατ΄ ευθείαν εις τα Τάγματα.

19.- 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Διά Α.Α.Π. 1062/8.10.1948 αναφοράς του προς το ΓΕΣ ητήσατο και πάλιν 24ωρον αναβολήν της επιχειρήσεως (ήτοι διά την 10 Οκτωβρίου) λόγω μη εγκαίρου συγκεντρώσεως των Πυρ/κών.

Διά Α.Π. 9530/8.10.1948 αναφοράς προς ΓΕΣ παρεκάλει όπως διατάξη την εγκατάστασιν ενός Τάγματος εκ του Α΄Σ.Στρατού εις ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ διά την εξασφάλισιν της αρτηρίας ανεφοδιασμού του Σ.Στρατού από ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1066/8.10.1948 Διαταγής του ώρισεν ως ημέραν ενάρξεως της επιθέσεως την 10 Οκτωβρίου και ώραν 05.30΄.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1063/8.10.1948 Διαταγής του προς το 614 Τ.Π. υπαγόμενον απ' ευθείας εις το Σ.Στρατού, καθώρισεν την αποστολην του. Αύτη έχει ως εξής:

ΘΕΜΑ:	Αποστολή 614 Τάγματος	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	Δ/τήν 614 Τ.Π.	Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1/8.10.1948
ΚΟΙΝ:	XV Μερ. - 61 Ταξ.	Α.Α.Π. 1063

22 Ταξ. - Α1/ΤΣ/Β΄ΣΣ

Το Τάγμα ενισχυόμενον και διά του Λόχου ανιχνευτών της 61 Ταξ. θα διατηρήση το ύψωμα ΓΚΟΛΙΝΑ (578520) με προωθημένον τμήμα εις ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ (Ν. 598528) ως και τα υψώματα ΒΑΡΟΣ (Ν. 525510) - ΛΙΟΝΤΑ (Ν.539490) - ΒΑΡΟΣ (Ν.542478) προς τον αυχένα ΠΟΛΥ-ΚΕΡΑΣΟΥ. Εις διάθεσίν σας ουλαμός ορειβ. Πυρ/κού, 75 χιλ.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: Συγκράτησις των εχθρικών δυνάμεων και απαγόρευσις εις τον εχθρόν κινήσεως κυρίως προς ΝΔ κατεύθυνσιν. Εν περιπτώσει καθ' ην ο εχθρός ήθελεν αναγκάσει δι' ισχυράς επιθέσεως εις σύμπτυξιν θα εξασφαλίσητε οπωσδήποτε την γραμμήν ΒΑΡΟΣ (Ν.5255100) - ΛΙΟΝΤΑ - αυχήν ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΟΥ. Όπισθεν υμών εις περιοχήν αυχένος Ύψ. 948 (Ν.4949) θα προσανατολισθή Τάγμα 22 Ταξ.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφο Αντ/γος - Δ/κτής Β΄Σ.Στρατού

(β) Διαταγαί του Γ.Ε.Σ

Η Α.Π. 227955/8.10.1948 Διαταγή του επί της υψίστης σημασίας ην έχει η αναλαμβανομένη υπό του Σώματος και των Μονάδων του αποστολή. Αύτη έχει ως εξής:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 ΣΗΜΑ - Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Δ/τάς Β΄ΣΣ - ΙΙ - Χ- XV Μερ. 080930
35,36,37,75,73,61,21,22 -
3η Ορεινή

Αριθμ. Πρωτ. Α.Π. 227955/Φ.4009/34

Κατά επανειλημμένας επαφάς ετόνισα Εθνικάς ανάγκας(.) Είμαι βέβαιος ότι μεταδώσετε άπαντα υφ’ υμάς πίστιν(.) Επί υψίστης αποστολης και ότι θα ευοδώσητε πλήρως ταύτην(.) Ουδείς ενδοιασμός εις εκτέλεσιν έργου υμών(.) Τμήματα κάτοπτρα ηγητόρων(.) Προσωπικόν παράδειγμα, σταθερότης, επιλογή αναπληρούν πάσαν έλλειψιν(.) Έθνος ολόκληρον ατενίζει προς υμάς(.) Εμπρός με την ευλογίαν του Θεού(.)

Ακριβές αντίγραφον

Γ Ι Α Τ Ζ Η Σ

- Η Α.Π. 2279970/8.10.1948 παρέχουσα εις το ΣΣ 48ωρον αναβολήν της επιχειρήσεως.
- Η Α.Π. 227976/8.10.1948 προς το Α΄ΣΣ δι' ης καθορίζετο ως αποστολή του η κάληψις των νώτων του Β΄ΣΣ και ιδιαιτέρως η προστασία της οδού ΣΙΑΤΙΣΤΑ - ΚΑΣΤΟΡΙΑ.

40.- 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Εξέδωκεν την υπ' αριθμ. Α.Π. 9568/9.10.1948 Διαταγήν του προς την 22 Ταξιαρχίαν περί της αποστολής του 509 Τ.Π. Αύτη έχει ως ακολούθως:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 ΣΗΜΑ - Ο
ΠΡΟΣ: 22 Ταξ/χίαν/Α1 δι’ 091620΄
εκτάκτου αγγελιαφόρου)
ΚΟΙΝ: XV Μερ/χίαν/Α1 -
61 Ταξ/χίαν/Α1(Κ/Τ)

ΑΡΙΘΜ.ΠΡΩΤ. Α.Π. 9568 ΣΧ.ΑΑΠ. 1054/Α1

Από εσπέρας σήμερον 509 Τάγμα εγκατασταθή ως ακολούθως:

1) Διοίκησις Τάγματος μετά τριών Λόχων περιοχή ΚΕΦΑΛΑΡΙ (Ν.465470)

2) Λόχος ΒΙΓΛΑ (Ν.438422)

Τάγμα παραμένον ως εφεδρεία Σώματος αναλαμβάνει συγχρόνως αποστολήν καλύψεως XV Μερ/χίας εκ Ν.Α. συνδέσμου ταύτης μετά 614 Τάγματος και ελέγχου διαδρόμου προς ΒΥΣΣΙΝΙΑΝ (.)

Ακριβές αντίγραφον

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Αντγος

41.- 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ε χ θ ρ ό ς
Η δύναμις και η διάταξις τούτου εμφαίνηται εις την έκθεσιν πληροφοριών μέχρι της 10.10.1948.
Ήτοι:

Β΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ
Αριθμ.Πρωτ. Α.Π. 13054

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Καταστάσεως συμμοριτών περιοχής ΒΙΤΣΙ μέχρι 10.10.48

1.- Διάταξις συμμοριακών Μονάδων εκ πληροφοριών

(α) 103 Ταξ/χία(3 Τάγματα) περιοχήν ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΡΚΟΒΕΤΣ - ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ με προωθημένα τμήματα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ και ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.9558) (Πληρ. Παραδοθέντων 4/5.10.1948).

(β) 14 Ταξ/χία (2 Τάγματα) περιοχήν ΓΙΑΜΑΤΑ - ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Πληρ. 9/10.10.1948).

(γ) 107 Ταξ/χία (3 Τάγματα) περιοχήν ΒΙΓΛΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΝ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Πληρ. 8/9.10.1948).

(δ) 16 Ταξ/χία (3 Τάγματα) περιοχήν 27 Φυλακίου (Ν.2849) - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΒΟΥΤΣΙ - ΝΤΕΝΤΕΝ (Πληρ. 10/11.10.1948).

(ε) 108 Ταξ/χία (3 Τάγματα) περιοχήν ΜΠΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Πληρ. 9.10.1948).

(στ) 18 Ταξ/χία (3 Τάγματα) περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ κινουμένη προς νότον (Πληρ. 5.10.1948).

(ζ) Τάγμα ΠΑΝΟΥ (103 Ταξ/χίας) δεν σημειούται. Πιθανώς διελύθη προς συμπλήρωσιν ετέρων Ταγμάτων Ταξ/χίας.

(η) Τάγμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ υπήχθη από 30.9.1948 εις 103 Ταξ./χίαν (Πληρ. 30.9.1948) ευρισκόμενον περιοχήν ΠΛΑΤΥ - ΚΟΡΥΦΗ.

(θ) Π υ ρ ο β ο λ ι κ ό ν
3 πυροβόλα Ορειβ. των 75 περιοχήν ΣΚΑΡΚΑ (Ν.3252)
3 " " " " " ΠΟΤΣΙΛΑ(Ν.3854)
2 " Βαρέα " 105 " πιθανώς ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ
3 " Ορειβ. " 75 " ΤΣΕΡΣΚΑ ΡΕΚΑ (Ν.4258).
3 " " " " " Κλ.β. ΛΑΚΚΟΥ (Ν. 4868).
2 " " " " " ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675).

(ι) Αντιαρ/κόν Πυρ/κόν εις διάθεσιν Ταξ/χιών.
1 Πυρ/λον των 37 χιλ. περιοχήν 27 Ελληνικού Φυλακίου
2 Πυρ/λα " " " " ΓΙΑΜΑΤΑ
2 " " " " " ΤΣΟΥΡΤΣΕΡΑ

(ια) Αντιαερ/κόν Πυρ/κόν εις διάθεσιν Ταξ/χιών
Διατίθεται άγνωστος αριθμός Πυρ/λων των 20 χιλ. και βαρέα πολυβόλα.

2.- Ε ν τ ύ π ω σ ι ς

(α) Περιοχή από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων κατέχεται υπό 2 Ταξ/χιών, της 16ης ευρισκομένης εν πρώτη γραμμή, της δε 108 τηρουμένης εν εφεδρεία περιοχήν ΜΠΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

(β) Από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ - ΒΙΤΣΙ και μέχρι ΚΟΡΥΦΗΣ κατέχεται υπό 2 Ταξ/χιών της 14ης και 103ης.

Περιοχή από ΒΙΓΛΑΣ μέχρι Σερβικών Συνόρων κατέχεται υπό 107 Ταξ/χίας.

Η 18η Ταξ/χία συγκεντρωθείσα περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ τηρείται ως εφεδρεία διά τούς ανωτέρω δύο τομείς.

3.- Πιθαναί Προθέσεις

Διά βελτιώσεως των αμυντικών θέσεων και διαθέσεως σημαντικού αριθμού πυροβόλων και όλμων η συμμοριακή ηγεσία προτίθεται να εξασφαλίση την αμυντικήν τοποθεσίαν διά μικρών σχετικώς δυνάμεων και εξοικονομήση ούτω εφεδρείας αφ' ενός διά την ανάπαυσιν των Τμημάτων της και αφ' ετέρου διά την αντιμετώπισιν παρουσιασθησομένης τυχόν καταστάσεως εις οιανδήποτε περιοχήν του μετώπου.

Αι προθέσεις των συμμοριτών είναι:

- Να αμυνθούν επί της κατεχομένης τοποθεσίας επί όσον το δυνατόν μακρότερον χρόνον διά να κουράσουν τα ημέτερα Τμήματα και εν συνεχεία φθείρουν ταύτα.
- Να κρατήσουν την περιοχήν ελευθέραν διά την εγκατάστασιν της ψευδοκυβερνήσεώς των και διά την διαχείμανσίν των.
- Εν εσχάτη ανάγκη θα πειραθούν να διέλθουν προς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ και Νοτιώτερον με απότερον σκοπόν την επάνοδον εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ, του βαρέως οπλισμού προωθουμένου διά Αλβανικού εδάφους προς την εγγύς του ΓΡΑΜΜΟΥ περιοχήν, ίνα δοθή ούτος εκ νέου εις επανερχόμενα Τμήματα συμμοριτών.

Δεν αποκλείεται μέρος των συμμοριτών πιεζόμενον να διαφύγη προς Κ/Τ με απώτερον σκοπόν την επάνοδον εις ΒΙΤΣΙ.

Προς τούτοις διά της σημειουμένης δραστηριότητος, εις τας περιοχάς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ - ΒΕΝΤΖΙΩΝ καταβάλλεται προσπάθεια αποκοπής του ανεφοδιαστικού ρεύματος των εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ μαχομένων ημετέρων Τμημάτων.

Ωσαύτως εσχάτως ενετάθη η προσπάθεια των συμμοριτών των διά την οργάνωσιν κομμουνιστικών πυρήνων εντός του Στρατεύματος, ίνα διά τούτων επιφέρωσιν την αποσύνθεσιν τούτου.

4.- Ε ν ι σ χ ύ σ ε ι ς

(α) Από 1/10/1948 εισήλθον εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εξηκριβωμένως περί τους 450 Συμ/ται εκ των Στρατοπέδων: ΕΛΒΑΣΑΝ και ΣΟΥΚ.

(β) Αναμένονται εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ περί τους 2.500 χιλιάδες εισέτι Συμ/ται νοσηλευόμενοι εις τα Νοσοκομεία: ΜΟΣΧΟΠΟΛΕΩΣ - ΕΛΒΑΝΑΝ - ΚΟΡΥΤΣΑΣ και αναρρωνύονται εις Στρατόπεδα ΣΟΥΚ και ΕΛΒΑΣΑΝ.

Εκ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΣ αναμένονται έτεροι 2.500 εισέτι συμμορίται εκ των στρατοπέδων ΚΟΥΜΑΝΟΒΟ - ΚΡΟΥΣΕΒΕ - ΓΚΑΚΟΒΟ - ΜΠΟΥΛΚΕΣ και των διαφόρων Νοσοκομείων.

(γ) Η ενίσχυσις των συμ/τών υπό των Ομόρων Κρατών συνεχίζεται ως και κατά τον προηγούμενον μήνα.

5.- Δρομολόγια Ανεφοδιασμού

(α) ΒΙΓΛΙΣΤΑ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΑΤΩΧΩΡΙ.

(β) ΝΤΟΥΜΕΝΙ - ΛΑΙΜΟΣ - ΚΑΡΥΑΙ - ΤΡΙΓΩΝΟΝ

(γ) ΒΡΟΝΤΕΡΟΝ - ΠΥΞΟΣ - ΠΥΛΗ - ΛΑΙΜΟΣ - ΚΑΤΩΧΩΡΙ.

(δ) ΒΡΟΝΤΕΡΟΝ - ΑΓΚΑΘΩΤΟΝ - διά Λέμβων - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ.

6.- Αναρρωτήρια
ΒΡΟΝΤΕΡΟΝ - ΠΥΞΟΣ - ΨΑΡΑΔΕΣ.

7.- Σταθμοί Διακομιδής
ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΚΑΤΩΧΩΡΙ - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ.

ΒΣΤ 904 τη 10 Οκτωβρίου 1948

Ακριβές αντίγραφον

ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
(Δ/ΝΤΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Α2)

(β) Διάταξις Φιλίων Μονάδων

-ι- Χ Μεραρχία
- Τ.Σ. ΟΙΝΟΗ (Ν.304421)
- 35 Ταξ/χία: Τ.Σ. εις (Ν. 275465)
561 Τ.Π. εις (Ν.298473)
562 Τ.Π.Σ.Δ. " (Ν.2846) με
Λόχον " ύψ.966(Ν.2846)
Διλοχίαν " ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ
Λόχον " ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΘΕΟΛΟΓΟΝ (Ν.265465)
563 Τ.Π. " (Ν.2847)
- 36 Ταξ/χία: Τ.Σ. " (Ν.302458)
504 Τ.Π. " (Ν.3245)
565 Τ.Π. " (Ν. 3046)
566 Τ.Π. " (Ν. 355440)
- 37 Ταξ/χία: Τ.Σ. εις (Ν.303455)
567 Τ.Π. Σ.Δ. και τρεις Λόχοι εις (Ν.318463)
Λόχος εις (Ν.345430)
568 Τ.Π. Σ.Δ. και Λόχος εις (Ν. 2845)
Λόχος " (Ν.2644)
Λόχος " (Ν.2746)
Λόχος " (Ν. 3142)
569 Τ.Π. εις (Ν. 304455)

-ιι- XV Μεραρχία
- Τ.Σ. αυχήν Δ. ΑΠΟΣΚΕΠΟΥ
- 45 Ταξ/χία: Τ.Σ. ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.457505)
571 Τ.Π.Σ.Δ. και 2 Λόχοι ΜΠΙΚΟΒΙΚ
Λόχος εις ΚΑΖΑΝΙ (Ν.4448)
Λόχος " ΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.4150)
572 Τ.Π.Σ.Δ. και Λόχος εις (Ν.4651)
Διλοχία εις ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4149)
Λόχος εις (Ν.425513)

573 Τ.Π. Σ.Δ. και Λόχος εις (Ν.443510)
Λόχος εις (Ν.445525)
Διλοχία εις (Ν.448507 & (446509)
- 61 Ταξ/χία: Τ.Σ. ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ
117 Τ.Π.Σ.Δ. 2 Λόχοι εις ΚΑΖΑΝΙ(Ν.448483)
Λόχος εις ΑΡΜΕΝΙΣΚΑ (Ν.385464)
Λόχος εις ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.478479)
614 Τ.Π. Σ.Δ. εις ύψ. 1381 (Ν. 5650)
Λόχος εις ΒΑΡΟΣ (Ν.5251)
" ύψ. 1861 (Ν. 5751)
" " 1885 (Ν.5852)
" εις ΛΙΟΝΤΑ (Ν. 5449)
619 Τ.Π. περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ (Ν.4545)
- 75 Ταξ/χία: Τ.Σ. εις (Ν. 415449)
574 Τ.Π. με Λόχον (Ν.384455)
Διλοχίαν (Ν.380485)
Λόχον ΓΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.385478)
575 Τ.Π.Σ.Δ. και Λόχος εις (Ν.378462)
Λόχος ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑ(Ν.385464)
Λόχος ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ(Ν.375458)
" εις (Ν.395464)
591 Τ.Π.Σ.Δ. και Λόχος εις ΣΚΕΡΤΣΑ (Ν.486477)
Λόχος ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4042)
" εις (Ν.400495)
" " (Ν.416486)

-ιιι- <u>ΙΙ Μεραρχία</u>
Τ.Σ. ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.598670)
- 3η Ταξ/χία : ΦΛΩΡΙΝΑ
501 Τ.Π.Σ.Δ. & Διλοχία εις (Ν.595705)
Λόχος εις (Ν.5769)
" " (Ν.7766)
502 Τ.Π. εις ύψ. 1414 (Ν.543653)
503 Τ.Π.Σ.Δ. & Λόχος εις ΦΛΩΡΙΝΑ
Λόχος πεδίον βολής ΦΛΩΡΙΝΗΣ
" ΓΙΟΥΠΚΑ (Ν.595675)
" ΜΕΛΙΤΗ (Ν.7574)
- 21 Ταξ/χία: Τ.Σ. ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365)
504 Τ.Π. Σ.Δ. (Ν.6067)
Λόχος ύψ. 1414 (Ν.1466)
Λόχος ύψ. 1105 (Ν.600635)
Λόχος ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ (Ν.6364)
" ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ (Ν.5664)
505 Τ.Π. Σ.Δ. & Λόχος ύψ. 1414 (Ν.520705)
Διλοχία ύψ. 1695 (Ν.515670)
Λόχος ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365)
508 Τ.Π.Σ.Δ. & Λόχος ύψ. 1575 (Ν.5465)
3 Λόχοι ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263)
- 22 Ταξ/χία: Τ.Σ. εις (Ν.452425)
507 Τ.Π. εις περιοχήν από (Ν.508694) μέχρι ύψ. 1695 (Ν.517667)
508 Τ.Π. εις περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ(Ν.4554)
509 Τ.Π. εις (Ν.445420)

(γ) Ενέργεια ΙΙ Μερ/χίας

Εξόρμησις εγένετο από πρωίας προς την κατεύθυνσιν ΒΙΓΛΑΣ. Κατά την κίνησίν των τα Τμήματα ενέπεσαν εις ναρκοπέδιον εις (Ν.510679) και (Ν.513673) σχόντα Τ.Ο. ΙΙ και Τ.Α.Ι. , συνεχίσαντα την κίνησίν των ενέπεσαν και εις έτερον ναρκοπέδιον εις (Ν.508677). Τελικώς ήχθησαν εις (Ν. 506674) εν επαφή μετά συμμοριτών επί ΒΙΓΛΑΣ.

(δ) Ενέργεια XV Μερ/χίας

Τμήματα εξορμήσαντα εκ ΓΡΑΔΙΣΤΑΣ (Ν.3847) κατέλαβον κατόπιν αγώνος το ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.383488). Έτερα τμήματα μετά απόκρουσιν νυκτερινής επιθέσεως συμμοριτών κατά ΣΚΕΡΤΣΑ - ΤΟΥΜΠΑ (υπό Διλοχίας 108 Σ.Κ.Ταξ/χίας) και ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ (από Τάγματος ΣΟΥΜΑΔΙ 14 Κ.Σ. Ταξ.) κατεδίωξαν τους συμμορίτας και ήχθησαν μέχρι της γραμμής (Ν. 400495) - (Ν.430535) - (Ν.4455) εν επαφή μετά συμμοριτών συμπτυσσομένων προς Β.

Τα επί ΒΑΡΟΣ Τμήματα παρηνοχλήθησαν κατά διαστήματα υπό Πυρ/κού Επιθετική αναγνώρισις προς ύψ. 1304 (Ν.517503) ανεύρεν έξ (6) Σ.Ν. και εφόνευσεν εντός πολυβολείων ετέρους 3.

Απώλειαι της Μερ/χίας : Ν.Ο. 4 - Τ.Α.Ι. - Τ. Ο. 20

(ε) Ενέργειαι Χ Μερ/χίας

Αι 35 και 36 Ταξ/χίαι εξώρμησαν ως σχετική Διαταγή Μερ/χίας.

Η 36 Ταξ/χία εξώρμησεν την 05.45΄ ώραν, καθυστερήσασα επί 0045 την εξόρμησιν των Τμημάτων της λόγω πυκνής ομίχλης και χαμηλής νεφώσεως. Την 0745 ώραν διά του 565 Τ.Π. κατέλαβεν το ύψ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ν.313485)

Σ.Σ. 7 εξ ων είς Διμοιρίτης

Σ.Ε.Ν. 5

Α.Η.Τ.Ο. 3

Ν.Ο. 2

Το 566 Τ.Π. υπερβάν το 565 Τ.Π. κατέλαβεν υποστηρίξει Πυρ/κού και αεροπορίας το ύψ. (Ν.317402)

Η ενέργεια περαιτέρω εσυνεχίσθη διά του 566 Τ.Π.όπερ και επετέθη υποστηρίξει πυρ/κού και αεροπορίας προς κατάληψιν ύψ. (Ν.319493) (Ν.323494)

Ήχθη εις το ύψ. (Ν.319493) και δεχθέν αντεπίθεσιν συνεπτύχθη.

Επαλειλημμέναι προσπάθειαί του ίνα ολοκληρώση τα άνω υψώματα απέβησαν άκαρποι παρά την ισχυροτάτην συνδρομήν πυρ/κού Αεροπορίας.

1900 ώραν το επί (Ν.317492) και το εις ύψ. (Ν.328487) ευρισκόμενα Τμήματα 566 Τ.Π. δεχθέντα πολύπλευρον επίθεσιν συνεπτύχθησαν προς βάσιν εξορμήσεώς των.

Την 20.30 περίπου ώραν εις ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ Διλοχία 565 ΤΠ δεχθείσα καταιγισμόν βλημάτων ΄Ολμων - πυρ/κού συνεπτύχθησαν προς βάσιν εξορμήσεώς της.

Η 35 Ταξ/χία, ενεργούσα διά δύο Ταγμάτων εν πρώτω Κλιμακίω (863 αριστερά - 561 Δεξιά) ήχθη δι' αγώνος, ον υπεστήριζον δεξιόν Ίλη συν Ουλαμός Αρμάτων μέχρι της γραμμής (280484) - (290284) (301490) - (3048).

Κατόπιν της συμπτύξεως της 36 Ταξ/χίας διετάχθη η σύμπτυξις της προωθημένης γραμμής της 35 Ταξ/χίας.

- 563 Τ.Π. εβλήθη εξ Αλβανικού εδάφους δι' αυτομάτων από 492 - 275 και 273 - 498.
- Ημέτερα αεροπλάνα υπεράνω Ελληνικού εδάφους εβλήθησαν εξ Αλβανικού εδάφους.

Απώλειαι: 35 Ταξ/χίας μέχρι της 2300 ώρας αναφερθείσαι

Ν.Ο. 2

Ν.Α. 1

Τ.Ο. 4

Τ.Α. 3 (Λοχαγός ΤΣΟΜΠΑΝΑΚΗΣ - Ανθ/γός ΣΑΡΜΑΝΚΛΗΣ - Ανθ/γός ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ)

Απώλειαι Ίλης Αρμάτων---

Ν.Ο. 1

Ν.Α. 1 (Επίλαρχος ΣΧΟΙΝΑΣ)

Τ.Ο. 1

Η 37 Ταξ/χία μετά την υπέρβασίν της εις την γραμμήν ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑ υπό Τμημάτων της 73 Ταξ/χίας συνεπτύχθη από 0030 - 0300 ώρας και ήχθη περί το τέλος της ημέρας διά πορείας ως εξής:

(α) - 567 Τ.Π. εξ ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑΣ εις περιοχήν ύψ. 900 (3246) ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ύψ. 805 (3543)

(β) - 569 Τ.Π. εκ περιοχής ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ και ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ εις περ. ύψ. 1030 (3046) και ΟΙΝΟΗΣ.

(γ) - 568 Τ.Π. την 9.10.1948 ήχθη εκ περιοχής ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ και ΚΑΛΔΗΝΑΣ εις περιοχήν ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ και ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ πλην ενός Λόχου όστις εκινήθη σήμερον από ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ προς την αυτήν περιοχήν.

(δ) - Σ.Δ. Ταξ/χίας εις ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΝ εβλήθη υπό Σ.Πυρ/κού Α.Η.Ο.Τ. 4.

Συνολικαί απώλειαι της Μερ/χίας Α.Ν. 2, Ο.Ν. 22 Α.Τ. 4. - Ο.Τ. 101.

Επί πλέον απώλεσεν και αριθμόν τινά πάσης φύσεως υλικών, οπλισμού και διαβιβάσεων. Σχετ. με άνω ενέργειαν και έκθεσις Μερ/χίας.

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

-Διά Α.Π. 9584 σήματος της 0825 ώρας ανέφερεν ότι με μικράν επιβράδνσιν από της καθορισθείσης ώρας ήρξατο η επίθεσις υπό πυκνήν και χαμηλήν νέφωσιν, της αεροπορίας μη μεταχούσης λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών.

-Διά της Α.Α.Π. 1067/100930 ώρας διετάχθη η 22 Ταξιαρχία ίνα κινήση αμέσως το 509 Τ.Π. και καταλάβη τον αυχένα ύψ. 948 (Ν. 490495) και εν συνεχεία να κινήση ισχυρόν τμήμα προς το ύψ. 1304 (Ν. 518502) ίνα εκκαθαρίση τούτο από εισδύσαντας συμμορίτας και να συνδεθή μετά του 614 ΤΠ. επί ΒΑΡΟΣ.

-Λόγω του βραδυτάτου ρυθμού κινήσεως της 73 Ταξ/χίας προς ΟΡΛΟΒΟΝ (Ν.375500) διέταξεν διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 9508 (101150) ώραν την XV Μερ/χίαν ίνα ωθήση ταύτην δραστηρίως: Λόγω δε παρατεινομένης ατολμίας της 73 Ταξ/χίας εξέδωκεν την Α.Π. 9610/101500 Δ/γήν προς τους Μεράρχους ίνα επεμβαίνωσιν αμέσως επί τόπου και δραστηρίως ίνα μη παρουσιάζεται το φαινόμενον να μάχηται επί μιάς Ταξ/χίας είς μόνον Λόχος εν α΄ γραμμή. Επί του αυτού αντικειμένου επανέρχεται το Σ.Στρατού και διά της Α.Π. 1609 από 1530 ώρας διαταγής του εχούσης ούτω:

ΘΕΜΑ:		(Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/ΑΠ.9609/Δ/τής
ΠΡΟΣ:	Δ/τάς Μεραρχιών	Σ.Τ.Γ. 904 Β΄ Τη 10.10.48
ΚΟΙΝ:	Α1/Τ.Σ./Β΄ΣΣ	ώρα 15,30΄

Οι Ταξίαρχοι έχουν την επίζηλον τύχην να διευθύνουν και να ζούν την Μάχην.

Η πνοή του πρέπει να δύναται να μεταδίδη την θέρμην της εις τα Στρατεύματά του.

Ο Διοικητής της 73 Ταξ/χίας εσημείωσε μέχρι τούδε ρυθμόν βραδύτατον.

Να επέμβη προσωπικώς ο Διοικητής της Μερ/χίας αμέσως ώστε να υπάρξη πραγματική διεύθυνσις της μάχην.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Το Β΄ΣΣ προς την ΙΙ Μερ/χίαν την Α.Π. 6914 από 101750 ώρας ίνα αναφέρη την κατάστασίν της και υποβάλη τας προτάσεις της διά την συνέχισιν του αγώνος αύριον, μετά την μη επίτευξιν υπό της Μερ/χίας του αντικειμενικού της σκοπού.
- Προς τους Διοικητάς Μεραρχιών την Α.Α.Π. 1070 από 1850 ώρας διαταγήν ίνα οργανώσωσιν και εκτελέσωσιν νυκτερινάς επιχειρήσεις κατά των προ αυτών θέσεων του εχθρού.

- Το Β΄ΣΣ προς τας Χ και ΧV Μερ/χίας την Α.Α.Π. 1071 από 1850 ώρας ίνα εξασφαλίσωσιν κοινή συνεννοήσει στενόν σύνδεσμον επί του ορίου των και απαγορεύσωσιν πάσαν διείσδυσιν συμμοριτών εν τη ζώνη των προς το εσωτερικόν της τοποθεσίας των.
- Το Β΄ΣΣ την Α.Α.Π. 1072 από 2220 ώρας προς τους Διοικητάς των Μεραρχιών έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο.Ν.
ΠΡΟΣ: Δ/τάς Χ, ΧV και ΙΙ Μερ/χιών 10.22.20
Α.Α.Π. 1072

Κατόπιν συμπτύξεως τμημάτων Χ από υψωμ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ και μη ολοκληρώσεως καταλήψεως υπό ΧV ύψ. 1605 (Ν. 375500) διατάσσω όπως Μεραρχίαι εδραιωθώσιν επί βάσεων σημερινής εξορμήσεως τας οποίας να διατηρήσωσιν απαραβιάστους οπωσδήποτε (.) Δι' αύριον θέλω διατάξη".

Ακριβές αντίγραφον Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Διά της Α.Α.Π. 1075 από 2220 ώρας το Β΄ΣΣ ανέφερεν εις ΓΕΣ περί των αποτελεσμάτων της από πρωίας αρξαμένης επιθέσεως. Αύτη έχει ως εξής:

ΑΠΟ: Δ/ΤΗΝ Β΄ ΣΣ Ο.Ν.
ΠΡΟΣ: ΑΡΧΗΓΟΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ 102220
ΚΟΙΝ: Α1
Α.Α.Π. 1073

Αρξάμεναι σημεριναί επιχειρήσεις έσχον κατά Μερ/χίαν κάτωθι αποτελέσματα (.) Χ Μερ/χία μετά κατάληψιν ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ συνέχισεν προσπάθειαν καταλαβούσα διαδοχικώς κατόπιν εντατικής προσπαθείας ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.317492) και (Ν.319493) (.) προσπάθεια προς κατάληψιν ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑΣ παρά ισχυράν υποστήριξιν Πυρ/κού και Αεροπορίας δεν έσχεν αποτέλεσμα (.) Εχθρός αντιδρών ισχυρώς επέτυχεν ανακατάληψιν. Κατ' αρχάς ανωτέρω δύο ΑΝΩΝΥΜΩΝ και τέλος να αναγκάση εις σύμπτυξιν και τα Τμήματα ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ(.) ΧV Μερ/χία δεν ηδυνήθη ολοκληρώση κατάληψιν υψ. 1605 (Ν.375500) ουδέ να προχωρήση πέραν ΝΤΕΜΠΕΝΙ (Ν.400495) πιέζεται δε ισχυρώς επί της θέσεως (Ν.282487) (.) ΙΙ Μερ/χία λόγω αλλεπαλλήλων ναρκοπεδίων δεν έσχεν σημαντικήν πρόοδον προς ΒΙΓΛΑΝ(.)
Κατόπιν ανωτέρω εξουσιοδότησα Διοικητάς Μεραρχιών όπως εν αδυναμία διατηρήσεως προωθημένων θέσεων εδραιωθώσιν επί βάσεν εξορμήσεως των οποίων το απαραβίαστον να εξασφαλίσωσιν απωσδήποτε (.) Δι αύριον θέλω διατάξει αφού εκτιμήσω την κατάστασιν (.)

Ακριβές αντίγραφον ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

- Διά της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1074 από 2300 ώρας το Β΄ΣΣ διέταξεν τας Μερ/χίας όπως διατηρήσωσιν τας θέσεις εξορμήσεως και ότι διά νεωτέρας διαταγής θα διατάξη διά την συνέχισιν της επιθετικής ενεργείας. Αύτη έχει ως κάτωθι:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 ΣΗΜΑ Ο
ΠΡΟΣ: ΙΙ, Χ, ΧV Μερ/χίας 102300
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. Α.Α.Π. 1074

Λαβών υπ' όψιν πρότασιν Δ/τού Χ Μερ/χίας περί επιβαλλομένης αντικαταστάσεως δοκιμασθείσης σήμερον 36 Ταξ. διά της 37 παραγγέλλω όπως Μεραρχίαι διατηρήσωσιν δι' αύριον θέσεις, ως Α.Α.Π. 1072/10.10.1948 Διαταγής μου (.)
Διά νεωτέρας μου διαταγής θα καθορισθή η περαιτέρω επιθετική ενέργεια(.)

Ακριβές αντίγραφον Ο Διοικητής

- Τέλος εξέδωκεν την Α.Π. 9613 Διαταγήν προς τους Διοικητάς των Μεραρχιών και Ταξιαρχιών σχετικώς με τας εντυπώσεις εκ του σημερινού αγώνος έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ:		ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΠΡΟΣ:	Δ/τάς Μερ/χιών και Ταξ/χιών	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	ΙΙ - Χ - ΧV Μερ/χιών	Τ.Σ./Β΄ΣΣ/ΑΠ.9613/Α1
ΚΟΙΝ:	Α1/Τ.Σ./Β΄ΣΣ	Σ.Τ.Γ. 904/5/Τη 10.10.48

Παρηκολούθησα σήμερον τον αγώνα μιάς Ταξ/χίας. Η εντύπωσίς μου γενικώς υπήρξε ότι Ταξίαρχος δεν διηύθηνε την μάχην. Παρουσιάζετο το κάτωθι φαινόμενον.

Ενήργουν δύο Τάγματα κατά συγκλινούσας κατευθύνσεις προς ένα και τον αυτόν αντικειμενικόν σκοπόν. Το έν Τάγμα μετά ασήμαντον προσπάθειαν εσταμάτησε και εθεάτο τον αγώνα του ετέρου Τάγματος, επί τω λόγω ότι ανέμενεν να προχωρήση εκείνο, ίνα κινηθή είτα και αυτό.

Το άλλο Τάγμα ενεργούν επί ενός αντερείσματος στενού ανέπτυξεν εν πρώτω κλιμακίω ένα λόχον, το δε υπόλοιπον Τάγμα ηκολούθη οπίσω. Δεν γνωρίζω αν και ο Λόχος ανέπτυξεν μόνον μίαν διμοιρίαν. Και ούτω ο αγών μιάς ολοκλήρου Ταξιαρχίας συνίστατο εις την προσπάθειαν ενός Λόχου.

Αυτό ασφαλώς δεν είναι αγών Ταξιαρχίας, ουδέ ο Ταξίαρχος δύναται να ισχυρίζεται ότι διευθύνει αγώνα Ταξιαρχίας.

Ο Ταξίαρχος είναι ο συντονιστής των προσπαθειών των Ταγμάτων του. Υποστηρίζων ταύτα και διά των εις την διάθεσίν του συμπληρωματικών μέσων υποστηρίξεως, κυρίως πυρ/κού, επιζητεί αδιαλείπτως να τα ωθήση προς τα εμπρός. Και ου μόνον τούτο, αλλά και επιβλέπει εκ του σύνεγγυς και αδιακόπως τον αγώνα των Ταγμάτων του ίνα βεβαιούται εάν ούτος διεξάγεται καλώς. Εάν ο υπ' όψιν Ταξίαρχος έπραττεν τούτο θα έβλεπεν ότι ο αγών του, ήτο αγών μόνον ενός Λόχου, οπότε θα διέτασσεν ίνα και τα δύο Τάγματα αγωνίζονται συγχρόνως και επί πλέον εφ’ όσον η προχώρησις καθίστατο δυσχερής, να επιζητήσωστιν οι Δ/ταί των Ταγμάτων να διεισδύσωστιν δι’ αβλήτων χώρων και γενικώς να ευρύνωσι κατά πλάτος την προσπάθειαν, ίνα και τα πυρά του εχθρού διασπαρώσιν.

Συνεπώς:

α) Συντονισμένη, σύγχρονος και αδιάκοπος προσπάθεια παρ΄ ολοκλήρων των εν α΄ κλιμακίω Ταγμάτων

β) Παράκαμψις αντιστάσεων και διείσδυσις δι' αβλήτων ζωνών εις τρόπον ώστε να αναγκασθή ο εχθρός να διασπείρη τα πυρά του

γ) τα κλιμακωμένα κατά βάθος Τμήματα (Τάγματα, Λόχοι) δέον να τηρώνται εις τοιαύτας αποστάσεις, ώστε εγκαίρως να επεμβαίνουν εις τον αγώνα. δ) το και σπουδαιότερο ο Ταξίαρχος να διευθύνη τον αγώνα, να συντονίζη τας προσπαθείας και να μεταδίδη πνοήν εις τα μαχόμενα Τμήματά του, να ακολουθή ταύτα εκ του σύνεγγυς. Διά τούτο δέον να προωθήται εις θέσιν τοιαύτην ώστε να δύναται διά της προσωπικότητός του να διευθύνη πραγματικώς και ουχί διά του ασυρμάτου μόνον.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

(στ) Διεξαγωγή της Επιχειρήσεως

ΘΕΜΑ:	Έκθεσις Επιχειρήσεων	ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
	ΒΙΤΣΙ 10.10.1948	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΠΡΟΣ:	Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 (2)	Τ.Σ./Χ ΜΕΡ/ΧΙΑΣ/Α1
ΚΟΙΝ:	Γ΄ΣΣ/Α1	ΑΡΙΘΜ. Α.Π. 12967
	Α1 (3)	Σ.Τ.Γ.916 τη 16.10.48
	Α.Β. Αποστολήν	

1.- Γ Ε Ν Ι Κ Α

(α) Διά της Α.Α.Π. 1054/4.10.1948 Δ/γής Β΄ΣΣ η Χ Μερ/χία έλαβεν την εντολήν να επιτεθή εν τη ζώνη ης Δυτικόν όριον ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ, ανατολικόν δε ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.3440)-ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (3546) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3649) - Υψ. 1681 (3553) - ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (3758) (άπαντα εις XV Μερ.) και να καταλάβη τον ορεινόν όγκον ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ, εξασφαλίζουσα το αριστερόν της πλευρόν από ΑΛΒΑΝΙΑΝ και τηρούσα την βάσιν εξορμήσεως ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ - ΠΛΑΤΣΑΤΑ - ύψ. 1030 - ύψ. 900.

(β) Διά της άνω Δ/γής προεβλέποντο προσέτι περαιτέρω αντικειμενικοί σκοποί διά την Μερ/χίαν, ως και επιθετικαί ενέργειαι της μεν XV Μερ/χίας επί της κατευθύνσεως ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (3847) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (3553) - ΓΙΑΜΑΤΑ (4156), της δε ΙΙ επί της κατευθύνσεως ΦΛΩΡΙΝΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (4967) - ΤΣΟΥΚΑ (4564).

(γ) Κυρία προσπάθεια Σ.Σ. επί της κατευθύνσεως Μερ/χίας, εις ην διετέθησαν το 102 Σ.Π.Π., η 145 ΜΟΠ, Ίλη Αρμάτων 3 Ουλαμοί Τεθ/σμένων, 0 701 Λόχος Μηχ/κού και κατά προτεραιότητα το Πυρ/κόν συνόλου Σ.Σ. και Αεροπορίαν.

(δ) Η εξόρμησις ωρίσθη διά την έω της 10.10.1948

2.- Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Ι

(α) Προ της επιχειρήσεως αι πληροφορίαι έφερον εν τω μετώπω της Μερ/χίας τας κάτωθι συμμοριακάς δυνάμεις:

-ι- XVI Ταξ/χίαν ΑΛΕΥΡΑ με 3 Τάγματα, δυνάμεως εκάστου 220 Σ. και Λόχον Στρατηγείου δυνάμεως 70 Σ. εις περιοχήν ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΚΟΥΛΕ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ. Συνολική δύναμις Ταξ. 700.

-ιι- Εις τον τομέα δυτ. ΦΡΑΓΚΟΒΙΤΣΑΣ μέχρι συνόρων εφέρετο η 107 Ταξ/χία ΤΟΜΠΟΛΙΔΗ της αυτής δυνάμεως, περί ης την 9.10.1948 είχε ληφθή η πληροφορία ότι πιθανώς ανεχώρησεν προς τον Τομέα ΒΙΓΛΑΣ άγνωστον υπό ποίων τμημάτων αντικατασταθείσα.

- Οχυρώσεις (σκέπαστρα - Πολυβολεία) εφέροντο κατά μήκος του μετώπου της Μερ/χίας εις περιοχάς 27 ΕΦ. ΠΟΛΙΕ, ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ ύψ. 1221, ύψ. 1162, ύψ. 1180, ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ, εκτεινόμεναι και εις βάθος.

- Ναρκοπέδια εφέροντο εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (306490) και επί οδού ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.

(β) Μετά την διεξαγωγήν της επιχ/σεως διεπιστώθη ότι εις τον τομέα της Μερ/χίας την 10.10.1948 ευρίσκοντο:

-ι- Η 16 Ταξ/χία, ήτις είχεν επεκταθή και εις τον Τομέα της αναχωρησάσης 107 Ταξ/χίας, με την κάτωθι διάταξιν:

- Τάγμα ΓΙΟΥΡΟΥ υπό συνόρων μέχρις ύψ. 1121 με:
  Λόχον (5ος) 27 Ε.Φ. - ΙΕΡΟΠΗΓΗ
  Λόχον (6ος) ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΚΟΥΚΟΥ-ΒΙΤΣΙΝΑ
  " (7ος) ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ - ύψ. 1121.
- Τάγμα ΜΑΛΕΤΣΚΟΥ ύψ. 1121 - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ
- Τάγμα ΣΟΦΙΑΝΟΥ τέως ΖΑΡΑ περ. ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑΣ.

Δύναμις Ταξ/χίας η αυτή.

-ιι- Τάγμα αγνώστου ταυτότητος εις περ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ

- Οχυρώσεις αι αυταί.
- Ναρκοπέδια τα αυτά και επί πλέον ναρκοπέδια προσωπικού, εις (298478) και (287473).

3.- ΔΙΑΤΑΓΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

(α) Βάσει των ανωτέρω πολυημέρων λεπτομερειών επί τόπου αναγνωρίσεων όλων των ηγητόρων της Ιεραρχίας και κατόπιν συσκέψεων μετά των Διοικητών Ταξ/χιών και Διοικητών όπλων

υποστηρίξεως εξεδόθη η Α.Α.Π. 11939/7.10.1948 Διαταγή επιχειρήσεως Μερ/χίας, κοινοποιηθείσα και τω Σ.Σ. δι’ ης αύτη καθώριζεν ως πρώτον αντικειμενικόν σκοπόν την κατάληψιν της γραμμής ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ με κυρίαν κατεύθυνσιν προς ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ και δευτερεύουσαν ύψ. 961 (28646) - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (305505).

(β) Επί της κυρίας κατευθύνσεως ετέθη η 36 Ταξ/χία, ενισχυθείσα διά 2 ουλαμών Τεθ/σμένων, 540 Λ.Μ. Πολυβόλων (μείον 2 Διμοιρίαι) Μοίρας 102 Σ.Π.Π. και 145 Μ.Ο.Π.

Υπέρ της Ταξ/χίας ταύτης η κατά προτεραιότητα υποστήριξις Πυρ/κού Σ.Σ. και Αεροπορίας, ως και Μοίρας 102 Σ.Π.Π. της 35 Ταξ/χίας.

(γ) Επί της ετέρας κατευθύνσεως ετέθη η 35 Ταξ/χία, ενισχυθείσα δι’ Ίλης Αρμάτων , Ουλαμών Τεθ/σμένων, 2 Διμοιριών 540 Α.Π. Πολυβόλων, Διμοιρίας 701 Λ.Μ. και Μοίρας 102 Σ.Π.Π.

(δ) Γραμμή εξορμήσεως

-ι- 36 Ταξ/χίας: ύψοδ. 996 - υψοδ. 974

-ιι- 35 Ταξ/χίας: Η βαθεία γραμμή Βορείως ύψ. 966

(ε) Ώρα εξορμήσεως διά την 35 Ταξ/χίαν η 0530 της 10.10.1948, διά την 56 η 0600.

(στ) Η 37 Ταξ/χία θα ετήρη το μέτωπον ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ - ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑ - ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑ - ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ, όπερ συμφώνως τη Α.Α.Π. 1054/4.10.1948 Δ/γής Σ.Σ. περιήρχετο υπό την ευθύνην της XV Μερ/χίας, θα απηλευθερούτο δε μετά την υπέρβασίν της υπό τμημάτων της XV αγομένη εις περιοχήν ύψ. 1030 - ύψ. 900, ως εφεδρεία της Μερ/χίας.

4.- ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

(α) 36 Ταξ/χία:

-ι- 0645 ώραν εξώρμησεν διά του 565 Τ.Π. προς κατάληψιν ύψ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και Λόχου 564 Τ.Π. προς ύψ. 1121 (326481) διά την απασχόλησιν τούτου.

Η κατά 45 καθυστέρησις της εξορμήσεως οφείλεται εις την ύπαρξιν πυκνής ομίχλης και χαμηλής νεφώσεως.

-ιι- 0750 ώραν το 565 Τ.Π. κατέλαβεν το ύψ. ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ κατόπιν αγώνος και τη υποστηρίξει πυρών πυρ/κού, το δε 566 Τ.Π. διετάχθη να κινηθή από ύψ. 1039 και αγόμενον εις ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ να υπερβή το 565 Τ.Π. και να επιτεθή προς κατάληψιν των υψωμάτων ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ.

-ιιι- 1030 ώραν το 566 Τ.Π. εξώρμησεν εξ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ προς πρώτον ανώνυμον ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ, καθυστερήσαν τουλάχιστον επί 2ωρον την εξόρμησίν του.

-ιυ- 1145 ώραν το 566 Τ.Π. κατέλαβεν το πρώτον ανώνυμον ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ (316492), προπαρασκευάζον ενέργειαν προς κατάληψιν του δευτέρου (318494). Τα επί του α΄ ανωνύμου τμήματα εδέχθησαν πυρά από ύψ. 1325 από (Ν.318494) και εξ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

-υ- Λαβόν μέτρα προστασίας επί του κατεχομένου α΄ ανωνύμου το 566 Τ.Π. ενισχύθη διά Διλοχίας του 565 Τ.Π. και εσυνέχισεν την επίθεσίν του προς κατάληψιν του β΄ ανωνύμου (318494) , καθηλωθέν εις απόστασιν 200 περίπου μέτρων από αυτού.

Κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας την 1630 ώραν Διλοχία του 565 Τ.Π. εξορμήσαντα από την ανωτέρω θέσιν εις ην είχον καθηλωθή προς κατάληψιν β΄ ανωνύμου και ύψ. 1355 ήχθησαν εις απόστασιν 100 μέτρων από των αντικειμενικών των σκοπών, εφ' ων δεν κατώρθωσαν να αχθώσιν παρά την ισχυράν υποστήριξιν Πυρ/κού και αεροπορίας. Τούτο απεδόθη εις το ότι Πολυβόλα τινα του εχθρού παρέμεινον άθικτα επί των κορυφών ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ και εις το εύστοχον πύρ των εχθρικών Όλμων και Πυρ/κού. Το απερχόμενον σκότος εύρε τα τμήματα επί των κάτωθι θέσεων:

- Διοίκησις και Διλοχία 565 Τ.Π. συν Διμοιρία Πολυβόλων συν Διμοιρία Όλμων υπό Ταγ/ρχου ΤΣΙΧΛΗ (Διοικητήν του 565 Τ.Π.) επί ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

- Διλοχία 566 Τ.Π. επί α΄ ανωνύμου.
- " 566 Τ.Π. συν Διλοχία 565 Τ.Π. συν Διμοιρία Πολυβόλων - υπό Ταγ/ρχην ΚΟΛΛΙΑΝ (Διοικητήν του 566 Τ.Π.) 400 - 500 Μ. και Ν.Δ. β΄ ανωνύμου και εις ύψ.ν 1355 εις ας θέσεις συνεπτύχθησαν εγκρίσει Ταξ/χίας καθ' όσον αι προωθημέναι θέσεις εις ας είχον αχθή ήσαν μειοεκτικαί διά την διανυκτέρευσίν των.
- 564 Τ.Π.μείον Λόχος επί ύψ. 996 (311471)
- Λόχος κινηθείς προς ύψ. 1121, καθηλωμένος εις (Ν.320476).

-υι- Η Μερ/χία από του παρατηρητηρίου της ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ είχεν εκδώσει την κάτωθι υπ' αριθμ. 12666/101800 Δ/γήν προς 35, 36 Ταξ/χίας, κοινοποιηθείσαν και τη 37 Ταξ/χία:

"Κατά την νύκτα να τηρηθώσιν οπωσδήποτε αι καταληφθείσαι θέσεις. Είναι ζήτημα τιμής, ούτως ώστε αύριον να επαναληφθή η επίθεσις προς τας ορισθείσας κατευθύνσεις. Εξασφαλίσατε υποστήριξιν τμημάτων σας υπό Πυρ/κού και αναφέρατε κατεχομένας θέσεις".

-υιι- Δράσις Ουλαμών Τεθ/νων: Ούτοι εκινήθησαν επί της οδού ύψ. 900 - ύψ. 996 Δυτικώς ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ. Η κίνησίς των επεβραδύνθη λόγω ναρκοθετήσεων και καταστροφών της οδού, αχθέντες την 1800 ώραν εγγύς ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

-υιιι- 1900 ώραν οι επί του α΄ ανωνύμου (Ν.317492) Διλοχία 566 Τ.Π. δεχθείσα πολύπλευρον επίθεσιν και προφανώς αιφνιδιασθείσα συνεπτύχθη εις ύψ. ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

-ιχ- 2030 ώραν δεχθέντα σφοδρά πυρά ΄Ολμων, Πυρ/κού και Πολυβόλων τα επί του ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΣΙΟΥ τμήματα (υπό Ταγ/ρχην ΤΣΙΧΛΗΝ) συνεπτύχθησαν εις ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ.

-χ- Μετά των Ν.Δ. και Ν. β΄ ανωνύμου ύψ. 1355 Τμημάτων (υπό Ταγ/ρχην ΚΟΛΛΙΑΝ) καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός δεν ελήφθη επαφή., ηγνοούντο δε αι θέσεις των. Μόλις την 0800 ώραν της 11. 10.1948 η Ταξ/χία λαβούσα επαφήν επληροφορήθη ότι τα τμήματα ταύτα κατά την διάρκειαν της νυκτός διετήρησαν τα θέσεις των μη προσβληθέντα υπό συμμοριτών. Τα τμήματα ταύτα επανήλθον εις βάσεις των την 11-1000.

(β) <u>35 Ταξ/χία</u>:

-ι- Ενεργούσα διά 2 Ταγμάτων εν πρώτω κλιμακίω (565 Τ.Π. αριστερά, 561 Τ.Π. δεξιά) ήχθη δι' αγώνος ον υπεστήριξον εις το δεξιόν της Ίλη Αρμάτων μέχρι της γραμμής (280484) - (297486) - (301490) (302484) επίμονος προσπάθεια της Ταξ/χίας προς περαιτέρω προώθησιν της διατάξεώς της απέβη άκαρπος ως και αναληφθείσα επίθεσις προς κατάληψιν του 27 Ε.Φ. (283496). Η κατά του Φυλακίου ενέργεια της Ταξ/χίας καίτοι υπεστηρίχθη υπό αφθόνων βλημάτων Μ.Π.Π. και των αρμάτων απέτυχεν διότι απροόπτως τα ενεργούντα ημέτερα τμήματα εδέχθησαν καταιγισμόν πυρών εκ του Β.Δ. Φυλακίου αντερείσματος και επί του Αλβανικού εδάφους (274492) (273498).

-ιι- Η ενέργεια της Ταξ/χίας και των Αρμάτων μεγάλως παρεκωλήθη υπό εχθρικών ναρκοπεδίων εις (Ν.298478) - (287483) - (296496).

(γ) <u>37 Ταξ/χία</u>:

-ι- Η αντικατάστασις των Τμημάτων της 37 Ταξ/χίας υπό Τμημάτων της XV Μερ/χίας εγένετο κατά την νύκτα της 9-10/10/1948. Και το μεν επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ 569 Τ.Π. ανεχώρησεν την 0300 της 10.10.1948 , το δε επί ΕΜΠΕΝΙΣΚΑΣ ΒΡΥΣΗΣ ΝΙΤΣΑ 567 Τ.Π. την 2100 ώραν της 10.10.1948.

Το επί ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ Τμήμα 568 Τ.Π. την 1400 ώραν της 10.10.1948.

Τα τμήματα της 37 Ταξ/χίας αγρυπνήσαντα την νύκτα της 9-10/10/1948 επορεύθησαν αχθέντα διαδοχικώς τας απογευματινάς ώρας της 10/10/1948 εις περιοχήν ύψ. 1080 - ύψ. 900, αποτελέσαντα εφεδρείαν της Μερ/χίας, προοριζομένην ίνα αρχικώς μεν τηρή την βάσιν εξορμήσεως της 36 Ταξ/χίας, αναλόγως δε της εξελίξεως του αγώνος της 36 Ταξ/χίας να ενισχύση ίνα υπερβή ταύτην.

5.- ΑΠΩΛΕΙΑΙ

-ι- Απώλειαι Ημετέρων:

Ν.Ο. 9 565 Τ.Π.
Τ.Ο. 26 565 Τ.Π.
Ν.Ο. 8 566 Τ.Π.
Τ.Ο. 51 566 Τ.Π.
Τ.Α. 1 566 Τ.Π.(Ανθ/γός ΤΖΑΦΑΡΑΣ)

Σύνολον απωλειών 36 Ταξ. Ν.Ο. 17 - Τ.Ο. 77 - Τ.Α. 1

Τ.Α.2 561 Τ.Π.(Ανθ/γοί ΤΣΑΡΜΑΚΛΗΣ, ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ)
Τ.Ο. 4 561 Τ.Π.
Ν.Α. 1 565 Τ.Π. (Ανθ/γός ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ)
Ν.Ο. 4 568 Τ.Π.
Τ.Α. 1 563 Τ.Π. (Λοχαγός ΤΣΟΜΠΑΝΑΚΗΣ)
Τ.Ο. 15 563 Τ.Π.

Σύνολον απωλειών 35 Ταξ. Ν.Α. 1 - Ν.Ο. 4 - Τ.Α. 3 - Τ.Ο. 19

Γενικόν Σύνολον απωλειών 36 και 35 Ταξ.

Ν.Ο. 21
Ν.Α. 1
Τ.Ο . 96
Τ.Α. 4
122
Ν.Α. 1 Ίλης Αρμάτων (Επίλαρχος ΣΧΟΙΝΑΣ)
Ν.Ο. 1 " "
Τ.Ο. 1 " "

-ιι- Απώλειαι Συμμοριτών

Σ.Ε.Ν. 5
Σ.Αιχμ. 11 (εξ ων 1 Διμοιρίτης & 1 Συμ/σα)

-ιιι- Περιελθόντα εις χείρας μας υλικά (36 Ταξ.)

Όλμοι βαρείς	1
" ατομικοί	1
Βαρέα πολ/λα ΦΙΑΤ	1
Πολ/λα των 20	1

-ιυ- Απωλεσθέντα υλικά (υπό 36 Ταξ/χίας)

Ταύτα ανεφέρθησαν διά Α.Π. 12808/112355 σήματος Μερ/χίας. Τελικώς εξ ειδών οπλισμού απωλέσθησαν μόνον 9 τυφέκια, 1 Όλμος 6ο χιλ. και τινα εξαρτήματα δευτερευούσης σημασίας.

6.- ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

(α) Σχέδια: Η κυρία προσπάθεια του Σ.Σ. και η τοιαύτη της Μερ/χίας επροικοδοτήθη διά του μεγίστου των δυνατών δυνάμεων Πεζικού (36 Ταξ/χία εν πρώτω Κλιμακίω - 37 εν δευτέρω) και δι' επαρκών μέσων υποστηρίξεως.

Ελήφθη δε πρόνοια ίνα διά μιάς ολοκλήρου Ταξ/χίας (35) καλυφθή το αριστερόν της Μερ/χίας μέχρι μεθορίου και να γίνη εκμετάλλευσις πάσης δυνατότητος κινήσεως ην ο πεδινός προς μεθόριον διάδρομος εφαίνετο επιτρέπων.

Προσέτι χωρίς να σπαταληθώσιν δυνάμεις εκ της κατευθύνσεως της κυρίας προσπαθείας προς μη προσφερομένας κατευθύνσεις απησχολήθη ο επί του ωχυρωμένου υψ.1121 εχθρός. Αλλά και τα σχέδια ενεργείας των Ταξ/χιών εν τη περιλήψει των υπήρξαν επιμελή και άμεμπτα. Η προπαρασκευή δε της ενεργείας εγένετο μετά σχολαστικής λεπτολογίας και κατόπιν επισταμένων αναγνωρίσεων παρ' όλων των Κλιμακίων.

(β) Ο αγών των γειτονικών Μερ/χιών ο προβλεφθείς επί των κατευθύνσεων ΓΡΑΔΙΣΤΑ (3847) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (3553) και ΦΛΩΡΙΝΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (4967) δεν ηδύνατο να έχη επίδρασιν εις την εξέλιξιν του αγώνος της Χ Μερ/χίας, έστω και αν είχε σημειωθή πρόοδος.

(γ) Η αποτυχία του αγώνος της Μερ/χίας οφείλεται:

-ι- Από απόψεως εχθρού

- Εις την μορφήν του διακεκομμένου και ορεινού εδάφους, όπερ επιτρέπει εις τους συμμορίτας ίνα δι' ολίγων δυνάμεων αλληλοϋποστηριζομέων αμύνωνται αυτού.
- Εις τα ισχυρώς κεκαλυμμένα Πολυβολεία των συμ/τών τα οποία παρά τον καταιγισμόν του ημετέρου Πυρ/κού και Αεροπορίας παρέμεινον άθικτα ανακύπτοντα και εκτελούντα πύρ, καθ' ην στιγμήν τα ημέτερα τμήματα έφθανον εις απόστασιν εφόδου.
- Εις τα ναρκοπέδια άτινα επεβράδυναν ή παρημπόδισαν την κίνησιν των Τεθ/σμένων των Αρμάτων και των τμημάτων της 35 Ταξ/χίας.
- Εις την προσβολήν του αριστερού της 35 Ταξ./χίας από του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους καθ' ην στιγμήν αύτη επετίθετο ίνα καταλάβη το 27 Ε.Φ.
- Εις την άφθονον χρήσιν υπό των συμμοριτών ΄Ολμων ους έτασσον εις απειροβλήτους διά το Πυρ/κόν εδαφικάς πτυχάς.
- Εις την εκτόξευσιν υπό των συμ/τών αιφνιδιαστικών αντεπιθέσεων από ασθενείς διά τα ημέτερα τμήματα κατευθύνσεις.

-ιι- Από απόψεως Ημετέρων

- Εις την ανεπάρκειαν δυνάμεων ίνα ο εχθρός απασχολούμενος εφ' ολου του μετώπου του καμφθή εις τον ζωτικόν του χώρον, οίον αποτελεί η περιοχή ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ , ήτις άγει εις τα νώτα αυτού και τον αποκόπτει εκ των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ συγκοινωνιών του.
- Εις τα κάτωθι σφάλματα των εκτελεστών:
  - Εις την καθυστέρησιν κατά 45΄ της εξορμήσεως της 36 Ταξ/χίας.
  - Εις την καθυστέρησιν επί 2 ώρας της εξορμήσεως εκ της Β.Ε.ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ του 566 Τ.Π.
  - Εις την μη οργάνωσιν της κατοχής του καταληφθέντος α΄ ανωνύμου.
  - Εις την βραδύτητα επιθέσεως του 586 Τ.Π. προς το β΄ ανώνυμον και ύψ. 1355.
  - Εις την μη εκμετάλλευσιν των πυρών Πυρ/κού και Αεροπορίας υπό των Τμημάτων της επιθέσεως (36 Ταξ.)
  - Εις την αποφυγήν χρησιμοποιήσεως υπό των τμημάτων της επιθέσεως του ιδίου αυτών πυρός (36 Ταξ.)
  - Εις την ανεπαρκή χρησιμοποίησιν υπό των τμημάτων επιθέσεως του εδάφους.
  - Εις την μη χρησιμοποίησιν υπό του Διοικητού του 566 Τ.Π. των μέσων του διαβιβάσεως.
  - Εις την καθ' όλην την ημέραν μη οργάνωσιν υπό του 565 Τ.Π. της αμύνης ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.
  - Εις την μειονεκτικότητα των θέσεων εις ας το επελθόν σκότος εύρε τα ημέτερα τμήματα, μη κατορθώσαντα κατά την διάρκειαν της ημέρας να καταλάβωσιν τας κορυφάς ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ.

Η Θ Ι Κ Ο Ν

Αι ημέτεραι απώλειαι της μάχης ταύτης ανερχόμεναι εις 125 εκτός μάχης εξ ων 6 Αξ/κοί, αποδεικνύουν ότι τα τμήματα της επιθέσεως διεξήγαγον σκληρόν αγώνα κθ' όλην την ημέραν της 10.10.1948.

Η Μερ/χία αναγνωρίζει εις τα τμήματα ταύτα ότι ηγωνίσθησαν τιμίως και σκληρώς καίτοι μη ευτυχίσαντα.

Βεβαίως τα τμήματα επιθέσεων της 36 Ταξ/χίας δεν επέδειξαν την εν τω πολέμω απαιτουμένην ορμήν, μαχητικήν επιδεξιότητα και τόλμην.

Προφανώς η εκπαίδευσίς των είναι μειωμένη και το ηθικόν των ευπαθές. Το τελευτίον τούτο επέδρασεν και εις την σημειωθείσα σύμπτυξιν το εσπέρας της 10.10.1948.

Αι αιτίαι αι μειώσασαι το ηθικόν του στρατεύματος είναι γνωσταί τη υπηρεσία και υπέρ πάσαν άλλην περίστασιν δέον να ληφθώσιν θετικώς υπ' όψιν.

Διά τας συνθήκας της συμπτύξεως και τους τυχόν υπευθύνους ταύτης ενεργείται σχετική ανάκρισις.

Ε.Κ. ΒΑΣΙΛΑΣ
Ακριβές αντίγραφον ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

42.- 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ε χ θ ρ ό ς

Ουδεμίαν δραστηριότητα εξεδήλωσεν, πλην ελαφράς παρενοχλήσεως υπό Πυρ/κού της περιοχής ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ και της ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΣ, όπου έσχομεν απωλείας εις κτήνη και καταστροφήν 3 αυτοκινήτων.

(β) Χ Μ ε ρ α ρ χ ί α

Ανασυγκρότησις τμημάτων και συγκέντρωσις 36 Ταξ/χίας περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ.

(γ) ΧV Μ ε ρ / χ ί α

Τα τμήματα παρέμειναν επί των καταληφθεισών θέσεων αμέσως Ν.Α. ΟΡΛΟΒΟ όπου απέκρουσαν επανειλημμένας εχθρικάς αντεπιθέσεις κατά την νύκτα 10/11 Οκτωβρίου. Ομοίως παρηνοχλήθησαν τα Τμήματα επί ΓΚΟΛΙΝΑΣ.

Συνεχισθείσης εξερευνήσεως εις περιοχήν ΚΡΑΝΙΩΝΑ περιήλθεν εις χείρας οπλισμός συμ/τών και ανευρέθησαν τρία πτώματα αυτών.

(δ) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α

Συνεχίσθη η εκκαθάρισις Ναρκοπεδίων Α.ΒΙΓΛΑΣ ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.

(ε) Διαταγαί ΓΕΣ

Διέταξεν ίνα το ως εφεδρεία ΓΕΣ 595 Τ.Π. μετακινηθή εκ περιοχής ΚΑΛΟΧΩΡΙ εις ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ εις την διάθεσιν του Σ.Στρατού, διά την εξασφάλισιν της οδικής αρτηρίας.

(στ) Δυνάμεις Καταδρομών ΒΟΡΡΑ

Κατόπιν μελέτης της Στρατιωτικής Καταστάσεως και εν συνεργασία μετά του Επιτελείου του Σ.Στρατού υπέβαλον προτάσεις περί χρησιμοποιήσεως των Α΄ και Β΄ Μοιρών Καταδρομών εχούσας ούτω:

Β΄ΣΣ/Α1
Α.Α.Π. 1087
13.10.1948

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ ΒΟΡΡΑ

Διά την χρησιμοποίησιν των Α΄ και Β΄ Μ.Κ. εις την περιοχήν Δ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κατόπιν μελέτης της Στρατιωτικης καταστάσεως ως αύτη διεμορφώθη την πρωίαν της 11.10.1948 συνάγεται ότι τρεις είναι αι δυναταί επιχειρήσεις καταδρομών με δύναμιν δύο Μοιρών.

1. Καταδρομή βαρείας συνθέσεως (΄Ολμοι - Πολυβόλα) προς κατάληψιν περιοχής ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ και εν συνεχεία διά ταχείας ενεργείας προώθησις προς Δ. προς κατάληψιν ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ και έλεγχον οδου ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Προϋποθέσεις:

(α) Κατά την διάρκειαν της ενεργείας προς ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ τμήματα Πεζικού θα απασχολούν κατά μέτωπον ΓΙΑΜΑΤΑ - ΡΟΤΟ και ΟΡΛΟΒΟ και άμα τη καταλήψει υπό Καταδρομών ΓΙΑΜΑΤΑ θα ανέλθουν επ' αυτού ταχέως ίνα απελευθερώσουν τας δυνάμεις των καταδρομών διά να στρέψουν αύται διά την δευτέραν φάσιν.

(β) ΄Αμα τη τελική καταλήψει ΓΙΑΜΑΤΑ και όταν αι Μοίραι Καταδρομών θα ενεργούν προς ΠΥΡΑΜΙΔΑΝ να εκδηλωθή γενική ενέργεια της Χ Μερ/χίας προς Β΄.

(γ) Μετά την κατάληψιν ΓΙΑΜΑΤΑ και αν το έδαφος επιτρέπει Τεθ/σμένα να εισέλθουν εις την πεδινήν περιοχήν ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ προς ΓΙΑΜΑΤΑ διά την ασφάλειαν των μετόπισθεν.

2.- Καταδρομή ελαφράς συνθέσεως δύο Μοιρών κατά μήκος της ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ Μεθορίου προς κατάληψιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ και εκείθεν διά ταχείας ενεργείας προσβολή ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ προς ανατροπήν αριστερού εχθρικής παρατάξεως.

Προϋποθέσεις:

(α) ΄Αμα τη εκδηλώσει της επιθέσεως προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ ενέργεια της Χ Μερ/χίας προς Β΄.

(β) Διά περίπτωσιν δυσμενούς εξελίξεως της καταστάσεως Τεθ/σμένα και πεζικόν να είναι έτοιμο εις το άκρον αριστερόν να υποστηρίζωσιν σύμπτυξιν των Μοιρών κατά μήκος της Μεθορίου προς Ν.

3.- Καταδρομή βαρείας συνθέσεως 2 Μοιρών προς κατάληψιν υψ. ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ και εν συνεχεία συνδεδυασμένη ενέργεια με τμήματα πεζικού διά την ολοκλήρωσιν της Γραμμής ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

Προϋποθέσεις:

(α) Καθ' ον χρόνον αι Μοίραι ενεργούν προς ΒΙΤΣΙ εκ του Α΄ πλευρού να πιέζηται κατά μέτωπον ολόκληρος η ανωτέρω.

Σ.Τ.Γ. 919 Τη 11.10.1948
ΑΡΙΘΜ. 25506/8/1 Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Αντ/ρχης

Υποβάλλεται Β΄ΣΣ/Α1(ρ.τ.α.)

(ζ) Ενέργειαι του ΣΣ

Το ΣΣ εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Α.Π. 1076 προς τας Μερ/χίας ίνα εκτός των ορίων της ζώνης των αναπροσαρμόσωσιν την διάταξιν των τμημάτων των με δυνατότητα εξασφαλίσεως πλήρως της κατεχομένης τοποθεσίας εν ολοκλήρω τη ζώνη των και εν πνεύματι αναλήψεως μεταγενεστέρως επιθετικών ενεργειών.

- Την Α.Π. 9648 Δ/τήν προς την ΙΙ Μερ/χίαν ίνα επαναφέρη τα τμήματά της επί της βάσεως εξορμήσεως ην να διατηρήση απαραβίαστον.

43. 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ε χ θ ρ ό ς

Εξηκολούθησαν διάφοροι παρενοχλήσεις διά πυρών Πυρ/κού Όλμων και Πολυβόλων κατά διαφόρων σημείων του μετώπου.

Περί την 1000 ώραν ανεφοδιαστική φάλαγξ κινουμένη από ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εις ΚΟΖΑΝΗΝ προσεβλήθη υπό σοβαράς δυνάεμως (200 περίπου) συμ/τών διαθετούσης βαρύν οπλισμόν και σημαντικόν αριθμόν αυτομάτων εις την περιοχήν ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ. Επεμβάσει τμημάτων εκ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και κατόπιν αγώνος συμ/ται εξεδιώχθησαν Β.ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ (Ν.5333) η δε φάλαγξ εξηκολούθησεν την κίνησίν της προς ΝΕΑΠΟΛΙΝ Α.Η.Ν.Ο. 5 - Τ.Ο. 8. Αριθμός αυτοκινήτων υπέστη ζημίας.

Επί της εχθρικής διατάξεως ουδεμία σημαντική μεταβολή.

(β) Μ ε ρ /χ ί α ι

Ουδέν το σημαντικόν

(γ) Διαταγαί ΓΕΣ

- Η Α.Α.Π. 228130/12.10.1948 περί της συνεχίσεως πάση θυσία της διακοπείσης επιθετικής ενεργείας του Στρατού διά λόγους Εθνικών αναγκών και διά περιωρισμένων κατ’ αρχάς αντικειμενικόν σκοπόν (γραμμή ΒΙΓΛΑ - ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ - ΧΑΡΑΡΑ προς αποκοπήν του θύλακος ΒΙΤΣΙ). Αυτό να εκδηλωθή ουχί βραδύτερον της 14 Οκτωβρίου.

- Η Α.Α.Π. 228131/12.10.1948 περί διαγωγής των Μονάδων κατόπιν της αποτυχούσης επιχειρήσεως κατά την 10 Οκτωβρίου έχουσα ούτω:

ΘΕΜΑ:	Διαγωγή Μονάδων	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΠΡΟΣ:	Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Διοικητήν	ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	Α1/ΓΕΣ - Γ΄ΣΣ - Α΄ΣΣ -	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
	ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ.Επιχ.	ΓΕΣ/Α1
		Α.Α.Π.228131/Φ.4009/34
		ΒΣΤ 906 Β΄ τη 12.10.1948

1.- Η σημειωθείσα διαγωγή των Μονάδων του Σ.Στρατού κατά την εξόρμησιν της 10.10.1948 ιδιαιτέρως δε των τοιούτων της Χ.Μερ/χίας τηρεί εν εκπλήξει την Διοίκησιν του Στρατού. Έναντι των από πολλού χρόνου αντιμετωπιζομένων συμ/των διετέθησαν επαρκέσαντα μέσα εις Μονάδας και εις υποστήριξιν και επ' ουδενί λόγω ήτο επιτετραμμένον να ανακοπή η ορμή των δυνάμεών μας, να μη καταληφθούν οι αντικειμενικοί σκοποί και να παρατηρηθούν μάλιστα και άτακτοι συμπτύξεις. Το τελευταίον τούτο είναι απαράδεκτον και εγκληματικόν.

2.- Πολλάκις ετονίσθη ότι αγωνιζόμεθα διά την διάσωσιν της φυλής και ότι Διοικηταί και διοικούμενοι δεν πρέπει να σκεπτόμεθα ή την εξόντωσιν του υπούλου εχθρού.

Στροφή προς τα οπίσω σημαίνει ΑΤΙΜΩΣΙΝ, σημαίνει καταστροφήν και απεμπόδισιν των τόσων ενδόξων αγώνων και ΝΙΚΩΝ μας.

Μήπως πρόκειται περί ενός εχθρού όστις διαθέτει υπεροχήν έναντι ημών; Επανειλημμένως διεπιστώθη ότι πρόκειται περί ορδών οδηγουμένων διά της βίας, διά του μαστιγίου και περιστρόφου.

3.- Κατά μέγα μέρος αποδίδω τα σημειωθέντα ατυχήματά μας εις μη καλήν προπαρασκευήν και επίβλεψιν εκ μέρους των μικρών Διοικήσεων και εις την μη καλήν διεύθυνσιν του αγώνος υπό των Διοικήσεων Ταγμάτων και Ταξιαρχιών, εν μέρει δε εις έλλειψιν πίστεως και αυτοπεποιθήσεως εις ένια των στελεχών.

Πολλάκις ετόνισα ότι η απόκτησις της εμπιστοσύνης των Τμημάτων προς τους ηγήτοράς των είναι η βάσις της επιτυχίας. Το προσωπικόν παράδειγμα των ηγητόρων η πίστις και η αποφασιστικότητς μεταδίδονται εις τας ψυχάς των υποδιεστέρων.-

4.- Το Σώμα Στρατού να διατάξη άμεσον ενέργειαν προανακρίσεων διά την επιβολήν των υπό των Νόμων προβλεπομένων αυστηροτάτων κυρώσεων, καθ' οιονδήποτε όπως ήθελεν αποδειχθή, ότι δεν εξεπλήρωσεν το καθήκον του. Επί πλέον το Σώμα Στρατού να κοινοποιήση την παρούσαν μου εις άπαντας τους Διοικητάς μέχρι Τάγ/τος και να γνωρίση εις τούτους την αμετάκλητον απόφασίν της Ανωτάτης ηγεσίας όπως φανή σκληροτάτη προς πάντας οίτινες δεν θέλουν αποδείξη την επιβαλλομένην ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΝ εις τον Ιερόν αγώνα τον οποίον διεξάγομεν και τον οποίον πάση θυσία δέον να κερδίσωμεν.

Ουδέν περιθώριον χρόνου δέον να τίθηται διά το τέρμα του αγώνος. Τοιαύτα συνθήματα ρίπτονται υπό της προπαγάνδας των εχθρών του Έθνους και υπούλως διαδίδονται.

ΟΥΔΕΙΣ ΠΟΤΕ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ υπεσχέθη ότι μετά τον ΓΡΑΜΜΟΝ ή το ΒΙΤΣΙ λήγει ο πόλεμος.

ΠΡΕΠΕΙ ΟΙ ΠΑΝΤΕΣ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΩΜΕΝ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΕΝΣΤΕΡΝΙΣΘΩΜΕΝ, ότι ο Πόλεμος θα λήξη όταν θα συντρίψωμεν τους ατίμους προδότας και θα παγιώσωμεν την Ειρήνην και Ελευθερίαν εις την χώραν μας οπότε τα τιμημένα όπλα μας, τότε και μόνον, θα τεθώσιν εις τους οπλοβαστούς.

Α/ΓΕΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ακριβές αντίγραφον Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

(δ) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Το Σ.Στρατού εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Α.Π. 1077 προς τον Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας ίνα αναφέρη εντός της ημέρας την γνώμην του περί επιχειρήσεως προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ.
- Την Α.Π. 9642 από 1330 ώρας προς τον Δ/τήν Καταδρομών ΒΟΡΡΑ (Δ.Κ.Β.) ίνα ενεργήση ταχέως διά τριών Λόχων του προς εκκαθάρισιν της περιοχής ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ - ΠΡ. ΗΛΙΑΣ (Ν.565287) οπόθεν την 1000΄ ώραν προσεβλήθη η ανεφοδιαστική φάλαγξ.Εις την διάθεσίν της ετίθετο ο εκεί Λόχος 508 Τ.Π. και είς Ουλαμός Τεθ/σμένων.
- Την Α.Α.Π. 1078 Δ/γήν ίνα το 506 .Π. εγκατασταθή εντός της αύριον εις περιοχήν ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ με στατικά τμήματα εις ΠΥΡΓΟΝ (Ν. 535305) - ΠΡ. ΗΛΙΑΝ (Ν. 565286).
- Την Α.Α.Π. από 1800 ώραν έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας Ο.Ν
ΚΟΙΝ: Δ/τήν XV Μερ. - Α1 - Α8 - Γ1-ΔΣΑ - ΒΣΛ - ΓΕΣ/Α1- Χ Μερ. - Α.Δ.Α. 121800
Α.Α.Π. 1079 (.)

Κατόπιν ΑΑΠ 228/30 σημερινής του ΓΕΣ (.) Η διακοπείσα επιχείρησις του ΒΙΤΣΙ θα συνεχισθή (.) Η Μερ/χία διά των εις την διάθεσίν της μέσων (Πεζικού, Πυρ/κού, Τεθ/νων) θα επιτεθή εν τη ζώνη με νότιον όριον ΚΟΥΛΑ (Ν.556568) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5057) (αμφότερα ναι) ίνα καταλάβη το τμήμα κορυφογραμμής ΒΕΡΝΟΣ από ύψ. 1685 (Ν.521612) μέχρι ΚΟΥΛΑ (Ν.556568) και να συνεχίση την επίθεσίν της κατά μήκος των αντερεισμάτων ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΜΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) και ΠΛΑΤΥ (Ν.548594) - ΡΟΤΟ (Ν. 473564) άτινα να καταλάβη (.) Δραστηρίαν ενέργειαν να εκδηλώση και προς ΒΙΓΛΑΝ (Ν. 495672) της οποίας την κατάληψιν θα

επιζητήση (.) Νοτίως της Μερ/χίας θα ενεργήση η XV Μερ/χία (.) Η επιχείρησις προπαρασκευαζομένη επιμελώς από τούδε να αρχίση άμα τη έω της 14 Οκτωβρίου (.) Αναφέρατε λήψιν και υποβάλατε εντός αύριον κρυπτογραφικώς σχέδιον ενεργείας (.)

Ακριβές αντίγραφον — Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την Α.Π. 9663 δι' ης η 145 Μ.Ο.Π. διετίθετο εκ της Χ εις την XV Μερ/χίαν.

44.- 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Ε χ θ ρ ό ς

Επί της διατάξεώς του διεπιστώθησαν ότι:

- Η 18 Ταξ./χία (ΒΑΓΕΝΑ), αντικατασταθείσα υπό της 107 Ταξ/χίας εν τη περιοχή από ΒΙΓΛΑ - ΔΟΥΝΤΣΑ μέχρι ΤΟΥΜΠΑΣ εγγύς ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΩΝ συνόρων, μετετοπίσθη εις περιοχήν ΤΥΡΝΟΒΟΥ με το Τάγμα ΚΙΤΣΕΛΙ, έτερον Τάγμα (ΓΑΡΕΦΗ) εκινήθη προς ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΝ (Ν. 5662) και το τρίτον Τάγμα (ΑΡΓΥΡΗ) εκινήθη προς ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ.
- Η 16 Ταξ/χία ευρίσκεται διατεταγμένη από ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ Συνόρων μέχρι ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποταμού (και τα τρία Τάγματα εν α΄ γραμμή).
- Η 108 Ταξ/χία (ΖΑΡΑ) συγκεντρωμένη εις περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ.
- Η 103 Ταξ/χία επί της τοποθεσίας ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΜΑΓΚΟΒΙΤΣ - ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ και προωθημένα τμήματα εις ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ και ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν. 5958).
- η 14 Ταξ/χία εις ΜΠΑΡΟ (Ν. 4358) με Τάγμα ΕΡΜΗ εις ΚΙΣΚΑ ύψ. 1028 - ύψ. 863 Τάγμα ΣΟΥΜΑΔΙ εις ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ και Τάγμα ΔΟΥΚΑ εις ΠΡ. ΗΛΙΑΝ - ΜΠΑΡΟ.

(β) Χ Μ ε ρ / χ ί α

- Παρηνοχλήθησαν διά Πυρ/κού Τμήματά της εις περιοχήν ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ.
- Διετάχθη η έναρξις αντικαταστάσεως από της Μεσημβρίας υπό της 36 Ταξ/χίας των Τμημάτων της XV Μερ/χίας των ευρισκομένων εν τη ζώνη από δάσος ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3646) μέχρις ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ Π.

(γ) XV Μ ε ρ / χ ί α

- Από της 2230 ώρας μέχρι μεσονυκτίου (12/13) απέκρουσεν ισχυράν επίθεσιν συμ/τών ενεργηθείσαν υπό δυνάμεως Τάγματος κατά τμημάτων επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648)
- Παρηνοχλήθησαν Τμήματα επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ. Κατά εξερεύνησιν επί ΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.4250) ανευρέθησαν 2 Σ.Ν. και εγκαταλελειμμένος οπλισμός.
- Η Μερ/χία βάσει σχετικής Δ/γής του Σ.Στρατού εξέδωκεν την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 4034/13.10.1948 Δ/γήν της περί συνεχίσεως των επιχειρήσεων εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ:	Επιχειρήσεις "ΒΙΤΣΙ"	ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ:	45-61-73 Ταξ. /Α1, Δ.Π.Μ.	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
	494 Τ.Δ.,580 Α.Π.,713 Δ.Μ.	XV Μερ/χία/ΑΑΠ.4034/Α1
ΚΟΙΝ:	Τ.Σ., Β΄ΣΣ/Α1,ΙΙ Μερ./Α1,	Σ.Τ.Γ. 917 Τη 13.10.48
	Χ Μερ. Α. Αποστολή	

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.- Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Ι

(α) Ε χ θ ρ ό ς

Ως το συνημμένον συμπληρωματικόν δελτίον πληροφοριών.

(β) Φ ι λ ί ω ν

-ι- Το Β΄ ΣΣ των XV και ΙΙ Μερ/χιών θα επιτεθή προς κατάληψιν και συντριβήν του εχθρού του αμυνομένου επί του ορεινού όγκου ΠΛΑΤΥ ΚΟΥΛΑ (Ν.5659) ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) - ΡΟΤΟ (Ν.4756) ενεργούν επί των κατευθύνσεων:

ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΛΑΤΥ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ΙΙ Μερ/χία)

ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (XV Μερ/χία)

-ιι- Η Μερ/χία ωθούσα τμήματα προς τας κατευθύνσεις ΡΟΤΟ και ΓΙΑΜΑΤΑ θα απασχολήση ζωηρώς τον εχθρόν.

Μετά δε την ολοκλήρωσιν υπό της ΙΙ Μερ/χίας του συγκροτήματος των υψωμάτων ΠΛΑΤΥ (Ν.548954) και την εν συνεχεία επίθεσιν της κατά μήκος του αντερείσματος ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) θα επιτεθή και αύτη εν τη κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (Ν.4854) - ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) προς κατάληψιν του αντερείσματος ΡΟΤΟ (Ν.473563) ΓΚΛΑΒΑΤΑ - Να καλυφθή ενεργητικώς εν τη κατευθύνσει ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ. Να απασχολήση ζωηρώς διά δυνάμεων της περιοχής ΓΚΟΛΙΝΑ ΒΑΡΟ περιερχομένων από τούδε υπό τας διαταγάς της Μερ/χίας.

-ιιι- Δυνάμεις Μερ/χίας:

61, 45, 73 Ταξ/χίαι, 101 Μ.Π.Πυρ/κού μείον Ουλαμός Μοίρα 105 Σ.Π.Π.
145 Μ.Ορειβατ. Πυρ/κού
143 Μ.Ο.Πυρ/κού
142 Μ.Ο.Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία)
151 Μ.Μ.Πυρ/κού
580 Λ.Πολυβόλων
713 Λ.Μηχ/κού μείον Διμοιρία
494 Τ.Δ/σεων

-ιυ- Όρια Μερ/χίας:

Αριστερόν -(δυτικώς) ο ρους του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (Χ.Μερ/χία).Δεξιόν (ανατολικώς) ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ.

-υ- Γειτονικαί Μονάδες:

ΙΙ Μερ/χία θα επιτεθή συγχρόνως εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΛΑΤΥ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

2.- Π Ρ Ο Θ Ε Σ Ι Σ

Υποβοηθητική ενέργεια προς ΡΟΤΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ και είτα επίθεσις προς κατάληψιν ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

3.- Μ Ε Θ Ο Δ Ο Σ

(α) Φ ά σ ε ι ς

Πρώτη φάσις
Υποβοηθητική ενέργεια ΡΟΤΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ
Επιθετική ενέργεια εν τη κατευθύνσει υψοδ. 1341- ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.
Τήρησις βάσεως εξορμήσεως.

Δευτέρα Φάσις
Επίθεσις προς κατάληψιν ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.
Συνέχισις επιθετικής ενεργείας προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ
Τήρησις βάσεως εξορμήσεως.

(β) Αποστολαί:

45 Ταξ/χία

-ι- Να ενεργήση συγχρόνως με τμήματα δευτέρας Μεραρχίας προς συγκράτησιν και ζωηράν απασχόλησιν των επί ΡΟΤΟ εχθρικών δυνάμεων καλυπτομένη από ΓΙΑΜΑΤΑ και

καταλαμβάνουσα την γραμμήν ρεύματος ΒΛΥΘΡΙ από ΚΡΑΝΙΑΝΑΣ μέχρις ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ διά των απαραιτήτων δυνάμεων να ωθήση ισχυράς αναγνωρίσεις προς υψοδ. 1123 (Ν.480553) - υψοδ. 1200 (Ν. 490555).

- Μετά κατάληψιν ΠΛΑΤΥ υπό ΙΙ Μερ/χίας να επιτεθή προς κατάληψιν ΡΟΤΟ και ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

61 Ταξιαρχία

Να επιτεθή συγχρόνως εν τη κατευθύνσει υψοδ. 1341 - ΠΡΑΣΕΚΑ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ προς κατάληψιν ΤΡΑΣΕΚΑ και υπό ευνοϊκάς συνθήκας ύψ. ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

Ζωηρά και σύγχρονος απασχόλησις των επί ΒΙΤΣΙ εχθρικών δυνάμεων διά των επί ΓΚΟΛΙΝΑΣ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ ΒΑΡΟ τμημάτων.

Τήρησις βάσεως εξορμήσεως.

73 Ταξιαρχία

Απασχόλησις διά πυρών ΝΤΜΠΕΝΙ εχθρικών δυνάμεων.

Τήρησις κατεχομένων θέσεων.

Μ η χ / κ ό ν

Διευθέτησις και επισκευή της οδού προς ΒΥΣΣΙΝΙΑ και Ναρκαλίευσις δρομολογίων (ως προφορικαί διαταγαί).

(γ) Ό ρ ι α:

Μεταξύ 73 και 51 Ταξ/χιών ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ - υψοδ. 1275 Άπαντα εις 73 Ταξ/χίαν.

(δ) Συμπληρωματικά μέσα:

- Πολυβόλα
- Μία Διμοιρία Πολυβόλων εις 45 Ταξ/χία.
- Ανά μία Διμοιρία Πολυβόλων εις 61 και 73 Ταξ/χία:

(ε) Υποστήριξις

-ι- Πυρ/κόν

Α.Υ. 45 Ταξ/χία: 143 Μ.Ο.Πυρ/κού.

- 61 Ταξ/χία: 145 Μ.Ο.Πυρ/κού με δυνατότητα ενισχύσεως διά μιάς Πυρ/χίας, 45 Ταξ/χίας.

- Σ ύ ν ο λ ο ν
- Πεδινόν Μοίρα 105 Σ.Π.Π. συν Μοίρα 101 Σ.Π.Π. μείον Ουλαμός.
- Υποστήριξις κατά προτεραιότητα 45, 61 Ταξ.
- Μέρος τούτου να δύναται να βάλη προς κατεχομένης τοποθεσίας. Το υπόλοιπον να δύναται να βάλη μέχρι της γραμμής του ρεύματος ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ.
- Μέσον ΣΣ: 151 Μ.Μ.Πυρ/κού μείον Πυρ/χία συν Μερ/χία 152 Μ.Μ.Π.
- Ως αντιπυροβολικόν, απρόοπτοι στόχοι και δι' ενίσχυσιν ελαφρού Πυρ/κού με προτεραιότητα 45, 61 Ταξιαρχίαι.

-ιι- Αεροπορία

Τη αιτήσει των Ταξ/χιών διά των ομάδων επαφής με προτεραιότητα υπέρ 45 Ταξ/χίας.

(στ) Γραμμή εξορμήσεως: Η κατεχομένη υπό των τμημάτων ήδη γραμμή.

(ζ) Εκτέλεσις: Ημέρα και ώρα επιθέσεως ως ειδική διαταγή.

4.- ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

-ι- Σταθμοί Διοικήσεων

Μεραρχίας ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

45 Ταξ/χίας: Αρχικώς ΜΠΙΚΟΒΙΚ και εν συνεχεία κατά τον άξονα κινήσεως και κατά την κρίσιν της.

61 Ταξ/χίας 1000 Μέτρα Β.Δ. ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ.

73 Ταξ/χίας: υψοδ. 1275 (Ν.440485) (από μεσημβρίας αύριον).

-ιι- Τηλεφωνικαί επικοινωνίαι

Προώθησις τηλ/κών γραμμών μέχρι Σταθμών Διοικήσεων Ταγμάτων μερίμνη 494 Τ.Δ/σεων.

-ιιι- Ασύρματοι Διαβιβάσεων. Ως ειδική Διαταγή Διαβιβάσεων.

5.- Αναφέρατε λήψιν.

Χ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ
Ακριβές αντίγραφον ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

(δ) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α

Παρηνοχλήθησαν τα Τμήματα επί της τοποθεσίας της.

Η Μερ/χία βάσει της υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1079/12/10/1948 Δ/γής του Σ.Στρατού εξέδωκεν την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 89/13.10.1948 Δ/γή της διά την επιχείρησιν κατά ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑΣ ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΠΡΟΣ: ΤΣ 3-21-33 Ταξ/Α1 ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
504 Τ.Π. Τ.Σ.ΙΙας Μερ/χίας/Α1
ΚΟΙΝ: (ΤΣ) Β΄ΣΣ Α.Α.Π. 89
(ΤΣ) ΧV Μερ/Α1 Σ.Τ.Γ.912 Τη 13.10.1948
Α1 (εις διπλούν) Ώρα 1800
Α8-Α9-Α10-ΔΚΒ & Γ Μερ/χίας
Αγγλ. Αμερ. Αποστολή

Σχετική Α.Α.Π. 1079/12.10.1948 Δ/γής Β΄ΣΣ και επιβεβαίωσε προφορικών Δ/γών, δοθεισών προς Διοικητάς 3ης, 21ης και 33 Ταξιαρχιών.

Ι.- Ε Χ Θ Ρ Ο Σ

Ως το συνημμένον δελτίον πληροφοριών.

ΙΙ.- ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡ/ΧΙΑΣ

Καταλαμβάνουσα το ύψ. 1685 (Ν.552663) - ΠΛΑΤΥ (Ν.547594) - ΚΟΥΛΑ (Ν.558588) να συνεχίση την επίθεσιν κατά μήκος των αντερεισμάτων:

(α) ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.490621) - (Ν.4860) και

(β) Να εκμεταλλευθή προς ΠΛΑΤΥ - ΡΟΤΟ (Ν.474564), άτινα και να καταλάβη εκδηλώνουσα εν ταυτώ και δραστηρίαν ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑΝ (Ν.495672), της οποίας την κατάληψιν θα επιζητήση.

ΙΙΙ.- ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Α΄ Φ Α Σ Ι Σ

Κατάληψις της γραμμής: ύψ. 1685 - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ μετά συγχρόνου επιθέσεως προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ης η κατάληψις θα επιζητηθή πάση θυσία.

Β΄ Φ Α Σ Ι Σ

Εκμετάλλευσις επιτυχίας διά δραστηρίας ενεργείας εν τη κατευθύνσει: ΚΡΕΝΤΟ (Ν.539590) - ΜΠΡΕΖΑ (Ν.523578) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.500569) - ΡΟΤΟ (Ν.574564) ης η κατάληψις θα επιζητηθή.

Σύγχρονος ενέργεια προς ΒΙΓΛΑ, ης θα επιζητηθή η κατάληψις εν Ευνοϊκαίς περιστάσεσειν.-.

IV.- ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

21 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

1) Επιτιθεμένη εν τη κατευθύνσει:
ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) καταλάβη ύψ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.498841) πάση θυσία, καλύπτουσα και υποστηρίζουσα ούτω δεξιόν 3ης Ταξ/χίας, ενεργούσης προς ύψ. 1685.

2) Να εκδηλώση δραστηρίαν ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑΝ, ης την κατάληψιν να επιζητήση.

3η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επιτιθεμένη συγχρόνως με 21 Ταξ/χίαν να καταλάβη:
εν α΄ χρόνω το ύψ. 1685 - ανώνυμον ύψ. Ν. 540597 - ΠΛΑΤΥ και
εν β΄ χρόνω το ύψωμα ΚΟΥΛΑ μεθ' ό, εκμεταλλευομένη την επιτυχίαν και ενεργούσα δραστηρίως να καταλάβη την γραμμήν : ΚΡΕΣΤΟ - ΡΟΤΟ.

33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Κάλυψις των νώτων Μερ/χίας εκ του πεδινού διαδρόμου και εκ της περιοχής Βορείως δημοσίας ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΠΟΣΣΟΔΕΡΙ, αναλαμβάνουσα εν ταυτώ και απάσας αποστολάς 3ης Ταξ/χίας.

Εις διάθεσίν της τίθενται κάτωθι δυνάμεις:

- 48 Τ.Π.
- 503 Τ.Π.
- 501 Τ.Π.
- Ουλαμός Τεθ/σμένων 2ου Συντ/τος Αναγνωρίσεως.

Ανωτέρω Τάγματα θα παραμείνουσι με την ισχύουσαν ήδη διάταξιν και αποστολάς.

V.- ΓΕΙΤΟΝΙΚΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

Η XV Μερ/χία επιτιθεμένη συγχρόνως θα ενεργήση δραστηρίως προς ΡΟΤΟ και ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν. 4156).

Διά την απαχόλησιν και συγκράτησιν των εχθρικών δυνάμεων, μετά δε κατάληψιν ΠΛΑΤΥ υπό ΙΙ Μερ/χίας, θα επιτεθή εν τη κατευθύνσει:
ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) διά την κατάληψιν τούτων.

VI.- ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Εις διάθεσιν 3ης Ταξ/χίας

(α) Δύο Ουλαμοί Τεθ/σμένων του XI Σ.Δ. και

(β) Το 507 Τάγμα (22 Ταξ/χίας)

VII.- Π Υ Ρ Ο Β Ο Λ Ι Κ Ο Ν

Κ α τ α ν ο μ ή

(α) Αμέσου Υποστηρίξεως

Εις 3ην Ταξ/χίαν

-ι- 104 Σ.Π.Π. (μείον Μοίρα)

-ιι- Πυρ/χία 142 Μ.Ο.Π.

Εις 21 Ταξ/χίαν
Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π.

(β) Πυροβολικόν Συνόλου
Πυρ/χία 151 Μ.Π.Π.

Αποστολαί

(α) Αμέσου Υποστηρίξεως

-ι- Αντιπυροβολικόν.
-ιι- Απρόοπτοι στόχοι
-ιιι- Συμμετοχή εις την άμεσον υποστήριξιν κατά πρώτον λόγον υπέρ 3ης Ταξ/χίας.

VIII.Ε Φ Ε Δ Ρ Ε Ι Α

504 Τάγμα (μείον Λόχος, εις διάθεσιν 21 Ταξ/χίας) εφεδρεία Μερ/χίας εις θέσεις:

Εν αρθρωτή διατάξει από ύψ. 1186 (Ν. 605608) - αντέρεισμα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ με Λόχον εις ύψ. 1104 (Ν.601635).

Το Τάγμα τούτο θα συγκεντρωθή ως ανωτέρω εκτίθεται μερίμνη 21 Ταξ/χίας μέχρι έω της αύριον.

Αποστολή

- Αρχικώς κάλυψις αριστερού πλευρού 3ης Ταξ/χίας.
- Μελέτη αμέσου επεμβάσεως προς την κατεύθυνσιν:

ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ αναλόγως τακτικών αναγκών.

IX.- Δ Ι Α Κ Ο Μ Ι Δ Α Ι

α΄ και β΄ ανάγκης εις ΠΑΝΑΓΙΑΝ (Ν.555668) και ΑΤΡΑΠΟΝ (Ν. 595628).

X.- Δ Ι Α Β / Σ Ε Ι Σ

Ως ειδική διαταγή

XI.- ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

- (ΠΤΣ) Μερ/χίας ύψ. 1104 (Ν.601635)
- (ΤΣ) 3ης Ταξ/χίας ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.582638)
- (ΤΣ) 21 Ταξ/χίας ανώνυμον (Ν.5667)
- (ΤΣ) 33 Ταξ/χίας ΦΛΩΡΙΝΑ

XII.-Ε Κ Τ Ε Λ Ε Σ Ι Σ

΄Εναρξις επιθέσεως από 0600 ώρας της αύριον.

Ο
ΜΕΡΑΡΧΟΣ
ΠΑΝΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Διά την ακρίβειαν
το Γραφείον Α1

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Το Σ.Στρατού εξέδωκεν τας κάτωθι δ/γάς:

- Την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1081/13.10.1948 από 0830 ώρας Διαταγήν έχουσαν ούτω:

Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Δ/τήν XV Μερ/χίας
ΚΟΙΝ: ΙΙ Μερ/χίαν - ΓΕΣ/Α1-Α1-Α8
Α9 - Γ1 - Χ Μερ/χία -
Β.Σ.Α. - Α.Σ.Α. - Α.Δ.Α.

Κατόπιν Α.Α.Π. 228130 χθεσινής ΓΕΣ (.) Η ΙΙ Μερ/χία θα ενεργήση ως Α.Α.Π. 1079 χθεσινή δ/γή μου (.) Η Μερ/χία σας ωθούσα τμήματα προς τας κατευθύνσεις ΡΟΤΟ και ΓΙΑΜΑΤΑ θα απασχολήση ζωηρώς τον εχθρόν μετά δε ολοκλήρωσιν υπό της ΙΙ Μερ/χίας συγκροτήματος υψωμάτων ΠΛΑΤΥ (Ν. 548954) και την εν συνεχεία επίθεσίν της κατά μήκος του αντερείσματος ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) θα επιτεθή και αύτη εν τη κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ (Ν.4854) ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) προς κατάληψιν του αντερείσματος

ΡΟΤΟ (Ν.473563) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057).Να καλυφθή ενεργητικώς εν τη κατευθύνσει ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ (.) Να απασχολήση ζωηρώς διά δυνάμεων περιοχής ΓΚΟΛΙΝΑ - ΒΑΡΟΣ περιεχομένων από τούδε δ/γάς Μερ/χίας.

Εις διάθεσιν Μερ/χίας 143, 145 και 142 Μ.Ο. 75 μείον Πυρ/χία Μ.Π.Π. 108, Σ.Μ.Ν.Π. 101 Σ. (μείον Ουλαμός) (.) Το Πυρ/κόν Σ.Σ. θα ενεργήση κατά προτεραιότητα υπέρ της Μερ/χίας σας (.) Διά την ανάληψιν ανωτέρω ενεργείας το αριστερόν όριον ζώνης ενεργείας Μερ/χίας περιορίζεται μέχρι ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ Π. της ζώνης ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ περιερχομένης εις Χ Μερ/χία ως ειδική Δ/γή (.) Επιχείρησις προπαρασκευασθή μετά πάσης επιμελείας και να ή έτοιμος προς εκτόξευσιν από πρωίας 14 Οκτωβρίου (.)

Αναφέρατε λήψιν και υποβάλατε εντός σήμερον σχέδιον ενεργείας (.)

Ακριβές αντίγραφον — Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την Α.Α.Π. 1082/13.10.1948 από 0915 ώρας προς τον Διοικητήν της ΙΙ Μερ/χίας ότι είναι ανάγκη απόλυτος Εθνική ίνα η επίθεσις εκτοξευθή την 14 Οκτωβρίου.
- Διά την προώθησιν του Δ/τού της ΙΙ Μερ/χίας την Α.Α.Π. 1084 από 1100 ώρας Δ/γήν του περί της υψίστης τιμής και Δόξης ας θα ενέχη διά την Μερ/χίαν του η κατάληψις ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ.
- Την Α.Α.Π. 1086/13.10.1948 περί ζωνών ευθύνης των Χ και XV Μερ/χιών έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Ζώνη ευθύνης — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ: Χ και XV Μερ. — ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1/ΑΑΠ. 1086
ΚΟΙΝ: 2ον Σ.Α. Α1 - Α8 — ΤΣΓ 904β/13.10.1948
ΓΕΣ/Α1
ΒΣΑ - ΑΣΑ

Επιβεβαιών προφορικάς μου Δ/γάς παραγγέλλω τα κάτωθι:

1.- Η ζώνη της Χ Μερ. Επεκτείνεται προς Ανατολάς μέχρι του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ., την κοίτην του οποίου κατά πάσης διεισδύσεως εχθρού διά ταύτης θα αναλάβη υπευθύνως η Χ Μερ/χία εγκαθιστώσα επί ύψ. ΜΠΟΝΕΑΙ (Ν.408469) κοινόν τμήμα μετά της XV Μερ. Και κατόπιν κοινής συνεννοήσεως. Από του σημείου (Ν.397450) το όριον προς Νότον θα διέρχηται διά του υψ. Ανατολικώς ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ (Ν.400437).

2.- Αντικατάστασις των τμημάτων XV Μερ. Θα γίνη εντός της ημέρας σήμερον και υπό την κάλυψιν της ομίχλης. Ανάληψις ευθύνης της νέας ταύτης ζώνης υπό της Χ Μερ. Από 2000 ω της σήμερον.
Τα τμήματα της XV Μερ. Θα αποσυρθώσιν ευθύς μετά την αντικατάστασίν των, ώστε εντός της νυκτός να έχωσιν συγκεντρωθή εντός της ζώνης της.

3.- Αι Μερ/χίαι να διατηρήσωσιν οπωσδήποτε απαραβιάστως τας κατεχομένας τοποθεσίας και δεν θα παύσωσιν από του να ωθώσιν ακαταπαύστως ημέραν και νύκτα ισχυράς αναγνωρίσεις προς τας εχθρικάς θέσεις προς σύλληψιν αιχμαλώτων και τήρησιν αυτών εν συναγερμώ και εκνευρισμώ.

4.- Εις την ζώνην της Χ Μερ. θα παραμείνη εις την διάθεσιν της το 102 Σ.Π.Π. και Μοίρα του 104 Σ.Π.Π. Διά την XV Μερ. ως καθωρίσθη δι' ετέρας Δ/γής μου. Το Πυρ/κόν Σ.Σ. θα ενεργή κατά προτεραιότητα υπέρ XV Μερ. μέχρι νεωτέρας Δ/γής μου.

5.- Η Ίλη Αρμάτων και εις περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ Ουλαμοί Τεθ/σμένων να συγκεντρωθώσιν εις τον αυχένα ΜΑΝΙΑΚΙ εις την διάθεσιν του Σ.Σ.

6. Αναφέρατε λήψιν.-

Ακριβές αντίγραφον ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ.
Το Αντ/γος Δ/τής Β΄ΣΣ
Α1/Β΄ΣΣ

45.- 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

Από πρωίας ήρξατο ενέργεια προς κατάληψιν του υψώματος ΠΛΑΤΥ (Ν.5559). Τμήματα της 21 Ταξ/χίας ενήργησαν προς ΒΙΓΛΑΝ (Ν.495673) άνευ σημαντικής προόδου. Τμήματα της 3 Ταξ/χίας κινηθέντα εκ ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ (Ν.5662) κατέλαβον ΣΚΑΛΑ (Ν.5561), έτερα δε εκ ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ προς ύψ. 1685 (Ν.5261) ενέπεσαν εις ναρκοπέδιον εγγύς του υψώματος, ου ένεκεν τμήματα συνεπτύχθησαν εις (Ν.5452). Έτερα τμήματα κινηθέντα εκ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ ήχθησαν εις (Ν.5860). Αγών συνεχίσθη μέχρις επελεύσεως του σκότους. Τελικώς τα τμήματα ήχθησαν εις (Ν.505625) - (Ν.521615) - (Ν.5561) - (Ν.5860) - (Ν.502672) εν στενή επαφή μετά του εχθρού.

Απώλειαι Μερ/χίας: Τ.Α. 1 - Ν.Ο. 3 - Τ.Ο. 20.

(β) XV Μερ/χία

Από πρωίας τμήματα της 45 Ταξ/χίας εξώρμησαν από ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς ΡΟΤΟ (Ν.475563) αχθέντα περί το εσπέρας επί της γραμμής ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ όπου ανεύρον 4 Ν.Σ. και οπλισμόν.

Εβλήθησαν δι' όλμων και αυτομάτων όπλων εκ ΧΑΛΑΡΑΣ (Ν.442555) και ΡΟΤΟ. Τμήματα της 61 Ταξ/χίας εξορμήσαντα από πρωίας κατέλαβον τας μεσημβρινάς ώρας ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν.495527). Περαιτέρω προσπάθεια προς κατάληψιν ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.516556) δεν επέτυχεν κατάληψιν τούτου. Τμήμτα ηδραιώθησαν το εσπέρας επί ΠΡΑΣΙΚΑΣ. Τμήματα της 73 Ταξ/χίας εκινήθησαν προς ΚΡΑΝΙΩΝΑ όπου θα παραμείνωσιν.

Απώλειαι: Ν.Ο. 10 - Τ. Α. 3 - Τ.Ο. 31.

(γ) Ενέργειαι του ΣΣ

Εξεδόθησαν αι κάτωθι Δ/γαί:

- Η Α.Α.Π. 1088 προς τον Δ/τήν της ΙΙ Μερ/χίας σχετικώς με την διαταχθείσαν ενέργειαν της 3 Ταξ/χίας έχουσα ούτω:

ΑΠΟ: Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας 140845
ΚΟΙΝ: Α1-ΓΕΣ/Α1-ΒΣΑ-ΑΣΑ
Α.Α.Π. 1088 (.)

Σχετικώς με ενέργειαν 3 Ταξ/χίας(.) Εκ της Α.Π. 6637 χθεσινής σας προκύπτει ότι πρόκειται αύτη ενεργήση κατά μήκος κορυφογραμμής ύψ. 1685 - ανώνυμον - ΠΛΑΤΥ(.) Διά τοιαύτην ενέργειαν ετονίσθησαν αι δυσχέρειαι κατά συνάντησίν μας και ανεγνωρίσθησαν παρ' υμών(.) Συνιστάται όθεν όπως η κυρία προσπάθεια κατά ΠΛΑΤΥ εκδηλωθή διά των από ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ προς την κορυφογραμμήν αντερεισμάτων(.) Αναφέρατε σχετικώς εις ΣΣ(.)

Ο
Ακριβές αντίγραφον ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Η Α.Α.Π. 1089 προς τας XV και ΙΙ Μερ/χίας ίνα ωθηθώσιν ευθαρσώς διεισδύοντες εντός της εχθρικής τοποθεσίας.
- Η Α.Α.Π. 1092 προς τον Δ/τήν του Α΄ και Β΄ Μ.Καταδρομών, την 22 Ταξ/χίαν περί καταλήψεως εντός της νυκτός 15/16 Οκτωβρίου αιφνιδιαστικώς των υψωμάτων ΒΙΤΣΙ (Ν.571547) ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.570567).
- Η Α.Α.Π. 1091 προς τον Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας περί συνεχίσεως της αρξαμένης σήμερον επιθέσεως μέχρι καταλήψεως των τεθέντων αντικειμενικών σκοπών.

- Η Α.Α.Π. 1093 προς τη Χ Μερ/χίαν ίνα εκδηλωθή εξαιρετική δραστηριότης εφ' όλου του μετώπου της Μερ/χίας προς δημιουργίαν εντυπώσεως ότι και από της κατευθύνσεως ταύτης γίνεται ενέργεια.
- Η Α.Α.Π. 1090 προς του Δ/τάς ΙΙ και XV Μερ/χιών ίνα ο εχθρός τηρήται διαρκώς εν ανησυχία, εκνευρισμώ και φόβω.

46.- 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

Κατά την διάρκειαν της νυκτός 14/15 Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ (18 Κ.Σ. Ταξ/χίας) κινηθέν διά ΥΔΡΟΥΣΗΣ - ΡΑΔΟΣΙ προσέβαλεν ΦΙΛΩΤΑΝ (Ν.8449) και κυρίως ΛΑΚΚΙΑΝ (Ν.8452) όπου ελεηλατήθησαν 9 οικίαι και απήχθησαν 9 κάτοικοι.

Τμήματα Μερ/χίας από πρωίας επανέλαβον την προσπάθειάν των κατά ΠΛΑΤΥ και ύψ. 1685, πλην όμως λόγω πυκνοτάτης ομίχλης και λυσσώδους εχθρικής αντιστάσεως δεν ηδυνήθησαν να καταλάβωσιν τούτο.

Η Μερ/χία εξέδωκεν την Α.Π. 3603 Δ/γήν της διά την αυριανήν ενέργειαν.

(β) XV Μερ/χία

Κατά την παρελθούσα νύκτα και από 2000 μέχρι 2200 ώρας συμμορίται απεπειράθησαν διεισδύσωσιν αμέσως δυτικώς ΠΡΑΣΕΚΑΣ (Ν. 4952) προς ΒΥΣΣΙΝΙΑΝ αποκρουσθέντες.

Επιθετικαί αναγνωρίσεις προς ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ (Ν.4705370) και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.520536) ανέτρεψαν ελαφράς εχθρικάς αντιστάσεις πλην όμως λόγω πυκνοτάτης ομίχλης δεν ηδυνήθησαν καταλάβωσιν ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

Περί την 1700 ώραν τμήματα επί ΠΡΑΣΙΚΑΣ απέκρουσαν εχθρικήν επίθεσιν κατά ταύτης.

(γ) Μονάδες Καταδρομών

Διά 5508/1 από 1730 ώρας αναφοράς ητήσαντο την επί 24ωρον αναβολήν του εγχειρίματος κατά ΒΙΤΣΙ λόγω μη ενεργείας και στοιχειώδους αναγνωρίσεως ένεκεν της πυκνοτάτης ομίχλης.-

(δ) 22 Ταξιαρχία

Αύτη ήχθη εις περιοχήν ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΥ (Ν.5846) όπου παρέμεινεν λόγω διαθέσεως των κτηνών της εις Δ.Κ.Β.

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Το Σώμα Στρατού εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Α.Π.1097 από 2400 ώρας Δ/γήν προς Δ.Κ.Β. περί εγκρίσεως αναβολής επιχειρήσεως κατά υψώματος ΒΙΤΣΙ επί 24ωρον. Τούτο εκοινοποιήθη και εις ΙΙ Μερ/χίαν.

(στ) Χ Μερ/χία

Δραστηριότης εκατέρωθεν.

47.- 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

- Διαρκούσης της νυκτός 15/16 απεκρούσθη επίθεσις Κ.Σ. κατά ΒΕΥΗΣ (Ν. 7766). Ομοίως απεκρούσθη ενέργεια Κ.Σ. κατά τμημάτων εις περιοχήν ΣΚΑΛΑ (Ν.554609).
- Τα τμήματα της Μερ/χίας εσυνέχισαν από πρωίας την επιθετικήν των ενέργειαν προς κατάληψιν του υψώματος ΠΛΑΤΥ. Καθ' όλην την ημέραν διεξήχθη σκληρώς αγών πλην όμως δεν επετεύχθη η πτώσις του υψώματος ΠΛΑΤΥ. Τα τμήματα αφού απέκρουσαν και εχθρικήν αντεπίθεσιν περί την 1400 ώραν, ευρίσκοντο την εσπέραν εν στενή επαφή μετά του εχθρού εις (Ν.528600) - (Ν.547597).

(β) XV Μερ/χία

Κατά την διάρκειαν της νυκτός απεκρούσθησαν επανειλημμέναι επιθέσεις των Κ.Σ. κατά ΠΡΑΣΕΚΑΣ υποστηριχθείσαι και υπό Πυρ/κού όπερ έβαλε περίπου 350 βλήματα.

Από πρωίας επιθετικαί αναγνωρίσεις προς ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ και περιοχήν Β. ρεύματος τούτου.

Περί τας εσπερινάς ώρας εξεδηλώθη σφοδρά εχθρική επίθεσις εκ ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ προς ΠΡΑΣΕΚΑΝ υποστηριχθείσα διά πυρ/κού και όλμων. Μετά αγώνα περίπου ώρας τα τμήματα ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσιν εις ύψ. 1183 (Ν.485520).

Κατά την νύκτα 15/16 τα Τάγματα ΓΑΡΕΦΗ και ΑΡΓΥΡΗ της 18 Κ.Σ. Ταξ/χίας επετέθησαν κατά της ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ. Κατώρθωσαν καθηλώσαντα την 15 Ίλη Ιππικού και τα τμήματα ΜΑΥ να εισέλθωσιν εντός της πόλεως όπου ενέπρησαν 5 οικίας και το Οικοτροφείον, απήγαγον δε πλέον των 50 ατόμων. Τη συνδρομή του Ουλαμού Τεθ/σμένων εκ ΚΟΖΑΝΗΣ ηναγκάσθησαν να αποχωρήσωσι περί την 0330 ώραν. Απώλειαι Ημετέρων : Ν. 6 (ΜΑΥ) - Τ.Ο. 3.

(γ) Χ Μερ/χία

Τμήματα επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648) και ύψ. 1030 (Ν.5044) παρηνοχλήθησαν κατά την διάρκειαν της νυκτός.

Κατά την ημέραν δραστηριότης ημετέρων εχθρικών αναγνωρίσεων.

(δ) ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΓΕΣ

Η Α.Α.Π. 228141 Δ/γή δι' ης διατάσσεται το Σ.Στρατού ίνα μετά την αποκοπήν του θύλακος ΒΙΤΣΙ συνεχίση αμέσως τας επιθετικάς του ενεργείας προς κατάληψιν της αρτηρίας ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ, χρησιμοποιουμένων και των Καταδρομών κατά τας προτάσεις του Δ/τού των.

Η Α.Α.Π. 228140 προς τον Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας ότι είναι ανάγκη να ενεργήση μετά δραστηριότητος και περισσοτέρων δυνάμεων προς κατάληψιν του αντικειμενικού του σκοπού.

(ε) ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την 0030 ώραν της Α.Α.Π. 1099 προς τους Δ/τάς ΙΙ και XV Μερ/χιών διά την συνέχισιν της επιθετικής προσπαθείας αύριον.
- Την 0900 ώραν την Α.Α.Π. 1101 προς την Δ.Κ.Β. και 22 Ταξ. ότι δέον η επιχείρησις κατά υψώματος ΒΙΤΣΙ εκτελεσθή οπωσδήποτε εντός της νυκτός 16/17 Οκτωβρίου.
- Την 1200 ώραν την Α.Α.Π. 1102 προς τον Διοκητήν της ΙΙ Μερ/χίας ότι ο ρυθμός της επιχειρήσεως είναι βραδύτατος, ότι δέον να αναπτύξη δραστηριότητα και να περιέλθη εις χείρας του εντός της ημέρας το ΠΛΑΤΥ. Την 1900 ώραν την Α.Α.Π. 1103 προς την Χ Μερ/χίαν περί της αξίας και ανάγκης διατηρήσεως της περιοχής ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ.
- Την 1200 ώραν την Α.Α.Π. 1104 προς την Χ Μερ/χίαν περί θέσεως από 1600 ώρα, 1 Τάγματος ετοιμοκινήτου εις την διάθεσιν του Σ. Στρατού εις ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.
- Την 1430 ώραν την Α.Α.Π. 1105 προς τον Διοικητήν της Χ Μερ/χίας ίνα περατώση εντός της αύριον τας αναγκαίας αναγνωρίσεις διά πιθανήν επιθετικήν ενέργειαν της Μερ/χίας εν τη γενική κατευθύνσει ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑ - ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΠΟΡΤΑ και εν τη ζώνη μεταξύ ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ και ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ. Να έχη υπ' όψιν της και την κατεύθυνσιν ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - ΒΟΥΤΣΙ με συνδετικήν τοιαύτην την ΝΤΕΜΠΕΝΙ - ΝΤΕΝΤΕΝ - ΒΟΥΤΣΙ.
- Την 2030 ώραν την Α.Α.Π. 1109 Δ/γή προς τον Δ/τήν της XV Μερ/χίας ίνα μετά την σύμπτυξιν των τμημάτων εκ ΠΡΑΣΙΚΑΣ διατάξη (α) την κατοχήν του ύψ. 1183 (Ν. 483519) (β) την σταθεράν εξασφάλισιν του αυχένος ύψ. 948 (Ν. 491497) διά την προστασίαν του πυρ/κού και έμφραξιν του ρεύματος ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (γ) την επιζήτησιν ανακαταλήψεως της ΠΡΕΣΕΚΑΣ.
- Την 2030 ώραν την Α.Α.Π. 1110 προς τον Δ/τήν της ΙΙ Μερ/χίας ίνα διά την νύκτα της απόψε (α) διατηρήση σταθερώς τας κατεχομένας θέσεις (β) ενεργήση τοπικάς νυκτερινάς επιθέσεις λόγω της κατά ΒΙΤΣΙ ενεργείας της Δ.Κ.Β. (γ) ή έτοιμος ίνα από έω εξορμήση προς κατάληψιν του ΠΛΑΤΥ.

- Την 2045 ώραν την Α.Α.Π. 1111 προς Δ.Κ.Β. 22 Ταξιαρχίας ίνα εκτός ΒΙΤΣΙ καταληφθή κατά πρώτον λόγον ΓΚΛΑΒΑΤΑ ίνα εκείθεν ενεργήση προς ΠΛΑΤΥ προς διευκόλυνσιν του αγώνος ΙΙ Μερ/χίας.

48.- 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Καταδρομείς

Από των πρώτων πρωϊνών ωρών η Δ.Κ.Β. διά των Α΄ και Β΄ Μ.Καταδρομών ενήργησεν το διαταχθέν εγχείρημα προς κατάληψιν του υψώματος ΒΙΤΣΙ (Ν.570545) και το ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ (Ν.560525). Διά μέσου ναρκοπεδίων και δι' όλων των προφυλάξεων ήχθησαν εγγύς των ανωτέρω υψωμάτων και τας πρωϊνάς ώρας επετέθησαν κατά τούτων αιφνιδιαστικώς.

Κατόπιν σκληρού αγώνος σώματος προς σώμα συνεπλήρωσαν την κατάληψιν και των δύο υψωμάτων την 0730 ώραν της 17 Οκτωβρίου. Τα υψώματα ταύτα υπεράσπιζεν έν Τάγμα της 103 Κ.Σ. Ταξ/χίας ούτινος υπολείμματα συνεπτύχθησαν εις ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΣ.

Κατά την διάρκειαν της νυκτός 16/17 το Τάγμα ΚΙΤΣΕΛΙ της 18 Κ.Σ. Ταξ/χίας και έν Τάγμα της 103 Κ.Σ. Ταξ/χίας είχον συγκεντρωθή εις ΒΑΤΟΧΩΡΙ και ανήρχοντο προς ΒΙΤΣΙ με την πρόθεσιν ίνα ενεργήσωσιν επίθεσιν προς κατάληψιν της ΓΚΟΛΙΝΑΣ (Ν.5752). Εις την ενέργειάν των ταύτην τα επρόλαβον αι Μ. Καταδρομών. Τα Τάγματα ταύτα δι' όλης της ημέρας ενήργησαν λυσώδεις αντεπιθέσεις μέχρι της εσπέρας αφ’ ενός από ΓΚΛΑΒΑΤΑ προς ΒΙΤΣΙ αφ' ετέρου από ΚΑΜΙΝΟ προς ΜΑΓΚΑΒΕΤΣ, απάσας αποκρουσθείσας μετά βαρυτάτων απωλειών. Τελευταία αντεπίθεσις τούτων ενεργήθη την 2025 ώραν αποκρουσθείσης και ταύτης.

Λόγω των ισχυρών αυτών αντιδράσεων του εχθρού αι Μ. Καταδρομών δεν ηδυνήθησαν να επεκτείνωσιν κατά την ημέραν ταύτην την επιθετικήν των ενέργειαν προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ ως η σχετική Δ/γή του Σ.Στρατού.

Εκ του αγώνος τούτου αι απώλειαι των ημετέρων ήσαν: Ν.Α. 1 - Ν.Ο. 3 - Τ.Ο. 21. Του εχθρού Ν.Ε. 61 - Σ.Ε. 19, περιήλθον δε εις χείρας ημετέρων άφθονος οπλισμός και παντοειδή υλικά.

(β) 22 Ταξ/χία

Η Ταξ/χία διά της Α.Π. 4437 από 1135 ώρας ητήσατο ίνα ο εις ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΝ αφιχθείς Λόχος αντικατασταθή υπό άλλης Μονάδος και να επανέλθη εις την διάθεσίν του ως αναγκαιών αυτή. Ομοίως διά της Α.Π. 4440 από 1745 ώρας υπέβαλεν την πρότασίν του ίνα ο Σ.Δ. της μετά του Λόχου Στρατηγείου παραμείνη προσωρινώς επί ΓΚΟΛΙΝΑΣ αντί να αχθή επί υψώματος ΒΙΤΣΙ διά την καλλιτέραν εξασφάλισιν του υψώματος ΓΚΟΛΙΝΑ, όπερ από ΝΟΤΟΝ καλύπτει το ΒΙΤΣΙ και ΜΑΓΚΟΒΙΤΣ. Την εσπέραν η Ταξ/χία είχεν την ακόλουθον διάταξιν. Σ.Δ. εις ΓΚΟΛΙΝΑΝ, 508 Τ.Π. μείον δύο Λόχοι επί ΒΙΤΣΙ, δύο Λόχοι τούτου επί ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ. Μετά των άνω τμημάτων ευρίσκονται και οι ΛΟΚ Το 509 Τ.Π. μείον δύο Λόχοι επί ΓΚΟΛΙΝΑΣ έτοιμον να κινηθή προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ. Ο είς Λόχος εις ΟΝΤΡΕΤΣΙ (Ν. 5552) και ο έτερος εις ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΥΣ (Ν.5647) διά την εξασφάλισιν της οδού ανεφοδιασμού και του Χειρουργείου.

(γ) ΙΙ Μερ/χία

Κατά την διάρκειαν της παρελθούσης νυκτός τα Τμήματα της εφ’ όλου του μετώπου παρηνοχλήθησαν διά πυρών του εχθρού.

Από πρωίας επανελήφθη η επιθετική προσπάθεια της Μερ/χίας πλην αύτη δεν έσχεν σημαντικά αποτελέσματα ει μη μόνον να καταλάβη τον υψοδ. 1386 (Ν.575506) επί του αντερείσματος της ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ.

Περί την 1300 ώραν ο παρά την Μερ/χίαν σύνδεσμος του Σ.Στρατού Συντ/ρχης ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ανέφερεν εις το Σ.Στρατού ότι η προχώρησις είναι δυσχερής και προτείνεται η αναπροσαρμογή της διατάξεως διά της μετακινήσεως του 507 Τ.Π. και ενεργείας του επί της κατευθύνσεως ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

Η Μερ/χία αντιλαμβάνεται ότι η διά της κορυφογραμμής ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ - ΠΛΑΤΥ ενέργεια είναι ασύμφορος. Προς τούτο η Μερ/χία εκδίδει την 1715 ώραν την Α.Π. 3635 Δ/γήν της περί αναπροσαρμογής της διατάξεώς της. Αύτη έχει ως εξής:

ΑΠΟ: ΙΙ Μερ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: 3 Ταξ. 171715
ΚΟΙΝ: ΤΣ/Β΄ΣΣ - XV Μερ. -
21 - 22 - 33 Ταξ.

Α.Π. 3635(.) Σχετική Α.Π. 9806/171630 Δ/γή Τ.Σ./Β΄ΣΣ (.) Επιβεβαίωσις προφορικών(.) Προς επιτυχεστέραν έκβασιν του αγώνος και κατόπιν της ως άνω σχετικής Δ/γής Σ.Σ. η Μερ/χία κατά την νύκτα της απόψε θα αναπροσαρμόση τας δυνάμεις εις τρόπον ώστε συνδυάζουσα τας ενεργείας της με τα ΛΟΚ επιτύχη κατάληψιν της γραμμής ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.570565) - ΠΛΑΤΥ ευχερέστερα (.) Προς τούτο 3 Ταξ/χία να διατάξη όπως το 507 Τάγμα από λήψεως παρούσης άρξηται συμπτυσσόμενον και αχθή μέσω κοιλάδος ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ - ΑΤΡΑΠΟΥ εις αντέρεισμα ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.590580) και ακολούθως στραφή προς την κατεύθυνσιν ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ επί τω σκοπώ όπως από πρωίας αύριον να είναι εις θέσιν να επιτεθή κατά ΓΚΛΑΒΑΤΑ εν συνδυασμώ αριστερά με τα ΛΟΚ α θα επιτεθούν προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ εκ της κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ(.) Το 504 Τάγμα εν συνδυασμώ αριστερά με το 507 Τ.Π. καλυπτόμενον εκ της κατευθύνσεως ΠΛΑΤΥ διά των ιδίων του μέσων να συνεχίση εντατικώς την προσπάθειάν του προς ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΚΟΥΛΑ ην και να καταλάβη (.) 502 Τ.Π. συμπτυσσόμενον και τούτο ως και το 507 Τ.Π. θα αχθή διά της κοιλάδος ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ ατραπός εις ύψ. 1186 (Ν.606609) ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ (Ν.615615) ύψ. 1111 (Ν.619610) εν αρθρώσει διατάξη ως εφεδρεία Μερ/χίας με δυνατότητες επεμβάσεως είτε προς την κατεύθυνσιν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ είτε προς την κατεύθυνσιν ΠΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (.) Το Τάγμα τούτο να έχη ετοιμότητα κινήσεως διά τας ως άνω αποστολάς εις πρώτην διαταγήν Μερ/χίας (.) Ταξ/χία να συνδυάση τας προσπαθείας και των 3 Ταγμάτων εις τρόπον ώστε να εκπληρώση την αποστολήν της εντός της αύριον εκμεταλλευομένη πλήρως επιτυχίας ΛΟΚ επί ΒΙΤΣΙ (.) Σ.Δ. Ταξ/χίας από 0800 ώρας αύριον εις ύψ. 1186(.) Επί ΟΣΤΡΕΒΟ παραμείνη 1 Διμοιρία καθοριζομένη υπό Ταξ/χίας (.) 21 Ταξ/χία να αποστείλη ανάλογον τμήμα επί ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ εντός της νυκτός απόψε δεδομένου ότι ο εκεί Λόχος 507 Τάγματος μετακινείται προς κατεύθυνσιν ως ανωτέρω εκτίθεται (.) Πυροβολικόν) (.)

Μοίρα 104 Σ.Π.Π. μετακινουμένη εις περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ από λήψεως να δύναται να εκτελή βολάς επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 570565) ευρέως και ακολούθως επί της γραμμής ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ (.) Μηχανικόν (.) Να προβή από λήψεως επισκευήν υπαρχούσης οδού ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ εις τρόπον ώστε να δύνανται να κινηθώσι Τεθ/σμένα οχήματα (.) Σ.Δ.Μερ/χίας από πρωίας αύριον επί ΤΣΟΥΚΑΣ (Ν.611035)(.)

Ακριβές αντίγραφον ΜΕΡΑΡΧΟΣ

- Απώλειαι της Μερ/χίας: Ν.Ο. 3 - Τ.Ο. 15 - Ν.Α. 2.

(δ) <u>XV Μερ/χία</u>

Κατά την παρελθούσαν νύκτα απεκρούσθη περί την 0200 ώραν εχθρική επίθεσις κατά ΠΑΠΑΣΚΟΒΟΥ (Ν.441510) και Βορείων αντερεισμάτων ύψ. 1341 (Ν.475528).

Από της πρωίας επανελήφθη η προσπάθεια προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ. Κατόπιν σκληρού αγώνος δι' όλης της ημέρας τα τμήματα ήχθησαν εις απόστασιν 100 μ. από της κορυφής όπου εμπεσόντα εις ναρκοπέδιον ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσιν προσβληθέντα δε και αιφνιδιαστικώς περί τας εσπερινάς ώρας συνεπτύχθησαν άλλα μεν εκείθεν ΠΡΑΣΕΚΑΣ έτερα δε προς ΒΥΣΣΙΝΙΑΝ. Απώλειαι: Ημετέρων: Ν.Ο. 1 - Τ.Ο. 46 - Τ.Α. 1 - Α.Α. 1 - Α.Ο. 4.

(ε) <u>Χ Μερ/χία</u>

Δι όλης της ημέρας παρηνοχλήθησαν ζωηρώς εχθρικά τμήματα εφ' όλου του μετώπου υπό των ημετέρων.

(στ) <u>ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ</u>

Το ΣΣ εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την 0300 ώραν την Α.Α.Π. 1114 διαταγήν του προς τας ΙΙ και Χ Μερ/χίας δι' ης αναγγέλει την κατάληψιν του ΒΙΤΣΙ και προσκαλεί ταύτας ίνα μη υστερήσωσιν εις γενναιότητα.

- Την 1130 ώραν την Α.Α.Π. 1116 Δ/γήν προς τας Δ.Κ.Β. και XV Μερ/χίαν ίνα Δ.Κ.Β. μετά κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ ενεργήση προς ΚΑΜΙΝΟ διευκολύνουσα την XV Μερ/χίαν προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.
- Την 1030 ώραν την Α.Α.Π. 1117 προς τας ΙΙ, XV και 22 Ταξιαρχίας περί επανόδου της 22 Ταξ/χίας υπό την ΙΙ Μερ/χίαν και καθορίζει τα όρια ζωνών ήτοι:

ΘΕΜΑ: Συνέχισις επιχειρήσεων. ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΠΡΟΣ: ΙΙ, XV ΜΕΡ. - 22 ΤΑΞ. ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1/17.10.48
ΚΟΙΝ: Α1, Α8, ΓΕΣ/Α1 - Β.Σ.Α. - Α.Σ.Α. Α.Α.Π. 1117

Μετά κατάληψιν υπό Μ.Καταδρομών ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ και εγκατάστασιν επ' αυτών 22 Ταξ., κατάληψιν δε και υπό ΙΙ Μερ. ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ η 22 Ταξ. επανέρχεται υπό διαταγάς ΙΙ Μερ. Όριον μεταξύ ΙΙ και XV μετά ολοκλήρωσιν ανωτέρω ορίζω: ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΓΚΟΛΙΝΑ (αμφότερα XV) - ΜΑΝΚΟΒΕΤΑΣ - ΒΙΤΣΙ- ΒΑΨΩΡΙ (χωρίον) - ΜΠΡΕΖΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.485600) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455640) (άπαντα ΙΙ Μερ.) Εις διάθεσιν ΙΙ Μερ. ολόκληρος 142 Μ.Ο.Π. 75 XV Μερ. εξασφαλίση σταθεράν κατοχήν ΓΚΟΛΙΝΑΣ ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ ως και ακώλυτον την κυκλοφορίαν οδού ανεφοδιασμού, διά ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΟΝ. Εξασφαλιζομένων ανωτέρω δύναται αναπροσαρμόση διάταξιν 614 Τ.Π.

Διά την ακρίβειαν
Το
Α1/Β΄ΣΣ

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Αντ/γος Δ/τής Β΄Σ.Σ.

- Την Α.Α.Π. 1118 Δ/γήν έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Συνέχισις Επιχ/σεως ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΠΡΟΣ: Δ/ντήν Χ Μερ/χίας ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1/17.10.1948
ΚΟΙΝ : Δ/ντήν XV Μερ., Δ.Κ.Β. Β.Σ.Α. - Α.Σ.Α. - Α7, Α8, Α9 ΓΕΣ/Α1 Α.Α.Π. 1118

Μετά κατάληψιν ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΠΛΑΤΥ και προώθησιν τμημάτων μας επί ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΡΟΤΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ να συνεχισθώσι αι επιθετικαί Επιχ/σεις ως ακολούθως:

1.- Χ Μερ/χία τηρούσα αμυντικώς την ζώνην από ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ Συνόρων μέχρι ρεύματος ΞΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ (Ν.3548) θα ενεργήση επιθετικώς εν τη γενική κατευθύνσει ΚΑΡΟΜΗΛΙΑ (Ν.390436) - ΒΟΥΤΣΙ (Ν.370513) - ΠΥΡΑΜΙΣ (Ν. 353564) και με ανατολικόν όριον ΑΓ. ΤΡΙΑΣ (Ν. 418448) (Όχι) - ΣΚΕΡΤΣΑ (Ν.408478) - ΝΤΕΜΠΕΛΕΝΙ (Ν.401485) - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν.388526) - ύψ. 1228 (Ν. 388544) - ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ (Ν. 378568) (άπαντα εις Χ Μερ.)

Αντικειμενικοί σκοποί:
(α) ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΠΟΡΤΑ
(β) ΣΑΜΠΟΒΙΤΣΑ ΓΚΡΕΚΑ και ΠΥΡΑΜΙΣ

2.- XV Μερ/χία και Δ.ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ ΒΟΡΡΑ ενεργήσωσιν εις το Δεξιόν Χ Μερ. συμφώνως προς μεταγενεστέρας μου Δ/γάς.

3.- Η Χ Μερ/χία επί τη προόψει των ανωτέρω επιθετικών ενεργειών να αναπροσαρμόση από τούδε την διάταξίν της, συγκεντρούσα μίαν Ταξ/χίαν εις την περιοχήν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ, εις τρόπον ώστε διά δύο Ταξ/χιών να ενεργήση προς εκπλήρωσιν της αποστολής της.

4.- Εκδήλωσις άνω επιθετικών ενεργειών προβλέπεται ταχεία ουχί πάντως πέραν των 4 ημερών.

Ακριβές αντίγραφον

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Αντ/γος Δ/τής Β΄ ΣΣ

- Την 1400 ώραν την Α.Π. 9796 προς την 22 Ταξ/χίαν ίνα εγκαθιστώσα τον Σ.Δ. της επί ΒΙΤΣΙ διατάξη ολόκληρον την Ταξ/χίαν (δύο Τάγματα) επί ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΒΙΤΣΙ και ΓΚΛΑΒΑΤΑ μόλις καταληφθή.
- Την 1415 ώραν την Α.Π. 9797 Δ/γήν προς 22 Ταξ/χίαν ίνα άρξηται αμέσως αμυντικής οργανώσεως ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΒΙΤΣΙ όπου διετάχθη αμέσως η προώθησις ναρκών και συρματοπλέγματος.
- Την 1500 ώραν την Α.Π. 9805 Δ/γήν δι' ης διετάσσετο η άμεσος μετακίνησις μιάς Μ.Π.Π. εκ της ζώνης της Χ Μερ/χίας εις την ζώνην της XV.
- Την 1700 ώραν την Α.Π. 9808 προς τη XV Μερ/χίαν δι' ης δεν εγκρίνεται πρότασίς της περί αποσύρσεως εκ ΓΚΟΛΙΝΑΣ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ τμημάτων του 614 Τ.Π.
- Την 1830 ώραν εξέδωκεν την Α.Α.Π. 1121 Δ/γήν της περί των επιχειρήσεων της αύριον έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ : Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο.Π.
ΠΡΟΣ: ΙΙ Μερ/χίαν - Δ.Κ.Β. 171830
22 Ταξ/χίαν
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 - Χ - XV - Α8 -
ΒΣΑ - Ι Μερ. - Α.Σ.Α.

Α.Α.Π. 1121 από πρωίας αύριον συνεχισθή επίθεσις ως κάτωθι:

(α) Διοίκησις Καταδρομών επιτεθή επί κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ (Ν. 555590) Μετά κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπόστηρίξη διά πυρός ενέργειαν ΙΙ Μερ/χίας προς ΚΟΥΛΑ(.)

(β) ΙΙ Μερ/χία συγχρονίση αρχικώς επίθεσίν της από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.5958) προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ και ακολούθως συνεχίση προσπαθείας της δραστηρίως προς ολοκλήρωσιν αποστολής της ως Α.Α.Π. 1079 και Α.Α.Π. 1117 Δ/γαί μου (.) Ενέργειά της συγχρονίση και επί λοιπών κατευθύνσεων (.)

(γ) XV Μερ/χία να καταλάβη ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.515535) - ΚΑΜΙΝΟ (.)

(δ) Πυρ/κόν Σ.Σ. υποστηρίξη ενέργειαν κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και ΚΑΜΙΝΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ τη αιτήσει Δ.Κ.

(ε) ΄Ωρα εξορμήσεως προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ η 0530 (.)

Ακριβές αντίγραφον Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

(ζ) ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΓΕΣ

Εξεδόθη η 228141/4009/Α1 προς Β΄ΣΣ όπως μετά αποκοπήν θύλακος ΒΙΤΣΙ έχει προετοιμασμένην ενέργειαν προς συνέχισιν επιθ. ενεργειών διά την κατάληψιν της αρτηρίας ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ.

49.- 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Καταδρομείς

Καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός απέκρουσαν σφοδράς αντεπιθέσεις του εχθρού από Τάγματος της 103 Ταξ/χίας και του Τάγματος ΣΟΥΜΑΔΙ ΤΗΣ 14 Κ.Σ. Ταξιαρχίας.

Επί πλέον περί τας πρωϊνάς ώρας οι Κ.Σ. εξαπέλυσαν ισχυράν εχθρικήν αντεπίθεσιν κατά ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ κατωρθώσαντες να διεισδύσωσιν εις τον μεταξύ τούτων αυχένα ως και Δ. ΜΑΝΓΚΟΒΕΤΣ. Γενομένης δε ευθύς αμέσως αντεπιθέσεως υπό των Μ. Καταδρομών εξεδιώχθησαν εκείθεν μετά βαρυτάτων απωλειών.-

Από της 0800 ώρας η Δ.Κ.Β. εσυνέχισεν την επιθετικήν της προσπάθειαν προς κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ την οποίαν μετά σκληρότατον αγώνα επέτυχεν να καταλάβη την 1000 ώραν. Ευθύς αμέσως εξαπελύθησαν λυσσώδεις αντεπιθέσεις του εχθρού, αίτινες περί την 1300 ώραν

είχον περιαγάγει τους καταδρομείς εις δυσχερή θέσιν αλλά τελικώς ούτοι κατώρθωσαν να διατηρήσωσιν την κατοχήν της ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ. Κατόπιν τούτου και της προσεγγίσεως προς ΓΚΛΑΒΑΤΑΝ από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ του 507, ούτοι παρητήθησαν πάσης αντεπιθετικής ενεργείας των.

Συνολικαί απώλειαι συμ/τών κατά επιχ/σεις ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ -: Ν.Ε. 192 - Σ.Σ. 10 μέγας επί πλέον αριθμός νεκρών και τραυματιών παραληφθέντων. Περιήλθον εις χείρας μας 14 Μπρέν - 6 Μυδράλλια - 3 ατομικοί όλμοι - 7 αυτόματα - 46 Τυφέκια - 73 Μπαζούκας - 1.000 Χειρ/δες - 290 βλήματα όλμων - άφθονα πυρ/κά.

Απώλειαι Ημετέρων: Ν.Ο. 15 - Ν.Α. 1 - Τ.Α. 3 - Τ.Ο. 78.

Την 0900 ώραν η Δ.Κ.Β. υπέβαλεν την Α.Π. 5508 αναφοράν και ητείτο ίνα συντελουμένης σήμερον της καταλήψεως και ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ αι Μοίραι αποσυρθώσιν αύριον λόγω της εξαιρετικής των καταπονήσεως..

(β) <u>ΙΙ Μερ/χία</u>

Από της 0400 ώρας αι Κ.Σ. εξαπέλυσαν επίθεσιν κατά υψ. 1695 (Ν.617669) - ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5340) και υψ. 1414 (Ν.518706) διαρκέσασαν μέχρι της 0830 ώρας και ήτις τελικώς απεκρούσθη. Απώλειαι: Ν.Ο. 5 - Τ.Ο. 9.

Από πρωίας επανελήφθη η επίθεσις προς ΚΟΥΛΑ από της κατευθύνσεως της ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ ήτις και κατελήφθη την 1745 ώραν κατόπιν σκληρού αγώνος. Το 507 Τ.Π. κινηθέν βραδέως ήχθη εις ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ τας απογευματινάς ώρας και προσέγγισεν προς την κατεχομένην υπό των καταδρομέων ΓΚΛΑΒΑΤΑΝ.

Διαρκούσης της νυκτός 17/18 το Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ της 18 Κ.Σ. Ταξιαρχίας επετέθη από 2230 ώρας κατά χωρίου ΛΑΚΚΙΑΣ (Ν.8452) οπόθεν απεχώρησεν την 0315 ώραν. Τα τμήματα ΜΕΑ ημύνθησαν σθεναρώς πλην όμως οι συμ/ται κατώρθωσαν να τους εξουδετερώσωσιν. Ενέπρησαν πολλάς οικίας και απήγαγον ικανόν αριθμόν κατοίκων.

(γ) <u>XV Μερ/χία</u>

Κατά την παρελθούσαν νύκτα παρηνοχλήθησαν τα τμήματα επί ΣΚΕΡΤΣΑ και ΚΡΟΥΣΙΑ διά Πυρ/κού.

Ουδέν έτερον σημαντικόν.

Την 0045 ώραν ο Δ/τής της XV Μερ/χίας υπέβαλεν την Α.Π. 88 αναφοράν του περί συνεχίσεως της επιθέσεως από ΜΑΓΚΟΒΕΤΣ προς ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και όχι από ΠΡΑΣΕΚΑΣ και ότι αύτη δέον να ενεργηθή την 19 Οκτωβρίου.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 1232 αναφοράς της από 2250 ώρας επρότεινεν όπως η ανωτέρω επίθεσις ενεργηθή κατά την νύκτα 19/20 κατόπιν ενεργηθείσης υπό του Δ/τού της 61 Ταξ/χίας αναγνωρίσεως.

(δ) <u>X Μερ/χία</u>

Ουδέν αξιόλογον.

(ε) <u>Ενέργειαι του Σ.Στρατού</u>

Το Σ.Στρατού εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την 0200 ώραν την Α.Π. 9819 προς την XV Μερ/χίαν δι' ης εγκρίνει την επί 24ωρον αναβολήν της επιθέσεως.
- Την Α.Π. 9832 από 1000 ώρας προς την 22 Ταξ/χίαν ίνα προωθήση αμέσως Διλοχίαν επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ ήτις μόλις είχεν καταληφθή.
- Την 1000 ώραν την Α.Π. 9833 Δ/γήν προς την ΙΙ Μερ/χίαν έχουσαν ούτω: "ΓΚΛΑΒΑΤΑ κατελήφθη υπό Καταδρομέων(.) Κινηθήτε επί τέλους (.) -"
- Την 1720 ώραν την υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1128 Δ/γήν προς τας ΙΙ Μερ/χίαν - Δ.Κ.Β. - 22 Ταξ/χίαν περί διατηρήσεως πάση θυσία καταληφθεισών θέσεων, των Μ.Καταδρομών παραμεινασών ως εφεδρεία.
- Την 2400 ώραν την ύπ' αριθμ. Α.Α.Π. 1128 προς την XV Μερ/χίαν δι' ης εγκρίνεται πρότασις της περί επιθέσεως κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ από ΜΑΝΓΚΟΒΕΤΣ την νύκτα 19/20 Οκτωβρίου.

50.- 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Καταδρομείς

Ουδέν σημαντικόν.

Διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 5508/34 από 0550 ώρας η Δ.Κ.Β. ητήσατο την επάνοδον εντός της σήμερον των Μ.Κ. εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ λόγω της μεγάλης των καταπονήσεως και λήξεως της αποστολής των.

(β) XV Μερ/χία

Τμήματα εκινήθησαν αναγνωριστικώς προς ΠΡΑΣΕΚΑΝ ην εύρον ελευθέραν συμ/τών, συνεχίσαντα δε κίνησιν προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ήχθησαν μέχρι σημείου (Ν.505530).

Η Μερ/χία εξέδωκεν τας υπ' αριθμ. Α.Π. 1247 και Α.Π. 1954 Δ/γάς της διά την νυκτερινήν ενέργειαν 19/20 Οκτωβρίου εχούσας ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./XV Μερ. — Ο.Π.
ΠΡΟΣ: 45 - 61 - 73 Ταξ/Α1 — 191915
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./Β΄ ΣΣ, ΙΙ - Χ Μερ.

Α.Π. 1247 (.) 61 Ταξ/χία (.) Νυκτερινή ενέργεια 19/20 προς κατάληψιν ΚΑΜΙΝΟ ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (.) Υποβοηθητική ενέργεια πρωίαν από ΒΑΡΟΣ προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ(.) 45 Ταξ/χία (.) Ισχυρά επιθετική αναγνώρισις από 0630 ώρας προς ΠΡΑΣΕΚΑ ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ομοίως να ωθήση Λόχον μέχρι ρεύματος ΒΑΨΩΡΙ και εκείθεν εκπέμψει αναγνωρίσεις προς ύψ. 1123 (Ν.478552) (.) Ετοιμότης επιθέσεως είτε προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ είτε προς ΡΟΤΟ 75 Ταξ/χία (.) Εκπέμψη 0630 ώραν ισχυράν επιθετικήν αναγνώρισιν προς ΚΡΑΝΙΩΝΑ ΓΙΑΜΑΤΑ.

Ακριβές αντίγραφον — ΜΕΡΑΡΧΟΣ

ΑΠΟ: Τ.Σ./XV Μερ/χίας — Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./45-61 Ταξ. — 192150΄
117 Τ.Π.
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./73 Ταξ.-Τ.Σ./Β΄ΣΣ-
Τ.Σ./ΙΙ - Χ Μερ/χιών

Α.Π. 1254(.) Σχετική Α.Π.1247 σήμερον Μερ/χίας (.) εν τη κατευθύνσει ΠΡΑΣΙΚΑ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ενεργήση υποβοηθητικώς από 0600 ώρας 20΄ Οκτωβρίου Διλοχία 117 Τάγματος ως Α.Π. 721 σήμερον 61 Ταξ. (.) 45 Ταξ/χία (.) 0630 ώραν 20΄ Οκτωβρίου ωθήση Λόχον μέχρι ρεύματος ΒΑΨΩΡΙ και ΕΚΠΕΜΨΗ εκείθεν αναγνωρίσεις προς ύψοδ.1125 (Ν.478552) (.) Μετά κατάληψιν υπό ΙΙ Μερ/χίας ΠΛΑΤΥ και κίνησιν επιθετικήν ταύτης προς ΚΡΕΣΤΟ ΜΠΡΕΖΑ να εκτοξεύση επίθεσιν προς κατάληψιν ΡΟΤΟ και έπειτα συμβάλη κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπό ΙΙ Μερ/χίας(.)

Ακριβές αντίγραφον — ΜΕΡΑΡΧΟΣ

(γ) 22 Ταξ/χία

Ουδέν αξιόλογον

(δ) ΙΙ Μερ/χία

Κατά την παρελθούσαν νύκτα 18/19 παρηνοχλήθησαν τμήματα της επί ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 5365) και ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.4668).

Επιθετική ενέργεια επαναληφθείσα από πρωίας επέτυχεν την κατάληψιν περί την 1100 ώραν του υψώματος ΚΟΥΛΑ. Συνέχισις προσπαθείας προς ΠΛΑΤΥ δεν επέτυχεν κατάληψιν ταύτης.

Τα τμήματα εσπέρας κατείχον την γραμμήν : (Ν.522592) (Ν.553595) - (Ν.553600). Απώλειαι: Ν.Ν.Α. 1. - Ν.Τ.Ο. 15. Συμ/τών: Ν.Ε. 15 - Σ.Ε. 5, Συνελέγησαν 2 Βίκερς - 4 Μυδράλια και 2.000 φυσίγγια.

Διά Α.Π. 3678 της 1505 ώρας η Μερ/χία ανέφερεν επί σχετικής Δ/γής του Σ.Στρατού ότι δεν είναι αληθής η πληροφορία των τμημάτων πυρ/κού ότι οι συμ/ται αποσύρονται από ΠΛΑΤΥ.

Την 1915 ώραν η Μερ/χία υπέβαλε την Α.Π. 3708 αναφοράν της περί του διεξαγομένου αγώνος κατά ΠΛΑΤΥ έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: ΙΙ Μερ/χία/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: Β΄ΣΣ/Α1 191915
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./3 Ταξ.-21-33-22 Ταξ.

Α.Π. 3708 (.) Τμήματα ημών συνεχίζοντα από πρωίας σήμερον τον σκληρόν αγώνα κατά ΠΛΑΤΥ (Ν.546593) ήχθησαν το εσπέρας της σήμερον εγγύτατα αντικειμενικού σκοπού(.) Επί του δασωμένου - πετρώδους και αποκρήμνου εδάφους ΠΛΑΤΥ (Ν.544593) ο εχθρός αντιτάσσει λυσσώδη άμυνα παρά τας επανειλημμένας επεμβάσεις αεροπορίας και πυρ/κού και εις το σημείον τούτο εχθρός είναι λίαν ενισχυμένος (εκ καταθέσεων συλληφθέντων) (.) Τμήματα διανυκτερεύσωσι εν στενωτάτη επαφή και ενεργήσωσι ως η κοινοποιουμένη Α.Π. 3697 Δ/γή Μερ/χίας (.) Μερ/χία αναφέρει ότι οι πάντες κατέλαβον εξαιρετικάς προσπαθείας και ενθουσιασμόν πλην ενίων παραλείψεων ελαχθεισών και επολέμησαν εν γένει με άφθαστον ηρωϊσμόν δι' ους λόγους παρακαλείται το Σ.Σ. όπως διά των Δ/γών του ενθουσιάζη τους εξόχους τούτους πολεμιστάς και μη τους αποκαρδιώνη (.)

Ακριβές αντίγραφον ΜΕΡΑΡΧΟΣ

- Την 2030 ώραν η Μερ/χία υπέβαλεν την Α.Π. 3701 δι' ης υποβάλει προτάσεις περί μεταβολής Νοτίου ορίου 22 Ταξιαρχίας και διαθέσεως αυτή του υπολοίπου της 142 Ν.Ο.Π., ενός Τ.Π. μιάς Μ. Καταδρομών και 1 Ουλ. Τεθ/σμένων.

(ε) <u>Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>

Την νύκτα 18/19 Κ.Σ. προσέβαλλον ημετέρους επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ και ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ.

(στ) <u>ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΓΕΣ</u>

- Α.Π. 228651 από 1720 Δ/γή όπως ληφθούν μέτρα διατηρήσεως των καταληφθέντων αντικειμενικών σκοπών.

(ζ) <u>Ενέργειαι του Σ.Στρατού</u>

Το Σ.Στρατού εξέδωκε τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την 1100 την Α.Π. 9853 Δ/γήν περί επανόδου εντός της αύριον των Μ.Κ. εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: ΙΙ - 22α - Δ.Κ.Β. 19.11.00
ΚΟΙΝ: Α1 - Α.Σ.Α. - Β΄Σ Α

Α.Π. 9883. Πρωίαν αύριον Δ.Κ.Β. επανέλθη βάσιν της, εκπληρωθείσης αποστολής(.) Κίνησις μερίμνη Γ1/Β΄ΣΣ (.) 22 Ταξ/χία αναλαμβάνει ευθύνην εξασφαλίσεως ΒΙΤΣΙ - ΜΑΓΚΟΒΕΤΣ (.) ΙΙ Μερ/χία έχει ευθύνη από ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ναι) και Βορειότερον (.)

Ακριβές αντίγραφον Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την 1315 ώραν την Α.Π. 9885 προς την ΙΙ Μερ/χίαν ότι κατά πληροφορίας Πυρ/κού παρατηρείται συνεχής κίνησις από ΠΛΑΤΥ προς Δυσμάς και αμέσως Β.Δ. τούτου, προσεκάλει δε την Μερ/χία να εκμεταλλευθή τούτο.

- Την 2000 και 2010 ώρας τας Α.Α.Π. 1132 και 1133 περί αναστολής επανόδου Μ. Καταδρομών εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ. Αι ανωτέρω Δ/γαί υπεβλήθησαν εις ΓΕΣ εις απάντησιν της Δ/γής περί επανόδου των Μ.Κ. εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ εχούσας ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Δ.Κ.Β. 19 20 10
ΚΟΙΝ: Α1 - ΓΕΣ/Α1

Α.Α.Π. 1132 (.) Ο διεξαγόμενος αγών περί ΠΛΑΤΥ δεν ετελεσφόρησεν (.) Τούτο αναγκάζει Σ.Στρατού αναστείλη επάνοδον Μοιρών(.) Δι' αντιμετώπισιν όμως ενδεχομένου παρατάσεως καταστάσεως μελετήσατε το ενδεχόμενον αιφνιδιαστικής νυκτερινής ενεργείας σας κατά ΠΛΑΤΥ κατά νύκτα 20/21 και υποβάλατε σχετικάς προτάσεις μέχρι μεσημβρίας αύριον(.)

Ακριβές αντίγραφον ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Δ.Κ.Β. - 22 Ταξ. 19 20 00
ΚΟΙΝ: Α1 - ΧV - ΓΕΣ/Α1

Α.Α.Π. 1133 (.) Λόγω επιτακτικών αναγκών επάνοδος Μοιρών Καταδρομών περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ αναβάλλεται μέχρι νεωτέρας Δ/γής (.) Διάταξις: ανά μίαν Μοίραν εις Βορείους και Νοτίους κλιτείς ΒΙΤΣΙ (.)

Ακριβές αντίγραφον ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

(η) Ε χ θ ρ ό ς

Διεπιστώθη ότι εις τον αγώνα περί ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ η 103 Ταξ/χία ενισχύθη δι' ενός Λόχου εξ εκάστου των τριών Ταγ/των της εις ΓΙΑΜΑΤΑ - ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ 14 Κ.Σ. Ταξ/χίας υπό του Τάγματος ΣΟΦΙΑΝΟΥ της 16 Κ.Σ. Ταξ/χίας (της ευρισκομένης προ της Χ Μερ/χίας) και εξ ενός Τάγματος (ΚΙΤΣΕΛΗ) της 18 Ταξ/χίας. Επί πλέον ότι ενισχύθη υπό του ιππικού ΝΕΣΤΟΡΟΣ.

51. 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Καταδρομείς

- Ουδέν αξιόλογον

- Την 0210 ώραν η Δ.Κ.Β. υπέβαλεν την Α.Π. 5508/36 αναφοράν περί αδυνάτου εκτελέσεως του διαταχθέντος υπό του Σ.Στρατού εγχειρήματος.

- Την 0820 ώραν την Α.Π. 5508/37 αναφοράν περί της καταστάσεως των Μ.Κ. και ανάγκης επανόδου των εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Δ.Κ.Β. Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Δ.Δ.Κ. 200820
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ

5508/370 (.) Οι οπλίται ΚΑΝΑΚΗΣ Γ. ΜΠΕΛΙΛΟΓΛΟΥ ΚΟΚΚΑΔΗΣ ΔΗΜ. ΤΣΕΡΤΟΣ Δ. και ΣΟΥΛΙΟΣ Κ. της ΒΜΚ προσεβλήθησαν υπό ΚΡΥΟΠΑΓΗΜΑΤΩΝ (.) ΄Απαντες λοιποί Αξ/κοί και οπλίται ευρισκόμεθα από τετραημέρου επί ΒΙΤΣΙ και ΜΑΓΚΟΒΙΤΣΙ άνευ κλινοσκεπάσματος και αντισχοίνου και διετάχθημεν να παραμείνωμεν μέχρι νεωτέρας Δ/γής κατόπιν εντονωτάτων σκληρών

αγώνων 60 ωρών καίτοι η 22 Ταξ/χία εγκατεστάθη από χθές επί των υψωμάτων(.) Υπί δριμύ ψύχος η έλλειψις θερμού συσσιτίου οι 97 εκτός μάχης άνδρες τους οποίους έχομεν, συντελούν εις το να καταρρέη ταχέως η αξία του τμήματος (.) Μετά τινας ημέρας αντί τμήματος σφρίγοντος και ετοίμου διά τολμηράς ενεργείας θα έχωμεν μάζαν ανθρώπων ασθενούντων και εχόντων ανάγκην μακράς αναπαύσεως και ανασυγκροτήσεως (.) Φέρων ευθύνην έναντι υμών διά τας νεωστί ανασυγκροτηθείσας ταύτας Μοίρας παρακαλώ ενεργήσατε ταχέως (.)

Ακριβές αντίγραφον

(β) XV Μερ/χίαν

Την 0400 ώραν παρηνοχλήθη υπό Συμ/τών η ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ.

- Από της νυκτός ήρξατο η επιθετική ενέργεια από ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ προς ΚΑΜΙΝΟ. Μετά ανατροπήν εχθρικού φυλακίου εις (Ν.5554), τα τμήματα προσεπάθησαν να ανέλθωσιν επί του αντερείσματος πλην όμως καθηλώθησαν υπό ισχυρών πυρών του εχθρού εις (Ν.547542). Επανειλημμέναι προσπάθειαι δι' όλης της ημέρας υποστηριζόμεναι υπό πυρών πυρ/κού και αεροπορίας δεν έσχον αποτελέσματα. Έτερα τμήματα ενήργησαν από ΠΡΑΣΕΚΑ προς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ άνευ αποτελέσματος.

(γ) ΙΙ Μερ/χία

Τμήματα της 3 Ταξ/χίας συνέχισαν από πρωίας την προσπάθειάν των προς κατάληψιν του ΠΛΑΤΥ. Δύο προσπάθειαι, παρά την υποστήριξιν του πυρ/κού και της Αεροπορίας, δεν επέτυχον την κατάληψιν του υψώματος ΠΛΑΤΥ. Τέλος Τρίτη τοιαύτη επέτυχε τούτο περί την 1730 ώραν. Οι Κ.Σ. συμπτυσσόμενοι προς ΚΡΕΣΤΟ προσεβάλλοντο λίαν δραστικώς διά πυρ/κού και αεροπορίας, πλην όμως η Μερ/χία παρά την σαφή αποστολήν εκ μέρους του Σ.Στρατού, δεν συνέχισεν την προσπάθειάν της διά την κατάληψιν του ΚΡΕΣΤΟ.

Την 1800 ώραν υπέβαλεν την 21285 αναφοράν δι' ης αναφέρει κατάληψιν ΠΛΑΤΥ και υπόσχεται να χαρίση και άλλας νίκας.

(δ) Χ Μερ/χία

Ουδέν αξιόλογον.

(ε) Διαταγή ΓΕΣ

Εξεδόθη η ύπ' αριθμ. Α.Α.Π. 228798 Δ/γή περί εκκαθαρίσεως του ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΥ και ΒΟΥΡΙΝΟΥ από συγκεντρωθέντας εκεί Κ.Σ.

(στ) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Το ΣΣ εξέδωκε τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την 0230 ώραν τη Α.Α.Π. 1135 προς την ΙΙ Μερ/χίαν περί συνεχίσεως της προσπαθείας προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ - ΚΡΕΣΤΟ.
- Την 1045 ώραν την Α.Α.Π. 1136 αναφοράν προς ΓΕΣ περί ελλείψεως επιθετικού πνεύματος εις Μονάδας ΙΙ και XV Μερ/χιών.
- Την 1150 ώραν την Α.Π. 9903 Δ/γήν προς τας Μερ/χίας περί εκμεταλλεύσεως των βολών πυρ/κού παρά την γιγνομένην σπατάλην.
- Την 1200 ώραν την Α.Π. 9904 Δ/γήν προς την XV Μερ/χίαν ίνα εκπέμψη αναγνώρισιν προς ΒΕΡΜΠΙΣΤΑΝ (Ν.62470) κατόπιν της παρενοχλήσεως της ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ.
- Την 1235 ώραν την Α.Α.Π. 1138 προς την ΙΙ Μερ/χίαν ίνα η 21 Ταξ/χία πιέζη συνεχώς από ΚΟΥΚΛΟΥΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1685.
- Την Α.Α.Π. 1139 Δ/γήν προς την XV Μερ/χίαν περί της αδρανείας του 614 Τ.Π. κατά την σημερινήν επιθετικήν ενέργειαν.
- Την 1600 ώραν την Α.Α.Π. 1142 Δ/γήν περί διαθέσεως εις ΙΙ Μερ/χίαν και της 142 Μ.Ο.Π.
- Την 1820 ώραν την Α.Α.Π. Δ/γήν περί λήψεως μέτρων κατά πιθανών αντεπιθέσεων του εχθρού.
- Την 1845 ώραν την Α.Α.Π. 1144 Δ/γήν περί εξασφαλίσεως του ΠΛΑΤΥ.

- Την 2000 ώραν την Α.Α.Π. 1145 περί των αποστολών των Μερ/χιών δι' αύριον ως εξής:

ΑΠΟ : Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο.Π.
ΠΡΟΣ: Δ/τάς ΙΙ & XV Μερ. 20 20 00
ΚΟΙΝ: Α1 - ΓΕΣ/Α1 - ΒΣΑ - ΑΣΑ

Α.Α.Π. 1145 (.) Δι αύριον διατάσσω τα κάτωθι ;

(α) ΙΙ Μερ/χία ευρύνη κατοχήν ΠΛΑΤΥ διά καταλήψεως ΚΡΕΣΤΟ και ανωνύμου Β.Δ. τούτου και εδραιωθή σταθερώς επ' αυτών(.)

(β) XV Μερ/χία αναδιοργανούσα δυνάμεις της άρξηται προοδευτικώς αντικαταστάσεως Ταξ/χίας ήτις συμφώνως προγενεστέρας Δ/γής μου επανέρχεται ΙΙ Μερ/χίαν της οποίας Νότιον όριον ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.570566) (ναι) (.)

Ακριβές αντίγαφον ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

52.- 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) 22 Ταξ/χία
Το 509 Τ.Π. από μεσημβρίας εκινήθη εις ΓΚΛΑΒΑΤΑΝ.

(β) XV Μερ/χία
Κατά παρελθούσαν νύκτα παρηνοχλήθησαν τμήματα απί ΚΡΟΥΣΙΑ και ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ. Συμ/ται πειραθέντες διά βώσιν προς ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ εκ ΒΙΤΣΙ διά ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ κατεδιώχθησαν.
Επιθετική αναγνώρισις προς ΒΕΡΜΠΙΣΤΑΝ ανέτρεψεν συμ/τας εις ΜΝΗΜΑ ΓΙΑΝΝΗ (Ν.6150) βληθείσα εν συνεχεία κατά κίνησίν της εκ ΤΣΕΡΝΟ ΝΙΒΑ (Ν.613497).
Επιθετική αναγνώρισις προς υψ. 1183 (Ν.485520) εβλήθη εκείθεν διά πυρών Πεζικού.
Η Μερ/χία εξέδωκεν την Α.Α.Π. 4069/21.10.1948 Δ/γήν περί διατάξεως και αποστολών μονάδων της εν τη καθορισθείση Ζώνη της έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Επιχ/σεις ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΠΡΟΣ: 45, 61, 73 Ταξ/Α1 XV ΜΕΡ/ΧΙΑ/ΑΑΠ 4069/Α1
580 Δ.Ν., 494 Τ.Δ. Σ.Τ.Γ. 917 Τη 21.10.1948
ΚΟΙΝ: Χ - ΙΙ Μερ/Α1, ΤΣ Β΄ΣΣ/Α1

Σχετική Α.Α.Π. 1140 και 1141 /20.10.48 Σ.Στρατού.

1.- Αποστολή Μερ/χίας:

(α) Η διατήρησις της τοποθεσίας προσωρινώς ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΓΚΟΛΙΝΑ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ - ΚΡΟΥΣΣΙΑ - ΚΑΖΑΝΙ.

(β) Ετοιμότης αναλήψεως επιθετικών ενεργειών.

2.- Τομεύς Μερ/χίας:

(α) Αριστερόν (δυτικώς) ΚΡΟΥΣΣΙΑ - ΑΓ.ΤΡΙΑΣ (εις Χ Μερ/χίαν)

(β) Δεξιόν (ανατολικώς) Αυχήν ΡΟΓΓΟΥΣ (ΙΙ Μερ.) - ΒΙΤΣΙ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ (XV Μερ.)

3.- ΄Ορια Ταξ/χιών

(α) Μεταξύ 45 και 73 Ταξ/χιών: ύψ. 1341 (Ν.475511) (73 Ταξ) ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ - ΚΕΦΑΛΑΡΙ (45 Ταξ.).

(β) Μεταξύ 61 και 45 Ταξ/χιών: ΒΑΡΟΣ (Ν.5251) - ΚΟΝΤΟΡΩΠΙ (45 Ταξ.).

4.- Αποστολαί Ταξ/χιών

(α) 73 Ταξ/χία: Εξασφάλισις τοποθεσίας ΚΡΟΥΣΙΑ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ύψ. 1341 με ζωτικόν χώρον ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΚΑΖΑΝΙ.

(β) 61 Ταξ/χία: Εξασφάλισις του συγκροτήματος ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ - ΓΚΟΛΙΝΑ με ζωτικούς χώρους ΒΙΤΣΙ - ΓΚΟΛΙΝΑ.
Απαγόρευσις διεισδύσεως συμ/τών από Νότου.

(γ) 45 Ταξιαρχία: (μείον Τάγμα)

-ι- Εξασφάλισις ΒΑΡΟΥΣ (Ν.5251) και απόφραξις βαθείας γραμμής ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ δι' εγκαταστάσεως τμημάτων επί υψ. 948 (Ν.490493) - (Ν.480505).

-ιι- Διάθεσις Λόχου εις ΒΙΓΛΑΝ και Λόχου ως στήριγμα πυρ/κού εις (Ν.478477).

5.- Σημεία Συνδέσμου:
Μεταξύ 45 - 61 Ταξ/χιών: ΛΙΟΝΤΑ δι' αποστολής περιπόλου εκ μέρους της 45 Ταξ/χίας.

6.- Συμπληρωματικά Μέσα:
Ανά μία Διμοιρία πολ/λων εις εκάστην Ταξ./χίαν.

7.- Εφεδρεία Μερ/χίας
- Τάγμα 45 Ταξ/χίας περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ.
- 715 Λ.Μηχ/κού με αποστολάς ως ειδικαί δ/γαί.

8.- Υποστήριξις:

(α) Π υ ρ / κ ό ν
- 61 Ταξ/χία: 143 Μ.Ο.Π.
- 73 Ταξ/χία: 145 Μ.Ο.Π. μείον ουρ/χία συν πυρ/χία 101 Σ.Π.Π.
- 45 Ταξ/χία: Πυρ/χία 145 Μ.Ο.Π.
- Συνόλου: Μοίρα 105 Σ.Π.Π. και Ουλαμός 101 Σ.Π.Π. με συνατότητα επεμβάσεως υπέρ 61 Ταξ/χίας, μέχρι μετώπου προ ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ, υπέρ 73 και 45 Ταξ/χιών.

9.- Επικοινωνίαι:

(α) Σ.Δ.
- Μερ/χίας: ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ (Ν.455450)
- 45 Ταξ/χίας: Περιοχή ΤΕΙΧΕΙΟ.
- 73 Ταξ./χίας: ΚΑΖΑΝΙ.
- 61 Ταξ./χίας: ύψ. 1382 (Ν.480498).

(β) Διαβιβάσεις:
- Τηλ/και επικοινωνίαι: Μέχρι Σ.Δ. Ταγμάτων μερίμνη 494 Τ.Δ.
- Ασύρματοι: Η ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.

10.- Πέρας νέας διατάξεως η 23 τρέχοντος.

11.- Αναφέρατε λήψιν.

Χ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ
Ακριβές αντίγραφον Υποστράτηγος - Διοικητής

(γ) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α
Κατά την νύκτα 20/21 απεκρούσθησαν εχθρικαί ενέργειαι κατά ΠΛΑΤΥ.
Κατά την ημέραν ουδεμία αξιόλογος δράσις της Μερ/χίας, ουδαμώς εκμεταλλευθείσης επιτυχίαν ΠΛΑΤΥ διά κατάληψιν τουλάχιστον ύψ. ΚΡΕΣΤΟ ως ρητή δ/γή του

Σ.Στρατού. Ηρκέσθη απλώς εις το να διαπιστώση την ισχυράν, ως ανέφερεν, κατοχήν τούτου ως και του υψώματος αμέσως Β.Δ. ΠΛΑΤΥ.

Την 1005 ώραν η Μερ/χία υπέβαλεν εις το Σ.Στρατού την Α.Π. 3758 αναφοράν της περί συνεχίσεως της επιχειρήσεως μετά 2ήμερον.

(δ) Χ Μ ε ρ / χ ί α

Ουδέν αξιόλογον.

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Την 0530 ώραν διά της Α.Α.Π. 1146 Δ/γής του διέταξεν ίνα αι Μ.Καταδρομών συγκεντρωθώσιν εντός της σήμερον εις τον χώρον καταβλισμού των εις ΜΑΝΙΑΚΟΥΣ (Ν.4458).

Την 1930 ώραν τη Α.Π. 9937 Δ/γήν προς την ΙΙ Μερ/χίαν ίνα διευρρύνη την οδόν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - ΚΟΥΛΑ ώστε να καταστή βατή εις αυτοκίνητα 3 τόννων.

Την 2200 ώραν την Α.Π. 9936 Δ/γήν προς την ΙΙ Μερ/χίαν δι' αύριον βελτίωσις κατεχομένων θέσεων και ανασυγκρότησις Μονάδων (.) ΚΡΕΣΤΟ δέον οπωσδήποτε να κατέχεται (.)

(στ) Αποφάσεις ΓΕΣ

Απεφασίσθη η αναστολή των ευρέων επιθετικών επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ.

53.- 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α

Απώλειαι κατά τον αγώνα επί ΠΛΑΤΥ. Ημετέρων: Ν.Α. 2 - Τ.Α. 3 - Ν.Ο. 6 - Τ.Ο. 39. Συμ/τών: Ν.Ε. 38 - Σ.Σ. 7 Συνελέγησαν 20 κιβώτια πυρ/κών όλμων, 51 τυφέκια, 18 μπρέν, 24000 φυσίγγια, 1 μυδράλλιον, 20 μπαζούκας, 420 χειρ/δες, έν τηλέφωνον.

Κατά την νύκτα 21/22 απεκρούσθη εχθρική ενέργεια κατά ΠΛΑΤΥ.

Παρενοχλήθησαν τμήματα επί ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.465685) - ΠΛΑΚΑ (Ν.4937) και ΚΟΥΛΑ (Ν.557587) ως και επί ύψ. 1695 (Ν.518669).

Η Μερ/χία διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 3805 αναφέρει ως ανέφικτον κατάληψιν ΚΡΕΣΤΟ, αλλά και επικίνδυνον.

Την 1740 ώραν την Α.Π. 3773 Δ/γήν της περί ενάρξεως επιχειρήσεως από 0830 ώρας της 23 Οκτωβρίου και καθορίζει αποστολάς προς κατάληψιν ΚΡΕΣΤΟ - ανωνύμου ΠΛΑΤΥ κ.λ.π. ως εξής:

ΑΠΟ: ΙΙ Μερ/χία/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: 3ην, 22, 21 Ταξ/χίας 22 17 40
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ, 35 Ταξ/χίαν

Α.Π. 3773. Από 0830 ώρας αύριον θα εκτελεσθή επιχείρησις ως η υπ' αριθμ. Α.Π. 3759 Δ/γή Μ.Ο.Υ. Η επιχ/σις αύτη θα διευθύνεται υπό της 3ης Ταξ/χίας και θα παρακολουθήται υπό του Δ/τού 22 Ταξ/χίας διά την πλήρη τούτου ενημέρωσιν επί της τακτικής καταστάσεως ως επίσης και επί της αποστολής του 507 Τάγματος. Ο Δ/τής 22 Ταξ/χίας αφικνούμενος εντός της σήμερον εις Σ.Δ. ως η υπ’ αριθμ. Α.Π. 3737 Δ/γή μου να έλθη εις άμεσον επαφήν μετά Δ/τού 3ης Ταξ/χίας προς ρύθμισιν λεπτομερειών. Από πρωίας 24 τρέχοντος ο Δ/τής της 22 Ταξ/χίας αναλαμβάνει προσωρινώς την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων της Ταξ/χίας του με την κάτωθι αποστολήν έχων εις την διάθεσίν του 2 Τάγματα 507 και 508. Εκμεταλλευομένη επιτυχίαν της 3ης Ταξ/χίας εκκαθαρίζουσα και εδραιουμένη επί ΚΡΕΣΤΟ (Ν.540590) και ανώνυμον ΠΛΑΤΥ (Ν.540598) να επιτεθή διά των απαραιτήτων δυνάμεων προς κατάληψιν ύψ. 1685 (Ν.511613) εν συνδυασμών με παρομοίαν τοιαύτην ενέργειαν της 21 Ταξ/χίας.

21 Ταξ/χία οργανώνουσα ισχυράν βάσιν πυρός επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ και καλυπτομένη εκ της κατευθύνσεως ΠΟΛΕΝΑΤΑ να επιτεθή προς κατάληψιν ύψ. 1685 (Ν.511513) συνδυάζουσα ενέργειάν της με 22 Ταξ/χίαν ως ανωτέρω εκτίθεται. Η Ταξ/χία αύτη να είναι έτοιμη να επιτεθή από πρωίας 24 τρέχοντος και κατόπιν Δ/γής Μερ/χίας και τούτο διότι δέον να προηγηθή η εκκαθάρισις ΚΡΕΣΤΟ και ανωνύμου ΠΛΑΤΥ υπό 22 Ταξ/χίας. Πυρ/κόν. Κατά πρώτον λόγον υποστήριξις ενεργείας 3ης Ταξ/χίας εκ ΚΡΕΣΤΟ και ανωνύμου ΠΛΑΤΥ και κατά δεύτερον λόγον υποστήριξις ενεργειών 21 και 22 Ταξ/χιών επί ύψ. 1685. ΄Εστω τέλος ότι ευθύς ως καταληφθή το ύψωμα 1685 θα

εγκατασταθώσιν επί τούτου δυνάμεις της 21 Ταξ/χίας η δε 22 Ταξ.χία ανασυγκροτουμένη και (7987) προσαρμόζουσα διάταξίν της να είναι ετοίμη τη Δ/γή της Μερ/χίας να επιτεθή εν τη κατευθύνσει ΚΡΕΣΤΟ - ΠΡΕΖΑ (Ν.522578) ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.500570) ΡΟΤΟ (Ν.475564) εν συνδυασμώ με παρομοίαν ενέργειαν XV Μερ/χίας.

Ακριβές αντίγραφον ΜΕΡΑΡΧΟΣ

(β) XV Μ ε ρ / χ ί α
Κατά την νύκτα παρηνοχλήθησαν τμήματα επί ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ και ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.

(γ) X Μ ε ρ / χ ί α
Ουδέν αξιόλογον.

(δ) Διαταγαί ΓΕΣ
Η υπ' αριθμ. Α.Α.Π. 228940/22.10.1948 Δ/γή ΓΕΣ έχουσα ούτω:

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ — ΔΙ' ΑΞ/ΚΟΥ
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄Σ.Στρατού — ΠΡΟΤΕΡ. ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ - Β΄ Υπαρ/γός ΓΕΣ — ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Β.Σ.Α. - Σ.Ο.Η.Π.Ε./Κλ. Επιχ. — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1-
ΒΣΤ 902/22.10.1948
Αριθ. 228940/Φ. 4009/34

Σχετικαί 228130/12.10.48 & 228141/17.10.48 Διαταγαί ΓΕΣ

1.- Κατόπιν της διαπιστωθείσης και υπό του υποφαινομένου, κατά την επίσκεψίν μου την 21-22/10/1948 εις Τ.Σ./Β΄ΣΣ, ελλείψεως μαχητικότητος εις την XV Μερ/χίαν, καθορίζω τα κάτωθι:

(α) Το Β΄ΣΣ θα εξακολουθήση με την ήδη διάταξίν του την προσπάθειάν του όπως ολοκληρώση τον περιωρισμένον αντικειμενικόν του σκοπόν (αποκοπή θύλακος ΒΙΤΣΙ) μέχρι 29 τρέχοντος.

Η ενέργειά του διά την δευτέραν φάσιν (κατάληψις ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ) θα συνεχισθή εις περίπτωσιν ευνοϊκών συνθηκών.

(β) Από 29 τρέχοντος θα αναπροσαρμοσθή η διάταξις του Σ.Σ. με βάσιν την τήρησιν εις τον τομέα ΒΙΤΣΙ των ΙΙ και X Μερ/χιών, δι' ων θα συνεχισθή επιθετική δραστηριότης προς βελτίωσιν των θέσεών μας και συνεχή φθοράν των συμ/τών.

(γ) Η XV Μερ/χία αποσυρομένη θα κινηθή διά περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ όπου θα ανασυγκροτηθή και εκπαιδευθή.

Η συγκέντρωσίς της εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ δέον να έχη πραγματοποιηθή ανυπερθέτως εντός της πρώτης εβδομάδος Ν/βρίου ειδικαί Δ/γαί θα εκδοθούν διά την ανασυγκρότησιν και εκπαίδευσιν.

2.- Εκ παραλλήλου προς τας επιθετικάς του προσπαθείας, το Σώμα Στρατού θα επιβλέψη όπως ενταθή η αμυντική βελτίωσις των ορμητηρίων εξορμήσεως των μονάδων του, εις τρόπον ώστε να εξασφαλίζωνται ταύτα διά περιωρισμένων δυνάμεων και υπάρχη διαθεσιμότης διά τας επιθετικάς ενεργείας και βελτίωσιν της εκπαιδεύσεως.,

Δεν είναι επιτετραμμένον τα Τμήματα, όταν δεν ενεργούν επιθετικώς να παραμένουν εις τα ορμητήριά των εν αδρανεία και ανεπτυγμένα.

Θα πρέπει τα ορμητήρια καλώς οργανωμένα αμυντικώς, να εξασφαλίζωνται διά μικρών φρουρών, αντικαθισταμένων συνεχώς, ώστε αι υπόλοιποι δυνάμεις να ασχολώνται εις εκπαίδευσιν και ψυχαγωγίαν.

Μία τοιαύτη αξιέπαινος προσπάθεια διεπιστώθη εσχάτως εις την X Μερ/χίαν.

3.- Τέλος εφιστώμεν ιδιαιτέρως την προσοχήν των παραληπτών της παρούσης:

(α) Όπως τηρηθή απόρρητος μέχρι της ημερομηνίας εκτελέσεως η απόσυρσις της XV Μερ/χίας και

(β) Όπως αποφευχθή παντί τρόπω η έννοια ότι διά της αναπροσαρμογής της διατάξεως αναστέλλονται αι επιθετικαί ενέργειαι εις ΒΙΤΣΙ.

Το πνεύμα της παρούσης δέον να κατανοηθή επακριβώς.
Ο όλος χειρισμός να αποβλέπει εις την εξυπηρέτησιν των Εθνικών συμφερόντων.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Διά την ακρίβειαν — Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού
Η
Δ/σις Α1/ΓΕΣ

- Η Α.Π. 288939 περί τρόπου ενεργείας 41 Ταξ/χίας (ΙΧ Μερ/χίας) ενεργούσης εν τη ζώνη του Σ.Στρατού έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 — Ο.Π.
ΠΡΟΣ: 41 Ταξ/χίαν - Α΄ΣΣ — 22 20 15
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ

Α.Π. 228939/Φ.4009/3. Εν συνεχεία 228798/20.10.1948 Δ/γής ΓΕΣ. Επί Α.Π. 1381/210900 σήματος 41 Ταξ/χίας.

Παρερμηνεία αποστολής 41 Ταξ/χίας. Παρουσία 41 Ταξ/χίας υπ' όψιν περιοχήν επεβλήθη προς δίωξιν των εν τη ζώνη ταύτη συμ/τών. ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΙΣ Ταξ/χίας κατά μικρά Τμήματα προς ασφάλειαν κατοικουμένων τόπων αντεδείκνυται. Ασφάλεια συγκοινωνιών και κατοικουμένων τόπων ΕΠΙΤΕΥΧΘΗ διά κινήσεως ομάδων κρούσεως προς συνεχή δίωξιν συμ/τών. Α΄ΣΣ παρακαλείται εκδώση αναγκαίας οδηγίας προς εκπλήρωσιν αποστολής Ταξ/χίας. ΓΕΣ έχει απαίτησιν όπως Ταξ/χία έχει δυνατότητα κινήσεως ως ομάδος κρούσεως προς παροχήν βοηθείας και εκτός ζώνης της. Αναφέρατε ληφθησόμενα μέτρα και γνωρίσατε Β΄ΣΣ διά ποίας δυνάμεως δύναται Ταξ/χία εάν παραστή ανάγκη βοηθήση τούτο γειτονικήν ζώνην.

Ακριβές αντίγραφον — ΓΙΑΝΤΖΗΣ

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού.
Εξέδωκε τας κάτωθι Δ/γάς

- Την 13.30 ώραν την Α.Π. 958 διαταγήν προς τας Μερ/χίας περί παρατηρηθείσης αναμίξεως λόγω αναγκών αγώνος των Μονάδων και ήτις να εκλείψη το ταχύτερον.

- Την 1930 ώραν την Α.Α.Π. 1140 Δ/γήν έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 — Ο.Ν.
ΠΡΟΣ: Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας — 22 20 30
ΚΟΙΝ: Α1 - ΓΕΣ/Α1 - Α9 -
XV Μερ. - Α8
Α.Α.Π. 1148

Καθορίζω κατωτέρω διαδοχικάς αποστολάς της Μερ/χίας

(α) Κατάληψις υψ. 1685 (Ν.542613) και του ανωνύμου μεταξύ του υψώματος τούτου και του ΠΛΑΤΥ.

(β) Εν συνεχεία κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν. 498620).

(γ) Επίθεσις εν τη κατευθύνσει ΚΡΕΣΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ προς κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑ εν συνδυασμώ με επίθεσιν XV Μερ. εν τη κατευθύνσει ΠΡΑΣΕΚΑ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ - ΡΟΤΟ.

Μερ/χία περατούσα ταχέως ανασυγκρότησιν Μονάδων της άρξηται.

(α) Μέρους αποστολής από πρωίας 24 Οκτωβρίου (.) Διά λοιπάς θα διαταχθή προσεχώς (.)

Υπομιμνήσκω προγενεστέρας Δ/γάς περί ενεργείας αιφνιδιαστικώς δι' υπερκεράσεων και διεισδύσεων αποφευγομένων ενεργειών κατά μέτωπον αίτινες απεδείχθησαν άγονοι.

Ακριβές αντίγραφον — Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Ο Α/ΓΕΣ μετέβη εις Τ.Σ./Β΄ΣΣ

54.- 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α

Ο εχθρός ενισχυθείς ενήργησεν από 0200 επίθεσιν εξ Α. διά ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ και εκ Δυσμών και κατέλαβεν την 0600 ώραν το ύψωμα ΚΟΥΛΑ και εν συνεχεία την 0730 ώραν το ύψωμα ΠΛΑΤΥ. Τα 502 και 504 Τ.Π. συνεπτύχθησαν προς την περιοχήν ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, το 509 Τάγμα (μείον Λόχος) ευρίσκεται επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ και διετάχθη η ενίσχυσίς του διά μιάς Μ. Καταδρομών.

Η Μερ/χία ανέφερεν περί των ανωτέρω γεγονότων διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 3808 αναφοράς της την 2000 ώραν.

Την 0645 ώραν υπέβαλεν την Α.Π. 3798 αναφοράν έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: ΙΙ Μερ/χίαν/Α1 — Ο.Ν.
ΠΡΟΣ: Β΄ΣΣ — 23 06 45
ΚΟΙΝ: XV Μερ/χία

Α.Π. 3798. ΚΟΥΛΑ (Ν.547594) τελικώς εις χείρας συμ/τών. Ημέτερα τμήματα αγωνιζόμενα επί ταύτης συνεπτύχθησαν προς ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ. Διλοχία 507 τάγματος κινηθείσα εντός νυκτός προς ΚΟΥΛΑ δεν ηδυνήθη να φθάση επί αντικειμενικού σκοπού λόγω αντιστάσεως του εχθρού και τραυματισμού απάντων σχεδόν αξ/κών Διλοχίας ταύτης. Τελικώς διλοχία ανετράπη. ΠΛΑΤΥ κατέχεται υφ' ημών. Μερ/χία ανασυγκροτούσα δυνάμεις της ισχυροποιείται επί ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ. Κατάστασις γενική κρίσιμος. Παρακαλώ μοίρα ΛΟΚ κινηθή από ΓΚΛΑΒΑΤΑ προς ΚΟΥΛΑ. Συμ/ται πιέζουν και εκ των Νότων τμήματα Μερ/χίας εκ της κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΥΔΡΟΥΣΗΣ.

Ακριβές αντίγραφον — ΜΕΡΑΡΧΟΣ

- Την 1945 ώραν υπέβαλεν την υπ' αριθμ. Α.Π. 3809 αναφοράν της έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./ΙΙ Μερ./Α1 — Ο
ΠΡΟΣ: 61 Ταξ/χία - Α1 — 231945
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1 - XV Μερ.-
509 Τάγμα - 22 Ταξ.
Α.Π. 3809(.)

Δι' Α.Π. 1308/23.10.1948 αναφοράς του 509 Τάγματος αναφέρει(.)

Κατάστασις Τάγματος αποβαίνει σοβαρά λόγω μη υπάρξεως διάθεσίν μου τμήματος προς ενεργητικήν άμυναν ιδίως μετά ανατροπήν του επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ Λόχου Τάγματος και μείωσιν τούτου προς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ (.)

Ανάγκη Τάγμα κατόπιν ανωτέρω ενισχυθή προς εκπλήρωσιν αποστολής του (.) 509 Τάγμα προς ο κοινοποιείται παρούσα μου γνωρίζεται α) Λόχος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ συμπτυχθείς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ευρίσκεται μετά ημών και αποσταλή αυτώ ευθύς μετά ανασυγκρότησίν του μέσω ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (.) β) Γραμμή φιλίων ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ - ΟΣΤΡΕΒΟ ύψ. 11-4 ΤΣΟΥΚΑ (.) γ) Βαρύ πυρ/κόν διετάχθη εκτελή εις πρώτην αίτησιν υμών ανασχετικά πυρά επί (Ν.584570) - (Ν.570571) και (Ν.582575) ύψ. 1619(.)

Ακριβές αντίγραφον — ΜΕΡΑΡΧΟΣ

- Εκοινοποίησεν εις το ΣΣ τη Α.Π. 3801 Δ/γήν της έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./ΙΙ Μερ./Α1 Ο
ΠΡΟΣ: 3 - 22 Ταξ/χίας 23 12 00
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ - Α1 - 21 - 33 Ταξ.
Α.Π. 3801 (.)
Σχετική Α.Α.Π. 1153/231200 Δ/γής Τ.Σ. /Β΄ΣΣ (.)

Κατόπιν της εξελιχθείσης καταστάσεως αι Ταξ/χίαι θα αναπροσαρμόσωσι την διάταξίν των ως κάτωθι (.) 3 Ταξ/χία να συγκεντρώση τα Τάγματά της εις ΣΚΟΠΙΑ (.) Προβαίνουσα εις ταχυτάτην ανασυγκρότησιν τούτων (504502) (.) Ταξ/χία ούτω από της πρώτης στιγμής να εγκαταστήση φυλάκια ισχυρά επί αντερείσματος από (Ν.570670) μέχρι (Ν.605865) (.) 22 Ταξ/χία (.) Καλύπτουσα την όλην σύμπτυξιν της 3ης Ταξιαρχίας και των ιδίων δυνάμεων διά του 508 Τάγματος και του Λόχου Καταδρομών να αχθή εις περιοχήν Βορείως ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ προβαίνουσα εις ταχυτάτην ανασυγκρότησιν (.) Το 508 Τάγμα να εγκατασταθή από ΟΣΤΡΕΒΟΝ (ναι) μέχρι ΤΣΟΥΚΑΣ (ναι) και να συνδεθή δυτικώς με το εις ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ τμήμα της 21 Ταξ/χίας (.) Πυρ/κόν (.) Από λήψεως θα μετακινηθή εις περιοχήν αμέσως Δυτικώς ΦΛΩΡΙΝΗΣ εις ας θέσεις ευρίσκετο και πρότερον (.) Να εξασφαλισθή η παρατήρησις επί ΟΣΤΡΕΒΟΥ και ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ, εις τρόπον ώστε να υποστηρίζεται ολόκληρος η Νοτία πλευρά της Μερ/χίας. Η 142 Μ.Ο.Π. να ταχθή εις περιοχήν ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩΣ προς προφορικάς μου οδηγίας.

21 Ταξ/χία (.) Να διατηρήση την γραμμήν ως έχει αμετάβλητον επί πλέον δε να διατηρήση και τμήμα επί ΣΤΡΑΒΕΡΙΚΙ (.)
Εκτέλεσις άμεσος.

Ακριβές ανίγραφον ΜΕΡΑΡΧΟΣ

- Την Α.Π. 3804 αναφοράν δι' ης αναφέρει ότι το 509 Τ.Π. αναφέρει ότι παραμονή Τάγματος επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ άνευ ενισχύσεως θα συνεπάγη καταστροφήν του.

- Απώλειαι Μερ/χίας: Ν.Α. 2 - Τ.Α. 8 - Ν.Ο. 18 - Τ.Ο. 121 - Α.Ο. 34. Εις υλικά δε εμφαίνονται εις Α.Π. 3856 αναφοράν της η οποία έχει ως εξής:

ΑΠΟ: ΙΙ Μερ/χία/Γ1 - Α1 Ο
ΠΡΟΣ: Κ.Σ. - Τ.Σ./Β΄ΣΣ - Α1 - Γ1 25 13 00
ΚΟΙΝ: 3 Ταξ. - 21 - 22 - Α1 - ΙΙ Γ4 (Μερίμνη Β΄ΣΣ)

Α.Π. 3856 κατά επιχειρήσεις νυκτός 22/23 τρέχοντος απωλέσθησαν από τμημάτων 502 - 504 Ταγμάτων Λόχου 509 Τ. και 570 Λόχ. πολυβόλων κάτωθι ελεγχόμενον υλικόν οπλισμού 1) Τυφέκια 229. 2) περίστροφα 5 3) ΤΟΜΣΟΝ 16 4) ΜΠΡΕΝ 28 κατεστράφησαν επί πλέον 7 5) ΓΕΜΙΣΤΗΡΕΣ ΜΠΡΕΝ 488 (.) 6) ΓΕΜΙΣΤΗΡΕΣ ΤΟΜΣΟΝ 500 7) ΄Ολμοι 60 χιλ. 19 8) ΠΙΣΤΟΛΙΑ σηματοδοσίας 14 9) ΔΙΟΠΤΡΑΙ 5 10) ΠΥΞΙΔΕΣ 4 11) ΄Ολμοι 81 χιλ. 1 12) Πολυβόλα ΒΙΚΕΡΣ 4 μετά απάντων εξαρτημάτων και παρελκομένων των τριών καταστραφέντων επί των θέσεων βολής υπό εχθρικών πυρών υλικά διαβιβάσεων ως ειδική αναφορά 455 Τ.Δ.

Ακριβές αντίγραφον ΜΕΡΑΡΧΟΣ

(β) ΧV Μερ/χία

- Παρηνοχλήθησαν κατά την νύκτα τμήματα επί ΚΡΟΥΣΙΑ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ ύψ. 1314 και ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ.
- Επιθετικαί αναγνωρίσεις προς ΚΡΑΝΙΩΝΑ και ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΝ.
- Απεκρούσθη εις εσπερινάς ώρας προσπάθεια συμμοριτών κατά ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ εκ Δυσμών.

(γ) Χ Μ ε ρ / χ ί α
Ουδέν αξιόλογον.

(δ) Διαταγαί ΓΕΣ

- Α.Π. 228975/231135 Δ/γή προσανατολισμού αμφοτέρων των Μ. Καταδρομών προς διατήρησιν ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.
- Α.Π. 228978/23.10.1948 περί εξασφαλίσεως πάση θυσία των ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΓΚΟΛΙΝΑ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ.
- Α.Π. 228977/23.10.1948 Δ/γή προς τον Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας περί αδικαιολογήτου των επί ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ συμβάντων.

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού
Εξέδωκε τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Π. 9971 από 0830 ώρας προς τας XV και Χ Μεραρχίας ίνα προς αντιπερισπασμόν εχθρικής ενεργείας κατά ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑΣ επιτεθώσιν κατά ΡΟΤΟ και ΓΕΡΑΔΙΣΤΑΣ το ταχύτερον.
- Την 0700 ώραν την Α.Α.Π. 1149 αναφοράν προς ΓΕΣ περί εγκρίσεως χρησιμοποιήσεως Μ. Καταδρομών.
- Την 0945 ώραν την Α.Α.Π. 1150 αναφοράν προς ΓΕΣ περί καταλήψεως και ΠΛΑΤΥ ως εξής:

ΑΠΟ: Δ/τήν Β΄ΣΣ — Ο.Ν.
ΠΡΟΣ: Αρχηγόν ΓΕΣ — 23 09 45
ΚΟΙΝ: Α1
Α.Α.Π. 1150

Εχθρός συνεχίσας επιθεσίν του κατέλαβε και ΠΛΑΤΥ (.) Τμήματα συνεπτύχθησαν ουχί ομαλώς (.) Παράκλησις όπως Αρχηγός ΓΕΣ αφιχθή σήμερον ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ λήψιν αποφάσεων (.)

Ακριβές αντίγραφον — Δ/τής

- Την Α.Α.Π. 1151 Δ/γήν έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: — ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ: Α.Κ.Ε. — Τ.Σ./Β΄ΣΣ/ΑΑΠ 1151/Α1
ΚΟΙΝ: Α1 - XV - 61 Ταξ/χία - 508 Τ.Π. - Α8 - Α9 — Σ.Τ.Γ. 904/Α/Τη 23.10.48

Μία Μοίρα Καταδρομών να μεταφερθή αμέσως εις ΜΟΝ. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ δι' αυτοκινήτων. Εκεί θα αναμένη Δ/γάς μου διά περαιτέρω κίνησίν της. Πιθανή χρησιμοποίησις: Προώθησις εις ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΒΙΤΣΙ διά την εξασφάλισιν ΓΚΛΑΒΑΤΑ από τυχόν επεκτάσεως επιθετικής ενεργείας συμ/τών εν τη κατευθύνσει ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΒΙΤΣΙ. Μοίρα έλθη επαφήν μετά 61 Ταξ/χίας ήτις εξασφαλίζει ΒΙΤΣΙ - ΓΚΟΛΙΝΑ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ και με 509 Τ.Π. επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ. Μέριμνα Μοίρας (ανεφοδιασμός κλπ μέσω 61 Ταξ/χίας).

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφον — ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την Α.Α.Π. 1152 Δ/γήν έχουσαν ούτω:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Δ.Κ.Β. - 61 Ταξ.- 509 Τ.Π. - XV Μερ. — 23.10.1948

ΚΟΙΝ: Α1 - Α9
Α.Α.Π. 1152

Εν συνεχεία Α.Α.Π. 1151 σημερινής Δ/γής (.) Η Μοίρα Καταδρομών θα συνεχίση κίνησιν πέραν ΜΟΝΗΣ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ίνα αχθή επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ ης την διατήρησιν να εξασφαλίση τη συνεργασία μετά 509 Τ.Π. όπερ από λήψεως παρούσης θα υπαχθή τακτικώς υπό 61 Ταξ/χίαν (.) Η 61 Ταξ/χία να εξασφαλίση διά των δυνάμεών της οπωσδήποτε το ΒΙΤΣΙ και ΜΑΓΚΟΒΕΤΣ και ν' αντιμετωπίση κάθε ενδεχόμενον από Νότου κατά ΓΚΟΛΙΝΑΣ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑΣ(.)

Ακριβές αντίγραφον ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- Την 1200 ώραν την Α.Α.Π. 1153 προς ΙΙ Μερ/χίαν ίνα κατόπιν της δημιουργηθείσης καταστάσεως εξασφαλίση οπωσδήποτε ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - ΛΙΟΥΤΑΤΟ - ΟΣΤΡΕΒΟ.
- Την Α.Α.Π. 1154 αναφοράν προς ΓΕΣ επί των λαβόντων χώραν γεγονότων ως εξής:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1 23 12 00
ΚΟΙΝ: Β΄ΣΣ/Α1

Α.Α.Π. 1154 (.) Συμ/ται ενισχυθέντες από 0200 ώρας εξ Α. διά ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ και εκ δυσμών κατέλαβον 0600 ώραν ΚΟΥΛΑ και εν συνεχεία 0730 ΠΛΑΤΥ (.) 502 και 504 Τάγματα συνεπτύχθησαν προς περιοχήν ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, 509 Τάγμα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ ενισχύεται διά Μοίρας Καταδρομών (.) Εδόθη Δ/γή εξασφαλίσεως γραμμής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ - ΟΣΤΡΕΒΟΝ προς ανασυγκρότησιν τμημάτων (.) Θλιβερόν γεγονός οφείλεται κατά κρίσιν μου ιδίως εις παντελή έλλειψιν μαχητικότητος (.) Παρουσία υμών σήμερον ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ απαραίτητος (.)

Ακριβές αντίγραφον ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

- Την Α.Α.Π. 1155 από 1230 ώραν αναφοράν προς ΓΕΣ περί αδυνάτου εκτελέσεως χθεσινής αποφάσεως περί επιθετικών ενεργειών.
- Την Α.Α.Π. 1156 εν συνεχεία προς την Α.Α.Π. 1153 προς τον Δ/τήν ΙΙ Μερ/χίας περί εξασφαλίσεως και του υψώματος 1186 (Ν.605608).
- Την Α.Α.Π. 1157 προς τους Δ/τάς XV Μερ. και 61 Ταξ/χίας περί διατηρήσεως ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ - ΒΙΤΣΙ - ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ - ΓΚΟΛΙΝΑ - ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ.
- Την Α.Α.Π. 1158 Δ/γήν περί αφαιρέσεως της Δ/σεως της ΙΙ Μερ/χίας από τον Υποστράτηγος ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛ. και αναθέσεως προσωρινής ταύτης εις τον Ταξίαρχον ΚΑΤΣΟΡΙΔΗΝ ΚΩΝ.
- Την Α.Α.Π. 1159 προς XV Μερ/χίαν επί αναφοράς του 509 Τ.Π. ήτις χαρακτηρίζεται ως στίγμα έχουσαν ως εξής:

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: XV Μερ/χίαν 23 20 00
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./61 Ταξ. -
509 Τ.Π. - ΙΙ Μερ.
1159 (.)

Υπ΄ αριθ. Α.Π. 1309/231300 Σήμα 509 Τάγματος αποτελεί στίγμα διά Διοίκησιν Αξ/κούς και οπλίται, Τάγματος (.) Διατήρησις ΓΚΛΑΒΑΤΑ είναι όχι μόνον η τιμή του Τάγματος αλλά υψίστη Εθνική ανάγκη (.) Τότε μόνον δεν θα δυνηθή Τάγμα να εκτελέση αποστολήν του όταν θα τεθούν εκτός μάχης άπαντες του Τάγματος (.) Ήδη ενισχύθη και διά Μοίρας ΚΑΤΑΔΡΟΜΕΩΝ (.)

Ακριβές αντίγραφον

(στ) Ε χ θ ρ ό ς

Η εντύπωσις περί του εχθρού ενεργήσαντος κατά ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ ήτο η ακόλουθος:

Συμμοριακαί δυνάμεις πλέον Τάγματος προελθούσαι εκ ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ κατέλαβον το ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν. 582576) και ενήργησαν επίθεσιν κατά της ΚΟΥΛΑΣ.

Συγχρόνως η 14 Κ.Σ.Ταξ/χία επετέθη κατά ΚΟΥΛΑΣ από δυσμών από ενός Τάγματος και κατέλαβεν ταύτην.

Τας πρωινάς ώρας επετέθη δι' ετέρου Τάγματος κατά ΠΛΑΤΥ από ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459), υποστηριζόμενον πιθανώς και υπό Τάγματος ΣΟΦΙΑΝΟΥ (16 Κ.Σ. Ταξ/χίας) εξ ανωνύμου (Ν.540595).

55.- 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μ ε ρ / χ ί α

Ουδέν αξιόλογον

(β) XV Μ ε ρ / χ ί α

Ουδέν αξιοσημείωτον

(γ) Χ Μ ε ρ / χ ί α

Κατά την νύκτα παρηνοχλήθησαν τμήματα επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ και ΤΟΥΜΠΑ.

(δ) Καταδρομείς

Ο υ δ έ ν

(ε) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Εξέδωκε τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Π. 12007 ίνα ο εκ ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ εις ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ συμπτυχθείς την 23.10.1948 Λόχος του 509 μεταφερθή εντός της αύριον δι' αυτοκινήτων εις ΚΟΖΑΝΗΝ και εκείθεν μερίμνη Γ1/Σ.Σ. να μεταφερθή εις Τάγμα του.
- Την Α.Π. 1160 Δ/γήν προς ΙΙ Μερ/χίαν ότι λόγω της δημιουργηθείσης καταστάσεως επιβάλλεται η ισχυροποίησις του Σ. στηρίγματος ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ.

56.- 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) Επί μετώπου απασών των Μερ/χιών ουδέν αξιοσημείωτον πλην παρενοχλήσεων τινών.

(β) Καταδρομείς

Υπέβαλεν την 25506/8/77 αναφοράν περί επιχειρήσεως προς κατάληψιν του ΚΑΜΙΝΟ έχουσαν ως εξής:

ΑΠΟ:	Δ.Κ.Β.	Ο
ΠΡΟΣ:	Β΄ΣΣ/Α1	25 18 30

25506/8/77 (.) Προτείνεται επιχείρησις προς κατάληψιν ΚΑΜΙΝΟΥ υπό τμήματος Καταδρομών την έω της 27 τρέχοντος απαραίτητος προϋπόθεσις (.) Τμήμα Πεζικού να ακολουθή και ανέλθη επί του υψώματος τμήμα Καταδρομών εκκενώση αμέσως τοποθεσίαν ομοίως κατά την εκδήλωσιν της ενεργείας να βάλεται δραστικώς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ διά Πυρ/κού και να απειληθή διά κινήσεως Πεζικού (.) Παρακαλώ γνωρίσατε εάν εγκρίνητε προκειμένου οργανώσωμεν λεπτομερώς επιχείρησιν.-

Ακριβές αντίγραφον

(γ) Διαταγαί ΓΕΣ

- Η Α.Α.Π. 229137/25.10.1948 περί αναστολής ολοκλήρου της πρώτης παραγράφου της υπ' αριθμ. Α.Π. 228940/22.10.1948 Δ/γής.
- Η Α.Π. 229086/25.10.1948 έχουσα ούτω:

ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 Ο
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ 25 18 50

Α.Π. 229086/Φ.4009/34 (.)

Απόρρητον (.) Εγκρίνομεν όπως Δ.Κ.Β. ενεργήση επίκαιρον ΚΑΤΑΔΡΟΜΗΝ με σκοπόν φθοράν συμμοριτών και ουχί κατάληψιν εδάφους (.) Τούτον υπό προϋπόθεσιν εξασφαλίσεως οπωσδήποτε (κατεχομένων) θέσεων (.)

Ακριβές αντίγραφον ΓΙΑΤΖΗΣ

- Α.Π. 229137/Φ.4009/25.10.1948 δι' ης αναστέλλεται η απαγγίστρωσις της XV Μ. εκ ΒΙΤΣΙ μέχρι νεωτέρας Δ/γής.

(δ) Ενέργειαι του Σ.Στρατού

Εξέδωκεν τας κάτωθι Δ/γάς:

- Την Α.Α.Π. 1161 αναφοράν προς το ΓΕΣ περί μη δυνατότητος εκτελέσεως πλήρως Α.Π. 228940/22.10.1948 Δ/γής ΓΕΣ ως και περί μη αποσύρσεως της XV Μερ/χίας.

- Την Α.Π. 12028 Δ/γήν έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Γενικαί παρατηρήσεις επί της ασφαλείας των Τμημάτων
ΠΡΟΣ: ΙΙ - Χ - XV Μεραρχίας
ΚΟΙΝ: Α1 - Α8 - Α10

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ - ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Τ.Σ./Β΄ΣΣ/ΑΠ. 12028/Α1
Σ.Τ.Γ. 904/Α/Τη 25.10.1948

Διά την ασφαλή εν τω μέλλοντι διατήρησιν του εδάφους και αποτροπήν οιωνδήποτε αιφνιδιαστικών ενεργειών των συμ/τών να υπομνησθώσι εις απάσας τας Διοικήσεις αι κάτωθι γενικαί παρατηρήσεις:

1.- ΄Αμα τη καταλήψει οιασδήποτε τοποθεσίας να καταρτίζεται αμέσως σχέδιον αμύνης εις το οποίον να καθορίζεται κατ' Οργανικούς δεσμούς η διάταξις των τμημάτων και οι ζωτικοί χώροι αμύνης προς διατήρησίν των πάση θυσία.

Εν συνεχεία να οργανούνται σχέδια πυρός Πεζικού και Πυρ/κού εις τα οποία να καθορίζωνται εν πάση λεπτομερεία άπασαι αι βολαί και ο τρόπος εκτοξεύσεώς των.

2.- Η διάταξις της αμύνης να έχη επαρκές βάθος και να παρέχη ευκολίαν διοικήσεως τόσον από απόψεως επεμβάσεως διά πυρός όσον και διά ταχείαν επέμβασιν εφεδρειών εις περίπτωσιν προσβολής οιουδήποτε σημείου της διατάξεως.

Ειδικώς η τήρησις εφεδρείας δέον να αποτελή γενικήν αρχήν και ουχί δι' ασφάλειαν των Σ.Διοικήσεως, αλλά διά ταχείαν εκδήλωσιν της ισχύος αυτών προς υποστήριξιν των αγωνιζομένων τμημάτων των και συντριβήν του εχθρού.

3.- Η όλη διάταξις των τμημάτων να ή πάντοτε παισσοειδής και εν πνεύματι ολοπλεύρου αμύνης, ώστε αφ' ενός να επιτυγχάνεται αλληλοϋποστήριξις των τμημάτων και πλήρης συνοχή αυτών, αφ' ετέρου δε αποκλείεται η διείσδυσις των συμ/των εντός της κατεχομένης τοποθεσίας γνωστού όντος ότι η κυρία ενέργεια των συμ/τών είναι νυκτερινή και ότι ο αιφνιδιασμός αποτελεί δι' αυτούς το ισχυρότερον όπλον.

4.- Εκάστη θέσις δέον ν' αποτελή ζωτικόν χώρον αμύνης προσφερόμενον επαρκώς διά διεξαγωγήν αμυντικού αγώνος και μη δυνάμενον να προσβληθή αιφνιδιαστικώς. Προς τούτο να εκλέγεται έδαφος κατάλληλον δι' ορμητήριον όπερ να προσφέρεται όσον το δυνατόν καλλίτερον δι' οργάνωσιν συμπαγούς σχεδίου πυρός προς απάσας τας πλευράς.

5.- Οι καταλαμβανόμενοι χώροι να ώσι πάντοτε ανάλογοι των διατιθεμένων δυνάμεων. Τα τμήματα δεν πρέπει να διασπείρωνται επί μεγάλων εκτάσεων με ευρέα μεταξύ των διάκενα ώστε να χάνεται η συνοχή των και προκαλείται το αίσθημα της μονώσεως. Ομοίως δεν πρέπει να συσπειρούνται εις λίαν πυκνήν διάταξιν συνεπαγομένην αφ' ενός δυσκαμψίαν διοικήσεως και αφ' ετέρου αύξησιν απωλειών εις βάρος της συνοχής και μαχητικής των ικανότητος.

6.- Εις εκάστην μονάδα να ορίζεται ωρισμένη ζώνη ελέγχου εν όψει της γενικής της αποστολής και εν συδέσμω μετά των παραπλεύρως προς αυτήν Μονάδων.

7.- Η επαγρύπνησις δέον να ή συνεχής και επί μεγάλου βάθους, ώστε προσέγγισις των συμ/τών να γίνεται εγκαίρως αντιληπτή και αποκλείεται ούτω ο αιφνιδιασμός και η σύγχυσις των τμημάτων.

Προς τούτο αι ενέδραι δέον να εκπέμπωνται εις βάθος και επί σημείων υποχρεωτικής διαβάσεως. Διά τα εν επαφή τμήματα το ήμισυ της δυνάμεως πρέπει να τηρήται εν επιφυλακή. Να ορίζωνται απαραιτήτως Αξ/κοί και Υπαξ/κοί της επαγρυπνήσεως, οίτινες να βεβαιώνται ότι άπαντα τα τμήματα είναι εν εγρηγόρσει και έτοιμα προς απόκρουσιν οιασδήποτε αιφνιδιαστικής ενεργείας των συμ/τών.

8.- Οι οπλίται να μη απομακρύνονται των θεσεών των ούτε να αποχωρίζονται του οπλισμού των. Διά τα εν σταθμεύση τμήματα να απαγορευθή ο συγχρωτισμός των οπλιτών μετά των πολιτών. Προ της επελεύσεως του σκότους άπαντες οι Αξ/κοί και οπλίται δέον να ευρίσκωνται εις τα θέσεις των.

9.- Η αμυντική οργάνωσις να γίνεται πάντοτε επί τη βάσει σχεδίου πυρός, σύντονος και προοδευτική κατά σειράν επείγοντος.

Να μη λησμονήται ότι η καλή οργάνωσις να επιτρέπη την αύξησιν της ισχύος της τοποθεσίας και την μείωσιν της φρουράς αυτής επ' ωφελεία εξοικονομήσεως δυνάμεων διά τας ανάγκας του ελιγμού προς συνέχισιν της συντριβής των συμ/τών.

10.- Το σύστημα της παρατηρήσεως να οργανωθή πλήρως. Παρατηρηταί εις επίκαιρα σημεία ου μόνον παρακολουθούν τας κινήσεις των συμ/τών και ενημερώνουν τας Διοικήσεις, αλλά και επιτρέπουν την κατά την διάρκειαν της ημέρας ανάπαυσιν των λοιπών οπλιτών.

11.- Ιδιαιτέρα σημασία να δοθή εις την κεφαλαιώδη ανάγκην της συνεχούς αναζητήσεως της πληροφορίας επί των εκάστοτε κινήσεων των συμ/των και της στενής ούτω παρακολουθήσεως αυτών, ώστε να αποφευχθή εν τω μέλλοντι ο αιφνιδιασμός των Διοικήσεων, γνωστού όντος ότι οι συμ/ται ουδέποτε ενεργούν κατά την ημέραν και εν όψει της ημετέρας παρατηρήσεως.
Καίτοι τ' ανωτέρω δεν είναι άγνωστα, εν τούτοις πρέπει να τονισθή εις άπαντα τα στελέχη η ευθύνη των επί της ανάγκης της επαγρυπνήσεως και όλων των λοιπών μέτρων ασφαλείας. Η χαλάρωσις των ανωτέρω επαναλαμβανομένη δύναται να αποβή πρόξενος λίαν δυσαρέστων συνεπειών τόσον εις βάρος της ζωής των Αξ/κών και οπλιτών μας όσον και εις βάρος της τιμής των όπλων μας κινδυνευόντων να κατασπηλωθούν εκ των πλέον οιτιδανών αντιπάλων.-

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ακριβές αντίγραφον ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

57.- (α) <u>28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ</u>

Ουδέν σημαντικόν.

Αι Μερ/χίαι ησχολήθησαν εις την ανασύνταξιν - αναδιοργάνωσιν και εδραίωσιν επί των κατεχομένων θέσεων.

(β) <u>27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ</u>

- Επί του μετώπου των Μερ/χιών ουδέν αξιόλογον.
- Το ΓΕΣ εξέδωκεν την Α.Π. 229252/27.10.1948 Δ/γήν του περί αναλήψεως της ευθύνης της ζώνης του Β΄Σ.Στρατού υπό του Α΄Σ.Στρατού έχουσαν ούτω:

ΘΕΜΑ: Διαρρύθμισις ευθύνης διοικήσεων Α΄ και Β΄Σ.Στρατού
ΠΡΟΣ: Α΄ και Β΄ΣΣ
ΚΟΙΝ: Α1 - Α2 - Α6 - Α9 - Α10/ΓΕΣ, Γ΄ Κλ., Β΄ Υ/ΓΕΣ, ΒΣΑ, ΣΟΗΠΕ/ ΓΕΣ/Α1 Κλ. Επιχ.

Δι΄ Αξιωματικού
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Εδακτυλογραφήθη παρ' Αξ/κού
ΑΡΙΘΜ. Φ. 4009/1

ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 229252
Β.Σ.Τ. 902 τη 27.10.48

1.- Κατόπιν απαοστολής των ευρείας μορφής επιθετικών επιχειρήσεων εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ καθορίζομεν τα κάτωθι:

(α) Την όλην ευθύνην της ζώνης Α΄ και Β΄Σωμάτων Στρατού θα αναλάβη προσωρινώς το Α΄ Σώμα Στρατού με το Στρατηγείον του εις ΚΟΖΑΝΗΝ.

(β) ΄Απασαι αι Μονάδες, σχηματισμοί και υπηρεσίαι του Β΄ΣΣ παραμένουσαι εις ας θέσεις ευρίσκονται θα υπαχθούν υπό το Α΄ΣΣ.
Το όλον σύστημα διοικητικής μερίμνης θα παραμείνη ως έχει.

(γ) Ο Γ.Επιθεωρητής του Στρατού αντιστρ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ. προσωρινώς διοικών το Β΄ΣΣ θα επανέλθη εις την θέσιν του, το δε Στρατηγείον του Β΄ΣΣ θα συγκεντρωθή εις ΛΑΡΙΣΑΝ, όπου θα αναδιοργανωθή μέχρις αναθέσεως ευθύνης εις το Β΄ΣΣ.

(δ) Αποστολαί Α΄ΣΣ

-ι- Εξύψωσις του ηθικού των Μονάδων και έμπνευσις εις ταύτας της αυτοπεποιθήσεως.

-ιι- Διατήρησις και βελτίωσις των εις ΒΙΤΣΙ θέσεων με ανάπτυξιν της ενδεικνυομένης επιθετικής δραστηριότητος.

-ιιι- Επιδίωξις τοπικών επιτυχιών ώστε να παραμένη η εντύπωσις εις τον εχθρόν μη ανακοπής των επιθετικών μας ενεργειών.

-ιυ- Ανασυγκρότησις και εκπαίδευσις των δοκιμασθεισών εις ΒΙΤΣΙ Μονάδων (Διά την αποστολήν ενισχύσεων εις προσωπικόν εκδοθήσονται ειδικαί Δ/γαί).
Απαραίτητον είναι να αναπροσαρμοσθή η διάταξις ώστε να εξασφαλίζωνται αι θέσεις διά των πλέον απαραιτήτων τμημάτων. Προς τον σκοπόν τούτον να προωθηθή η αμυντική οργάνωσις των κατεχομένων θέσεων και η συμπλήρωσις της αμύνης διά ναρκοπεδίων και συρματοπλέγματος ως και διά βολών παρενοχλήσεως του Πυρ/κού και αεροπορίας επί των υποχρεωτικών διαβάσεων και ζωτικών σημείων του εχθρού.

-υ- Προώθησις της οργανώσεως εις την λοιπήν ζώνην του Σ.Σ. και των έργων εγκαταστάσεως των Μονάδων διά την χειμερινήν διαβίωσιν.

-υι- Απαγόρευσις της επαναμολύνσεως του ΓΡΑΜΜΟΥ και παραμεθορίων περιοχών ΗΠΕΙΡΟΥ. Αποτροπή των συμμοριτών όπως δημιουργήσουν ρεύμα εφοδιασμού εκ της μεθορίου εις το εσωτερικόν της ζώνης του Σ.Σ.

-υιι- Συνέχισις της διώξεως και συντριβής των συμ/τών εις το εσωτερικόν της ζώνης του.

-υιιι-Τελική αναπροσαρμογή της όλης διατάξεως του ΣΣ ώστε:
-Από 15 Ν/βρίου να καταστή δυνατή η διάθεσις αλλαχού μιάς Μερ/χίας και των Α΄ και Β΄ Μ.Καταδρομών.
-Από ημερομηνίας καθορισθησομένης βραδύτερον η μετακίνησις του Στρατηγείου του Σ.Σ. αλλαχού, μεταβιβαζομένης της ευθύνης του εις το Β΄ΣΣ.

2.- Το Α΄ΣΣ να αναφέρη ανάληψιν νέας ευθύνης του μέχρι 31 Οκτωβρίου το βραδύτερον.

3.- ΄Απασαι αι Δ/γαί και οδηγίαι του Α΄ΣΣ προς εκπλήρωσιν της αποστολής του να κοινοποιώνται και ημίν.-

Διά την ακρίβειαν
Η
Δ/νσις Α1/ΓΕΣ

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

58.- Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

΄Οτε το Α΄ ΣΣ ανελάμβανε τον Τομέα ΒΙΤΣΙ το ηθικόν των εκεί Μονάδων του Β΄ ΣΣ δεν ήτο απλώς χαμηλόν αλλά επικινδύνως μειωμένον και η εκεί κατάστασις εθεωρείτο ετοιμόρροπος.

Τοιαύτη ήτο η κατάστασις του ηθικού ώστε παρουσιάζετο το φαινόμενον το 509 Τάγμα της ΙΙ Μερ/χίας κατέχον αμυντικώς θέσιν επί υψωμ. ΓΚΛΑΒΑΤΑ, περιοχής ΒΙΤΣΙ, είχε και λόχον Ορεινών Καταδρομών, ίνα συγκρατή το Τάγμα επί των θέσεών του, ηρνείτο δε ο Δ/τής του Τάγματος την απόδοσιν του Λόχου τούτου εις την Μοίραν του, διότι ως ανέφερε, εάν απεσύρετο ο Λόχος δεν ηγγυάτο διά την παραμονήν του Τάγματος επί της γραμμής μάχης.

Υπό την ανωτέρω κατάστασιν το Α΄Σ.Στρατού ανέλαβε την ευθύνην του Τομέως ΒΙΤΣΙ. Την κατάστασιν ταύτην έχων υπ' όψει του ο Αρχηγός του Στρατού καθώριζε εις την υπ' αριθμ. 4009/229252/27.10.1948 Διαταγήν του προς το Α΄Σ.Στρατού ως πρωτίστην του αποστολήν την "εξύψωσιν του ηθικού των Μονάδων και την έμπνευσιν εις ταύτας της αυτοπεποιθήσεως".

59.- Ενέργειαι Α΄ΣΣ άμα τη λήψει της Δ/γής ΓΕΣ (4009/229252/27.1.48).

(α) ΄Αμα τη λήψει της Διαταγής του ΓΕΣ και προ της αναλήψεως υπό του Σ.Στρατού της ευθύνης του Τομέως ΒΙΤΣΙ ο Δ/τής του Σώματος μετέβη την 29 Οκτωβρίου αεροπορικώς από ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ επί τω σκοπώ όπως επικοινωνήση προσωπικώς με τον εκεί Δ/τήν της ΙΙ Μεραρχίας Υποστράτηγον ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ και αντιληφθή επί τόπου την κατάστασιν της Μερ/χίας.

- Κατά την προσγείωσιν εις Αεροδρόμιον ΦΛΩΡΙΝΗΣ το αεροπλάνον εφ' ου επέβαινε ο Δ/τής του Σώματος μετά των επιτελών του προσκρούσαν επί νάρκης εντός του αεροδρομίου κατεστράφη αναφλεγέν, των εντός αυτού διασωθέντων ως εκ θαύματος.
- Το ηθικόν της Μερ/χίας ως ανεφέρθη υπό του Μεράρχου, επιδείξαντος και εγγράφους αναφοράς των τριών Διοικητών των Ταξ/χιών, ευρίσκετο εις πολύ χαμηλόν επίπεδον.
- Αι προθέσεις του Δ/του της ΙΙ Μερ/χίας συνίσταντο εις την λήψιν μέτρων προς ανύψωσιν του ηθικού και την εκτέλεσιν επιτυχών τοπικών επιχειρήσεων προς βελτίωσιν της καταστάσεως.
- Παρόμοιον ήτο το ηθικόν της XV Μερ/χίας, ης αι Μονάδες δεν είχον καμμίαν επιθετικήν ικανότητα και παρουσιάζετο το φαινόμενον, ενώ το Πυρ/κόν διά σφοδροτάτων βομβαρδισμών ηνάγκαζε τους συμμορίτας να εγκαταλείπουν τας θέσεις των, τα τμήματα της Μερ/χίας ταύτης δεν εκινούντο προς κατάληψιν των κενών θέσεων.
- Αι Ι και Χ Μερ/χίαι ευρίσκοντο με πολύ καλλίτερον ηθικόν, αι δε Δυνάμεις Καταδρομών εις αρίστην κατάστασιν.
- Το ΣΣ εξέδωκε την ακόλουθον διαταγήν Επιχειρήσεων:

ΘΕΜΑ: Ανάληψις νέας ευθύνης Α΄Σ.Στρατού και διάρθρωσις Διοικήσεως
ΠΡΟΣ: Ι - ΙΙ - VIII - IX - X - XV Μερ. ΔΕΘ - ΔΕΔΜ - 83 - 84 Σ.Π.
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1 - Β΄ΣΣ/Α1/ΤΕ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ
Α΄ΣΣ/Α1
Α.Π. Φ. 63/92
ΣΤΓ 918/31.10.48

Σχετική 229252/Φ.4009/Α1/27.10.48 Δ/γή ΓΕΣ.

1.- Κατόπιν άνω Δ/γής ΓΕΣ το Α΄Σ.Στρατού αναλαμβάνει και την ευθύνην ολοκλήρου της μέχρι σήμερον ζώνης του Β΄ΣΣ τιθεμένων υπό διαταγάς Α΄ΣΣ απασών των Μονάδων και υπηρεσιών Β΄Σ.Στρατού.

2.- Λόγω ευρύτητος της νέας ζώνης ευθύνης του Σ.Στρατού την οργάνωσιν της Διοικήσεως καθορίζω ως κάτωθι:

(α) VIII Μερ/χία

-ι- Διοικητής: Υποστράτηγος ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡ.

-ιι- Ζώνη ευθύνης της: Η μέχρι σήμερον ζώνη των VIII και IX Μερ/χιών και 84 Περιοχής.

-ιιι- Δυνάμεις υπό διαταγάς της:

- ΄Απασαι αι ήδη εν τη ζώνη της VIII Μερ/χίας σταθμεύουσαι δυνάμεις οργανικαί και ενισχύσεως.
- 77 Ταξ/χία από της εισόδου της εις την ζώνην ευθύνης της.
- 84 Περιοχή.

(β) Διοίκησις ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

-ι- Διοικητής: Υποστράτηγος ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ διατηρών και διοίκησιν Μερ/χίας του.

-ιι- Ζώνη ευθύνης της: Η μέχρι σήμερον τοιαύτη Χ Μερ/χίας, 41 Ταξ/χίας, ΔΕΘ και 83 Περιοχής.

-ιιι- Δυνάμεις υπό διαταγάς της:

- Ι Μερ/χία.
- XV Μερ/χία μετά αντικατάστασίν της εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙ.
- Δυνάμεις ΔΕΘ οργανικαί και ενισχύσεις και τοιαύται 83 Περιοχής.
- 41 Ταξ/χία προσωρινώς.

(γ) Απ' ευθείας υπό το Σώμα Στρατού

- ΙΙ - Χ - XI Μερ/χίαι (μείον 41 Ταξ/χία)
- XV Μερ/χία μέχρι αντικαταστάσεώς της υπό IX Μερ.
- 33 Ταξ/χία (μείον Τάγμα)
- Α΄ και Β΄ Μοίραι Καταδρομών.
- ΄Απασαι δυνάμεις Τεθ/σμένων και Πυροβολικού διατεθημέναι ήδη εις τον τομέα του ΒΕΡΝΟΥ.

(δ) Διοίκησις Εθνοφρουράς Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΔΕΔΜ)

-ι- Διοικητής Ταξίαρχος ΜΠΟΜΠΟΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.

-ιι- Ζώναι ευθύνης: Η μέχρι σήμερον τοιαύτη.

-ιιι- Δυνάμεις υπό Δ/γάς της: Αι μέχρι σήμερον τοιαύται.

3.- Εκτέλεσις Κινήσεων

(α) Η VIII Μερ/χία βάσει εκδοθείσης ήδη διαταγής να αντικαταστήση μέχρι 3 Ν/βρίου την διοίκησιν της IX Μερ/χίας και μίαν Ταξ/χίαν και εν συνεχεία μέχρι 6 Ν/βρίου την ετέραν Ταξ/χίαν.

(β) Η IX Μερ/χία

-ι- Διοίκησις Μερ/χίας και μία Ταξ/χία μετά αντικατάστασιν κινηθήσονται αμέσως ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ και εκείθεν δι' αυτοκινήτων περιοχήν ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

-ιι- Ετέρα Ταξ/χία μετά αντικατάστασίν της δι' ιδίου δρομολογίου αχθή προς συνάντησιν Μερ/χίας της.

-ιιι- Αυτοκίνητα Κλιμάκια Μερ/χίας θα αχθώσι ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ διά ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΛΑΡΙΣΗΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ.

-ιυ- 144 Μοίρα Ορειβατικού Πυρ/κού, 704 Λόχος Μηχ/κού και Διοίκησις Μηχ/κού παραμείνωσι προσωρινώς VIII Μερ/χίαν.

(γ) Κίνησις 77 Ταξ/χίας από ΘΕΣΣΑΛΙΑ εις ΗΠΕΙΡΟΝ βάσει νεωτέρας Δ/γής Σώματος μετά αποκατάστασιν γεφύρας ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗΣ.

(δ) Μεταφοραί επ' αυτοκινήτων μερίμνη Γ1 Σώματος διαθέτοντος και μεταφορικά μέσα Β΄ΣΣ.

4. Σταθμοί Διοικήσεως

- Σώματος Στρατού	ΚΟΖΑΝΗ
- VIII Μερ/χίας	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
- Διοικήσεως ΕΔΜ	ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ
- Δ.Ε.Θ.	ΛΑΡΙΣΑ
- Δ.Ε.Δ.Μ.	ΚΟΖΑΝΗ
- 83 Περιοχή	ΒΟΛΟΣ

5.- Ενδοεπικοινωνίαι
Ως ειδική διαταγή Σώματος.

6.- Διοικητική Μέριμνα
Η ήδη υφισταμένη κλιμάκωσις διοικητικής μερίμνης των οργάνων του Β΄ΣΣ θα παραμείνη αμετάβλητος.

7.- Ανάληψις Ευθύνης

(α) Η ανάληψις ευθύνης υπό του Α΄ΣΣ των οργανωθεισών νέων Διοικήσεων και Μονάδων πραγματοποιηθήσεται από αφίξεως Στρατηγείου ΚΟΖΑΝΗΝ προβλεπομένη από πρωίας 3 Ν/βρίου.

(β) Από αναλήψεως Διοικήσεως το Β΄ΣΣ θα παύση προσωρινώς υφιστάμενον.
Το Επιτελείον τούτου κινηθήσεται διά νεωτέρων Διαταγών μου.

8.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Ακριβές αντίγραφον — Αντιστράτηγος - Διοικητής

60.- 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) II Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 27/28 συμ/ται παρηνώχλησαν ημέτερα τμήματα εφ' όλου του μετώπου.

-ιι- Την 1715 - 1930 συμ/ται έβαλον βλήματα τινα κατά Δ. παρυφής ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Νεκρός 1 και τραυματίαι 11 ιδιώται.

(β) XV Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 27/28 συμ/ται ενήργησαν κατά τμήματος ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν. 4350) υποστηριζόμενοι υπό Πυρ/κού, αποκρουσθέντες.

-ιι- Ταυτοχρόνως παρηνώχλησαν τμήματα ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4550) ΒΑΡΟΣ (Ν. 5251) - ύψ. 1259 (Ν. 4451) - ύψ. 1341 (Ν.4751). Απώλειαι ημετέρων τραυματίαι 6 (1 αξ/κός), Συμ/τών νεκροί 4, παραδοθέντες 7.

-ιιι- Περισυνελέγησαν 5 αυτόματα, 8 τυφέκια, 70 α/τ εκτοξευταί, 15 οκ. εκρηκτ. υλών.

-ιυ- Κατ' εξερεύνησιν περ. ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν. 5857) ανεύρεν 2 πτώματα συμ/τών και 1 πιστόλιον.

(γ) Χ Μερ/χία
Την νύκτα 27/28 συμ/ται ενέπεσαν εις ενέδραν ημετέρων εις (Ν. 4138). Απώλειαι Συμ/των νεκρός 1.

61.- 29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν τμήματα επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν. 5263) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 5371) - ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365) ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Ν. 5266). Απώλειαι ημετέρων τραυματίας 1

-ιι- Την 1130 ώραν συμ/ται έβαλον διά Πυρ/κού κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ άνευ αποτελέσματος.

30 ΟΚΤΩΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν τμήματα ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 5365) ύψ. 1414 (Ν. 5170).

-ιι- Ομοίως έβαλον διά πυρ/κού κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ ανεπιτυχώς.

-ιιι- Εξερεύνησις περ. ΒΕΥΗΣ (Ν. 7766) - ΚΕΛΛΗΣ (Ν. 8468) ουδέν απέδωσε.

-ιυ- Δίτροχον προσέκρουσεν επί νάρκης περ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ (Ν. 4671). Απώλειαι Ημετέρων νεκρός 1, τραυματίας 1 ιδιώτης.

-υ- Παρουσιάσθησαν εις τα τμήματα 26 γυναίκες και γέροντες.

62.- (β) XV Μερ/χία

-ι- Επιθ. αναγνώρισις ΒΑ ΚΑΜΙΝΟ (Ν. 3555) - (Ν. 5353) - (Ν. 5857) ΟΥΔΕΝ εσημείωσαν.

-ιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν τμήμα, ύψ. 1773 (Ν. 5635) ανεπιτυχώς.

-ιιι- Παρουσιάσθησαν 24 γυναίκες βιαίως στρατολογηθείσαι.

(γ) Χ Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 29/30.10.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα επί ΤΟΥΜΠΑΣ (Ν.4149), ύψ.962 (Ν.3746) (Ν.3745).

-ιι- Εκ ναρκών εις περ. ύψ. 1030 (Ν.3046) (Ν.4149) απώλειαι ημετέρων νεκρός 1, τραυματίας 1.

63.- 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν τμήματα ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ (Ν.5576) ύψ. 1695 (Ν. 5166) - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263) - ΔΕΡΒΕΝ (Ν.3365) άνευ αποτελέσματος.

-ιι- Εις περ. ΚΕΛΛΗΣ (Ν.8468) κατεδιώχθη ομάς συμ/τών απαγαγούσα 11 νεάνιδας.-

-ιιι- Συμμορία ενεδρεύουσα εις περ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ - ΑΗ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ απήγαγον 15 άτομα.

(β) Χ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα επί ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ (Ν.5653) - ύψ. 1030 (Ν.3040) - 890 (Ν.3145) - 966 (Ν.2846).

-ιι- Την νύκτα 30/31 ομάς σαμποτέρ κατεδιώχθη εις περ. ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΥ (Ν. 5740).

-ιιι- Επιθ. αναγνωρίσεις προς ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν. 5857) - ΒΔ ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ (Ν.5657) - ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3240) (Ν.3340) ουδέν εσημείωσαν. Ανευρέθησαν 2 τυφέκια και τινες ξύλιναι νάρκαι.

(γ) XV Μερ/χία
Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς τμήματα ΒΑΡΟΥΣ (Ν.5251).

64.- 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Από 31/10 έληξαν αι ευρείας εκτάσεως ημέτεραι επιθετικαί ενέργειαι.

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Την 1/11 περίπολος ημετέρου τμήματος αχθείσα χωρίον ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΝ (Ν.5668) συνεπλάκη μετά 30μελούς συμμορίας ευρισκομένης εντός του χωρίου άνευ αποτελέσματος. Οι συμ/ται συνεπτύχθησαν προς ΠΛΑΤΥ (Ν.5559).

-ιι- Την ιδίαν ημέραν ανιχνεύθη νάρκη επί οδού ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ παρά την θέσιν (Ν.6570).

(β) XV Μερ/χία
Την νύκτα 31/1.11 οι συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών πεζικού ημέτερα τμήματα επί ΒΑΡΟΥΣ (Ν.5251).

(γ) Χ Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 31/1/11 συμ/ται ενέπεσαν εις ενέδραν ημετέρου τμήματος Β. ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ εις (Ν.3647) προσβληθέντες ανεπιτυχώς διέφυγον.

-ιι- Την 1/11 ημέτερον τμήμα περισυνέλεξε εις ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3245) 13 αυτοσχεδίους ξυλίνας νάρκας των συμ/των.

65.- 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία
Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263).

(â) ×V Ìåñ/÷ßá
Επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων προς ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.5857) - ΤΣΙΜΟΥΡΟ ΝΙΒΑ (Ν.6149) - χαράδρα ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (Ν.5453) Χαράδρα ΒΑΨΩΡΙ (Ν.5555) ουδέν εσημείωσαν.

(γ) Χ Μερ/χία
Την νύκτα ½ οι συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών πεζικού και όλμων ημέτερα τμήματα επί ύψ. 890 (Ν.3145) - ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3245) - ΣΤΑΡΑ ΓΚΛΑΒΑ (Ν.3444).

(δ) Εξεδόθη το υπ' αριθμ. 229545/Φ. 4009/3/4/2.11.1948 Σήμα ΓΕΣ/Α1 προς Τ.Σ./Β΄ΣΣ και Α΄ΣΣ όπως προπαρασκευασθή η επάνοδος του υπολοίπου της 33 Ταξ/χίας εις Γ΄Σ.Στρατού λόγω σοβαρών αναγκών του.

66.- 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία
Επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων ουδέν απέδωσαν.

(β) XV Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 2/3 οι συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών πεζικού ημέτερα τμήματα επί ύψ. 1779 (Ν.5655).

-ιι- Επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων προς ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.5857) - (Ν.6156) και ΤΕΜΝΗΒΡΙ (Ν.6252) ουδέν εσημείωσαν.

-ιιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών ημέτερα τμήματα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ (Ν.4350) - ύψ. 1394 (Ν.4550).

(γ) Χ Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 2/3 οι συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών πεζικού και όλμων ημέτερα τμήματα επί ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3245).

-ιι- Την 3/11 οι συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3647) - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ (Ν.3546) - ΑΡΜΕΝΙ-ΣΚΑ (Ν.3846).

-ιιι- Ημέτερον τμήμα εξερευνήσαν την περιοχήν ύψ. 890 (Ν.3145) ανεύρεν 3 τυφέκια γερμανικά και έν υγειονομικόν σακκίδιον, πλήρες.

(δ) Ενέργειαι Σ.Σ.

Ο Δ/τής του Σ. Στρατού και το Τακτικόν Στρατηγείον του Σώματος μετεκινήθη αεροπορικώς εις ΚΟΖΑΝΗΝ όπου και εγκατεστάθη.
Το υπόλοιπον Στρατηγείον του Σώματος διετάχθη να μετακινηθή οδικώς από ΙΩΑΝΝΙΝΑ εις ΚΟΖΑΝΗΝ μέσω ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΛΑΡΙΣΗΣ - ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ.

Εις ΗΠΕΙΡΟΝ παρέμεινε, με έδραν ΙΩΑΝΝΙΝΑ, κλιμάκιον Στρατηγείου του Σώματος υπό τον Επιτελάρχην αυτού ίνα παρακολουθή την εκεί κατάστασιν.

67.- 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί (Ν. 5266) Β.ΔΕΡΒΕΝ και ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263).

-ιι- Αυτοκίνητον προσέκρουσεν επί νάρκης Ν. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ εις (Ν.7953).

(β) XV Μερ/χία

-ι- Επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων προς ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ (Ν.6247) και ΠΕΡΙΚΑΛΗ (Ν.5951) ουδέν εσημείωσαν.
Ετέρα αναγνώρισις προς περιοχήν ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ ανεύρε εις (Ν.5658) δύο πτώματα συμ/των και 1 Μπρέν.

-ιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΒΙΤΣΙ (Ν.5855) Απώλειαι Ημετέρων τραυματίαι 2.

(γ) Χ Μερ/χία

Αναγνωρίσεις και ενέδραι ουδέν εσημείωσαν.

(δ) Διαταγαί - Αναφοραί

-ι- Ώραν 1000 εξεδόθη το κάτωθι σήμα:

"Από Στρατηγόν Διοικητήν 041000
Πρός ΙΙ - Χ- XV Μερ/χίας
Στρατηγόν ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΝ
Δ.Ε.Δ.Μ. - Α΄ και Β΄ ΜΟΚ
ΚΟΙΝ: Ι, VIII, IX Μερ/χίας -
Δ.Ε.Θ. - ΓΕΣ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1-
Β΄ΣΣ/Α1
Αριθμ. 63/94/4Χ1/1948
Σχετική: 63/92/31-10.48 Δ/γή Α΄ΣΣ

Κατόπιν Α.Π. 229252/4009/27.10.1948 Δ/γής ΓΕΣ από 1200 ώρας σήμερον 4 Ν/βρίου αναλαμβάνω Διοίκησιν Μερ/χιών και Μονάδων Β΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Από αυτής ημερομηνίας ΙΙ, Χ και XV ΜΕΡ/ΧΙΑΙ και Διοίκησις Εθνοφρουράς Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Δ.Ε.Δ.Μ.) θ' αναφέρωνται Α΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Αναφέρατε λήψιν ΣΤΟΠ.

ΘΡ. ΤΣΚΑΛΩΤΟΣ
Ακριβές αντίγραφον Αντ/γος

-ιι- Την 1130 εξεδόθη η κάτωθι Δ/γή:

ΣΗΜΑ

Από : Α΄ΣΣ/Α1
Προς: ΙΙ, Χ, XV Μερ/χίας, 041130
Δ.Ε.Δ.Μ.
Κοιν: ΓΕΣ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1
Αριθμ. 63/95/4.ΧΙ.1948

Κατόπιν σχετικής Διαταγής του Αρχηγού του Στρατού το Α΄Σ.Στρατού αναλαμβάνει και την Διοίκησιν των ΙΙ, Χ και XV Μερ/χιών, ως και όλων των Μονάδων της μέχρι τούδε ζώνης του Β΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ.

Συναισθάνομαι την ευθύνην αλλά και αισθάνομαι την απόλυτον χαράν διότι διά τρίτην φοράν η γενναία Χ Μερ/χία επανέρχεται εις το Σώμα Στρατού και η ηρωϊκή ΙΙ ανήκει, έπειτα από τόσην απουσίαν, εις το Σώμα της ΣΤΟΠ. Ακόμη προστίθεται και η XV ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ Μερ/χία ΣΤΟΠ. Σας συγχαίρω δι' ό,τι ωραίον επράξατε μέχρι τούδε σεις και οι γενναίοι Λόχοι Ορεινών Καταδρομών ΣΤΟΠ. Υπενθυμίζω εις όλους ότι αγωνιζόμεθα διά την ωραίαν ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ μας ΣΤΟΠ. Δίπλα μας ο ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ αδιάσειστος απόδειξις των ανέκαθεν αγώνων μας κατά των εχθρών της ΠΑΤΡΙΔΟΣ μας ΣΤΟΠ. Ό,τι και αν κάνουν οι δολοφόνοι Εαμοβούλγαροι δεν μπορούν ν' αντιστρέψουν τους όρους διότι η ΠΑΝΑΓΙΑ απέδειξε πασιφανώς την παροστασίαν ΤΗΣ ΣΤΟΠ. Όπου και αν ευρίσκεσθε σηκώσατε το κεφάλι υπερήφανοι δι' ό,τι ωραίον επράξατε ΣΤΟΠ. Το σύνθημα του Σώματος είναι πρωτοβουλία πάντοτε δικιά μας ΣΤΟΠ. Όσον αφορά τους οιουσδήποτε κακούς τους εφιστώ την προσοχήν είτε οπλίται είναι, είτε αξ/κοί ότι θα είμαι αμείλικτος ΣΤΟΠ. Όλοι σας όπου ετάχθητε ΣΤΟΠ. Θα είμαι ευτυχής ν' αξιοποιήσω τας ευγενείς πράξεις σας, αλλ' ουδέποτε θα εξισώσω τους καλούς με τους κακούς ΣΤΟΠ. Επαναλαμβάνω όρθιοι ΣΤΟΠ. Σύνθημά μας ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΣΤΟΠ. Ο ΘΕΟΣ ΜΑΖΙ ΣΑΣ ΣΤΟΠ."

ΘΡ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Ακριβές αντίγραφον Αντιστράτηγος

(στ) Διάταξις Μεγάλων Μονάδων την 4.11.1948

-ι- Ι ΜΕΡ/ΧΙΑ: Διοικητής Υποστράτηγος ΠΕΤΖΟΠΟΥ-ΛΟΣ ΘΩΜΑΣ 51, 52, 53 Ταξ. με Σ.Δ. ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

Κατέχει αμυντικώς τον ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ από ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ μέχρι ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ.

-ιι- Χ ΜΕΡ/ΧΙΑ: Διοικητής Υποσ/γος ΒΑΣΙΛΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ με 35, 36, 37 Ταξ/χίαι, Σ.Δ. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Κατέχει αμυντικώς τον τομέα από ΦΛΑΤΣΑΤΑ Νότια Κράσπεδα ΟΡΛΟΒΟ μέχρι ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (ναι).

-ιιι- XV ΜΕΡ/ΧΙΑ: Διοικητής Υποσ/γος ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ. με Σ.Δ. 45, 61, 73 Ταξ/χίαι ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ.

Κατέχει το μέτωπον του κυρίως ΒΙΤΣΙ από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ - ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ ύψ. 1341 (Ν.474511) ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ ΒΙΤΣΙ (ύψ.2128) ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

-ιυ- ΙΙ ΜΕΡ/ΧΙΑ: Διοικητής Υποσ/γος ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ν. με Σ.Δ. ΦΛΩΡΙΝΑ. 3, 21, 22 Ταξ/χίαι, 33 Ταξ/χία (μείον Τάγμα)

Κατέχει αμυντικώς τον τομέα ΦΛΩΡΙΝΗΣ από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ύψ. Ανατολικώς ΜΠΟΥΦΙ μέχρι ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΩΝ Συνόρων.

-υ- VIII ΜΕΡ/ΧΙΑ: Δ/τής Υποσ/γος ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝ. με Σ.Δ. ΙΩΑΝΝΙΝΑ. 74, 75, 76 Ταξ/χίαι.

Κατέχει ολόκληρον τον Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ από υψώματος 2520 - διά ΜΠΑΡΑΣ - ΚΑΜΕΝΙΚ - ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΗ Μεθόριος ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ μέχρι ΦΙΛΙΑΤΕΣ, αντικαταστήσασα εις Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ την ΙΧ Μερ/χίαν συγκεντρουμένην διά μετακίνησιν προς ΒΙΤΣΙ.

Επίσης η VIII Μερ/χία έχει την ευθύνην ολοκλήρου της περιοχής ΗΠΕΙΡΟΥ - ΑΡΤΗΣ - ΠΡΕΒΕΖΗΣ διαθέτουσα και οκτώ (8) Τάγματα Εθνοφρουράς.

-υι- ΙΧ ΜΕΡ/ΧΙΑ: Δ/τής Υποσ/γος ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛ με 41, 42, 43 Ταξ/χίαι Σ.Δ. ΚΟΝΙΤΣΑ.

Κατέχουσα Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ διετάχθη αντικαθισταμένη υπό της VIII Μερ/χίας να συγκεντρωθή περιοχήν ΚΟΝΙΤΣΗΣ, ίνα εκείθεν διά ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ - ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ αχθή περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ προς χρησιμοποίησιν εις τον Τομέα ΒΙΤΣΙ.

Η 45 Ταξ/χία ταύτης παρέμεινε περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ υπό διοίκησιν VIII Μερ/χίας.

-υιι- Διοίκησις Εθνοφρουράς Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΔΕΔΜ) με Δ/τήν Ταξίαρχον ΜΠΟΜΠΟΡΙΔΗΝ ΗΛΙΑΝ και Σ.Δ. ΚΟΖΑΝΗΝ έχουσα την ευθύνην των μετόπισθεν της Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

-υιιι-Διοίκησις Εθνοφρουράς ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Δ.Ε.Θ.) με Δ/τήν τον Ταξίαρχον ΚΟΝΤΩΣΗΝ ΒΑΣ. και Σ.Δ. ΛΑΡΙΣΑΝ έχουσα την ευθύνην της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

-ιχ- Α΄ και Β΄ Μοίραι Καταδρομών με Δ/τήν τον Αντ/χην ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΝ ΚΥΡ. περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ως εφεδρεία μείον Λόχος όστις ευρίσκετο εις ΓΚΛΑΒΑΤΑ μετά 509 Τάγματος.

-χ- 33 Ταξ/χί;α (ΧΙ Μερ/χίας) με 518 και 519 Τάγματα με Δ/τήν Ταξίαρχον ΚΑΤΣΟΡΙΔΗΝ ΚΩΝ. εφεδρεία περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΒΕΥΗΣ.

68.- 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Ημέτεραι επιθετικαί αναγνωρίσεις προς (Ν.6565) Α. ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ - ΚΟΧΛΙΚΗ (Ν. 6564) - ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑ (Ν.6559) και ΥΔΡΟΥΣΑ (Ν.6462) συνεπλάκησαν μετά συμ/τών εις περιοχήν ΚΟΧΛΙΚΗΣ (Ν. 6664) και εματαίωσαν την υπό τούτων ενεργουμένην βιαίως επιστράτευσιν εις την άνω περιοχήν.

-ιι- Ημέτερα τμήματα ασχολούμενα με την εξερεύνησιν της περιοχής ΓΥΜΝΗ ΡΑΧΗ (Ν. 7164) εβλήθησαν ανεπιτυχώς υπό συμ/τών.

-ιιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ύψ. 1414 (Ν.5170).

-ιυ- Αυτοκίνητον φάλαγγος ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ - ΦΛΩΡΙΝΗΣ προσέκρουσεν επί νάρκης εις (Ν. 7862). Απώλειαι Ημετέρων νεκρός 1, τραυματίαι 1 και 1 ιδιώτης.

(β) XV Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΒΙΤΣΙ (Ν.5655). Απώλειαι Ημετέρων τραυματίας 1. Συμ/τών παραδοθείς 1.

-ιι- Επιθ. αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων προς περιοχήν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (Ν.5958) - ΛΙΘΙΑ (Ν.5840) - ΟΞΥΕΣ (Ν.5450) - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ (Ν.4453) ουδέν εσημείωσαν.

-ιιι- Ανιχνεύθη νάρκη εις ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ (Ν.6343).

(γ) Χ Μερ/χία

-ι- Ομάς συμ/τών εμφανισθείσα εις περ. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ (Ν. 2646) κατεδιώχθη υπό ημετέρου τμήματος και εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

-ιι- Περίπολος ημετέρων τμημάτων εφ' ολοκλήρου του τομέως της Μερ/χίας διεπίστωσαν ότι η κατοχή της εχθρικής τοποθεσίας παραμένει αμετάβλητος.

(δ) Συσκέψεις

Την 1000 ώραν αφίχθησαν εις το Στρατηγείον του Σώματος ο Αρχηγός του Στρατού Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ ΔΗΜ. και ο Αμερικανός ΒΑΝ ΦΛΗΤ, μετά επιτελών του όπως συσκεφθώσι μετά του Σωματάρχου επί της καταστάσεως.

Αμφότεροι οι Στρατηγοί εζήτησαν από τον Σωματάρχην όπως μη μετακινηθή η ΙΧ Μερ/χία (μείον 43 Ταξ/χία) από Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΒΙΤΣΙ, ως είχεν αρχικώς αποφασισθή, αλλά να συγκεντρωθή εις ΗΠΕΙΡΟΝ προκειμένου βραδύτερον να χρησιμοποιηθή εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ διά την εκκαθάρισιν ταύτης, και ίνα μη χαθή χρόνος διά της μετακινήσεως της εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και ακολούθως εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

Ο Δ/τής του Σώματος ανέφερεν ότι εθεώρει απαραίτητον την παρουσίαν της ΙΧ Μερ/χίας εις ΒΙΤΣΙ έστω και δι' έν 20ήμερον, ίνα επωφεληθή του χρονικού τούτου διαστήματος και αντικαταστήση την XV Μερ/χίαν εκ του μετώπου ης το ηθικόν ήτο επικινδύνως μειωμένον και είχε απόλυτον ανάγκην αναπαύσεως, συμπληρώσεως, αναδιοργανώσεως και εκπαιδεύσεως, ίνα καταστή και πάλιν αξιόμαχος Μερ/χία. Επί πλέον η παρουσία μιάς νέας Μ. Μονάδος εις το ΒΙΤΣΙ με υψηλόν ηθικόν, ως ήτο τότε η ΙΧ Μερ/χία, εθεωρείτο υπό του Σώματος Στρατού απαραίτητος προς εξύψωσιν του ηθικού και των λοιπών Μονάδων, δεδομένου ότι το Σώμα Στρατού εσκόπευε διά της Μερ/χίας ταύτης και των Μοιρών Καταδρομών να πραγματοποιήση τοπικάς επιθετικάς επιχειρήσεις διά της επιτυχούς εκβάσεως των οποίων θα εξύψωνε το ηθικόν των Μονάδων ΒΙΤΣΙ.

Οι Αρχηγοί του Στρατού και Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ επέμενον όπως μη πραγματοποιηθή η μετακίνησις της XV Μερ/χίας, ην και αυτοί εθεώρουν εντελώς απαραίτητον, πραγματοποιηθή διά της Ι Μερ/χίας εναλλασσομένων των Μερ/χιών τούτων και εις τους τομείς των, δεδομένου ότι ο Τομεύς της Ι Μερ/χίας εθεωρείτο ήσυχος ως μη έχων σοβαρόν εχθρόν.

Ο Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ επέμεινε όπως πραγματοποιηθή η μετακίνησις της ΙΧ Μερ/χίας, διότι επίστευε ότι δεν ήτο δυνατή η αξιοποίησις της XV Μερ/χίας εις την περιοχήν του Τομέως της 1ης τοιαύτης δεδομένου ότι ο Τομεύς ούτος δεν είχεν μεν σοβαρόν αναντίον του εχθρόν, ήτο όμως από απόψεως εδαφικών και καιρικών συνθηκών κατά πολύ δυσμενέστερος του Τομέως ΒΙΤΣΙ. Πράγματι τα απόκρημνα, άγονα και άνευ συγκοινωνιών (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΤΣΑΡΝΟΦΛΑΜΠΟΥΡΙ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΑΡΡΕΝΑΙ) και εν μέσω χειμώνι και υπό αντίσκηνα δεν ήτο δυνατόν να θεωρηθούν ως χώροι αναπαύσεως, εκπαιδεύσεως και αξιοποιήσεως της XV Μερ/χίας ήτις εις τον χώρον τούτον θα εταλαιπωρείτο περισσότερον. Έπρεπε οπωσδήποτε η Μερ/χία αύτη έστω και δι' έν 20ήμερον να σταθμεύση εις κατωκημένους τόπους και πλέον ηρέμους περιοχάς (ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ - ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΚΟΖΑΝΗ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ κ.λ.π.) ίνα πράγματι ανακουφισθή και συνέλθη εκ των ταλαιπωριών.

Ο Διοικητής του Σώματος εθεώρει το ζήτημα τόσον ζωτικόν ώστε ανέφερε ότι δεν ανελάμβανε την ευθύνην της αποκαταστάσεως των πραγμάτων εις ΒΙΤΣΙ άνευ της προϋποθέσεως ταύτης.

Κατόπιν της τοιαύτης επιμονής του Δ/τού του Σώματος οι Αρχηγοί του Στρατού και Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ ενέκριναν την μεκακίνησιν της ΙΧ Μερ/χίας ήτις και ήρχισεν πραγματοποιουμένη.

(ε) Διαταγαί του Σ.Σ

- Προς τας VIII και ΙΧ Μερ/χίας όπως επισπευσθή η αντικατάστασις της ΙΧ Μερ/χίας και η κατά Τάγματα διαδοχική κίνησίς της προς περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

- Προς Ι Μερ./χίαν όπως μεταφέρη τον Σταθμόν Διοικήσεώς της από ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

- Προς Ταξίαρχον ΔΡΙΒΑΝ ΧΑΡ. Επιτελάρχην τέως Β΄Σ.Στρατού όπως μετακινηθή μετά του Επιτελείου του εις ΛΑΡΙΣΑΝ προς ανασυγκρότησιν.

- Ο μέχρι τότε Δ/τής του Β΄Σ.Στρατού Αντιστράτηγος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ παραδώσας την Διοίκησιν του Τομέως ΒΙΤΣΙ ανεχώρησε δι' ΑΘΗΝΑΣ.

(στ) Διαταγαί ΓΕΣ

Εξεδόθη το υπ' αριθμ. 229726/Φ.4009/3/5.11.1948 Σήμα ΓΕΣ/Α1 προς Α΄Σ.Στρατού δι' ου γνωρίζεται ότι δεν κρίνεται δυνατή η αποστολή αντιαρματικών ελλείψει ειδικού προσωπικού..

69.- 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται διήρπασαν κτήνη εκ της περιοχής (Ν.8860) Α. ΚΕΛΛΗΣ.

-ιι- Επιθετική αναγνώρισις ημετέρου τμήματος προς ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΝ (Ν. 5662) εβλήθη ανεπιτυχώς υπό συμμοριτών.

-ιιι- Ανιχνεύθησαν 3 νάρκαι επί της οδού ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ - ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ.

(β) XV Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 5/6.11.1948 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών ημέτερα τμήματα επί ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν.4351) και ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4550).

-ιι- Σήμερον συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ (Ν.5665).

-ιιι- Την ιδίαν ημέραν επιθετική αναγνώρισις ημετέρου τμήματος προς ΒΕΡΜΠΙΣΤΑΝ (Ν.6247) ουδέν εσημείωσεν.

(γ) Χ Μερ/χία

Συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρών πεζικού και α/α εκτοξευτών ημέτερα τμήματα επί ύψ. 1030 (Ν.3046).

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Προς VIII και IX Μερ/χίας, ίνα Δ/σις IX Μερ/χίας και 42 Ταξ/χία αυτής αντικαθιστάμεναι υπό τμημάτων VIII, συγκεντρωθώσι ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ, διά περαιτέρω εκείθεν κίνησιν προς ΒΙΤΣΙ.

(ε) Ο Δ/τής του Σώματος επεσκέφθη Μονάδας της Χ Μερ/χίας και ωμίλησε εις τους άνδρας.

70.- 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα Β.ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ εις (Ν.5264).

-ιι- Ανιχνεύθησαν 3 νάρκαι ΤΕΛΕΡ εις περιοχήν του Αεροδρομίου ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

(β) XV Μερ/χία

Επιθετικαί αναγνωρίσεις ημετέρων τμημάτων προς (Ν.5857) και (Ν.5557) περιοχήν ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΥ ουδέν εσημείωσαν.

(γ) Χ Μερ/χία

Την νύκτα 6/7 συμ/ται παρηνώχλησαν διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα εις περιοχήν ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ (Ν.3547). Απώλειαι Ημετέρων Τ. 1.

(δ) Ενέργειαι ΣΣ

- Επικειμένης της χρησιμοποιήσεως δι' επιθετικάς επιχειρήσεις των Α΄ και Β΄ Μοιρών Καταδρομών, ο Δ/τής του Σώματος επεθεώρησε ταύτας και ωμίλησε εις τους άνδρας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

- Εν αναμονή αφίξεως τμημάτων IX Μερ/χίας εμελετήθησαν υπό του Σώματος Στρατού επιθετικαί επιχειρήσεις προς κατάληψιν υψωμάτων ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

71.- 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Επιθετική αναγνώρισις ημετέρου τμήματος προς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.6960) ουδέν εσημείωσεν. Τμήμα επιστρέφον βάσιν του εβλήθη ανεπιτυχώς υπό συμ/τών εις περιοχήν ΠΛΑΤΥ διά Πυρ/κού και Όλμων.

-ιι- Έτερα τμήματα εξερευνήσαντα την περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ (Ν.6364) ανεύρον εντός οικίας πυρ/κά και συνέλαβον 6 συνεργάτας των συμ/τών.

-ιιι- Συμ/ται παρηνώχλησαν διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΜΑΤΣΕΤΣ (Ν.5364) και ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263).

(β) XV Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 7/8 Διλοχία ΜΟΚ προσέβαλεν διά πυρών συμ/τας επί ΚΟΥΛΑΣ (Ν.5659)

Ετέρα Διλοχία ΜΟΚ προσέβαλεν ομοίως διά πυρών συμ/τας επί ΚΑΜΙΝΟ (Ν.5354).

-ιι- Σήμερον συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.4250) και ύψ. 1341 (Ν.4750)

(γ) Χ Μερ/χία

Την νύκτα 7/8 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΚΑΤΩ ΜΠΑΡΑΣ (Ν.3645) ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ (Ν.3546) ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ (Ν.3245).

(δ) Διαταγαί ΣΣ

Προς ΙΙ Μερ/χίαν ίνα λάβη σοβαρά μέτρα ασφαλείας διά το αεροδρόμιον ΦΛΩΡΙΝΗΣ, καθ' όσον τούτο εναρκοθετείτο υπό των συμ/τών.

72.- 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΙΙ Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 8/9 συμ/ται επιχειρήσαντες να εισδύσωσιν εις περιοχήν ΡΑΜΝΑ - ΣΑΜΑ (Ν.5669) 3 χιλ. Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ κατεδιώχθησαν υπό ημετέρου τμήματος.

-ιι- Την ιδίαν νύκτα συμ/ται ενέπεσαν εις ημέτερον ναρκοπέδιον εις ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ (Ν.5572)

(β) XV Μερ/χία

Την νύκτα 8/9 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών ημέτερα τμήματα επί ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν.4350)

(γ) Χ Μερ/χία

-ι- Την νύκτα 8/9 συμ/ται επιχειρήσαντες να προσβάλωσιν τα ημέτερα τμήματα επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3647) ενέπεσαν εις ημέτερον ναρκοπέδιον και απεχώρησαν.

-ιι- Την ιδίαν νύκτα συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών ημέτερα τμήματα εις περιοχήν (Ν.2846) Β. ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ.

(δ) Διαταγαί - αναφοραί

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1 Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Ν
Αριθμ. ΑΠ 3/813/9.11.1951

Σ Η Μ Α

Υμέτερον προφορικόν ΣΤΟΠ. Πρώτον ΣΤΟΠ. Ανάγκη άμεσος αποστολής των Αξ/κών προς συμπλήρωσιν Μονάδων ως καθωρίσθη ΣΤΟΠ. Δεύτερον ΣΤΟΠ. 571 Τάγμα μετεστάθμευσε ΚΟΖΑΝΗΝ ΣΤΟΠ. 593 Τάγμα ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ ΣΤΟΠ. 100 αυτοκίνητα μεταφέρουν

αύριον 526 Τάγμα και Πεζικόν ΙΧ Μερ/χίας ΣΤΟΠ. Μέχρι 13 υπόλοιπον 42 Ταξ/χίας και Στρατηγείον ΙΧης ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ ΣΤΟΠ. 41 Ταξ/χία μέχρι 14ης Ν/βρίου ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ ΣΤΟΠ. 43 Ταξ/χία από 15 Ν/βρίου αρχίζει συγκεντρουμένη ΠΡΕΒΕΖΑΝ ΣΤΟΠ. Πρώτον Τάγμα της έτοιμον προς επιβίβασιν από 16 Ν/βρίου ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

73.- <u>10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>ΙΙ Μερ/χία</u>

-ι- Την νύκτα 9/10 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263) και ύψ. 1414 (Ν.5270).

-ιι- Ομάς συμ/τών αποπειραθείσα να εισέλθη εις ΚΑΛ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΤΣΑΣ (Ν.5567) κατεδιώχθη υπό ημετέρου τμήματος άνευ αποτελέσματος.

-ιιι- Δύναμις 50 συμ/των μετά 25 κτηνών υπό πυκνήν ομίχλην αποπειραθείσα να εισέλθη εις ΑΛΩΝΑΣ (Ν.5169) κατεδιώχθη υπό ημετέρου τμήματος άνευ αποτελέσματος.

(β) <u>XV Μερ/χία</u>

-ι- Την νύκτα 9/10 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά πυρών πεζικού ημέτερα τμήματα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757).

-ιι- Την 10/11 συμ/ται παρηνώχλησαν ανεπιτυχώς διά Πυρ/κού ημέτερα τμήματα επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.4550).

(γ) <u>Χ Μερ/χία</u>

Την νύκτα 9/10 συμ/ται προσέβαλον ημέτερα τμήματα επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3647) και ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ (Ν.3546) αποκρουσθέντες.

74.- <u>11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>

-ι- Την 0015 ώραν κατόπιν σφοδρού βομβαρδιστικού Πυρ/κού και Όλμων ισχυρά δύναμις συμμοριτών (περίπου Ταξιαρχία) επετέθη κατά υψώματος ΜΠΙΚΟΒΙΚ αμέσως βορείως ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, όπερ κατείχετο υπό του 571 Τάγματος (μείον Λόχος) XV Μερ/χίας.

Κατόπιν συντόνου αλλά σφοδρού αγώνος ημέτεροι συνεπτύχθησαν εις ύψωμα ΚΑΖΑΝΙ (αμέσως Νοτίως ΜΠΙΚΟΒΙΚ).

Ταυτοχρόνως οι συμμορίται εξεδήλωσαν ισχυράς επιθέσεις κατά εκατέρωθεν ΜΠΙΚΟΒΙΚ υψωμάτων, ΠΑΠΑΣΚΟΣΒΟ και ύψ. 1341 (Ν. 474511) εις α ημύνοντο Λόχος 571 Τάγματος ύψ. 1341 και Λόχος 591 Τάγματος εις ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ.

Αμφότεροι οι Λόχοι απέκρουσαν τας εχθρικάς επιθέσεις με σοβαράς διά τον εχθρόν απωλείας.

Το Σώμα Στρατού λαβών αμέσως γνώσιν της καταστάσεως, διέταξεν:

Την XV Μερ/χίαν όπως συγκροτήση τα συμπτυσσόμενα τμήματά της επί ανωνύμου αμέσως νοτίως ΜΠΙΚΟΒΙΚ και προπαρασκευάση αντεπίθεσιν άμα τη έω προς ανακατάληψιν ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Εις την διάθεσίν της η 35 Ταξ/χία (μείον Τάγμα Χ Μερ/χίας, ήτις διετάχθη να κινηθή αμέσως προς ΚΑΖΑΝΙ).

Την Χ Μερ/χίαν όπως κινήση αμέσως την εφεδρικήν της 35 Ταξ/χίαν εκ των περιοχών ΜΑΝΙΑΚΙ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ προς ΚΑΖΑΝΙ, ίνα τεθή εις την διάθεσιν XV Μερ/χίας διά την αντεπίθεσιν κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Η 35η Ταξ/χία κινηθείσα πράγματι ταχύτατα ευρέθη τας πρωϊνάς ώρας εις ΚΑΖΑΝΙ.

Ολόκληρον το Πυρ/κόν του Σώματος Στρατού περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ όπως σφυροκοπήση σφοδρώς τον επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρόν προς παρεμπόδισιν κινήσεώς του προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και προπαρασκευάση την υποστήριξιν της αντεπιθέσεως άμα τη έω.

Η XV Μερ/χία διετάχθη επίσης όπως κατά την εκδηλωθησομένην την πρωίαν αντεπίθεσιν υπό της 35 Ταξιαρχίας, συμμετάσχη, τιθεμένη μάλιστα επί κεφαλής, και του απωλέσαντος το ΜΠΙΚΟΒΙΚ 571 Τάγματος (XV Μερ.)

Εκδηλωθείσης την 0700 ώραν της ημετέρας αντεπιθέσεως τα τμήματα ήχθησαν μέχρι τριγωνομετρικού ΜΠΙΚΟΒΙΚ πλην δεν κατώρθωσαν να ολοκληρώσουν τούτο, των συμμοριτών διαθεσάντων εν των μεταξύ και ετέραν Ταξ/χίαν.

Ο αγών συνεχίσθη σκληρός καθ' όλην την ημέραν με εναλλασσομένας φάσεις, πλην όμως οι συμμορίται διετήρησαν το ΜΠΙΚΟΒΙΚ υποστάντες όμως σοβαρωτάταν φθοράν, ιδία εκ των πυρών του ημετέρου Πυρ/κού όπερ συγκεντρωτικώς έδρα κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Τα υψώματα 1341 και ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ διετηρήθησαν υπό των ημετέρων παρά τας σφοδράς επιθέσεις των συμμοριτών.

(β) Προπαρασκευαί ΣΣ

- Το Σ.Στρατού από της αναλήψεως του τομέως ΒΙΤΣΙ είχε προπαρασκευάσει σειράν επιθετικών ενεργειών, προς τον σκοπόν όπως διά των επιτυχιών τούτων, αφ' ενός μεν αποσπάση από τον εχθρόν την πρωτοβουλίαν, αφ' ετέρου δε αναπτερώση το ηθικόν των ημετέρων τμημάτων.

Ως πρώτοι στόχοι διά τους Καταδρομείς είχον καθορισθή, κατόπιν αναγνωρίσεων, τα υψώματα ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ευρισκόμενα ανατολικώς του υψώματος ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

- Μετά την Κατάληψιν υπό των συμ/τών του ΜΠΙΚΟΒΙΚ διετάχθη ο Δ/τής Καταδρομών όπως πραγματοποιήση τας εν λόγω επιχειρήσεις ως κάτωθι:

Κατάληψις: ΚΑΜΙΝΟ νύκτα 11 προς 12
" ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ νύκτα 12 προς13

Σκοπός: Ο αντιπερισπασμός του ενεργούντος κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρού και αφ' ετέρου, εν περιπτώσει επιμονής του επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ, πλευρική ενέργεια διά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ύψ. 1341 - ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

- Άνω επιχειρήσεις προπαρεσκευάσθησαν υπό των Καταδρομών πλήρως.

(γ) Διαταγαί και αναφοραί

"ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1
Προς : Α΄ΣΣ/Α1
Αριθμ. 230123/4009/11.11.1948
Ώρα 1930

Σ Η Μ Α

Ανακατάληψις ΜΠΙΚΟΒΙΚ επιβάλλεται πάση θυσία ΣΤΟΠ. Μετά ταύτην ισχυρά καταδίωξις δέον επακολουθήση διά διαθεσίμων δυνάμεων αίτινες από τούδε δέον να είναι έτοιμοι ΣΤΟΠ. Προσπάθεια συμμοριτών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ δέον καταλήξη εις καταστροφήν των ΣΤΟΠ. Να χρησιμοποιηθώσι εν ανάγκη ΜΟΚ. ΣΤΟΠ.

ΓΙΑΤΖΗΣ
Αρχηγός Στρατού "

Το Σώμα Στρατού είχε διατάξει άμεσον αντεπίθεσιν και ανέφερεν ως κάτωθι εις το ΓΕΣ:

" ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1
Πρός : ΓΕΣ/Α1
Αριθμ. 11/408/11.11.1948
Ώρα 1945

Διέταξα ΜΠΙΚΟΒΙΚ ανακαταληφθή εντός της ημέρας υπό τμημάτων XV Μερ/χίας, άτινα είχον απωλέσει τούτο και ανακατελήφθη 1830 ώραν μετά αγώνα 6 ωρών ΣΤΟΠ. Πρώτα Τμήματα IX Μερ/χίας αφίχθησαν ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

- Μετά αναφερθείσαν κατάληψιν εχθρικαί ισχυραί αντεπιθέσεις απώθησαν ημετέρους από τριγωνομετρικόν ΜΠΙΚΟΒΙΚ, οίτινες όμως διετήρησαν ανώνυμον 50 μέτρα Νοτίως Τριγωνομετρικού, συνεχιζομένου του αγώνος εκ του συστάδην.

75.- 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Εσυνεχίσθη καθ' όλην την ημέραν υπό τμημάτων XV Μεραρχίας και 35 Ταξ/χίας προσπάθεια ανακαταλήψεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ με εναλλασσομένας φάσεις, του υψώματος παραμείνοντος τελικώς εις χείρας των συμ/τών.

Διά την επιχείρησιν ταύτην οι συμ/ται διέθεσαν δύο Ταξ/χίας, πλην αι απώλειαί των είναι σημαντικαί. Ιδιαιτέρω;ς εκ του όγκου των πυρών Πυρ/κού ον διέθεσε το Σ.Στρατού. Η αεροπορία υπεστήριξε δραστηρίως τα ημέτερα τμήματα διά 24 εξόδων ΣΠΙΤ, 6 ΧΑΡΒΑΤ και 2 ΝΤΑΚΟΤΑ.

(β) Α΄ Μοίρα Καταδρομών κατά την διάρκειαν της νυκτός εξετέλεσε την προπαρασκευασθείσαν επίθεσιν κατά ΚΑΜΙΝΟ όπερ κατέλαβε την 0510 ώραν επιτευχθέντος πλήρως του αιφνιδιασμού.

Την 0600 ώραν οι συμ/ται εξαπέλυσαν λυσσώδεις αντεπιθέσεις με ισχυράν υποστήριξιν πυρ/κού και όλμων, απάσας αποκρουσθείσας με σοβαράς απωλείας. Ημέτεραι απώλειαι σημαντικαί ιδία μετά την κατάληψιν του υψώματος εκ των πυρών εχθρικών πυρ/λων και ΄Ολμων.

Συμ/ται αιφνιδιασθέντες πλήρως εγκατέλειψαν άπαν το υλικόν θέσεως και μέγα μέρος του οπλισμού και πυρ/κά των.

(γ) Διοικητής Σ.Στρατού επεσκέφθη εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ Δ/τάς XV Μερ/χίας και Δυνάμεων Καταδρομών.

(δ) Εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ αφίχθη Επιτελής ΓΕΣ/Α1 προς ενημέρωσιν του Α΄ΣΣ επί των αντιλήψεων του ΓΕΣ.

76.- 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Εσυνεχίσθη σκληρός αγών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς ανακατάληψιν τούτου. Παρά καταβληθείσας προσπαθείας, συμ/ται διαρκώς ενισχυόμενοι διετήρησαν τελικώς τούτο, των ημετέρων ευρισκομένων εις απόστασιν 50 μέτρων από της κορυφής.

- Απώλειαι εκατέρωθεν σημαντικαί.

Η ημετέρα αεροπορία υπεστήριξε δραστηρίως διεξαγόμενον αγώνα διά 28 εξόδων ΣΠΙΤ και 6 ΧΑΡΒΑΤ.

- Ομοίως φίλιον Πυρ/κόν έδρασε λίαν επιτυχώς.

(β) Καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός ο εχθρός εξαπέλυσε σφοδράς αντεπιθέσεις κατά υψώματος ΚΑΜΙΝΟ, απάσας αποκρουσθείσας υπό των ΛΟΚ.

Λόγω σοβαρών απωλειών ιδία εκ Πυρ/κού και ΄Ολμων κατεχούσης το ύψωμα Α΄ Μοίρας Καταδρομών, η Β΄ Μοίρα Καταδρομών ανέστειλε την προπαρασκευασθείσαν κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ επίθεσιν και ενίσχυσε την δεινώς δοκιμαζομένην Α΄ Μοίραν.

Αποκρουσθείσης τελικώς της εχθρικής επιθέσεως η Β΄ ΜΟΚ εξαπέλυσε τας πρωϊνάς ώρας επίθεσιν κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ τη υποστηρίξει του Πυρ/κού και κατέλαβε τούτο την 0730 ώραν. Εξαπολυθείσαι εχθρικαί αντεπιθέσεις απεκρούσθησαν με σοβαράς απωλείας και το ύψωμα παρέμεινε οριστικώς εις χείρας των ημετέρων.

- Απώλειαι Καταδρομών κατά τας μάχας ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ:

	Νεκροί	Τραυματίαι
Αξ/κοί	2	5
Οπλίται	16	71
Σύνολον	18	76
Συμ/τών	Νεκροί	Συλληφθέντες
	72	21
Λάφυρα	Ασύρματοι 19	1
	Βαρείς Όλμοι	3
	Πολ/λα	12
	Τυφέκια	42
	Άφθονα πυρ/κά, τηλέφωνα κ.τ.λ. υλικά.	

(γ) Λοιπάς περιοχάς ΒΙΤΣΙ και εις τους Τομείς ΙΙ και Χ Μερ/χιών επιθετικαί παραπλανητικαί ενέργειαι των ημετέρων προς απασχόλησιν και συγκράτησιν του εχθρού.

77.- 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Μετά κατάληψιν ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ το Σώμα Στρατού ίνα ενισχύση τα κατά μέτωπον, επιτιθέμενα κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ τμήματα της XV Μερ/χίας, διέταξε την Διοίκησιν Καταδρομών όπως κατά την διάρκειαν της νυκτός κινήση την Α΄ ΜΟΚ από ΚΑΜΙΝΟ διά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ προς ύψωμα 1941 και εκείθεν επιτεθή άμα τη έω κατά του πλευρού και των νώτων του κατέχοντος το ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρού.

- Ταυτοχρόνως διέταξε την XV Μερ/χίαν όπως την αυτήν ώραν επιτεθή κατά μέτωπον διά δύο τουλάχιστον Ταγμάτων προς κατάληψιν οπωσδήποτε ΜΠΙΚΟΒΙΚ και δίωξιν του εχθρού προς ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.

- Την επίθεσιν θα υποστηρίξη το σύνολον του Πυρ/κού του Σώματος και Αεροπορία.

- Η 42 Ταξ/χία (ΙΧ Μερ/χίας διετάχθη όπως αντικαταστήση την Β΄ ΜΟΚ εκ των υψωμάτων ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ).

- Άμα τη έω μετά ισχυράν προπαρασκευήν διά του συνόλου του πυρ/κού του Σώματος τα τμήματα XV Μερ/χίας κατά μέτωπον και η Α΄ ΜΟΚ κατά πλευρόν επετέθησαν κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ και μετά σκληρόν αγώνα κατέλαβον τούτο την 0715 ώραν, του εχθρού συμπτυχθέντος προς κοιλάδα ΧΑΛΑΡΑ. Μέχρι 1045 ώρας εκτοπισθέντος του εχθρού και εκ του ανωνύμου Β.Δ.ΜΠΙΚΟΒΙΚ κατελήφθη ολόκληρος τοποθεσία ΜΠΙΚΟΒΙΚ των ημετέρων τμημάτων συνεχισάντων καταδίωξιν και καταλαβόντων αυχένα ΠΡΑΣΕΚΑΣ και ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.

(β) Μετά την ολοκλήρωσιν του ΜΠΙΚΟΒΙΚ και εν συνδυασμώ με τας επιτυχείς επιχειρήσεις του Σώματος προς ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και την άφιξιν των Μονάδων της ΙΧ Μερ/χίας, η μέχρι τότε επικίνδυνος εις ΒΙΤΣΙ κατάστασις μετεβλήθη υπέρ των ημετέρων διότι:

- Ολόκληρος η κορυφογραμμή ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ύψ. 1341 - αυχήν ΠΡΕΣΕΚΑΣ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΚΑΜΙΝΟ - ύψωμα ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128) ευθυγραμμίσθη και απετέλεσε ισχυρόν προπύργιον της ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, του εχθρού αναγκασθέντος να συμπτυχθή Βορείως της κοιλάδος ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΛΑΧΑΡΑ.

- Η παρατήρησις του εχθρού προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και αι βολαί του πυρ/κού του επί της πόλεως, αι οποίαι είχον καταστή ο εφιάλτης των κατοίκων απεκλείσθησαν.

- Η προσπάθεια των συμ/τών όπως διατηρήσουν το ΜΠΙΚΟΒΙΚ αλλά και η επίμονος και διαρκής απόφασις του Σώματος να το ανακαταλάβη, οπωσδήποτε, εστοίχισαν εις τους συμ/τας την συντριβήν δύο εκ των καλλιτέρων των Ταξιαρχιών.

- Αι ανωτέρω επιτυχίαι του Σώματος, η άφιξις των Μονάδων της ΙΧ Μερ/χίας και προ παντός η μετάδοσις της πίστεως επί την Νίκην και η καλλιέργεια του επιθετικού πνεύματος και της αυτοπεποιθήσεως εις Μονάδας εξύψωσαν το ηθικόν των και κατέστησαν ταύτας αξιομάχους. Ούτω αποστολή "ΕΞΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑΣ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΣ" ήτις εδόθη από τον Αρχηγόν του Στρατού διά της Α.Π. 4009/229252/27.10.1948 Διαταγήν του προς το Α΄Σ.Στρατού εξετελείτο.

(γ) Ο Διοικητής του Σώματος υπέβαλεν προς τον Διοικητήν του Στρατού την κάτωθι τηλεγραφικήν αναφοράν:

"ΑΠΟ: Δ/τήν Α΄Σ.Στρατού
ΠΡΟΣ: Δ/τήν Στρατού

Σ Η Μ Α

Αριθμ. Π. 11/24/142145 Κ Ο Ι Ν Ο Ν
Ειδικόν Δελτίον Σ.Κ. 14.11.1948

4ήμερος σκληρός αγών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς κατάληψιν οποίου συμ/ται έρριψαν διαδοχικώς δύο Ταξ/χίας, μετά εναλλαγάς κυριότητος, ολοκληρώθη σήμερον υπό Τμημάτων ΛΟΚ 35 Ταξ/χίας και XV Μερ/χίας και κρατείται σταθερώς ΣΤΟΠ. Συμ/ται υπέστησαν σοβαρωτάτας απωλείας ΣΤΟΠ. 40 Νεκροί ευρέθησαν μόνον από ΛΟΚ επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ και 35 επί ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ΣΤΟΠ. ΄Ολμοι - πολυβόλα - Οπλ/λα και λοιπός οπλισμός σημαντικάς ποσότητας ΣΤΟΠ. Λεπτομέρειαι απωλειών και λαφύρων δεν ανεφέρθησαν εισέτι ΣΤΟΠ. Νίκη ΜΠΙΚΟΒΙΚ, κατάληψις ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΠΡΑΣΕΚΑ, προώθησις αναγνωρίσεως ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΝ και ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ, σοβαραί απώλειαι συμ/τών κατά ταύτας και συμμετοχή ΙΙ και XV Μερ/χιών επιθετικήν ενέργειαν μετέβαλον γνωστήν κατάστασιν, ώστε εξεπληρώθη ήδη η πρώτη εντολή ύμών ΣΤΟΠ. Ηθικόν απασών Μονάδων Β΄ΣΣ αναπτερωμένον.

ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

(δ) Απώλειαι από 11 - 15 Ν/βρίου

- Ημετέρων

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξκοί	3	11	-	16
Οπλίται	32	162	28	222
Σύνολον	37	173	28	238

- Συμμοριτών

Νεκροί	Συλληφθέντες	Σύνολον
173	21	194

- Τραυματίαι μη εξακριβωθέντες. Πάντως πληροφορίαι φέρουν σοβαρώτατον αριθμόν.

- Λάφυρα εις οπλισμόν, πυρ/κά, ασυρμάτους και παντοίον άλλον υλικόν ανευρέθησαν εις μεγάλας ποσότητας. Ανευρέθησαν επίσης άπαντα τα εγκαταλειφθέντα υλικά επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ του συμπτυχθέντος 571 Τάγματος.

(ε) Διαταγαί Σ.Σ.

- Προς XV Μερ/χίαν όπως προβή εις ταχείαν και ισχυράν οργάνωσιν θέσεων επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ και όπως αντικαταστήση την Α΄ ΜΟΚ επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

- Προς 42 Ταξ/χίαν (ΙΧ Μερ/χίας), όπως προβή εις την αντικατάστασιν εντός της νυκτός Β΄ Μοίρας Καταδρομών, εις ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και οργανώση ισχυρώς τα υψώματα ταύτα.

(β) Διαταγαί ΓΕΣ

Α.Π. 230266/Φ.4009/3/14.11.1948 προς Δ/τήν Α΄ΣΣ ον Αρχηγός ΓΕΣ συγχαίρει δι' επιτυχή αντιμετώπισιν θρασείας αποπείρας Κ.Σ. κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ και διά κατάληψιν ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ - ΠΡΑΣΕΚΑ.

78.- 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

-ι- XV Μερ/χία

Εσυνεχίσθη δραστηρίως οργάνωσις θέσεων ΜΠΙΚΟΒΙΚ, έρευνα περιοχής ταύτης και ανεύρεσις πλείστων υλικών και προώθησις περιπόλων προς ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ - ΚΡΑΝΙΩΝΑ χωρίς να συναντήσουν εχθρόν.

-ιι- Χ Μερ/χία

Συμ/ται κατά διάρκειαν νυκτός ενήργησαν επανειλημμένας επιθέσεις κατά ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΠΛΑΤΥΛΑΚΟΣ - ΦΑΛΤΣΑΤΑ αποκρουσθείσαι.

-ιιι- ΙΙ Μερ/χία

Μικροσυμπλοκαί εκατέρωθεν.

(β) Διαταγαί Σ.Σ.

Η Νίκη των ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και η ευθυγράμμισις του μετώπου μέχρι ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128) και αι δημιουργηθείσαι σοβαραί απώλειαι των συμ/τών επέτρεψαν εις το Σώμα Στρατού όπως πραγματοποιήση ανέτως το βασικόν του σχέδιον, τουτέστιν την αντικατάστασιν και αξιοποίησιν της XV Μερ/χίας, υπό της ΙΧ τοιαύτης.

- Δεδομένου ότι της ΙΧ Μερ/χίας η παραμονή εις ΒΙΤΣΙ θα είναι περιωρισμένη (μέχρις αρχών Δ/βρίου), διότι προβλέπεται η μεταφορά της εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, το Σώμα Στρατού αποβλέπει όπως μετά την ισχυροποίησιν δι' οργανώσεις του εδάφους του τομέως ΒΙΤΣΙ, αποσύρη και την ΙΧ Μερ/χίαν εκ του μετώπου και διατηρήση τον Τομέα ΒΙΤΣΙ από ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ - ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128) - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ - ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΑ Σύνορα διά δύο μόνον Μερ/χιών Χης από ΦΛΑΤΣΑΤΑ μέχρι ΒΙΤΣΙ (ναι) και ΙΙ από ΓΚΛΑΒΑΤΑ μέχρι Συνόρων.

Προβλέπεται ούτω να τεθή εγκαίρως εις την διάθεσιν του Αρχηγού Στρατού η ΙΧ Μερ/χία διά ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και διά τον Τομέα ΒΙΤΣΙ να παραμείνη μία ολόκληρος Μερ/χία ως εφεδρεία (η XVη), ήτις εκτός της δυνατότητος επεμβάσεως υπέρ ΒΙΤΣΙ να έχη τον χρόνον να αναπαυθή, εκπαιδευθή και αξιοποιηθή επί ένα τουλάχιστον μήνα, βραδύτερον δε να δύναται ν' αντικαταστήση εκ του μετώπου ΦΛΩΡΙΝΗΣ την ΙΙ Μερ/χίαν ήτις έχει μεγίστην ανάγκην αναπαύσεως και αναδιοργανώσεως.

Προς τον σκοπόν της διαδοχικής πραγματοποιήσεως του άνω βασικού Σχεδίου του Σώματος εξεδόθη η κάτωθι Διαταγή του:

Από : Τ.Σ./Α΄ΣΣ/Α1
Προς: ΙΧ, Χ, XV Μερ.
Κοιν: ΓΕΣ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1
Ι, ΙΙ και VIII Μερ.
Αριθμ. Α.Π. 63/56/15.11.1948
΄Ωρα 1730

Προς πραγματοποίησιν Α.Π. 60/108/11.11.48 Δ/γής μου και εις επιβεβαίωσιν προσωπικών συνεννοήσεων καθορίζω ΣΤΟΠ. Χ Μερ/χία από 161000 ώρας αναλαμβάνει την ευθύνην και περιοχής ύψ. 1341 (Ν.474510) ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΚΑΖΑΝΙ - ΒΙΓΛΑΣ άπαντα (ναι) ΣΤΟΠ. Ανατολικόν όριον ύψωμα 1341 - ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ - ΚΕΦΑΛΑΡΙ (Ν.467468) ΚΑΣΤΟΡΙΑ (άπαντα ναι) ΣΤΟΠ. Αι εν τη ζώνη ταύτη δυνάμεις XV Μερ/χίας ν' αντικατασταθώσι μέχρι 1800 ώρας 16ην τρέχοντος ΣΤΟΠ. ΙΧ Μερ/χία από 171000 ώρας αναλαμβάνει υπόλοιπον ζώνην XV Μερ/χίας, ης ν' απαλλάξη υπολοίπους δυνάμεις μέχρι 1500 ώρα 17ης τρέχοντος ΣΤΟΠ. XV Μερ/χία να πραγματοποιήση την διά /1/60/11.11.1948 Δ/γή ς μου διάταξιν ΣΤΟΠ. 509 Τάγμα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ τίθεται υπό διοίκησιν ΙΧ Μερ/χίας από 171000 ΣΤΟΠ. 2α ΄Ιλη Αρμάτων τίθεται διάθεσιν Χης Μερ/χίας από 161200 ώρας ΣΤΟΠ. Κατανομή Πυρ/κού εις ΙΧ και Χ Μερ/χίας πραγματοποιηθήσεται βάσει προτάσεων Δ/τού, Πυρ/κού Σ.Σ. Συντ/ρχου ΚΩΤΣΑΛΟΥ ΣΤΟΠ. Μερ/χίαι αναφέρωσι εκτέλεσιν ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ "

Η καθοριζομένη ανωτέρω 1/60/11.11.1948 Δ/γή Σώματος προβλέπει κάτωθι διάταξιν XV Μερ/χίας μετά αντικατάστασίν της εκ του Τομέως ΒΙΤΣΙ.

Σ.Δ. Μερ/χία : ΣΙΑΤΙΣΤΑ

45 Ταξ/χία ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ - ΚΟΖΑΝΗ

61 " ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΚΑΛΟΝΕΡΙ - ΕΡΑΤΥΡΑ

73 " ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ

Καθωρίσθησαν ανωτέρω κατωκημένοι χώροι προς πλήρη ανάπαυσιν της Μερ/χίας.

- Προς Δ/τήν Πυρ/κού Σώματος, όπως διαθέση 143 και 145 Μοίρας Ορειβ. Πυρ/κού εκ της XVης εις την IX Μερ/χίαν από 0800 ώρας 16ης τρέχοντος.

79.- 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Δραστηριότης περιπόλων και ενεδρών και ανταλλαγή πυρών εκατέρωθεν.

80.- 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν το άξιον λόγου.

81.- 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν άξιον λόγου.

82.- 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν άξιον λόγου.

Συνεχίζεται δραστηρίως η οργάνωσις του εδάφους περιοχήν ΒΙΤΣΙ και η κατασκευή εγκαταστάσεων ιδία εις υψηλάς περιοχάς διά την διαχείμανσιν των ανδρών επικειμένου του χειμώνος.

(β) Διαταγαί ΓΕΣ

-ι- Α.Π. 230520/4069/18.11.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως μη πραγματοποιηθώσι προταθείσαι υπό Σ.Στρατού επιχειρήσεις προς ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ λόγω του χειμώνος και αντ' αυτών εκκαθαρισθή ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ.

-ιι- Α.Π.230499/4009/19.11.1949 ΓΕΣ/Α1 όπως προωθηθή δραστηρίως η οργάνωσις ΒΙΤΣΙ και προπαρασκευασθή κίνησις 26 τρέχοντος Α΄ και Β΄ ΜΟΚ εις ΑΘΗΝΑΣ, προκειμένου μεταφερθώσι βραδύτερον αύται εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

-ιιι- Α.Α.Π. 230523/4009/18.XI.1948 Γ.Ε.Σ/Α1

"ΠΡΟΣ: Αντιστράτ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΝ Π.Δ./τήν Β΄ΣΣ
" ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΝ Θ. " Α΄ΣΣ

1.-Ο Αντ/γος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ. Δ/τής Β΄ ΣΣ, ληξάσης της χορηγηθείσης αυτώ αδείας θ' αναλάβη την Διοίκησιν του ΣΣ μεταβαίνων το βραδύτερον μέχρι 22 τρέχοντος εις την θέσιν του.

2.- Μετά πλήρη προσανατολισμόν του επί της ληφθείσης διατάξεως παρά του Διοικούντος τας εν τη ζώνη του Σ.Στρατού Μονάδας Δ/τού του Α΄Σ.Στρατού και μέχρι 28ης το βραδύτερον, η ευθύνη της ζώνης αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου υπό του Δ/τού του Β΄Σ.Στρατού.

3.- Ο Αντ/γος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡ. Δ/τής του Α΄Σ.Στρατού μετά του Στρατηγείου του, θα μετασταθμεύση μέχρι 28ης εις ΑΘΗΝΑΣ προς λήψιν οδηγιών επί της περαιτέρω ενεργείας του Σ.Σ.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού"

83.- 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Εις όλους τους τομείς δραστηριότης περιπόλων και ενεδρών και προσβολή διά πυρών Πυρ/κού διαφόρων θέσεων του εχθρού και συγκοινωνιών ιδία κατά την νύκτα προς εκνευρισμόν τούτου.

(β) Διαταγαί - Αναφοραί Σ.Σ.

-ι- Προς ΓΕΣ/Α1 ίνα γνωρίση ακριβή ημερομηνίαν κινήσεως ΙΧ Μερ/χίας προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, προς ρύθμισιν αντικαταστάσεως τμημάτων της.

-ιι- Προς Χ Μερ/χίαν ίνα μετακινήση Σταθμόν Διοικήσεως Μερ/χίας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑ, κατόπιν της αναλήψεως υπ' αυτής και του Τομέως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ύψ. 1341.

84.- 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν άξιον λόγου.

(β) Απώλειαι μαχών ΒΙΤΣΙ από 3 έως 19 Ν/βρίου

-ι- Ημετέρων

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξκοί	6	14	-	20
Οπλίται	41	235	28	304
Σύνολον	47	249	28	324

-ιι- Συμμοριτών

Νεκροί	Συλληφθέντες	Τραυματίαι	Σύνολον
254	113	400	767

Ο αριθμός τραυματιών εξηκριβώθη υπό του Α΄ΣΣ από πλείστας πηγάς εκ των συλληφθέντων αιχμαλώτων.

85.- 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Δραστηριότης περιπόλων, ενεδρών και πυρών εκατέρωθεν.

(β) Αναφοραί Σ.Σ.

Προς ΓΕΣ/Α1

Αναφέρεται ότι αποστελλόμεναι ενισχύσεις προς ανασδυγκρότησιν XV Μερ/χίας εξ οπλιτών κλάσεως 1947 δεν λύει υπόθεσιν αξιοποιήσεως Μερ/χίας και ότι δέον αποσταλώσι οπλίται νεωτέρων κλάσεων.

(γ) Διάφορα

- Διοικητής ΣΣ μετέβη εις ΚΟΖΑΝΗΝ προς συνεργασίαν μετά του εκεί Κυρίου Στρατηγείου διά μετακίνησιν τμημάτων ΙΧ Μερ/χίας προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, και υποδοχήν αφιχθέντων εκεί Στρατηγών ΓΙΑΤΖΗ και ΒΑΝ ΦΛΗΤ.

- Διοικητής Σώματος ανέφερε εις ανωτέρω ότι η κατάστασις εις ΒΙΤΣΙ απεκατεστάθη και εσταθεροποιήθη απολύτως, το δε ηθικόν των Μονάδων ανεπτερώθη.

- Οι ανωτέρω Ανώτατοι Διοικηταί εγνώρισαν εις τον Διοικητήν του Σώματος ότι αποκατασταθείσης πλήρως της καταστάσεως εις το ΒΙΤΣΙ, ήτις πλέον δεν εμπνέει ουδεμίαν ανησυχίαν το Στρατηγείον του Σώματος Στρατού θα μετακινηθή εις ΑΘΗΝΑΣ και εκείθεν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ προκειμένου αναλάβη την ριζικήν εκκαθάρισιν ταύτης και την πλήρη συντριβήν των συμ/τών.

- Ως χρόνος μετακινήσεως καθωρίσθη το πρώτον πενθήμερον Δ/βρίου.
- Ο Δ/τής του Σώματος ανέφερε ότι το Σ.Στρατού έχει αποφασίσει όπως προ της αναχωρήσεώς του και μετά την πλήρη αντικατάστασιν της ΙΧ Μερ/χίας εκ του μετώπου ΒΙΤΣΙ, εκκαθαρίση την περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, δεδομένου ότι τον τελευταίον καιρόν η εκεί εγκατασταθείσα συμμοριακή Ταξ/χία ΒΑΓΕΝΑ παρενοχλεί επικινδύνως τας από ΚΟΖΑΝΗΣ προς ΒΙΤΣΙ συγκοινωνίας καθώς και την περιοχήν ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ.
- Θα χρησιμοποιηθώσι προς τούτο τμήματα της ΙΧ Μεραρχίας και αι Μοίραι Καταδρομών κατά την κίνησίν των, από ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ προς ΚΟΖΑΝΗΝ, όπου και θα συγκεντρωθώσι μετά τας επιχειρήσεις διά την μετακίνησιν προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.
- Αι ανωτέρω προτάσεις ενεκρίθησαν υπό του Αρχηγού του Στρατού και του Στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ και κατόπιν τούτου το Σ.Στρατού ήρχισε προπαρασκευάζον τας επιχειρήσεις ταύτας.

86.- <u>23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>
Ουδέν άξιον λόγου.

87.- <u>24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>
Ουδέν άξιον λόγου.

88.- <u>25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) Ήρχισαν κρούσματα κρυοπαγημάτων ιδία τμημάτων επί ύψ. ΒΙΤΣΙ.

(β) Επιχειρήσεις. Ουδέν άξιον λόγου.

(γ) <u>Διαταγαί</u>

-ι- Α.Α.Π. 230751/24.ΧΙ.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως η ΙΧ Μερ/χία παύση υπαγομένη εις την ζώνην του Β΄ΣΣ από 5 Δ/βρίου και συγκεντρωθή εις ΚΟΖΑΝΗΝ ετοίμη προς κίνησιν υπό τας Δ/γάς του Α΄ΣΣ. Η 43 Ταξ/χία της ευρισκομένη εις περιοχήν ΑΡΤΗΣ - ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ να είναι ετοίμη επίσης προς κίνησιν διά ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

-ιι- Α.Α.Π. 2/31/25.ΧΙ.1948 Σώματος Στρατού προς ΙΧ, Χ, ΧV Μερ/χίας δι' ης καθορίζεται ότι η Χ Μερ/χία θα αναλάβη την σημερινήν ζώνην ευθύνης της ΙΧ Μερ/χίας, ήτοι από ύψωμ. 1341 μέχρι υψώματος ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ναι) αντικαθιστώσα τα εν τη ζώνη ταύτη τμήματα της ΙΧ Μερ/χίας μέχρι 30 Ν/βρίου. Από 0900 ώρας Ιης Δ/βρίου περιέρχεται η ευθύνη της ανωτέρω ζώνης εις την Χ Μερ/χίαν.
Υπό Διοίκησιν της Χ Μερ/χίας υπάγεται από της άνω ημερομηνίας και η 73 Ταξ/χία (ΧV Μερ/χίας) μετασταθμεύουσα εκ της περιοχής ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

89.- <u>26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός. Νεκροί οπλίται 3 εκ ψύξεως εις περιοχήν ύψ. ΒΙΤΣΙ (2128).

(β) <u>Επιχειρήσεις:</u> Ουδέν άξιον λόγου.

90.- <u>27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις</u>: Ουδέν άξιον λόγου.

91.- <u>28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ</u>

(α) <u>Επιχειρήσεις:</u> Λόγω της μεγάλης κακοκαιρίας ουδέν άξιον λόγου.

(β) <u>Διαταγαί Σ.Σ.</u>

-ι- Προς ΙΧ, Χ, ΧV Μερ/χίας. Η 73 Ταξ/χία (ΧV Μερ/χίας) υπήχθη υπό Διοίκησιν ΙΧ Μερ/χίας προκειμένου αντικαταστήση τμήματα 42 Ταξ/χίας (ΙΧ Μερ/χίας) εκ του Τομέως ΒΙΤΣΙ.

- 45 Ταξ/χία με 572 και 573 Τάγματά της και 61 Ταξιαρχία με 117 και 619 Τάγματά της τίθενται προσωρινώς υπό τακτικήν διοίκησιν από σήμερον ΙΧ Μερ/χίας προκειμένου μετάσχη επικειμένων επιχειρήσεων εκκαθαρίσεως ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ.

Την άνω συμμετοχήν των Μονάδων της XV Μερ/χίας απεφάσισε το Σώμα Στρατού κυρίως όπως αναπτύξη το επιθετικόν των πνεύμα και αναπτερώση το ηθικόν των, όπερ διά της εκπαιδεύσεως και αναπαύσεως είχε σημαντικώς βελτιωθή.

92.- 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός μετά συνεχούς πτώσεως χιόνος. Συνεχίζονται αραιά κρούσματα κρυοπαγημάτων και ψύξεων ιδία εις ύψωμα ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128), παρά τα ληφθέντα μέτρα προστασίας των τμημάτων.

(β) Επιχειρήσεις: Ουδέν το άξιον λόγου. Η διαρκής πτώσις χιόνων περιορίζει τας ενεργείας εκατέρωθεν.

(γ) Διαταγαί ΣΣ

Εις απάντησιν αναφοράς Χ Μερ/χίας αιτούσης όπως εγκαταλειφθή το ύψωμα ΒΙΤΣΙ, λόγω των χιόνων και των δυσκολιών διαβιώσεως των ανδρών εξεδόθη κάτωθι Δ/γή:

Α.Π. 3/891/29.11.1948:

"Προς Χ Μερ/χίαν

Χειμερινή γραμμή αμύνης από συνόρων μέχρι ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (ναι) παραμείνη οριστικώς η κατεχομένη ήδη ΣΤΟΠ. Ανατολικώς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ρυθμισθήσεται λίαν προσεχώς μετά άφιξιν ενταύθα οριστικού Διοικητού Σώματος ΣΤΟΠ. Πάντως εγκατάλειψις ή περιορισμός δυνάμεων επί ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128), πραγματοποιηθήσεται μετά πτώσιν πολλών χιόνων ήτοι περίπου τέλος Δ/βρίου ΣΤΟΠ..

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

93.- 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν το αξιοσημείωτον, λόγω επιδεινώσεως καιρικών συνθηκών.

94.- 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός Λίαν ψυχρός μετά συνεχούς πτώσεως χιόνων.
542 Τάγμα 3 κρυοπαγήματα, 526 3 ψύξεις, αμφότερα επί ύψ. ΒΙΤΣΙ.

(β) Επιχειρήσεις

Ουδέν το αξιόλογον.

95.- 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις

Ουδέν άξιον λόγου.

(β) Διαταγαί Σ.Σ.

ΠΡΟΣ: Ι, ΙΙ, VIII, IX, X, XV Μερ/χίας
Δ.Ε.Θ. - Δ.Ε.Δ.Μ. - 83 Περιοχή
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1 - Β΄ΣΣ/Α1
Γ΄ΣΣ/Α1 - Α.Σ.Δ.Σ.Ε./Α1
Αριθμ. 63/148/2.ΧΙΙ.1948

Σ Η Μ Α

Από 0800 ώρας 3 Δ/βρίου Διοίκησις, Μονάδες και ευθύνη ζώνης Α΄Σ.Στρατού επανέρχονται εις Β΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Από της αυτής την Διοίκησιν του Β΄Σ.Στρατού αναλαμβάνει ο Διοικητής του Αντιστράτηγος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΟΠ. ΙΧ Μερ/χία παραμένει υπό Διοίκησιν Α΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Δελτία και αναφοραί πλην ΙΧ Μερ/χίας υποβάλλονται Β΄Σ.Στρατού από 0800 ώρας 3 Δ/βρίου ΣΤΟΠ. Αναφέρατε λήψιν.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

96.- 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Επιχειρήσεις
Ουδέν το άξιον λόγου.

(β) Διάφορα
Αφιχθέντες από 2 Δ/βρίου του Διοικητού του Β΄Σ.Στρατού Αντιστρατήγου ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ έλαβεν χώραν εις Στρατηγείον Σώματος εις ΚΟΖΑΝΗΝ σύσκεψις των δύο Επιτελείων καθ' ην κατετοπίσθη με την κρατούσαν εις ΒΙΤΣΙ κατάστασιν ο Διοικητής του Β΄ ΣΣ.

Ο Διοικητής του Α΄ ΣΣ εγνώρισεν εις τον Διοικητήν Β΄Σ.Στρατού ότι κατόπιν των μέτρων άτινα έλαβεν το Α΄ ΣΣ, κατά την μηνιαίαν διοίκησιν περιοχής ΒΙΤΣΙ, η κατάστασις των Μονάδων της περιοχής ταύτης είχεν επί τα βελτίω μεταβληθή και μία ολόκληρος Μερ/χία η XV ευρίσκετο εν εφεδρεία πλήρως εκπαιδευμένη, μη υψηλόν ηθικόν και απολύτως αξιόμαχος.

Εγνώρισεν εις τον Διοικητήν του Β΄ ΣΣ ότι μετά πάροδον ουχί μεγαλυτέραν του μηνός θα έπρεπε να αντικατασταθή εκ του μετώπου ΦΛΩΡΙΝΗΣ η ΙΙ Μεραρχία ήτις του συνόλου των Μονάδων ΒΙΤΣΙ ευρίσκετο με κατώτερον ηθικόν, ίνα μεταφερομένη εις κατωκημένους χώρους μεταξύ ΚΟΖΑΝΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ να αναπαυθή, εκπαιδευθή και καταστή αξιόμαχος ως συνέβη με την XV Μερ/χίαν.

Περατωθείσης της αποστολής του Σώματος Στρατού εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ ο διοικητης τούτου εξέδωκε την κάτωθι αποχαιρετιστήριον Διαταγήν:

Η.Δ. Α΄Σ.Στρατού 3.12.1948

Συμπολεμισταί

Το Σώμα Στρατού παρέδωσε σήμερον την ευθύνην της μέχρι τούδε περιοχής του εις Β΄Σ.Στρατού. Αισθάνομαι ιδιαιτέραν χαράν και υπερηφάνειαν διότι επί τέσσαρας και πλέον μήνας διαρκώς επιχειρούν είχεν την τιμήν να διοικήση Μονάδας μεθ' ων το συνέδεον οι πρώτοι επιτυχείς αγώνες του κατά τας επιχειρήσεις εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ. Ήτο η περίοδος ΓΡΑΜΜΟΥ τότε.

Και τελευταίως όταν ανέλαβεν την όλην περιοχήν επανήλθον υπό τας Διαταγάς του Μονάδες μεθ' ων το συνέδεον εξαιρετικαί προσπάθειαι.

Είχε ακόμη και την τύχην να έχη υπό τας Δ/γάς του και Μερ/χίαν ήτις το πρώτον ετίθετο υπό τας Δ/γάς του Σώματος την XVην.

Ενθυμείσθε όλοι σας ότι ο δρόμος μας οσοδήποτε και αν υπήρξεν αιματηρός, υπήρξεν πάντοτε επιτυχής και νικηφόρος και όπου ηθελήσαμεν και σήμερον ακόμη εκινηγήσαμεν κυριολεκτικώς ως θήραμα τα εγκληματικά και προδοτικά καθάρματα.

Άπασαι αι Μ.Μονάδες δύνανται να ώσι υπερήφανοι διότι εξεπλήρωσαν τας δοθείσας εντολάς και περιώρισαν τους Εαμοβουλγάρους εις το μικρόν τετράγωνον του ΒΙΤΣΙ.

Κάθε Μερ/χία έχει τα διαμάντια της προσπαθείας της διαμάντια νίκης καθαγιασμένα με αίμα.

Επανέρχεσθε και πάλιν εν τω συνόλω υπό τον Στρατηγόν Διοικητήν σας όστις προπαρασκεύασε τον ΓΡΑΜΜΟΝ. Ότι ημπορούμε να συμπυκνώσουμε ως αποτέλεσμα της ετησίας πείρας μας είναι εκείνο το οποίον οι Εαμοβούλγαροι, τα εγκληματικά ταύτα καθάρματα, ανομολογούν ως τα αίτια της αποτυχίας των.

Τηρήσατέ τα και ουδέποτε θα αποτύχετε. Αλλά και αν υπάρξουν τινά τοπικά ατυχήματα μη σας κλονίσουν, αρκεί να μην κλονίζεται η μόνη δυναμική αντίδρασις εις οιανδήποτε αντιξοότητα.

Ο χειμών έφθασε και μας δημιουργεί δυσκολίας, αλλά αύται συγκρινόμεναι προς τας του εχθρού μεταβάλλονται εις πλεονεκτήματα υπέρ ημών, αρκεί να αντιληφθώμεν όλοι ότι εις την προπαρασκευήν μας προς μάχην προστίθεται τώρα και η μάχη του κρυοπαγήματος.

Αδιαφορήσατε διά κόπους, τόπον και χρόνον αγώνος διότι γνωρίζομεν όλοι μας ότι ο αγών μας ετοποθετήθη χρονικώς από την απόφασιν, αγών διά την ελευθερίαν, αγών διά τα παιδιά μας.

Είμαι βέβαιος ότι θα συναντηθώμεν και πάλιν εις τον υπέρλαμπρον αγώνα μας μέχρις ότου σβύση ο πανάθλιος εγκληματικός κομμουνισμός.

Μετά την ευκαιρίαν θέλω άλλη μίαν φοράν να απευθύνω ευχαριστίας και επαίνους εις όλους τους αξίους Στρατηγούς σας, τους Ταξιάρχους, και δι' αυτών εις όλους σας ανεξαιρέτως.

Τέλος, το Α΄ ΣΣ υπερήφανον και χαρούμενον διότι είχε την τιμήν και την τύχην να είναι προϊσταμένη Μονάς σας εύχεται εις όλους σας: Καλή τύχη πάντοτε. Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΑΖΙ ΣΑΣ.-

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

ΤΕΛΟΣ ΤΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

97.- ΠΡΟΒΛΗΜΑ «ΒΙΤΣΙ»

Εν τη εξελίξει της επιχειρήσεως "ΚΟΡΩΝΙΣ" κατέστη προφανές ότι η πρόθεσις των Εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων να συντρίψουν ή να αιχμαλωτίσουν τους επί του ΓΡΑΜΜΟΥ αμυνομένους Κ.Σ., ήτο αδύνατον να πραγματοποιηθή. Ότε όμως αι επιτυχίαι του Εθνικού Στρατού διέγραψαν σαφώς την τύχην του ΓΡΑΜΜΟΥ η διαφυγή Κ.Σ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ προεβλέπετο πλέον ή βεβαία.

Το τελευταίον τούτο απησχόλη σοβαρώς την Διοίκησιν του Β΄ΣΣ όπερ από 9ης Αυγούστου διά της εν προοιμίω καταχωρηθείσης αναφοράς του προς το ΓΕΣ έθετεν υπ' όψιν του ότι διά λόγους διεθνούς πολιτικής των ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ, οι Κ.Σ. φεύγοντες από τον ΓΡΑΜΜΟΝ μοιραίως θα επεχείρουν να εγκατασταθούν και πάλιν εντός του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ εδάφους ήτοι θα επεδίωκον αναγκαστικώς να διαπεραιωθούν εις το ΒΙΤΣΙ.

Το ΓΕΣ από 18 Αυγούστου παρέχον οδηγίας επιχειρήσεων εις τα Σ.Σ. μετά την προβλεπομένην ως επικειμένην αισίαν έκβασιν των επιχειρήσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ, αναθέτει εις το Β΄ΣΣ την ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΝ του ΒΙΤΣΙ ουχί ως κυρίαν προσπάθειαν τούτου αντιστοιχούσαν εις εκτέλεσιν κυρίας προσπαθείας του ΓΕΣ, αλλά ως μίαν εκ των πολλών αποστολών αίτινες ανετέθησαν εις τα Β΄ΣΣ.

Αι οδηγίαι αύται επιχειρήσεων κτώνται πλήρως τον χαρακτήρα της στρατηγικής εκμεταλλεύσεως αφορώσης την τελικήν φάσιν του κατά των Κ.Σ. πολέμου ήτοι την εκκαθάρισιν της χώρας εκ των υπολειμμάτων του συμμοριτισμού.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Υπό των φιλίων Δυνάμεων διεπράχθη Στρατηγικόν σφάλμα διότι δεν προεκατέλαβον το ΒΙΤΣΙ προ της λήξεως των επιχειρήσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ 1948 ή τουλάχιστον διότι δεν ανέπτυξαν ταχέως τον αναγκαίον ελιγμόν προς εξουδετέρωσιν του υπό των Κ.Σ. αναπτυχθέντος.

98.- ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ Κ.Σ.

Αι πληροφορίαι ήσαν σαφείς.
Η πείρα του ΓΡΑΜΜΟΥ πρόσφατος.
Όμως οι επανεισδύσαντες εις το ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. χαρακτηρίζονται ως λείψανα.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Υπό των Φ.Δ. εξετιμήθη εσφαλμένως ο παράγων εχθρός ή ουδόλως εξετιμήθη.

99.- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Αναλαμβανομένων των κυρίως επιθετικών ενεργειών την 30.8.1948 αυταί διεξάγονται υπό μιάς ενισχυμένης Μερ/χίας έναντι ισχυρών Κ.Σ. δυνάμεων. Ούτω δεν προεβλέφθη ουδέ επραγματοποιήθη συγκέντρωσις των απαιτουμένων δυνάμεων.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Υπό των Φιλίων Δυνάμεων δεν ετηρήθη η αρχή της ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ των δυνάμεων εις τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙΟΥ 1948.

100. ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ - ΜΑΧΗΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΟΝΑΔΩΝ

Απεδείχθη διά του πλέον εμφαντικού τρόπου ότι άνευ ηθικού είναι αδύνατος η απόδοσις οιουδήποτε πολεμικού έργου.

΄Απαντες εγνώριζον και ανεγνώριζον την ανάγκην ανασυγκροτήσεως, συμπληρώσεως και αναπαύσεως των λαβουσών μέρος εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ Μονάδων. Εν τούτοις ουδέν προεβλέφθη να γίνη και ούδέν εγένετο, τας δε τμήματα οδηγηθέντα ούτω εις το ΒΙΤΣΙ ήσαν άνευ μαχητικότητος.

Στελέχη και οπλίται εμπειροπόλεμοι και γενναίοι επειδή δεν ήσαν ωπλισμένοι με σταθερόν ηθικόν υπήρξαν αναποφάσιστοι και κατέρρεον ως αδαείς και δειλοί.

Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙΟΥ καταδεικνύει ότι μόλις η ανωτάτη ηγεσία απεδέχθη ως ανάγκην την ανύψωσιν του ηθικού των τμημάτων, τούτο επετεύχθη ουχί διά διδασκαλιών και ψυχαγωγίας αλλά κυρίως διά επιτυχών ενεργειών οίτινες ενεφύσησαν εις τους μαχητάς αυτοπεποίθησιν, αποδοθέντος του ταχθέντος πολεμικού έργου.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Το ηθικόν είναι ο κύριος παράγων της διατηρήσεως της μαχητικότητος του Στρατού μας και δέον ν' αποτελή αντικείμενον πρωταρχικής παρακολουθήσεως και φροντίδος υπό της ανωτάτης Δ/σεως μέχρι και του κατωτέρου βαθμοφόρου.

101. ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

Η αρχή αύτη του πολέμου εις ουδεμίαν περίοδον εφηρμόσθη υπό των Εθνικών Δυνάμεων εν άκρα αντιθέσει προς τους Κ.Σ. οίτινες εις την λεπτομερή και αδυσώπητον εφαρμογήν της οφείλουσι το σύνολον των επιτυχιών των.

Αι Εθνικαί Δυνάμεις καίτοι εγνώριζον την αξίαν την οποίαν οι Κ.Σ. προσέδιδον εις την αρχήν ταύτην, εν τούτοις ούτε κάν μέτρα αντιδράσεως ελάμβανον. Η νύξ σπανίως εχρησιμοποιήθη και πάντοτε επιτυχώς.

Εις την τρίτην περίοδον εφαρμοσθείσα η αρχή του αιφνιδιασμού υπό των Δυνάμεων Καταδρομών απέδωκεν άριστα αποτελέσματα.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Ο αιφνιδιασμός είναι μία αναλλοίωτος βασική αρχή του πολέμου, η υψίστη δε αξία ην προσέλαβεν αύτη κατά τον μετά των Κ.Σ. αγώνα καταδεικνύει ότι παρίσταται ανάγκη εκπαιδεύσεως των τμημάτων εις τον ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΜΟΝ και την ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΝ άτινα θα αποτελούν χαρακτηριστικόν γνώρισμα ενός μελλοντικού πολέμου.

102. Μ Ε Σ Α

Η πείρα του ΓΡΑΜΜΟΥ 1948 κατέδειξεν την ανάγκην εφοδιασμού του Πεζικού διά όπλων καταστροφής των ισχυρών ΠΟΛΥΒΟΛΕΙΩΝ των Κ.Σ. Και ο μικρότερος βαθμοφόρος και ο στρατιώτης εθεώρη τούτο απαραίτητον. Ο πεζός απογοητευμένος διά την μη ικανοποίησιν της ανάγκης ταύτης, δεν εχρησιμοποίησεν ούτε τα ελαφρά όπλα του ως μέσα εξουδετερώσεως των πολυβολείων.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Τα μέσα είναι σοβαρώτατος παράγων της επιτυχίας μη δυνάμενα πάντοτε να αντικατασταθώσιν διά της τέχνης ή της τόλμης, η δε έλλειψις καταλλήλων μέσων είναι δυνατόν να φέρη τα τμήματα εις σοβαράν μείωσιν της μαχητικότητός των.

103. ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Είναι χαρακτηριστικόν των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙΟΥ 1948 ότι αι Μονάδες επιτίθενται σχεδόν πάντοτε εκ μιάς κατευθύνσεως και μάλιστα της κυρίας τοιαύτης. Ούτω οι Κ.Σ. προσαρμόζοντες το σύνολον των όπλων των προς απαγόρευσιν της κατευθύνσεως ταύτης ανεχαίτιζον

ευχερώς την επιθετικήν προσπάθειαν των ημετέρων, οίτινες διά του τρόπου τούτου μετέτρεπον τον αγώνα Τάγματος εις αγώνα Διμοιρίας.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Ουδείς ελιγμός ανεπτύχθη κατά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ 1948 υπό ουδενός κλιμακίου, οι δε σχηματισμοί επιθέσης ήσαν συνήθως άκαμπτοι και σταθεροί.

104. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ ΠΥΡΩΝ ΠΥΡ/ΚΟΥ

Το Πεζικόν αναμένει πλήρη καταστροφήν των πολυβολείων υπό του Πυρ/κού. Η εξουδετέρωσις των αντιστάσεων υπό τούτου δεν είναι αρκετή. Καίτοι ο σύνδεσμος Πεζικού - Πυρ/κού ήτο ικανοποιητικός εν τούτοις το Πεζικόν δεν εκμεταλλεύεται τα πυρά του Πυρ/κού και ο μεσολαβών μέγας χρόνος από της άρσεως των πυρών Πυρ/κού μέχρι της εφόδου δίδει πάντοτε χρόνον εις τα εφεδρικά τμήματα των Κ.Σ. να επανδρώσουν τας θέσεις των και αναχαιτίσουν το Πεζικόν πολύ πριν αφιχθή εις την απόστασιν εφόδου.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Σπανίως το Πεζικόν εξεμεταλλεύθη τα πυρά του Πυρ/κού κατά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙΟΥ 1948.

105. Α Σ Φ Α Λ Ε Ι Α

Ακουστικά φυλάκια, ενέδραι και περίπολοι ουδέποτε σχεδόν εχρησιμοποιήθησαν. Ούτω οι Κ.Σ. εγένοντο αντιληπτοί όταν ήρχισαν την έφοδον. Τούτο αντιμετωπίζετο διά της συνεχούς αγρυπνίας των τμημάτων προς πρόληψιν του αιφνιδιασμού αποτέλεσμα της οποίας ήτο η παντελής έλλειψις μαχητικότητος κατά την ημέραν.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Η αρχή της ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ δεν κατεβλήθησαν προσπάθειαι όπως τηρηθή.

106. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

΄Απαντες οι διοικηταί από του διοικητού του μικροτέρου τμήματος μέχρι του Διοικητού των επιχειρήσεων ανέφερον ή διέτασσον προσωπικώς από ασυρμάτου, άνευ χρησιμοποιήσεως ουδέ κάν των συνθηματικών κώδικος.
Διαταγαί επιχειρήσεων ανεγιγνώσκοντο από ασυρμάτου ανοικταί και ακολούθως ως επιβεβαίωσις απεστέλλοντο κρυπτογραφημέναι.

Αι συσκευαί ΣΚΡΑ και ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ευρίσκοντο εις τα αρχεία κάποιου γραφείου και ουδέποτε ουδείς ησθάνθη την ανάγκην της χρησιμοποιήσεώς των. Αι πληροφορίαι όμως ήσαν σαφείς ότι δηλ. οι Κ.Σ. είχον ολόκληρον υπηρεσίαν Ραδιοακροάσεων προς συλλογήν πληροφοριών.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Υπό των Φιλίων Δυνάμεων είχεν κακώς οργανωθή η υπηρεσία Στρατιωτικής ασφαλείας με αποτέλεσμα να γνωρίζουν ανά πάσαν στιγμήν οι Κ.Σ. τας προθέσεις μας, την κατάστασιν και διάταξιν των Μονάδων μας ως και αυτούς τούτους τους κρυπτογραφικούς κώδικας των Φιλίων Δυνάμεων.

107. Ε Δ Ρ Α Ι Ω Σ Ι Σ

Αντικειμενικοί σκοποί καταλαμβανόμενοι αναιμάκτως χάνονται, διότι το Πεζικόν δεν γνωρίζει να εδραιωθή. ΄Αμα τη καταλήψει ενός Α.Σ. τα τμήματα συσπειρούνται περί την κορυφήν και η διάταξίς των ουδέν βάθος παρουσιάζει. Τούτο βεβαίως επηρεάζεται εκ του γεγονότος ότι οι μικροί βαθμοφόροι γνώσται πλήρως του μειονεκτικού ηθικού των τμημάτων και της υπάρξεως ανατρεπτικοδιαλυτικών πυρήνων εντός αυτών, επιθυμούν το τμήμα των υπό την άμεσον επίβλεψίν των.

108. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ

΄Απαντες διέτασσον μέχρι και του διοικητού της Ταξ/χίας. Ουδείς παρηκολούθη μέχρι συνήθως και του διοικητού του Τάγματος. Ούτω εις μεν τους υφισταμένους δημιουργείται η εντύπωσις της ασυδοσίας εις δε τους προϊσταμένους εσφαλμένη εντύπωσις εξ ανακριβών αναφορών.

109. ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΠΥΡΟΣ

Ηνοίχθη συχνάκις πύρ των μικρών όπλων του Πεζικούν εκ μεγάλων αποστάσεων.

Ούτω μία εχθρική περίπολος κινουμένη κατά την ημέραν εδέχετο ριπάς εξ απάντων των αυτομάτων όπλων συνήθως πέραν του δραστικού βεληνεκούς των με αποτέλεσμα την πλήρη γνώσιν υπό των Κ.Σ. της δυνάμεως και διατάξεως των Φ.Τ. διά τας νυκτερινάς επιδρομάς των.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Αι Φ.Δ. δεν είχον πειθαρχίαν πυρός κατά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙΟΥ 1948.

110. Ε Κ Π Α Ι Δ Ε Υ Σ Ι Σ

Τα πλείστα των τακτικών και Τεχνικών σφαλμάτων θα αποφεύγοντο εάν ελαμβάνετο μέριμνα και εφηρμόζετο έστω και στοιχειώδης εκπαίδευσις.

111. Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Ι

Αι υπηρεσίαι πληροφοριών ελειτούργησαν καλώς και απέδωκαν ικανοποιητικώς.

112. Υ Π Ο Σ Τ Η Ρ Ι Ξ Ι Σ

Τα όπλα υποστηρίξεως γενικώς έδρασαν ικανοποιητικώς. Η απόδοσις ουχί ικανοποιητικών αποτελεσμάτων οφείλεται κυρίως εις την ελλειπή εκπαίδευσιν των πάντων εις τας Ασκήσεις συνεργασίας.

113. Ε Φ Ε Δ Ρ Ε Ι Α Ι

Πολλάκις ευρέθησαν Διοικήσεις άνευ εφεδρειών.

Είναι σφάλμα το ότι η βασική αύτη αρχή του Πολέμου και ειδικώς του πλήρους απροόπτων συμμοριτοπολέμου δεν ετηρήθη μετά της επιβαλλομένης σημασίας.

114. ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αι επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ 1948 είναι ένα ατυχές γεγονός διά τον ΣΤΡΑΤΟΝ.

Τα κύρια αίτια της αποτυχίας είναι:

(α) Η εσφαλμένη αντιμετώπισις του προβλήματος "ΒΙΤΣΙ".

(β) Η μη απόδοσις της δεούσης σημασίας εις τον παράγοντα "ΗΘΙΚΟΝ".

(γ) Το ανεκπαίδευτον των ΜΟΝΑΔΩΝ.

Α1 ΑΚΑ Α1/ΓΕΣ -12.51

Ο

Α/ΓΕΣ

Π Ι Ν Α Ξ "Α"
Εμφαίνων τας Μονάδας τας λαβούσας μέρος εις την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ

1.- Από 23.8. έως 30.8.1948
(α) Π Ε Ζ Ι Κ Ο Ν
XV ΜΕΡ/ΧΙΑ
45 Ταξ/χία
571 Τ.Π
572 Τ.Π.
573 Τ.Π.
73 Ταξ/χία
574 Τ.Π.
575 Τ.Π.
591 Τ.Π.
61 Ταξ/χία
614 Τ.Π.
617 Τ.Π.
619 Τ.Π.
Δ.Ε.Δ.Μ
33 Ταξ/χία
518 Τ.Π.
519 Τ.Π.
53 Ταξ/χία
601 Τ.Π.
603 Τ.Π.
593 Τ.Π.
3η Ταξ/χία
503 Τ.Π.
580 Λόχος Πολυβόλων
(β) Π Υ Ρ Ο Β Ο Λ Ι Κ Ο Ν
104 Σ.Π.Π.
151 Μ.Μ.Π.
102 Σ.Π.Π.
101 Σ.Π.Π.
142 Μ.Ο.Π.
(γ) ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ
Β΄ Ίλη Αρμάτων
ΙΙ Σ.Αναγνωρίσεως
ΧΙ Σ.Αναγνωρίσεως
(δ) Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ο Ν
713 Λόχος Μηχ/κού
(ε) Δ Ι Α Β Ι Β Α Σ Ε Ι Σ
494 Τ.Δ/σεων

2.- Από 1.9.1948 έως 23.9.1948
Αι ως άνω Μονάδες και οι κατωτέρω:
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
22 Ταξ/χία
507 Τ.Π.
508 Τ.Π.
509 Τ.Π.
(3η Ταξ/χία)
501 Τ.Π.

502 Τ.Π.

3.- Από 23.9.1948 έως 28.10.1948
Αι ως άνω Μονάδες και αι κατωτέρω:
(α) Π Ε Ζ Ι Κ Ο Ν
21 Ταξ/χία
504 Τ.Π.
505 Τ.Π.
506 Τ.Π.
Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
35 Ταξ/χία
561 Τ.Π.
562 Τ.Π.
563 Τ.Π.
36 Ταξ/χία
564 Τ.Π.
565 Τ.Π.
566 Τ.Π.
37 Ταξ/χία
567 Τ.Π.
568 Τ.Π.
569 Τ.Π.
593 Τ.Π.
(β) Π Υ Ρ Ο Β Ο Λ Ι Κ Ο Ν
145 Μ.Ο.Π.
143 Μ.Ο.Π.
(γ) Ι Π Π Ι Κ Ο Ν
ΙΙ Έφιππος Ίλη
XV " "
(δ) Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ο Ν
713 Λ.Μ.
(ε) Κ Α Τ Α Δ Ρ Ο Μ Α Ι
Α΄ ΜΟΚ
Β΄ ΜΟΚ

4.- Από 29.10.1948 έως 3.12.1948
(α) Π Ε Ζ Ι Κ Ο Ν
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
3 Ταξ/χία
501 Τ.Π.
502 Τ.Π.
503 Τ.Π.
31 Ταξ/χία
504 Τ.Π.
505 Τ.Π.
506 Τ.Π.
22 Ταξ/χία
507 Τ.Π.
508 Τ.Π.
509 Τ.Π.
33 Ταξ/χία
517 Τ.Π.
518 Τ.Π.
519 Τ.Π.

XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ
45 Ταξ/χία
571 Τ.Π.
572 Τ.Π.
573 Τ.Π.
61 Ταξ/χία
117 Τ.Π.
614 Τ.Π.
619 Τ.Π.
561 Τ.Π.
73 Ταξ/χία
574 Τ.Π.
575 Τ.Π.
591 Τ.Π.
X ΜΕΡΑΡΧΙΑ
35 Ταξ/χία
561 Τ.Π.
562 Τ.Π.
563 Τ.Π.
36 Ταξ/χία
564 Τ.Π.
565 Τ.Π.
566 Τ.Π.
37 Ταξ/χία
567 Τ.Π.
568 Τ.Π.
569 Τ.Π.
IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ
41Ταξ/χία
522 Τ.Π.
523 Τ.Π.
42 Ταξ/χία
524 Τ.Π.
525 Τ.Π.
526 Τ.Π.
Λόχοι Πολυβόλων
580 Λόχος Πολυβόλων
560 " "
510 " "
570 " "
540 " "

(β) Π Υ Ρ Ο Β Ο Λ Ι Κ Ο Ν
101 Σ.Π.Π.
102 Σ.Π.Π.
151 Μ.Μ.Π.
152 Μ.Μ.Π.
142 Μ.Ο.Π.
143 Μ.Ο.Π.
144 Μ.Ο.Π.
145 Μ.Ο.Π.
104 Σ.Π.Π.

(γ) ΤΕΘ/ΣΜΕΝΑ - ΙΠΠΙΚΟΝ
Β΄ Ίλη Αρμάτων

II Σ.Α.
XI Σ.Α.
II Έφιππος Ίλη.

(δ) ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ
713 Λ.Μ.
701 Λ.Μ.
723 Όρχος Μηχ/κού
713 Λ.Μ.
716 Λ.Μ.
704 Λ.Μ.

(ε) ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΙ
Α΄ ΜΟΚ
Β΄ ΜΟΚ

(στ) ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ
494 Τ.Δ.
455 Τ.Δ.
493 Τ.Δ.
456 Τ.Δ.

5.- ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

(α) Ο παρών πίναξ έχει σκοπόν την διαμνημόνευσιν των λαβουσών μέρος εις τας επιχειρήσεις του ΒΙΤΣΙΟΥ 1948 Μονάδων ΜΟΝΟΝ διά τον υπολογισμόν των απωλειών.

(β) Ο παρών πίναξ ΔΕΝ δύναται να χρησιμοποιηθή διά την εκτίμησιν του παράγοντος "ΜΕΣΑ" δι' οιανδήποτε περίοδον διότι αι Μονάδες ως επί το πλείστον δεν ευρίσκοντο εις την διάθεσιν των διοικήσεων καθ' όλην την διάρκειαν εκάστης περιόδου.

ΠΙΝΑΞ "Β"

Εμφαίνων τας απωλείας εις Αξ/κούς και οπλίτας εις τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ κατά περιόδους.

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ				ΟΠΛΙΤΑΙ			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
1.- Από 23.8.1948 Έως 30.8.1948								
ΠΕΖΙΚΟΝ								
503 Τ.Π.	1	2	-	-	-	5	-	-
518 Τ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
519 Τ.Π.	1	-	-	-	-	6	-	-
571 Τ.Π.	-	2	-	-	-	19	1	-
572 Τ.Π.	-	3	1	-	2	16	2	-
573 Τ.Π.	-	1	-	-	1	13	-	-
574 Τ.Π.	-	-	-	-	-	8	-	-
575 Τ.Π.	-	1	-	-	-	10	-	-
591 Τ.Π.	1	1	-	-	3	17	-	-
593 Τ.Π.	-	1	-	-	1	7	-	-
601 Τ.Π.	-	1	-	-	7	23	-	-
603 Τ.Π.	-	2	-	-	1	30	-	-
614 Τ.Π.	1	1	-	-	11	23	-	-
617 Τ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
619 Τ.Π.	-	-	-	-	1	-	-	-
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ 3	-	-	-	-	-	-	-	-

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ				ΟΠΛΙΤΑΙ			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
33	-	-	-	-	-	-	-	-
45	1	-	-	-	-	-	-	-
53	-	1	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	-	-	-
73	1	-	-	-	-	-	-	-
ΠΟΛΥΒΟΛΑ								
580	-	-	-	-	-	-	-	-
ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ								
101 Σύν/μα	-	-	-	-	-	2	-	-
102 "	-	-	-	-	-	-	-	-
104 "	-	1	-	-	-	1	-	-
142 Μ.Ο.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
151 Μ.Μ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΤΕΘ/ΜΕΝΑ								
ΙΠΠΙΚΟΝ								
Β΄ Ίλη Αρμ.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΙΙ Συν. Αναγν.	-	-	-	-	-	1	-	-
ΧΙ " "	-	-	-	-	-	2	-	-
ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ								
13 Λόχος	-	-	-	-	2	1	-	-
ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ								
494 Τάγμα	-	-	-	-	-	-	-	-
ΛΟΧΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ								
8 Μικτός Λ.	-	-	-	-	-	-	-	-
809 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
814 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟΝ	6	17	1	0	29	184	3	0
2.- Από 1.9.1948 Έως 23.9.1948								
ΠΕΖΙΚΟΝ								
501 Τ.Π.	2	3	-	-	22	116	5	-
502 Τ.Π.	1	2	-	-	10	36	1	-
503 Τ.Π.	1	5	-	-	10	47	-	-
507 Τ.Π.	-	-	-	-	-	4	-	-
508 Τ.Π.	-	6	-	-	8	91	6	1
509 Τ.Π.	1	4	-	-	21	79	3	-
518 Τ.Π.	-	1	-	-	-	4	-	-
519 Τ.Π.	1	6	-	-	8	33	-	-
571 Τ.Π.	1	8	-	-	20	105	31	3
572 Τ.Π.	1	3	-	-	5	40	-	-
573 Τ.Π.	-	5	-	-	15	56	-	2
574 Τ.Π.	-	2	-	-	11	57	2	-
575 Τ.Π.	-	4	-	-	24	88	5	-
591 Τ.Π.	-	2	-	-	1	26	11	-
593 Τ.Π.	-	1	-	-	5	48	4	-
601 Τ.Π.	-	1	-	-	1	10	1	-
603 Τ.Π.	-	-	-	-	2	27	-	-
614 Τ.Π.	-	4	-	-	12	30	-	-

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ				ΟΠΛΙΤΑΙ			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
617 Τ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
619 Τ.Π.	-	4	-	-	8	35	1	-
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ								
3	-	-	-	-	-	1	-	-
22	-	2	-	-	1	5	-	-
33	-	-	-	-	-	6	-	-
45	1	-	-	-	-	-	-	-
53	-	-	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	1	-	-
73	-	-	-	-	1	2	-	-
ΠΟΛΥΒΟΛΑ								
580 Λόχος	1	-	-	-	4	5	-	-
ΠΥΡ/ΚΟΝ								
101 Συν. Πεδ.	-	-	-	-	-	2	-	-
102 " "	-	4	-	-	2	13	4	-
104 Συν.Πεδ.	-	1	-	-	-	1	-	-
142 Μ.ΟΡ.	-	-	-	-	-	3	1	-
151 Μ.Μέσου	-	1	-	-	-	1	-	-
ΤΕΘ/ΣΜΕΝΑ ΙΠΠΙΚΟΝ								
Α΄ Ίλη Αρμ.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΙΙ Συν.Αναγν.	-	2	-	-	1	4	-	-
ΧΙ " "	-	1	-	-	-	3	-	-
ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ								
713 Λόχος	-	-	-	-	-	3	-	-
ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ								
494 Τάγμα	-	-	-	-	-	-	-	-
Λ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ								
807 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	-	-	-
809 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	-	-	-
814 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟΝ	10	72	0	0	193	983	71	6
3.- Από 23.9.1948 Έως 28.10.1948								
ΠΕΖΙΚΟΝ								
501 Τ.Π.	-	-	-	-	4	9	1	-
502 Τ.Π.	1	3	1	-	6	73	9	-
503 Τ.Π.	-	-	-	-	1	13	-	-
504 Τ.Π.	1	7	-	-	16	65	9	-
505 Τ.Π.	-	2	-	-	6	14	1	-
506 Τ.Π.	-	-	-	-	3	11	-	2
507 Τ.Π.	1	5	-	-	4	36	-	-
508 Τ.Π.	-	1	-	-	-	9	-	-
509 Τ.Π.	-	2	-	-	5	23	-	-
518 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	1	-
519 Τ.Π.	-	-	-	-	2	4	-	-
561 Τ.Π.	-	2	-	-	2	2	-	-
562 Τ.Π.	-	-	-	-	-	4	1	-

	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ				ΟΠΛΙΤΑΙ			
ΜΟΝΑΔΕΣ	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
563 Τ.Π.	2	1	-	-	3	11	1	-
564 Τ.Π.	-	-	-	-	3	9	-	-
565 Τ.Π.	-	-	-	-	10	29	1	-
566 Τ.Π.	1	1	-	-	10	47	1	-
567 Τ.Π.	-	-	-	-	1	12	-	-
568 Τ.Π.	-	-	-	-	2	9	-	-
569 Τ.Π.	-	-	-	-	-	8	-	-
571 Τ.Π.	-	-	-	-	1	15	1	-
572 Τ.Π.	-	-	-	-	-	10	3	-
573 Τ.Π.	-	-	-	-	7	17	1	-
574 Τ.Π.	-	-	-	-	4	11	-	-
575 Τ.Π.	-	-	-	-	-	18	-	-
591 Τ.Π.	-	-	-	-	2	18	-	-
593 Τ.Π.	-	-	-	-	-	1	-	-
601 Τ.Π.	-	-	-	-	-	6	-	-
603 Τ.Π.	-	2	-	-	-	6	-	-
614 Τ.Π.	-	1	-	-	5	12	-	-
617 Τ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
619 Τ.Π.	-	3	-	-	6	45	2	-
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ								
3	-	-	-	-	2	-	-	-
22	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	1	-	-	-	-	-	-
35	-	1	-	-	-	-	-	-
36	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	1	-	-	-	-	-	-
45	-	-	-	-	-	-	-	-
53	-	-	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	-	-	-
73	-	-	-	-	-	1	-	-
ΠΟΛΥΒΟΛΑ								
580 Λόχος	-	-	-	-	1	6	-	-
ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΙ								
Α΄ ΜΟΙΡΑ	1	1	-	-	5	45	-	-
Β΄ ΜΟΙΡΑ	-	1	-	-	10	42	-	-
ΠΥΡ/ΚΟΝ								
101 Συν. Πεδ.	-	-	-	-	3	2	-	-
102 " "	-	1	-	-	-	-	2	-
104 " "	-	-	-	-	-	1	-	-
142 " Ορειβ.	-	1	-	-	-	-	-	-
143 " "	-	-	-	-	2	3	-	-
145 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
151 " Μεσ.	-	-	-	-	-	1	-	-
ΤΕΘ/ΣΜΕΝΑ ΙΠΠΙΚΟΝ								
ΙΙ Εφ. Ίλη	-	-	-	-	-	-	-	-
XV " "	-	-	-	-	-	2	-	-
Β΄ Ίλη Αρμάτων	1	-	-	-	-	1	-	-
ΙΙ Συν. Αναγν.	-	1	-	-	-	2	-	-
XI " "	-	-	-	-	-	5	-	-

Μ Ο Ν Α Δ Ε Σ	Α Ξ Ι Ω Μ Α Τ Ι Κ Ο Ι				Ο Π Λ Ι Τ Α Ι			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ								
713 Λόχος	1	4	-	-	-	3	-	-
ΔΙΑΔΙΒΑΣΕΙΣ								
494 Τάγμα	-	-	-	-	2	1	-	-
ΛΟΧΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ								
807 Μ.Λ.	-	4	-	-	-	-	-	-
809 Μ.Λ.-	-	-	-	-	-	1	-	-
508 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	1	-	-
ΣΥΝΟΛΟΝ	8	38	1	0	128	1667	36	2
4.- Από 29.10.1948 έως 3.12.1948								
ΠΕΖΙΚΟΝ								
117 Τ.Π.	-	-	-	-	1	5	-	-
501 Τ.Π.	-	-	-	-	-	5	2	-
502 Τ.Π.	-	-	-	-	1	4	-	-
503 Τ.Π.	-	-	-	-	-	6	1	1
504 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	-	-
505 Τ.Π.	-	-	-	-	1	8	-	-
506 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	-	1
507 Τ.Π.	-	-	-	-	-	7	1	-
508 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	2	-
509 Τ.Π.	-	-	-	-	3	6	-	-
517 Τ.Π.	-	-	-	-	-	7	-	-
518 Τ.Π.	-	-	-	-	-	13	-	-
519 Τ.Π.	-	1	-	-	-	3	1	-
522 Τ.Π.	-	1	-	-	1	22	1	-
523 Τ.Π.	1	2	-	-	3	13	-	-
524 Τ.Π.	-	-	-	-	-	22	-	-
525 Τ.Π.	-	-	-	-	2	8	-	1
526 Τ.Π.	-	-	-	-	-	20	1	-
561 Τ.Π.	3	2	-	-	13	14	6	2
532 Τ.Π.	1	5	-	-	9	42	2	-
563 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	-	-
564 Τ.Π.	-	1	-	-	-	3	-	-
565 Τ.Π.	-	-	-	-	-	5	-	-
566 Τ.Π.	-	1	-	-	1	8	-	-
567 Τ.Π.	-	1	-	-	1	2	-	-
568 Τ.Π.	-	-	-	-	2	7	2	-
569 Τ.Π.	-	-	-	-	-	2	-	-
571 Τ.Π.	-	-	-	-	-	4	-	-
572 Τ.Π.	-	-	-	-	3	8	1	-
573 Τ.Π.	-	-	-	-	-	3	-	-
574 Τ.Π.	-	3	-	-	8	28	10	-
575 Τ.Π.	2	-	-	-	6	20	-	-
591 Τ.Π.	-	1	-	-	1	7	-	-
21 Ε.Τ.Π.	-	-	-	-	-	2	-	-
75 Ε.Τ.Π.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ								

Μ Ο Ν Α Δ Ε Σ	Α Ξ Ι Ω Μ Α Τ Ι Κ Ο Ι				Ο Π Λ Ι Τ Α Ι			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ								
3	-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	2	4	-
22	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	-	-	-	-	1	-	-
35	-	-	-	-	-	3	-	-
36	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	-	-	-	-	-	-	-
41	-	-	-	-	-	-	-	-
42	-	-	-	-	-	2	-	-
45	-	-	-	-	-	-	-	-
61	-	-	-	-	-	-	-	-
73	-	-	-	-	-	-	-	-
ΠΟΛΥΒΟΛΑ								
510 Λόχος	-	-	-	-	-	2	-	-
540 "	-	-	-	-	-	-	-	-
560 "	-	-	-	-	-	-	-	-
570 "	-	-	-	-	1	-	-	-
580 "	-	-	-	-	2	4	-	-
ΚΑΤΑΔΡΟΜΑΙ								
Α΄ ΜΟΙΡΑ	2	3	-	-	19	74	-	-
Β΄ ΜΟΙΡΑ	3	3	-	-	18	34	6	-
ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ								
455 Τάγμα	-	-	-	-	-	-	-	-
456 "	-	-	-	-	-	-	-	-
493 "	-	-	-	-	1	1	-	-
494 "	-	-	-	-	-	-	-	-
ΠΥΡ/ΚΟΝ								
101 Συν.Πεδ.	-	1	-	-	-	1	-	-
102 " "	-	-	-	-	-	1	-	-
104 " "	-	-	-	-	-	3	-	-
142 Μ.Ορ.	-	-	-	-	-	1	-	-
143 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
144 " "	-	-	-	-	-	6	-	-
Μ.Μέσου	-	1	-	-	-	3	-	-
145 Μ.Ορειβ.	-	-	-	-	-	3	-	-
152 Μ.Μέσου	-	-	-	-	-	-	-	-
ΤΕΘ/ΣΜΕΝΑ - ΙΠΠΙΚΟΝ								
11 Εφ. Ίλη	-	-	-	-	-	-	-	-
Β΄ Ίλη Αρμ.	-	-	-	-	-	-	-	-
ΙΙ Συν.Αναγν.	-	-	-	-	-	4	-	-
ΧΙ " "	-	-	-	-	-	-	-	-
ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ								
701 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	-	-	-
704 Μ.Λ.	-	-	-	-	1	1	-	-
713 Μ.Λ.	-	1	-	-	-	5	-	-
716 Μ.Λ.	-	-	-	-	-	1	-	-
725 Όρχ.Μηχ.	-	-	-	-	-	1	-	-
Λ.ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ								

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ				ΟΠΛΙΤΑΙ			
	ΝΕΚΡ.	ΤΡ.	ΕΞΑΦ.	ΑΥΤ.	ΝΕΚ.	ΤΡ.	ΕΞ.	ΑΥΤ.
755 Λόχος Ορ.	-	-	-	-	-	-	-	-
759 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
776 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
769 Λ.Μικτ.	-	-	-	-	-	-	-	-
770 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
771 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
772 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
773 Λ. Μικτ.	-	-	-	-	-	-	-	-
774 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
778 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
779 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
800 " "	-	-	-	-	-	2	-	-
806 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
807 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
809 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
814 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
818 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
819 " "	-	-	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟΝ	12	27	0	0	98	471	36	5

ΠΙΝΑΞ "Γ"

Εμφαίνων τας απωλείας των ΚΣ. κατά περιόδους

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΝΕΚΡΟΙ ΚΑΤΑΜΕ-ΤΡΗΘΕΝΤΕΣ	ΤΡΑΥ-ΜΑΤΙΑΙ	ΣΥΛΛΗΦ. ΠΑΡΑΔΟ-ΘΕΝΤΕΣ	ΣΥΝΟ-ΛΟΝ
Ι. Από 23.8.1948 Έως 23.9.1948	978		243	1221
ΙΙ. Από 23.9.1948 Έως 28.10.1948	511		230	741
ΙΙΙ. Από 28.10.1948	232		197	429
ΣΥΝΟΛΟΝ	1721		670	2391

Π Ι Ν Α Ξ "Δ"

Εμφαίνων συγκριτικώς τας απωλείας ημετέρων και ΚΣ κατά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙΟΥ 1948

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΗΜΕΤΕΡΩΝ				ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΚΣ		
	Νε-κροί	Τραυ-ματ.	Εξαφ. Αυτόμ.	Σύνο-λο	Νε-κροί	Συλ-ληφθ.	Σύνο-λο
I. Από 23.8.1948 Έως 23.9.1948	138	1256	81	1475	978	243	1221
II. Από 23.9.1948 Έως 28.10.1948	136	705	39	880	511	230	741
III. Από 28.10.1948 Έως 3.12.1948	110	498	41	649	232	197	429
Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ν	384	2459	161	3004	1721	670	2391

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ: Αι απώλειαι των ΚΣ είναι πολύ μεγαλύτεραι των ημετέρων. Εις τους ανωτέρω αριθμούς δεν συμπεριλαμβάνονται οι τραυματίες των ΚΣ.

2

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

Α. ΚΚΕ

1. Το 1918, μετά την ΡΩΣΣΙΚΗΝ Επανάστασιν, μερικοί διανοούμενοι και αρκετοί Ισραηλίται ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ συνέπηξαν το ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ.

2. Το 1920 το ΚΟΜΜΑ αυτό προσεχώρησε εις την Γ΄ ΔΙΕΘΝΗ (ΚΟΜΙΝΤΕΡΝ) και ωνομάσθη ΚΚΕ.

3. Το 1923 ιδρύεται η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ (Παράρτημα της Γ΄ ΔΙΕΘΝΟΥΣ) υπό την έμπνευσιν, καθοδήγησιν και επιρροήν του Κ.Κ.ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ (Αρχηγός ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΩΦ).

4. Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ το 1923 προπαγανδίζει και θέτει ζήτημα αυτονομήσεως της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΘΡΑΚΗΣ, κατά το πρώτον συνέδριον ταύτης εις την ΣΟΦΙΑΝ, τον ΙΟΥΝΙΟΝ του 1923.

Η αυτονόμησις αύτη εψηφίσθη εις το επόμενον συνέδριον (ΜΟΣΧΑ Νοέμβριος 1923) και από τον αντιπρόσωπον του ΚΚΕ.

5. Το 1934 υπό της Ολομελείας του ΚΚΕ εψηφίσθη το "ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΙΣ των πληθυσμών της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΘΡΑΚΗΣ ως και τον αποχωρισμόν τους σε ξεχωριστό Κράτος".

6. Ο Αρχηγός του ΚΚΕ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ απεστάλη από την ΡΩΣΣΙΑΝ κατά το τέλος του 1931 εις ΕΛΛΑΔΑ διά να αναλάβη την καθοδήγησιν τούτου λόγω των εμφανισθεισών διαφωνιών.

Το 1935 το 6ον Συνέδριον της Γ΄ ΔΙΕΘΝΟΥΣ εκλέγει τον ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΝ μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της, και Γραμματέα του Γραφείου της ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ.

7. Από του 1933 μέχρι 1936 το ΚΚΕ ασχολείται με την οργάνωσιν μαζών και την εξάσκησιν τούτων διά επαναστατικήν δράσιν κατά του Κρατικού οργανισμού.

8. Από του ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ του 1936 διά βιαίων μέσων ανατρέπεται η τακτική του ΚΚΕ και ουσιαστικώς τούτο δεν υφίσταται.

Β. ΕΑΜ

9. Η εχθρική κατοχή της ΕΛΛΑΔΟΣ έδωσεν εις το ΚΚΕ την ευκαιρίαν να αναπτυχθή.

ι. Κατώρθωσεν τη συνεργασία της ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ Πρεσβείας να απολυθούν εκ του Στρατοπέδου ΑΚΡΟΝΑΥΠΛΙΑΣ 28 στελέχη.

ιι. Επίσης αρκετοί Κομμουνισταί επωφελούμενοι της δημιουργηθείσης συγχύσεως απέδρασαν.

ιιι. Ούτω εντός μηνός από της Κατοχής 400 περίπου Στελέχη του ΚΚΕ συνεκεντρώθησαν εις ΑΘΗΝΑΣ, και ανασυγκρότησαν εντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος τας δυνάμεις του ΚΚΕ.

10. Από της επομένης της ΡΩΣΣΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ρήξεως (22-6-41), το ΚΚΕ ήρχισεν να προετοιμάζεται δι' αντίστασιν και πόλεμον κατά του άξονος, αλλά κυρίως διά την προετοιμασίαν των μαζών του, διά την βιαίαν κατάληψιν της αρχής.

11. Τον ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ του 1941 το ΚΚΕ ιδρύει το ΕΑΜ (Εθνικόν Απελευθερωτικόν Μέτωπον).

Το ΕΑΜ υπό το πρόσχημα του Απελευθερωτικού αγώνος παρέσυρεν εις τας τάξεις του μεγάλον αριθμόν ΕΛΛΗΝΩΝ πατριωτών, οι οποίοι δεν αντελήφθησαν ότι υπό το πατριωτικόν προσωπείον και τα Εθνικιστικά συνθήματα υπεκρύπτετο το ΚΚΕ.

Γ. ΕΛΑΣ

12. Μετά την ανάπτυξιν των δυνάμεών του το ΕΑΜ (ΚΚΕ) αρχίζει την προπαρασκευήν και τον εξοπλισμόν των οπαδών του, και την οργάνωσιν του ΕΛΑΣ.

13. Τον ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ του 1942 ήτοι μετά παρέλευσιν έτους από της ιδρύσεως του ΕΑΜ εμφανίζονται εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ αι πρώται ανταρτικαί ομάδες του ΕΛΑΣ υπό τον ΑΡΗΝ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΝ (Αθανάσιον ΚΛΑΡΑΝ). Αι ομάδες αύται ταχέως εξαπλούνται και αποτελούν τον στρατόν του ΚΚΕ.

14. Η αρχική δράσις του ΕΛΑΣ υπήρξεν η συστηματική διάλυσις όλων των Εθνικιστικών ομάδων εις ολόκληρον την ΕΛΛΑΔΑ, ας και εξόντωσεν εκτός του Ε.Δ.Ε.Σ.

15. Επίσης ο ΕΛΑΣ εσκεμμένως φονεύει ένα ή δύο ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ή ΙΤΑΛΟΥΣ ίνα διά της μεθόδου των αντιποίνων επιφέρει την καταστροφήν και απαθλίωσιν του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Λαού.

16. Είναι γνωστή η προδοτική δράσις του ΕΛΑΣ και η συνεργασία του με τους κατακτητάς.

17. Από του 1943 το ΚΚΕ διά των ΕΑΜ - ΕΛΑΣ εις τας υπ' αυτών ελεγχομένας περιοχάς κατήργησεν τας τοπικάς αρχάς και ήρχισεν να εφαρμόζη Κομμουνιστικά συστήματα.

Δ. Π.Ε.Ε.Α.

18. Την 10-3-44 ιδρύθη η Π.Ε.Ε.Α. (Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθερώσεως). Πρόεδρος ταύτης κατ΄ αρχάς ήτο ο ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ και κατόπιν ο ΣΒΩΛΟΣ.

Η Π.Ε.Ε.Α. ανέλαβεν την άσκησιν όλων των εξουσιών επί της μη κατεχομένης υπό των ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ.

19. Η Π.Ε.Ε.Α. επεδίωξεν να επεκτείνη την Διοικησίν της και επί του Εθνικού Στρατού της ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ, καταργούσα βιαίως την ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ Κυβέρνησιν ΚΑΙΡΟΥ.

Ε. Γ Υ Ρ Ο Ι

20. Τον ΑΠΡΙΛΙΟΝ του 1944 ωργάνωσεν το κίνημα του Στρατού της ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ, όπερ απέτυχεν. Το κίνημα τούτο κλείει τον ΠΡΩΤΟΝ ΓΥΡΟΝ όστις ήρχισεν περί το τέος του 1942.

21. Την 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944 το ΚΚΕ επεχείρησεν διά του γνωστού κινήματος να καταλάβη βιαίως την αρχήν.

Το κίνημα τούτο αποτελεί τον ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΓΥΡΟΝ όστις κλείει με την συμφωνίαν της ΒΑΡΚΙΖΑΣ (12-2-45).

22. Ο ΤΡΙΤΟΣ ΓΥΡΟΣ τον οποίον διανύομεν ήρχισεν αμέσως μετά την συμφωνίαν της ΒΑΡΚΙΖΑΣ.

ΣΤ. Β Α Ρ Κ Ι Ζ Α

23. Η συμφωνία της ΒΑΡΚΙΖΑΣ προέβλεπεν την παράδοσιν του κάτωθι πολεμικού υλικού:

- Τυφέκια 41.500
- Οπλοπολυβόλα 1.000
- Αυτόματα τυφέκια 650
- Βαρέα πολυβόλα 315

- ΄Ολμους ομαδικούς 55
- " ατομικούς 100
- Πυροβόλα διαφόρων τύπων 32
  και διάφορα πυρομαχικά.

24. Τα ανωτέρω πράγματι παρεδόθησαν, αλλά ήσαν τα πλέον άχρηστα. Εκτός τούτων όμως κατόπιν εντολής του ΚΚΕ απεκρύβησαν μεγάλαι ποσότητες οπλισμού και πυρομαχικών εις αρίστην κατάστασιν.

25. Τα ανευρεθέντα μέχρι τέλους ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1946 είδη οπλισμού μετά την παράδοσιν του συμφωνηθέντος οπλισμού είναι:

- Τυφέκια 41.347
- Πολυβόλα διαφόρων τύπων 810
- Αυτόματα τυφέκια 2.010
- ΄Ολμοι ομαδικοί 168
- " ατομικοί 177
- Πυροβόλα διαφόρων τύπων 96
- Τυφέκια αντιαρματκά 137
- Πιστόλια περίστροφα 3.534
- Βλήματα Πυρ/κού
  διαφόρων τύπων 49.124
- Βλήματα όλμων 33.143
  κ.λ.π. πυρ/κά.

26. Αμέσως μετά την ΒΑΡΚΙΖΑΝ εξεδόθησαν υπό του ΚΚΕ Διαταγαί και οδηγίαι προς τας Κομμουνιστικάς οργανώσεις των Πόλεων και της υπαίθρου διά την ανασυγκρότησιν του εφεδρικού ΕΛΑΣ και την συγκρότησιν της "ΑΥΤΟΑΜΥΝΑΣ".

Ζ. <u>Α Υ Τ Ο Α Μ Υ Ν Α</u>

27. Η αυτοάμυνα ενεφανίσθη το τελευταίον τρίμηνον του 1945 με φαινομενικόν σκοπόν την προστασίαν των Κομμουνιστικών στελεχών, γραφείων τυπογραφείων κ.λ.π. εκ των επιθέσεων των θυμάτων των. Κατ' ουσίαν όμως η αυτοάμυνα δεν ήτο παρά το Εφεδρικόν ΕΛΑΣ, και απέβλεπεν εις την διά τρομοκρατικών μεθόδων ενθάρρυνσιν των ενεργειών των οπαδών του Κομμουνιστικού Κόμματος διά την βιαίαν κατάληψιν της Αρχής.

28. Κατά το συνέδριον του ΚΚΕ της 1ης Οκτωβρίου 1945 ελήφθη απόφασις οργανώσεως των ΜΑΖΙΚΩΝ ΛΑΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ. Προς τούτο συνεκροτήθησαν ομάδες εξ εμπίστων και αποφασιστικών μελών του διά την έναρξιν της τρομοκρατικής δράσεως ήτις απετέλει την απαρχήν του όλου σχεδίου της βιαίας καταλήψεως της Αρχής.

29. Πλην όμως επειδή αι άνω ομάδες δεν ικανοποίησαν τας προσδοκίας του ΚΚΕ κατά τον ΑΠΡΙΛΙΟΝ του 1946 ελήφθη απόφασις του σχηματισμού εκ παραλλήλου και των ομάδων της "Μαχητικής ή Στενής Αυτοάμυνας".

Συγχρόνως απεφασίσθη και η ένταξις εις τας ομάδας αυτοαμύνης απάντων των εις τον ΕΛΑΣ υπηρετησάντων και τούτο ίνα τους παρασύρουν εις εγκληματικάς πράξεις και τελικώς τους υποχρεώσουν να μεταβούν εις τα βουνά.

Η. <u>ΛΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗ</u>

30. Η Λαϊκή Πολιτοφυλακή ιδρύθη διά της υπ' αριθμ. 10/20-10-47 αποφάσεως του Γεν.Αρχηγείου των Συμμοριτών, με σκοπόν να περιφρουρήση την τάξιν και την ασφάλειαν εις τας υπό των Συμμοριτών ελεγχομένας περιοχάς και να βοηθήση παντοιοτρόπως το έργον των Συμμοριτών.
Η Λαϊκή Πολιτοφυλακή αντικατέστησεν την αυτοάμυναν.

Θ. ΜΠΟΥΛΚΕΣ

31. Μετά την ΒΑΡΚΙΖΑΝ, Ελασίται και Σλαβόφιλα στοιχεία βεβαρυμένα με σωρείαν εγκληματικών πράξεων, εγκατέλειψαν το ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ έδαφος και κατέφυγον εις το ΟΜΟΡΑ Κράτη.

Τα Κράτη ταύτα ου μόνο ήνοιξαν τας πύλας των συνόρων των, αλλά και τους παρέσχον πάσαν συνδρομήν, περίθαλψιν κ.λ.π.

Μέχρι του 1946 εις τα γειτονικά Κράτη κατέφυγον περί τους 8.000. Κοινή δε συμφωνία ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΣ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ και ΑΛΒΑΝΙΑΣ απεφασίσθη όπως άπαντες συγκεντρωθώσιν εις ΜΠΟΥΛΚΕΣ.

Εις το Στρατόπεδον ΜΠΟΥΛΚΕΣ εξεπαιδεύθησαν στρατιωτικώς και εδημιουργήθησαν τα πρώτα Στελέχη τα οποία επλαισίωσαν τα δημιουργηθέντα Συμμοριακά Συγκροτήματα.

Ι. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

32. Εν συντόμω αι Συμμοριακαί δυνάμεις ενισχυόμεναι δι' αφίξεως ενισχύσεων εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ και διά της εθελουσίας αρχικώς και βιαίως είτα στρατολογίας από τας αρχάς του 1947 έφθασαν να έχουν κατά έτη τας κάτωθι δυνάμεις:

Ιούνιος 1946	3.000
Ιανουάριος 1947	11.000
" 1948	22.500
Δεκέμβριος 1948	25.000

ΙΙ. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΙΑ. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ (ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ)

33. Αρχικώς εδημιουργήθησαν τα συγκροτήματα δυνάμεως 60-70 Συμ/τών, αργότερον τα Υπαρχηγεία τα οποία μετωνομάσθησαν κατά το 1947 εις Τάγματα δυνάμεως 200-250. Τα Τάγματα υπήγοντο εις τα ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΑΡΧΗΓΕΙΑ και αργότερα εδημιούργησαν τα ΑΡΧΗΓΕΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ως κάτωθι:

- Της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ τον ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ του 1946.
- Της ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ και ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ τον ΟΚΤ/ΒΡΙΟΝ του 1946.
- Της ΗΠΕΙΡΟΥ τον ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ του 1946.
- Της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ τον ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ του 1946.
- Της ΡΟΥΜΕΛΗΣ τον ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ του 1947.
- Της ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΔΥΤ. ΘΡΑΚΗΣ τον ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ του 1947.
- Το ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ωργανώθη την 28/10/46.

34. Από του τέλους του 1947 ήρχισεν εις την ΔΥΤΙΚΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ η οργάνωσις ελαφρών Ταξιαρχιών η οποία επεξετάθη αργότερον, αρχικώς μεν εις ολόκληρον την περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και εν συνεχεία ΡΟΥΜΕΛΗΣ και Περιοχής Γ΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ όπου υφίστανται σήμερον μόνον δύο Ταξιαρχίαι και αι 350 και 355 Μονάδες. Την 20/11/48 ωργανώθησαν και εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ δύο Ταξιαρχείαι αι 22 και 55.

35. Την 27/8/48 διά Διαταγής του Υπουργού των Στρατιωτικών της ψευδοκυβερνήσεως κατηργήθησαν τα Αρχηγεία ΠΕΡΙΟΧΩΝ και εδημιουργήθησαν αι ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ, ως κάτωθι:

- I ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- II " ΡΟΥΜΕΛΗΣ
- III " ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- VIII " ΗΠΕΙΡΟΥ
- IX-X-XI ΜΕΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
- VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΔΥΤ. ΘΡΑΚΗΣ (Την 5/9/48).
- XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΠΛΙΚΟΥ - ΒΕΡΜΙΟΥ και ΠΙΕΡΡΙΩΝ ΟΛΥΜΠΟΥ (πιθανώς).

III. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ

36. ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

α) Ουσιαστικώς είναι το Πολιτικόν Γραφείον του ΚΚΕ με βοηθητικά μέλη Ανωτάτους Στρατιωτικούς.

β) Τούτο διευθύνει την ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΝ και ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ του Κόμματος.

γ) Συνεδριάζει κανονικώς κατά μήνα, συνέρχεται όμως και εκτάκτως. Εις τας συνεδριάσεις λαμβάνουν εκτός των τακτικών μελών και έτεροι Πολιτικοί και Στρατιωτικοί οίτινες αναλόγως των θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν καλούνται να εκθέσουν τας γνώμας των.

δ) Εις τας συσκέψεις συνήθως παρίσταται ο ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ, όστις δίδει τας εντολάς.

(ε) Σήμερον τακτικά μέλη είναι τα κάτωθι:

ι. ΜΑΡΚΟΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Πρόεδρος ψευδοκυβερνή-σεως.

ιι. ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ψευδ. ΦΑΝΗΣ) Υποστρ. Υπ. Οικον/κών.

ιιι. ΓΟΥΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Αντιστράτηγος Βοηθός ΜΑΡΚΟΥ.

ιν. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗΣ Κων/νος Αντ/γος (Αρχ.Κ.Γ.Α.Ν.ΕΛΛΑΔΟΣ).

ν. ΚΙΚΙΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Αντιστράτηγος.

νι. ΒΛΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Υποστράτηγος.

νιι. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ Στέφανος Συν/ρχης Επιτελάρχης Γ.Α.

νιιι. ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Αντ/ρχης Δ/τής ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (Υ.Σ.Α. ή ΙΙα).

37. ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ (Συμβούλιον)
Εις τας συσκέψεις αυτού λαμβάνουν μέρος οι κάτωθι:

ι. ΜΑΡΚΟΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

ιι. ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ιιι. ΓΟΥΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ιν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Επιτελάρχης

ν. ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Συν/ρχης Δ/τής Επιχειρήσεων.

νι. ΜΠΑΤΣΗΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ Ταγ/ρχης Δ/τής Πληροφοριών.

νιι. ΑΓΓΕΛΟΥΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Αντ/ρχης Δ/ντής Μηχανικού.

νιιι. ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Αντ/ρχης Δ/τής Δ/νσεως ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

ιχ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Αντ/ρχης Δ/τής ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ.

χ. ΒΛΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Υποστρ/γος Δ/τής Γραφείων ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ και ΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΟΧΥΡΩΣΕΩΝ, ΥΓΕΙΑΣ κ.λ.π. Βοηθητικών Υπηρεσιών.

χι. ΚΙΚΙΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Αντιστρ/γος.
Εις τας συσκέψεις λαμβάνει μέρος και ο Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ.

37. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ ή ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ

α) Ιον Γραφείον ή Δ/σις Επιχειρήσεων.
Δ/τής Συν/ρχης ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

β) Ιιον Γραφείον ή Δ/σις Πληροφοριών.
Ταγ/ρχης ΜΠΑΤΣΗΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ (Φοιτητής Πολυτεχνείου).

γ) ΙΙΙον Γραφείον ή Δ/σις ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ και ΟΠΛΙΣΜΟΥ
Δ/τής Ταγ/ρχης ΑΓΡΑΣ.

δ) Δ/σις ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ
Δ/τής Ταγ/ρχης ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ

ε) Δ/σις ΥΓΕΙΑΣ ή ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
Αντ/ρχης ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

στ) Δ/σις ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Δ/τής ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑΣ

ζ) Δ/σις ΟΧΥΡΩΣΕΩΣ ή ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δ/τής ΖΟΥΛΑΣ (Μπαρμπαθύμιος) Συν/ρχης Μηχανικού.

η) Δ/σις ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
Δ/τής Αντ/ρχης ΑΓΓΕΛΟΥΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (ΒΡΑΤΣΙΑΝΟΣ).

θ) Δ/σις ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ
Δ/τής ΛΕΥΤΕΡΗΣ.

ι) Δ/σις ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΑΚΗΣ.

ια) Δ/σις ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
Λοχαγός ΣΤΕΛΛΙΟΣ

ιβ) Δ/σις ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ή Υ.Σ.Α. ή ΙΙα
Δ/τής ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Αντ/ρχης.

ιγ) Δ/σις ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ
Δ/τής ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ ΔΗΜ. (Αντ/ρχης Δικαστικού τέως Πρωτοδίκης Θεσ/νίκης).

39. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ
Μονάδες του Συμμοριακού Στρατού.
ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ
Διοικεί τα κάτωθι κλιμάκια:

I. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΘΡΑΚΗΣ ή VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Διοικητής ΛΑΣΣΑΝΗΣ.
Μονάδες υπαγόμεναι:

α) 132 Ταξιαρχία ΚΟΣΜΙΔΗ 3 Τάγματα

β) 355 Μονάς ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ 2 "

γ) 350 " ΑΛΚΗ 2 "

Δυνάμεις Συμμοριακαί 2.700 - Πυροβόλα 7.

II. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διοικητής ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓ. Συν/ρχης.
Μονάδες υπαγόμεναι:

α) 20η Ταξιαρχία ΠΕΤΡΗ 3 Τάγματα

β) Τάγμα ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 1 "

γ) Αρχηγείον ΜΠΕΛΛΕΣ -ΚΡΟΥΣΙΩΝ 3 Τάγματα

Συνολική δύναμις 2.200 - Πυροβόλα 6.

III. ΠΕΡΙΟΧΗ XV ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ (Πιθανώς)

Διοικητής ΧΕΙΜΑΡΓΟΣ Υποστρ/γος

α) Αρχηγείον Κ/Τ - ΠΑΪΚΟΥ 3 Διλοχίαι

β) " ΒΕΡΜΙΟΥ Μικροομάδες

γ) " ΠΙΕΡΡΙΩΝ - ΟΛΥΜΠΟΥ 3 Τάγματα

Συνολική δύναμις 2.000 - Πυροβόλα 0

IV. ΜΟΝΑΔΕΣ υπαγόμεναι απ' ευθείας εις ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ

α) IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

β) X " ΣΚΟΤΙ

γ) XI " ΚΙΣΣΑΒΟΥ

δ) VIII " ΝΕΜΕΡΤΣΙΚΑ

Συνολική δύναμις 8-970- Πυροβόλα 12 ορειβ. των 75 χιλ. 2 ή 4 των 105 χιλ.

V. ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ Γ.Α.Ν. ΕΛΛΑΔΟΣ

Αντιστρ/γος ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗΣ
Υπαγόμεναι Μονάδες

α) I ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΓΙΩΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

β) II " ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

γ) III " ΓΚΙΟΥΖΕΛΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

δ) Α.Τ..ΟΘΡΥΟΣ

ε) Δυνάμεις ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ - ΟΣΣΑΣ - ΠΗΛΙΟΥ.

Συνολική δύναμις 8.950 - Πυροβόλα 2.

40. ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Η Σύνθεσις Μεραρχίας μέχρι 30/9 δεν είχεν μελετηθεί. Πάντως κατά πληροφορίας έχει τα ίδια περίπου Γραφεία και Δ/σεις της ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ με επί πλέον Δ/νσιν IIα.

41. ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.
Το Επιτελείον της Ταξιαρχίας έχει την κάτωθι οργάνωσιν:

ι. Δ/τής Ταξιαρχίας.

ιι. Πολιτικός Επίτροπος.

ιιι. Επιτελάρχης.

ιν. Βοηθός Επιτελάρχου.

ν. Αξ/κός Επιχειρήσεων.

νι. " Πληροφοριών.

νιι. " Στρατολογίας.

νιιι. " Μηχανικού

ιχ. " Διαβιβάσεων

χ. " Επιμελητείας

χι. " Υγειονομικού.

42. ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΑΓΜΑΤΟΣ
Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

43. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ
Ο εφοδιασμός των Συμμοριτών διά ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ήρχισεν κατά το τέλος του 1947.
Μέχρι του Ιανουαρίου 1948 εις την περιοχήν του Γ΄ ΣΣ εξεδηλώθησαν διά βολής 4 πυροβόλα ορειβατικά των 75 χιλ. ΣΚΟΝΤΑ.
Σήμερον αι Συμμοριακαί δυνάμεις διαθέτουν εξηκριβωμένως τα κάτωθι πυροβόλα:

Πυροβόλα των 75 χιλ. 30

"	"	65	"		2
"	"	105	"	πεδινά	2-4
"	"	37	"	α/αερ.	8
"	"	20	"	"	30

Σημείωσις: Υπό των ημετέρων τμημάτων μέχρι σήμερον εκυριεύθησαν 11 πυροβόλα ορειβ. των 75 χιλ. μη υπολογιζόμενα εις τον άνω αριθμόν.

44. Το Πυρ/κόν είναι οργανωμένον εις ΜΟΙΡΕΣ, ΠΥΡ/ΧΙΕΣ και ΟΥΛΑΜΟΥΣ. Συνήθως δρούν κατ' ανεξαρτήτους Ουλαμούς.

45. Σύνθεσις ΠΥΡ/ΧΙΑΣ
Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

46. Σύνθεσις Ανεξαρτήτου Ουλαμού
Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

47. Ι Π Π Ι Κ Ο Ν
Αι Συμμοριακαί δυνάμεις διαθέτουν:
Μίαν Ταξιαρχίαν Ιππικού δυνάμεως 350 εις περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και ετέραν Ταξιαρχίαν δυνάμεως 200 εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ. Τα άλλα Αρχηγεία διαθέτουν μικροομάδας εφίππων.

48. Δ/σις ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ή Υ.Σ.Α. ή ΙΙα.

α) Κατά τας αρχάς του ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ του 1947 ωργανώθη η Υ.Σ.Α. (Υπηρεσία Στρατιωτικής Ασφαλείας) εξ αποφοιτησάντων εκ της Σχολής Πολιτικών στελεχών ΜΠΟΥΛΚΕΣ (8μηνος φοίτησις) και εκ μελών της ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ Επιτροπής του ΜΠΟΥΛΚΕΣ.

β) Η Δ/νσις της Υ.Σ.Α. ανετέθη εις τους:

ι. ΜΙΧΑΗΛ ΤΕΡΖΗΝ Γραμματέαν της Κ.Ο. ΜΠΟΥΛΚΕΣ.

ιι. ΠΡΟΜΗΘΕΑΝ Δ/τήν της Λαϊκής Ασφαλείας Θεσ/νίκης επί Εαμοκρατίας.

ιιι. ΣΤΕΡΓΙΟΥ Επαγρυπνητήν της Κ.Ο. ΜΠΟΥΛΚΕΣ.

ιν. Η Υ.Σ.Α. διευθύνετο υπό των ΙΩΑΝΝΙΔΗ και ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ.

ν. Εις εκάστην Μονάδα, ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ, Ταξιαρχίαν, Τάγμα, Λόχον και Διμοιρίαν υπήρχεν είς υπεύθυνος της Υ.Σ.Α. Εις την Ομάδα την εργασίαν της Υ.Σ.Α. την έκαμνεν ο ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΤΗΣ της ομάδος.

Επειδή όμως εδημιουργήθησαν σοβαραί διαφωνίαι ως προς την μέθοδον εργασίας και χαρακτηρισμού των παραπτωμάτων των Συμμοριτών, η συμμοριακή ηγεσία ηναγκάσθη να καταρτήση την Υ.Σ.Α. και να δημιουργήση αντ' αυτής την Δ/σιν ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ή ΙΙο Γραφείον με διεύθυνσιν την κάτωθι:

- ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ (άγνωστος) (Καπετάνιος ΙΙΙ Μερ/χίας του ΕΛΑΣ επί κατοχής).
- ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΙΤΙΑΝΟΥΔΗΣ Ταγ/ρχης Π.Ε. Και η Δ/σις αύτη διευθύνεται υπό τους ΙΩΑΝΝΙΔΗΝ και ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑΝ.

48. <u>ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ της Δ/σεως ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ</u>

ι. Η Δ/σις Προσωπικού επαγρυπνά διά την ασφάλειαν του Κόμματος και του Συμ/κού Στρατού.

ιι. Ελέγχει τα πάντα και τους πάντας.

ιιι. Τηρεί τα Φύλλα Κομματικού Μητρώου όλων των στελεχών.

ιν. Μελετά όλας τας Δ/γάς, έντυπα και εκθέσεις τας εκδιδομένας από τα διάφορα Γραφεία και στελέχη, Στρατιωτικά και πολιτικά.

ν. Παρακολουθεί την ζωήν και την δράσιν όλων των συμμοριακών τμημάτων και σφιγμομετρεί το ηθικόν των συμμοριακών τμημάτων.

νι. Μελετά και μεριμνά διά την ευρείαν κοινοποίησιν και διάδωσιν όλων των κομμουνιστικών συνθημάτων των καθοριζομένων υπό του Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ ή του Πολιτικού Γραφείου.

νιι. Δίδει την γραμμήν και κατεύθυνσιν εις την διαφώτισιν.

νιιι. Όλα τα Γραφεία και αι Υπηρεσίαι υποχρεούνται να κοινοποιούν τας Διαταγάς των εις την Δ/σιν Προσωπικού.

ιχ. Μόνον κατόπιν εγκρίσεως της Δ/σεως Προσωπικού είναι δυνατόν να επιβληθούν κυρώσεις εναντίον οιουδήποτε προσώπου (Στελέχους Στρατιωτικού ή Πολιτικού).

χ. Επίσης εκ των δελτίων κομματικών οργανώσεων των Πόλεων και της υπαίθρου εκτιμά και το ηθικόν των Τμημάτων του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

χι. ΄Εχει την μέριμναν διά τας επαφάς μετά του ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, όσον αφορά την οικονομικήν ενίσχυσιν εκ των ΔΟΡΥΦΟΡΩΝ Κρατών της ΡΩΣΣΙΑΣ.

χιι. Διά την οικονομικήν ενίσχυσιν των Συμμοριτών εκ των ΟΜΟΡΩΝ η Υ.Σ.Α. εγκατέστησεν ΓΙΑΦΚΕΣ εις όλα τα ΄Ομορα Κράτη και εις τας παραμεθορίους περιοχάς με τας κάτωθι αποστολάς:

Η Γιάφκα συνδέεται με τη Δ/σιν Προσωπικού του Γ. Αρχηγείου. Επίσης η ΓΙΑΦΚΑ συνδέεται με τας Επιτροπάς Συμμαχικής βοηθείας (και τους επαγρυπνητάς των ΟΜΟΡΩΝ Κ.Κ.) αι οποίαι ευρίσκονται εντός των Ομόρων Κρατών, για την παραλαβήν και προώθησιν των αναγκαίων υλικών. Αι ΓΙΑΦΚΑΙ κατόπιν αιτήσεων των Μονάδων και εγκρίσεως της Υ.Σ.Α. χορηγούν τα αιτούμενα υλικά.

χιιι. Εβδομαδιαίως ή και εκτάκτως υποβάλλεται από κάθε Μονάδα εις την Προϊσταμένην Δ/σιν Προσωπικού δελτίον ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΙΣ. Το περιεχόμενον του δελτίου είναι άκρως απόρρητον και λαμβάνει γνώσιν μόνον ο υπεύθυνος της Δ/σεως ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ. Εις την ομάδα όργανον του ΙΙα είναι ο Επαγρυπνητής.

50. <u>ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>

ι. Μέχρι του Ιανουαρίου 1948 δεν υπήρχε ικανοποιητική εργασία της Υπηρεσίας Πληροφοριών. Αι Συμμοριακαί δυνάμεις εβασίζοντο κυρίως εις τας παρεχομένας πληροφορίας υπό των κατά τόπους Κομμουνιστικών οργανώσεων και της ΑΥΤΟΑΜΥΝΑΣ. Οι Αξιωματικοί Πληροφοριών ήσαν πρόσωπα τυπικά χωρίς να αποδίδουν ουσιαστικήν εργασίαν.

ιι. Από τον Ιανουάριον του 1948 το ζήτημα των πληροφοριών εθεωρήθη ως ένα από τα σοβαρώτερα διά την υπόστασιν του Συμμοριακού Στρατού και το ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ εξέδωσεν

ειδικήν διαταγην ήτις καθώριζεν τον τρόπον οργανώσεως και λειτουργίας της ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

51. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ι. Δ/σις ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ.
- Δ/τής Ταγ/ρχης.
- 3 βοηθοί κατώτεροι Αξ/κοί.
- 1 Κρυπτογράφος.
- Προωθημένα Κέντρα Πληροφοριών εις διαφόρους Περιοχάς.

ιι. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ
- 1 Αξ/κός Δ/τής Γραφείου Πληροφοριών.
- 1 " Βοηθός.
- 1 " Οργανωτής.
- 1 Λόχος Πληροφοριών των 3 Διμοιριών συνολικής δυνάμεως 62 Συμμοριτών άπαντες οπλισμένοι με αυτόματα.

ιιι. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ
- 1 Αξ/κός Δ/τής.
- 1 Βοηθός.
- 1 Διμοιρία Πληροφοριών δυνάμεως 21 συμ/τών με αυτόματα.

ιv. ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΑΓΜΑΤΟΣ
- 1 Ομάς Πληροφοριών 6-7 συμμοριτών.

Διευθυνόμενοι υπό της Δ/σεως του Τάγματος (Στρατ. και Πολιτ.)

Παρατηρήσεις:

- ΄Απαντες οι Συμμορίται των ομάδων, Διμοιριών και Λόχων Πληροφοριών επιλέγονται εκ των πλέον μαχηκωτέρων και τολμηροτέρων Συμμοριτών. Εκπαιδεύονται ειδικώς εις τα καθήκοντά των.

Εις το Τάγμα η Ομάς Πληροφοριών επιφορτίζεται με την συλλογήν Πληροφοριών και με την ανίχνευσιν και οργάνωσιν παρατηρήσεως εις τον τομέα του Τάγματος.

- Γενικώς αι ομάδες, διμοιρίαι και Λόχοι Πληροφοριών αναλαμβάνουν υπό την Δ/σιν των Γραφείων Πληροφοριών εις α υπάγονται την συγκέντρωσιν των αναγκαίων διά την Μονάδα των πληροφοριών.

Προς τούτο ωργανώνουν εγχειρήματα διά την απαγωγήν αιχμαλώτων (ΓΛΩΣΣΕΣ) προς λήψιν πληροφοριών. Ο αιχμάλωτος ευθύς ως συλληφθή οδηγείται εις τον Δ/τήν της Ομάδος Πληροφοριών προς λήψιν των πρώτων πληροφοριών αναφορικώς με την ταυτότητα, δύναμιν, διάταξιν, οπλισμόν και τας αμέσως προθέσεις της Μονάδας εις ην ανήκει. Η ομάς διαβιβάζει αμέσως τας προς εκμετάλλευσιν πληροφορίας εις τας ενδιαφερομένας Συμμοριακάς τοιαύτας, ο δε αιχμάλωτος οδηγείται εις την έδραν του προϊσταμένου κλιμακίου προς περαιτέρω εκμετάλλευσιν. Τελικώς ο αιχμάλωτος καταλήγει εις το στρατόπεδον αιχμαλώτων.

Μετά εκάστην αποστολήν ομάδος, διμοιρίας ή Λόχου Πληροφοριών λαμβάνει χώραν σύσκεψις προς συζήτησιν των αιτίων αποτυχίας ή επιτυχίας της αποστολής. Τα συμπεράσματα της συσκέψεως κοινοποιούνται εις όλας τας Μονάδας προς γνώσιν και συμμόρφωσιν.

52. Κ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Π.Κ.Π.

ι. Κάθε Αρχηγείον είχεν υπό τας διαταγάς του Κ. Πληροφοριών με εντολήν την ανάπτυξιν δικτύων πληροφοριών εις την περιοχήν του ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ.

ιι. Εις Περιοχάς ελεγχομένας υπό του Εθνικού Στρατού υπήρχον τα ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (Π.Κ.Π.), τα οποία ευρίσκοντο εις επαφήν με τις ΓΙΑΦΚΕΣ διά την μεταβίβασιν των πληροφοριών, 3-4 άνδρες απετέλουν το Π.Κ.Π.

ιιι. Τα Κ.Π. ανά 24ωρον ή 48ωρον υπέβαλον δελτίον Πληροφοριών περιλαμβάνον εκτός των κινήσεων του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ και πληροφορίας σχετικάς με την κατάστασιν εις τας

Πόλεις και την ύπαιθρον από Στρατιωτικής, πολιτικής και οικονομικής απόψεως. Τα δελτία διαβιβάζοντο εις τα ΑΡΧΗΓΕΙΑ διά συνδέσμου ή ασυρμάτου. Έκαστον Κ.Π. είχεν δύναμιν 7-8 συμμοριτών με Αξ/κόν επί κεφαλής.

ιν. Κατόπιν της συγκροτήσεως των Αρχηγείων εις ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ και ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ τα Κ.Π. περιωρίσθησαν. Εις δε τας Περιοχάς όπου έδρων τα Κ.Π. ανεπτύχθη ο μηχανισμός των κομματικών οργανώσεων, αι οποίαι έχουν αναλάβει το καθήκον της συλλογής και διαβιβάσεως Πληροφοριών. Δηλαδή οι Κομματικοί καθοδηγηταί των Πόλεων και της υπαίθρου ως πλέον κατάλληλοι και έμπειροι ανέλαβον την δημιουργίαν δικτύων πληροφοριών.

ν. Η ΛΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗ (ΛΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ) ωργάνωσεν και αυτή δίκτυα πληροφοριών.

νι. Επίσης και αι άλλαι ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ως η Α.Κ.Ε. και ΛΑΪΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ, έχουν εντολήν οργανώσεως δικτύων πληροφοριών εις τα μετόπισθεν των ημετέρων τμημάτων.

53. <u>ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>

Αι πληροφορίαι από απόψεως ακριβείας χαρακτηρίζονται εις ΘΕΤΙΚΑΣ, ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΜΕΝΑΣ, ΑΠΛΑΣ και ΔΙΑΔΟΣΕΙΣ.

54. <u>ΔΙΑΒΙΒΑΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>

ι. Μέχρι του Τάγματος διαβιβάζονται διά συνδέσμων ή τηλεφώνου.

ιι. Από του Τάγματος προς ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΝ διά τηλεφώνου ή ασυρμάτου κρυπτογραφικώς.

ιιι. Από Ταξιαρχίας και άνω δι' ασυρμάτου κρυπτογραφικώς.

ιν. Τα Κ.Π. διά συνδέσμων, τηλεφώνων ή ασυρμάτων (ελάχιστα Κ.Π. διαθέτουν ασυρμάτους).

<u>Παρατηρήσεις:</u>

Ο σύνδεσμος είναι υποχρεωμένος να κινηθή μόλις του δοθή το δελτίον ανεξαρτήτως ώρας ή καιρικής καταστάσεως. Πολλάκις κινείται επί 7-8 ώρας συνεχώς.

55. <u>ΠΗΓΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>

ι. Οι αιχμάλωτοι (ΓΛΩΣΣΕΣ) θεωρούνται ως οι καλλίτεροι πληροφοριοδόται.

ιι. Οι ΦΡΑΞΕΙΣ (ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ) ενεργούν εντός του ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ υπαγόμενοι απ' ευθείας εις το Γ.Α. εις ο και διαβιβάζουν μέσω των Κομματικών οργανώσεων τας πληροφορίας εις Δ/σιν Γενικού ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ (ΜΑΡΚΟΣ - ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑΣ).

56. <u>Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α</u>

ι. Αι ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ και τα ΑΡΧΗΓΕΙΑ καθ' εκάστην υποβάλλουν Δελτία Πληροφοριών. Εις την Δ/σιν του Γεν. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ. Εκτός του άνω δελτίου ανά 15θήμερον υποβάλλεται έτερον δελτίον, με λεπτομερεστέρας πληροφορίας επί της δυνάμεως διατάξεως και οργανώσεως του Εθνικού Στρατού.

ιι. Το Γ.Α. κοινοποιεί εις την Δ/σιν Πληροφοριών μόνον τας Στρατιωτικάς πληροφορίας.

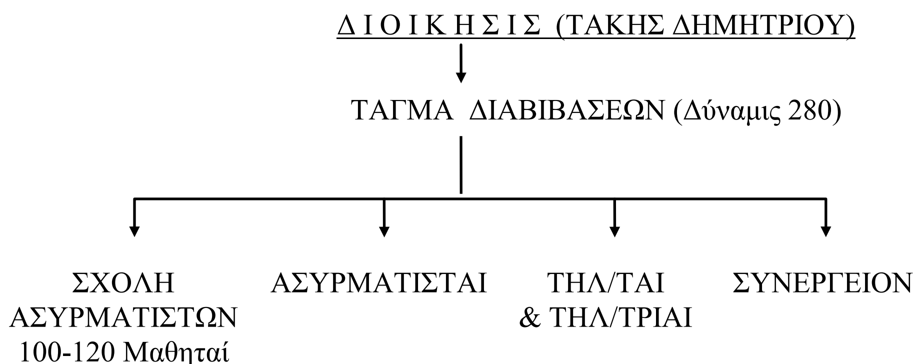
ιιι. Το Γ.Α. δεν είναι ικανοποιημένον από την ταχύτητα διαβιβάσεως των πληροφοριών, και από την εν γένει απόδοσιν των υπηρεσιών πληροφοριών.

ΘΕΩΡΕΙ την ΑΓΓΛΙΚΗΝ Υπηρεσίαν Πληροφοριών ως την καλλιτέραν Υπηρεσίαν Πληροφοριών του κόσμου. Νομίζει ότι πράκτορές της, κυκλοφορούν εντός του ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ και των Συμμοριακών Τμημάτων.

Επίσης επικρατεί η γνώμη ότι και η ΕΛΛΗΝΙΚΗ Υπηρεσία Πληροφοριών ωργανωμένη κατά το πρότυπον της ΑΓΓΛΙΚΗΣ τοιαύτης είναι προικισμένη με μεγάλην πείραν.

Δ Ι Α Β Ι Β Α Σ Ε Ι Σ

57. Ο Ρ Γ Α Ν Ω Σ Ι Σ

58. ΑΣΥΡΜΑΤΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ι. Υπάρχει ασύρματος επικοινωνία του Γ.Α. με τας ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ και με τας Κομματικάς ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.

ιι. Επίσης ασύρματος επικοινωνία μεταξύ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ και ΤΑΞ/ΩΝ.

59. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
Τηλεφωνική επικοινωνία υφίσταται μεταξύ όλων των Συμμοριακών Τμημάτων.

60. Υ Π Ο Κ Λ Ο Π Α Ι
Το Τμήμα Υποκλοπών με 8-10 ασυρματιστάς ασχολείται με τας υποκλοπάς των σημάτων του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ και την αποστολήν παραπλανητικών σημάτων, διά της εισόδου των εντός των δικτύων του ΣΤΡΑΤΟΥ.

Ο Π Λ Ι Σ Μ Ο Σ

61. Π Ε Ζ Ι Κ Ο Υ

ι. Γενικώς ο οπλισμός των Συμμοριτών είναι ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ και ΑΓΓΛΙΚΟΥ τύπου. Από του ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1947 συνεκεντρώθη ο ΙΤΑΛΙΚΟΥ τύπου οπλισμός και διετέθη εις την ΑΥΤΟΑΜΥΝΑΝ και ΛΑΪΚΗΝ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗΝ.

ιι. Τα επίλεκτα Τμήματα είναι εφωδιασμένα διά ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ οπλισμού (π.χ. Λόχοι αυτοματιστών, ελεύθεροι σκοπευταί κ.λ.π.).

ιιι. Κατά τας αρχάς του 1948, το Γ.Α. διά ειδικής Διαταγής καθώριζεν όπως τα Συμμοριακά Τμήματα τα εγγύς της ΜΕΘΟΡΙΟΥ εφωδιασθούν διά ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ οπλισμού. Ήδη η Διαταγή αύτη ήρχισεν να εφαρμόζεται.

ιv. Διά ΡΩΣΣΙΚΩΝ τυφεκίων είναι εφωδιασμένα τα τμήματα των ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ Σκοπευτών, με αναλογίαν 1 έως 2 τυφεκίων τύπου ΣΝΑΪΠΕΡ κατά ομάδα. Τα τυφέκια ταύτα διαθέτουν σκοπευτικήν διόπτραν. Επιδιώκεται όπως οπλισθούν διά τυφεκίων ΣΝΑΪΠΕΡ όλοι οι ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ Σκοπευταί.

v. Πολυβόλα και αυτόματα διαθέτουν διαφόρων τύπων. (ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ, ΑΓΓΛΙΚΟΥ και ΙΤΑΛΙΚΟΥ).

vι. Όλμους ομαδικούς και ατομικούς διαθέτουν ΙΤΑΛΙΚΟΥΣ και ΑΓΓΛΙΚΟΥΣ.

62. Π Υ Ρ Ο Β Ο Λ Ι Κ Ο Ν
Κατά το πλείστον διαθέτουν ορειβ. πυροβόλα των 75 χιλ. τύπου ΣΚΟΝΤΑ βεληνεκούς 10.200 μέτρων.
Επίσης διαθέτουν και αριθμόν πυροβόλων αντιαεροπορικών των 20 και των 37 χιλιοστών.

63. Ν Α Ρ Κ Α Ι

Διαθέτουν αφθονίαν ναρκών ΓΕΜΑΝΙΚΟΥ τύπου αντιαρματικών και προσωπικού. Επίσης χρησιμοποιούν και αυτοσχεδίους ξυλίνας νάρκας προσωπικού.

64. Π Υ Ρ Ο Μ Α Χ Ι Κ Α

Διαθέτουν αφθονία πυρομαχικών Πεζικού και Πυρ/κού.

65. Μ Ε Τ Α Φ Ο Ρ Α Ι

Εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ υπάρχουν 2 Τάγματα ορεινών μεταφορών. Επίσης εις την ιδίαν περιοχήν υπάρχουν 2 Μοίραι αυτοκινήτων φορτηγών συνολικής δυνάμεως 100. Αύται μεταφέρουν εφόδια εκ των ΟΜΟΡΩΝ Κρατών.

Εις την αυτήν Περιοχήν χρησμοποιούνται και δίτροχα ή τετράτροχα. Εις τας λοιπάς Περιοχάς αι Συμμοριακαί Μονάδες χρησιμοποιούν ημιόνους, όνους, και ίππους, διά την μεταφοράν των εφοδίων των. Πάντως γενικώς αντιμετωπίζουν μετά μεγάλης δυσχερείας το πρόβλημα των μεταφορικών κτηνών.

66. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ι. Οι ελαφρώς τραυματίαι νοσηλεύονται εις πρόχειρα Ιατρεία και Νοσοκομεία ευρισκόμενα εις τας παραμεθορίους Περιοχάς ή εις απροσίτους Περιοχάς.

ιι. Οι βαρέως τραυματίαι μεταφέρονται εις τα ΟΜΟΡΑ Κράτη.

ιιι. Εις Περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ υφίσταται Τάγμα τραυματιοφορέων δυνάμεως 200 ων 150 γυναίκες.

Εις τας Ταξιαρχίας προβλέπεται διμοιρία τραυματιοφορέων. Επίσης και εις τα Τάγματα προβλέπονται τραυματιοφορείς.

ιν. Εις τας ορεινάς περιοχάς τας ελεγχομένας υπό των Συμμοριτών υφίστανται αναρρωτήρια διά τους ασθενείς.

ν. Τα εις παραμεθορίους περιοχάς ευρισκόμενα συμμοριακά ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ και ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΠΙΔΕΣΕΩΣ, διαθέτουν αρκετόν υγειονομικόν και φαρμακευτικόν υλικόν.

νι. Η Συμμοριακή ηγεσία αντιμετωπίζει μετά δυσχερείας την έλλειψιν των ιατρών. Νοσοκόμους γυναίκας άτινας εξεπαίδευσεν εις τα καθήκοντά των, διαθέτει αρκετάς.

67. Ε Φ Ο Δ Ι Α Σ Μ Ο Σ

ι. Ο εφοδιασμός των Συμμοριτών εις ΠΥΡ/ΚΟΝ, οπλισμόν Πεζικού, πυρ/κά πάσης φύσεως, υλικά ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ κ.λ.π. γίνεται εξ ολοκλήρου εκ των ΟΜΟΡΩΝ Κρατών, εις αυξανόμενον ρυθμόν.

ιι. Επίσης οι Συμμορίται των παραμεθορίων περιοχών εφωδιάζονται αφθόνως και διά ιματισμού, υποδήσεως και τροφών εκ των ΟΜΟΡΩΝ.

ιιι. Αι Συμ/και δυνάμεις του εσωτερικού ικανοποιούν τας ανάγκας των εις ιματισμόν και τροφήν εκ των λεηλασιών.

ιν. Η Συμ/κή ηγεσία αντιμετωπίζει μεγάλας δυσκολίας διά τον ανεφοδιασμόν διά οπλισμού και πυρ/κών όλων των συμμοριακών δυνάμεων της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Εις την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ο εφοδιασμός γίνεται διά θαλάσσης και δι' αεροπλάνων.

ν. Προβλέπεται ότι με την συγκρότησιν Μεραρχιών και Ταξιαρχιών η Συμμοριακή ηγεσία θα αντιμετωπίση μεγάλας δυσχερείας εις τον εφοδιασμόν της.

68. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ και ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ι. Οι Συμμορίται διά της βιαίας στρατολογίας την οποίαν ενεργούν αναπληρώνουν τας σοβαράς των απωλείας αι οποίαι κατά μέσον όρον ανέρχονται εις νεκρούς, παραδιδομένους και συλλαμβανομένους εις 2.500 μηνιαίως.

ιι. Η εκπαίδευσις των στρατολογουμένων γίνεται εις ΚΕΝΤΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ένθα υφίστανται πρόχειρον εκπαίδευσιν 20 περίπου ημερών. Η εκπαίδευσις περιορίζεται εις την χρήσιν των όπλων Πεζικού, χρησιμοποίησιν του εδάφους και διαφώτισιν.

Μετά την αποφοίτησίν των τοποθετούνται εις τα μάχιμα συμμοριακά τμήματα.

ιιι. ΚΕΝΤΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ υφίστανται εις όλας σχεδόν τας ορεινάς Περιοχάς.

Σ Χ Ο Λ Α Ι

69. ΣΧΟΛΗ ΟΜΑΔΑΡΧΩΝ

Σχολαί Ομαδαρχών διμήνου διαρκείας λειτουργούν εις έδρας ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ ή ΑΡΧΗΓΕΙΩΝ.

70. ΣΧΟΛΑΙ ΣΑΜΠΟΤΕΡ

Διαρκείας ενός μηνός λειτουργούν εις τας έδρας ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ και ΑΡΧΗΓΕΙΩΝ.

71. ΣΧΟΛΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

Διαρκείας 2 μηνών εις έδρας ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ και ΑΡΧΗΓΕΙΩΝ.

72. ΣΧΟΛΑΙ ΑΣΥΡΜΑΤΙΣΤΩΝ

Διαρκείας 2 μηνών εις τα ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ.

73. ΣΧΟΛΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ (Διμοιριτών)

Διαρκείας 3 μηνών. Μία εις ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ, μία εις Κλιμάκ. Γ.Α. Ν. ΕΛΛΑΔΟΣ (ΘΕΣΣΑΛΙΑ) και μία εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

74. ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Μόνον παρά τω ΓΕΝΙΚΩ ΑΡΧΗΓΕΙΩ διαρκείας πιθανώς άνω των 4 μηνών.

Δ Ι Α Φ Ω Τ Ι Σ Ι Σ

75. Η Συμμοριακή ηγεσία αποδίδει ιδιαιτέραν σημασίαν εις την διαφώτισιν.

76. Το ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ διαθέτει ραδιοφωνικόν πομπόν, και πιεστήριον ένθα εκδίδονται:

- Το ημερήσιον δελτίον Πληροφοριών.
- Το 15θήμερον περιοδικόν "ΕΞΟΡΜΗΣΗ"
- Το μηνιαίον περιοδικόν "ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ"

77. Οι Συμμορίται διαθέτουν εις ΜΠΟΥΛΚΕΣ τυπογραφείον εις το οποίον εκτυπούνται διάφορα βιβλία και προπαγανδιστικά έντυπα π.χ. η "ΔΗΜΟΣΙΑ του ΒΟΛΟΚΟΛΑΜΣΚ", ο "ΛΑΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΘΑΝΑΤΟΣ" κ.λ.π.

78. Εις τας ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ και ΑΡΧΗΓΕΙΑ υφίστανται επιτροπαί διαφωτίσεως υπό την Δ/σιν των ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ως και πολεμικαί ανταποκριταί υπαγόμενοι απ' ευθείας εις ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ.

79. Πιεστήρια διαθέτουν όλα τα Κλιμάκια του ΓΕΝ.ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ.

80. Αι ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΙ και τα ΑΡΧΗΓΕΙΑ διαθέτουν πολυγράφους, η δε διαφώτισις γίνεται από τους ΠΟΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥΣ. Επίσης και εις τα Τάγματα και Λόχους η διαφώτισις γίνεται από τους Π. Επιτρόπους.

81. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ και ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Η Συμμοριακή ηγεσία αποδίδει εξαιρετικήν σημασίαν εις τον θεσμόν των ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ.

Ο Π.Ε. θεωρείται η ψυχή του Τμήματος.

82. Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

Μέχρι του ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ του 1948 τα καθήκοντα του Π.Ε. τα εκτελούσε ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ όστις όμως συνήθως δεν ήτο Κομματικόν μέλος και δεν εγνώριζεν τα καθήκοντα και

τας υποχρεώσεις του Π.Ε. Μετά την συνέλευσιν του Κ.Κ. του ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ του 1948 ο ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ εθέσπισεν τον θεσμόν του Π.Ε. συμφώνως προς το ΡΩΣΣΙΚΟΝ σύστημα.

83. Ο Ρ Γ Α Ν Ω Σ Ι Σ

Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα. ΄Εκαστον Συμμοριακόν Τμήμα από της Διμοιρίας μέχρι του ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ έχει Αξ/κόν ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ με τους βοηθούς του.

84. Κ Α Θ Η Κ Ο Ν Τ Α

- ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ
- ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΙΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ - ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΙ
- ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ
- ΄Εχει ευθύνην διά το ηθικόν του Τμήματος.
- Μεριμνά διά την ενέργειαν διαβρωτικής προπαγάνδας εις τον Εθνικόν Στρατόν.
- Κατά την διάρκειαν μάχης πολεμά ως ακροβολιστής.

85. Ε Π Ι Λ Ο Γ Η

Πρέπει να έχη τα κάτωθι προσόντα:

- Φανατικός Κομμουνιστής.
- Πειθαρχικός.
- Γενναίος μαχητής
- Να έχη υποστή δοκιμασίας λόγω των κομμουνιστικών φρονημάτων του (Φυλάκισις - εξορία).
- Να είναι αγαπητός εις τον Λαόν.
- Να μην είναι συναισθηματικός τύπος.
- Να είναι θετικός
- Να μην αγαπά τας γυναίκας
- Να μην αγαπά τας διασκεδάσεις

86. ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΠΟΛΕΩΝ

Οι Π.Ε. των μεγάλων ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ οργανικώς υπάγονται εις το Π.Γ. του ΚΚΕ.

Οι Π.Ε. των Επαρχιακών Πόλεων είναι Αξ/κοί υπαγόμενοι εις την Δ/σιν Προσωπικού της ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ που δρα εις την περιοχήν των.

Ο θεσμός των ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ των Κομ. Οργανώσεων των Πόλεων έχει καταργηθή και αντ΄ αυτών ετοποθετήθησαν οι Π.Ε.

Οι Αξ/κοί Π.Ε. των Πόλεων έχουν βοηθούς Υπαξ/κούς Π.Ε.

IV. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ

87. ΕΝΤΑΣΙΣ ΔΡΑΣΕΩΣ - ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ι. Δι' εντάσεως της Συμμοριακής δράσεως δι' επιθέσεων αγκίστρωσιν σοβαρών ημετέρων δυνάμεων (ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ).

ιι. Διά δράσεως ανταρτοομάδων, ομάδων ΣΑΜΠΟΤΕΡ ή Ελευθέρων Σκοπευτών, απασχόλησιν και κατάκλησιν δυνάμεων.

ιιι. Διά συνεχών επιθέσεων και παρενοχλήσεων ολονέν εντεινομένων, προσπάθεια επανεγκαταστάσεως σοβαρών δυνάμεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ όστις αποτελεί κυρίαν οδόν ανεφοδιασμού διά τον συμμοριτισμόν.

ιν. Ανάπτυξις συμμοριακής δράσεως και εις ΑΤΤΙΚΗΝ.

ν. Διά δράσεως ομάδων ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΚΟΠΕΥΤΩΝ και ΣΑΜΠΟΤΕΡ, δημιουργίας πανικού εις τα μεγάλα ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ διά να παρουσιασθή εις το ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ, ότι ο συμμοριτισμός ελέγχει και τας Πόλεις.

νι. Διά εντατικής βιαίας στρατολογίας δημιουργία εφεδρειών.

vιι. Να υποχρεώση τας εργατικάς μάζας των Πόλεων να ενταχθούν εις τας συμμοριακάς μονάδας.

vιιι. Διά της δημιουργίας Σχολών, ποιοτική βελτίωσις συμμοριακών δυνάμεων.

ιχ. Ανασυγκρότησις όλων των συμμοριακών δυνάμεων εις Ταξιαρχίας, Μεραρχίας και πιθανώς ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ.

χ. Δημιουργία επιμελητείας λίαν απαραιτήτου μετά την συγκράτησιν Ταξιαρχιών και Μεραρχιών.

88. Κ Α Τ Α Σ Τ Ρ Ο Φ Α Ι

Έντασις δράσεως διά καταστροφής συγκοινωνιών, παραγωγικών και κοινωφελών έργων προς οικονομικήν εξαθλίωσιν του λαού, με σκοπόν να συμβάλη εις την αποτυχίαν του Σχεδίου ΜΑΡΣΑΛ.

89. Λ Ε Η Λ Α Σ Ι Α Ι

Διά των λεηλασιών να συγκεντρώση εις αποθήκας ικανάς ποσότητας τροφίμων και ρουχισμού διά τον εφοδιασμόν των συγκροτηθεισών Μονάδων.

90. Π Ρ Ο Π Α Γ Α Ν Δ Α

ι. Διά της προπαγάνδας και με διάφορα συνθήματα καταλλήλως ριπτόμενα διά των πρακτόρων των εις τον πληθυσμόν και τον Στρατόν να κάμψουν το ηθικόν αμφοτέρων.

ιι. Έντασις προπαγάνδας εις το Εξωτερικόν.

ιιι. Διά τρομοκρατικής δράσεως προσπάθεια κάμψεως του ηθικού του Λαού, δημιουργία μεγαλυτέρου αριθμού ανταρτοπλήκτων και διά της προπαγάνδας εξέγερσις τούτων κατά του Κράτους.

ιv. Οργάνωσις απεργιών.

91. Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α

Εν συντόμω ο συμμοριτισμός όργανον ΡΩΣΣΙΚΗΣ πολιτικής και επιδιώξεων θα επιζητήση:

α) Την ποσοτικήν και ποιοτικήν βελτίωσιν των συμμοριακών δυνάμεων.

β) Έντασιν της δράσεως διά καταστροφών, λεηλασιών κ.λ.π. προς τρομοκράτησιν του λαού και εξαθλίωσιν της Χώρας, εις εφαρμογήν του ΡΩΣΣΙΚΟΥ αντι-ΜΑΡΣΑΛΙΚΟΥ Σχεδίου, με απώτερον σκοπόν να καταλάβουν βιαίως την διακυβέρνησιν της Χώρας και να προσαρτήσουν την ΕΛΛΑΔΑ εις το ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΜΠΛΟΚ.

V. ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

92. Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Ο σημερινός αγών κατά των Συμμοριτών παρουσιάζει ιδιότυπον μορφήν και κατά συνέπειαν διά να δυνηθώμεν να συντρίψωμεν το ταχύτερον τον συμμοριτισμόν, είναι απαραίτητον να γνωρίζωμεν καλώς την τακτικήν την χρησιμοποιουμένην υπό των Συμμοριτών.

93. Κ Ι Ν Η Σ Ι Σ

Συνήθως οι Συμ/ται κινούνται κατά την διάρκειαν της νυκτός (είναι λίαν εξησκημένοι εις τας νυκτερινάς πορείας).

Κίνησις κατά την ημέραν γίνεται μόνον έν περιπτώσει ανάγκης, ή όταν ο καιρός είναι ομιχλώδης ή όταν πρόκειται να κινηθούν διά μέσου δασών, ή εντός ελεγχομένης απολύτως υπ' αυτών περιοχής.

Κατά την κίνησιν λαμβάνουν μέτρα ασφαλείας, δι' εμπροσθοφυλακών, πλαγιοφυλακών και οπισθοφυλακών.

Διά κινήσεις μεγάλων συμμοριακών Μονάδων (Μεραρχιών, Ταξιαρχιών) και διά μακράς κινήσεις λαμβάνονται ειδικά μέτρα ασφαλείας.

Ο Λόχος Πληροφοριών διά την Μεραρχίαν ή η Διμοιρία Πληροφοριών διά την Ταξ/χίαν προηγείται της φάλαγγος κατά 24 ή 48 ώρας.

Τα άνω Τμήματα Πληροφοριών συγκεντρώνουν όλας τας αναγκαίας πληροφορίας, ερχόμενα εις επαφήν με τας κατά Χωρία Κομμουνιστικάς οργανώσεις διά την ασφάλειαν της φάλαγγος κατά την κίνησίν της, κατά τας στάσεις της και κατά την άφιξίν της, εις τον τελικόν χώρον προορισμού της.

Μετά 24 ή 48 ώρας ακολουθεί ο κύριος όγκος με όλα τα μέτρα ασφαλείας. Η εμπροσθοφυλακή προηγείται εις αρκετήν απόστασιν.

Διά κίνησιν διμοιρίας απόστασις 200-300 μ. Λόχου 500-1.000 μ. και Τάγματος άνω των 2.000 μέτρων, η εμπροσθοφυλακή έχει δύναμιν περίπου το 1/3 της κινουμένης δυνάμεως. Ακολουθεί ο κύριος όγκος και έπεται η οπισθοφυλακή. Πλαγιοφυλακαί διατίθενται προς όγκος κάλυψιν των πλευρών.

Κατά την διέλευσίν των εξ επικινδύνων σημείων λαμβάνουν εξαιρετικά μέτρα ασφαλείας. Επιδιώκεται όπως συντελεσθή η διέλευσις κατά την διάρκειαν της νυκτός. Κατατέμνονται εις μικράς ομάδας και διέρχονται εις φάλαγγα κατ' άνδρα με μεγάλας αποστάσεις 5-8 βημάτων. Τούτο γίνεται ίνα εν περιπτώσει ενέδρας ελάχιστοι άνδρες ευρεθούν εντός ταύτης. Επίσης λαμβάνονται και ειδικά μέτρα εσωτερικης ασφαλείας διά των επαγρυπνητών, ίνα αποφευχθή η λιποταξία των συμ/των. Η επιτήρησις εντείνεται κυρίως κατά τας κινήσεις εν καιρώ νυκτός π.χ. απαγορεύεται εις τους συμμορίτας να βραδυπορούν ή να στρέφουν την κεφαλήν των προς τα οπίσω ή να απομακρύνωνται εκ της φάλαγγος. Επίσης αι εμπροσθοφυλακαί, πλαγιοφυλακαί και οπισθοφυλακαί έχουν και εντολάς επιτηρήσεως, ίνα μη διαφύγουν συμμορίται.

Διά την συνεννόησιν μεταξύ των τμημάτων γίνεται χρήσις συνθηματικών (φωτοβολίδες, πυραί, πυροβολισμοί).

Εάν κατά την πορείαν των εμπλακούν εις αγώνα η εμπροσθοφυλακή προσπαθεί να επιβραδύνη την προχώρησιν των ημετέρων τμημάτων ίνα δοθή ο χρόνος εις τον κύριον όγκον να διαρρεύση. Εάν η εμπροσθοφυλακή δεν δυνηθή να απαγκιστρωθή κατά την διάρκειαν της ημέρας αμύνεται δι' υποχωρητικού αγώνος μέχρι της νυκτός οπότε συμπτύσσεται. Ως οπισθοφυλακή διατίθεται μικρόν ελαφρόν τμήμα και κινείται εις ανάλογον απόστασιν όπισθεν του κυρίου όγκου.

94. Σ Τ Α Θ Μ Ε Υ Σ Ι Σ

Συνήθως οι χώροι καταυλισμού των συμμοριακών τμημάτων ευρίσκονται εντός δασών και μακράν κατωκημένων χώρων και οδεύσεων. Σπανίως διαμένουν εντός κατωκημένων χώρων, εκτός εάν ελέγχουν σταθερώς την περιοχήν. Εγγύς του χώρου σταθμεύσεως και εις δεσπόζοντα σημεία εγκαθιστούν μικρά τμήματα τα οποία εν περιπτώσει προσβολής του χώρου σταθμεύσεως, καλύπτουν την αποχώρησιν των συμμοριτών. (Μεταφορά τραυματιών, απόκρυψις υλικού κ.λ.π.).

Επίσης εγκαθιστούν παρατηρητάς εις δεσπόζοντα σημεία μακράν του χώρου σταθμεύσεως προς επιτήρησιν των οδεύσεων των αγουσών προς τους χώρους καταυλισμού. Περίπολοι επεκτείνουν την ασφάλειαν του λημεριού. Κατά την νύκτα δεν λαμβάνουν συνήθως σοβαρά μέτρα ασφαλείας, εκμεταλλευόμενοι την τακτικήν των ημετέρων τμημάτων της μη ενεργείας κατά την διάρκειαν της νυκτός.

Πάντως εγκαθίσταται ενεδρευτικώς τμήματα δυνάμεως 8-10 ανδρών προς κάλυψιν των επικινδύνων κατευθύνσεων. Επίσης εις τας επικινδύνους κατευθύνσεις εγκαθιστούν ωτακουστάς (συνήθως 2). Διά την συνεννόησίν των χρησιμοποιούν συνήθως συνθηματικάς πυράς, φωτοβολίδας, ή τροχιοδεικτικάς βολίδας.

Πλην των ως άνω μέτρων ασφαλείας εις έκαστον Χωρίον αι Κομμουνιστικαί οργανώσεις διά των δικτύων πληροφοριών των ειδοποιούν τα συμμοριακά τμήματα περί των ημετέρων κινήσεων. Επίσης προς αποφυγήν προδοσίας του χώρου σταθμεύσεως μετασταθμεύουν συχνά.

Δεν παραμένουν εις την ιδίαν θέσιν πλέον των 2 ημερών. Εν περιπτώσει προσβολής του καταυλισμού των, τα φυλάκια αμύνονται, ενισχυόμενα και υπό άλλων τμημάτων εφ' όσον παρίσταται ανάγκη, διά να δώσουν καιρόν εις τον όγκον των συμμοριτών να αποχωρήση. Η αποχώρησις

συνήθως γίνεται κατά την διάρκειαν της νυκτός. Η διαρροή γίνεται διά των διακένων της ημετέρας διατάξεως.

95. Ε Π Ι Θ Ε Σ Ι Σ

ι. Αι επιθέσεις των Συμμοριτών έχουν τους κάτωθι σκοπούς:
- Λεηλασίαν.
- Στρατολογίαν.
- Παρενόχλησιν ημετέρων τμημάτων
- Τρομοκράτησιν του πληθυσμού προς κάμψιν του ηθικού.
- Ενίσχυσιν του ηθικού των ομοϊδεατών των.
- Απασχόλησιν και καταπόνησιν ημετέρων τμημάτων προς ενίσχυσιν της προσπαθείας κατά του κυρίου αντικειμενικού σκοπού.

ιι. Προκειμένου οι Συμμορίται να επιτεθούν κατά Χωρίου, τμήματος ή φάλαγγος, διά των Κέντρων Πληροφοριών, Ομάδων Πληροφοριών και των Κομμουνιστικών οργανώσεων της περιοχής λαμβάνουν εν πάση λεπτομερεία όλας τας απαραιτήτους πληροφορίας (Δύναμις, οπλισμός, διάταξις, θέσεις πολυβολείων και λοιπών αμυντικών οργανώσεων). Μετά την συμπλήρωσιν των αναγκαίων πληροφοριών προπαρασκευάζουν μέχρι και της ελαχίστης λεπτομερείας και σχολαστικότητος την επίθεσιν. Συνήθως συντάσσονται σχεδιαγράμματα εις α σημειούνται αι θέσεις των ημετέρων, αι οχυρωμέναι οικίαι, τα προς λεηλασίαν οικήματα κ.λ.π.).

Η επίθεσις γίνεται κατά κανόνα την νύκτα και διά συγκεντρώσεως δυνάμεων υπερτέρων των αμυνομένων ημετέρων τμημάτων.
Η διάρκεια της προσβολής εξαρτάται από την διάρκειαν της νυκτός και από την απόστασιν του προβλητέου χώρου εκ των βάσεων εξορμήσεως ή ετέρου ασφαλούς χώρου προς σύμπτυξιν. Επιδιώκεται όπως η κίνησις εκ του χώρου συγκεντρώσεως η επίθεσις και η επάνοδος προς τα λημέρια των, γίνουν κατά την νύκτα.

96. ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

- Η επιτυχία της επιθέσεως βασίζεται κυρίως εις τον αιφνιδιασμόν.
- Ο προσβλητέος χώρος προσβάλλεται εκ συγκλινουσών κατευθύνσεων.
- Αφού τα συμμοριακά τμήματα κρούσεως πλησιάσουν τον στόχον διά συνθήματος καθορισθέντος εκ των προτέρων βάλλουν συγχρόνως δι’ όλων των όπλων, Α/Α γρόνθων, πολυβόλων, όλμων, χειροβομβίδων κ.λ.π. κατά του χωρίου ή τμήματος με σκοπόν να αιφνιδιάσουν και καταρρίψουν το ηθικόν των ημετέρων.
- Ισχυρά τμήματα κρούσεως επιδιώκουν να διεισδύσουν εις τον κατωκημένον χώρον.
- Συνήθως προ της επιθέσεως (μίαν ή δύο ημέρας) κατόπιν προσυνεννοήσεως μετά των εν τω κατωκημένω χώρω ομοϊδεατών των μέρος των συμμοριτών εισέρχεται και αποκρύπτεται εις φιλικάς των οικίας εν τω χωρίω μέχρις εκδηλώσεως της επιθέσεως.
- Κατά την στιγμήν της επιθέσεως οι εντός του χωρίου συμ/ται προσβάλλουν εις τα μετόπισθεν των ημετέρων ίνα επιφέρουν σύγχισιν και πανικόν.
- Προ της επιθέσεως επιδιώκουν να παραπλανήσουν τα ημέτερα τμήματα διά ψευδών διαδόσεων ή παραπλανητικών κινήσεων.
- Διά παακτόρων (Φράξιες) (πρόσωπα άτινα παρουσιάζονται ως εθνικόφρονες), διαδίδουν λίαν εξωγκομένας πληροφορίας (συγκεντρώσεις μεγάλων συμμοριακών δυνάμεων, προς καταπτόησιν των ημετέρων κ.λ.π.). Προς παραπλάνησιν των αφελών πολιτών και στρατιωτικων και προς μείωσιν της μαχητικότητας των διαδίδουν ότι "οι συμ/ται δεν πειράζουν τους στρατιώτας" κ.λ.π.
- Επίσης επιδιώκουν να έλθουν εις συνενόησιν μετά στρατιωτών αριστερών φρονημάτων ίνα προδώσουν το τμήμα των.
- Χρησιμοποιούντες ως οδηγούς συμμορίτας καταγομένους εκ του Χωρίου ή κατοίκους του Χωρίου, από των πρώτων συνήθως νυκτερινών ωρών καταλαβάνουν θέσεις εις επίκαιρα σημεία πέριξ του προσβλητέου χώρου, εξ ων είναι δυνατόν να παρεμποδίσουν την άφιξιν ημετέρων ενισχύσεων.
- Επίσης εγκαθίστανται ενέδραι εις υποχρεωτικά σημεία διαβάσεως προς προσβολήν και παρεμπόδισιν των τμημάτων ενισχύσεως.

- Ναρκοθετούνται (εφ΄ όσον διατίθενται νάρκαι) όλαι αι οδεύσεις αι άγουσαι προς τον προσβλητέον χώρον.
- Η ώρα συμπτύξεως των τμημάτων καθορίζεται εκ των προτέρων ως και ο χώρος συγκεντρώσεως.
- Εις διαφόρους ομάδας καθορίζονται και αι διάφοραι εντολαί διά την δράσιν εν τω χωρίω π.χ. ομάς στρατολογίας, ομάς σαμποτέρ διά καταστροφάς, ομάς λεηλασιών κ.λ.π.
- Καθορίζονται επίσης συνθηματικά αναγνωρίσεως των τμημάτων.

97. Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ι Σ

ι. ΄Εχει παρατηρηθή ότι η σύμπτυξις των συμμοριτών σπανίως γίνεται με τάξιν.

ιι. Κατά την σύμπτυξιν σπανίως λαμβάνουν μέτρα ασφαλείας.

ιιι. Τα επιτιθέμενα συμμοριακά τμήματα σπανίως έχουν συνοχήν.

ιν. Αναλαμβάνουν την προσβολήν μόνον όταν έχουν σαφείς πληροφορίας και κυρίως όταν έχουν κατορθώση να προσυνεννοηθούν μετά στρατιωτών (προδοτών) ή και κατοίκων.

ν. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν έχουν πληροφορίας ότι τα ημέτερα τμήματα είναι αποφασισμένα να αμυνθούν και ότι θα πολεμήσουν μέχρις ενός, τότε ή αναβάλουν την επίθεσιν ή την ματαιώνουν.

νι. Πλειστάκις διά παρενοχλήσεως ημετέρων τμημάτων ή ψευδοεπιθέσεως αποσκοπείται εκτός της κάμψεως του ηθικού και η ανακάλυψις των θέσεων των πολυβόλων, οπλοπολυβόλων, όλμων κ.λ.π.

ΛΗΠΤΕΑ ΜΕΤΡΑ

98. Προς αποφυγήν του αιφνιδιασμού συνιστάται η εγκατάστασις μεμακρυσμένων παρατηρητών κατά την ημέραν ή ωτακουστών κατά την νύκτα, δυνάμεως 2-3 χωρικών ή στρατιωτών προς τας κατευθύνσεις ή οδεύσεις εξ ων είναι δυνατή η προσβολή του χωρίου ή τμήματος.

Οι παρατηρηταί διά τηλεφώνου, ασυρμάτου ή συνθηματικών πυρών, φωτοβολίδων ή τροχειοδεικτικών βολίδων προειδοποιούν περί της επικειμένης επιθέσεως.

99. Προς πρόληψιν προδοσίας συνιστάται:
- Συχνή αλλαγή των ανδρών των φυλακίων.
- Οι σκοποί να μη γνωρίζουν την ώραν υπηρεσίας των.
- Συχνή επιθεώρησις των γεμιστήρων, των πολυβόλων, οπλοπολυβόλων ως και ζύγισμα των φυσιγγίων προς αποφυγήν εμπλοκών.

100. Διηνεκής έλεγχος των κατοίκων του Χωρίου. (είσοδοι, έξοδοι - παρακολούθησις).

101. Εις περίπτωσιν αποστολής τμημάτων προς ενίσχυσιν του αμυνομένου τμήματος συνιστώνται:

ι. Εφ' όσον η απόστασις είναι μικρά κίνησις πεζή και ουχί διά των συνήθων προσβάσεων προς αποφυγήν των ενεδρών.

ιι. Εάν χρησιμοποιηθούν αυτοκίνητα, τότε το 1ον, αυτοκίνητον ει δυνατόν να είναι κενόν, τα υπόλοιπα δε να ακολουθούν εις απόστασιν τουλάχιστον 100 μέτρων επί των ιχνών του 1ου.

Πάντως η αποβίβασις των ανδρών δέον να γίνη αρκετά μακράν του προσβληθέντος χώρου.

ιιι. Κατά την κίνησιν λήψις μέτρων ασφαλείας και αραιά διάταξις προς αποφυγήν εμπλοκής ολοκλήρου του τμήματος εις ενέδραν.

ιν. Εφ΄ όσον διατίθενται αρκεταί δυνάμεις συμφέρει εκτός της αποστολής τμήματος προς ενίσχυσιν των αμυνομένων, να σταλή και έτερον τμήμα προς προσβολήν των συμπτυσσομένων συμμοριτών εις σημείον υποχρεωτικής διαβάσεως τούτων κατά την σύμπτυξιν.

ν. Προς αυταιφνιδιασμόν και μη αποκάλυψιν του σχεδίου αμύνης ημών συνιστάται όπως τα ημέτερα τμήματα μη απαντήσουν διά πυρών, παρά μόνον όταν τα συμμοριακά τμήματα πλησιάσουν αρκετά εγγύς των θέσεών μας. Υπάρχουν πλείστα παραδείγματα καθ' α συμμοριακά τμήματα διέκοψαν την επίθεσιν λόγω αγνοίας του σχεδίου αμύνης των ημετέρων.

102. Α Μ Υ Ν Α

ι. Κατ' αρχήν οι Συμμορίται αποφεύγουν την μάχην.

ιι. Εφ' όσον αι συμμοριακαί δυνάμεις έχουν την απόφασιν να κρατήσουν ωρισμένην περιοχήν τότε οργανούνται αμυντικώς και μάχωνται σκληρώς. Αυτό συμβαίνει κυρίως εις τας παραμεθορίους περιοχάς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΓΡΑΜΜΟΥ - ΒΙΤΣΙ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΜΠΕΛΛΕΣ κ.λ.π.

ιιι. Διά να αποφύγουν τας απωλείας, κατασκευάζουν επί των αμυντικών γραμμών οχυρωματικά έργα (πολυβολεία, χαρακώματα κ.λ.π.) άτινα προασπίζονται ενίοτε και διά ναρκοπεδίων.

Κατά την διάρκειαν της προσβολής των αμυντικών θέσεων, υπό Αεροπορίας, πυρ/κού ή όλμων, αφήνουν εντός των πολυβολείων τους απαραιτήτους υπηρέτας των αυτομάτων όπλων, οι δε υπόλοιποι συμ/ται καλύπτονται όπισθεν της αμυντικής γραμμής εις μη βαλλομένους χώρους.

Όταν τα ημέτερα τμήματα φθάσουν εις τον αντικειμενικόν σκοπόν, τότε τα συμμοριακά τμήματα αντεπιτίθενται σφοδρώς προς εκτόπισιν και ανατροπήν των τμημάτων μας.

ιv. Αι εκλεγόμεναι θέσεις αμύνης των υπέρκεινται του πέριξ εδάφους και πρέπει να παρέχουν δυνατότητας απαγκιστρώσεως και συμπτύξεως ακόμη και κατά την διάρκειαν της ημέρας.

Εφ' όσον ημέτερα τμήματα είναι ισχυρά διά μικρού τμήματος προσπαθούν να καθηλώσουν τα τμήματά μας, ο δε κύριος όγκος συμπτύσσεται διά δρομολογίων συμπτύξεως. Τελικώς συνήθως κατά την νύκτα συμπτύσσονται και τα εμπλακέντα τμήματα.

Εις περίπτωσιν εκκαθαριστικών επιχειρήσεων οι Συμ/ται κατατεμνόμενοι εις οργανικά τμήματα προσπαθούν να διαρρεύσουν διά των κενών της ημετέρας διατάξεως εις τα μετόπισθεν και να προσβάλλουν ημέτερα μικρά τμήματα, Κέντρα Εφοδιασμού, φάλαγγας ημιονηγών, Σταθμούς Δ/σεως κ.λ.π.

ν. Συνήθως διαρρέουν εκ του κλοιού των ημετέρων διά των κενών της ημετέρας διατάξεως τη βοηθεία πληροφοριών παρεχομένων υπό των Κ.Πληροφοριών ή των Κομματικών Οργανώσεων της περιοχής. Η διαρροή συνήθως συντελείται κατά την διάρκειαν της νυκτός.

Εάν όμως δεν κατωρθώσουν να λάβουν τας αναγκαίας πληροφορίας χρησιμοποιούν την κάτωθι μέθοδον.

Αποστέλλουν προς μία κατεύθυνσιν 1 ή 2 συμμορίτας. Εάν ούτοι πυροβοληθούν υπό ημετέρων τμημάτων, ειδοποιούνται διά των πυρών (οι συμμορίται) ότι η κατεύθυνσις αύτη κατέχεται. Το αυτό γίνεται και προς άλλας κατευθύνσεις. Εάν οι ανιχνευταί δεν συναντήσουν κανένα τμήμα διά συνθηματικών πυρών ή φωτοβολίδων ειδοποιούν τον κύριον όγκον να ακολουθήση την ελευθέραν ταύτην κατεύθυνσιν.

Εις περίπτωσιν καθ ην δεν εύρουν χώρον διαφυγής, τότε επιτίθενται διά πολλών δυνάμεων κατά ημετέρου τμήματος, αναγκάζουν τούτο να εμπλακή εις μάχην και διά γειτονικών οδεύσεων ο κύριος όγκος των συμ/τών διαρρέει εκτός του κλοιού. Εφ΄ όσον δεν κατωρθώσουν να διαρρεύσουν κατατέμνονται εις μικρά οργανικά τμήματα και αποκρύπτονται εις κρύπτας εκ των προτέρων προπαρασκευασμένας εις ας έχουν αποκρύψει ξηράς τροφάς και ύδωρ διά πολλάς ημέρας.

Τα ημέτερα τμήματα προδίδουν την θέσιν των, διά των αντισκήνων άτινα εγκαθιστούν επί των κορυφογραμμών και διά των κατά την διάρκειαν της νυκτός αναπτομένων πυρών.

103. ΛΗΠΤΕΑ ΜΕΤΡΑ

1. Κατά την διάρκειαν μάχης μετά των συμμοριτών συνιστάται η αποστολή τμήματος προς αποκοπήν των δρομολογίων συμπτύξεώς των.

2. Εφ΄ όσον υπάρχουν αρκεταί δυνάμεις, διάταξις τμημάτων μας εις ικανόν βάθος ίνα μη είναι δυνατή η εντός μιάς νυκτός διαφυγή των συμμοριτών εκ του κλοιού. Η ύπαρξις εφίππων τμημάτων θα δώση την δυνατότητα των ελιγμών και της εκμεταλλεύσεως των επιτυχιών διά καταδιώξεως των συμμοριτών.

3. Αποφυγή εγκαταστάσεως των αντισκήνων επί των κορυφογραμμών και να μη ανάπτωνται πυραί. Εφ' όσον τούτο δεν είναι δυνατόν να αποφευχθή, να ανάπτωνται πυραί και εις θέσεις μη κατεχομένας υπό των τμημάτων. Ο εφοδιασμός των τμημάτων διά κυνών διευκολύνει την επιτήρησιν.

Α Ν Τ Α Ρ Τ Ο Ο Μ Α Δ Ε Σ

104. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ - ΕΠΙΛΟΓΗ

Εκάστη ομάς έχει δύναμιν 10-15 Συμ/τών και χωρίζεται εις 2-3 στοιχεία με δύναμιν 5-6 και με αρχηγόν στοιχείου τον τολμηρότερον, εξυπνότερον και μαχητικώτερον συμμορίτην.

Η σύνθεσις της ανταρτοομάδος δεν είναι σταθερά, είναι ανάλογος της αποστολής της. Η επιλογή γίνεται εκ των μαχητικωτέρων συμμοριτών, επιζητείται δε όπως κατάγονται εκ της περιοχής εις ην πρόκειται να δράσουν. Οι διά τας ανταρτοομάδας επιλεγόμενοι υφίστανται ειδικήν εκπαίδευσιν εις τας καταστροφάς. Η ανταρτοομάς είναι οργανικόν τμήμα συμμοριακού τμήματος π.χ. ομάς μιάς Διμοιρίας.

105. Ο Π Λ Ι Σ Μ Ο Σ

Είναι εξωπλισμένοι κυρίως δι' αυτομάτων, όπλων, οπλοπολυβόλων, χειροβομβίδων κ.λ.π.

106. ΔΡΑΣΙΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Η ανταρτοομάς δρα εις τα μετόπισθεν των ημετέρων τμημάτων.

Αι αποστολαί της είναι αι κάτωθι:

ι. Συγκέντρωσις και μεταβίβασις πληροφοριών.

ιι. Προσβολή Σταθμών Δ/σεων, Σταθμών Εφοδιασμού, θέσεων Πυρ/κού, μικρών ημετέρων τμημάτων, καταστροφή τηλεφωνικών γραμμών, καταστροφή γεφυρών, υποκλοπή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων κ.λ.π.

Η ανταρτοομάς αποφεύγει πάντοτε την συμπλοκήν. Η επιτυχία της στηρίζεται εις τον αιφνιδιασμόν και την μυστικότητα των κινήσεών της.

107. ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ - ΚΡΥΠΤΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Εις την περιοχήν δράσεώς της προπαρασκευάζει καταφύγιον ένθα αποκρύπτονται τρόφιμα (παξιμάδια, κονσέρβαι, ύδωρ, άλας, πυρεία κ.λ.π.). Επίσης εις άλλας κρύπτας αποκρύπτονται νάρκαι, ναρκοπαγίδαι, εκρηκτικαί ύλαι, ψαλλίδια, πελέκεις κ.λ.π.

108. Σ Υ Ν Η Θ Ε Ι Α Ι

ι. Όταν η ανταρτοομάς δεν ευρίσκεται εν δράσει καταφεύγει εις λημέρια ευρισκόμενα εις απροσίτους περιοχάς, ένθα λαμβάνουν εξαιρετικάς προφυλάξεις δι' εγκαταστάσεως παρατηρητηρίων κ.λ.π.

ιι. Έρχονται εις επαφήν με τις ΓΙΑΦΚΕΣ δι' εμπίστων συνδέσμων.

ιιι. Διά την συνεννόησιν κυρίως κατά την νύκτα χρησιμοποιούνται συνθηματικές φωνές (ζώων, πουλιών κ.λ.π.) ή φωτιές, σήματα μορς κ.λ.π.

ιv. Υπό του Αρχηγού της ομάδος δίδονται εντολαί και οδηγίαι προ της εκκινήσεως όσον αφορά τας αποστολάς των στοιχείων και την ημέραν και χώρον επανασυνδέσεώς των.

109. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΑΙ

ι. Η οργάνωσις των Ελευθέρων Σκοπευτών (Ε.Σ.) κυρίως ήρχισεν κατά τας αρχάς του 1948. Η διοίκησις και η εκπαίδευσις των Ε.Σ. ανετέθη εις παλαιά πεπειραμένα ηγετικά συμμοριακά στελέχη. Η επιλογή των Ε.Σ. γίνεται μεταξύ των καλλιτέρων και μαχητικωτέρων εμπίστων

συμμοριτών. Η Συμμοριακή ηγεσία διέταξε την οργάνωσιν τμημάτων Ε.Σ. εις κάθε μεγάλην συμμοριακήν Μονάδα (ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ - ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΝ). Επίσης συνιστάται η σύστασις Ομάδων Ε.Σ. εις κάθε Τάγμα και Λόχον.

110. Σ Κ Ο Π Ο Σ

Διά της δράσεως των Ε.Σ. η Συμμοριακή ηγεσία επιδιώκει:

- Τρομοκράτησιν του πληθυσμού.
- Σύγχισιν εις τα μετόπισθεν των ημετέρων τμημάτων.
- Ανύψωσιν του ηθικού των συμπαθούντων τον Κομμουνισμόν.
- Απασχόλησιν και καταπόνησιν ημετέρων τμημάτων.

111. Α Π Ο Σ Τ Ο Λ Α Ι

- Δολοφονίαι επισήμων προσώπων (Υπουργών, Στρατιωτικών) αντικομμουνιστών.
- Καταστροφαί συγκοινωνιακών έργων, αποθηκών οπλισμού και πυρ/κών, κοινωφελών έργων κ.λ.π.
- Ενδεχομένως απελευθέρωσις φυλακισμένων σοβαρών κομμουνιστικών στελεχών.

112. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΡΑΣΕΩΣ

Συγκροτούνται ομάδες Ε.Σ. εκ 3-5 υπό την Δ/σιν πεπειραμένων και τολμηρών συμμοριτών. Επιδιώκεται όπως όλα τα μέλη της ομάδος να κατάγωνται εκ της περιοχής εις ην πρόκειται να δράσουν, ούτως ώστε να γνωρίζουν άριστα όλας τας οδεύσεις, κρύπτας, πρόσωπα κλπ.

Οπλίζονται με τα καλλίτερα τυφέκια και αυτόματα. Εκάστη ομάς εφοδιάζεται με 1-2 τυφέκια με σκοπευτικήν διόπτραν (Σνάιπερ). Επίσης εφοδιάζονται με εκρηκτικάς ύλας, πυραγωγά σχοινία, ωρολογιακούς πυροδοτικούς μηχανισμούς, νάρκας αντιαρματικάς και προσωπικού κ.λ.π.

Εις την δράσιν των βοηθούνται υπό των Κομμουνιστικών Οργανώσεων των Πόλεων, ή υπαίθρου εξ ων λαμβάνουν πληροφορίας, τροφοδοτούνται και αποκρύπτονται.

Εις διάφορα απρόσιτα σημεία της περιοχής δράσεώς των έκαστος Ε.Σ. προπαρασκευάζει ατομικά καταφύγια, εις α αποκρύπτει τρόφιμα και ύδωρ διά αρκετάς ημέρας. Τα καταφύγια ταύτα χρησιμοποιούνται μόνον εν περιπτώσει σοβαρού κινδύνου.

113. Ν Α Ρ Κ Ο Π Ο Λ Ε Μ Ο Σ

Αι νάρκαι τοποθετούνται κανονικώς από Ομάδας ΣΑΜΠΟΤΕΡ. Αλλά και πολλά άλλα τμήματα έχουν εκπαιδευθή εις την τοποθέτησιν των ναρκών (ΑΝΤΑΡΤΟΟΜΑΔΕΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΑΙ, Αυτοαμυνίται κ.λ.π.).

Κατά την ναρκοθέτησιν μεταχειρίζονται σατανικούς τρόπους προς παραπλάνησιν των ναρκαλιευτικών συνεργείων αφ' ενός, αφ' ετέρου δε διά να προξενήσουν εις αυτά απωλείας π.χ. επί δρομολογίου τοποθετούν υπό το έδαφος διάφορα μεταλλικά αντικείμενα (τενεκέδες κ.λ.π.) διά να κουράσουν τους ναρκαλιευτάς και παύσουν την προσεκτικήν ναρκαλίευσιν και ούτω μη ερευνηθούν περιοχαί εις ας ετοποθετήθησαν νάρκαι. Επίσης παγιδεύουν και νάρκας διά τοπθετήσεως κάτωθεν της νάρκης χειροβομβίδος ούτως ώστε άμα τη αφαιρέσει της νάρκης να εκραγή η χειροβομβίς. Επίσης ναρκοθετούν και διά ναρκών προσωπικού και την πέριξ περιοχήν της θέσεως εις ην ετοποθετήθη νάρκη αντιαρματική.

Τελευταίως χρησιμοποιούν πυροδοτικούς μηχανισμούς οι οποίοι πυροδοτούν την νάρκην μόλις αποκοχλιωθή ο πυροδοτικός μηχανισμός. Συνήθως αι νάρκαι τοποθετούνται εις τα κράσπεδα των οδών και κυρίως προς το δεξιόν τω εξερχομένω εκ χώρου κατεχομένου υπό ημετέρων τμημάτων. Τούτο γίνεται διά δύο λόγους. Πρώτον διότι τα οχήματα χρησιμοποιούν το δεξιόν μέρος της οδού και δεύτερον διότι τα ιδιωτικά οχήματα (αυτοκίνητα δίτροχα, τετράτροχα ερχόμενα εκ των πέριξ χωρίων λίαν πρωί και κινούμενα κανονικώς (δηλαδή αριστερά τω εξερχομένω) θα ανατινάξουν τας νάρκας αι οποίαι ετοποθετήθησαν δι' ανατίναξιν Στρατ/κών οχημάτων.

114. ΛΗΠΤΕΑ ΜΕΤΡΑ

Πολλά μέτρα ελήφθησαν υπό των ημετέρων προς περιορισμόν των απωλειών εκ ναρκών. Μερικά τούτων είναι:

- Χορήγησις αμοιβής διά κάθε νάρκην ανευρισκομένην ή υποδεικνυομένην.
- Κίνησις διτρόχων ή τετρατρόχων επί περιοχών υποκειμένων εις ναρκοθέτησιν.

- Εγκατάστασις ωτακουστών (ιδιωτών) κατά μήκος των οδών κατά την νύκτα και παρατηρητών κατά την ημέρα.
- Εγκατάστασις ενεδρών.
- Ανάθεσις εις τους κατοίκους της περιοχής ερεύνης των οδών.

115. ΑΝΤΙΑΡΜΑΤΙΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ (ΑΝΤΙΤΑΝΚΙΣΤΑΙ)

Τελευταίως εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ συνεκροτηθησαν ειδικαί ομάδες διά την καταστροφήν των ημετέρων τάνκς. Οι άνδρες των ομάδων εκπαιδεύονται εις τας μεθόδους προσβολής αρμάτων μάχης, διά φιαλών βενζίνης, Α/Α εκτοξευτών και αντιαρματικών τυφεκίων. Αι ομάδες αύται ενεδρεύουν εις επίκαιρα σημεία (στροφαί δρόμων, ανωφέρειαι κ.λ.π.) και προσβάλλουν αιφνιδιαστικώς μεμονομένα άρματα μάχης. Κυρίως διά την προσβολήν των αρμάτων χρησιμοποιούν τους αντιαρματικούς εκτοξευτάς.

Οι Α/Α εκτοξευταί διαπερνούν όλους τους θώρακας των μέχρι σήμερα γνωστών αρμάτων. Έχουν εμβέλειαν 150 μέτρων.

116. Κ Α Τ Α Σ Τ Ρ Ο Φ Α Ι

ι. Όταν πρόκειται να γίνη ενέργεια Σαμποτέρ διά καταστροφήν συγκοινωνιακών μέσων (γύφυρες, τεχνικά έργα, σιδηροτροχιαί σιδ/κοί σταθμοί κ.λ.π.) λαμβάνουν όλα τα προφυλακτικά μέτρα προς απόκρυψιν των προθέσεών των. Συγκεντρώνουν εις χώρον εγγύς του προς καταστροφήν έργου όλα τα απαραίτητα υλικά (σκαφευτικά εργαλεία, εκρηκτικάς ύλας).

Κατά την εκτέλεσιν της "ΣΑΜΠΟΤΑΡΙΣΤΙΚΗΣ" εργασίας, λαμβάνουν όλα τα μέτρα ασφαλείας προς προειδοποίησιν και προάσπισιν των εργαζομένων. Προς τούτο εγκαθιστούν παρατηρητάς την ημέραν και ωτακουστάς κατά την νύκτα εις ικανήν απόστασιν. (Ο ωτακουστής απομακρύνεται εις απόστασιν τοιαύτην ώστε να μη ακούεται ο κρότος της σκαπάνης).

Όταν το προς καταστροφήν έργον φρουρείται τότε έτερα τμήματα ενεργούν διά την εξουδετέρωσιν της φρουράς.

ιι. Κατά τελευταίας πληροφορίας εις τα συμμοριακά Τάγματα οργανούται ανά μία Διμοιρία Καταστροφών της κάτωθι συνθέσεως:

- 1 Αξ/κός Διμοιρίτης.
- 1 " Π.Ε.
- 1 Ομάς (6 άνδρες) Ανιχνευτών.
- 1 " (6 ") Σταυροφόρων
- 1 " (6 ") Παντζεριστών

ιιι. Η Διμοιρία Καταστροφών ενεργεί ως εξής:

- Προηγείται η ομάς Ανιχνευτών διά την ανίχνευσιν των ναρκών.
- Ακολουθεί η ομάς Σταυροφόρων διά την καταστροφήν των συρματοπλεγμάτων.
- Η ομάς Παντζεριστών μετά την καταστροφήν των συρματοπλεγμάτων (αμέσως μετά την έκρηξιν των Σταυρών) προσβάλλει τα πολυβολεία.
- Διά του δημιουργουμένου ρήγματος εξορμά το επιτιθέμενον τμήμα.

ιv. Οι Σταυροί αποτελούνται εκ δύο σανίδων σταυροειδώς διατεταγμένων με τρεις νάρκας προσωπικού επί εκάστου άκρου και ενός πυροδοτικού μηχανισμού. Ο Σταυρός προκαλεί ρήγμα εις συρματόπλεγμα 1,5-2 μέτρων.

117. Ε Ν Ε Δ Ρ Α Ι

Την ενέδραν οι Συμμορίται χαρακτηρίζουν ως ενεργητικήν άμυναν. Αι ενέδραι εγκαθιστώνται εις καταλλήλους θέσεις. Στενωπός, ανωφερείας, κρημνούς κ.λ.π. Η εγκατάστασις γίνεται τελείως μυστική.

118. Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ

Μέχρι δυνάμεως Διλοχίας η διάταξις των δυνάμεων έχει σχήμα τραπεζίου με την μεγάλην βάσιν προς τα όπισθεν, ίνα ούτω αποφευγεται η υπερφαλάγγισις.

Εις καταλλήλους θέσεις τοποθετούνται οι πολυβοληταί, οπλοπολυβοληταί, χειροβομβισταί, οι χειρισταί των Α/Α εκτοξευτών κ.λ.π.

Συνήθως τα πολυβόλα βάλλουν κατά τον άξονα του δρομολογίου. Γίνεται οργάνωσις εδάφους. Κλιμακωτά προς την κατεύθυνσιν εξ ης αναμένεται η φάλαγξ εγκαθίστανται παρατηρηταί οίτινες διά συνθηματικών προειδοποιούν διά την εμφάνισιν της φάλαγγος ή τμήματος.

Η έναρξις του φραγμού γίνεται κατόπιν Δ/γής του Δ/τού της ενέδρας.

119. ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Εκτός των Α/Α/ πυροβόλων και πολυβόλων άτινα διαθέτουν ήδη οι συμμορίται, χρησιμοποιούν και τα ομαδικά πυρά πολυβόλων, οπλοπολυβόλων και τυφεκίων διά κατάρριψιν αεροπλάνων ιπταμένων κάτω των 1.000 μέτρων.

Προς τούτο έχουν εκδοθεί ειδικαί οδηγίαι περί τρόπου σκοπεύσεως και βολής κατ΄ αεροπλάνων.

Τελευταίως διά Δ/γής του Γεν.Αρχηγείου διετάχθη η συγκρότησις παρ' εκάστη συμμοριακή Ταξιαρχία ομάδος Αντιαεροπορικής αμύνης με την κάτωθι σύνθεσιν:

- 1 Αξ/κός Δ/τής.
- 9 Σκοπευταί
- 9 Προμηθευταί (τροφοδόται)
- Οπλισμός 9 μυδράλλια
- Επίσης λειτουργεί και Σχολή αντιαεροπορικής αμύνης παρά τω Γενικώ Αρχηγείω.-

---

3

ΓΕΣ/Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Αριθ.Πρωτ. 231472
Αριθ.Φακ. 4009/1
Β.Σ.Τ. 902/6.12.48
Α.Α. Αντ. 8

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κατά την χειμερινήν περίοδον 1948 - 1949

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1.- Συμμορίται

Οι συμμορίται προτίθενται κατά τον χειμώνα να συμπληρώσουν τας εκ των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων προξενηθείσας απωλείας των και να αυξήσουν ακόμη την δύναμίν των.

Θα επιμείνουν να διατηρήσουν τας παραμεθορίους εστίας, να τας επεκτείνουν και θα αποπειραθούν να καταλάβουν ακόμη και παραμεθόριον πόλιν.

Θα προσπαθήσουν να διατηρήσουν τους ορεινούς αγωγούς επικοινωνίας μεθορίου - εσωτερικού ως βάσεις - κρυσφύγετα αφ' ενός διά να διευκολύνωνται εις τους ανεφοδιασμούς των εις έμψυχον και άψυχον υλικόν, αφ' ετέρου διά να εντείνουν τον ανταρτοπόλεμον εις το εσωτερικόν της χώρας.

2.- Φίλιαι δυνάμεις

Αι διατιθέμεναι.

Η Ε.Β.Α. και το Β.Ν. θα συνεχίσουν να παρέχουν την συνδρομήν των εις τας εθνικάς στρατιωτικάς δυνάμεις.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3.- Κατά την χειμερινήν περίοδον προτιθέμεθα:

(α) Να εκκαθαρίσωμεν την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και επιβάλωμεν εις την περιοχήν ταύτην την τάξιν.

(β) Να επιδιώξωμεν την ελάττωσιν και οπωσδήποτε να παρεμποδίσωμεν την αύξησιν της δυνάμεως των συμμοριτών εις την λοιπήν χώραν. Να περιορίσωμεν την πρωτοβουλίαν των και μειώσωμεν εν γένει την δυναμικότητά των.

(γ) Να ανυψώσωμεν την μαχητικήν αξίαν των δυνάμεών μας και να τας προπαρασκευάσωμεν, ώστε να αναλάβουν κατά το έαρ, υπό ευμενείς συνθήκας, ευρείας εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4.- Τρόπος ενεργείας

(α) Εις την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ως ειδικόν σχέδιον.

(β) Εις την λοιπήν Ελλάδα

-ι- Φθορά των συμμοριτών διά της μάχης και στερήσεως των αποθεμάτων των δι' απομακρυνσεώς των εκ των χειμερινών ενδιαιτημάτων των.

-ιι- Απαγόρευσις του εφοδιασμού των συμμοριτών εκ των ομόρων κρατών προς το εσωτερικόν διά την περιοχήν Δυτικώς ΑΞΙΟΥ, μεταξύ ΑΙΓΑΙΟΥ και ΙΟΝΙΟΥ πελάγων και ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ κόλπου.

-ιιι- Δυσχέρανσις του εφοδιασμού των συμμοριτών εκ των ομόρων Κρατών εις την ζώνην Ανατολικώς ΑΞΙΟΥ και ιδία εις την κατεύθυνσιν εκατέρωθεν ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ π. προς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

-ιν- Παρεμπόδισις της στρατολογίας και του ανεφοδιασμού των συμμοριτών εκ του εσωτερικού της χώρας.

5.- Αποστολαί

(α) Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

-ι- Να οργανώνη επιχειρήσεις διαρκούς παρενοχλήσεως εις τας περιοχάς όπου ευρίσκεται εν επαφή μετά των συμμοριτών και να ενεργή καταδρομάς και επιθετικάς ενεργείας περιωρισμένων αντικειμ. σκοπών εις τας υπό τούτων ελεγχομένας ζώνας.

-ιι- Να κλείση τας γραμμάς ανεφοδιασμού των συμμοριτών εν τη ζώνη του Σ.Στρατού και να παρεμποδίση την στρατολογίαν.

Ιδιαιτέρως επισημαίνονται:

Αι γενικαί κατευθύνσεις συγκοινωνιών και ανεφοδιασμού των συμμορτιών:

- ΠΩΓΩΝΙΟΝ - ΖΑΓΟΡΙΑ
- ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ - ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ - ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ
- ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - Ανατολ. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ και εκείθεν προς ΧΑΣΙΑ ή ΖΑΓΟΡΙΑ.
- ΒΙΤΣΙ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ - ΒΟΥΡΙΝΟΣ προς ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ.

Οι ζωτικοί κόμβοι

- ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ - ΑΜΜΟΥΔΑ - ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ - περιοχή ΓΡΕΒΕΝΑ - ΚΑΝΤΖΙΚΟΝ - ΖΕΡΜΑ - ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ - περιοχή ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ - περιοχή ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ.

Ο τοιούτος αποκλεισμός δέον να επιδιωχθή κατά βάθος ώστε να είναι πλέον αποτελεσματικός.

-ιιι- Να επιδιώκη την συνεχή φθοράν των συμμοριακών συγκροτημάτων της ζώνης του διά περιωρισμένων, ή και ευρυτέρας μορφής επιχειρήσεων, καθ' άς, εκτός της μάχης θα τίθεται συμπληρωματικός σκοπός η απομάκρυνσις των συμμοριτών εκ των χειμερινών ενδιαιτημάτων των και η κατάληψις και ο έλεγχος τούτων υπό των Εθνικών δυνάμεων.

Ιδιαιτέρως επισημαίνονται αι περιοχαί ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, ΣΟΥΛΙ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ - ορεινή ΘΕΣΣΑΛΙΑ - υψίπεδον ΡΕΝΤΙΝΑΣ με σειράν προτεραιότητος:

ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ - ΚΟΖΙΑΚΑΣ - ΑΓΡΑΦΑ - ΡΕΝΤΙΝΑ.

Τας επιχειρήσεις εις το νότιον όριόν του να συντονίζη το Σώμα Στρατού μετά της Α.Σ.Δ.Σ.Ε. (περιοχή ΑΓΡΑΦΑ - ΡΕΝΤΙΝΑ).

Διαταγαί του ΓΕΣ θα προκαλώνται επί του ζητήματος τούτου.

(β) Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

-ι- Να συνεχίση τας ευρείας ή περιωρισμένης μορφής επιχειρήσεις του με σκοπόν να δυσχεράνη την υπό των συμμοριτών ενεργουμένην στρατολογίαν και τους ανεφοδιασμούς των ιδία επί της κατευθύνσεως εκατέρωθεν ΣΤΡΥΜΩΝ π. - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ.

-ιι- Να συνεχίση τας προσπαθείας του όπως απομακρύνη τους συμμορίτας εκ των χειμερινών ενδιαιτημάτων των ιδία ΒΕΡΜΙΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ - Ανατολικού ΟΛΥΜΠΟΥ και παρενοχλή γενικώς τούτους εις τας υπ' αυτών ελεγχομένας ζώνας.

Να αποκλείση ενδεχόμενον ανεφοδιασμόν γινόμενον εκ της ομόρου επικρατείας προς το εσωτερικόν διά της ανωτέρω ζώνης.

(γ) Α.Σ.Δ.Σ.ΕΛΛΑΔΟΣ

-ι- Να εξακολουθήση τας επιχειρήσεις φθοράς των συμμοριτών εις την ζώνην της και να μη επιτρέψη εις τούτους να εδραιωθούν εις τα χειμερινά ενδιαιτήματα της περιοχής της:

-ιι- Να ωθήση την 71 Ταξιαρχίαν εις το υψίπεδον ΡΕΝΤΙΝΑΣ ώστε εν στενή συνεργασία μετά του Β΄ΣΣ να παρενοχλή δραστηρίως τους εις το όριον μεταξύ Α.Σ.Δ.Σ.Ε. και Β΄ΣΣ συμμοριακάς συγκεντρώσεις.

-ιιι- Να διευθύνη τας άνω επιχειρήσεις διά τακτικού της Στρατηγείου εδρεύοντος εκτός της Διοικήσεως Πρωτευούσης εις θέσεις επιβαλλομένας εκάστοτε εκ των αναγκών επιχειρήσεων.

(δ) Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ και Α.Σ.Δ.ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Ως ειδικόν σχέδιον.

6.- Κατανομή δυνάμεων - Οργάνωσις διοικήσεων
Ως ειδικαί διαταγαί.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

7.- Ανύψωσις επιπέδου μαχητικής αξίας στρατού
Έχουν ήδη κοινοποιηθή ειδικαί διαταγαί και θα επακολουθήσουν τοιαύται.

8.- Εφοδιασμός δι' ειδικού χειμερινού ιματισμού
Διά τας επιχειρήσεις επί χιονοσκεπών υψηλών περιοχών θα διατεθή ειδικός ιματισμός ως κάτωθι:

(α) Β΄ΣΣ: διά δύναμιν 4 Ταγμάτων.

(β) Γ΄ΣΣ : διά δύναμιν 1 Τάγματος.

(γ) διάθεσιν ΓΕΣ διά δύναμιν 3 Ταγμάτων.
Η τελευταία αύτη ποσότης θα διατεθή άμα τη υποβολή των σχεδίων των Μ.Μ. βάσει των αναγκών επιχειρήσεων.-

Θα εκδοθή ειδική διαταγή όσον αφορά την εκπαίδευσιν και τρόπον χρησιμοποιήσεως του ιματισμού τούτου εκ περιτροπής μεταξύ των τμημάτων.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

9.- Καταρτισθησόμενα υπό των Μ.Μ. σχέδια
Διά την εκπλήρωσιν των άνω αποστολών αι παραλήπτριαι Μ.Μ. να καταρτίσουν σχέδια ενεργείας και να εκδώσουν σχετικάς οδηγίας κοινοποιηθησομένας και εις ΓΕΣ.
Εις τα καταρτισθησόμενα σχέδια εκτός των ιδίων απόψεών των στηριζομένων εις τας ειδικάς συνθήκας των να λάβουν υπ' όψιν και τας διά της υπ' αριθ. 231030/27.11.48 κοινοποιηθείσης συστάσεις του ΓΕΣ.

10.- Καθορισθησόμενοι αντικειμενικοί σκοποί
Εις τον κανονισμόν των αντικειμενικών σκοπών από του Σ.Σ. μέχρι Τάγματος ή και μικροτέρου τμήματος να αποδοθή ιδιάζουσα σημασία.
Κατάληψις εδαφικού αντικειμενικού σκοπού άνευ φθοράς και συντριβής του κατέχοντος τούτου συμμοριακού τμήματος ουδεμίαν έννοιαν ενέχει.
Εις τα τμήματα δέον να δίδωνται ως αντικειμενικοί σκοποί οι εντός των ζωνών ευθύνης των δρώσαι συμμορίαι.

11.- ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.-

<u>ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ</u>

Β΄ΣΣ	υπ' αριθ.	1	αντ.
Γ΄ΣΣ	" "	2	"
ΑΣΔΣΕ	" "	3	"
Α.Δ.Α.	" "	4	"
ΓΕΝ/Γ	" "	5	"

<u>ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ</u>

Α΄ΣΣ	υπ' αριθ.	6	αντ.
ΑΣΔΠ	" "	7	"
Α1/ΓΕΣ	" "	8	"
Α2/ΓΕΣ	" "	9	"
Α8/ΓΕΣ	" "	10	"
Α9/ΓΕΣ	" "	11	"
Α10/ΓΕΣ	" "	12	"
ΓΓ/ΓΕΣ	" "	13	"
Αρχηγός ΓΕΣ	"	14	"
Β.Σ.Α.	υπ' αριθ.	1	και 2 Αγγλ.
ΣΟΗΠΕ	" "	3	" 4 "

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Δ/τής Στρατού

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

4

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ.: Ως η Διανομή
Ημερ.: 6 Δεκεμβρίου 1948
Στ.Φακ.: ΑΔΑ/ΑΠ/48/ΕΠΙΤ/Α.2712

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ 21 ΜΕΧΡΙ 30/11/48

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ.Α.Υ./Δ΄

Κατά Ε.Α. της 26.11.48 εις περιοχήν ΛΥΚΟΧΙΑ 0.965005 λόγω:

α) ελλείψεως συνεννοήσεως μεταξύ αεροσκαφών

β) εσφαλμένης επεξηγήσεως των εκτεθέντων πλαισίων

γ) μη καταδείξεως στόχων διά καπνογόνων υπό Φ.Τ.

δ) εκνευρισμού ον υπέστησαν τα πληρώματα συνεπεία ψύχους και επί ημίωρον άνωθεν στόχου παραμονής των εγένετο βολή εγγύς Φ.Τ.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ.Α.Υ./Β΄

Κατά Τ.Α. της 24.11.48 εις περιοχήν ΚΑΡΙΤΣΗΣ παρετηρήθησαν:

1) 20 συμμορίται εις (Σ.7410)

2) 6-7 " εις (Σ.745007) εντός πολυβολείου.

3) 5-6 κτήνη εις (Σ.754005)

Δεν εγένετο εκμετάλλευσις διά της επεμβάσεως μαχητικών. Ο ισχυρισμός του Δ.Α.Υ. ότι μετέδωσε την πληροφορίαν δι' ερματισμένου φακέλλου εις Φ.Τ.και ότι, εκ μέρους των Φ.Τ. δεν υπεβλήθη αίτησις δεν δικαιολογούν την μη επέμβασίν του.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΑΥ/Γ΄

Α. Κατά Τ.Α. της 21.11.48 παρετηρήθησαν:

1) 30 συμμορίται Α. χωρίου ΔΑΦΝΗ (Ρ.5065) έβαλον κατά του αεροσκάφους με αποτέλεσμα την διάτρησιν της καλύπτρας.

2) Ομοίως συμμορίται εντός χαρακωμάτων εις (Ρ.4964).
Διά την προσβολήν του ανωτέρω στόχου δεν απεστάλησαν μαχητικά απωλεσθείσης ούτω ευκαιρίας προς προσβολήν συμμοριτών.

Β. Κατά Τ.Α. της 24.11.48 εις περιοχήν ΠΙΕΡΡΙΩΝ παρετηρήθησαν:

1) 20-25 κτήνη μετά και άνευ σαγμάτων εις (Ο.328224)

2) 7-8 " " " " " " (Ο. 325230)

3) 7-8 " " " " " " (Ο.326230) ένθα πιθανώς και συμμορίται κρυπτόμενοι.

Δεν απεστάλησαν μαχητικά διά την προσβολήν των. Ο ΔΑΥ εθεώρησεν επαρκείς τας 4 βόμβας των 20 λιβρών διά την προσβολήν ενός τόσον σοβαρού στόχου.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΑΥ/Δ΄

Σημειούται η επιτυχής επέμβασις της Αεροπορίας την 21.11.48 εις περιοχήν ΒΛΑΣΤΗΣ και την 23.11.48 εις περιοχήν ΒΟΥΡΙΝΟΝ διά της προσβολής μεγάλης φάλαγγος συμ/τών μετά κτηνών.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Την 21.11.48 Φ.Τ. περιοχής ΤΣΙΓΓΕΛΙ εβράδυνον να γνωστοποιήσουν εις τον ΔΑΥ/Γ΄ αλλαγήν τακτικής καταστάσεως. Συνεπεία τούτου αεροσκάφος ΝΤΑΚΟΤΑ απογειωθέν δι' εκτέλεσιν ρίψεως εφοδίων και πληροφορηθέν εν πτήσει την εν λόγω αλλαγήν υπό του Ο.Ε., επέστρεψεν εις την βάσιν του.

Την 23.11.48 Φ.Τ. περιοχής Δ. ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ διεβίβασαν δελτίον καιρικής καταστάσεως μη ανταποκρινόμενον εις την διαπιστωθείσαν πραγματικήν τοιαύτην. Αεροσκάφη ηναγκάσθησαν να επιστρέψωσιν εις την βάσιν των.

Την 23.11.48 ομοίως ως ανωτέρω Φ.Τ. περιοχής ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

Την 23.11.48 με αντικανονικά πλαίσια εις (Ν.6831) - (Ν.6629) - (Ν.6337) - (Ν.6933) - (Ν.6527). Προφανώς επρόκειτο περί αλλαγής του σταθερού σήματος ημέρας μη γνωστοποιηθείσης αυτοίς εγκαίρως.

Την 23.11.48 Φ.Τ. άνευ πλαισίων εις περιοχήν ΒΛΑΣΤΗΣ.

Την 24.11.48 αεροσκάφη ΣΠΙΤΣ απογειωθέντα κατόπιν αιτήσεως Π.Σ. ηναγκάσθησαν να επιστρέψουν εις την Βάσιν των λόγω εσφαλμένου δελτίου καιρικής καταστάσεως.

Την 26.11.48 Φ.Τ. περιοχής ΛΥΚΟΧΙΑ (Ο.965005) δεν κατέδειξαν στόχους διά καπνογόνων με αποτέλεσμα προσβολήν θέσεως εγγύς Φ.Τ.

Την 27.11.48 εις περιοχήν ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ δεν παρετηρήθησαν Φ.Τ. καίτοι αι δοθείσαι προ απογειώσεως πληροφορίαι έφερον ταύτα εις τρεις θέσεις της ως άνω περιοχής.

Φ.Τ. εξακολουθούν να μη αποστέλουν αποτελέσματα των αερ/κών προσβολών.

Γενικώς παρατηρείται ότι αι Μονάδες Στρατού εν τη προσπαθεία των να επιτύχουν αεροπορικήν υποστήριξιν, πολλάκις αναφέρουν εσφαλμένως την καιρικήν κατάστασιν της περιοχής των στόχων. Τα αερ/φη μη δυνάμενα να δράσωσιν υπό δυσμενείς καιρικάς συνθήκας επιστρέφουν εις τας βάσεις των. Συνεπεία τούτου:

α) Δαπανώνται άνευ λόγου πολύτιμοι ώραι πτήσεων.

β) Τίθενται εν κινδύνω τα πληρώματα και το υλικόν λόγω της κακοκαιρίας.

γ) Τα πληρώματα διά λόγους οικονομίας προσγειώνονται με πλήρη φόρτον πυρομαχικών όπερ είναι λίαν επικίνδυνον.

ΦΘΟΡΑΙ

21.11.48 Έν ΧΑΡΒΑΡΤ εβλήθη εκ (Ρ.5065) εις θέσιν χειριστού

22.11.48 Έν ΧΑΡΒΑΡΤ εβλήθη εις την δεξιάν πτέρυγα.

23.11.48 Δύο ΣΠΙΤΣ εβλήθησαν άνευ σοβαρών ζημιών.

24.11.48 Έν ΣΠΙΤ εβλήθη εκ (Ρ.5661) εις πτέρυγα και άτρακτον.

25.11.48 Έν ΧΑΡΒΑΡΤ εβλήθη εκ περιοχής ΠΙΕΡΡΙΩΝ εις αριστεράν πτέρυγα.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι περιώρισαν την αεροπορικήν δράσιν του παρελθόντος 10ημέρου.

Ενεφανίσθη εκ νέου μέσον Α/Α συμμοριτών. Τούτο την 24.11.48 έβαλλεν εναντίον αερ/φους ΝΤΑΚΟΤΑ εκ του υψ. 1244 (Ν.4553). Βλήματα εξερρηγνύοντο εις ύψος 8.000 - 9.000 ποδών.

Τονίζεται η λήψις μέτρων εκ μέρους των Διοικητών των Μονάδων δι' αποφυγήν εις το μέλλον προσβολής Φ.Τ. Εξεδόθη ειδική διαταγή.

Παρετηρήθη και κατά το 10ήμερον τούτο ότι οι ΔΑΥ δεν εξεμεταλλεύθησαν τας πληροφορίας των Τ.Α. περί ανευρέσεως στόχων. Επαναλαμβάνομεν και πάλιν ότι η μη εκμετάλλευσις σπανίων ευκαιριών προς προσβολήν στόχων καθιστά την Τ.Α. άσκοπον.

Παρετηρήθη ότι τα εις τας Τ.Α. ανευρισκόμενα κτήνη των συμ/τών θεωρούνται στόχοι μικροτέρου ενδιαφέροντος και ένεκα τούτου πολλάκις δεν γίνεται επέμβασις μαχητικών διά την προσβολήν των.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι διά τούτων οι συμμορίται ενεργούν απάσας τας μεταφοράς πυρομαχικών, τροφίμων και παντός είδους εφοδίων και ότι ταύτα αποτελούν το κυριώτερον στοιχείον ζωής, δράσεως των συμμοριτών, η διά παντός μέσου εξόντωσις των παρατηρουμένων κτηνών έχει μεγίστην σπουδαιότητα δεδομένου μάλιστα ότι ταύτα αποτελούν ευπρόσβλητον και δυσκόλως καλυπτόμενον στόχον.-

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ
ΔΑΥ/Α΄
ΔΑΥ/Β΄
ΔΑΥ/Γ΄
Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ
Α.Α. ΚΟΖΑΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Υ.Α. - ΓΕΑ/Α1 (υ.τ.α.)
ΓΕΣ/Α1 (υ.τ.α.)

5

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Δεκεμβρίου 1948

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΩΝ
ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

1.- Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι:
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Αρχηγός ΓΕΣ
Αντιστράτηγος ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΓενικόςΔιευθυντής Υ.Σ.
Αντιστράτηγος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ.Επ.Σ.
Αντιστράτηγος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Διοικητής Β΄ΣΣ
Αντιστράτηγος ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ Διοικητής Γ΄ΣΣ
Αντιστράτηγος ΒΙΜΠΛΗΣ Β΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ
Αντιστράτηγος ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ
Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ Διοικητής Α΄ΣΣ

αποτελούντες την Ανωτάτην Στρατιωτικήν ηγεσίαν και τα στρατιωτικά μέλη του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου, συνελθόντες εις ειδικήν σύσκεψιν, εμελετήσαμεν την όλην στρατιωτικήν κατάστασιν της χώρας και τα μέτρα αντιμετωπίσεως ταύτης, με βάσιν την κατηγορηματικήν ανακοίνωσιν του Αρχηγού της Αμερ. Στρατιωτικής Αποστολής στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ ενώπιον του Ανωτάτου Στρατιωτ. Συμβουλίου κατά την συνεδρίασιν της 8-12-48 και καθ' ην:

Η πάταξις της ανταρσίας δέον να συντελεσθή εντός του θέρους 1949 διά της ήδη διατιθεμένης δυνάμεως στρατού εξ 197.000 ανδρών, της οποίας αύξησις δεν πρέπει να αναμένηται. Συνέχισις της βοηθείας μετά το θέρος 1949 πιθανόν να μη εγκριθή υπό του Κογκρέσου, εν περιπτώσει μη επιτεύξεως του ανωτέρω σκοπού.

2.- Εκ της όλης ανασκοπήσεως και μελέτης της στρατιωτικής καταστάσεως διεπιστώσαμεν τα εξής:

(α) ΄Οτι η επιβολή της τάξεως εντός της ταχθείσης προθεσμίας, εφ΄ όσον αι συνθήκαι ως προς τον εχθρόν και αι γενικαί τοιαύται παραμένουσι αισθητώς αι αυταί προς τας σημερινάς δεν είναι πραγματοποιήσιμος διά των ήδη υπό του στρατού μας διατιθεμένων μέσων, παρά τας καταβαλομένας και συνεχισθησομένας προσπαθείας μεγαλυτέρας αξιοποιήσεως των μονάδων μας.

Συμφώνως προς τας επανειλημμένας εκθέσεις του ΓΕΣ υποβληθείσας και εις την Κυβέρνησιν, η ευόδωσις του αγώνος μας απαιτεί ικανήν αύξησιν των δυνάμεών μας, ώστε να καταστή δυνατή η επίτευξις αποφασιστικών αποτελεσμάτων.

Κατά την εξέλιξιν, άλλως τε, των θερινών επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΒΙΤΣΙ και άλλων περιοχών, διεπίστωσαν την ανεπάρκειαν των δυνάμεών μας και αυτοί ούτοι οι Αρχηγοί των Συμμαχικών Στρατιωτικών Αποστολών και παρεδέχθησαν, ότι εάν δεν πραγματοποιηθή το κλείσιμον των συνόρων δεν είναι δυνατός ο εξαναγκασμός του συμμοριτισμού εις παραίτησιν των προσπαθειών του, αφού αφθόνως εκ των γειτόνων εφοδιάζεται εις πολεμικά μέσα και πιεζόμενος διά σκληρών μαχών, καταφεύγει εις τα όμορα κράτη ένθα αναδιοργανούται και οπόθεν επανεισέρχεται.

(β) ΄Οτι, εφ' όσον εδηλώθη ότι αύξησις της δυνάμεως εκ συμμαχικών πόρων δεν πρέπει να αναμένηται, το ΕΘΝΟΣ είναι υποχρεωμένον να ανατρέξη εις τους πόρους της χώρας και εφ' όσον

ο αγών είναι υπέρ όλων, δεν πρέπει να φεισθή ουδεμιάς θυσίας και πάντες δέον να εισφέρουν εις τον αγώνα εις αίμα και χρήμα.

Διά των πόρων τούτων η Κυβέρνησις εντός του βραχυτέρου χρονικού διαστήματος πρέπει να εξασφαλίση, ου μόνον την προμήθειαν ενός κατωτάτου ορίου οπλισμού (50.000 τυφέκια, 5.000 οπλοπολυβόλα, 5.000 αυτόματα, ανάλογα πυρομαχικά), διά τον εξοπλισμόν των Εθνικοφρόνων πολιτών, αλλά και διά την συντήρησιν μιάς δυνάμεως τουλάχιστον 10.000 κληρωτών προσκληθησομένων επί πλέον της εγκεκριμένης δυνάμεως των 197.000 όπως εκγυμνασθούν διά να απολυθούν οι παλαιοτέρας κλάσεως άνδρες. Με την πραγματοποίησιν του μέτρου τούτου δεν είναι δυνατόν να δοθή η υπόσχεσις, ότι θα λυθή τελειωτικώς το συμμοριακόν πρόβλημα εντός του 1949, αλλά υπάρχουν βεβαιότητες ότι θα βελτιωθή σημαντικώς η κατάστασις και ότι θα δημιουργηθούν ευνοϊκαί συνθήκαι διά την τελικήν λύσιν.

Ιδιαιτέρως τονίζεται, ότι διά του μέτρου τούτου θα αυξηθή κυρίως το αίσθημα ασφαλείας του πληθυσμού της χώρας, θα εξυψωθή το ηθικόν του λαού και στρατού πολλαπλασιαζομένης της δυναμικότητας και αποδόσεώς του και θα περιορισθούν αι βίαιαι στρατολογίαι, αι καταστροφαί και το μέγα κύμα των συμμοριοπλήκτων, το οποίον εσχάτως έλαβεν ανησυχαστικήν τροπήν, δηλαδή εκτός της κοινωνικής ανάγκης, ήτις επιβάλλει την πρόληψιν των καταστροφών και τον επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων, θα ελαττωθή και η οικονομική επιβάρυνσις του Κράτους και γενικώς της Εθνικής Οικονομίας, ώστε να καλυφθούν, αν όχι εν συνόλω, τουλάχιστον εν σημαντικώ μέρει αι δαπάναι διά την αιτουμένην αύξησιν του στρατού.

3.- Αλλ’ η στρατιωτική κατάστασις δεν πρέπει να εξετάζηται μονοπλεύρως και αι άνω διαπιστώσεις διά την λύσιν του στρατιωτικού προβλήματος δέον να επεκταθούν και εις τους λοιπούς τομείς τους στενώς συνδεδεμένους με τούτο.

Κρίνομεν όθεν αναγκαίον να τονίσωμεν:

(α) ΄Οτι η πάταξις της ανταρσίας δεν είναι έργον μόνον των στρατιωτικών δυνάμεων, αλλ' ολοκλήρου της κρατικής μηχανής και ολοκλήρου του ΄Εθνους, καταλλήλως συνεγειρομένου.

Ο κατά το παρελθόν πλειστάκις εξαγγελθείς εθνικός συναγερμός, ουδέποτε επραγματοποιήθη.

Αι προσπάθειαι και θυσίαι των εθνικών ενόπλων δυνάμεων διαβιβρώσκονται ποικιλοτρόπως υπό των παντοειδών στοιχείων του εσωτερικού, των ευρισκομένων εις αυτά ταύτα τα σπλάχνα του Κρατικού μηχανισμού, αλλά και εις τας διαφόρους συναφείς ημικρατικάς υπηρεσίας και οργανισμούς.

Η Κυβερνητική αστάθεια, τα λαμβανόμενα χλιαρά μέτρα διά την εφαρμογήν των κειμένων Νόμων, η ασυδοσία του τύπου, ου μόνον κλονίζουν το ηθικόν του στρατού και του λαού, αλλά και παρέχουν ανεκτίμητα όπλα προπαγάνδας εις τον συμμοριτισμόν και τους εσωτερικούς και εξωτερικούς πράκτοράς του.

(β) ΄Οτι η άνισος κατανομή των βαρών διά την διεξαγωγήν του αγώνος είναι επί πλέον μία των σοβαρών αιτιών κλονισμού του ηθικού του μαχομένου στρατού.

Εξ άλλου η ευμάρεια μιάς μικράς μειοψηφίας λαού, εις τα μεγάλα ιδία αστικά κέντρα, αποτελεί πρόκλησιν και δυσμενέστατα σχόλια, ου μόνον εις τους εχθρούς της Ελλάδος, εσωτερικούς και εξωτερικούς, αλλά και εις αυτά τα φίλια και σύμμαχα Κράτη.

(γ) Η κοινωνική πρόνοια διά τας οικογενείας όλων των υπό τα όπλα και διά τα θύματα των συμμοριτών δεν είναι η επιβαλλομένη, ούτε επαρκής και δεν ανέρχεται εις έν ανεκτόν όριον συντηρήσεως των οικογενειών τούτων.

4.- Η Ανωτάτη Στρατιωτική ηγεσία θεωρεί υπέρτατον καθήκον της, κατά συνέπειαν, να υποδείξη επί πλέον των καθαρώς στρατιωτικών μέτρων, άτινα εξετέθησαν ανωτέρω και τα κάτωθι τοιαύτα:

(α) Να ίσταται παρά το πλευρό των μαχομένων ενόπλων δυνάμεων μία σταθερά απερίσπαστος Κυβέρνησις, τηρούσα εν συναγερμώ το ΄Εθνος, λαμβάνουσα αμείλικτα και σκληρότατα μέτρα κατά του παντοειδούς αόπλου συμμοριτισμού, ή και των ακουσίως ακόμη, προς

ικανοποίησιν ατομικών συμφερόντων ή φιλαυτιών συντρεχόντων το έργον τούτου, κατανέμουσα επί του λαού, αναλόγως της οικονομικής δυναμικότητος εκάστου, τας θυσίας και τα βάρη του, υπέρ διασώσεως της φυλής, διεξαγομένου αγώνος.

(β) Να ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα διά την ενίσχυσιν των οικογενειών των στρατευσίμων και των θυμάτων των συμμοριτών, ώστε να καταστή ανεκτόν το επίπεδον συντηρήσεώς των.

5.- Θέτοντες υπ' όψιν της Κυβερνήσεως τας ανωτέρω διαπιστώσεις και απόψεις μας, παρακαλούμεν όπως μας επιτραπή να διαβεβαιώσωμεν την Κυβέρνησιν, ότι ο στρατός θα συνεχίση με την αυτήν φλόγα και πίστην τους αγώνας του μέχρι τελικής νίκης και οι υποφαινόμενοι, ως ανώτατοι αρχηγοί του, θα πράξωμεν το παν διά την αύξησιν της αποδόσεώς του.

Το ΓΕΣ δύναται να παράσχη όλα τα απαιτούμενα στοιχεία διά την εφαρμογήν των διά της παρούσης προτεινομένων, εις την περίπτωσιν, καθ' ην ήθελον υιοθετηθή ταύτα.

Ο παράγων χρόνος είναι πρωταρχικής σημασίας και δέον να ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν, ότι προς λήψιν των προτεινομένων μέτρων χρονικόν περιθώριον δέον να περιορισθή εις το αναποτρέπτως αναγκαίον.

6.- Τέλος δεν αντιπαρερχόμεθα, ότι, καίτοι πολλάκις υπό της Στρατιωτικής ηγεσίας ετονίσθη εις τας εκάστοτε Κυβερνήσεις η ιδιάζουσα μορφή του διεξαγομένου αγώνος και αι απαιτήσεις τούτου, όπως σύσσωμον το Έθνος ευρίσκηται πάντοτε παρά το πλευρόν των μαχομένων δυνάμεων και να μην αφεθούν αύται ουδ' επί στιγμήν μόναι, μετά μεγάλης συντριβής, αναφέρομεν ότι, παρ' όλας τας καταβληθείσας υπό των εκάστοτε Κυβερνήσεων προσπαθείας, δεν εδημιουργήθη μέχρι σήμερον μία τοιαύτη ατμόσφαιρα.

Οι επαπειλούντες το Έθνος κίνδυνοι δεν κατενοήθησαν αισθητώς και η σωτηρία μας κυρίως έχει αφεθή εις την μέριμναν των συμμάχων μας και εις τον αγώνα μόνον των ενόπλων δυνάμεων.

Η ηγεσία του Στρατού είναι απολύτως πεπεισμένη, ότι τα ανωτέρω αιτούμενα μέτρα είναι εντός των δυνατοτήτων του Έθνους, εφ' όσον και τούτο πεισθή και αποφασίση να εξασφαλίση την ελευθερίαν του.

Άπαντα τα ανωτέρω αναφέρονται προς υποβοήθησιν του έργου της Κυβερνήσεως.-

---

6

ΧΑΡΤΑΙ: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 1:100000 ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
1:250000 ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
1:400000 ΑΡΙΘ. Α.Α.Π Φ.3/907
Α΄ΣΣ/Α1
14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1948
ΑΡΙΘ. ΑΝΤΙΤΥΠΟΥ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

"ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ"

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1) ΕΧΘΡΟΣ
Δύναμις-θέσεις-Συνήθης Τακτική

(α) Δύναμις
Ο συνολικός αριθμός των συμμοριτών εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ υπολογίζεται εις 3300 εξ ων μάχιμοι 2800 και επιμελητεία-έμπεδα 500 κατανεμημένοι κατά περιοχάς βάσει τελευταίων πληροφοριών:

ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ	μάχιμοι	150	επιμελητεία	30
ΑΡΟΑΝΕΙΑ	"	90		--
ΦΟΛΟΗ	"	110		--
ΛΥΚΟΥΡΕΣΙ και Ανατ. μέχρι ΛΑΔΩΝΟΣ	"	440		--
ΒΑΛΤΕΣΕΝΙΚΟ-ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑ	"	520		320
ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙ	"	480		--
ΣΑΡΑΝΤΑΠΗΧΟΝ	"	100		30
ΤΑΫΓΕΤΟΣ	"	760		90
ΠΑΡΝΩΝ Σύνολον	" "	150 2800	 "	30 500

(β) Συνήθης τακτική
Συνήθως προσβάλλουν μικρά τμήματά μας εις περίπτωσιν δε εκκαθαριστικών επιχειρήσεων αποφεύγουν την μάχην κατατεμνόμενοι εις οργανικά τμήματα διεισδύοντα εις τα νώτα των ημετέρων και προσβάλλουν εφοδιασμούς και μεμονωμένα μικρά τμήματα.

Μετακινούνται συνεχώς, δεν έχουν περιοχάς μονίμου εγκαταστάσεως, συνήθως όμως έχουν ως επίκεντρον τας περιοχάς: ΜΑΙΝΑΛΟΥ, ΔΥΤ. ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ, ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ, ΑΚΟΒΟΥ(ΤΑΫΓΕΤΟΥ).

(γ) Οπλισμόν διαθέτουν τον συνήθη με ελάχιστον αριθμόν πολυβόλων και έτι ολιγωτέρους όλμους και αριθμόν αντιαρματικών εκτοξευτών.

(δ) Πληθυσμός: Εξαιρέσει μικρού ποσοστού το σύνολον σχεδόν του πληθυσμού είναι εθνικόφρονες. Η μακρά όμως παραμονή υπό τον ζυγόν των συμμοριτών και η έλλειψις συνεχούς ασφαλείας τους ήγαγε εξ ανάγκης εις μίαν σιωπηράν ανακωχήν και ένα αρκετόν αριθμόν εκ τούτων εις αδιαφορίαν έναντι του αγώνος του έθνους.

2) Φίλιαι δυνάμεις

(α) Εμφαίνονται εις τον συνημμένον πίνακα.

(β) Ναυτικόν: Διά πολεμικών θα συνεχίση τον εκτελούμενον ήδη αποκλεισμόν των παραλίων, θα υποστηρίξη αν παραστή ανάγκη, αποβατικάς ενεργείας και θα διαθέτη εις μεν τον Κορινθιακόν μεταφορικά διά μετακίνησιν όπου δει δυνάμεως δύο ταγμάτων, εις τον Αργολικόν κόλπον διά μετακίνησιν δυνάμεως ενός τάγματος.

(γ) Αεροπορία: Διά Αεροπορίας μάχης, πληροφοριών και μεταφορικών αεροπλάνων θα υποστηρίζη τας επιχειρήσεις και θα βοηθήση εις τους ανεφοδιασμούς εκ των αεροδρομίων ΑΡΑΞΟΥ-ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ-ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

(δ) Χωρ/κή: Άπασα η Χωροφυλακή Πελοποννήσου εις τάγματα μάχης και ασφάλειαν υπαίθρου υπό Ταξίαρχον Τσαταλόν εις διάθεσιν Α΄ Σ. Στρατού διά τας επιχειρήσεις.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3) Απαλλαγή το ταχύτερον δυνατόν της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από τον συμμοριτισμόν διά πλήρους συντριβής τούτου, αποκατάστασις της τάξεως και ασφαλείας, αποκατάστασις συγκοινωνιών και εξύψωσις του ηθικού του πληθυσμού, ώστε να συμβάλη και, ούτος δι' όλων των μέσων εις την παγίωσιν της τάξεως.

-Ιδιαίτερα επίμονος και συνεχής προσπάθεια θα καταβληθή διά την πλήρη εξουθένωσιν της αυτοαμύνης και των ποικίλων παραρτημάτων της υφ' όλων ανεξαιρέτως των Διοικήσεων ως βασική αποστολή. Η αυτοκριτική των συμμοριτών επί των επιχειρήσεων Ρούμελης αναγνωρίζει ποίαν συντριπτικήν δυσχέρειαν επέφερε εις αυτούς η εξάρθρωσις της αυτοαμύνης της περιοχής ταύτης.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4) Γενικά
Η επιχείρησης θα διεξαχθή σε τρεις φάσεις

(α) Α΄ ΦΑΣΙΣ

(ι) Εκκαθάρισις βορείας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από ύψους ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΒΑ ΠΟΤΑΜΟΥ και βορείως διά συγκλινουσών κατευθύνσεων από Δυσμών-Βορρά-Ανατολών και Νότου προς την γενικήν κατεύθυνσιν του ΜΑΙΝΑΛΟΥ όρους επί σκοπώ συντριβής των εν τη περιοχή ταύτη συμμοριτών, εκκαθαρίσεως της αυτοαμύνης, αποκαταστάσεως των συγκοινωνιών και τηρήσεως των απαραιτήτων δυνάμεων προς εδραίωσιν αλλά και προσβολήν τυχόν επανερχομένων εις την περιοχήν ταύτην συμμοριτών. Ταύτης θα προηγηθώσι προκαταρκτικαί εκκαθαριστικαί ενέργειαι της παραλιακής ζώνης τη πρωτοβουλία και ευθύνη Μονάδων προς τον σκοπόν εκκαθαρίσεως των εκεί ενδημουσών μικροομάδων και απελευθερώσεως των μεγάλων συγκοινωνιών.

(ιι) Τήρησις ισχυρών εφεδρειών επ' αυτοκινήτων εις υψίπεδον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ δι' επέμβασιν κυρίως προς κεντρικήν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ (ΜΑΙΝΑΛΟΝ) ή όπου ο όγκος των συμμοριτών θα επιζητήση να διαφύγη.

(ιιι) Ταυτόχρονος προσβολή διά των διαθεσίμων δυνάμεων των περιοχών ΠΑΡΝΩΝΟΣ-ΤΑΫΓΕΤΟΥ προς τον σκοπόν εφ' ενός μεν της δημιουργίας της επιβαλλομένης εντυπώσεως εις τους συμμορίτας ταυτοχρόνου εις ολόκληρον την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ προσβολής και αφ' ετέρου προς παρεμπόδισιν των προσβαλλομένων εις βόρειον και κεντρικήν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ να καταφύγωσι εις τα κρυσφύγετα ταύτα, προς α συνήθως καταφεύγουσι.

(β) Β΄ ΦΑΣΙΣ

(ι) Προβλέπεται εκκαθάρισις της Νοτίας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.
Αι λεπτομέρειαι θα καθορισθώσι διά νέου σχεδίου βάσει των αποτελεσμάτων της Α ΦΑΣΕΩΣ.

(γ) Γ΄ ΦΑΣΙΣ
Εδραίωσις συγκροτημάτων δυνάμεων διά την πλήρη αξιοποίησιν των αποτελεσμάτων των Α και Β ΦΑΣΕΩΝ και πλήρη εμπέδωσιν της τάξεως. Θα επιζητηθή συστηματική οργάνωσις και εξοπλισμός των κατοίκων διά την πλήρη εξόντωσιν συμμοριακών υπολειμμάτων.

5) Οργάνωσις Διοικήσεως και δυνάμεων.
Διά την διεξαγωγήν των επιχειρήσεων οργανωθήσονται τρία Τακτικά Συγκροτήματα.

(α) Συγκρότημα ΙΧ Μεραρχίας. Υποστρ. Μανιδάκης Σ.
-Αι τρεις Ταξιαρχίαι της Μεραρχίας του
-11, 22, 75 Σ Τ Π
-5ον Τάγμα Χωρ/κής (μείον Λόχος Κορίνθου)
-Διλοχία Α Τάγματος Σκαπανέων ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ
-Γ΄ Μοίρα Ορ. καταδρομών
-Απόσπασμα Ζάρα (ΖΑΧΑΡΩΣ). Τούτο φέρεται ως απολύτως πειθαρχημένον και αποδοτικόν, ο δε Διοικητής τούτου άξιος επαίνων.
-1 ίλη τεθωρακισμένων Α΄ Συντ/τος Αναγνωρίσεως ΠΑΤΡΑΙ ητοι ουλαμοί ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ, ΠΥΡΓΟΥ, ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑΣ, ΑΙΓΙΟΥ, ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.
-Άπασαι αι εν τη ζώνη της δυνάμεως Χωρ/κής και ΜΕΑ.
-101 Συντ/μα πυρ/κού (μείον μοίρα).
-711 Λόχος μηχανικού.

(β) Δυνάμεις καταδρομών. Συν/χης Καλλίνσκης
-Α, Β, Δ Μοίραι καταδρομών.

(γ) Υπό άμεσον Δ/σιν ΑΣΔΠ (Υποστρ. Πεντζόπουλος).

(ι) Τακτικόν Συγκρότημα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ. Ταξίαρχος Παπαγεωργίου.
-72 Ταξιαρχία
-72, 76, 77 ΜΤΠ
-Τρεις Λόχοι ΕΤΑΣ με ήδη υφισταμένας στατικάς υποχρεώσεις.
-Τακτικόν Στρατηγείον Εθνοφρουράς ΑΡΓΟΥΣ.
-Λόχος Χωρ/κής κ΄ Τ.Χ. ΚΟΡΙΝΘΟΥ
-2α ίλη τεθωρακισμένων ήτοι ουλαμοί ΑΚΡΑΤΑΣ, ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ, ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ, ΚΙΑΤΟΥ κ΄ ΑΡΓΟΥΣ.
-Άπασαι αι εν τη ζώνη της δυνάμεις Χωρ/κής και ΜΕΑ.

(ιι) Νότιον Συγκρότημα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Ταξίαρχος Σακελλαρόπουλος Σ.
Δυνάμεις:
-13,14,19,20,54,73,74 ΕΤΠ
-15 Τ. Χωρ/κής-Μηχ. τάγμα Χωρ/κής
-Υπόλοιποι Λόχοι ΕΤΑΞ
-Πυρχία 105 Συντ/τος πυρ/κού
-Τακτικόν Στρατηγείον Εθνοφρουράς ΣΠΑΡΤΗΣ
- " " " ΚΑΛΑΜΩΝ
-Τεθωρακισμένα. Ουλαμοί ΚΑΛΑΜΩΝ, ΣΠΑΡΤΗΣ, ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ, ΜΕΛΙΓΑΛΑ.
-Άπασαι αι εν τη ζώνη της δυνάμεις Χωρ/κής και ΜΕΑ

6) Κατευθύνσεις -Αντικειμενικοί σκοποί

(α) Αρχικοί χώροι συγκεντώσεως
(β) Κατευθύνσεις ενεργείας
(γ) Γραμμαί συντονισμού
(δ) Γραμμαί εξορμήσεως

ως το συνημμένον διαφανές 1:250.000

7) ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) Συγκρότημα ΙΧ Μεραρχίας

(ι) Ζώνη ενεργείας κατευθύνσεις επιθέσεως ως διαφανές.

(ιι) Από της Χ-10 μέχρι Χ-1 ημέρας διά προκαταρκτικών ενεργειών να εκκαθαρίση ιδία πρωτοβουλία την μεταξύ θαλάσσης και γραμμής εξορμήσεως περιλαμβανομένην ζώνην από τας εν αυτή μικροομάδας συμμοριτών και αυτοαμυνητών, αρχίσουσα ταυτοχρόνως την αποκατάστασιν όλων των εν τη ζώνη της συγκοινωνιών και ιδία της αρτηρίας ΠΑΤΡΑΙ-ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑ-ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ.

(ιιι) Την Χ-1 ημέραν να έχει λάβη την διαταξίν της επί της βάσεως εξορμήσεως.

(ιν) Την Χ ημέραν ενεργούσα επί των καθορισθεισών κατευθύνσεων θα αχθή την Χ-2 ημέραν επί της πρώτης γραμμής συντονισμού εκκαθαρίζουσα αποτελεσματικώς τας περιοχάς ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ (σε 6955)-ΑΡΟΑΝΕΙΩΝ (σε 0745)-ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ (σε 9645)-ΒΑΛΤΟΥ (ντέ 0347).

(ν) Μεταξύ ποταμών ΝΕΒΑ και ΑΛΦΕΙΟΥ να οργανώση συγκρότημα δυνάμεων επαρκών επί τω σκοπώ όπως αφ' ενός μεν απαγορεύση αναστροφήν συμμοριτών διά του ΑΛΦΕΙΟΥ προς ορεινήν περιοχήν ΗΛΕΙΑΣ, αφ' ετέρου δε έχη την δυνατότητα να συνδυάση ενεργείας προς περιοχήν ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ-ΚΑΡΥΤΑΙΝΑ και ΒΑ τούτων.

(νι) Κατά την προχωρητικήν κίνησιν προς Α γραμμήν συντονισμού να κλιμακώση κατά βάθος τας απαραιτήτους δυνάμεις εις τας περιοχάς Συμβολή ποταμού ΑΛΦΕΙΟΥ-ΛΑΔΩΝΟΣ-ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ, ΑΛΜΠΙΑ (σε 6864), ΚΑΤΩ ΒΛΑΣΙΑ (σε 7860), ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ και κάτω ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ (σε 9644), ΒΑΛΤΟΣ (ντέ 0347), επί τω σκοπώ εδραιώσεως και αμέσου προσβολής τυχόν αναφαινόμενων ή διαρρεόντων προς τα μετόπισθεν συμμοριτών.

(νιι) Να συνδεθή μετά Τακτικού Συγκροτήματος ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ εις περιοχήν αυχένος ΛΥΚΟΥΡΓΙΑ (υτε 0640). Ο σύνδεσμος θα παραμείνει σταθερός.

(νιιι)Να σχηματίση εις περιοχήν ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ταχυκίνητον εφεδρείαν μετά τεθωρακισμένων, δυναμένην να επέμβη είτε βορείως είτε νοτίως ποτ. ΑΛΦΕΙΟΥ.

(ιχ) Να εξασφαλίση τας οδικάς και σιδηροδρομικάς συγκοινωνίας ΑΚΡΑΤΑ-ΠΑΤΡΑΙ-ΠΥΡΓΟΣ μέχρι ποταμού ΝΕΔΑ.

(β) Συγκρότημα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

(ι) Ζώνη ενεργείας και κατευθύνσεως επιθέσεως ως διαφανές.

(ιι) Από Χ-6 ημέρας μέχρι της Χ-1 διά προκαταρκτικών επιθετικών ενεργειών να εκκαθαρίση πλήρως την ζώνην της μεταξύ γραμμής εξορμήσεως θαλάσσης και αμαξιτής ΚΟΡΙΝΘΟΥ-ΝΕΜΕΑΣ. Νοτίως ταύτης θα ενεργήσουν αι Μ Ο Κ.

(ιιι) την Χ-1 ημέραν να έχη λάβη την διάταξίν του επί της βάσεως εξορμήσεως.

(ιν) Την Χ ημέραν ενεργούν επί των καθοριζόμενων εν τω σχεδιαγράμματι κατευθύνσεων, θα αχθή την Χ-2 ημέραν επί της Α γραμμής συντονισμού εκκαθαρίζον αποτελεσματικώς τας περιοχάς υψιπέδου ΦΕΝΕΟΥ-ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ-ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ.

(v) Μετά την άφιξην εις Α΄ γραμμήν συντονισμού να αποφράξη σταθερώς τας διαβάσεις επί των αυχένων ΛΥΚΟΥΡΓΙΑΣ (ντε 0739), ΧΑΙΤΑ (ντε 1136)-ΜΑΤΙ (ντε 1434), ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ (ντε 1831), ώστε ν' αποκλεισθή πάσα δυνατότης επανόδου συμμοριτών εις ορεινήν ΚΟΡΙΝΘΙΑΝ.

(vι) Κατά την προχωριτικήν κίνησίν του προς Α γραμμήν συντονισμού, να κλιμακώση κατά βάθος τας απαραιτήτους δυνάμεις εις τας περιοχάς ΣΑΡΑΝΤΑΠΗΧΟΥ (ντε 1869), περιοχήν ΣΤΕΝΟ-ΦΕΝΕΟΣ-ΓΚΟΥΡΑ-ΚΑΛΥΒΙΑ(ντε 1146), περιοχήν ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ (ντε 2231)-ΜΠΟΓΙΑΤΙ (ντε 2137), ώστε διά σταθεράς κατοχής τούτων ν' απογορεύση και συντρίψη πάσαν απόπειραν επανόδου συμμοριτών εις ορεινήν ΚΟΡΙΝΘΙΑΝ.

(vιι) Από αφίξεώς του εις Α΄ γραμμήν συντονισμού, να έχει την δυνατότητα κινήσεως δύο τουλάχιστον ταγμάτων προς την κατεύθυνσιν ΜΑΙΝΑΛΟΥ τη διαταγή Σ. Στρατού.

(vιιι)Να συνδεθή με ΙΙ Μεραρχίαν εις περιοχήν αυχένος ΛΥΚΟΥΡΓΙΑΣ.

(ιχ) Να εξασφαλίση την κυκλοφορίαν επί των εν τη ζώνη του συγκοινωνιών οδικών και σιδηροδρομικών και εκτελουμένας εργασίας επί αμαξιτής ΚΟΡΙΝΘΟΣ-ΑΡΓΟΣ-ΜΥΛΟΙ και ΚΟΡΙΝΘΟΣ-ΑΚΡΑΤΑ

(γ) Δυνάμεις καταδρομών

(ι) Κατευθύνσεις-Αρχικοί χώροι συγκεντρώσεως-Βάσεις εξορμήσεως ως το σχεδιάγραμμα.

(ιι) Από Χ-10 ημέρας διά προκαταρκτικών ενεργειών των Α και Β Μ Ο Κ θα εκκαθαρίσωσι αρχικώς την περιοχήν μεταξύ ΑΡΑΧΝΑΙΟΝ-ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΝ-ΣΟΦΙΚΟΝ-ΑΘΗΚΙΑ-ΑΓΙΟΝΟΡΙ (ντε 6224)-ΛΙΜΝΕΣ (ντε 6120) από αυτοαμυνήτας και πολιτοφυλακήν και, ακολούθως αναστρεφόμενον προς Δυσμάς να εκκαθαρίσουν άπασαν την μεταξύ ΑΡΓΟΥΣ και ΝΕΜΕΑΣ περιοχήν μέχρι της βάσεως εξορμήσεώς των.

(ιιι) Την Χ-10 ημέραν διά της Δ΄ ΜΟΚ θα ενεργήσουν εκκαθάρισιν περιοχής ΤΑΫΓΕΤΟΥ και ιδία περιοχής ΤΟΥΡΚΟΛΕΚΑ-ΑΚΟΒΟΝ-ΔΥΡΑΧΙΟΝ-ΜΕΔΟΥΣΑ (Π 9961) εν συνδυασμώ μετά δυνάμεων Νοτίου συγκροτήματος ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Η δίωξις των συμμοριτών ΤΑΫΓΕΤΟΥ να είναι δραστηρία και συνεχής. Προβλέπεται μεταγενέστερα συγκέντρωσίς της περιοχήν ΑΣΕΑ (ζ 0492)-ΔΟΡΙΖΑ.

(ιν) Την Χ-1 ημέραν να έχωσι λάβη την διάταξίν των επί της βάσεως εξορμήσεως.

(ν) Την Χ ημέραν ενεργούσαι επί των κατευθύνσεών των ως σχεδιάγραμα να εκκαθαρίσουν την περιοχήν ΔΥΡΚΕΙΟΝ-ΑΡΤΕΜΗΣΙΟΝ μέχρι της Χ-2 ημέρας. Εκείθεν να ανάγωσι τας Μοίρας των μίαν εις περιοχήν ΤΣΙΠΙΑΝΩΝ-ΠΙΚΕΡΜΙ (ντε 2016) και την ετέραν εις περιοχήν ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ-ΣΤΕΝΟ-ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΑ (ντε 2427) ως εφεδρείαν του Σώματος και με αποστολήν απαγορεύσεως των προς Ανατολάς και Νότον από ΜΑΙΝΑΛΟΥ κατευθύνσεων.

(νι) Να διαθέσουν την Γ΄ ΜΟΚ εις ΙΙ Μεραρχίαν εις ην υπαχθήσεται τακτικώς. Αύτη εσπέραν 24 Δεκεμβρίου να ευρίσκενται περιοχήν ΖΑΧΑΡΩΣ. Από πρωϊας 26ης Δεκεμβρίου ΙΧ Μεραρχία δύναται να μετακινήση ταύτην κατά κρίσιν της.

(δ) Νότ. Συγκρότημα Πελοπονήσσου Ταξίαρχος Σακελλαρόπουλος

(ι) Ζώνη ευθύνης ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

(ιι) Κατά την διάρκεια της Α΄ ΦΑΣΕΩΣ θα τηρήση εις ολόκληρον την ζώνην του στάσιν ενεργητικήν παρακολουθούν αγρύπνως τας κινήσεις των συμμοριτών και αναφέρον αμέσως εις το Σ. Στρατού πάσαν πληροφορίαν, ίνα εγκαίρως ρυθμίζεται ο ελιγμός της ΙΧ Μεραρχίας, συγκροτήματος ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ και Δυνάμεων καταδρομών.

(ιιι) Θα εξασφαλίση ως μέχρι σήμερον τας εν τη ζώνη του συγκοινωνίας και τους ζωτικούς κατωκημένους τόπους.

(ιν) Διά του μείζονος των δυνάμεων ΚΑΛΑΜΩΝ-ΣΠΑΡΤΗΣ και ΜΕΑ περιοχής (Ζ.5130) θα προσβάλη αποφασιστικώς τους συμμορίτας ΤΑΫΓΕΤΟΥ-ΠΑΡΝΩΝΟΣ, με τον σκοπόν όπως αφ' ενός μεν να δοθή η εντύπωσις γενικής επιθέσεως αφ' ετέρου δε να απαγορευθή κίνησις συμμοριτών εκ της κεντρικής κια βορείας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ προς τα κρυσφύγετα ΤΑΫΓΕΤΟΥ-ΠΑΡΝΩΝΟΣ. Διά την περιοχήν ΤΑΫΓΕΤΟΥ θα συνεργασθή με την Δ΄ ΜΟΚ από Χ-10 ημέρας προς εκκαθάρισιν τούτου και απογόρευσιν συμμοριτών καταφύγωσι ΤΑΫΓΕΤΟΝ.

(ν) Να φράξη τας διαβάσεις μεταξύ ΚΑΡΥΤΑΙΝΑΣ-ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ-ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ και τας τοιαύτας ΠΕΡΘΕΝΙΟΥ όρους και να απαγορεύσει τις κινήσεις συμμοριτών από Βορρά προς Νότον και τανάπαλιν. Η φράξις των διαβάσεων να πραγματοποιηθεί κυρίως δι' ενεδρών εγκαθισταμένων κατά τη νύκτα και διά διαρκούς αλλαγής των παγίων θέσεων, ας οι συμμορίται γνωρίζοντες εκ των προτέρων, τας αποφεύγουσι κατά τας μετακινήσεις των. Ιδιαιτέρα προσοχή επί των διαβάσεων ΠΑΛΙΟΧΟΥΝΙ (Η.9989), ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΙ (Ζ.0289)-προς ΑΓΡΙΑΚΩΝΑ και ΙΣΑΡΙ-ΧΡΑΝΟΙ (Η.8382) - ΔΕΡΒΕΝΙΑ (Η.5580).

(ε) Εφεδρείαι ΣΣ

(ι) Διοίκησις και Α΄, Β΄, Δ΄ Μοίραι καταδρομών εις θέσεις ως σχεδιάγραμμα.

(ιι) Διοίκησις και δύο λόχοι ΕΤΑΞ ΤΡΙΠΟΛΙΣ.

(ιιι) Διοίκησις Α΄ Συντ/τος Αναγνωρίσεως 3η ίλη τεθ/νων (ουλαμοί 5 και ίλη εφόδου) ΤΡΙΠΟΛΗΝ.

(ν) 54 Ε.Τ.Π. ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ από της Χ ημέρας δεν δύναται χρησιμοποιηθεί από Α.Σ.Δ.Π. άνευ εγκρίσεως Σ. Στρατού.

(ν) Άπασαι αι εφεδρίαι θα έχουν ως γενικήν αποστολήν αποφράξεως οδεύσεων εις ας θέσεις ετοποθετήθησαν υπό του Σώματος με την υποχρέωσιν όμως όπως εντός διώρου από της ειδοποιήσεως να έχουν την δυνατότητα κινήσεως όπου αι ανάγκαι επιχειρήσεων επιβάλλουν τούτο.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

8) Κατανομή

(α) 101 Συντ/μα πυρ/κού (μείον μοίρα)
144 Μοίρα ορειβατικού πυρ/κού } Διάθεσιν ΙΧ Μεραρχίας.

(β) Πυρ/χία 105 Συντ/τος πυρ/κού διάθεσιν Α.Σ.Δ.Π.

(γ) Η αεροπορία θα εξασφαλίση αναζήτησιν στόχων και παρατήρησιν βολής από αεροπλάνου.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

9) Κατανομή-Αποστολαί

(α) 704 και 711 Λόχοι διάθεσιν διά την πρώτη φάσιν ΙΧ Μεραρχίαν.

(β) Αποστολαί

(ι) Αποκατάστασις συγκοινωνιών εν τη ζώνη ΙΧ Μεραρχίας.
Εις πρώτην σειράν επείγοντος η αμαξιτή ΠΑΤΡΑΙ-ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑ-ΚΑΤΩ ΒΛΑΣΙΑ-ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ και ΠΑΤΡΑΙ-ΣΚΙΑΔΑ-ΚΟΥΡΑΝΙ-ΛΑΜΠΙΑ. Εις δευτέραν σειράν επείγοντος ΠΥΡΓΟΣ-ΛΑΔΑ- ΛΑΜΠΙΑ -ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ-ΛΑΓΚΑΔΙΑ.

(ιι) Συν τη προόδω των επιχειρήσεων αι άνω συγκοινωνίαι αποκατασταθώσιν μέχρι ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ με πρώτην σειράν επείγοντος ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ-ΤΡΙΠΟΛΙΣ.

(ιιι) Μέχρι 25 Δεκεμβρίου να διευθετήση το εις περιοχήν ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ παλαιόν πεδίον προσγειώσεως δι' αεροπλάνα ΩΣΤΕΡ και ΑΝΣΟΝ.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

10) Κατανομή - Αποστολαί

(α) Κατανομή

(ι) ΙΧ Μεραρχίαν 1η ίλη Α΄ Συντ/τος Αναγνωρίσεως (ουλαμοί 5)

(ιι) Τακτικόν Συγκρότημα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ 2α ίλη Α΄ Συντ/τος Αναγνωρίσεως (ουλαμοί 5)

(ιιι) Νότιον Συγκρότημα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ουλαμοί 4

(ιv) Διάθεσιν Α΄ ΣΣ Δ/σις Α΄ Σ.Α., 3η ίλη (5 ουλαμοί), ίλη εφόδου.

(β) Αποστολαί. Ασφάλεια συγκοινωνιών, συνοδείαι, και ταχυκίνητος εφεδρεία προς επέμβασιν όπου παρίσταται ανάγκη.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

11) Κατανομή-Αποστολαί

(α) Κατά την Α φάσιν των επιχειρήσεων υποστήριξης των τμημάτων εκ αεροδρομίων ΑΡΑΞΟΥ-ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ-ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ με το μείζον των αεροπλάνων μάχης εις ΑΡΑΞΟΝ. Δι' επειγούσας ανάγκας απευθείας τη αιτήσει ΙΧ Μεραρχίας.

(β) Αεροπορία παρατηρήσεως εκ των αυτών ως άνω αεροδρομίων θα εξασφαλίση τας αποστολάς αναγνωρίσεως τη αιτήσει της ΙΧ Μεραρχίας δι' επειγούσας ανάγκας εκ του αεροδρομίου ΑΡΑΞΟΥ.

Διά τας συνήθεις ανάγκας εξ όλων των αεροδρομίων τη αιτήσει του Σώματος. Αύτη θα εξασφαλίση επίσης συνεργασίαν μετά του πυρ/κού δι' αναζήτησιν και κατάδειξιν στόχων και έλεγχον της βολής.

(γ) Εις το διασκευασθέν αεροδρόμιον ΠΕΡΙΓΙΑΛΙΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ να εξασφαλίση τα απαιτούμενα μέσα μεταφορικών αεροπλάνων διά τας ανάγκας μετακινήσεων Επιτελείου Σ. Στρατού.

(δ) Να εξασφαλίση επαρκή μεταφορικά αεροπλάνα διά ρίψεις εφοδίων από αεροδρομίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

Αιτήσεις Μονάδων απευθείας εις Σ. Στρατού διά του Επιτελούς Αέρος.

ΝΑΥΤΙΚΟΝ

12) Κατανομή-Αποστολαί

(α) Θα διατηρήσει και θα εντείνει την υφισταμένην ήδη επιτήρησιν των ακτών και έλεγχον της ναυσιπλοΐας με μείζονα προσπάθειαν επί του ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ και ΛΑΚΩΝΙΚΟΥ και τας βορειοδυτικάς ακτάς προς ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ και ΖΑΚΥΝΘΟΝ.

(β) Διά πυροβολικού πολεμικών πλοίων τη αιτήσει των μονάδων να έχη τη δυνατότητα να υποστηρίζη ταύτας διά βομβαρδισμών εν τη ζώνη από του ακρωτηρίου ΔΡΕΠΑΝΟΝ μέχρι ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ με περισσότερα μέσα μεταξύ ΑΙΓΙΟΥ και ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ.

(γ) Κατά τη Α φάσιν ενδεχομένως θα παραστή ανάγκη μεταφοράς και αποβάσεων τμημάτων διά θαλάσσης επί των παραλίων της Βορείας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, και κατά την Β ΦΑΣΙΝ εις τας Ανατολικάς ακτάς της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

Προς τούτο από Χ ημέρας να έχη δυνατότητα μεταφοράς από λιμένος ΠΑΤΡΩΝ δυο ταγμάτων και από ΝΑΥΠΛΙΟΥ ενός τάγματος.

(δ) Από Χ-6 ημέρας να διαθέτη ανά εν περιπολικόν διά τας ανάγκας μεταφοράς Διοικητών μεγάλων μονάδων και Επιτελείων εις ΚΟΡΙΝΘΟΝ και ΠΑΤΡΑΝ.

(ε) Εις το Στρατηγείον του Σώματος να αποσπασθή αξιωματικός σύνδεσμος του Ναυτικού μετά απαιτουμένων μέσων διαβιβάσεων.

ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

13) Κατανομή-Αποστολαί

(α) Το 5ον τάγμα Χωρ/κής (μείον Διμοιρία λόχου ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ήτις θα παραμείνη ΚΟΡΙΝΘΟΝ διάθεσιν Σ. Στρατού), θα κατατμηθή εις λόχους διατιθεμένους εις τας Ταξιαρχίας, οίτινες θα χρησιμοποιηθώσιν εις τα μετόπισθεν των μονάδων διά την εκκαθάρισιν αυτοαμύνης πάσης φύσεως αναρχικών. Οι Διοικηταί μεγάλων μονάδων δύνανται κατά την κρίσιν των να αποκαθιστώσι Σταθμούς Χωρ/κής εις την εκκαθαριζομένην ζώνην, χρησιμοποιούντες διατεθείσες αυτοίς δυνάμεις 5ου Τ.Χ., ως και τοιαύτας συμπτυχθέντων ήδη Σταθμών και παραμενόντων εις μεγάλα κέντρα.

(β) Τα στατικά τμήματα Χωρ/κής θα συμετάσχωσι εις το έργον εκκαθαρίσεως των μετόπισθεν δι' αποσπασμάτων ενεργούντων εντός της ζώνης ευθύνης των βάσει διαταγών Α.Δ.Χ.Π. εν συνεργασία με τας κατά τόπους στρατιωτικάς Αρχάς.

(γ) Να εντείνη τας αναζητήσεις της προς συλλογής πληροφοριών επ' ωφελεία των ενεργουσών μονάδων, ας να παρέχη εις ταύτας εγκαίρως προς άμεσον εκμετάλλευσιν.

14) ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

(α) Ημέρα Χ προβλέπεται η 3η Ιανουαρίου λόγω των προκαταρκτικών εκκαθαριστικών ενεργειών και των αναγκών συγκεντρώσεως 72 Ταξιαρχίας.

(β) Η ΙΧ Μεραρχία μέχρι 20 Δεκεμβρίου να αντικαταστήση την 72 Ταξιαρχίαν, ήτις μετά αντικατάστασιν συγκεντρωθή περιοχήν ΑΚΡΑΤΑ-ΔΕΡΒΕΝΙ-ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ.

15) ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ-ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

(α) Εκδοθήσεται ειδική διαταγή με βάσιν την διατήρησιν και εκμετάλλευσιν της ήδη υπαρχούσης οργανώσεως εφοδιασμού και μεταφορών.

(β) Διακομιδαί
Ενίσχυσις Νοσοκομείου ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ και ΚΟΡΙΝΘΟΥ.
Ρεύμα διακομιδών από Νοσοκομεία ΠΑΤΡΩΝ και ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ εις ΚΟΡΙΝΘΟΝ δι' αυτοκινήτων και σιδηροδρομικώς.

16) ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

(α) Σταθμοί Διοικήσεως
-Σ. Στρατού αρχικώς ΤΕ ΚΟΡΙΝΘΟΥ από 20/12/48
-ΑΣΔΒ ΤΡΙΠΟΛΙΣ
-ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ αρχικώς ΠΑΤΡΑΙ
-ΤΕ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ αρχικώς ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ και μεταγενέστερως ΚΑΣΤΑΝΙΑ
-Νότιον Συγκρότημα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΤΡΙΠΟΛΙΣ
-Λ.Δ. Καταδρομών αρχικώς ΧΙΛΙΟΜΟΔΙ

(β) Διαβιβάσεις ως ειδική διαταγή.

17) ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ

(α) Ανεξαρτήτως των καθοριζομένων διά του ανωτέρω σχεδίου παραμένει πάντοτε ως βασική εντολή δι' όλας τας Διοικήσεις το διαρκές κυνήγημα, επαναλαμβάνω το διαρκές κυνήγημα των συμμοριτών, όπου ούτοι εμφανίζονται.

(β) Οι συμμορίται ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ πιθανόν να διασπασώσιν κατά μικράς ομάδας επί τη εμφανίσει σοβαρών στρατιωτικών δυνάμεων και να αποκρυβώσι. Επιβάλλεται πλήρης έρευνα κατωκημένων τόπων, κεκαλυμμένων περιοχών, βαθειών γραμμών. Ουδεμία σπουδή κατά την

κίνησιν. Δεν ενδιαφερόμεθα διά κατάληψιν αντικειμενικών σκοπών αλλά δι' ανεύρεσιν και συντριβήν των συμμοριτών.

(γ) Κατά την κίνησιν των τμημάτων επιβάλλεται μεγάλη κλιμάκωσις κατά βάθος εις δύο και τρία κλιμάκια αφ' ενός ίνα μη καθίσταται δυνατή η διαφυγή συμμοριτών προς μετόπισθεν των μονάδων και αφ' ετέρου ίνα υπάρχει δυνατότης αναστροφής δυνάμεων κατά τυχόν διαρρεόντων.

Κατά την περίπτωσιν ταύτην ουδείς δισταγμός διά την αναστροφήν απαραιτήτων δυνάμεων προς δίωξιν και συντριβήν.

(δ) Τόσον κατά τας προκαταρκτικάς ενεργείας, όσον και μετέπειτα αι νυκτεριναί αιφνιδιαστικαί ενέργειαι δέον να αποτελέσουν τον κανόνα δεδομένου ότι κατά την ημέραν οι συμμορίται παρακολουθούντες τας κινήσεις μας, θα αποφύγουν τον αγώνα αποκρυπτόμενοι.

(ε) Η πλήρης εξόντωσις της αυτοαμύνης θα αποτελέση το ΠΙΣΤΕΥΩ των Διοικητών από των ανωτάτων Διοικήσεων μέχρι των Διμοιριτών. Τα τμήματα δεν πρέπει να προχωρούν περαιτέρω, αν δεν βεβαιώνται, ότι ουδείς αυτοαμυνίτης παρέμεινε όπισθέν των. Τα γραφεία πληροφοριών από τούδε δέον να συγκεντρώσωσι τας πληροφορίας των και να έχουν πλήρεις καταλόγους.

(στ) Εις την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ υπάρχουν άνω των δέκα χιλιάδων όπλων εις χείρας εθνικοφρόνων πολιτών και ποικίλων εθνικιστικών οργανώσεων. Αποτελούν συνεπώς χρησιμοποιούμενα ένα πολύτιμον στοιχείον επιτυχίας. Ήδη τα όπλα ταύτα κατά το πλείστον δεν χρησιμοποιούνται και παραμένουσιν κεκρυμμένα υπό των πολιτών. Οι Διοικηταί των Μονάδων θα ξεσηκώσουν κυριολεκτικώς τον πληθυσμόν και θα χρησιμοποιήσουν όλους τους οπλοφορούντας τόσον διά τας εξερευνήσεις, όσον και διά την στατικήν άμυναν χωρίων και συγκοινωνιακών έργων. Ούτοι να οργανωθώσι κατά τμήματα, να καταγραφή ο οπλισμός των, να τοποθετηθούν ικανοί ηγήτορες. Οι Διοικηταί μεγάλων μονάδων να προτείνουν τους ικανούς εκ τούτων, ίνα ονομασθώσιν αξιωματικοί. Οπωσδήποτε ο εξοπλισμός και χρησιμοποίησις των πολιτών ενόπλων και αόπλων και η εξύψωσις του ηθικού των δέον να αποτελέση την κυρίαν μέριμναν των Διοικήσεων.

(ζ) Αι Διοικήσεις διά την καλλιτέραν εξερεύνησιν ιδία δασωμένων περιοχών, να χρησιμοποιήσωσι κύνας μετά των χωρικών ιδιοκτητών των.

(η) Συλλαμβανόμενοι αιχμάλωτοι, συμμορίται, αυτοαμυνίται και γενικώς συνεργοί των συμμοριτών συγκεντρούμενοι αρχικώς ΠΑΤΡΑΣ-ΚΟΡΙΝΘΟΝ-ΤΡΙΠΟΛΙΝ-ΚΑΛΑΜΑΣ, θα μεταφέρονται ακολούθως εκείθεν μερίμνη της Χωροφυλακής εις στρατόπεδον ορισθησόμενον υπό του Σ. Στρατού.

(θ) Εφιστάται η προσοχή, όπως κατά την νύκτα αποφεύγηται η κινηματογραφική σχεδόν επίδειξις των θέσεών μας με τας διαφόρους πυράς των τμημάτων.

18) Οι Διοικηταί ιδία των ταγμάτων καθίστανται υπεύθυνοι διά πάσαν καταστροφήν ή πυρπόλησιν οικίας εκτός περιπτώσεως αμυνομένων συμμοριτών.

Τ.Υ.
Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

7

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Αριθ. Φακελ. 0011520/48

Αριθ. Αντιτ. 4

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Γ΄.

ΑΘΗΝΑΙ τη 12 Δεκεμβρίου 1948

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

"ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ"

(Συντετμημ. τίτλος Σ.Ε.Ρ.Α.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - ΠΕΡΙΠΟΛΙΑΙ

Α΄. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Εχθρός

1. α) Η δύναμις των συμμοριακών δυνάμεων εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ ανέρχεται εις 3.500 εκ των οποίων οι 500 αυτοαμυνίται. Οι συμμορίται αποφεύγουσι κατά κανόνα την μάχην περιοριζόμενοι εις καταστροφάς, σαμποτάζ και αιφνιδιαστικάς προσβολάς ασθενών Εθνικών Δυνάμεων. Ούτοι πιεζόμενοι υπό των Εθνικών δυνάμεων θα προσπαθήσωσι να διαφύγωσι πιθανόν διά θαλάσσης.

β) Ουδεμία συγκεκριμένη πληροφορία υφίσταται περί χρησιμοποιήσεως υποβρυχίων υπό των συμμοριτών.

γ) Υπάρχουν πληροφορίαι περί πτήσεων υπόπτων αεροπλάνων εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

Φίλιαι Δυνάμεις

2. α) Η διάταξις των Στρατιωτικών δυνάμεων εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ αναφέρεται εις σχέδιον ΓΕΣ/Α1. Το Α΄ΣΣ αναλαμβάνει την ευθύνην της ζώνης ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από 12 Δεκεμβρίου.

β) Το Β. Ναυτικόν θα υποστηρίξη την επιχείρησην ως διά του παρόντος σχεδίου ορίζεται.

γ) Η Β. Αεροπορία, δυνάμεις Ελαφρών Ταγμάτων Χωροφυλακής και Μ.Ε.Α. θα υποστηρίξουν τας επιχειρήσεις.

Β΄. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

3. Η καταστροφή των εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ συμμοριακών δυνάμεων και αποκατάστασις της τάξεως εν τη περιοχή ταύτη.

Γ΄. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ Β. ΝΑΥΤΙΚΟΥ

4. α) Αποκλεισμός στενός και συνεχής των παραλιών ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ προς παρεμπόδισιν πάσης μετακινήσεως ή ανεφοδιασμού των συμμοριτών διά θαλάσσης.

β) Υποστήριξις διά του Πυροβολικού των πλοίων Β.Ν. των εγγύς των ακτών στρατιωτικών τμημάτων και εκτέλεσις βομβαρδισμών κατά υποδεικνυομμένων στόχων ενδεχομένως εν συνεργασία μετά της Β. Αεροπορίας.

γ) Εξασφάλισις συγχρόνου μεταφοράς δι' Αποβατικής δυνάμεως:
-δύο ταγμάτων εκ λιμένος Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.
-800 ανδρών εκ λιμένος ΝΑΥΠΛΙΟΥ.
και απόβασις τούτων εις ορισθησομένην περιοχήν.

δ) Μεταφοραί διά θαλάσσης των απαραιτήτων εφοδίων διά τας ανάγκας των Εθνικών δυνάμεων κατά την διάρκειαν της Επιχειρήσεως.

Δ΄. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

5. Η εκτέλεσις των υπό του Β.Ν. αναλαμβανομένων αποστολών ανατίθεται εις τους:

α) Ναυτικόν Διοικητήν Νοτίου Αιγαίου (Ν.Δ.Ν.Α. έδρα Πειραιεύς-Ανατ. και Νοτ. ακταί ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ μέχρι ΤΑΙΝΑΡΟΥ).

β) Ναυτικόν Διοικητήν Δυτικής Ελλάδος (Ν.Δ.Δ.Ε. έδρα ΠΑΤΡΑΙ-Λοιπαί ακταί ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ).

6. Προκεχωρημένον κλιμάκιον του ΓΕΝ υπό τον Αντιπλοίαρχον ΔΑΜΗΛΑΤΗΝ (ΓΕΝ/ΠΚ) εφοδιασμένον διά σταθμών Α/Τ και Ρ/Ε θα αποσπαστή από της ημέρας Δ-5 παρά τω Διοικητή του Α΄ΣΣ διά την εξασφάλισιν του συντονισμού εις την συνδρομήν του Β. Ναυτικού.-

7. Προς εκπλήρωσιν των αποστολών του Β.Ν. οι Ναυτικοί Διοικηταί διά των εις διάθεσιν αυτών Βασιλικών Πλοίων και εν επειγούση ανάγκη και αυτά ταύτα τα Πλοία θα εκτελώσι τας αιτήσεις του προκεχωρημένου Κλιμακίου του ΓΕΝ.

Ε΄. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ

8. α) Διά την αποστολήν 4α, θα διατεθώσιν επαρκείς Ναυτικαί μονάδες προς εκτέλεσιν των περιπολιών καθ' όλον το μήκος των ακτών.
Εις το παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνονται οι τομείς των περιπολιών ακτών ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ την ημέραν Δ-1

β) Διά την αποστολήν 4β θα διατεθώσι:

(Ι) δύο αντιτορπιλλικά άτινα καταπλέοντα αρχικώς την Δ-1 ημέραν το μεν πρώτον εις ΠΑΤΡΑΣ το δε έτερον εις ΝΑΥΠΛΙΟΝ θα μετακινώνται εις ας περιοχάς παρίσταται ανάγκη.

(ΙΙ) Επί πλέον διά την αποστολήν ταύτην θα δύνανται αποτελεσματικώς να χρησιμοποιηθώσι τα εν περιπολία Β. Πλοία τύπου ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ και ΜΠΛΕΣΣΑΣ καθώς και πάντα τα μικροτέρου εκτοπίσματος τοιαύτα. Εις την περίπτωσιν ταύτην, δέον όπως λαμβάνηται σοβαρώς υπ' όψιν ότι ο χρόνος παραμονής εις την αυτήν θέσιν δεν πρέπει να είναι εις βάρος της περιπολίας. Έστω υπ' όψιν ότι οι συμμορίται πιθανόν, να ενεργήσουν επίθεσην αντιπερισπασμού εις μίαν περιοχήν προς τον σκοπόν να προκαλέσουν κίνησιν του περιπολικού και παραμονήν του εις την περιοχήν ταύτην, ίνα ούτω παραμείνη η υπόλοιπος περιοχή ανεπιτήρητος και εξασφαλισθή η παραλαβή εφοδίων διά θαλάσσης μεταφερομένων ή μετακίνησις συμμοριτών διά θαλάσσσης.

γ) Διά την αποστολήν 4γ, τα αναγκαία Α/Τ και Α/Β θα ευρίσκονται ημέραν Δ-1 αντιστοίχως εις λιμένας ΠΑΤΡΩΝ και ΝΑΥΠΛΙΟΥ.

δ) Διά την αποστολήν 4δ, θα μεριμνά εκάστοτε το ΓΕΝ συνεννοούμενον μετά ΓΕΣ.

ΣΤ΄. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

9. Ως ημέρα Δ καθορίζεται η ημέρα ενάρξεως της επιχειρήσεως ήτις προβλέπεται ουχί βραδύτερον της 27 Δεκεμβρίου.

10. Υπό του σχεδίου ΓΕΣ/Α1 προβλέπεται αρχικώς η εκκαθάρισις του Βορείου τομέως της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και η περίσφιξις των συμμοριτών εις ΜΑΙΝΑΛΟΝ ΟΡΟΣ προς συντριβήν των. Ακολούθως θα συνεχισθώσιν αι επιχειρήσεις διά την τελικήν συντριβήν των συμμοριτών εις τα τελευταία κρυσφήγετα του ΠΑΡΝΩΝΟΣ και ΤΑΥΓΕΤΟΥ ή όπου αλλαχού ήθελον ούτοι καταφύγει.

Ζ΄. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

11. Το ΓΕΑ παρακαλείται όπως διατάξη την εκτέλεσιν των κάτωθι πτήσεων επ' ωφελεία του Β.Ν.

α) Άμα τη έω αναγνώρισις των ακτών της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από παραλίαν ΑΣΤΡΟΥΣ (J.4988) μέχρι ακρωτηρίου ΜΑΡΕΑΣ και εκείθεν μέχρι χωρίου ΕΛΑΙΑΙ (J.4714)

β) Δύο ώρας προ του σκότους πτήσις παραλλήλως της Ανατολικής ακτής της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και εις απόστασιν 10 μιλίων από ταύτης.

Η΄. ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΣ

12. Ως παράρτημα Ι.

Θ΄. ΓΕΝΙΚΑ

13. Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως θα απαιτηθεί όπως μικρά τμήματα Ομάδων Καταδρομών μετακινώνται διά των Πλοίων Β.Ν. προς εκτέλεσιν αναγνωρίσεων ή και ετέρων αποστολών.

14. Επί των δύο αντιτορπιλλικών και των δύο τύπου ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ θα αποσπασθή αξιωματικός του Στρατού ως σύνδεσμος.

15. Από ώρας 0001 ημέρας Διαταγή περιπολιών ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ αριθ. Φακ. 00/11277/48 της 1 Οκτωβρίου 1948 παύει ισχύουσα πλην της παργρ. 7, ήτις περιλαμβάνει οδηγίας προς αποτελεσματικήν εκτέλεσιν των αποστολών των περιπολιών και ήτις παραμένει εν ισχύει μετά των δύο αναφερομένων εν αυτή Παραρτημάτων.-

16. Οι Ναυτικοί Διοικηταί να εκδώσουν τας διαταγάς των βάσει του παρόντος σχεδίου τας οποίας να κοινοποιήσουν ημίν μέχρι 18 Δεκεμβρίου.

17. Αναφέρατε λήψιν διά της λέξεως "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ".-

Ο Υπουργός
Τ.Σ.Υ.
Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ακριβές Αντίγραφο
Ο
Διευθυντής ΓΕΝ/Γ
Τ.Υ.

<u>ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ</u>	
ΓΕΝ/ΠΚ	αριθμ. 1
ΝΔΝΑ	αριθμ. 2
ΝΔΔΕ	αριθμ. 3

<u>ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ</u>	
ΓΕΣ/Α1	αριθμ. 4
ΓΕΑ	αριθμ. 5
Α΄ΣΣ/Α1	αριθμ. 6
Α.Σ.	αριθμ. 7
Αμερικανικ. Ν. Αποστολήν	αριθμ. 8
Βρεττανικήν Ν. Αποστολήν	αριθμ. 9

8

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ.: Ως η Διανομή
Ημερ.: 18 Δεκαμβρίου 1948
Στ. Φακ.:ΑΔΑ/ΑΠ/46/ΕΠΙΤ/Α.Α.721

Αριθ. Αντιτ.:3

ΔΙΑΤΑΓΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 4

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ "ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ"

I. ΧΑΡΤΑΙ

Περιοχής ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 1:100.000

II. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

(α) Εχθρός
Ως εις το συννημμένον Δελτίον Πληροφοριών.
Τα αρμόδια Γραφεία των Δ/σεων του στρατού θα ενημερώνουν καθ' εκάστην τας Διοικήσεις της Αεροπορίας επί της δυνάμεως, θέσεως και τακτικής του εχθρού.

(β) Φίλιαι Δυνάμεις

(1) Οργάνωσις
Αι φίλιαι δυνάμεις οργανούνται εις τρία συγκροτήματα.

ι) Συγκρότημα ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ με Σταθμόν Δ/σεως αρχικώς ΠΑΤΡΑΙ.

ιι) Συγκρότημα Δυνάμεων Καταδρομών με Σταθμόν Δ/σεως αρχικώς ΧΙΛΙΟΜΟΔΙ.

ιιι) Συγκρότημα Α.Σ.Δ.Π. με Σταθμόν Δ/σεως ΤΡΙΠΟΛΙΣ.
Υπ' αυτό υπάγονται:
-Το Τακτικόν συγκρότημα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ με Σταθμόν Δ/σεως αρχικώς το ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ.
-Το Νότιον συγκρότημα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ με ΣΤΑΘΜΟΝ Δ/σεως την ΤΡΙΠΟΛΙΝ.

(2) Μέθοδος ενεργείας
Η όλη επιχείρησης θα διεξαχθή εις τρεις φάσεις και την προκαταρκτικήν.

ι) Προκαταρκτική Φάσις:
Εκκαθάρισις της παραλιακής ζώνης από τας ενδημούσας εκεί μικροομάδας και απελευθέρωσις των μεγάλων συγκοινωνιών.

ιι) Α΄ Φάσις

Εκκαθάρισις Βορείας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από ύψους ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ ΝΕΒΑ ποταμού και Βορείως, διά συγκλινουσών κατευθύνσεων από Δυσμών -Βορρά-Ανατολών και Νότου προς την γενικήν κατεύθυνσιν του ΜΑΙΝΑΛΟΥ όρους.

Ταυτόχρονος προσβολή διά των διαθεσίμων δυνάμεων των περιοχών ΠΑΡΝΩΝΟΣ-ΤΑΫΓΕΤΟΥ.

ιιι) Β΄ Φάσις

Εκκαθάρισις Νοτίας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

Αι λεπτομέρειαι θα καθορισθώσι διά νέου σχεδίου.

ιιι) Γ΄ Φάσις

Εδραίωσις συγκροτημάτων δυνάμεων διά την πλήρη αξιοποίησιν των αποτελεσμάτων των Α και Β Φάσεων και πλήρη εμπέδωσιν της τάξεως.

(3) Γραμμαί διαχωρισμού συγκροτημάτων

ι) Συγκρότημα Α.Σ.Δ.Π.

Βόρειον όριον η Γραμμή ΝΕΔΑ ποταμός-ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ-ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ-ΒΥΤΙΝΑ-ΚΑΚΟΥΡΙ-ΛΟΥΚΙΑ-ΜΥΛΟΙ.

ιι) Συγκρότημα ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ανατολικόν όριον η γραμμή: ΚΑΤΩ ΠΛΑΤΑΝΟΣ-ΥΨ. 2320 (ΑΡΟΑΝΕΙΑ) ΠΑΓΚΡΑΤΙ.

(4) Λεπτομερής διάταξις των Τμημάτων και ενέργειαι διά την επομένην θα δίδωνται εις τα Αεροδρόμια υπό των αρμοδίων Γραφείων των Συγκροτημάτων.

III. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Εις τας επιχειρήσεις ταύτας η Αεροπορία θα συμμετάσχη διά των κάτωθι Μονάδων:

337 Μ.Δ.	(14 ΣΠΙΤΣ)
345 Σ.Π.	(6 ΧΑΡΒΑΡΤΣ)
Τμήμα του Ι.Σ.Σ.Π.	(2 ΩΣΤΕΡΣ) διά την συνεργασίαν μετά του Πυρ/κού
Σμήνος της 855 Μ.Μ.	(4-5 ΝΤΑΚΟΤΑ)
Αεροσκάφη Βομβαρδισμού	(2 ΝΤΑΚΟΤΑ)
Αερ/φος ελαφρών Μεταφορών	(1 ΑΝΣΟΝ)
Αερ/φη Επιτελικών μεταφορών	(2 ΩΣΤΕΡΣ)

Κατανομή των Αεροπορικών Δυνάμεων

Κατά την Α΄ Φάσιν:

(ι) Εις Αεροδρόμιον ΑΡΑΞΟΥ
-8 ΣΠΙΤΣ
-2 ΧΑΡΒΑΡΤΣ
-2 ΩΣΤΕΡΣ (Ε.Π.Α.Ρ.)
-1 ΩΣΤΕΡ

(ιι) Εις Αεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
-4 ΝΤΑΚΟΤΑ (Μεταφορών)
-2 ΝΤΑΚΟΤΑ (Βομβαρδισμού)
-1 ΑΝΣΟΝ
-6 ΣΠΙΤΣ
-3 ΧΑΡΒΑΡΤΣ

(ιιι) Εις Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ
-1 ΧΑΡΒΑΡΤ

(ιv) Εις Αεροδρόμιον ΠΕΡΙΓΙΑΛΙΟΥ
-1 ΩΣΤΕΡ

Τα ανωτέρω αεροπορικά αποσπάσματα συγκροτούμενα εγκαίρως θα είναι έτοιμα προς μετακίνησιν από της 22 Δεκεμβρίου 1948.

Κατά την προκαταρκτική Φάσιν θα καθορισθή διά σήματος ο αριθμός των μετακινηθησομένων αερ/φων.

Τα αερ/φη θα μετακινηθώσιν μετά των πληρωμάτων των και του απαραιτήτου διά την συντήρησίν των Τεχνικού Προσωπικού. Τούτο θα μετακινηθή δι' αερ/φών ΝΤΑΚΟΤΑ, τιθεμένων εις την διάθεσιν της Α.Β.Ε. εγκαίρως.

Έναρξις μετακινήσεως διά σήματος της Α.Δ.Α.

Τα αερ/φη του Α.Α. ΑΡΑΞΟΥ θα αντικαθίστανται υπό της Α.Β.Ε. ευθύς ως τίθενται εκτός ενεργείας διά χρονικόν διάστημα μεγαλύτερον των 12 ωρών.

Ο Δ/τής της Α.Β.Ε. ερχόμενος εις συνεννόησιν μετά του Δ./τού της Α.Β.ΑΡΑΞΟΥ να εξασφαλίση εγκαίρως την εγκατάστασιν του Αποσπάσματος.

IV. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Αι ανωτέρω Αερ/καί Δυνάμεις θα τελώσιν υπό τας διαταγάς του κλιμακίου Α.Δ.Α. εις ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

Αξ/κός Ελεγκτής Αέρος παρά τη ΙΧ Μεραρχία ορίζεται ο Επ/γός ΠΑΡΙΣΗΣ Λ.

Δ/τής Αποσπάσματος του Α.Α. ΑΡΑΞΟΥ ορισθήσεται υπό της Α.Β.Ε.

Διοικητική Μέριμνα

Η Α.Δ.Α. θα εξασφαλίση τ' αναγκαιούντα καύσιμα και πυρομαχικά εις τα Αεροδρόμια ΑΡΑΞΟΥ και ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ καθ' όλην την διάρκεια της επιχειρήσεως.

Τροφοδοσία και στέγασις ως και η φρούρησις των αερ/φών του Α.Α.ΑΡ. μερίμνη της Α.Β. ΑΡΑΞΟΥ.

Μερίμνη της Α.Β.Ε. απαραίτητον προσωπικόν και υλικόν να προβλεφθή διά την εξυπηρέτησιν ενός αερ/φους ΩΣΤΕΡ εις Αεροδρόμιον ΚΟΡΙΝΘΟΥ (ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ).

Υποβολή Αιτήσεων Αερ/κής Υποστηρίξεως.

Αι αιτήσεις της ΙΧ Μεραρχίας και των Τμημάτων των δρώντων εις το Δυτικόν Τμήμα του τομέως των επιχειρήσεων θα υποβάλωνται κατευθείαν εις Α.Β.ΑΡΑΞΟΥ.

Αι αιτήσεις των τμημάτων τούτων, αι απογειώσεις των αεροσκαφών εξ ΑΡΑΞΟΥ, αι αναφοραί εκτελεσθεισών αποστολών (BEBREPING), Δελτία διαθεσιμότητος κ.τ.λ. θα κοινοποιούνται ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ και εις το κλιμάκιον ΑΔΑ/ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

Αι αιτήσεις των Τμημάτων των δρώντων εις το Ανατολικόν τμήμα θα υποβάλλονται εις το Κλιμάκιον ΑΔΑ/ΚΟΡΙΝΘΟΥ και εκείθεν αι εγκρινόμενοι εις Α.Β.Ε. προς εκτέλεσιν.

Άπασαι αι αιτήσεις διά ρίψεις εφοδίων, μεταφοράς στρατευμάτων, βομβαρδισμούς διά ΝΤΑΚΟΤΑ θα υποβάλωνται υφ' όλων ανεξαιρέτως των Τμημάτων εις το Κλιμάκιον ΑΔΑ/ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

Η Α.Β.Ε. να κοινοποιή εις ΑΔΑ/ΚΟΡΙΝΘΟΥ τα BEBREPING, Δελτία διαθεσιμότητας κ.τ.λ. Επίσης θα αναφέρη τας ώρας απογειώσεως των αεροσκαφών.

Ανεξάρτητος Αεροπορική Δράσις

Από της (λέξη δυσανάγνωστη) μέχρι της ενάρξεως των επιχειρήσεων αι Αεροπορικαί δυνάμεις θα χρησιμοποιηθώσι κυρίως δι' αναγνωρίσεις και πιθανώς διά προσβολάς εντοπιζομένων στόχων εις το εσωτερικόν της ζώνης των επιχειρήσεων.

Σχέδιον αναζητήσεως πληροφοριών καταρτιζόμενον εν συνεργασία μετά του Α΄ΣΣ θα κοινοποιηθή εγκαίρως.

V ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως συνημμένον Παράρτημα "Α".

VI. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΥΡ/ΚΟΝ

Δύο αερ/φη ΩΣΤΕΡ σταθμεύοντα εις ΑΡΑΞΟΝ διατίθενται διά την συνεργασίαν ταύτην.
Συνεργασία κατά τα κεκανονισμένα.
Ο επί κεφαλής του Κλιμακίου των ΩΣΤΕΡΣ να έλθη εις επαφήν μετά του Αρχηγού Πυρ/κού του Α΄ΣΣ προς ρύθμισιν των λεπτομερειών.

VII. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Τα αεροσκάφη θα συνεργασθώσιν μετά των περιπολουσών εις τας ακτάς της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Ναυτικών Δυνάμεων ως κάτωθι:

α) Άμα τη έω αναγνώρισις των ακτών της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από παραλίαν ΑΣΤΡΟΥΣ (J4488) μέχρι ακρωτηρίου ΜΑΛΕΑΣ και εκείθεν μέχρι χωρίου ΕΛΑΙΑΝ (J.4714).

Δύο ώρες προ του τελευταίου φωτός πτήσις παραλλήλως της Ανατολικής ακτής της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και εις απόστασιν 10 μιλλίων από ταύτης.

Αι αποστολαί αύται θα εκτελούνται διά του διατεθέντος εις Α.Β.Ε. αερ/φους ΑΝΣΟΝ εκ το Αε/μίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

β) Υπόδειξις εις το Ναυτικόν στόχων εντοπιζομένων εντός της ακτίνος των πυρ/λων αυτού.

γ) Κανονισμός της βολής του Ναυτικού.

Διά πάσαν ετέραν έκτακτον αποστολήν ή επέκτασιν των καθημερινών αναγνωρίσεων αι Ναυτικοί Μονάδες θα υποβάλλουν αιτήσεις εις το προκεχωρημένον Κλιμάκιον της Α.Δ.Α. μέσω ΓΕΝΠΚ.

VIII. ΟΔΗΓΙΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Υπενθυμίζονται:

α) Οδηγίαι δράσεως της Αεροπορίας πρωτοβουλία των κλιμακίων Δ/σεως Αεροπορίας.

β) Αναζήτησις πληροφοριών βάσει σχεδίου στηριζομένου εις παρεχομένας, υπό των Γραφείων των Μονάδων του Στρατού, πληροφορίας.

Εάν τα μέσα επιτρέπουν επιβάλλεται συνεχής καθ' όλην την ημέραν επιτήρησις του τομέως των επιχειρήσεων.

γ) Η ανάγκη ταχείας απογειώσεως των μαχητικών άμα τη λήψει αιτήσεως αερ/κής επεμβάσεως ή πληροφορίας παρεχομένης υπό Αναγνωριστικού αερ/φους.

IX. ΤΕΛΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΕΣ

(1) Τονίζομεν ότι μόνον η συνεχής και προσεκτική επιτήρησις των ζωνών επιχειρήσεων παρά των Αναγνωριστικών αεροπλάνων θα αποκαλύπτη τους συμμορίτας και θα προσανατολίζη την Διοίκησιν εγκαίρως.

(2) Τονίζομεν ομοίως ότι κατά τας επιχειρήσεις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ δεν θα συναντήσωμεν σταθερούς στόχους, αλλά λίαν φευγαλέους και επομένως επιβάλλεται περισσότερον σήμερον η έγκαιρος απογείωσις και άμεσος επέμβασις των μαχητικών.

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ

ΔΑΥ/Α	Αριθ. Αντ.:1

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΓΕΑ/Α1 (υ.τ.α.)	Αριθ. Αντ.:2
ΓΕΣ/Α1 (υ.τ.α.)	Αριθ. Αντ.:3
Α΄ΣΣ	Αριθ. Αντ.:4
Αρχηγός Α.Δ.Α.	Αριθ. Αντ.:5
Κλ. Αέρος Α.Δ.Α	Αριθ. Αντ.:6
Αμερ. Αερ/κή Αποστολή	Αριθ. Αντ.:7
Βρετ. Αερ/κή Αποστολή	Αριθ. Αντ.:8
Α.Σ.Δ.Ρ.Π.	Αριθ. Αντ.:9
Γ.Ε.Ν.	Αριθ. Αντ.:10
ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ	Αριθ. Αντ.:11

ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ "Σ"

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ "Α"

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

α) Η συνεννόησις Α.Δ.Α.-Κλιμακίου Α.Δ.Α.-Αερ/μίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ-ΑΡΑΞΟΥ-ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ θα διεξάγεται διά του υπό τίτλον (Δ2) δικτύου Α/Τ εις την συχνότητα 4575 Κ/05 και εις κύματα C.W.

Ελέγχων Σταθμός θα είναι ο του Κλιμακίου Α.Δ.Α., ώραι δε λειτουργίας κατά την κρίσιν Κλιμακίου Α.Δ.Α.

β) Η συνεννόησις των αερ/φων μετά των Αερ/μίων επιχειρήσεων θα διεξάγεται:

1) Διά Σταθμών υψηλής συχνότητος εις Κομβίον Β (συχνότης 6440 χλκ.)

2) Διά Σταθμών λίαν υψηλής συχνότητας εις Κομβίον Β (συχνότης 117,9 χκλ)

γ) Η συνεννόησις των επιγείων Τμημάτων μετά των Αερ/μίων θα διεξάγεται διά του δικτύου Αερ/κής Υποστηρίξεως.

δ) Η συνεννόησις των επιγείων Τμημάτων μετά των αερ/φών θα διεξάγεται διά των Σταθμών Λίαν Υψηλής Συχνότητας των ομάδων επαφής (επί οχημάτων επαφής ή επί ημιόνων) εις το Κομβίον Α ή εις το Κομβίον Δ όπερ θα χρησιμοποιήται ως εφεδρικόν.

ε) Η τηλεφωνική συνεννόησις Α.Δ.Α., Κλιμακίου Α.Δ.Α., Αερ/μίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ, ΑΡΑΞΟΥ, ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ θα διεξάγεται διά του τηλεφωνικού δικτύου μερίμνη των Διαβιβάσεων του Α΄ΣΣ.

στ) Η συνεννόησις των αερ/φών μετά των πλοίων του Β.Ν. θα διεξάγεται επί του παρόντος μόνον διά Σταθμών Λίαν Υψηλής Συχνότητος (Ραδιοτηλεφωνία) εις το Κομβίον Α ή εις το Κομβίον Δ όπερ θα χρησιμοποιήται ως εφεδρικόν.

Σημείωσις:

1. Εις περίπτωσιν που δεν επιτυγχάνεται συνεννόησις μεταξύ αερ/φους και πλοίου εις το Κομβίον Α, τότε το πλοίον αναλαμβάνει την πρωτοβουλία όπως καταδείξη εις το αερ/φος διά ερυθράς φωτοβολίδος την αλλαγήν εις το κομβίον Δ.

Η επαναφορά εκ του Κομβίου Δ εις Κομβίον Α θα εκτελήται κατά τον ίδιον ως άνω τρόπον διά πρασίνης φωτοβολίδος ήτοι:

Πρασίνη Φωτοβολίς Κομβίον Α.
Ερυθρά Φωτοβολίς Κομβίον Δ.

2. Η συνεννόησις αερ/φών και πλοίων του Β.Ν. θα διεξάγεται συμφώνως προς τας οδηγίας Συνεννοήσεως Γ.Ε.Α. "Σ" υπ' αριθ. 2/48, 2Δ/48 αίτινες περιλαμβάνουν κοινάς αποφάσεις του Γ.Ε.Α. και Γ.Ε.Ν. δι' ότι αφορά την συνεννόησιν κατά την συνεργασίαν αερ/φών της Ε.Β.Α. μετά πλοίων του Β.Ν.

3. Τα χαρακτηριστικά κλήσεως Ρ/Τ των πλοίων και ο τρόπος αλλαγής αυτών εμφαίνεται εις την υπ' αριθ. Σ 18 Διαταγήν της 18.9.48 του Γ.Ε.Ν.

4. Άπασαι αι ως άνω οδηγίαι έχουν διαβιβασθή εις τας Βάσεις Α.Β.Ε.-Α.Β.Σ.-Α.Β.Α.

Ο Αξ/κός Συνεννοήσεως των Βάσεων δέον όπως εφοδιάση διά των ως άνω στοιχείων και κατατοπίση τα Γραφεία επιχειρήσεων Βάσεων και Αεροδρομίων επί του τρόπου λειτουργίας του συστήματος συνεννοήσεως αεροσκαφών-πλοίων διά Ρ/Τ.

Άπαντα τα πληρώματα θα εφοδιάζωνται προ της απογειώσεως δι' αποστολήν συνεργασίας αερ/φών μετά πλοίων του Β.Ν. και μερίμνη του Γραφείου Επιχειρήσεων τα χαρακτηριστικά κλήσεως Ρ/Τ των πλοίων.

5. Τα χαρακτηριστικά κλήσεως των αερ/φών θα αποτελούνται από τον τύπον του αερ/φους και από τον αριθμό 1 εφ' όσον πρόκειτο περί ενός αερ/φους, 2, 3 κ.λ.π. εφ' όσον πρόκειται περί περισσοτέρων.

Π.χ. ΣΠΙΤΦΑΪΡ 1 εφ' όσον πρόκειται περί ενός.

ΣΠΙΤΦΑΪΡ 1, ΣΠΙΤΦΑΪΡ 2 εφ' όσον πρόκειται περί δύο κ.ο.κ.

Τ.Υ.

9

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΕΔΙΟΝ "ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ"

Από 19 Δεκεμβρίου 1948 με 29 Ιανουαρίου 1949

1. Διά Α.Α.Π. 230523/18.11.48 διαταγής ΓΕΣ διετάχθη η ανάληψις ευθύνης της τότε ζώνης Α΄ΣΣ υπό του Β΄ΣΣ. Στρατηγείον Α΄ΣΣ να μετασταθμεύση μέχρι 28-11-48 εκ Κοζάνης εις Αθήνας προς λήψιν οδηγιών.

2. Λήψις εντολής υπό Σ.Σ.

Εις Αθήνας εδόθη εις ΣΣ η εντολή της εκκαθαρίσεως της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ διά του υπ' αριθ. Α.Α.Π. 231150/30.11.48 σχεδίου επιχειρήσεων "ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ" δι' ου προεβλέπετο καταστροφή των εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ συμμοριακών δυνάμεων και αποκατάστασις της τάξεως.

-Έναρξις επιχειρήσεων αρχικώς εις τον βόρειον τομέα με σκοπόν την πίεσιν των συμμοριτών και περίσφιξιν αυτών εις ΜΑΙΝΑΛΟΝ προς συντριβήν των. Συνέχισις των επιχειρήσεων διά την τελικήν συντριβήν των συμμοριτών εις τα κρυσφύγετα του ΠΑΡΝΩΝΟΣ και ΤΑΫΓΕΤΟΥ ή όπου αλλαχού ήθελον καταφύγει.

3. Διατεθείσαι Δυνάμεις

Άπασαι αι υπό διαταγάς ΑΣΔΠ δυνάμει, ήτοι
-72 Ταξιαρχία (τρία Τάγματα)
-13 ελαφρά Τάγματα Πεζικού
-Ε.Τ.Α.Ξ. και διλοχία Σκαπανέων ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ
-3 Τάγματα Χωρ/κής
-Α΄ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως
-Μοίρα μείον Πυρ/χία 105 Σ.Π.Π.
-ΙΧ Μεραρχία μεταφερόμενη εκ μετώπου ΒΙΤΣΙ
-41-42-43 Ταξιαρχίαι
-144 ΜΟΠ
-704 Λόχος Μηχ/κού
-Δ.Δ. Καταδρομών με Α΄ Β΄ Γ΄ και Δ΄ Μοίρας
-101 Σ.Π.Π. μείον Μοίρα
-711 Λόχος Μηχ/κού

4. Μεταφοραί

(α) ΤΣ/Α΄ΣΣ μετεφέρθη αεροπορικώς εκ Κοζάνης εις ΑΘΗΝΑΣ την 4.12.48 όπου κατατοπισθέν με την εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ κατάστασιν ήρξατο καταστρώνων, το σχέδιο ενεργείας του.

(β) ΚΣ/Α΄ΣΣ και Τάγμα Διαβιβάσεων μετεφέρθη οδικώς εις ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ και εκείθεν θαλασσίως εις ΠΕΙΡΑΙΑ την 5-12-48.

(γ) 42.43 Ταξ/ρχιαι. 144 ΜΟΠ. 101 ΣΠΠ Μοίρα 704 Λ.Μηχ/κού μετεφέρθησαν οδικώς εις ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ και εκείθεν θαλασσίως αποβιβασθείσαι εις ΚΑΛΑΜΑΚΙ την 14.12.48.

(δ) 41 Ταξιαρχία και 511 Λόχος Μηχ/κού μετεφέρθη εκ ΠΡΕΒΕΖΗΣ και απεβιβάσθη εις ΠΑΤΡΑΣ την 12-12-48.

(ε) Το Στρατηγείον Σ.Σ. μετεφέρθη εξ ΑΘΗΝΩΝ εις ΚΟΡΙΝΘΟΝ την 19-12-48.

5. Σχέδιον ενεργείας Σώματος Στρατού

(α) Εχθρός

(ι) Αι δυνάμεις των συμμοριτών υπελογίζοντο εις 2800 μαχίμους ωργανωμένους εις μίαν Μερ/χίαν (ΙΙΙ) με δύο Ταξιαρχίας τας 22 και 55 και αρχηγεία ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ-ΑΡΟΑΝΕΙΟΝ-ΜΑΙΝΑΛΟΥ-ΤΑΫΓΕΤΟΥ-ΠΑΡΝΩΝΟΣ ως και 600 εις έμπεδα και επιμελητείας. Σύνολον 3400.

(ιι) Συνήθης τακτική των συμμοριτών των εις περίπτωσιν εκκαθαριστικών επιχειρήσεων, αποφυγή της μάχης και προσπάθεια διεισδύσεως εις τα νώτα των ημετέρων διά κατατμήσεως εις οργανικά τμήματα. Μετακινούνται συνεχώς και δεν έχουν περιοχάς μονίμου εγκαταστάσεως εξαιρέσεις των τοπικών συγκροτημάτων.

-Οπλισμόν διαθέτουν τον συνήθη με ελάχιστον αριθμόν πολυβόλων, όλμων και Α/Α εκτοξευτών.

(β) Πληθυσμός

Εξαιρέσει μικρού ποσοστού το σύνολον σχεδόν είναι εθνικόφρονες. Η μακρά όμως παραμονή υπό τον ζυγόν των συμμοριτών και η έλλειψις συνεχούς ασφαλείας τους ήγαγε εξ ανάγκης εις σιωπηράν ανακωχήν και αρκετόν αριθμόν εις αδιαφορίαν έναντι του αγώνος του Έθνους.

6. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΣ

Απαλλαγή το ταχύτερον της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από τον συμμοριτισμόν διά της πλήρους συντριβής τούτου, αποκατάστασις της τάξεως και ασφαλείας, αποκατάστασις συγκοινωνιών και εξύψωσις του ηθικού του πληθυσμού ώστε να συμβάλη και ούτος δι' όλων του των μέσων εις την παγίωσιν της τάξεως.

-Ιδιαιτέρα και συνεχής προσπάθεια διά την πλήρη εξουθένωσιν της αυτοαμύνης.-

7. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΣΧΕΔΙΟΥ

-Η έκτασις της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (120.000 τ.χιλ) εν συγκρίσει με τας διατεθείσας δυνάμεις δημιουργεί διά το ΣΣ την ανάγκην περιορισμού του χώρου τούτου διά προκαταρκτικών επιχειρήσεων και προσβολής ακολούθως των συμμοριτών εις στενότερον χώρον. Η αχίλλειος πτέρνα δεν είναι οι συμμορίται αλλά ο χώρος εντός του οποίου η διαφυγή των είναι πάντοτε δυνατή.

Με βάσιν τ' ανωτέρω καθωρίσθη η διαξαγωγή των επιχειρήσεων εις τρεις φάσεις ως κάτωθι:

(α) ΦΑΣΙΣ

Εκκαθάρισις της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από ύψους ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ ΝΕΔΑ ποταμού και βορείως διά συγκλινουσών κατευθύνσεων εκ δυσμών βορρά-Ανατολών και Νότου προς ΜΑΙΝΑΛΟΝ όρος με σκοπόν την συντριβήν των εν τη περιοχή ταύτη συμμοριτών εξόντωσιν της αυτοαμύνης και αποκατάστασιν των συγκοινωνιών.

-Βαθεία κλιμάκωσις των ενεργουσών δυνάμεων προς συντριβήν προσπαθείας διεισδύδεως συμμοριτών εις τας εκκαθαριζομένας περιοχάς.

-Της φάσεως ταύτης θα προηγούντο εκκαθαριστικαί ενέργειαι της παραλιακής ζώνης εις αρκετόν βάθος τη πρωτοβουλία των Μ. Μονάδων προς τον σκοπόν περιορισμού και αποκαταστάσεως των κυρίων οδικών συγκοινωνιών.

-Ταυτοχρόνως προσβολή διά των διαθεσίμων δυνάμεων των περιοχών ΠΑΡΝΩΝΟΣ και ΤΑΫΓΕΤΟΥ προς δημιουργίαν εντυπώσεως ταυτοχρόνου προσβολής εις ολόκληρον την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και παρεμποδίσεως του εκεί συμμοριακού όγκου να προσβάλη αστικά κέντρα κατά την περίοδον της κυρίας από βορρά ενεργείας.

(β) ΦΑΣΙΣ

-Προεβλέπετο εκκαθάρισις της νοτίας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ διά νέου σχεδίου βάσει των αποτελεσμάτων Α΄ φάσεως. Ως βάσις της Β΄ φάσεως ετέθη η κλιμάκωσις ισχυρών δυνάμεων επί

κεντρικής και βορρείας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ διά συμπλήρωσιν εκκαθαρίσεως και παρεμπόδισιν κινήσεως συμμοριτών από Νότου προς Βορράν.

(γ) ΦΑΣΙΣ

-Εδραίωσις δυνάμεως διά την αξιοποίησιν των αποτελεσμάτων Α΄ και Β΄ φάσεων. Οργάνωσις και εξοπλισμός κατοίκων διά την εξόντωσιν των υπολειμμάτων συμμοριτών και πλήρη εμπέδωσιν της τάξεως και ασφαλείας.

(δ) Οργάνωσις Διοικήσεως και Δυνάμεις

-Διά την διαξαγωγήν των επιχειρήσεων ωργανώθησαν 3 τακτικά συγκροτήματα.

(ι) Συγκρότημα ΙΧ Μεραρχίας

-ΙΧ Μεραρχία (41,42,43 Ταξιαρχίαι)
-21, 22, 75 ΕΤΠ.
-5ον Τάγμα Χωρ/κής
-Διλοχία Α΄ Τάγματος Σκαπανέων
-101 Σ.Π.Π. μείον Μοίρα και 144 ΜΟΠ.
-704 και 711 Λόχοι Μηχ/κού
-1η Ίλη τεθ/νων

(ιι) Συγκρότημα Α.Σ.Δ.Π.

-Τακτικόν συγκρότημα ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
-72 Ταξιαρχία
ΤΣΕΤΠ Άργους (72, 76, 77 ΕΤΠ)
-2α Ίλη Τεθ/νων
-Νότιον Συγκρότημα ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
-ΤΣΕΤΠ Σπάρτης (74, 19, ΕΤΠ)
-ΤΣΕΤΠ Καλαμών (13 ΕΤΠ)
-14, 20, 54, 73, ΕΤΠ.
-15 Τάγμα Χωρ/κής και Μηχ/τον Τάγμα Χωρ/κής ΕΤΑΞ Μοίρα μείον Πυρ/χία 105 ΣΠΠ.
-Α΄ Σύντ/μα Αναγνωρίσεως μείον 1η και 2α Ίλαι.

(ιιι) Εφεδρίαι

-Διοίκησις δυνάμεων καταδρομών (Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ Μοίραι)

(ε) Όρια -Ζώναι-Αποστολαί-Γραμμαί συντονισμού ως το συννημένον σχεδιάγραμμα.

8. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

(α) Προληπτικά μέτρα. Το Α.Σ. έχον υπ' όψιν ότι η Αχίλλειος πτέρνα του συμμοριτισμού είναι η αυτοάμυνα και αι ποικιλώνυμοι οργανώσεις διά των οποίων παρέχονται αι περί κινήσεων του Στρατού πληροφορίαι και εξασφαλίζεται ο ανεφοδιασμός εις τρόφιμα και παντοειδές υλικόν διέταξε και την νύχτα της 27-28/12/48 επραγματοποιήθη όλως αιφνιδιαστικώς η σύλληψις 4500 περίπου ατόμων εκ των αστικών κέντρων εξ ων 2500 περίπου μεταφέρθησαν αμέσως (δι' εξασφαλισθέντων εκ των προτέρων πλωτών μέσων) εις στρατόπεδα ΤΡΙΚΕΡΙ και ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΝ, οι υπόλοιποι δε 2000 συνεκετρώθησαν εις οργανωθέντα εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ στρατόπεδα.-Διά του τρόπου τούτου εδόθη το πρώτον πλήγμα κατά της συμμοριακής οργανώσεως ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και εξηρθρώθη, κυρίως, το δίκτυον πληροφοριών των.

(β) Έναρξις επιχειρήσεων:

Την 21-12-48 αι Μ. Μονάδες είχον λάβη την διάταξίν των και την 22-12-48 ήρξατο η εκκαθάρισις της παραλιακής ζώνης συντελεσθείσα βραδέως αλλά ριζικώς.

Την 3-1-49 τα τμήματα ήχθησαν επί της καθωρισθείσης γραμμής εξορμήσεως ΚΑΤΩ ΦΥΓΑΛΙΑ - ΛΥΚΟΥΡΕΣΙ - ΛΑΛΑ - ΦΟΛΟΗ-ΠΡΟΣΤΑΒΙΤΣΑ - ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ - ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ - ΤΡΙΚΚΑΛΑ-Λ.ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ - ΑΧΛΑΔΟΚΑΜΠΟΣ, απ' όπου το ΣΣ ανέλαβε την διεύθυνσιν και τον συντονισμόν του αγώνος.

Κατά το από 22-12-48 με 3-1-49 χρονικόν διάστημα διεξήχθησαν μικροσυμπλοκαί με συγκροτήματα αρχηγείων ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ και ΑΡΟΑΝΕΙΩΝ, επραγματοποιήθη ριζική εξόντωσις της αυτοαμύνης της εκκαθαρισθείσης περιοχής και ήρχισε η αποκατάστασις του οδικού δικτύου ΑΧΑΪΑΣ και ΗΛΕΙΑΣ. Οι συμμορίται επεζήτησαν ν' αποφύγουν την μάχην.

-Επιτευχθέντα αποτελέσματα κατά την άνω περίοδο:

	Νεκροί	Συλληφθ.	Παραδ.	Σύνολον
Συμμορίται	57	57	134	248
Αυτοαμυνίται	2	443	65	510
Σύνολον	59	500	199	758

(γ) Από της 3-1-49 ήρξατο με βραδύ ρυθμόν η προώθησις των τμημάτων προς το ορεινόν όγκον του ΜΑΙΝΑΔΟΥ.

Διετηρήθη βαθεία κλιμάκωσις των δυνάμεων προς παρεμπόδισιν διεισδύσεως συμμοριτών εις τα μετόπισθεν. Η ΙΧ Μεραρχία διέθεσε τας απαραιτήτους δυνάμεις διά την εξόντωσιν του συγκροτήματος αρχηγείου ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ και, ενός Τάγματος της 22 Ταξιαρχίας Σ. όπερ εισέδυσε εις την περιοχήν ΗΛΕΙΑΣ.

(δ) Την 11-1-49 συγκρότημα αρχηγείου ΑΡΟΑΝΕΙΩΝ μεθ' ενός Τάγματος της 22 Ταξιαρχίας Σ. επιχείρησε να εισδύση εις τα νώτα της 72 Ταξιαρχίας εις ορεινήν ΚΟΡΙΝΘΙΑΝ. Το ανωτέρω συγκρότημα κατεδιώχθη νυχθημερόν συνεχώς μέχρι σήμερον αι δε απώλειαι του είναι τοιαύται ώστε να θεωρείται εξοντοθέν κατά τα 3/4.

(ε) Την 13-1-49 αι υπόλοιποι δυνάμεις 22 Ταξιαρχίας Σ. μετά της Δ/σεως ΙΙΙ Μεραρχίας Σ. και Σχολής Αξ/κών επεχείρησαν να εισδύουν εις την περιοχήν ΣΤΥΜΦΑΛΑΙΑΣ. Το ανωτέρω συγκρότημα αποκλεισθέν και καταδιωχθέν ανεστράφη προς Δυσμάς και την 15-1-49 ενετοπίσθη υπό δυνάμεων της ΙΧ Μεραρχίας περιοχήν ΔΑΡΑ ΔΑΦΝΗΣ.

Μετά την επακολουθήσασα μάχην το ανωτέρω συγκρότημα κατετμήθη εις τρία και τα μεν δύο κατευθύνθησαν προς τον ΕΡΥΜΑΝΘΟΝ και τελικώς εισέδυσαν εις την περιοχήν ΗΛΕΙΑΣ το δε τρίτον κατευθύνθη προς ΜΑΙΝΑΛΟΝ.

(στ) Κατόπιν της ανωτέρω διεισδύσεως σοβαρών δυνάμεων εις τα νώτα της ΙΧ Μεραρχίας διετάχθη υπό του Σ.Σ. η αναστροφή των δυνάμεων ταύτης διά την καταδίωξιν και εξόντωσιν των ανωτέρω συμμοριακών συγκροτημάτων. Χάρις εις την μεγάλην κατά βάθος διάρθρωσιν των τμημάτων ΙΧ Μεραρχίας η αναστροφή και δίωξις επετεύχθη εντός ελαχίστου χρόνου με αποτέλεσμα να αναγκασθούν να δώσουν συνεχείς μάχας με σοβαρωτέρας απωλείας. Αι δυνάμεις της ΙΧ Μεραρχίας κινούμενοι νυχθημερόν δεν αφήσαν ουδ' επί στιγμήν ανενοχλήτους τους συμμορίτας τηρούσαι καθημερινώς την επαφήν χάρις εις την μεγάλην κατά βάθος κλιμάκωσίν των. Εις μίαν σειράν αλλεπαλήλων κτυπημάτων η Δ/σις ΙΙΙ Συμμοριακής Μεραρχίας, η 22 Ταξιαρχία, Η Σχολή Αξ/κών και τα τοπικά συγκροτήματα ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ και ΠΑΝΑΧΑΪΚΟΥ, εις τον χώρον μεταξύ Δυτικής ΑΡΚΑΔΙΑΣ και ορεινής ΗΛΕΙΑΣ υπέστησαν πραγματικήν εξάρθρωσιν και απώλεσαν τα 2/3 της δυνάμεώς των. Ήδη έπαυσαν να αποτελούν οργανωμένα τμήματα, διελύθησαν κατά μικροομάδας και διαρκώς αποδεκατίζονται υπό των τμημάτων, των αποσπασμάτων Χωρ/κής και των ενόπλων χωρικών.

-Ιδιαιτέρως κατά τας μάχας 27 και 28 τρέχοντος τα μαχητικώτερα τμήματα συμμοριτών ήτοι Σχολή Αξ/κών και Λόχος Ασφαλείας ΙΙΙ Μεραρχίας εις περιοχήν εις ΦΟΛΟΗ ΧΕΡΩΜΑ (Σ.5838) ΛΑΛΑ υπέστησαν αληθή πανωλεθρίαν αφήσαντα επί τόπου 107 νεκρούς και 97 συλληφθέντας και παραδοθέντας 4 ασυρμάτους και ολόκληρον αρχείον ΙΙΙ Μεραρχίας και Σχολής Αξ/κών ελαχίστων υπολειμμάτων συνεχίζεται η δίωξις.

(ζ) Η ΑΣΔΠ διά των υπό διαταγάς της δυνάμεως (7 Ελαφρά Τάγματα Πεζικού-2 Τάγματα Χωρ/κής) διετήρησε εις Νότιον ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ μίας κατάστασιν ισορροπίας.

Αι εφεδρίαι του ΣΣ Β΄ Γ΄ και Δ΄ Μ.Κ. διετέθησαν διά την συνεχή καταδίωξιν των εις ΠΑΡΝΩΝΑ και ΤΑΫΓΕΤΟΝ συμμοριακών συγκροτημάτων κυρίως δε της 55 Ταξιαρχίας Σ. ούτως ώστε να προληφθή πάσα απειλή κατά των αστικών κέντρων και του συγκοινωνιακού δικτύου. Ούτω την 22 Ιανουαρίου διά νυκτερινής ενεργείας αι Γ΄ και Δ΄ Μ.Κ. διέβησαν τον ΠΑΡΝΩΝΑ και δι' αιφνιδιαστικής ενεργείας επέτυχον την ολοσχερή εξόντωσιν ενός Τάγματος και της επιμελητείας της 55 Ταξιαρχίας Σ. εις ΑΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΡΝΩΝΟΣ φονευθέντος και του Δ/ του Τάγματος Τσακοπούλου και όλων των στελεχών αυτού και Στρατηγείου 55 Ταξιαρχίας. 181 νεκροί και 78 συλληφθέντες υπήρξε το αποτέλεσμα της τοιαύτης αιφνιδιαστικής ενεργείας. Η δίωξις της 55 Ταξιαρχίας συνεχίζεται άνευ αναπαύλας με σκοπόν την καταπόνησιν και φθοράν εις τρόπον ώστε κατά την Β΄ φάσιν κυρίας κατά ΠΑΡΝΩΝΟΣ και ΤΑΫΓΕΤΟΥ ενεργείας διά των δυνάμεων της ΙΧ Μεραρχίας να είναι εύκολος η πλήρης εξόντωσίς των.

9. Μηχανικόν:

-Διά δύο λόχων Μηχ/κού (300 άνδρες) και του αποσπάσματος Μηχ/κού ΑΣΔΠ (70 άνδρες) και διά διατεθέντων 6 προωθητήρων γαιρών απεκαταστάθησαν τα κάτωθι οδικά δίκτυα εντός 40 ημερών.

1. ΠΑΤΡΑΙ - ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑ - ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ -ΠΡΙΟΛΙΘΟΣ - ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΤΟΡΙΑ - ΒΛΑΧΕΡΝΑ - ΛΕΒΙΔΙ - ΤΡΙΠΟΛΙΣ.
2. ΠΑΤΡΑΙ-ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑ-ΛΑΜΠΙΑ.
3. ΠΥΡΓΟΣ-ΠΛΑΤΑΝΟΣ-ΛΑΔΑ-ΛΑΜΠΙΑ-ΠΡΙΟΛΙΘΟΣ.
4. ΠΥΡΓΟΣ-ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ.
5. ΠΛΑΤΑΝΟΣ - ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ-ΛΑΓΚΑΔΙΑ - ΚΑΡΚΑΛΟΥ - ΒΥΤΙΝΑ.
6. ΒΥΤΙΝΑ-ΤΡΙΠΟΛΙΣ-ΠΙΑΝΑ.
7. ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ-ΚΑΡΚΑΛΟΥ.
8. ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΙΣ-ΚΑΡΥΤΑΙΝΑ.
9. ΣΕΛΑΣΙΑ-ΒΑΣΣΑΡΑΣ.
10. ΚΙΑΤΟΥ-ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ.

Σύνολον 800 Χιλιόμετρα οδών.

-Κατασκευάσθησαν 250 μ. γεφυρών εξ υλικού ΜΠΑΙΛΕΥ όπερ αντικαθίσταται προοδευτικώς υπό ετέρων υλικών μερίμνη Μονομηχανικών.

-Ομοίως 150 τρ. μ. τοίχων αντιστηρίξεως.

Διετέθησαν εις Επιθεωρητάς Δ. Έργων (ΙΙ και ΙΙΙ περιφερειών) περιοχής ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 1.000.000.000 δραχ. δι' εκτέλεσιν μονιμοτέρων εργασιών εις οδικά δίκτυα.

Ήρθησαν υπερεκατόν δενδροτομίαι επί των οδών.

Ομοίως υπερεκατόν κρατήρες εκ καταστροφών.

Κατασκευάσθησαν νέος διάδρομος προσγειώσεως εις αεροδρόμιον ΛΕΧΑΙΟΥ επισκευασθέντος και του υπάρχοντος τοιούτου μήκους 700μ.

10. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Λόγω της αποφυγής της μάχης υπό συμμοριτών και της μεγάλης εκτάσεως δεν παρουσιάσθη ανάγκη σοβαράς επεμβάσεως πυρ/κού, πλην της περιοχής ΠΑΡΝΩΝΟΣ όπου και εκεί ελάχιστα επενέβη.

11. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Συνέβαλε τα μέγιστα διά αεροπλάνων αναγνωρίσεως, άτινα κατ' επανάληψιν απεκάλυψαν τα συμμοριακά συγκροτήματα και ακολούθως προσεβλήθησαν ταύτα υπό μαχητικών και των φιλίων τμημάτων.

Καταθέσεις αιχμαλώτων αναφέρουν σοβαράς απωλείας εκ της μαχητικής αεροπορίας.

Η οργάνωσις των Διαβ/σεων επέτρεψε ταχίστην επέμβασιν και πλήρη σύνδεσμον τμημάτων και αεροπλάνων. Η συνεργασία αντιπροσώπων ΑΔΑ και Επιτελείου Σώματος αρίστη.

12. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

-Παρά την σφοδράν κακοκαιρίαν ο αποκλεισμός των ακτών ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ υπήρξε πλήρης.

-Επενέβησαν ταχύτατα και υπεστήριξαν αποτελεσματικώς φίλια τμήματα περιοχήν ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ η απόκρουσις δε της προσβολής οφείλεται κατά μέγα μέρος εις τα πυρά των πολεμικών.

-Εξεπληρώθησαν μετά ταχύτητος και πλήρους καταννοήσεως αι εις μεταφοράς ανάγκαι του Σ.Στρατού, μη παρουσιασθείσης ουδεμίας δυσκολίας.

-Το παρά τω ΣΣ απεσπασμένον ΓΕΝ/ΠΚ. συνειργάσθη με το Επιτελείον του Σώματος με πλήρη καταννόησιν και ευσυνειδησίαν.

13. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

(α) Εις την εκκαθαρισθείσαν περιοχήν ΑΧΑΪΟΗΛΙΔΟΣ και ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ωργανώθησαν 34 Αποσ/ματα Χωρ/κής Δυνάμεως μεταξύ 15 και 35 έκαστον άτινα συνέβαλον τα μέγιστα εις την εκκαθάρισιν αυτοαμύνης και υπολειμμάτων συμμοριτών εις εκκαθαριζομένας υπό στρατού περιοχάς.

(β) Οργάνωσις και άλλων αποσπασμάτων διά διαλύσεως 15 Τ. Χωρ/κής και διλοχίας 5 Τ.Χ. συνεχισθή προοδευτικώς και βάσει προόδου εκκαθαρίσεως κεντρικής και Νοτίας ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ υπό των τμημάτων του Στρατού.

(γ) Παραλλήλως συνεχίζεται και η οργάνωσις και εξοπλισμός των κατοίκων συν τη προόδω της εκκαθαρίσεως των περιοχών.

(δ) Γενικώς η Χωρ/κή ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ επέδειξε πλήρη καταννόησιν διά την βοήθειαν των ενεργειών του Στρατού, εξετέλεσε πάντοτε μετά προθυμίας τας διαταγάς του Σώματος, συνειργάσθη ειλικρινώς με τας Μονάδας αυτού και ελπίζεται ότι θα προσφέρη σοβαράς υπηρεσίας διά την πλήρη εδραίωσιν της τάξεως και ασφαλείας εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ

14. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

-Ελειτούργησαν όπως πάντοτε κατά τρόπον λίαν ικανοποιητικόν. Αι επικοινωνίαι μεταξύ Σ.Στρατού και μονάδων αεροπορικών βάσεων και Ναυτικών Μονάδων υπήρξαν πολύ καλαί.

-Αι καταστραφείσαι λόγω σφοδράς χιονοθυέλλης τηλεφωνικαί γραμμαί απεκατεστάθησαν με ταχύ ρυθμόν.

15. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ

(α) Χάρις εις τα αποσπασθέντα εις το Σ. Στρατού Επιτελεία Αεροπορικής υποστηρίξεως, Ναυτικού (ΓΕΝ/ΠΚ) και Χωρ/κής και την δημιουργηθείσαν πλήρη καταννόησιν εις τους Αξ/κούς των Επιτελείων τούτων η συνεργασία υπήρξεν αρίστη χωρίς καμμίαν παραφωνίαν με λαμπράν απόδοσιν.

16. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΙ-ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

-Ελειτούργησαν άνευ ουδεμιάς διαταραχής, ουδέν εφόδιον έλλειψε από τας Μονάδας παρά την ενσκύψασαν τελευταίας ημέρας σφοδράν χιονοθύελλαν.

17. ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

-Το Δικαστικό τμήμα του Σώματος ειργάσθη με μέθοδον και ευσυνειδησίαν.

(α) Παρακολούθησε και συνετόνισε το έργον των Στρατοδικείων εντός των αντιλήψεων του Σ. Στρατού.

(β) Κατήρτησε ανακριτικά συνεργεία διά την ταχείαν εξέτασιν συλλαμβανομένων αιχμαλώτων, αυτοαμυνιτών και παραδιδομένων, τον καταρτισμόν ατομικών φακέλλων και καταλογισμόν ευθυνών.

(γ) Εμερίμνησε διά την αποσυμφόρησιν και τακτοποίησιν των Στρ. Φυλακών Κορίνθου.

(δ) Επέβλεψε διά συστηματικήν οργάνωσιν Στρατοπέδων αιχμαλώτων και οργάνωσε τας επιτροπάς επανεξετάσεως των προληπτικώς συλληφθέντων.

18. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ από 19.12.48 με 29.1.49.

Απώλειαι Ημετέρων.

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξ/κοί	2	9	-	11
Οπλίται	30	74	-	104
Χωρ/κες	-	4	-	4
Μ.Ε.Α.	9	18	-	27
Σύνολον	41	105	-	146

Απώλειαι Συμμοριτών

	Νεκροί	Συλληφθ.	Παραδοθ.	Σύνολον
Συμμορ.	672	465	510	1647
Αυτοαμ.	7	1136	118	1261
Σύνολον	679	1601	628	2908

-Επίσης συνελήφθησαν και κρατούνται προληπτικώς 4300 συνεργάται των συμμοριτών και επικίνδυνοι εις την Δημοσίαν ασφάλειαν.

Λάφυρα

Πολ/λα	2	Ασύρματοι	5
Οπλ/λα	40	Τη/να	4
Αυτομ.	22	Τηλ. Πίναξ	1
Τυφέκια	597	Μηχ.Πλη. Συσσωρ.	1
Πιστόλια	18	Κτήνη	39
Ολμίσκοι	2		

-Πολλά υλικά, τρόφιμα και υγειονομικόν υλικόν. Οι τελευταίως παρουσιαζόμενοι ή συλλαμβανόμενοι συμμορίται πάσχουν εκ κρυοπαγημάτων και ευρίσκονται εις αθλίαν κατάστασιν αναφέρουν ότι το πλείστον των εναπομεινάντων συντρόφων των ευρίσκονται εις κατάστασιν απογνώσεως λόγω κακουχιών και συνεχούς διώξεως.

19. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(α) Οι Συμμορίται ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ μη έχοντες ουδαμού εξησφαλισμένα νώτα και πλευρά, χωρίς σοβαρόν αριθμόν βαρέως οπλισμού με ανεπάρκειαν πυρομαχικών διά παρατεταμένον και έντονον αγώνα, με έμψυχον αγώνα, υλικόν μη αντέχον εις σοβαράν κρούσιν δεν επεχείρησαν, ουδαμού να δημιουργήσουν μέτωπον και προβάλουν σοβαράν αντίστασιν προς διατήρισιν ζωτικού τινός χώρου.

(β) Η προσπάθειά των απέβλεπεν εις την παρακολούθησιν των τμημάτων μας δι' ελαφρών ιδικών των τοιούτων και αυτοαμυνιτών εις την σύμπτυξην αρχικώς εις μέγα βάθος από της παραλίας προς την κεντρικήν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και ακολούθως μετά την κίνησιν του όγκου των ημετέρων τμημάτων την οποίαν προέβλεπον ταχείαν προς την περιοχήν ΜΑΙΝΑΛΟΥ, επαναστροφή προς τα ημέτερα μετόπισθεν και αποφυγή του αγώνος. Αντιληφθέντες ότι ο όγκος ημετέρων δυνάμεων θα ενήργει από Βορρά Ανατολών και Δυσμών προς Κεντρικήν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, επεχείρησαν αντιπερισπασμόν διά μετακινήσεως από των πρώτων ημερών επιχειρήσεων της καλλιτέρας Μονάδος των τουτέστιν της 55 Ταξιαρχίας προς ΠΑΡΝΩΝΑ-ΤΑΫΓΕΤΟΝ, προς τον σκοπόν όπως αναγκάσουν το Σ. Στρατού και διαταράξη το αρχικόν του σχέδιον διά μεταφοράς, δυνάμεων προς Νότον, εις βάρος της κυρίας επιχειρήσεως εις τας, περιοχάς ΑΧΑΪΟΗΛΙΔΟΣ και ΑΡΓΟΛΟΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ. Ο τοιούτος ελιγμός γενόμενος αντιληπτός δεν παρέσυρε το Σ. Στρατού εις μεταβολήν του σχεδίου του.

(γ) Βασική προϋπόθεσις επιτυχίας (εξαχθείσα και εκ της πείρας επιχειρήσεως ΡΟΥΜΕΛΗΣ) εναντίον συμμοριτών ελισσομένων εντός ευρέως χώρου και διά των πληροφοριών προσπαθούντων ν' αποφύγουν τον αγώνα απεδείχθη:

(ι) Ριζική εξόντωσις αυτοαμύνης και των ποικίλων άλλων συνεργατών του συμμοριτισμού διά την αφαίρεσιν από τους συμμορίτας του κυρίου στοιχείου επιτυχίας των, της ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.

(ιι) Μεγάλη κατά βάθος κλιμάκωσις των τμημάτων ίνα μη καθίσταται δυνατή η επαναστροφή των συμμοριτών εις τα μετόπισθεν εντός μιας νυκτός και ίνα οι συμμορίται ευρίσκονται πάντοτε εντός της ημετέρας διατάξεως κυκλούνται διά ταύτης και προσβάλλονται διαδοχικώς και συνεχώς. Η κατά βάθος αύτη κλιμάκωσις τους αποστερεί της πληροφορίας και εμπίπτουν ευχερέστερον εις ημετέρας ενέδρας. Τρία κλιμάκια κατανεμημένα εις βάθος δύο σταθμών πορείας αποτελούν επιβαλλομένην ενέργειαν εις αγώνα ως ο της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

(ιιι) Εδραίωσις ελαφροτέρων τμημάτων και αποσπασμάτων Χωρ/κής εις την εκκαθαριζομένην ζώνην διά συμπλήρωσιν εκκαθαρίσεως και εξασφάλισιν της τάξεως.

(ιν) Η βραδεία προχώρισις επιτρέπουσα συστηματικήν εξερεύνησιν, συντονισμόν ενεργειών, συλλογήν πληροφοριών και ρύθμισιν περαιτέρω ενεργειών βάσει τούτων.

Σπουδή εις την προχώρισιν με σκοπόν κατάληψιν γραμμών, επιτρέπει την παραμονήν οπίσω σοβαρών συμμοριακών συγκροτημάτων άτινα εκτός της αποφυγής του αγώνος, δύνανται να προσβάλλουν ευχερώς μετόπισθεν ημετέρων τμημάτων.

(ν) Η λήψις σοβαρών μέτρων διά τον τακτικόν σύνδεσμον των γειτονικών τμημάτων, ιδία εις τα όρια διαχωρισμού της ζώνης ευθύνης των και ο συντονισμός των ενεργειών υπό της προϊσταμένης διοικήσεως και προς τον σκοπόν τούτον και μόνον επιβάλλονται αι καθοριζόμεναι γραμμαί συντονισμού.

(νι) Η νυκτερινή ενέργεια και ο αιφνιδιασμός.

Κλασικόν παράδειγμα εξαιρετικής αποδόσεως των νυκτερινών ενεργειών και πλήρης επιτυχίας του αιφνιδιασμού αποτελεί η ολοσχερής εξόντωσις του Τάγματος Τσακοπούλου και Επιτελείου 55 συμμοριακής Ταξιαρχίας εις ΑΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΠΑΡΝΩΝΟΣ.

Ουδέποτε οι συμμορίται εφαντάσθησαν ότι εν μία νυκτί τα ΛΟΚ θα διέβαινον τον χιονοσκεπή ΠΑΡΝΩΝΑ και θα εκύκλωνον πλήρως μέχρι 0400 πρωϊνής τον ΑΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ όπου αμέριμνοι και άνευ σοβαρών μέτρων ασφαλείας εκοιμώντο οι συμμορίται.

Αι νυκτεριναί ενέργειαι, υπό την προϋπόθεσιν ότι θα εκτελώνται υπό τμημάτων άριστα εκπαιδευμένων και πειθαρχικών, πρέπει να αποτελέσουν τον κανόνα του κατά των συμμοριτών αγώνος.

ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ όθεν όπως εις τα ΚΕΝ και αλλαχού η ανάλογος βαρύτης εις την νυκτερινήν εκπαίδευσιν.

(νιι) Η συνεχής και άνευ ουδεμιάς διακοπής δίωξις των συμμοριτών απεδείχθη η καλλιτέρα μέθοδος εξοντώσεώς των, εξουθενώνει τούτους εκ της κοπώσεως, πείνης και ψύχους και τους καθιστά ωρίμους προς διάλυσιν και παράδοσιν. Οι εκάστοτε παραδιδόμενοι ή συλλαμβανόμενοι απετέλουν ανθρώπινα ράκη εκ του εφαρμοσθέντος αδιακόπου κυνηγητού.

(δ) Υπέρ παν όμως σχέδιον ενέργειας, υπέρ πάσαν λαμπράν μέθοδον τακτικής χρησιμοποιήσεως των Στρατευμάτων επιβάλλεται έντονος και διαρκής προσπάθεια όλης της ιεραρχικής κλίμακος διά την διατήρησιν εις υψηλόν ηθικόν επίπεδον των Μονάδων, το οποίον και μόνον εξασφαλίζει την επιτυχίαν και την νίκην.

-Όλα τα μέτρα υλικής διαβιώσεως ηθικής διαπαιδαγωγήσεως ηθικών αμοιβών και υπό καλάς συνθήκας διεξαγωγής του αγώνος ώστε να είναι ούτοι επιτυχείς δέον να λαμβάνωνται άνευ φειδούς προς επιτυχίαν του σκοπού τούτου.

Τ.Υ.
Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβεια
Το
Α1/Α΄ΣΣ
Τ.Υ.

10

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί προσβολής χωρίου ΜΑΚΡΗ υπό συμμοριτών

την 1-12-48

I. Υπάρχουσαι πληροφορίαι:

Εκ πληροφοριών ημετέρου πράκτορος ως και εκ καταθέσεων συλληφθέντων εις ΑΣΠΡΟΝΕΡΙ υπό τμημάτων της 27ης Ταξιαρχίας δύο τραυματιών, εξήχθη το συμπέρασμα ότι προπαρασκευάζεται επίθεσις κατά της ΜΑΚΡΗΣ, ης η εκτέλεσις εφέρετο ως πιθανή και λίαν προσεχής μη καταστάντος όμως δυνατόν του καθορισμού της χρονολογίας πραγματοποιήσεώς της.

Κατετέθη ωσαύτως ότι διά την προπαρασκευήν της προσβολής είχον αποσταλεί 3 ελεύθεροι σκοπευταί εις την περιοχήν ΜΑΚΡΗΣ προς συλλογήν πληροφοριών.

II. Ληφθέντα προκαταρκτικά μέτρα:

Κατόπιν της ανωτέρω διασταυρωθείσης πληροφορίας ελήφθησαν τα κατωτέρω μέτρα, επί σκοπώ αφ' ενός της εγκαίρου και αποτελεσματικής ενισχύσεως της Φρουράς Μάκρης εις περίπτωσιν πραγματοποιήσως προσβολής της και αφ' ετέρου διά την ανατροπήν των συμμοριτών, την δίωξιν αυτών και την αποκοπήν των πιθανών δρομολογίων συμπτύξεως των διά την πλήρη συντριβή των.

1. Κατηρτίσθη σχέδιον παροχής αμέσου ενισχύσεως από θαλάσσης:

α) διά πυρών του πυροβόλου και των πολυβόλων του πολεμικού σκάφους "ΛΑΣΚΟΣ", προπαρασκευασθεισών των σχετικών βολών προστασίας ως και κωδικών συνθηματικής συνεννοήσεως του πλοίου μετά της φρουράς διά την εκτέλεσιν των βολών.

β) δι' αποβάσεως ΔΥΤΙΚΩΣ ΜΑΚΡΗΣ Τμήματος μεταφερομένου διά του Πολεμικού Πλοίου. Καθωρίσθη επίσης και ο τρόπος προστασίας του τμήματος κατά την απόβασιν εις περίπτωσιν προσβολής του υπό πιθανής ενέδρας συμμοριτών.

2. Διετάχθη και εξετελέσθη την 5 τρέχοντος επιθετική αναγνώρισις παρ' ημετέρων Τμημάτων εις περιοχήν ΠΛΑΚΑ (24-593)-ΑΤΑΡΝΗ (220-618)-ΠΕΡΑΜΑ (178-620) ΜΟΥΣΑΚΙΟΝ (189-616)-ΜΕΣΗΜΕΡΙΑ (200-570), κυριώτατα επί σκοπώ αναγνωρίσεως της περιοχής ταύτης, αποτελούσης συνήθη διάβασιν των συμμοριτών διά την προς βορράν σύμπτυξίν των μετά ενέργειαν επί του δυτικού τμήματος της περιοχής ημών. Εις ταύτην συμμετέσχον και Τμήματα Τ.Σ.Ε.Κ.

3. Εμελετήθη ο τρόπος ταχείας από ξηράς αποστολής ενισχύσεων και αναγνωρίσθησαν τα σχετικά δρομολόγια.

III. Προσβολή ΜΑΚΡΗΣ:

Την 12 20.30 ώραν 300μελής συμμορία υπό τους ΠΑΛΑΝ και ΓΚΑΓΚΟΥΛΑΝ προσέβαλε διά Βαρ. Όλμων, οπλοβομβίδων, μπαζούκας και μυδραλλίων το χωρίον ΜΑΚΡΗ (260-550), υποστηριζόμενον από:

α) Του Αποσπάσματος Δημ. Τάγματος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ, δυνάμεως 15 ανδρών υπό Ανθ/λγόν ΚΟΚΚΙΝΗΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.

β) Του Σταθμού Χωρ/κής, δυνάμεως 10 χωροφυλάκων υπό τον Ανθ/στήν Χωρ/κής ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΝ

γ) 6 οπλιτών Μ.Ε.Α.

Η ως είρηται συμμορία εβάδισε επί δύο νύκτας 10η και 11η Δεκεμβρίου ακολουθήσασα το εξής δρομολόγιον:

Εσπέραν 10/12 εκκίνησις από Ραγάδας-άφιξις διέλευσις διά ΠΛΑΤΙΑΣ-Ν.ΣΑΝΔΑΣ και άφιξης Ν.Δ. ταύτης.

Εσπέραν 11/12 εκ του ανωτέρω σημείου διέλευσις της σιδ/κής γραμμής μεταξύ ΚΙΡΚΗΣ-ΣΥΚΑΡΑΓΗΣ και άφιξις διά της κορυφογραμμής 8 χιλ. Βορ. ΠΛΑΚΑΣ, οπόθεν και εκινήθησαν κατά της ΜΑΚΡΗΣ.

IV. Εκδοθείσαι Διαταγαί - Κίνησις Τμημάτων:

Η προσβολή της ΜΑΚΡΗΣ ανεφέρθη τηλεφωνικώς εις Δ.Ε.ΘΡ. την 20.45 ώρα. Αμέσως διετάχθησαν τα κάτωθι μέτρα:

-Ετοιμασία δι' άμεσον απόπλουν του Πολεμ. ΛΑΣΚΟΣ, εις την κατεύθυνσιν ΜΑΚΡΗΣ.

-Μεταφορά δι' αυτοκινήτων εκ ΜΑΪΣΤΡΟΥ της διμοιρίας (40 άνδρες) ΑΝΙΧΝΕΥΤΩΝ (ονομαστικώς ΛΟΧΟΥ) υπό τον εφ. Υπολ/γόν ΦΩΤΙΑΔΗΝ εις ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΝ. Επιβίβασις επί του "ΛΑΣΚΟΣ" και απόβασις ταύτης δυτικώς ΜΑΚΡΗΣ.-Πραγματοποιηθείσα επιτυχώς την 22.30 ώραν-με την εντολήν παροχής ενισχύσεως εις Φρουράν και αποκοπήν πιθανού δρομολογίου συμπτύξεως συμμοριτών διά ΔΙΚΚΕΛΩΝ προς ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ-ΙΑΣΜΟΝ.

-Άμεσος κίνησις δι' αυτοκινήτων μέχρι Ν.ΧΙΛΗΣ τη συνοδεία στοιχείου τεθωρακισμένων Τμήματος 50 ανδρών Κ.Β.Ε.Α. υπό τον Υπασπιστήν Κ.Β.Ε. Υπολ/γόν ΚΟΝΤΟΝ μετ' αποσπάσματος 15 χωροφυλάκων και Δ.Τ.Ε. υπό τους: Μοίραρχον Σ.Κ.Α. ΛΟΥΜΠΑΚΑΝ και Υπ/ρχον ΣΙΣΚΟΠΟΥΛΟΝ, επί δρομολογίου Ν. ΔΙΛΗ (Μ.315548)-ΑΝΤΑ ΛΟΦΟΣ (305-576)-ΚΑΡΑ ΛΟΦΟΣ (258-6**) ΤΣΟΜΠΑΝ ΛΟΦΟΣ (262-637) και ΣΥΚΑΡΑΓΗ-με εντολήν την εγκατάστασιν εις ενέδρας επί διαβάσεων ΤΣΟΜΠΑΝ ΛΟΦΟΣ προς αποκοπήν της συμπτύξεως των συμμοριτών.

Δύο χιλ/τρα δυτικώς Ν.ΧΙΛΗΣ έν των αυτοκινήτων Τζέϊμς ανετινάχθη υπό δύο ναρκών τοποθετηθεισών υπό εγγύς ενεδρευόντων συμμοριτών, οίτινες και προσέβαλον το ημέτερον Τμήμα διά μυδραλλίων ανεπιτυχώς καταστραφέντος του κινητήρος του και τραυματισθέντων δύο οπλιτών του Κ.Β.Ε.Α. ελαφρότατα (ο είς Επιλοχίας, θραύσις αμφοτέρων των τυμπάνων εκ της εκρήξεως, ο έτερος οδηγός εκ των θραυσμάτων υάλου ελαφρώς εις μέτωπον).

-Κατόπιν σχετικής τηλ/κής επικοινωνίας μετά του Τ.Σ.Ε.Κ. διετάχθησαν τμήματα του 37 Τ.Ε. όπως εγκαταστήσωσι ενέδρας επί διαβάσεως ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ (276-727) και ΚΙΖΕΡΙ (285-780) προς αποκοπήν συμπτύξεως των συμμοριτών.

V. Λήξις της προσβολής:

Κατόπιν της σθεναράς αποτελεσματικής και ηρωϊκής αντιστάσεως τόσον του Σταθμού Χωρ/κής όσον και του Τμήματος Δ.Τ.Ε., οι συμμορίται μη δυνηθέντες να επιτύχωσι ουδένα των αντικειμενικών των σκοπών και αντιληφθέντες διά των ενεδρών των την αποστολήν ενισχύσεων από ξηράς και θαλάσσης ηναγκάσθησαν να εγκαταλείψωσι την 23.30 ώραν την ΜΑΚΡΗΝ αφίσαντες ένα νεκρόν επί τόπου και συμπαραλαβόντες τους λοιπούς φονευθέντας και τραυματισθέντας, ων ο αριθμός εικάζεται εκ των ανευρεθέντων αιμάτων και ανθρωπίνων μελών σημαντικός.

Την 13.02.00 ώραν η συμμορία συμπτυσσομένη προς Βορράν ενέπεσαν εις ενέδραν ημετέραν, εγκατασταθείσαν κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Τ.Σ.Ε.Κ. εις θέσιν παρά τον ΤΣΟΜΠΑΝ ΛΟΦΟΣ, υποστάσα σημαντικάς απωλείας. Η αποτελούσα την ενέδραν ομάς του 37 Τ.Ε. συνεπτύχθη εις ΣΥΚΑΡΑΓΗΝ άνευ απωλείας τινός. Οι δε συμμορίται εν τάχει διέβησαν την σιδ/κήν γραμμήν Ανατ. ΣΥΚΑΡΑΓΗΣ κατευθυνόμενοι προς μεθόριον όπου κρυσφύγετά των περί την 3.30 ώραν.

Τα αποστελέντα εις ενίσχυσιν της ΜΑΚΡΗΣ ημέτερα Τμήματα επέστρεψαν εις τας βάσεις των τας απογευματινάς ώρας της Ι3 τρέχοντος.

V. Αποτελέσματα:

α) Απώλειαι ημετέρων:

-Εκ νάρκης αντιοχηματικής επί δημοσίας παρά την Ν. ΧΙΛΗΝ..... 2 οπλίται ελαφροτατα τραυματίαι. Κατεστράφη ο κινητήρ του Τζεϊμς.

-Εκ πυρών κατά προσβολήν Μ Α Κ Ρ Η Σ.

Νεκροί................. 1 ιδιώτης κάτοικος ΜΑΚΡΗΣ

Τραυματίαι 5 άνδρες Δ.Τ.Ε. εξ ων 3 ελαφρώς

1 γυνή κάτοικος ΜΑΚΡΗΣ

β) Απώλειαι συμμοριτών:

Νεκροί 6 εξ ων είς εγκαταληφθείς επί τόπου ονόματι ΑΡΙΣΤ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ή ΛΑΚΗΣ ΚΑΜΠΑΔΙΕΦ, διοικητής εφίππου τμήματος Πολιτοφυλακής.

Παραδοθέντες: 2 συμμορίτισσαι, 2 συμμορίται μετά του οπλισμού των.

VII. Συμπεράσματα-Παρατηρήσεις-Προτάσεις:

1. Αι ωργανωμέναι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις εις την περιοχήν Έβρου, ως απεδείχθη εκ των αναληφθησών μέχρι τούδε, δεν απέδωσαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα εν σχέσει με την κόπωσιν των Μονάδων και τας εκ ναρκών κυρίως απωλείας των.

Κατά συνέπειαν θεωρείται σκοπιμότερον όπως η εξόντωσις των συμμοριτών επιζητείται διά της αμέσου εκμεταλλεύσεως των πληροφοριών.

2. Διά την περίπτωσιν προσβολής ημετέρας τοποθεσίας η κατωκημένου τόπου, ως αποτελεσματικώτερος τρόπος εξοντώσεως της επιτιθεμένης συμμοριακής δυνάμεως είναι η προσβολή ταύτης κατά την σύμπτυξίν της.

Αναμφισβητήτως πρέπει να καταβάλληται πάσα προσπάθεια διά την άμεσον ενίσχυσιν του προβαλλομένου σημείου, μείζων όμως έτι τοιαύτη δέον να καταβληθή διά την έγκαιρον κατάληψιν μεμακρυσμένων του προσληφθέντος τόπου επικαίρων σημείον επί των δρομολογίων συμπτύξεως των συμμοριτών.

Τα δρομολόγια ταύτα είναι γνωστά εις τας Διοικήσεις διότι οι συμμορίται χρησιμοποιούσι σχεδόν πάντοτε τα αυτά δρομολόγια, άγοντα προς μονίμους εγκαταστάσεις των.

3. Η κίνησις Τμημάτων και ιδία οχημάτων προς ενίσχυσιν εγκλείει κατά κανόνα κινδύνους εξ ενεδρών και ναρκοθετήσεων. Πρέπει όθεν να υπάρχουν ανεγνωρισμένα εκ των προτέρων πολλά παράπλευρα δρομολόγια άτινα να είναι γνωστά και εις τον μικρότερον ηγήτορα.

4. Παν τμήμα εν τη θέσει του πρέπει να είναι εφοδιασμένον δι' επαρκών πυρομαχικών δι' αγώνα τουλάχιστον 24ωρον. Οι αμυνόμενοι να χρησιμοποιούν μετά της δυνατόν μεγίστης φειδούς τα πυρομαχικά των.

Κυριώτατα όμως ούται πρέπει κατά την σύμπτυξιν των συμμοριτών να αναλαμβάνωσι επιθετικόν αγώνα, τηρούντες πάση θυσία την μετά των συμμοριτών επαφήν και μακράν της θέσεώς των.

5. Τονίζεται ότι είναι απαραίτητος η ύπαρξις διαθεσίμου τινος δυνάμεως εις χείρας της Διοικήσεως διά την άμεσον επέμβασιν ως επίσης εξ ίσου απαραίτητος η κατόπιν συνεννοήσεως πρόθυμος διάθεσις δυνάμεων εκ γειτονικών διοικήσεων διά την κατάληψιν μεμακρυσμένων επικαίρων σημείων επί των πιθανών δρομολογίων συμπτύξεως των συμμοριτών.

ΑΘΑΝ.ΜΟΥΝΤΡΙΧΑΣ
Υποστράτηγος-Διοικητής

ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Αριθ.Α.Π.15793
ΙΙΙ Μεραρχίαν/Α

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
27 Ταξιαρχίαν/Α1, ΤΣΕΣ, ΤΣΕΚ,
Κ.Β.Ε.Α., 79 Τ.Ε., Α1

Τ.Σ.Υ.

Χ.Κ./Ε.Κ.
Ακριβές Αντίγραφον

11

Α΄ΣΣ/Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΒΙΤΣΙ

Από 31.10.1948 με 3.12.1948

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Α΄ ΣΣ μετά τας νικηφόρους επιχειρήσεις του εις ΝΟΤΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ (Αύγουστος 1948) και ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ (Σεπτέμβριος 1948) και την πλήρη συντριβήν των εις τας ισχυρώς οργανομένας ταύτας τοποθεσίας συμμοριτών, ανέλαβε, κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ εκτός της περιοχής ΗΠΕΙΡΟΥ και την ευθύνην ολοκλήρου της περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ μέχρι ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ επί τω σκοπώ, όπως απαλλάξη το Β΄Σ.Στρατού της ευθύνης της περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και του επιτρέψη ν' απασχοληθή απερίσπαστον με την εκκαθάρισιν της περιοχής ΒΙΤΣΙ όπου ηγωνίζετο από των αρχών Σεπτεμβρίου.

2. Την 28 Οκτωβρίου 1948 το Α΄ Σ. Στρατού έχον Σταθμόν Διοικήσεως εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ ελάμβανε την κάτωθι διαταγήν του Αρχηγού του Στρατού

ΘΕΜΑ: Διαρρύθμισις ευθύνης Διοικήσεων Α΄ και Β΄ΣΣ
Προς: Α΄ και Β΄ ΣΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΕΣ/Α1
ΑΡΙΘΜ.4009/229252
Β.Σ.Τ.902 27.10.1948

1. Κατόπιν αναστολής των ευρείας μορφής επιθετικών επιχειρήσεων εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ καθορίζομεν τα κάτωθι:

(α) Την όλην ευθύνην της ζώνης Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού θ' αναλάβη προσωρινώς το Α΄ ΣΣ με το Στρατηγείον του εις ΚΟΖΑΝΗΝ.

(β) Άπασαι αι Μονάδες, Σχηματισμοί και Υπηρεσίαι του Β΄ ΣΣ παραμένουσαι εις ας θέσεις ευρίσκονται, θα υπαχθούν υπό το Α΄ ΣΣ.

Το όλον σύστημα διοικητικής μερίμνης θα παραμείνη ως έχει.

(γ) Ο Γενικός Επιθεωρητής του Στρατού Αντιστρατ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ. προσωρινώς διοικών το Β΄ ΣΣ, θα επανέλθη εις την θέσιν του, το δε Στρατηγείον του Β΄ ΣΣ θα συγκεντρωθή εις ΛΑΡΙΣΑΝ όπου θ' αναδιοργανωθή μέχρις αναθέσεως ευθύνης εις το Β΄ ΣΣ.

(δ) Αποστολαί Α΄ ΣΣ

-ι- Εξύψωσις το ηθικού των Μονάδων και έμπνευσις εις ταύτας της αυτοπεποιθήσεως.

-ιι- Διατήρισις και βελτίωσις των εις ΒΙΤΣΙ θέσεων με ανάπτυξιν της ενδεικνυόμενης επιθετικής δραστηριότητος.

-ιιι- Επιδίωξις τοπικών επιτυχιών ώστε να παραμείνη η εντύπωσις εις τον εχθρόν μη ανακοπής των επιθετικών μας ενεργειών.

-ιν- Ανασυγκρότησις και εκπαίδευσις των δοκιμασθεισών εις ΒΙΤΣΙ Μονάδων (Διά την αποστολήν ενισχύσεων εις προσωπικόν εκδοθήσονται ειδικαί διαταγαί).

Απαραίτητον είναι ν' αναπροσαρμοσθή η διάταξις ώστε να εξασφαλίζονται αι θέσεις διά των πλέον απαραιτήτων τμημάτων. Προς τον σκοπόν τούτον να προωθηθή η αμυντική οργάνωσις των κατεχομένων θέσεων και η συμπλήρωσις της αμύνης διά των ναρκοπεδίων και συρματοπλέγματος ως και διά βολών παρενοχλήσεως του πυρ/κού και αεροπορίας επί υποχρεωτικών διαβάσεων και ζωτικών σημείων του εχθρού.

-ν- Προώθησις της οργανώσεως εις την λοιπήν ζώνην του Σ. Στρατού και των έργων εγκαταστάσεως των Μονάδων διά χειμερινήν διαβίωσιν.

-νι- Απαγόρευσις της επαναμολύνσεως του ΓΡΑΜΜΟΥ και παραμεθορίων περιοχών ΗΠΕΙΡΟΥ. Αποτροπή των συμμοριτών όπως δημιουργήσουν ρεύμα εφοδιασμού εκ της μεθορίου εις το εσωτερικόν της ζώνης του Σ.Σ.

-νιι- Τελική αναπροσαρμογή της όλης διατάξεως του Σώματος Στρτατού ώστε:

-Από 15 Νοεμβρίου να καταστή δυνατή η διάθεσις αλλαχού μιας Μεραρχίας και των Α΄ και Β΄ Μοιρών Καταδρομών

-Από ημερομηνίας καθορισθησομένης βραδύτερον η μετακίνησις του Στρατηγείου του Σ. Στρατού αλλαχού μεταβιβαζομένης της ευθύνης του εις το Β΄ΣΣ.

2. Το Α΄ ΣΣ ν' αναφέρη ανάληψιν ευθύνης του μέχρι 31 Οκτωβρίου το βραδύτερον.

3. Άπασαι αι διαταγαί και οδηγίαι του Α΄Σ.Στρατού προς εκπλήρωσιν της αποστολής του να κοινωποιώνται και ημίν.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ ΔΗΜ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής

3. ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ Α΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ (Τακτικόν Στρατηγείον)

-Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣΥΒ.	Διοικητής Σ.Σ.
-Συντ/ρχης ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡΗΓΟΡ.	Επιτελάρχης
-Αντ/ρχης ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ.	Δ/ντής Επιχειρήσεων
- " ΜΑΝΙΑΤΗΣ ΠΑΝ. "	" Α2 Γραφείου
-Συντ/ρχης ΚΩΤΣΑΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	" Πυρ/κού
- " ΜΑΝΤΖΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	" Διαβιβάσεων
- " ΛΑΜΠΙΡΗΣ ΓΕΩΡΓ.	" Μηχανικού

4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ του Β΄ΣΣ περιοχής ΒΙΤΣΙ

Μετά την λήξιν των σκληρών αγώνων του ΓΡΑΜΜΟΥ (Ιουνίος Αύγουστος 1948) και την ολοκληρωτικήν κατάληψιν και εκκαθάρισιν τούτου (25.8.1948) η κατάστασις των μετασχουσών των αγώνων τούτων μονάδων του Στρατού μας, παρουσίαζε την κάτωθι εικόνα:

(α) Σοβαρώταται απώλειαι κατά τους σκληρούς τούτους αγώνας εστέρησαν τας μάχιμους Μονάδας του Στρατού μας, των καλλιτέρων Αξ/κών και οπλιτών και ούτω η μαχητική αξία τούτων εμειώθη εις μέγιστον βαθμόν.

Αι απώλειαι, ιδία εκ ναρκών προσωπικού, παρουσιασθείσαι εις ευρείαν κλίμακα το πρώτον εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ, είχον σοβαρώς μειώσει το ηθικόν των μαχητών.

(β) Η σκληρά και συνεχής αύτη προσπάθεια δύο και πλέον μηνών κατέβαλε σωματικώς και ψυχικώς τα τμήματα τα οποία ανέμενον με αγωνίας την λήξιν των αγώνων τούτω.

(γ) Η κατάληψις και πλήρης εκκαθάρισις του ΓΡΑΜΜΟΥ και εν συνεχεία της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, αποτέλεσμα υπερεντάσεως προσπαθειών, εγένετο δεκτή απ' αξιωματικούς και οπλίτας με εξαιρετικήν ανακούφισιν και εωρτάσθη κατά το πλέον έκδηλον τρόπον, διότι εθεωρήθη και δικαίως, ως το τέρμα του κατά των συμμοριτών τριετούς σκληρού αγώνος και ως την τελική νίκη των Εθνικών Δυνάμεων.

-Ουδείς εφαντάσθη ότι, της σπουδαίας αλλά με τόσον εις αίμα πληρωθείσης Νίκης, δεν θα εγένετο η επιβαλλομένη τάχιστη εκμετάλλευσις προς ολοκληρωτικήν εξόντωσιν των συμμοριτών και ότι νέοι σκληροί αγώνες ανέμενον τας Μονάδας μας εις ΒΙΤΣΙ.

(δ) Όταν το Α΄Σ.Στρατού ανελάμβανε τον Τομέα ΒΙΤΣΙ το ηθικόν των εκεί μονάδων του Β΄Σ.Στρατού δεν ήτο απλώς χαμηλόν αλλά επικινδύνως μειωμένον και η εκεί κατάστασις εθεωρείτο ετοιμόρροπος.

Τοιαύτη ήτο η κατάστασις του ηθικού ώστε παρουσιάζετο το φαινόμενον το 509 Τάγμα της ΙΙ Μεραρχίας κατέχον αμυντικώς θέσιν επί ύψωμ. ΓΚΛΑΒΑΤΑ, περιοχής ΒΙΤΣΙ, είχε και λόγον Ορεινών καταδρομών, ίνα συγκρατή το Τάγμα επί των θέσεών του, ηρνείτο δε ο Δ/ντής του Τάγματος την απόδοσιν του Λόχου τούτου εις την Μοίραν του, διότι ως ανέφερε, εαν απεσύρετο ο Λόχος δεν ηγγυάτο διά την παραμονήν του Τάγματος επί της γραμμής μάχης.

(ε) Την ανωτέρω κατάστασιν εκληρονόμησε το Α΄ ΣΣ όταν ανέλαβε την ευθύνην του Τομέως ΒΙΤΣΙ. Την κατάστασιν ταύτην έχων υπ' όψει του ο Αρχηγός του Στρατού καθώριζε εις την υπ' αριθμ. 4009/229252/27.10.1948 διαταγήν του προς το Α΄Σ.Στρατού ως πρωτίστην του αποστολήν την "εξύψωσιν του ηθικού των Μονάδων και την έμπνευσιν εις ταύτας της αυτοπεποιθήσεως".

5. <u>Ενέργειαι Α΄ΣΣ άμα τη λήψει της Διαταγής ΓΕΣ</u>

(α) Άμα τη λήψει της διαταγής του ΓΕΣ και προ της αναλήψεως υπό του ΣΣ της ευθύνης του Τομέως ΒΙΤΣΙ ο Δ/τής του Σώματος ακολουθούμενος από τον Δ/τήν των επιχειρήσεων μετέβη την 29 Οκτωβρίου αεροπορικώς απο ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ επί τω σκοπώ όπως επικοινωνήση προσωπικώς με τον εκεί Δ/τήν της ΙΙ Μεραρχίας Υποστράτηγον ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ και αντιληφθή επί τόπου την κατάστασιν της Μεραρχίας. Το ηθικόν της Μεραρχίας ως αναφέρθη υπό του Μεράρχου, επιδείξαντος και εγγράφου αναφοράς των τριών Διοικητών των Ταξιαρχιών, ευρίσκετο εις πολύ χαμηλόν επίπεδον.

-Ο Δ/ντής του Σώματος κατεννόησε τον Δ/τήν της Μεραρχίας επί των προθέσεων του αι οποίαι κυρίως συνίστατο εις την λήψιν μέτρων προς ανύψωσιν του ηθικού και την εκτέλεσιν επιτυχών τοπικών επιχειρήσεων προς βελτίωσιν της καταστάσεως.

Επεκοινώνισε επίσης με τους Δ/τάς Ταξιαρχιών.

-Κατά την προσγείωσιν εις Αεροδρόμιον ΦΛΩΡΙΝΗΣ το αεροπλάνο εφ' ου επέβαινε ο Δ/ντής του Σώματος μετά των επιτελών του προσκρούσαν επί νάρκης εντός του αεροδρομίου κατεστράφη ανεφλεγέν, των εντός διασωθέντων ως εκ θαύματος.

-Παρόμοιον ήτο το ηθικόν της XV Μεραρχίας, ης αι Μονάδες δεν είχον καμμίαν επιθετικήν ικανότητα και παρουσιάζετο διά σφοδροτάτων βομβαρδισμών ηνάγκαζε τους συμμορίτας να εγκαταλείπουν τας θέσεις των, τα τμήματα της Μεραρχίας ταύτης δεν εκινούντο προς κατάληψιν των κενών θέσεων.

Αι Ι και Χ ευρίσκοντο με πολύ καλλίτερον ηθικόν, αι δε Δυνάμεις Καταδρομών εις αρίστην κατάστασιν.

(β) Επιστρέψας εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ ο Δ/ντής του Σ. Στρατού εξέδωκε την ακόλουθον Επιχειρήσεων:

ΘΕΜΑ:Ανάληψις νέας ευθύνης Α΄ΣΣ
και διάρθρωσις Διοικήσεως
ΠΡΟΣ: I-II-VIII-IX-X-XV Μεραρχίας-
ΔΕΘ-ΔΕΔΜ-83084 Σ.Π.

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1-Α΄ΣΣ/Α1-Β΄ΣΣ/Α1/ΤΣ

ΕΞΑΙΡΕΤ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ
Α΄ΣΣ/Α1
Α.Π. Φ.63/92
Σ.Τ.Γ.918/31.10.1948

Σχετική 229252/Φ.4009/Α1/27.10.1948 Διαταγή ΓΕΣ

1. Κατόπιν άνω Διαταγής ΓΕΣ το Α΄Σ.Στρατού αναλαμβάνει και την ευθύνην ολόκληρου της μέχρι σήμερον ζώνης του Β΄ΣΣ τιθεμλενων υπό διαταγάς Α΄ΣΣ απασών των Μονάδων και υπηρεσιών Β΄Σ.Στρατού.

2. Λόγω ευρύτητος της νέας ζώνης ευθύνης του Σ. Στρατού την οργάνωσιν της Διοικήσεως καθορίζω ως κάτωθι:

(α) VIII Μεραρχία

-ι- Δ/τής: Υποστράτηγος ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

-ιι- Ζώνη ευθύνης της: Η μέχρι σήμερον ζώνη των VIII και IX Μεραρχιών και 84 περιοχής.

-ιιι- Δυνάμεις υπό διαταγάς της:
-Άπασαι αι ήδη εν τη ζώνη της VIII Μεραρχίας σταθμεύουσαι δυνάμεις οργανικαί και ενισχύσεως.
-77 Ταξιαρχίας από της εισόδου της εις την ζώνην ευθύνηςτης.
-84 Περιοχή.

(β) Διοίκησις ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

-ι- Διοικητής: Υποστράτηγος ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ διατηρών και διοίκησιν Μεραρχίας του.

-ιι- Ζώνη ευθύνης της: Η μέχρι σήμερον τοιαύτη Χ Μεραρχίας, 41 Ταξιαρχίας, ΔΕΘ, και 83 Περιοχής.

-ιιι- Δυνάμεις υπό διαταγάς της:
-I Μεραρχία
-XV Μεραρχία μετά αντικατάστασίν της εκ της περιοχής ΒΙΤΣΙ
-Δυνάμεις ΔΕΘ οργανικαί και ενισχύσεις και τοιαύται 83 Περιοχής.
-41 Ταξιαρχία προσωρινώς.

(γ) Απ' ευθείας υπό το Σώμα Στρατού:
-II-X-IX Μεραρχίαι (μείον 41 Ταξιαρχία)
-XV Μεραρχία μέχρι αντικαταστάσεως της υπό IX Μεραρχίας
-33 Ταξιαρχία (μείον Τάγμα)
Α΄ και Β΄ Μοίραι Καταδρομών
Άπασαι δυνάμεις Τεθωρακισμένων και Πυροβολικού διατεθημέναι ήδη εις τον τομέα του ΒΕΡΝΟΥ.

(δ) Διοίκησις Εθνοφρουράς Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΔΕΔΜ)

-ι- Διοικητής Ταξίαρχος ΜΠΟΜΠΟΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

-ιι- Ζώναι ευθύνης: Η μέχρι σήμερον τοιαύτη.

-ιιι- Δυνάμεις υπό Δ/γάς της: Αι μέχρι σήμερον τοιαύται.

3. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

(α) Η VIII Μεραρχία βάσει εκδοθείσης ήδη διαταγής να αντικαταστήση μέχρι 3 Νοεμβρίου την διοίκησιν της ΙΧ Μεραρχίας και μίαν Ταξιαρχίαν και εν συνεχεία μέχρι 6 Νοεμβρίου την ετέραν Ταξιαρχίαν.

(β) Η ΙΧ Μεραρχία

-ι- Διοίκησις Μεραρχίας και μία Ταξιαρχία μετά αντικατάστασιν κινηθήσονται αμέσως ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ και εκείθεν δι' αυτοκινήτων περιοχήν ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

-ιι- Ετέρα Ταξιαρχία μετά αντικατάτασίν της δι' ιδίου δρομολογίου αχθή προς συνάντησιν Μεραρχίας της.

-ιιι- Αυτοκίνητα Κλιμάκια Μεραρχίας θα αχθώσι ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ διά ΜΕΤΣΟΒΟΥ-ΛΑΡΙΣΗΣ_ΚΟΖΑΝΗΣ.

-ιν- 144 Μοίρα Ορειβατικού Πυροβολικού, 704 Λόχος Μηχανικού και Διοίκησις Μηχανικού παραμείνωσι προσωρινώς VIII Μερ/χίαν.

(γ) Κίνησις 77 Ταξιαρχίας από ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ εις ΗΠΕΙΡΟΝ βάσει νεωτέρας διαταγής Σώματος μετά αποκατάστασιν γεφύρας ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗΣ.

(δ) Μεταφοραί επ' αυτοκινήτων μερίμνη ΓΙ Σώματος διατεθέντος και μεταφορικά μέσα Β΄ΣΣ.

4. Σταθμοί Διοικήσεως

- Σώματος Στρατού	ΚΟΖΑΝΗ
- VIII Μεραρχίας	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
-Διοικήσεως ΕΔΜ	ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ
-Δ.Ε.Θ.	ΛΑΡΙΣΑ
-Δ.Ε.Δ.Μ.	ΚΟΖΑΝΗ
-83 Περιοχή	ΒΟΛΟΣ

5. ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Ως ειδική διαταγή Σώματος.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η ήδη υφισταμένη κλιμάκωσις διοικητικής μερίμνης των οργάνων του Β΄ΣΣ θα παραμείνη αμετάβλητος.

7. ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

(α) Η ανάληψις ευθύνης υπό του Α΄ΣΣ των οργανωθεισών νέων Διοικήσεων και Μονάδων πραγματοποιηθήσεται από αφίξεως Στρατηγείου ΚΟΖΑΝΗΝ προβλεπομένη από πρωϊας 3 Νοεμβρίου

(β) Από αναλήψεως Διοικήσεως το Β΄ΣΣ θα παύση προσωρινώς υφιστάμενον.
Το Επιτελείον τούτου κινηθήσεται διά νεωτέρων διαταγών μου.

8. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Το Γραφείον Α1
ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ.
Συντ/ρχης-Διευθυντής

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

ΠΑΡΕΛΗΦΘΗΣΑΝ

1) Ι Μεραρχία υπό Στρατηγού ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

2) IX " " " ΜΑΝΙΔΑΚΗ

3) VIII " " Ανθ/γού ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

4) ΑΘ/ΣΣ " Αντ/ρχου ΜΑΝΤΖΟΥ

5) Γ1/ΣΣ " " ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ

6. ΓΕΓΟΝΟΤΑ από 3 Ν/βρίου με 3 Δ/βρίου 1948

3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ο Δ/τής του ΣΣ και τα Τακτκόν Στρατηγείον του Σώματος μετεκινήθη αεροπορικώς εις ΚΟΖΑΝΗΝ όπου και εγκαταστάθη.

-Το υπόλοιπον του Στρατηγείου του Σώματος διετάχθη να μετακινηθή οδικώς από ΙΩΑΝΝΙΝΑ εις ΚΟΖΑΝΗΝ μέσω ΜΕΤΣΟΒΟΥ-ΛΑΡΙΣΗΣ-ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ.

-Εις ΗΠΕΙΡΟΝ παρέμεινε, με έδραν ΙΩΑΝΝΙΝΑ, κλιμάκιον Στρατηγείου του Σώματος υπό τον Επιτελάρχην αυτού Ταξίαρχον ΤΖΙΜΑΝΚΑΣ, ίνα παρακολουθή την εκεί κατάστασιν.

4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) ΚΑΙΡΟΣ: Βροχερός και ομιχλώδης

(β) Στρατηγείον Σώματος ΚΟΖΑΝΗ

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-ι- Ώραν 1000 εξεδόθη το κάτωθι σήμα:

"Από Στρατηγόν Διοικητήν
Προς ΙΙ-Χ-XV Μερ/χίας
Στρτηγόν ΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΝ 041000
Δ.Ε.Δ.Μ.-Α΄ & Β΄ ΜΟΚ

ΚΟΙΝ: Ι, VIII, IX Μερ/χίας-
Δ.Ε.Θ.-ΓΕΣ/Α1/Α΄ΣΣ/Α1
Β΄ΣΣ/Α1
Αριθμ. 63/94/4XI/1948
Σχετική: 63/92/31.10.1948 Δ/γή Α΄Σ.Στρατού

Κατόπιν Α.Π.229252/4009/27.10.1948 Δ/γής ΓΕΣ από 1200 ώρας σήμερον 4 Ν/βρίου αναλαμβάνω Διοίκησιν Μερ/χιών και Μονάδων Β΄Σ.Στρατού Στόπ. Από αυτής ημερομηνίας ΙΙ,Χ και XV ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ και Διοίκησης Εθνοφρουράς Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Δ.Ε.Δ.Μ.) θ' αναφέρωνται Α΄Σ.Στρατού Στόπ. Αναφέρατε λήψιν Στόπ.

ΘΡ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντ/γος

5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Στρατηγείον Σ. Στρατού ΚΟΖΑΝΗ

(γ) Συμβάντα

Την 1000 ώραν αφίχθησαν εις το Στρατηγείον του Σώματος ο Αρχηγός του Στρατού Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ ΔΗΜ. και ο Αμερικανός ΒΑΝ ΦΛΗΤ, μετά επιτελών του όπως συσκεφθώσι μετά του Σωματάρχου επί των καταστάσεως.

Αμφότεροι οι Στρατηγοί εζήτησαν από τον Σωματάρχην όπως μη μετακινηθή η ΙΧ Μεραρχία (μείον 43 Ταξιαρχία) από Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΒΙΤΣΙ, ως είχεν αρχικώς αποφασισθή, αλλά να συγκεντρωθή εις ΗΠΕΙΡΟΝ προκειμένου να χρησιμοποιηθή εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ διά την εκκαθάρισιν ταύτης, και ίνα μη χαθή χρόνος διά της μετακινήσεώς της εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και ακολούθως εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

Ο Δ/τής του Σώματος ανέφερεν ότι εθεώρει απαραίτητον την παρουσίαν της ΙΧ Μεραρχίας εις ΒΙΤΣΙ έστω και δι' εν 20ήμερον, ίνα επωφεληθή του χρονικού τούτου διαστήματος και αντικαταστήση την XV Μεραρχίαν εκ του μετώπου ης το ηθικόν ήτο επικυνδύνως μειωμένον και είχε απόλυτον ανάγκην αναπαύσεως, συμπληρώσεως, αναδιοργωνώσεως και εκπαιδεύσεως, ίνα καταστή και πάλιν αξιόμαχος Μεραρχία. Επί πλέον η παρουσία μιας νέας Μ.Μονάδος εις το ΒΙΤΣΙ με υψηλόν ηθικόν, ως ήτο τότε η ΙΧ Μεραρχία, εθεωρείτο υπό του Σώματος Στρατού απαραίτητος προς εξύψωσιν του ηθικού και λοιπών Μονάδων, δεδομένου ότι το Σώμα Στρατού εσκόπευσε διά της Μεραρχίας ταύτης και των Μοιρών Καταδρομών να πραγματοποιήση τοπικάς επιθετικάς επιχειρήσεις διά της επιτυχούς εκβάσεως των οποίων θα εξύψωνε το ηθικόν των Μονάδων ΒΙΤΣΙ.

Οι Αρχηγοί του Στρατού και Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ επέμενον όπως μη πραγματοποιηθή η μετακίνησις της ΙΧ Μεραρχίας, η δε προτεινόμενη υπό του Σώματος αντικατάστασις της XV Μεραρχίας, ην και αυτοί εθεωρούν εντελώς απαραίτητον, πραγματοποιηθή διά της Ι Μεραρχίας εναλλασσομένων των Μεραρχιών τούτων εις τους τομείς των, δεδομένου ότι ο Τομεύς της Ι Μεραρχίας εθεωρείτο ήσυχος ως μη έχων σοβαρόν εχθρόν.

Ο Αντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ συσκευθείς και μετά των επιτελών του (Επιτελάρχου και Δ/τού Γραφείου Επιχειρήσεων) επέμεινε όπως πραγματοποιηθή η μετακίνησις της ΙΧ Μεραρχίας, διότι επίστευε ότι δεν ήτο δυνατή η αξιοποίησις της XV Μεραρχίας εις την περιοχήν του τομέως της 1ης τοιαύτης δεδομένου ότι ο Τομεύς ούτος δεν είχε μεν σοβαρόν εναντίον του εχθρόν, ήτο όμως από απόψεως εδαφικών και καιρικών συνθηκών κατά πολύ δυσμενέστερος του τομέως ΒΙΤΣΙ. Πράγματι, τα απόκρυμνα, άγονα και άνευ συγκοινωνιών (ΨΩΡΙΑΚΑ - ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΙ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ-ΑΡΕΝΑΙ) και εν μέσω χειμώνι και υπό αντίσκηνα δεν ήτο δυνατόν να θεωρηθούν ως χώροι αναπαύσεως, εκπαιδεύσεως και αξιοποιήσεως της XV Μεραρχίας ήτις εις τον χώρον τούτον θα εταλειπωρείτο περισσότερον. Έπρεπε οπωσδήποτε η Μεραρχία αύτη έστω και δι' εν 20 ήμερον να σταθμεύση εκ κατοικημένους τόπους και πλέον ήρεμους περιοχάς (ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ-ΒΟΖΑΤΣΙΚΟΝ-ΝΕΑΠΟΛΙΣ-ΚΟΖΑΝΗ-ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ κ.λ.) ίνα πράγματι ανακουφισθή και συνέλθη εκ των ταλαιπωριών.

Ο Διοικητής του Σώματος εθεώρει το ζήτημα τόσον ζωτικόν ώστε ανέφερε εις τους δύο Στρατηγούς ότι δεν ανελάμβανε την ευθύνην της αποκαταστάσεως των πραγμάτων εις ΒΙΤΣΙ άνευ της προϋποθέσεως ταύτης.

Κατόπιν της τοιαύτης επιμονής του Δ/τού του Σώματος οι Αρχηγού του Στρατού και Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ ενέκριναν την μετακίνησιν της ΙΧ Μεραρχίας ήτις και ήρχισεν πραγματοποιουμένη.

Αι μετέπειτα εξελίξεις απέδειξαν πλήρως την ορθότητα των απόψεων του Σώματος Στρατού.

(δ) Επιχειρήσεις

-Επί του μετώπου ΒΙΤΣΙ δραστηριότης περιπόλω και ενεδρών εκατέρωθεν

-Δ.Ε.Δ.Μ. Τας πρώτας μεταμεσονυκτίους ώρας δύναμις 100 περίπου συμμοριτών επετέθη κατά τμήματος Χωρ/κής δυνάμεως 18 ανδρών εις χωρίον ΑΝΑΡΡΑΧΗ 8 χιλ. Δυτικώς ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ.

Το γεγονός ανεφέρθη περί την 0030 ώραν εις το Σωμα Στρατού υπό του Δ/τού της Δ.Ε.Δ.Μ. Ταξιάρχου ΜΠΟΜΠΟΡΙΔΗ.

Ερωτηθείς ούτος τηλεφωνικώς τι μέτρα πρόκειται να λάβη απήντησε ότι λόγω της νυκτός και ελλείψεως δυνάμεων δεν επρόκειτο να λάβη ουδέν μέτρον. Τούτο εσήμαινε ότι κυκλωμένοι Χωρ/κες είχον διαγραφή. Εν τούτοις διέθετε υπό τας διαταγάς του εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ λόχον τυφεκιοφόρων και ουλαμόν τεθωρακισμένων, εις δε την ΚΟΖΑΝΗΝ το 593 Τάγμα (μείον λόχου).

-Παρά τας αντιρρήσεις του Δ/τού της Δ.Ε.Δ.Μ. φοβούμενου να αφίση άνευ δυνάμεων τας πόλεις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ και ΚΟΖΑΝΗΝ ένθα και το Στρατηγείον του Σώματος, διετάχθη ούτος όπως κινήση αμέσως εις ενίσχυσιν των κινδυνευόντων Χωρ/κων του Λόχου ΠΤΟΕΜΑΪΔΟΣ και εν συνεχεία τον Δ/τήν του 593 Τάγματος Ταγ/χην ΛΥΡΑΝ μετά διλοχίας ίνα προσβάλη τους επιτιθέμενους κατά ΑΝΑΡΑΧΗΣ συμμορίτας.

-Τα τμήματα πράγματι εκινήθησαν κατά την διάρκειαν της νυκτός συνέτριψαν τους συμμορίτας προξενήσαντα εις τούτους σοβαράς απωλείας και διέσωσαν το πολιορκούμενον τμήμα της Χωρ/κής από βεβαίαν σφαγήν.

-Το ανωτέρω επεισόδιον περιγράφεται εν τοιαύτη λεπτομέρεια ίνα καταδειχθή η νοοτροπία ενίων ηγητόρων εις την νέαν ζώνην ευθύνης του Σ. Στρατού.

-Διά της τοιαύτης σθεναρής στάσεως το Σώμα Στρατού επεδίωξε και την μεταβολήν της μέχρι τότε νοοτροπίας των ηγητόρων (διαταγμοί διά την κίνησιν τμημάτων κατά την νύκτα) αλλά και τυν ανύψωσιν του ηθικού των τμημάτων, τα οποία ήρχισαν ν' αποκτούν την επιβαλλομένην αυτοποεποίθησιν.

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-Προς τας VIII και ΙΧ Μεραρχίας όπως επισπευσθή η αντικατάστασις της ΙΧ Μεραρχίας και η κατά Τάγματα διαδοχική κίνησίς της προς περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

-Προς Ι Μεραρχίαν όπως μεταφέρη τον Σταθμόν Διοικήσεώς της από ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ δεδομένου ότι ο Υποστράτηγος ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Θ. Διοικητής της Μεραρχίας ανελάμβανε επί πλέον και την διοίκησιν της Δ.Ε.Δ.Μ. και Δ.Ε.Θ.

-Προς VIII Μεραρχίαν όπως προβή εις ταχείαν εκκαθάρισιν της περιοχής ΣΟΥΛΙΟΥ από εκεί υπολείμματα συμμοριτών.

-Προς Ταξίαρχον ΔΡΙΒΑΝ ΧΑΡ. Επιτελάρχην τέως Β΄Σ.Στρατού όπως μετακινηθή μετά του Επιτελείου του εις ΛΑΡΙΣΑΝ προς ανασυγκρότησιν.

-Ο μέχρι τότε Δ/τής του Β΄Σ.Στρατού Αντιστράτηγος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ παραδώσας την Διοίκησιν του Τομέως ΒΙΤΣΙ ανεχώρησε δι' ΑΘΗΝΑΣ.

6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός ιδία εις υψηλάς περιοχάς ΒΙΤΣΙ

(β) Τακτικόν Στρατηγείον Σώματος ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ
Κύριον " " ΚΟΖΑΝΗ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως
-ΧV Μεραρχία: Τακτικόν Στρατηγείον από ΑΠΟΣΚΕΠΟΝ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ
-ΙΧ Μεραρχία
41 Ταξιαρχία ήχθη περιοχήν ΓΡΕΒΕΝΑ - ΚΙΒΩΤΟΝ-ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ - ΤΣΟΤΥΛΙ.

(δ) Επιχειρήσεις: Ουδέν το άξιον λόγου

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

-Προς VIII και ΙΧ Μεραρχίας, ίνα Δ/σις ΙΧ Μεραρχίας και 42 Ταξιαρχία αυτής αντικαθιστάμενοι υπό τμημάτων VIII, συγκεντρωθώσι ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ, διά περαιτέρω εκείθεν κίνησιν προς ΒΙΤΣΙ.

(στ) Ο Δ/τής του Σώματος επεσκέφθη Μονάδας της Χ Μεραρχίας και ωμίλησε εις τους άνδρας.

7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Σ.Δ. Σώματος αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως
XV Μεραρχία
571 Τάγμα από περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εις ΚΟΖΑΝΗΝ δι' ανάπαυσιν-ανασυγκρότησιν
IX Μεραρχία
526 Τάγμα (42 Ταξ.) συνεκεντρώθη περιοχήν ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ
I Μεραρχία
593 Τάγμα εκινήθη από περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ προς ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ προς αντικατάστασιν 528 Τάγματος (IX Μεραρχίας)

(δ) Επιχειρήσεις

-Περιοχή ΒΙΤΣΙ: Δραστηριότης περιπόλων και ενεδρών εκατέρωθεν.

-Περιοχή ΗΠΕΙΡΟΥ: Επιτυχείς εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ.

-Περιοχή ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ: Επιτυχείς εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις περιοχήν ΟΛΥΜΠΟΥ.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί:
-Προς Ι Μεραρχίαν ίνα αναλάβη υπό διοίκησιν της 596 Τάγμα της Περιοχήν ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ καθώς και την ευθύνην της περιοχής μεταξύ ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ-ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

(στ) Διάφορα
-Επικειμένης της χρησιμοποιήσεως δι' επιθετικάς επιχειρήσεις των Α΄ και Β΄ Μοιρών Καταδρομών, ο Δ/τής του Σώματος επεθεώρησε ταύτας και ωμίλησε εις τους άνδρας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.
-Εν αναμονή αφίξεως τμημάτων IX Μεραρχίας εμελετήθησαν από του Σώματος Στρατού επιθετικαί επιχειρήσεις προς κατάληψιν υψωμάτων ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Στρατηγείον Σώματος Κύριον ΚΟΖΑΝΗ
Τακτικόν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

(γ) Μεταβολαί διατάξεως:

-ι- IX Μεραρχία
524 και 525 Τάγματα 42 Ταξιαρχίας αντικαταστασθέντα συνεκεντρώθησαν περιοχήν ΚΟΝΙΤΣΗΣ.

-ιι- XV Μεραρχία

-619 Τάγμα εις περιοχήν υψ. 1861-ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ-ΒΑΡΟΣ

(δ) Επιχειρήσεις:

Τομεύς ΒΙΤΣΙ:Ουδέν το άξιον λόγου

ΗΠΕΙΡΟΣ: Συνεχίζονται υπό 74 Ταξιαρχίας εκκαθαριστικαί ενέργειαι περιοχής ΣΟΥΛΙΟΥ.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ:Εξετελέσθησαν υπό 77 Ταξιαρχίας (Δ.Ε.Θ.) εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις περιοχήν ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ, συλληφθέντων 6 συμμοριτών.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί:

-Προς VIII Μεραρχίαν, ίνα αντικαταστήση 43 Ταξιαρχίαν (ΙΧ Μερ.) υπό 74 τοιαύτης εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ 43 Ταξιαρχία συγκεντρωθή περιοχήν ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ ΑΡΤΗΣ προκειμένου μεταφερθή βραδύτερον ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

-Προς ΙΙ Μεραρχίαν ίνα λάβη σοβαρά μέτρα ασφαλείας διά το αεροδρόμιον ΦΛΩΡΙΝΗΣ, καθ' όσον τούτο εναρκοθετείτο υπό των συμμοριτών.

(στ) Ο Δ/τής Σ. Στρατού επεθεώρησε τμήματα Ι Μεραρχίας περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ-ΑΜΜΟΥΔΑΣ

9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Βροχερός και λίαν ψυχρός εις τα ορεινά.

(β) Στρατηγείον Σώματος αμετάβλητον

(γ) Μεταβολαί διατάξεως:

(δ) Υποβληθείσαι αναφοραί

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Αριθμ.Α.Π.3/813/9..ΙΙ.1951

Σ Η Μ Α

Υμέτερον προφορικόν στοπ. Πρώτον στοπ. Ανάγκη άμεσος αποστολής των Αξ/κών προς συμπλήρωσιν Μονάδων ως καθορίσθη στοπ. Δεύτερον στοπ. 571 Τάγμα μετεσταύθμευσε ΚΟΖΑΝΗΝ στοπ. 593 Τάγμα ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ-ΕΠΤΑΧΩΡΙ στοπ.100 αυτοκίνητα μεταφέρουν αύριον εις τάγμα και Πεζικόν ΙΧ Μεραρχίας στοπ. Μέχρι 13 υπόλοιπον 42 Ταξιαρχίας και Στρατηγείον ΙΧης ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ στοπ. 41 Ταξ/χία μέχρι 14ης Ν/βρίου ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ στοπ. 43 Ταξιαρχία από 15 Ν/βρίου αρχίζει συγκεντρουμένη ΠΡΕΒΕΖΑΝ στοπ. Πρώτον Τάγμα έτοιμον προς επιβίβασιν από 16 Ν/βρίου στοπ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

(ε) Επιχειρήσεις

Τομεύς ΒΙΤΣΙ: Ζωηρά παρενόχλησις υπό εχθρικού πυρ/κού επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ διά 147 βλημάτων πυρ/κού.

-Ομοίως εχθρικόν πυρ/κόν έβαλε κατά Δυτικής παρυφής πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ

-Λοιπούς τομείς ουδέν άξιον λόγου.

(στ) Ο Δ/τής του Σώματος επεσκέφθη τμήματα XV Μεραρχίας περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΥ.

10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης και λίαν ψυχρός

(β) Σ.Δ. Στρατού αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως:

-Στρατηγείον 42 Ταξιαρχίας συν 525 Τάγμα αφίχθησαν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ

-524 και 526 (42 Ταξιαρχίας) περιοχήν ΕΠΤΑΧΩΡΙ.

-Λόχος 518 Τάγματος (33 Ταξιαρχίας) εν κινήσει από ΒΕΥΗΣ προς Γ΄Σ.Στρατού εις ου την διάθεσιν τίθεσαι.

(δ) Επιχειρήσεις:

Τομεύς ΒΙΤΣΙ:
Εχθρός εξεδήλωσε σοβαράν επιθετικήν νυκτερινήν δράσιν εις τομείς Χ Μεραρχίας (ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ) και ΙΙ Μεραρχίας (περιοχήν ΑΛΩΝΑ και ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ).

Τομεύς ΗΠΕΙΡΟΥ:
Συνεχίζεται δίωξις συμμοριτών περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ.

Λοιπούς ΤΟΜΕΙΣ:
Δυτικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΗΠΕΙΡΟΥ μικροσυμπλοκαί και εκκαθαριστικαί ενέργειαι.

11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης-ψυχρός

(β) ΣΣ Σωμ. Στρατού: αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως
-ι- ΙΧ Μεραρχία
-526 Τάγμα και Ορειβ. Πυρ/κόν Μεραρχίας από ΕΠΤΑΧΩΡΙ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ
-Στρατηγείον 42 Ταξιαρχίας και 525 Τάγμα από ΕΠΤΑΧΩΡΙ εις ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ.
-Τ.Σ. Μεραρχίας και 524 Τάγμα από ΚΟΝΙΤΣΑ εις ΕΠΤΑΧΩΡΙ.
-528 Τάγμα από ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ εις ΤΣΟΤΥΛΙ.

(δ) Επιχειρήσεις

Τομεύς ΒΙΤΣΙ

-ι- Την 0015 ώραν κατόπιν σφοδρού βομβαρδιστικού Πυρ/κού και Όλμων ισχυρά δύναμις συμμοριτών (περίπου Ταξιαρχία) επετέθη κατά υψώματος ΜΠΙΚΟΒΙΚ αμέσως βορείως ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, όπερ κατείχετο υπό του 571 Τάγματος (μείον Λόχος) XV Μεραρχίας. Κατόπιν συντόνου αλλά σφοδρού αγώνος ημέτεροι συνεπτύχθησαν εις ύψωμα ΚΑΖΑΝΙ (αμέσως ΜΠΙΚΟΒΙΚ).

-Ταυτοχρόνως οι συμμορίται εξεδήλωσαν ισχυράς επιθέσεις κατά εκατέρωθεν ΜΠΙΚΟΒΙΚ υψωμάτων, ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ και υψ. 1341 (Ν.474511) εις α ημύνοντο Λόχος 571 Τάγματος υψ. 1341, και Λόχος 591 Τάγματος εις ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ.

Αμφότεροι οι Λόχοι επέκρουσαν τας εχθρικάς επιθέσεις με σοβαράς διά τον εχθρόν απωλείας.

-Το σώμα Στρατού λαβόν αμέσως γνώσιν της καταστάσεως, διέταξεν:

-Την XV Μεραρχίαν όπως συγκροτήση τα συμπτυσσόμενα τμήματα της επί ανωνύμου αμέσως νοτίως ΜΠΙΚΟΒΙΚ και προπαρασκευάση αντεπίθεσιν άμα τη έω προς ανακατάληψιν ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Εις την διαθεσίν της η 35 Ταξιαρχία (μείον Τάγμα) Χ Μεραρχίας, ήτις διετάχθη να κινηθή αμέσως προς ΚΑΖΑΝΙ.

Την Χ Μεραρχίαν όπως κινήση αμέσως την εφεδρικήν της 35 Ταξιαρχίαν εκ των περιοχών ΜΑΝΙΑΚΙ-ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ προς ΚΑΖΑΝΙ, ίνα τεθή εις την διάθεσιν XV Μεραρχίας διά την αντεπίθεσιν κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Η εν λόγω Ταξιαρχία (Διοικητής Ταξίαρχος ΒΟΥΡΓΟΥΡΑΚΗΣ Γ.) κινηθείσα πράγματι ταχύτατα ευρέθη τας πρωϊνάς ώρας εις ΚΑΖΑΝΙ.

-Ολόκληρον το Πυρ/κον του Σωμ. Στρατού περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ όπως σφυροκοπήση σφοδρώς τον επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρόν προς παρεμπόδισιν κινήσεώς του προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και προπαρασκευάση την υποστήριξιν της αντεπιθέσεως άμα τη έω.

-Η XV Μεραρχία διετάχθη επίσης όπως κατά την εκδηλωθησωμένην την πρωϊαν αντεπίθεσιν υπό της 35 Ταξιαρχίας, συμμετάσχη, τιθεμένη μάλιστα επί κεφαλής, και του απωλέσαντος το ΜΠΙΚΟΒΙΚ 571 Τάγματος (XV Μερ.)

-Εκδηλωθείσης την 0700 ώραν της ημετέρας αντεπιθέσεως τα τμήματα ήχθησαν μέχρι τριγωνομετρικού ΜΠΙΚΟΒΙΚ πλην δεν κατώρθωσαν να ολοκληρώσουν τούτο, των συμμοριτών διαθεσάντων εν τω μεταξύ και ετέραν Ταξιαρχίαν.

Ο αγών συνεχίσθη σκληρός καθ' όλην την ημέραν με εναλασσομένας φάσεις, πλην όμως οι συμμορίται διετήρησαν το ΜΠΙΚΟΒΙΚ υποστάντες όμως σοβαρωτάτην φθοράν, ιδία εκ των πυρών του ημετέρου Πυρ/κού όπερ συγκεντρωτικώς έδρα κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Τα υψώματα 1341 και (ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ) διετηρήθησαν υπό των ημετέρων παρά σφοδράς επιθέσεις των συμμοριτών.

-ιι- Το ΣΣ από της αναλήψεως του τομέως ΒΙΤΣΙ είχε προπαρασκευάσι, εν συνεννοήσει με Δ/τήν Καταδρομών Αν/χην ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΝ ΚΥΡ., σειράν επιθετικών ενεργειών, προς τον σκοπόν όπως διά των επιτυχιών τούτων, αφ' ενός μεν αποσπάση από τον εχθρόν την πρωτοβουλίαν, αφ' ετέρου δε αναπτερώση το ηθικόν των ημετέρων τμημάτων.

Ως πρώτοι στόχοι διά τους καταδρομείς είχον καθορισθή, κατόπιν αναγνωρίσεων, τα υψώματα ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ευρισκόμενα ανατολικώς του υψώματος ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

-Μετά την κατάληψιν υπό των συμμοριτών του ΜΠΙΚΟΒΙΚ διατάχθη ο Δ/τής Καταδρομών όπως πραγματοποιήση τας εν λόγω επιχειρήσεις ως κάτωθι:

Κατάληψις ΚΑΜΙΝΟ νύκτα 11 προς 12.

" ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ νύκτα 12 προς 13

Σκοπός: Ο αντιπερισπασμός του ενεργούντος κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρού και αφ' ετέρου, εν περιπτώσει επιμονής του επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ, πλευρική ενέργεια διά ΜΑΝΙΤΟΡΕΣ-υψ.1341-ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

-Ανω επιχειρήσεις προπαρασκευάσθησαν υπό των καταδρομών πλήρως και εξετελέσθησαν με πλήρη επιτυχίαν.

(ε) Ληφθήσαι διαταγαί και υποβληθείσαι αναφοραί.

"Από: ΓΕΣ/Α1
Προς: Α΄ΣΣ/Α1
Αριθμ.230123/4009/11.11.1948
Ώρα 1930

Σ Η Μ Α

Ανακατάληψις ΜΠΙΚΟΒΙΚ επιβάλλεται πάση θυσία στοπ. Μετά ταύτην ισχυρά καταδίωξις δέον επακολουθήση διά διαθεσίμων δυνάμεων αίτινες από τούδε δέον να είναι έτοιμοι στοπ. Προσπάθεια συμμοριτών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ δέον καταλήξει εις καταστροφήν των στοπ. Να χρησιμοποιηθώσι εν ανάγκη Μ.Θ.Κ. στοπ.

ΓΙΑΤΖΗΣ
Αρχηγός Στρατού"

Το σώμα Στρατού είχε ήδη διατάξει άμεσον αντεπίθεσιν και ανέφερε ως κάτωθι εις το ΓΕΣ:

"Από: Α΄ΣΣ/Α1
Προς: ΓΕΣ/Α1
Αθιθ.ΙΙ/408/11.11.1948
Ώρα 1945

Διέταξα ΜΠΙΚΟΒΙΚ ανακαταληφθή εντός της ημέρας υπό τμημάτων XV Μεραρχίας, άτινα είχον απωλέσει τούτο και ανεκατελήφθη 1830 ώραν μετά αγώνα 6 ωρων στοπ. Πρώτα Τμήματα ΙΧ Μεραρχίας αφίχθησαν ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ στοπ.

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

-Μετά αναφερθείσαν κατάληψιν εχθρικαί ισχυραί αντεπιθέσεις απώθησαν ημετέρους από τριγωνομτρικόν ΜΠΙΚΟΒΙΚ, οίτινες όμως διετήρησαν ανώνυμον 50 μέτρα Νοτίως Τριγωνομετρικού, συνεχιζομένου του αγώνος εκ του συστάδην.

12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Ψυχρός άνευ βροχών

(β) Σ.Δ Σώματος Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως

Χ Μεραρχία
-35 Ταξιαρχία με 561 και 562 Τάγματα ΜΠΙΚΟΒΙΚ-ΚΑΖΑΝΙ εις διάθεσιν XV Μεραρχίας.
-Μοίρα 102 Συντ/τος Πεδινού Πυρ/κού εις διάθεσιν XV Μεραρχίας.

XV Μεραρχία
-572 Τάγμα αμέσως νοτίως ΜΠΙΚΟΒΙΚ με λόχον υψ. 1341
-575 Τάγμα (μείον Λοχος) ΚΑΖΑΝΙ (Νοτίως ΜΠΙΚΟΒΙΚ)

(δ) Επιχειρήσεις:

ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ

-ι- Εσυνεχίσθη καθ' όλην την ημέραν υπό τμημάτων XV Μεραρχίας και 35 Ταξιαρχίας προσπάθεια ανακαταλήψεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ με εναλλασσομένας φάσεις, του υψώματος παραμείναντος τελικώς εις χείρας των συμμοριτών.

Διά την επιχείρησιν ταύτην οι συμμορίται διέθεσαν δύο Ταξ/χίας, πληνη αι απώλειαί των είναι σημαντικαί. Ιδιαιτέρως εκ του όγκου των πυρών πυρ/κού ον διέθεσε το Σ. Στρατού. Η αεροπορία υπεστήριξε δραστηρίως τμήματα διά 24 εξόδων ΣΠΙΤ, 6 ΧΑΡΒΑΤ, και 2 ΝΤΑΚΟΤΑ.

-ιι- Α΄ Μοίρα καταδρομών κατά την διάρκειαν της νυκτός εξετέλεσε την προπαρασκευασθείσαν επίθεσιν κατά ΚΑΜΙΝΟ, ποπερ κατέλαβε την 0510 ώραν επιτευχθέντος πλήρως του αιφνιδιασμού. Την 0600 ώραν οι συμμορίται εξαπέλυσαν λυσσώδεις αντεπιθέσεις με ισχυράν υποστήρηξιν πυρ/κού και όλμων, απάσας αποκρουσθείσας με σοβαράς απωλείας. Ημέτεραι απώλειαι σημαντικαί ιδία μετά την κατάληψιν του υψώματος εκ των πυρών εχθρικών πυρ/λων και όλμων.

Συμμορίται αιφνιδιασθέντες πλήρως εγκατέλειψαν όπαν το υλικόν θέσεως και μέγα μέρος του οπλισμού και πυρ/κών των.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ
Τμήματα ΙΧ Μεραρχίας σταθμεύοντα περιοχήν ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ ΦΛΙΑΜΑΣ προσεβλήθησαν την 0230 ώραν υπό ισχυράς εχθρικής δυνάμεως. Την 0439 ώραν επίθεσις απεκρούσθη των συμμοριτών συμπτηχθέντων προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

(ε) Διοικητής Σ. Στρατού επεσκέφθη εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ Δ/τάς XV Μερ/χίας και Δυνάμεων Καταδρομών.

(στ) Διαταγαί αναφοραί

Εις απάντησιν Γ΄ Σώματος Στρατού αιτούντος την διάθεσιν της 33 Ταξιαρχίας του εδρευούσης περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ, εγνώσθη ότι αποσταλήσεται αυτη ευθύς ως εκκαθαρισθή η κατάστασις εις ΒΙΤΣΙ.

13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Ψυχρός

(β) Σ.Δ Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως

-ι- Δυνάμεις καταδρομών
Α΄ ΜΟΚ ΚΑΜΙΝΟ
Β΄ ΜΟΚ ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ

-ιι- ΙΧ Μεραρχία
525 Τάγμα 42 Ταξ/χίας από ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

(δ) Επιχειρήσεις:

ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ

-ι- Εσυνεχίσθη σκληρός αγών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς ανακατάληψιν τούτου. Παρά καταβληθείσας προσπαθείας, συμ/ται διαρκώς ενισχυόμενοι διετήρησαν τελικώς τούτο, των ημετέρων ευρισκομένων εις απόστασιν 50 μέτρων από της κορυφής.

-Απώλειαι εκατέρωθεν σημαντικαί.

Η ημετέρα αεροπορία υπεστήριξε δραστηρίως διεξαγόμενον αγώνα διά 28 εξόδων και 6 ΧΑΡΒΑΤ.

-Ομοίως φίλιον Πυρ/κόν έδρασε λίαν επιτυχώς.

-ιι- Καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός ο εχθρός εξαπέλυσε σφοδράς αντεπιθέσεις κατά υψώματος ΚΑΜΙΝΟ, απάσας αποκρουσθείσας υπό των ηρωϊκών ΛΟΚ.

Λόγω σοβαρών απωλειών ιδία εκ πυρ/κού και όλμων κατεχούσης το ύψωμα Α΄ Μοίρας Καταδρομών, η Β΄ Μοίρα Καταδρομών ανέστειλε την προπαρασκευασθείσαν κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ επίθεσιν και ενίσχυσε την δεινώς δοκιμαζομένην Α΄ Μοίραν

Αποκρουσθείσης τελικώς της εχθρικής επιθέσεως η Β΄ ΜΟΚ εξεπέλυσε τας πρωϊνάς ώρας επίθεσιν κατά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ τη υποστηρίξει του Πυρ/κού και κατέλαβε τούτο την 0730 ώραν. Εξαπολυθείσαι εχθρικαί αντεπιθέσεις απεκρούσθησαν με σοβαράς απωλείας και το ύψωμα παρέμεινε οριστικώς εις χείρας των ημετέρων -Απώλειαι Καταδρομών κατά τας μάχας ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ:

	Νεκροί	Τραυματίαι
Αξ/κοί	2	5
Οπλίται	16	71
Σύνολον	18	76

Συμ/τών	Νεκροί	Συλληφθέντες
	72	21

Λάφυρα	Ασύρματοι I9	1
	Βαρείς Όλμοι	3
	Πολ/λα	12
	Τυφέκια	42
	Αφθονα πυρ/κά, τηλέφωνα κ.τ.λ. υλικά	

-ιιι- Λοιπάς περιοχάς ΒΙΤΣΙ και εις τους Τομείς ΙΙ και Χ Μερ/χιών επιθετικαί παραπλανητικαί ενέργειαι των ημετέρων προς απασχόλησιν και συγκράτησιν του εχθρού.

-ιν- Δυτική Μακεδονία

Ισχυρά δύναμις συμ/τών προσέβαλε κατά την διάρκειαν της νυκτός 12 προς 13 την φρουράν και την πόλιν ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.

Συμ/ται κατώρθωσαν εισδύσουν εις την πόλιν προβάντες εις λεηλασίας και βίαιαν στρατολογίαν. Κινηθείσαι αμέσως ενισχύσεις τμημάτων 41 Ταξ/χίας κατεδίωξαν τους συμ/τας και ανεκατέλαβον τας πρωϊνάς ώρας την Πόλιν.

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-Προς VIII Μερ/χίαν όπως προβή εις εκτέλεσιν εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εις την περιοχήν ΑΝΩ ΑΧΕΛΩΟΥ-ΔΟΚΙΜΙ και συντριβήν των εκεί δρωσών συμμοριτών, ίνα απαλλάξη ούτω εκ των προσβολών την οδόν ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ-ΚΑΛΜΠΑΚΑΣ.

-Προς Δ.Ε.Θ. όπως διά τμημάτων 77 Ταξ/χίας εξασφαλίση την κίνησιν των φαλάγγων ΙΧ Μερ/χίας επί της οδού ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ-ΤΣΟΤΥΛΙ, εν συνδυασμώ με 528 Τάγμα ΙΧ Μερ/χίας όπερ έχει την αυτήν αποστολήν.

(στ) Ο Δ/τήν του Σ. Στρατού επεσκέφθη εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ αφιχθέντα τμήματα ΙΧ Μερ/χίας.

14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Αίθριος αλλά ψυχρός

(β) Σ.Δ Σώματος: Κύριον Στρατηγείον ΚΟΖΑΝΗΝ
Τακτικόν Στρατηγείον ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως
Τ.Σ 42 Ταξ/χίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ
Τ.Σ. 41 Ταξ/χίας και 522 Τάγμα ΚΑΣΤΟΡΙΑ
-Υπόλοιπα Τμήματα ΙΧ Μερ/χίας συνεχίζουν επειγόντως κίνησιν προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

(δ) Επιχειρήσεις:

-ι- Τομεύς ΒΙΤΣΙ

-Μετά κατάληψιν ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ το Σώμα Στρατού ίνα ενισχύση τα κατά μέτωπον επιτιθέμενα κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ τμήματα της XV Μερ/χίας, διέταξε την Διοίκησιν Καταδρομών όπως κατά την διάρκειαν της νυκτός κίνηση την Α΄ ΜΟΚ από ΚΑΜΙΝΟ διά ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ προς ύψωμα 1941 και εκείθεν επιτεθή άμα τη έω κατά του πλευρού και των νώτων του κατέχοντος το ΜΠΙΚΟΒΙΚ εχθρού.

-Ταυτοχρόνως διέταξε την XV Μερ/χίαν όπως την αυτήν ώραν επιτεθή κατά μέτωπον διά δύο τουλάχιστον Ταγ/των προς κατάληψιν οπωσδήποτε ΜΠΙΚΟΒΙΚ και δίωξιν του εχθρού προς ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.

-Την επίθεσιν θα υποστηρίξη το σύνολον του Πυρ/κού του Σώματος και η Αεροπορία.

-Η 42 Ταξ/χία (ΙΧ Μεραρχίας διετάχθη όπως αντικαταστήση την Β΄ ΜΟΚ εκ των υψωμάτων ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

-Άμα τη έω μετά ισχυράν προπαρασκευήν διά του συνόλου του πυρ/κού του Σώματος τα τμήματα XV Μερ/χίας κατά μέτωπον και η Α΄ ΜΟΚ κατά πλευρόν επετέθησαν κατά ΜΠΙΚΟΒΙΚ και μετά σκληρόν αγώναν κατέλαβον τούτο την 0715 ώραν, του εχθρού συμπτηχθέντος προς κοιλάδα ΧΑΛΑΡΑ. Μέχρι 1045 ώρας εκτοπισθέντος του εχθρού και εκ του ανωνύμου Β.Δ. ΜΠΙΚΟΒΙΚ, κατελήφθη ολόκληρος τοποθεσία ΜΠΙΚΟΒΙΚ των ημετέρων τμημάτων συνεχισάντων καταδίωξιν και καταλαβόντων αυχένα ΠΡΕΣΕΚΑΣ και ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.

-ιι- Μετά την ολοκλήρωσιν του ΜΠΙΚΟΒΙΚ και εν συνδυασμώ με τας επιτυχείς επιχειρήσεις του Σώματος προς ΚΑΜΙΝΟ και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και την άφιξιν των Μονάδων της ΙΧ Μερ/χίας, διά τη διάθεσιν της οποίας στο οποίον επέμεινε το Σώμα Στρατού, η μέχρι τότες επικίνδυνος εις ΒΙΤΣΙ κατάστασις μετεβλήθη ριζικώς υπέρ των ημετέρων διότι:

-Ολόκληρος η κορυφογραμμή ΜΠΙΚΟΒΙΚ -υψ.1341- αυχήν ΠΡΕΣΕΚΑΣ-ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ-ΚΑΜΙΝΟ-ύψωμα ΒΙΤΣΙ (υψ. 2128) ευθυγραμμίσθη και απετέλεσε ισχυρόν Προπύργιον της ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, του εχθρού αναγκασθέντος να συπτυχθή Βορείως της κοιλάδος ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ-ΧΑΛΑΡΑ.

-Η παρατήρησις του εχθρού προς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ και αι βολαί του Πυρ/κού του επί της Πόλεως, αι οποίαι είχον καταστή ο εφιάλτης των κατοίκων απεκλείσθησαν.

-Η προσπάθεια των συμ/τών όπως διατηρήσουν το ΜΠΙΚΟΒΙΚ αλλά και η επίμονος και διαρκής απόφασις του Σώματος να το ανακαταλάβη οπωσδήποτε, εστοίχησαν εις τους συμ/τας την συντριβήν δύο εκ των καλλιτέρων των Ταξ/ρχιών.

Αι ανωτέρω επιτυχίαι του Σώματος, η άφιξις των Μονάδων της ΙΧ Μεραρχίας και προ παντός η μετάδοσις της πίστεως επί την νίκην και η καλλιέργεια του επιθετικού πνεύματος και της αυτοπεποιθήσεως εις τας μέχρι τότε ακινητούσας Μονάδας εξύψωσαν το ηθικόν των και κατέστησαν ταύτας αξιομάχους. Ούτω εξεπλήρώθη η κυριωτέρα αποστολή "ΕΞΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑΣ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΣ" ήτις εδόθη από τον Αρχηγόν του Στρατού διά της Α.Π.4009/229252/27.10.1948 Δ/γής προς το Α΄Σ.Στρατού.

-ιιι- Ο Διοικητής του Σώματος υπέβαλεν προς τον Διοικητήν του Στρατού την κάτωθι τηλεγραφικήν αναφοράν:

"ΑΠΟ: Δ/τήν Α΄Σ.Στρατού
ΠΡΟΣ: Δ/γήν Στρατού

Σ Η Μ Α

Αριθ. Π. ΙΙ/24/142145 ΚΟΙΝΟΝ

Ειδικόν Δελτίον Σ.Κ. 14.11.1948

4ήμερος σκληρός αγών επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς κατάληψιν οποίου συμ/ται έρριξαν διαδοχικώς δύο Ταξ/χίας, μετά εναλλαγάς κυριότητος, ολοκληρώθη σήμερον υπό Τμημάτων ΛΟΚ, 35 Ταξ/χίας και XV Μερ/χίας και κρατείται σταθερώς ΣΤΟΠ.

Συμ/ται υπέστησαν σοβαρωτάτας απωλείας ΣΤΟΠ. 40 Νεκροί ευρέθησαν μόνον από ΛΟΚ επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ και 35 απί ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ΣΤΟΠ. Όλμοι-πολυβόλα-οπλ/λα και λοιπός οπλισμός σημαντικάς ποσότητας ΣΤΟΠ. Λεπτομέρειαι απωλειών και λαφύρων δεν ανεφέρθησαν εισέτι ΣΤΟΠ. Νίκη ΜΠΙΚΟΒΙΚ, κατάληψις ΚΑΜΙΝΟ-ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ-ΠΡΑΣΕΚΑ, προώθησις αναγνωρίσεως ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΩΝ και ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ, σοβαραί απώλειαι συμ/τών κατά ταύτας και συμμετοχή ΙΙ και XV Μερ/χιών επιθετικήν ενέργειαν μετέβαλον γνωστήν κατάστασιν, ώστε εξεπληρώθη ήδη η πρώτη εντολή υμών ΣΤΟΠ. ηθικόν απασών Μονάδων Β΄ΣΣ αναπτερωμένον.

ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

-ιν- Απώλειαι από 11-15 Ν/βρίου

Ημετέρων

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξ/κοί	5	11		16
Οπλίται	32	162	28	222
Σύνολον	37	173	28	238

Συμμοριτών

Νεκροί	Συλληφθέντες	Σύνολον
173	21	194

-Τραυματίαι μη εξακριβωθέντες. Πάντως πληροφορίαι φέρουν σοβαρώτατον αριθμόν.

Λάφυρα εις οπλισμόν, πυρ/κά, ασυρμάτους και παντοίον άλλον υλικόν ανεβρέθησαν εις μεγάλας ποσότητας. Ανευρέθησαν επίσης άπαντα τα εγκατελειφθέντα υλικά επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ του συμπτυχθέντος 571 Τάγματος.

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-Προς XV Μεραρχία όπως προβή εις ταμείον και ισχυράν οργάνωσιν θέσεων επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ και όπως αντικαταστήση την Α΄ ΜΟΚ επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

-Προς 42 Ταξ/χίαν (ΙΧ Μερχίας), όπως προβή εις την αντικατάστασιν εντός της νυκτός Β΄ Μοίρας καταδρομών, εις ΚΑΜΙΝΟ-ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και οργανώση ισχυρώς τα υψώματα ταύτα.

-Προς XV Μερ/χίαν και Δυνάμεις Καταδρομών συγχαρητήρια επί καταλήψει ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρόν

(β) Σ.Δ. Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

ΙΧ Μερ/χία
Τ. Στρατηγείον Μερ/χίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ
-Τ.Σ.42 Ταξ/χίας συν 562 Τ.ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ
525 Τάγμα ΚΑΜΙΝΟ-ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ
524 Τάγμα ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ
-Τ.Σ. 41 Ταξ/χίας συν 522 Τάγμα ΚΑΖΑΝΙ
523 Τάγμα ΚΑΣΤΟΡΙΑ-528 Τάγμα ΤΣΟΤΥΛΙ
-43 Ταξ/χία με 527, 529 και 521 Τάγ/τα ΠΡΕΒΕΖΑ-ΑΡΤΑ

XV Μ ε ρ / χ ί α
-35 Ταξ/χία συν 561 και 562 Τάγματα ΜΠΙΚΟΒΙΚ-ΚΑΖΑΝΙ
-571 Τάγμα ΚΑΖΑΝΙ
-614 Τάγμα ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ-ΟΝΤΒΕΣΙ
-619 Τάγμα ΓΚΟΛΙΝΑ-ΠΕΡΚΟΠΑΝΑ
-573 Τάγμα ΠΡΑΣΕΚΑ
-572 Τάγμα (Ν.5249)-4852-4848

Ι Μ ε ρ / χ ί α
593 Τάγμα ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ-ΠΑΝΟΥΚΛΑ-ΤΑΛΙΑΡΟΣ
Α΄ και Β΄ Μοίραι Καταδρομών ΚΑΣΤΟΡΙΑ εφεδρεία

(δ) Επιχειρήσεις

-ι- ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ

-XV Μερ/χία
Εσυνεχίσθη δραστηρίως οργάνωσις θέσεων ΜΠΙΚΟΒΙΚ, έρευνα περιοχής ταύτης και ανεύρεσις πλείστων υλικών και προώθησις περιπόλων προς ΑΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ - ΚΡΑΝΙΩΝΑ χωρίς να συναντήσουν εχθρόν.

Χ Μερ/χία
Συμ/ται κατά διάρκειαν ωυκτός ενήργησαν επανειλημμένας επιθέσεις κατά ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ-ΠΛΑΤΥΛΑΚΟΣ-ΦΑΛΤΣΑΤΑ αποκρουσθείσας.

ΙΙ Μερ/χία
Μικροσυμπλοκαί εκατέρωθεν.

-ιι- ΤΟΜΕΥΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
Ισχυρά εχθρική δύναμις επετέθη κατά ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ, εναντίον Διλοχίας 8ου Ελαφρού Τάγματος. Συμ/ται κατώρθωσαν εισέλθουν χωρίον, πλην επίθεσις 581 Τάγματος ανέτρεψε και κατεδίωξε τούτους.

-ιιι- Περιοχή ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Εκκαθαριστικαί ενέργειαι περιοχήν ΟΛΥΜΠΟΥ και ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ.

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Η Νίκη του ΜΠΙΚΟΒΙΚ-ΚΑΜΙΝΟ-ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ και η ευθυγράμμισις του μετώπου μέχρι ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128), και αι δημιουργηθήσαι σοβαραί απώλειαι των συμ/τών επέτρεψαν εις το Σώμα Στρατού όπως πραγματοποιήση ανέτως το βασικόν του σχέδιον, τουτέστιν την αντικατάστασιν και αξιοποίησιν της XV Μερ/χίας, υπό της IX τοιαύτης.

-Δεδομένου ότι της IX Μερ/χίας η παραμονή εις ΒΙΤΣΙ θα είναι περιωρισμένη (μέχρις αρχών Δ/βρίου), διότι προβλέπεται η μεταφορά της εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, το σώμα Στρατού αποβλέπει όπως μετά την ισχυροποίησιν δι' οργανώσεις του εδάφους του τομέως ΒΙΤΣΙ, αποσύρη και την Μερ/χίαν εκ του μετώπου και διατηρήση τον Τομέα ΒΙΤΣΙ από ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ-ΜΠΙΚΟΒΙΚ-ΒΙΤΣΙ (ύψ. 2128)-ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ-ΜΠΟΥΙ-ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΑ Σύνορα διά δύο μόνων Μερ/χιών Xης από ΦΛΑΤΣΤΑ μέχρι ΒΙΤΣΙ (ναι) και II από ΓΚΑΛΑΒΑΤΑ μέχρι Συνόρων.

Ούτω θα τεθή εγκαίρως εις τη διάθεσιν του Αρχηγού Στρατού η IX Μερ/χία διά ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και διά τον Τομέα ΒΙΤΣΙ θα παραμείνη μία ολόκληρος Μερ/χία ως εφεδρεία (η XVη), ήτις εκτός της δυνατότητος επεμβάσεως υπέρ ΒΙΤΣΙ θα έχει τον χρόνον να αναπαυθή, εκπαιδευθή και αξιοποιηθή επί ένα τουλάχιστον μήνα, βραδύτερον δε θα δύνατι ν' αντικαταστήση εκ του μετώπου ΦΛΩΡΙΝΗΣ την II Μερ/χίαν, ήτις έχει μεγίστην ανάγκην αναπαύσεως και αναδιοργανώσεως.

Προς τον σκοπόν της διαδοχικής πραγματοποιήσεως του άνω βασικού Σχεδίου του Σώματος εξεδόθη η κάτωθι Δ/γή του:

"Από: Τ.Σ./Α΄ΣΣ/Α1
Προς: IX,X,XV Μερ.
Κοιν: ΓΕΣ/Α1-Α΄ΣΣ/Α1
I,II και VIII Μερ.
Αριθ. Α.Π.63/56/15.11.48
Ώρα 1730

Προς πραγματοποίησιν Α.Π.60/108/11.11.48 Δ/γής μου και εις επιβεβαίωσης προσωπικών συννενοήσεων καθορίζω ΣΤΟΠ. X Μερ/χία από 161000 ώρας αναλαμβάνει την ευθύνην και περιοχής υψ. 1341 (Ν.474510) ΜΠΙΚΟΒΙΚ-ΚΑΖΑΝΙ-ΒΙΓΛΑΣ άπαντα (ναι) ΣΤΟΠ.Ανατολικόν όριον ύψωμα 1341-ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ-ΚΑΦΑΛΑΡΙ (Ν.467468) ΚΑΣΤΟΡΙΑ (άπαντα ναι) ΣΤΟΠ. Αι εν τη ζώνη ταύτη δυνάμεις XV Μερ/χίας ν' αντικατασταθώσι μέχρι 1800 ώρας 16ης τρέχοντος ΣΤΟΠ. IX Μερ/χία από 171000 ώρας αναλαμβάνει υπόλοιπον ζώνην XV Μερ/χίας, ης απαλλάξη υπολοίπους δυνάμεις μέχρι 1500 ώρα, 17ης τρέχοντος ΣΤΟΠ. XV Μερ/χία να πραγματοποιήση την διά I/60/11.11.48 Δ/γής μου διάταξιν ΣΤΟΠ. 509 Τάγμα επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ τίθεται υπό διοίκησιν IX Μερ/χίας από 171000 ΣΤΟΠ. 2α ίλη Αρμάτων τίθεται διάθεσιν Xης Μερ/χίας από 161200 ώρας ΣΤΟΠ. Κατανομή Πυρ/κού εις IX και X Μερ/χίας πραγματοποιηθήσεται βάσει προτάσεων Δ/τού Πυρ/κού Σ.Σ. Συντ/ρχου ΚΩΤΣΑΛΟΥ ΣΤΟΠ. Μερ/χίαι αναφέρωσι ΣΤΟΠ.

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ"

Η καθοριζομένη ανωτέρω I/60/11.11.1948 Δ/γή Σώματος προβλέπει κάτωθι διάταξιν XV Μερ/χίας μετά αντικατάστασίν της εκ του Τομέως ΒΙΤΣΙ.

Σ.Δ. Μερ/χία: ΣΤΑΤΙΣΤΑ
45 Ταξ/χία ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ-ΚΟΖΑΝΗ
61 " ΝΕΑΠΟΛΙΣ-ΚΑΛΟΝΕΡΙ-ΕΡΑΤΥΡΑ
73 " ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟ-ΒΟΓΑΤΣΙΚΟ

Καθωρίσθησαν ανωτέρω κατωκημένοι χώροι προς πλήρη ανάπαυσιν της Μεραρχίας.

-Προς Δ/τήν Πυρ/κού Σώματος, όπως διαθέση 143 και 145 Μοίρας Ορειβ. Πυρ/κού εκ της XVης εις την IX Μερ/χίαν από 800 ώρας 16ης τρέχοντος.

-Διά την αρτιωτέραν εκπαίδευσιν XV Μερ/χίας εζητήθη δι' αναφοράς του Σώματος από το ΓΕΣ η διάθεσις τριών Διμοιριών επιδείξεως, εκπαιδευτικόν προσωπικόν, και η συμπλήρωσις της Μερ/χίας εις προσωπικόν και παντοία υλικά.

16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός αλλά αίθριος

(β) Σ.Δ. Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως
Συνεχίζεται αναπροσαρμογή διατάξεως και αι αντικατάσεις των μονάδων XV Μερ/χίας

(δ) Επιχειρήσεις
-Δραστηριότης περιπόλων και ενεδρών και ανταλλαγή πυρών εκατέρωθεν εις τον τομέα ΒΙΤΣΙ.

(ε) Διάφορα: Διοικητής Σώματος επεσκέφθη περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ Μονάδας Καταδρομών και XV Μερ/χίας και συνεχάρη πάντας διά δράσιν των επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης μετά βροχών

(β) Σ.Δ. Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

-ι- IX Μερ/χία
Σ.Δ.41 Ταξ/χίας συν 523 Τάγμα ΤΕΙΧΕΙΟΝ
-522 Τάγμα ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ
Σ.Δ. 42 Ταξ/χίας συν 524 και 526 Τάγ/τα ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ

-ιι- XV Μερ/χία
574 Τάγμα ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ
573 " ΣΙΑΤΙΣΤΑ
591 " ΝΕΑΠΟΛΙΣ

-ιιι- Χ Μερ/χία
Σ.Δ. Ταξ/χίας ΚΑΖΑΝΙ
561 Τάγμα ΚΑΖΑΝΙ-ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ
562 Τάγμα ΜΠΟΥΚΟΒΙΚ-υψ. 1341

(δ) Επιχειρήσεις
-Ουδέν το άξιον λόγου εις όλους τους τομείς του Σώματος

18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Ψυχρός μετά βροχών

(β) Μεταβολαί διατάξεως

-ι- XV Μερ/χίας
Σ.Δ.45 Ταξ/χίας (Ν.4543)
Σ.Δ.73 Ταξ/χίας ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ
614 Τάγμα ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
117 Τάγμα ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΣΟΣ
619 Τάγμα ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΣ

-ιι- IX Μερ/χία
528 Τάγμα εκ ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ εις ΒΥΣΣΙΝΙΑ
524 Τάγμα ΒΙΤΣΙ με Λόχον ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ
526 Τάγμα ΠΕΡΚΟΠΑΝΑ-ΤΣΟΥΚΑ-ΒΑΡΟΣ

-ιιι- I Μερ/χία

Σ.Δ. 53 Ταξ/χίας ΤΣΟΤΥΛΙ
601 Τάγμα περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΟΝ
596 Τάγμα ΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ

(γ) Επιχειρήσεις
Ουδέν άξιον λόγου

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Βροχερός ψυχρός

(β) Μεταβολαί διατάξεως

-ι- XV Μερ/χία
614 Τάγμα ΕΡΑΤΥΡΑ
580 Λόχος πολ/λων ΒΟΓΑΤΣΙΚΩΝ

(γ) Επιχειρήσεις
Ουδέν άξιον λόγου

(δ) Διάφορα: Συνεχίζεται δραστηρίως η οργάνωσις του εδάφους περιοχήν ΒΙΤΣΙ και η κατασκευή εγκαταστάσεων ιδία εις υψηλάς περιοχάς διά την διαχείμανσιν των ανδρών επικειμένου του χειμώνος.

(ε) Διαταγαί προϊσταμένων αρχών
-Α.Π.230520/4069/18.11.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως μη πραγματοποιηθώσι προταθείσαι υπό Σ. Στρατού επιχειρήσεις προς ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ λόγω του χειμώνος και αν αυτών εκκαθαρισθή ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ ως έχει προτείνει το Σ. Στρατού.
-Α.Π.230499/4009/19.01.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως προωθηθή δραστηρίως η οργάνωσις ΒΙΤΣΙ και προπαρασκευασθή κίνησις 26 τρέχοντος Α΄ και Β΄ ΜΟΚ εις ΑΘΗΝΑΣ, προκειμένου μεταφερθώσι βραδύτερον αύται εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.
-Α.Α.Π. 230523/4009/18.11.1948 ΓΕΣ/Α1

"ΠΡΟΣ: Αντιστρ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΝ Π. Δ/τήν Β΄ΣΣ
" " ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΝ Θ. " Α΄ΣΣ

1. Ο Αντ/γος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ. Δ/τής Β΄ ΣΣ, ληξάσης της χορηγηθείσης αυτώ αδείας θ' αναλάβη την Διοίκησιν του ΣΣ μεταβαίνων το βραδύτερον μέχρι 22 τρέχοντος εις την θέσιν του.

2. Μετά πλήρη προσανατολισμόν του επί της ληφθείσης διατάξεως παρά του Διοικούντος τας εν τη ζώνη του ΣΣ Μονάδας Δ/τού του Α΄ ΣΣ και μέχρι 28ης το βραδύτερον, η ευθύνη της ζώνης αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου υπό του Δ/τού του Β΄ ΣΣ.

3. Ο Αντ/γος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡ. Δ/τής του Α΄ ΣΣ μετά του Στρατηγείου του, θα μεταναστεύση μέχρι 28ης εις ΑΘΗΝΑΣ προς λήψιν οδηγιών επί της περαιτέρω ενεργείας του Σ.Σ.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής Στρατού

20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης-ψυχρός

(β) Σ.Δ. Σώματος: Κύριον ΚΟΖΑΝΗ
Τακτικόν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

XV Μεραρχία
575 Τάγμα εκ ΚΟΡΡΗΣΟΥ εις ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΥΣ

I Μερ/χία
Σ.Δ. 53 Ταξ/χίας συν 601 Τάγμα ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ
603 Τάγμα ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ-ΠΟΡΤΕΣ-ΠΑΛΗΟΚΡΗΜΙΝΙ

(δ) Υποβληθείσαι αναφοραί
Προς ΓΕΣ/Α1 ίνα μας γνωρίση ακριβή ημερομηνίαν κινήσεως IX Μεραρχίας προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, ίνα ρυθμίσωμεν αντικαταστάσεις τμημάτων της.

(ε) Διαταγαί
Προς Χ Μερ/χίαν ίνα μετακινήση Σταθμόν Διοικήσεως Μερ/χίας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑ, κατόπιν της αναλήψεως υπ' αυτής και του Τομέως ΜΠΙΚΟΒΙΚ υψ.1341

(στ) Επιχειρήσεις
Εις όλους τους τομείς δραστηριότητος περιπόλων και ενεδρών και προσβολή διά πυρών Πυρ/κού διαφόρων θέσεων του εχθρού και συγκοινωνιών ιδία κατά την νύκτα προς εκνευρισμόν τούτου.

21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός ιδία εις ύψωμα ΒΙΤΣΙ

(β) Σ.Δ. Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως
XV Μερ/χία
Σ.Δ. 61 Ταξ/χίας συν 117 Τάγμα ΚΟΡΡΗΣΟΣ

(δ) Επιχειρήσεις
-Εις τομέα ΒΙΤΣΙ ουδέν άξιον λόγου
-Από 2315 μέχρι 0530 ώρας δύναμις συμ/τών περίπου 80 επετέθη κατά ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ.
-Εκεί τμήματα ημύνθησαν επιτυχώς. Αποσταλείσαι επειγόντως ενισχύσεις εκ ΚΟΖΑΝΗΣ κατεδίωξεν τους συμ/τας, συνεπτύχθησαν προς ΒΛΑΣΤΗ προσβαλλόμενοι υπό της αεροπορίας.

(ε) Συνολικαί απώλειαι μαχών ΒΙΤΣΙ από 3 έως 19 Νοεμβρίου

-ι- Ημετέρων

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξ/κοί	6	14	-	20
Οπλίται	41	235	28	304
Σύνολον	47	249	28	324

Συμμοριτών

Νεκροί	Συλληφθέντες	Τραυματίαι	Σύνολον
254	113	400	767

Ο αριθμός τραυματιών εξηκριβώθη από πλείστας πηγάς εκ των συλληφθέντων αιχμαλώτων.

(στ) Ο Δ/τής Σώματος Στρατού επιθεώρησε τμήματα XV Μεραρχίας αντικατασταθέντα εκ του μετώπου ΒΙΤΣΙ.

22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Αίθριος-Ψυχρός

(β) Σ.Δ. Σώματος: Αμετάβλητος

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

-ι- XV Μερ/χία
Στρατηγείον, 45 Ταξ/χίας ΚΟΖΑΝΗ
572 Τάγμα εις ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ
619 " " ΔΥΣΠΗΛΙΟ

-ιι- VIII Μερ/χία
625 Τάγμα ΑΛΥΣΣΟΣ-ΒΡΥΖΑΚΗ (περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ)
529 " ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΛΟΝ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΣ
581 " ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ με Διλοχίαν ΧΑΝΙ-ΕΜΙΝ ΑΓΑ

-ιιι- Δ.Ε.Θ.
77 Ταξ/χία
612 Τάγμα ΚΑΡΔΙΤΣΑ-597 ΠΑΛΗΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ
105 Τάγμα ΤΡΙΚΑΛΑ με Διλοχίαν ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗ
ΙΧ Ίλη Αρμάτων ΛΑΡΙΣΑ-ΤΡΙΚΑΛΑ

(δ) Επιχειρήσεις

-ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ: Δραστηριότης περιπόλων, ενεδρών και πυρών εκατέρωθεν.

-ΤΟΜΕΥΣ ΗΠΕΙΡΟΥ: Εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ.

(ε) Υποβληθείσαι αναφοραί

Προς ΓΕΣ/Α1
Αναφέρεται ότι αποστελλόμεναι ενισχύσεις προς ανασυγκρότησιν XV Μερ/χίας εξ οπλιτών κλάσεως 1947, δεν λύει υπόθεσιν αξιοποιήσεως Μερ/χίας και ότι δέον αποσταλώσι οπλίται νεωτέρων κλάσεων.

(στ) Διάφορα
Διοικητής Στρατού μετέβη εις ΚΟΖΑΝΗΝ προς συνεργασίαν μετά του εκεί Κυρίου Στρατηγείου διά μετακίνησιν τμημάτων ΙΧ Μεραρχίας προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, και υποδοχήν αφιχθέντων εκεί Στρατηγών ΓΙΑΤΖΗ και ΒΑΝ ΦΛΗΤ.

-Διοικητής Σώματος ανέφερε εις ανωτέρω ότι η κατάστασις εις ΒΙΤΣΙ απεκαταστάθη και εσταθεροποιήθη απολύτως, το δε ηθικόν των μονάδων αναπτερώθη.

-Οι ανωτέρω Ανώτατοι Διοικηταί εγνώρισαν εις τον Διοικητήν του Σώματος ότι αποκατασταθείσης πλήρως της κατασατάσεως εις το ΒΙΤΣΙ, ήτις πλέον δεν εμπνέει ουδεμίαν ανησυχίαν το Στρατηγείον του Σώματος Στρατού θα μετακινηθή εις ΑΘΗΝΑΣ και εκείθεν

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ προκειμένου αναλάβη την ριζικήν εκκαθάρισιν ταύτης και την πλήρη συντριβήν των συμ/τών.

-Ως χρόνος μετακινήσεως καθωρίσθη το πρώτον πενθήμερον Δ/βρίου.

-Ο Δ/τής του Σώματος ανέφερε ότι το Σ. Στρατού έχει αποφασίσει όπως προ της αναγνωρίσεως του και μετά την πλήρη αντικατάστασιν της ΙΧ Μερ/χίας εκ το μετώπου ΒΙΤΣΙ, εκκαθαρίση την περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, δεδομένου ότι τον τελευταίον καιρόν η εκεί εγκατασταθείσα συμμοριακή Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ παρενοχλεί επικινδύνως τας ΚΟΖΑΝΗΣ προς ΒΙΤΣΙ συγκοινωνίας καθώς και την περιοχήν ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ.

-Θα χρησιμοποιηθώσι προς τούτο τμήματα της ΙΧ Μερ/χίας και αι Μοίραι Καταδρομών κατά την κίνησίν των από ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ προς ΚΟΖΑΝΗΝ, όπου θα συγκεντρωθώσι μετά τας επιχειρήσεις διά την μετακίνησιν, προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

-Αι ανωτέρω προτάσεις ενεκρίθησαν απολύτως υπό του Αρχηγού του Στρατού και του Στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ, και κατόπιν τούτου το Σ. Στρατού ήρχισε προπαρασκευάζον τας επιχειρήσεις ταύτας.

23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν Ψυχρός

(β) Σ.Δ. Σώματος:Τακτικόν Στρατηγείον ΚΟΖΑΝΗΝ

Κϋριον " "

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

-ι- VIII Μερ/χία
-74 Ταξ/χία και 629 Τάγμα ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ
627 Τάγμα ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ-ΜΟΥΚΑ ΠΕΤΡΑ
628 " ΚΑΝΤΖΙΚΟ-ΓΚΟΛΙΟ-ΚΑΜΕΝΙΚ
-75 Ταξ/χία συν 582 Τάγμα ΚΟΝΙΤΣΑ με Λόχον ΚΛΕΦΤΗΝ
583 Τάγμα ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙ-ΛΥΚΟΜΟΡΟΝ
584 Τάγμα ΚΕΡΑΣΟΒΟ-ΖΕΚΙΡΙ

(δ) Επιχειρήσεις

-ι- Τομεύς ΒΙΤΣΙ: Ουδέν άξιον λόγου

-ιι- Τομεύς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ: Βάσει Δ/γών του Σωματος αι Α΄ και Β΄ Μοίραι Καταδρομών ενήργησαν νύκτα 22 προς 23 καταδρομικήν ενέργειαν προς ΒΛΑΣΣΗ καταστρέψασαι εκεί εγκαταστάσεις Συμ/τών Ταξ/χίας ΒΑΓΕΝΑ και άφθονα υλικά.

-Συμμοριακαί δυνάμεις ενηργήσασαι προς περιοχήν ΔΕΣΠΟΤΗ ΡΑΧΗ ένθα τα μετόπισθεν των δυνάμεων Καταδρομών προσεπάθησαν αποκόψωσιν τούτους. Επηκολούθησε σφοδρός αγών εκ του συστάδην και τη βοηθεία ετέρων ΛΟΚ εκ περιοχής ΒΛΑΣΤΗ οι συμ/ται απεκρούσθησαν με σοβαράς απωλείας. Αι δυνάμεις Καταδρομών συνεπτύχθησαν εσπερινάς ώρας περιοχήν ΔΡΥΟΒΟΥΝΟ.

-Ταυτοχρόνως από ΒΟΡΡΑ ενήργησε κατά ΜΠΟΥΡΙΚΙ (Βορ. ΒΛΑΣΤΗ) η 41 Ταξ/χία (ΙΧ Μερ/χίας) ήτις ανατρέψασα τον εχθρόν κατεδίωξε τούτον προς ΝΟΤΟΝ.

Κατά ανωτέρω επιχειρήσεις Δυνάμεως Καταδρομών είχον τας κάτωθι απωλείας:

	Νεκροί	Τραυματίαι	Σύνολον
Αξ/κοί	3	2	5
Οπλίται	22	38	60
Σύνολον	25	40	65

Συμ/τών: Νεκροί 81 και πολλά λάφυρα (οπλισμός-πυρ/κά)

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Αίθριος αλλά λίαν Ψυχρός

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

XV Μεραρχία
-Σ.Δ. Μερ/χίας ΣΙΑΤΙΣΤΑ
Σ.Δ. 73 Ταξ/χίας ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ
-575 Τάγμα ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ-574 Τάγμα ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ.
-591 Τάγμα ΝΕΑΠΟΛΙΝ
-Σ.Δ. 45 Ταξ/χίας ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΙ
-571 Τάγμα ΚΟΖΑΝΗ
-572 Τάγμα ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ
-573 " ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΙ
-Σ.Δ. 61 Ταξ/χίας ΚΑΛΟΝΕΡΙ
-117 Τάγμα ΣΙΑΤΙΣΤΑ
-614 Τάγμα ΕΡΑΤΥΡΑ
-619 " ΚΑΛΟΝΕΡΙ

(δ) Εκπαίδευσις

Συνεχίζεται εντατικώς η εκπαίδευσις των Μονάδων XV Μερ/χίας διατεθείσης δι' έκαστον Τάγμα ταύτης ανά μιας εκπαιδευτικής ομάδος μετά Διμοιρίας επιδείξεως. Αι ανωτέρω εκπαιδευτικαί ομάδαι εις ας μετέχουν και Αμερικανοί Αξ/κοί διετέθησαν υπό του ΓΕΣ εξ όλων των άλλων Μερ/χιών, διά την ταχυτέραν και αρτιοτέραν εκπαίδευσιν της XV Μερ/χίας.

(ε) Επιχειρήσεις

Εις άπαντας τους τομείς του Σώματος ουδέν το άξιον λόγου

(στ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-Προς Δυνάμεις Καταδρομών ΒΟΡΡΑ

Όπως προπαρασκευασθεί διά κίνησιν προς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ όπου δέον να ευρίσκωνται την 30 Ν/βρίου

-Προς Ι, XV Μερ/χίας και Δ.Ε.Δ.Μ. διαταγή καθορίζουσα την ασφάλειαν των φαλάγγων από ΚΟΖΑΝΗΣ μέχρι ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ ως κάτωθι:

-ι- Από ΚΟΖΑΝΗΣ μέχρι ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ μερίμνη Δ.Ε.Δ.Μ.

-ιι- Από ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ μέχρι ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ μερίμνη XV Μερ/χίας

-ιιι- Από ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ μερίμνη Ι Μερ/χίας

25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Αίθριος-Ψυχρός. Ήρχισαν κρούσματα κρυοπαγημάτων ιδία τμημάτων επί υψωμ. ΒΙΤΣΙ

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

-Δ/σις Δυνάμεων Καταδρομών ΒΟΡΡΑ ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ
-Α΄ και Β΄ ΜΟΚ ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΝ

-ΙΧ Μερ/χία

522 Τάγμα ΛΙΘΙΑ

(δ) Επιχειρήσεις

-Περιοχήν ΒΙΤΣΙ ουδέν άξιον λόγου

-Περιοχήν ΒΟΥΡΙΝΟΣ-ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΡΑΝΗΣ ΡΑΧΗΣ (Ν.7010) παρετηρήθη ισχυρά φάλαγξ συμμοριτών πρωϊνάς ώραν σήμερον. Ειδοποιήθη αμέσως η αεροπορία ήτις επεμβάσα δι' όλων της των μέσων διά προσβολών καθ' όλην επροξένησε σοβαρωτάτας απωλείας εις τους συμμορίτας, καθ' όσον λόγω του γυμνού και δύσβατου εδάφους δεν ηδύνατο να διαφύγουν. Ταυτοχρόνως εκκινήθησαν εξ όλων των κατευθύνσεων τμήματα XV Μερ/χίας προς δίωξιν των συμ/τών τούτων.

Η Μερ/χία εχρησιμοποίησε 20 ΣΠΙΤ, 4 ΧΑΡΝΒΑΤ και εν ΝΤΑΚΟΤΑ διά την προσβολήν της συμμοριακής φάλαγγος. Οι συμμορίται τραπέντες εις φυγήν εγκατέλειψαν επί τόπου 110 τυφέκια εν αρίστη καταστάσει. 280 βλήματα Α/Α, 15 νεκρούς συμ/τας και 30 νεκρά κτήνη. Άπασαι αι απώλειαι προέρχονται εξ ολοκλήρου εκ της αεροπορικής δράσεως, καθ' όσον μέχρι αφίξεως των τμημάτων οι συμ/ται είχον εξαφανισθή.

(στ) Ληφθήσαι Διαταγαί

-Α.Α.Π. 230751/24.11.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως η ΙΧ Μερ/χία παύση υπαγομένη εις την Ζώνην του Β΄ΣΣ, από 5 Δ/βρίου και συγκεντρωθή εις ΚΟΖΑΝΗΝ ετοίμη προς κίνησιν υπό τας Διαταγάς του Α΄ΣΣ. Η 43 Ταξ/χία την ευρισκομένη εις περιοχήν ΑΡΤΗΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ να είναι ετοίμη προς κίνησιν διά ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ 6ην Δ/ρίου.

-Α.Α.Π. 230752/24.11.1948 ΓΕΣ/Α1 όπως το Σώμα Στρατού εκκαθαρίση το ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ προ της αναχωρήσεως της ΙΧ Μεραρχίας.

(ζ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Α.Α.Π.2/31/25.1948 Σώματος προς ΙΧ.Χ.XV Μερ/χίας δι' ης καθορίζεται ότι η Μερ/χία θα αναλάβη την σημερινήν ζώνην ευθύνης της ΙΧ Μερ/χίας, ήτοι από υψωμ. 1341 μέχρι υψώματος ΒΙΤΣΙ (υψ.21-28)-ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ναι) αντικαθιστώσα τα εν τη ζώνη ταύτη τμήματα της ΙΧ Μερ/χίας μέχρι 30 Νοεμβρίου. Από 0900 ώρας 1ης Δ/βρίου περιέρχεται η ευθύνη της ανωτέρω ζώνης εις την Χ Μερ/χίας.

-Υπό Διοίκησιν της Χ Μερ/χίας υπάγεται από της άνω ημερομηνίας και η 73 Ταξ/χία (XV Μερ/χίας) μετασταθμεύουσα εκ της περιοχής ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν Ψυχρός. Νεκροί οπλίται εκ ψύξεως εις περιοχήν υψ. ΒΙΤΣΙ (2128)

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Επιχειρήσεις: Εις όλους τους τομείς του Σώματος ουδέν άξιον λόγου.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

-ι- Προς ΙΙ Μερ/χίαν, ίνα κινήση Στρατηγείον 33 Ταξ/χίας από Ι Δ/βρίου εις διάθεσιν Γ΄ Σωμ. Στρατού.

-519 Τάγμα της συγκεντρούμενον ΦΛΩΡΙΝΑΝ 6ην Δ/βρίου κινηθή επίσης προς ΕΔΕΣΣΑΝ διάθεσιν Γ΄Σ.Στρατού.

-ιι- Προς Υποστράτηγον ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΝ περί διαλύσεως από 27 Ν/βρίου Διοικήσεως ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ήτις ετέλει υπό τας Διαταγάς του. Ο Υποστράτηγος ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ περιορίζεται από της άνω ημερομηνίας εις την Διοίκησιν της 1ης Μερ/χίας.

-ιιι- Διά Διαταγής του Σώματος η κατανομή του Πυρ/κού διά τη χειμερινήν περίοδον καθορίζεται ως ακολούθως:

-Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

	Πυρ/λα
-102 Συν/γμα Πεδ. Πυρ/κού	16
-Ι Μοίρα 104 Σ.Π. Πυρ/κού	8
-152 Μοίρα Μέσον Πυρ/κού	6
-151 Μοίρα Μέσου Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία)	3
-143 Μ. Ορ. Πυρ/κού	6
-Πυρ/χία 145 Μ.Ο.Π.	2
	41

-ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

-104 Συν/γμα Πεδ. Πυρ/κού (μείον Μοίρα)	8
-Πυρ/χία 155 Μ.Μ.Π.	3
-142 Μ.Ο.Π.	6
	17

-Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

-Πυρ/χία 101 Συντ/τος Πυρ/κού	4
-145 Μ.Ο.Π. (μείον Πυρ/χία)	4
	8

-VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

-105 Συν/μα Πεδ. Πυρ.(μείον Μοίρα)	8
-141 Μ.Ο.Π.	6
	14

-ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

-101 Συντ/γμα Πεδ. Πυρ. (μείον ΙΙ Μοίρα)	8
-144 Μ.Ο.Π.	6
	14
ΣΥΝΟΛΟΝ	94

-Το τιθέμενον εις διάθεσιν ΙΧ Μερ/χίας Πυρ/κόν θα κινηθή μετά ταύτης εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ και δέον συγκεντρωθή ΚΟΖΑΝΗΝ μέχρι 6ης Δ/βρίου.

27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης μετά πτώσεως χιόνων εις τα ορεινά.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗ

(γ) Μεταβολαί διατάξεως

-Ι Μερ/χία
620 Τάγμα ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΠΥΡΓΟΣ (ΧΟΥΧΟΥΛΗΣ)

(δ) Επιχειρήσεις:

Ουδέν άξιον λόγου, πλην επιτυχούς επιχειρήσεως VIII Μερ/χίας περιοχήν ΧΑΝΙ ΦΤΕΛΙΑΣ-ΚΟΥΚΛΕΣΙ καθ' ην επροξένησε σοβαράς απωλείας εις κυκλωθέντας συμ/τας ΣΟΥΛΙΟΥ και απήλλαξε την οδόν ΠΡΕΒΕΖΗΣ-ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εκ των συνεχών ενοχλήσεων.

Συνεχίζεται εντατικώς οργάνωσις εδάφους και κατασκευή χειμερινών εγκαταστάσεων.

(ε) Διάφορα
Συνεχίζεται εντατικώς η εκπαίδευσις της XV Μερ/χίας.

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός μετά συνεχούς πτώσεως χιόνων.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Επιχειρήσεις: Λόγω της μεγάλης κακοκαιρίας ουδέν άξιον λόγου.

(δ) Εκδοθείσαι διαταγαί

-ι- Προς IX, X, XV Μερ/χίας: Η 73 Ταξ/χία (XV Μερ/χίας) υπήχθη υπό Διοίκησιν IX Μερ/χίας προκειμένου αντικαταστήση τμήματα 42 Ταξ/χίας (IX Μερ/χίας) εκ του Τομέως ΒΙΤΣΙ.

-45 Ταξ/χίας με 572 και 573 Τάγματά της και 61 Ταξ/χία με 117 και 619 Τάγματά της τίθενται προσωρινώς υπό τακτικήν διοίκησιν από σήμερον IX Μερ/χίας προκειμένου μετάσχη επικειμένων επιχειρήσεων εκκαθαρίσεων ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ.

Την άνω συμμετοχήν των Μονάδων της XV Μερ/χίας απεφάσισε το Σώμα Στρατού κυρίως όπως αναπτύξη το επιθετικόν των πνεύμα και αναπτερώση το ηθικόν των, όπερ διά της εκπαιδεύσεως και αναπαύσεως είχε σημαντικώς βελτιωθή.

-ιι- Προς αφιχθέντα εις ΛΑΡΙΣΑΝ Αντιστράτηγον ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΝ ΠΑΝ. όπως αναλάβη τυν Διοίκησιν του ανασυγκροτουμένου Β΄Σ.Στρατού απεστάλη το κάτωθι σήμα:

"Υμέτερον 8547/27.11.1948 ΣΤΟΠ. Σώμα Στρατού ευρίσκεται εν ΚΟΖΑΝΗ ΣΤΟΠ. Ανάληψις Διοικήσεως Β΄ΣΣ επιβάλλει άφιξίν σας ενταύθα και παράδοσιν Διοικήσεως υπό υποφαινομένου ΣΤΟΠ. Εάν λόγω καιρού αδυνατήσετε αφιχθήτε αεροπορικώς, δεν επιθυμείτε δε κίνησιν οδίκως, παρακαλώ προωθηθή εντός της αύριον Επιτελείον σας ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος "

-ιιι- Προς Δ/τήν VIII Μερ/χίας:

Σ Η Μ Α

Διά λαμπράν επιτυχίαν σας περιοχήν ΧΑΝΙ ΦΤΕΛΑΣ-ΚΟΥΚΛΕΣΙ σας συγχαίρω ΣΤΟΠ. Διαβιβάσατε εις 581 Τάγμα Πεζικού και δικά μου συγχαρητήρια ΣΤΟΠ. Αι συνεχείς προσπάθειαι σας προς εγκλωβισμόν των συμμοριτών και άλλοτε εις την ιδίαν περιοχήν, εδικαιώθησαν πλήρως ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός μετά συνεχούς πτώσεως χιόνος. Συνεχίζονται αραιά κρούσματα κρυοπαγημάτων και ψύξεων ιδία εις ύψωμα ΒΙΤΣΙ (υψ. 2128), παρά τα ληφθέντα μέτρα προστασίας των τμημάτων.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως

XV Μερ/χία
619 Τάγμα (μείον Διλοχία) και Ουλαμοί τεθωρακισμένων από ΚΟΖΑΝΗΣ εις ΓΡΕΒΕΝΑ, λόγω παρουσίας περιοχήν ταύτην Ταξ/χίας Συμμορίτου ΒΑΓΕΝΑ και Ταξ/χίας ΣΤΕΦΟΥ.

(δ) Επιχειρήσεις
-Ουδέν το άξιον λόγου. Η διαρκής πτώσις χιόνων περιορίζει τας ενεργείας εκατέρωθεν.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

Εις απάντησιν αναφοράς Χ Μερ/χίας αιτούσης όπως εγκαταλειφθή το ύψωμα ΒΙΤΣΙ, λόγω των χιόνων και των δυσκολιών διαβιώσεως των ανδρών εξεδόθη κάτωθι διαταγή Α.Π. 3/891/29.11.1948

"Προς Χ Μερ/χίαν

Χειμερινή γραμμή αμύνης από συνόρων μέχρι ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (ναι) παραμείνη οριστικώς η κατεχομένη ήδη ΣΤΟΠ. Ανατολικώς ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ ρυθμισθήσεται λίαν προσεχώς μετά άφιξην ενταύθα οριστικών Διοικητού Σώματος ΣΤΟΠ. Πάντως εγκατάλειψις ή περιορισμός δυνάμεων επί ΒΙΤΣΙ (υψ. 2128), πραγματοποιηθήσεται μετά πτώσιν πολλών χιόνων ήτοι περίπου τέλος Δ/βρίου ΣΤΟΠ.

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ "

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώσης-ψυχρός.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως: Δυνάμεις Καταδρομών εξήλθον ζώνης ευθύνης Σώματος, κινηθήσαι ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ και εκείθεν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

(δ) Επιχειρήσεις

-Ουδέν το αξιοσημείωτον, λόγω επιδεινώσεως καιρικών συνθηκών.

-ΙΧ Μερ/χία προπαρασκευάζει βάσει οδηγιών Σώματος επιχειρήσεις προς εκκαθάρισιν ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

Βάσει Διαταγών Σώματος ευθύνη Χ μερ/χίας επεκτείνεται από σήμερον και επί ζώνης 42 Ταξ/χίας (ΙΧ Μερ/χίας):

-42 Ταξ/χία υπάγεται υπό Χ Μερ/χίαν μέχρι 0900 ώρας 4 Δ/βρίου οπότε επανέρχεται υπό την Μερ/χίαν της.

-Αντικατάστασις 42 Ταξ/χίας υπό 73 τοιαύτης θα πραγματοποιηθή βάσει διαταγών Χ Μερ/χίας.

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός μετά συνεχούς πτώσεως χιόνων. 524 Τάγμα 3 κρυοπαγήματα, 526 3 ψύξεις, αμφότερα επί υψ. ΒΙΤΣΙ.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως

Ήρχισε τμηματική αντικατάστασις τμημάτων 42 Ταξ/χίας υπό 73 τοιαύτης.

(δ) Επιχειρήσεις

ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ

-Ουδέν το αξιόλογον.

-Περιοχήν ΠΟΝΤΙΝΗΣ (ΒΕΝΤΙΑ) Ταξ/χία Συμ. ΒΑΓΕΝΑ επετέθη νύκτα.

30 προς 1 Δ/βρίου διά συνόλου δυνάμεως της κατά εκεί αμυνομένου λόχου εθνοφρουράς. Επίθεσις διαρκέσασα επί επτάωρον απεκρούσθη μετά σοβαρών απωλειών συμμοριτών. Πρωϊνάς ώρας ημέτερα αντεπιτεθέντες κατεδίωξαν συμμορίτας οίτινες εγκατέλειψαν 11 νεκρούς και 3 συλληφθέντες. Κατά πληροφορίας πλην των άνω, Συμ. είχον 10 εισέτι νεκρούς, και 50 τραυματίας παραληφθέντα. Εκ των ημετέρων: νεκροί οπλίται 1 τραυματίαι αξ/κοί 3 οπλίται 3.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

Κατόπιν επιτυχιών ΠΟΝΤΙΝΗΣ Δ/τής Σώματος εξέδωκε κάτωθι Διαταγήν προς άπασας Μονάδας Σώματος:

"Αποψιναί ενέργειαι συμμοριτών ανεξαρτήτως καιρού και χιόνος, απέτυχον παντού ΣΤΟΠ. Ημέτεραι ενέργειαι επιτυχούσαι παντού με μεγαλυτέραν επιτυχίαν εις ΠΟΝΤΙΝΗΝ όπου ΒΑΓΕΝΑΣ επετέθη με όλην την δύναμίν του ΣΤΟΠ. Ενεργητική στάσις Σώματος από Ιουνίου Πελάγους μέχρι ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ αποδεικνύει, βάσει πραγματικότητος, ότι ο καιρός μας οφελεί και συντρίβει Εαμοβούλγαρους, οίτινες ως λύκοι προσπαθήσωσι διατραφώσι ΣΤΟΠ. Επαναλαμβάνω δι' ένα καλόν βαθμοφόρον, είτε δεκανεύς ονομάζεται ούτος, είτε Δ/τής Τάγματος, δεν υπάρχει ούτε ημέρα ούτε νύκτα, ούτε κρύο, ούτε ζέστη ΣΤΟΠ. Πάσα αδιαφορία ισοδυναμεί με αυτοτραυματισμόν ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ "

2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Αίθριος - ψυχρός.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως

-Στρατηγείον 33 Ταξ/χίας εξήλθε ζώνης ευθύνης Σ.Στρατού τεθείσα διάθεσιν Γ΄Σ.Σώματος.

-Τ.Σ. Μερ/χίας από ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ εις ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ, προκειμένου διευθύνη επιχειρήσεις ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ.

(δ) Επιχειρήσεις

ΤΟΜΕΥΣ ΒΙΤΣΙ

Ουδέν άξιον λόγου.

-ΙΧ Μερ/χία

Παρουσιάζει επιχειρήσεις ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟ εκδηλωθησομένας νύκτα 2ας προς 3ην Δ/βρίου.

-Αι εκκαθαριστικαί ενέργειαι εκδηλωθήσονται ως κάτωθι:

-ι- 41 Ταξιαρχία ενεργήση εί κατευθύνσεως ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ-ΜΟΥΡΙΚΗ ΒΛΑΣΤΗ και ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ-ΓΕΡΜΑΣ.

-ιι- 61 Ταξ/χία συν δύο Τάγματα επί κατευθύνσεως ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ-ΒΛΑΣΤΗ.

-ιιι- 45 Ταξ/χία ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ-ΑΝΑΡΡΑΧΗ-ΒΛΑΣΤΗ.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

Προς Ι, ΙΙ, VIII, ΙΧ, Χ, XV Μερ/χίας
Δ.Ε.Θ. - Δ.Ε.Δ.Μ. - 83 Περιοχή

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1/Α΄ΣΣ/Α1-Β΄ΣΣ/Α1
Γ΄ΣΣ/Α1 - Α.Σ.Δ.Σ.Ε./Α1
Αριθμ. 63/148/2.12.1948

Σ Η Μ Α

Από 0800 ώρας 3 Δ/βρίου Διοίκησις, Μονάδες και ευθύνη ζώνης Α΄Σ.Στρατού επανέρχονται εις Β΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Από της αυτής την Διοίκησιν του Β΄Σ.Στρατού αναλαμβάνει ο Διοικητής του Αντιστράτηγος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΟΠ. ΙΧ Μερ/χία παραμένει υπό Διοίκησιν Α΄Σ.Στρατού ΣΤΟΠ. Δελτία και αναφοραί πλην ΙΧ Μερ/χίας υποβάλλονται Β΄Σ.Στρατού από 0800 ώρας 3 Δ/βρίου ΣΤΟΠ.Αναφέρατε λήψιν.

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Λίαν ψυχρός.

(β) Σ.Δ. Σώματος: ΚΟΖΑΝΗΝ

(γ) Επιχειρήσεις
-Εις μέτωπον ΒΙΤΣΙ ουδέν το άξιον λόγου
-Από των πρώτων νυκτερινών ωρών ήρχισε η κίνησις των τμημάτων της ΙΧ Μερ/χίας και των τοιούτων XV, προς εκκαθάρισιν ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΥ. Οι συμμορίται αντιληφθέντες εις Βορείως ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΥ δασώδεις περιοχάς και περί τας απογευματινάς ώρας αναστραφέντες εκινούντο προς ΔΡΥΟΒΟΝΟΝ με σκοπόν να διαφύγωσιν Νοτίως ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ προς ΒΕΝΤΖΙΑ. Το Σ.Στρατού πληροφορηθέν την κίνησιν ταύτην παρά του Επιτελάρχου της XV Μερ/χίας εις ον, παραδοθείς Συμμορίτης ανέφερεν σχετικώς, ανέτρεψε τας δυνάμεις ΙΧ Μερ/χίας και εκίνησε ετέρας τοιαύτας από περιοχής ΚΟΖΑΝΗΣ επί τω σκοπώ όπως απαγορεύση την προς Νότον κίνησιν των συμμοριτών.

Τα τμήματα προλαβόντα τους συμμορίτας εις περιοχήν ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΝ-ΕΡΑΤΥΡΑ προσέβαλον τούτους πανταχόθεν, εδημιούργησαν εις τούτους σοβαράς απωλείας και τους ηνάγκασαν να εγκαταλείψουν το μείζον των υλικών των και άφθονα πυρομαχικά. Ο όγκος των Συμμοριτών επελθόντος του σκότους κατώρθωσεν να διαφύγη Νοτιοδυτικώς του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

(ε) Εκδοθείσαι διαταγαί

-ι- Προς ΙΧ Μερ/χίαν όπως αφού εξερευνήση την πρωΐαν της επομένης την περιοχήν της μάχης προς ανεύρεσιν εγκατελειφθέντων υπό των Συμμοριακών υλικών, αρχίση από πρωΐαν 5 τρέχοντος μηνός την συγκέντρωσίν της εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ ήτις δέον να έχη περατωθή 6 Δ/βρίου. Εκείθεν από 7ης τρέχοντος να κινηθή διά ΒΕΡΟΙΑΣ εις ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ όπου επιβιβασθήσεται πλοίων διά ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ. Υπό τας Διαταγάς της τίθεται 101 Σύν/γμα Πεδινού Πυρ/κού μείον Μοίρα και 144 Μ.Ο.Π.

43 Ταξ/χία της συγκεντρωθείσα ήδη ΠΡΕΒΕΖΑΝ μεταφερθήσεται εκείθεν ΠΑΤΡΑΣ μερίμνη ΓΕΣ.

(ε) Διάφορα
Αφιχθέντος από 2 Δ/βρίου του Διοικητού του Β΄ ΣΣ Αντιστρατήγου ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ έλαβεν χώραν εις Στρατηγείον Σώματος εις ΚΟΖΑΝΗΝ σύσκεψις των δύο Επιτελείων καθ' ην κατετοπίσθη μέρως με την κρατούσαν εις ΒΙΤΣΙ κατάστασιν ο Διοικητής του Β΄Σ.Στρατού.

Ο Διοικητής του Α΄ ΣΣ εγνώρισεν εις τον Διοικητήν Β΄ ΣΣ ότι κατόπιν των μέτρων άτινα έλαβεν το Α΄ ΣΣ, κατά την μηνιαίαν διοίκησιν περιοχής ΒΙΤΣΙ, η κατάστασις των Μονάδων της περιοχής ταύτης είχεν ριζικώς επί τα βελτίω μεταβληθή και μία ολόκληρος Μερ/χία η XV ευρίσκετο εν εφεδρεία πλήρως εκπαιδευμένη, μη υψηλόν ηθικόν και απολύτως αξιόμαχος.

Εγνώρισεν εις τον Διοικητήν του Β΄ ΣΣ ότι μετά πάροδος ουχί μεγαλυτέραν του μηνός θα έπρεπε να αντικατασταθή εκ του μετώπου ΦΛΩΡΙΝΑΣ η ΙΙ Μερ/χία ήτις του συνόλου των μονάδων ΒΙΤΣΙ ευρίκετο με κατώτερον ηθικόν, ίνα μεταφερόμενη εις κατωκημένους χώρους μεταξύ ΚΟΖΑΝΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ να αναπαυθή εκπαιδευθή και καταστή αξιόμαχος ως συνέβη με την XV Μεραρχίαν.

(στ) Περατωθείσης της αποστολής του Σώματος Στρατού εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ ο διοικητής τούτου εξέδωκε την κάτωθι αποχαιρετιστήριον Διαταγήν:

Η.Δ. Α΄ ΣΣ 3.12.1948

Συμπολεμισταί

Το Σώμα Στρατού παρέδωσε σήμερον την ευθύνην της μέχρι τούδε περιοχής του εις Β΄ ΣΣ. Αισθάνεται ιδιαιτέραν χαράν και υπερηφάνειαν διότι επί τέσσαρας και πλέον μήνας διαρκώς επιχειρούν είχεν την τιμήν να διοικήση Μονάδας μεθ' ων το συνέδεον οι πρώτοι επιτυχείς αγώνες του κατά τας επιχειρήσεις εις την ΡΟΥΜΕΛΗΝ. Ήτο η περίοδος ΓΡΑΜΜΟΥ τότε.

Και τελευταίως όταν ανέλαβεν την όλην περιοχήν επανήλθον υπό τας Διαταγάς του Μονάδες μεθ' ων το συνέδεον εξαιρετικαί προσπάθειαι.

Είχε ακόμη και την τύχην να έχη υπό τας Δ/γάς του και Μερ/χίας ήτις το πρώτον ετίθετο υπό τας Δ/γάς του Σώματος την XVην,

Ενθυμείσθε όλοι σας ότι ο δρόμος μας οσονδήποτε και αν υπήρξεν αιματηρός, υπήρξεν πάντοτε επιτυχής και νικηφόρος και όπου ηθελήσαμεν και σήμερον ακόμη εκινηγήσαμεν κυριολεκτικώς ως θήραμα τα εγκληματικά και προδοτικά καθάρματα.

Άπασαι αι Μ. Μονάδες δύνανται να ώσι υπερήφανοι διότι εξεπλήρωσαν τας δοθείσας εντολάς και περιώρισαν τους Εαμοβουλγάρους εις το μικρόν τετράγωνον του ΒΙΤΣΙ.

Κάθε Μεραρχίαν έχει τα διαμάντια της προσπαθείας της, διαμάντια νίκης καθαγιασθέντα με αίμα.

Επανέρχεσθε και πάλιν εν τω συνόλω υπό τον Στρατηγόν Διοικητήν σας όστις προπαρασκεύασε τον ΓΡΑΜΜΟΝ. Ότι ημπορούμε να συμπηκνώσουμε ως αποτέλεσμα της ετησίας πείρας μας είναι εκείνο το οποίον οι Εαμοβούλγαροι, τα εγκληματικά ταύτα καθάρματα, ανομολογούν ως τα αίτια της αποτυχίας των.

Τηρήσατέ τα και ουδέποτε θα αποτύχετε. Αλλά και αν υπάρξουν τινά τοπικά ατυχήματα μη σας κλονίσουν, αρκεί να μην κλονίζεται η μόνη δυναμική αντίδρασις εις οιανδήποτε αντιξοότητα.

Ο χειμών έφθασε και μας δημιουργεί δυσκολίας, αλλά αύται συγκρινόμεναι προς τας του εχθρού μεταβάλλονται εις πλεονεκτήματα υπέρ ημών, αρκεί να αντιληφθώμεν όλοι ότι εις την προπαρασκευήν μας προς μάχην προστίθεται τώρα και η μάχη κατά του κρυοπαγήματος. Αδιαφορήσατε διά κόπους, τόπον και χρόνον αγώνος διότι γνωρίζομεν όλοι μας ότι ο αγών μας ετοποθετήθη χρονικώς από την απόφασιν, αγών διά την ελευθερίαν, αγών διά τα παιδιά μας.

Είμαι βέβαιος ότι θα συναντηθώμεν και πάλιν εις τον υπέρλαμπρο αγώνα μας μέχρις ότου σβήση ο πανάθλιος εγκληματικός κομμουνισμός.

Μετά την ευκαιρίαν θέλω άλλη μίαν φοράν να απευθύνω ευχαριστίας και επαίνους εις όλους τους αξίους Στρατηγούς σας, τους Ταξιάρχους, και δι' αυτών εις όλους σας ανεξαιρέτως.

Τέλος το Α΄ ΣΣ υπερήφανον και χαρούμενον διότι είχε την τιμήν και την τύχην να είναι προϊσταμένη μονάς σας εύχεται εις όλους σας:

Καλή τύχη πάντοτε. Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΑΖΙ ΣΑΣ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

(ζ) Υποβληθείσαι αναφοραί

Το ΣΣ περάτωσεν επιτυχώς όπως θέλη να πιστεύη την ανατεθείσαν αυτώ βαρυτάτην αποστολήν, υπέβαλεν εις τον Αρχηγόν του Στρατού Αντιστράτηγον ΓΙΑΤΖΗΝ ΔΗΜΗΡΤΙΟΝ την κάτωθι τηλεγραφικήν αναφοράν.

Αριθμ. Φ. ΙΙ/499/3.12.1948

Διοικητήν Στρατού

Σώμα Στρατού μετεβίβασε από 0800 ώρας προς Β΄Σ.Στρατού ευθύνην περιοχής πλην ειδικής γνωστής επιχειρήσεως ΣΤΟΠ. Αναφέρω ότι άπασα περιοχήν εις διοικήσεως και διοικουμένους επικρατεί επιθετικόν πνεύμα και αυτοπεποίθησις ΣΤΟΠ. Εις άπασας Μονάδας νυκτεριναί επιδρομαί ΣΤΟΠ. Χαρακτηριστική απόδειξις παραδειγματική κίνησις τμημάτων ΓΕΡΑΚΙΝΗ καθ' όλην νύκτα απόψε ΣΤΟΠ. Τμήματά μας από 1000 ώρας κατέλαβον ΒΛΑΤΣΙ-ΣΙΣΑΝΟΝ-ΝΑΜΑΤΑ-ΓΕΡΜΑ

ΣΤΟΠ. Αγών διεξάγεται περιοχήν ΔΕΣΠΟΤΗ ΡΑΧΗ-ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΙΑ-ΠΕΛΕΚΑΝΟΝ κατά Μονάδων ΒΑΓΕΝΑ, ανατραφέντων τμημάτων μας και κινηθέντων ετέρων από πάσης κατευθύνσεως προς πλήρη κύκλωσιν ΣΤΟΠ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Στρατηγείον Σώματος παρέμεινον εις ΚΟΖΑΝΗΝ προσανατολίζον το τοιούτον Β΄ ΣΣ.

5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Στρατηγείον Σώματος εν πλω προς ΑΘΗΝΑΣ προκειμένου αναλάβη, κατόπιν Δ/γής του Αρχηγού Στρατού, την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ προς ριζικήν εκκαθάρισιν ταύτης.

7. ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΒΙΤΣΙ

(α) Η δοθείσα υπό του Αρχηγού του Στρατού εις Α΄ Σώμα Στρατού ΕΝΤΟΛΗ, εις την κρισιμωτέραν περίοδον του αντισυμμοριακού αγώνος, ήτο σαφής και χρονικώς περιωρισμένη.

Σαφής, διότι καθώριζε ως κυριοτέραν αποστολήν του Σώματος "ΤΗΝ ΕΞΥΨΩΣΙΝ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΒΙΤΣΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΠΝΕΥΣΙΝ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΣ"

Περιορισμένη εν χρόνω διότι το τεράστιον τούτο έργον έπρεπε να πραγματοποιηθή εντός ενός μηνός, δεδομένου ότι το Στρατηγείον το Α΄Σ.Στρατού και ΙΧ Μερ/χία έπρεπε μετά το διάστημα τούτο να κινηθώσι προς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ όπου η διαρκώς επιδεινουμένη εκεί κατάστασις επέβαλε την διεξαγωγήν ευρείας φύσεως επιχειρήσεων προς ριζικήν συντριβήν των συμμοριτών και εκκαθάρισιν του νοτιωτέρου τούτου τμήματος της χώρας.

(β) Ουδέποτε το Α΄ ΣΣ κατά την μακράν περίοδον των ενεργειών του κατά των συμμοριτών ευρέθη προ δυσκολοτέρας καταστάσεως από την περίοδον αυτήν του Ν/βρίου εις ΒΙΤΣΙ. Η κατάστασις ήτο πράγματι τραγική και δεν απεκλείοτο από στιγμής εις στιγμήν μία πλήρης κατάρρευσις και συμφορά άνευ προηγουμένου. Είχον αρχίσει άλλωστε τα συμπτώματα από του Σ/βρίου ιδίου έτους, εις την ιδίαν ταύτην περιοχήν, όπου ολόκληρα τάγματα και Ταξ/χίαι συνεπτύσοντο και εγκατέλειπον τα υλικά των προ ελαχίστης εχθρικής πιέσως (ΜΑΛΙ-ΜΑΔΙ-ΟΡΔΟΒΟ).

(γ) Η κρισιμότης της εν ΒΙΤΣΙ καταστάσεως δεν διέφυγε της αντιλήψεως του Σώματος Στρατού και ακριβώς διά τον λόγον τούτο νο Διοικητής του Σώματος εδέχθη ν' αναλάβη το βαρύτατον τούτο φορτίον με την πίστην και την απόφασιν το να φέρη οπωσδήποτε εις αίσιον πέρας, διότι άλλως θα εφερόμεθα προς αδιέξοδον.

(δ) Δεδομένου ότι ο εις ΒΙΤΣΙ αγών του Σώματος ήτο αγών κυρίως ανυψώσεως του ηθικού τα ληφθησομένα μέτρα έπρεπε κυρίως προς την κατεύθυνσιν ταύτην να στραφούν και υπήρξαν τα ακόλουθα.

-ι- Μία νέα Μονάς απηλλαγμένη των εντυπώσεων εκ των αποτυχιών ΒΙΤΣΙ και ξεκούραστος έπρεπε να εισέλθη εις την περιοχήν ταύτην ώστε να αποτελέση το εις χρυσόν αντίκρυσμα διά την σταθεροποίησιν του κινδυνεύοντος να εξατμιθή χαρτονομίσματος.

Ως τοιαύτη κατόπιν εντόνου επιμονής του Σώματος εχρησιμοποιήθη η ΙΧ Μερ/χία.

-ιι- Αι μονάδες ΒΙΤΣΙ είχον μειωμένον το ηθικόν διότι ευρίσκοντο διαρκώς οι ιδίαι επί της πρώτης γραμμής από Ιουνίου ιδίου έτους χωρίς ν' αναπαυθούν, έστω και επ' ελάχιστον, σκληρώς αγωνιζόμενα, υφιστάμεναι την καταθλιπτικήν επίδρασιν του περιβάλλοντος (ΒΙΤΣΙ) όπου τόσας αποτυχίας υπέστησαν. Η κάμψις του ηθικού ήτο συνεπώς φυσική και δεν ευθύνονται διά ταύτην στελέχη και άνδρες. Ευθύνες να αναμένονται και έδει να είχον εγκαίρως ληφθή τα επιβαλλόμενα

μέτρα ιδία αντικαταστάσεων και αναπαύσεως, έστω και εις βάρος άλλων περιοχών όπου η κατάστασις ήτο καλλιτέρα, ίνα μη φτάσωμεν εις το αποτέλεσμα τούτο.

Το Σώμα Στρατού πιστεύον απολύτως εις την θεμελιώδη ταύτην αρχήν διά την διατήρησιν του ηθικού, προέβη εις άμμεσον αντικατάστασιν της πλέον κουρασμένης Μερ/χίας, της XVης ήτις αναπευθείσα και εκπαιδευθείσα κατάστη και πάλιν λίαν αξιόμαχος και διετήρησε έκτοτε την αρίστην μεχητικότητά της μέχρι λήξεως του αντισυμμοριακοού αγώνος (Αύγουστος 1949). Εγνώσθη και εις τας λοιπάς Μερ/χίας ΒΙΤΣΙ (ΙΙ, Χ), ότι το πρόγραμμα τούτο των αντικαταστάσεων θα ετηρείτο και διά ταύτας και τούτο απετέλεσε μέρος των μέτρων ανυψώσεως του ηθικού των.

-ιιι- Η αντικατάστασις μιας Μερ/χίας επιβάλλετο και εξ ανάγκης. Όταν το Α΄Σ.Στρατού ανέλεβε τον τομέα ΒΙΤΣΙ-Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ δεν εύρεν εφεδρείας ειμή μόνον σποραδικά τινά Τάγματα Μερ/χίας, και τους Λόχους Καταδρομών.

Η διατήρησις ισχυρών εφεδρειών ιδία εις την πλήρη απροόπτων και αιφνιδιαστικών ενεργειών αμυντικήν μάχην, αποτελεί ΑΡΧΗΝ του ΠΟΛΕΜΟΥ, και ως τοιαύτην το Σώμα Στρατού την ετήρησε ως χρυσούν κανόνα κατά την μακράν περίοδον των επιχειρήσεών του, και ουδέποτε ετενόησε διά τούτο.

Άμα τη αναλήψει του Τομέως ΒΙΤΣΙ- Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ εκ των τεσσάρων εν γραμμή Μερ/χιών απέσυρε την μίαν εξ ολοκλήρου εφεδρικήν, πλην των τυπικών κατά Μερ/χίαν εφεδρικών Ταγμάτων, διά της οποίας και δυναμικώς ηδύνατο να επέμβη οπουδήποτε και είχε την ευχέρειαν της διαδοχικής αντικαταστάσεως των λοιπών Μερ/χιών. Επί πλέον διετήρησε εν εφεδρεία το Σύνολον των Δυνάμεων Καταδρομών (Α΄ και Β΄ ΜΟΚ)

-ιν- Διά την ανάπτυξιν του επιθετικού πνεύματος αλλά και την εξύψωσιν του ηθικού το Σώμα Στρατού εμελέτησε και προπαρεσκεύασε προσεκτικώς και λεπτομερώς, ώστε να είναι οπωσδήποτε επιτυχείς, σειράν επιθετικών ενεργειών αι οποίαι επιτυχούσαι πλήρως με σοβαρωτάτας απωλείας διά τον εχθρόν, επέτυχον το επιζητούμενο διά τα ημέτερα τμήματα αποτέλεσμα και επί πλέον απέσπασεν την πρωτοβουλίαν από τους μέχρι τότε αποθρασυθέντας συμμορίτας και τους κατέρριψεν το μέχρι τότε ελπιδοφόρον ηθικόν των. Την διατήρησιν ταύτην της πρωτοβουλίας και εις τον αμυντικόν ακόμη αγώνα το Σώμα Στρατού πιστεύει ως ΑΡΧΗΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ και ως τοιαύτην την ετήρησεν πάντοτε.

-Επί πλέον η μάχη του ΜΠΙΚΟΒΙΚ καθ' ην επί 4 συνεχείς ημέρας το Σώμα Στρατού δεν αφήκεν ουδ' επί στιγμήν τον καταλαβόντα τούτο εχθρόν ήσυχον, μέχρις ότου τον ηνήγκασε να το εγκαταλείψει με σοβαρωτάτας απωλείας εις άνδρας και υλικά, υπήρξεν διά το Σωμα Στρατού μία ευτυχής ευκαιρία να καταδείξη εις εχθρόν και φιλίους ότι ήτο αποφασισμένον να νικήση οπωσδήποτε.

-Διά τον λόγον ακριβώς τούτον και προς παραδειγματισμόν και των λοιπών Μονάδων, κατά την εκδηλωθείσαν αμέσως αντεπίθεσιν υπό της εφεδρικής 35 Ταξ/χίας το Σ.Στρατού διέταξεν την XV Μερ/χίαν, ήτις διηύθηνε την μάχην, όπως με τα επιτιθέμενα τμήματα, λάβη οπωσδήποτε μέρος, τιθέμενον μάλιστα εν α΄ κλιμακίω, το απωλέσαν το ΜΠΙΚΟΒΙΚ 571 Τάγμα. Το Τάγμα τούτο μετέσχε πράγματι επιτυχώς του 4ημέρου αγώνος μετά την λήξιν του οποίου αντεκατεστάθη αμέσως προς ανάπαυσιν.

-ν- Διά της συνεχούς προσωπικής επικοινωνίας, του Δ/τού του Σώματος με Διοικητάς και τμήματα μετεδόθη η απόφασίς του και αι αντιλήψεις του επί του τρόπου διεξαγωγής του αγώνος και των επιβαλλομένων να ληφθώσι μέτρων και διά των κυρώσεων και αμοιβών, οι πάντες επανεύρισκον τον εαυτόν των.

Εξήροντο ίσως καθ' υπερβολήν, λόγω της ιδιαζούσης καταστάσεως, αι επιτυχείς ενεργείαι προς παραδειγματισμόν και μίμησιν. Ο δίκαιος και επίκαιρος χειρισμός του σοβαρωτάτου τούτου όπλου, της Διοικήσεως τουτέστιν ΚΥΡΩΣΕΩΣ-ΑΜΟΙΒΑΙ απέδωσε πάντοτε λίαν καρποφόρα αποτελέσματα.

-νι- Η λήψις μέτρων διά την αρίστην λειτουργίαν της Διοικητικής Μερίμνης, η φροντίς διά την εκτέλεσιν εγκαταστάσεων, προς τον σκοπόν, της ανέτου διαβιώσεως των ανδρών, εν όψει φοβερού χειμώνος, ιδία εις τα υψηλά σημεία, συνέβαλε κατά πολύ εις την βελτίωσιν της καταστάσεως.

-vιι- Η πίστις του Σώματος Στρατού εις τας ικανότητας, την κατανόησιν, την πειθαρχίαν και τον πατριωτισμόν των παλαιμάχων Μεράρχων του, και των αξιωματικών και οπλιτών του, καθώς και η πλήρης εμπιστοσύνη και η πατρική στοργή μεθ' ης περιέβαλε το Σώμα Στρατού η ανωτάτη του Στρατού Ηγεσία, Στρατηγός ΓΙΑΤΖΗΣ ΔΗΜ. και Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ με τα λαμπρά επιτελεία των, υπήρξαν παράγοντες οι οποίοι κυρίως επέδρασαν ώστε το Σωμα Στρατού να φέρη εις αίσιον πέρας την πλέον δύσκολον αποστολήν εξ όσων τω ανετάθησαν κατά τον διετή αγώνα, κατά των προδοτών της ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΣ.

-Το Σώμα Στρατού θα τηρήση ευγνώμονα ανάμνησιν των εξαιρέτων τούτων συμπολεμιστών, οι οποίοι με τόσιν πίστιν και φανατισμόν ηγωνίσθησαν διά την διατήρησιν της Πατρίδος μας ελευθέρας εις μίαν από τας πλέον κρισίμους στιγμάς της Ιστορίας της.

-vιιι-Τέλος το Σώμα Στρατού τηρείται εν προσοχή, μετά σεβασμού και ευγνωμοσύνης, προς των εκατοντάδων ηρώων νεκρών και τραυματιών του, οίτινες διά της ζωής και του αφθόνου αίματός των, εσφράγισαν οριστικώς τον δρόμον των παραφρόνων προδοτών εις την Ιστορικήν περιοχήν του ΒΙΤΣΙ, και εις την οποίαν διά τον αυτόν ιερόν σκοπόν ένας άλλος της ελευθερίας ζηλωτής ο ηρωϊκός ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ έδιδε εθελοντικώς την ζωήν του εις τον αυτόν χώρον προ 40 και πλέον ετών.

-Άνευ της Ηρωικής αυτοθυσίας των εκλεκτοτέρων τούτων τέκνων της ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΣ ουδέν μέτρον και ουδεμία προσπάθεια ήσαν ικαναί να ανακόψουν την λυσσώδη, πανούργον και εγκληματικήν δράσιν των Εαμοσλαύων.

Β.Σ.Τ. 900 15 Δ/βρίου 1948
Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΟΥ Α΄ ΣΣ
Τ.Υ.

12

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Εν Αθήναις τη 14 Δ/βρίου 1948
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΒΑΣ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Ασφαλείας
ΓΡΑΦΕΙΟΝ 1ον
Αριθ. πρωτ. 84/119/3

Προς
Το Υπουργείον Δημ. Τάξεως
Γεν. Δ/νσιν Χωρ/κής
Δ/σιν Ασφάλειας
Ενταύθα

Επίθεσις κατά Καρδίτσης.

Λαμβάνω την τιμήν να υποβάλω προσαρτημένως αντίγραφον της υπ' αριθμ. 37/1/20α από 14-12-48 τηλεγραφικής αναφοράς της Δ.Χ. Καρδίτσης και να παρακαλέσω όπως ευαρεστούμενοι λάβητε γνώσιν.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Γεν. Επιτελείον Στρατού
Α1
Ενταύθα

Ο Αρχηγός
Κ. ΚΑΤΣΑΜΠΗΣ
Υποστρ/γος

Διά την αντιγραφήν
το 1ον Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

Από Δ.Χ. Καρδίτσης
Προς
Υπουργείον Δημοσίας Τάξεως
Αρχηγείον Χωροφυλακής
Αριθμ. Πρωτ. 37/1/20α
1-12-48 Ώρα 12.30

22αν ώραν ΙΙης τρέχοντος συμμοριακά συγκροτήματα υπό Καραγιώργην, Μπαντέκον, Γαζήν, Στέφον και Αβραάμ ανερχόμενον εις 3000 συμμοριτών εξωπλισμένων διά βαρέων όλμων, πίατ αντιαρματικών εκτοξευτών και βαρέων πολυβόλων, επέδραμεν κατά της ενταύθα πόλεως ΣΤΟΠ. Η Μάχη διήρκησε συνεχώς επί 36 ώρας λήξησα 10ην πρωϊνήν χθές ΣΤΟΠ. Φρουραί Χωρ/κής ημύνθησαν σθεναρώς κατά διάρκειαν μάχης και ούτω διεσώθησαν δημόσια κτίρια, φυλακαί και ηλεκτρικόν εργοστάσιον ΣΤΟΠ. Οίκημα Δ/σεως Χωρ/κής υπέστη σοβαρωτάτην πίεσιν από ισχυροτάτας συμμοριακάς δυνάμεις, αίτινες εχρησιμοποίησαν όλμους, πίατ και αντιαρματικούς εκτοξευτάς ΣΤΟΠ. Οίκημα Δ/σεως υπέστη σημαντικάς ζημίας ΣΤΟΠ. Τούτο υπεστηρίζετο υπό δυνάμεως 49 Αξ/κών και οπλιτών με επικεφαλής υποφαινόμενον, ήτις αμεινθείσα ηρωϊκώς απέκρουσεν υπέρ τας 60 αλλεπαλλήλας επιθέσεις των συμμοριτών και ούτω εξεπληρώσαμεν το καθήκον προς της Πατρίδα μας ΣΤΟΠ.

Απώλειαι Χωρ/κής:
Νεκροί 4 ήτοι:

1) Υπομ. Παπακωνσταντίνου Νικόλ.
2) Υπεν/ρχης Μαργαρίτης Δημ.
3) Υπεν. Παναγάκης Περικλής και
4) Χωρ/λαξ Γιαπιτζάκης Ιωάννης.

Τραυματίαι 2 Υπαξιωματικοί και 8 χωροφύλακες ΣΤΟΠ.
Άπασαι απώλειαι δυνάμεώς μου πλην των Υπεν/ρχών Μαργαρίτη και Παναγάκη εσημειώθησαν εις το οίκημα της Δ/σεως ΣΤΟΠ.
Απώλειαι συμμοριτών ανεξακρίβωτοι εισέτοι ΣΤΟΠ.

Απώλειαι αμάχου πληθυσμού Νεκροί περίπου 50, τραυματίαι περί τους 100, απαχθέντες άνω των 500 ΣΤΟΠ.

Ζημίαι Επυρπολήθησαν δύο κυλινδρόμυλοι οίκημα και αποθήκαι ιδ/κού σταθμού είκοσι (20) καταστήματα και οικίαι και ελεηλετήθησαν 400 περίπου οικίαι και καταστήματα ΣΤΟΠ.

Συνολικαί ζημίαι: (εκ προχείρου υπολογισμού) 20 δισεκατομμύρια περίπου ΣΤΟΠ.
Είμαι περήφανος διότι διοικώ τοιαύτην δύναμιν ΣΤΟΠ. Προτείνω δι' άπασαν δύναμιν εδρας μου ηθικήν αμοιβήν ΣΤΟΠ. Προσέτι προτείνω ηθικήν αμοιβήν εις συμπολεμιστάς μου Νομάρχην Καρδίτσης Δερμιτζάκην, Πρόεδρον Πρωτοδίκων Βροντάκην και Εισαγ. Πλημ/κών Μοζήλον.
Αι υπ' αριθμ. Δ.Υ. και από 12-12-48 τηλ/καί διαταγαί Αρχηγείου Χωρ/κής και Ανωτέρου Δ/τού Θεσσαλίας ελήφθησαν κατά διάρκειαν σφοδροτάτης μάχης και ανεγνώσθησαν αμέσως εις μαχομένους άνδρας, οι οποίοι ενεψηχώθησαν τα μέγιστα και εσυνέχισαν ηρωϊκήν των άμυναν.

Διοικητής Χωρ/κής Καρδίτσης
Δημ. Μητρόπουλος
Ταγ/χης

Διά την Αντιγραφήν
Αθήναι τη 14-12-48
Το
Τμήμα Ασφαλείας Αρχηγείου Χωρ/κής
Τ.Σ.Υ.

13

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

12-13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1948

1. Πληροφορίαι επί συμμοριτών περιοχής ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ-ΑΓΡΑΦΩΝ από 1ης μέχρις 11ης Δεκεμβρίου 1948.

α) Πληροφορίαι 1-12-48.

Αι μέχρι 1ης Δεκεμβρίου 1948 υπάρχουσαι πληροφορίαι περί της συμμοριακής καταστάσεως εις το υψίπεδον ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ πηγάζουσαι εκ καταθέσεων παραδοθέντων συμμοριτών ως και εξ άλλων πηγών πληροφοριών των μονάδων παρουσιάζουσι την κάτωθι εικόνα:

ι) Κ.Γ.Α.Ν.Ε. υπό ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΝ (συντάκτην εφημερίδος ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ) μετά Τάγματος αγνώστου ταυτότητος εις περιοχήν ΠΕΤΡΙΑΙΩΝ Σ.6201

ιι) Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ υπαγομένη εις Κ.Γ.Α.Ν.Ε., υπό ΓΙΩΤΗΝ συντιθεμένη ως κάτωθι:
-192 Ταξ. ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ, με Τάγματα ΠΙΚΟΥ-ΑΝΕΣΤΗ-ΚΟΥΡΤΗ
-138 Ταξ. ΖΑΖΑΡΙΑ, με Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ και Διλοχίαν ΛΕΥΤΕΡΗ (ΜΟΚΚΑΒΟΛΓΑ).
-77 Ταξ. ΛΕΥΤΕΡΙΑ, με τάγματα ΑΒΡΑΑΜ-ΖΑΧΑΡΙΑ, κατείχεν υψώματα από ΚΑΣΤΑΝΙΑΝ (Χ.7996) - ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗ (Σ.7499) - ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7401) - ΚΕΡΑΣΙΑΝ (Σ.7008), με Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ επί υψωμάτων ΑΕΤΟΦΩΛΗΑΣ (Σ.7705) - ΜΟΝΗ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ.7808 Σ.7804) - υψ.857 (Σ.7803).
-Έμπεδα Μεραρχίας μετά Σχολής Αξιωματικών εις ΚΑΡΥΤΣΑΝ (Χ.7199).

ιιι) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ υπαγομένη εις Κ.Γ.Α.Ν.Ε., υπό ΔΙΑΜΑΝΤΗΝ διατεταγμένη μεταξύ ΚΛΙΤΣΟΥ (Χ.8179) - ΝΕΡΑΪΔΑΣ (Χ.7885) - ΑΓΡΑΦΩΝ (Χ.6685) με τας κάτωθι μονάδας:
-144 Ταξ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ με Τάγματα ΝΩΝΤΑ-ΓΑΤΣΙΟΥ-ΠΕΡΙΚΛΗ
-172 Ταξ.ΔΑΛΑ, με Τάγμα Φ.Φ.
-126 Ταξ. ΠΥΘΑΓΟΡΑ μεθ' ενός Τάγματος

ιv) Ταξιαρχία ιππικού ΣΤΕΦΟΥ υπαγομένη υπό Κ.Γ.Α.Ν.Ε. περιλαμβάνουσα:
-Επιλαρχίαν ΓΑΖΗ
-Επιλαρχίαν ΓΚΑΤΖΩΡΑ

β) Από 1ης μέχρι 8ης Δεκεμβρίου 1948

ι) Κατά τας αρχάς του δεκαημέρου τούτου εγένετο ανασυγκρότησις των Μονάδων της ΙΙ Μεραρχίας εις ΜΠΥΛΟΚΟΜΗΤΗΝ δι' εντάξεως εις την δύναμιν των νέων βιαίως στρατολογηθέντων εκ της περιοχής ΧΑΣΙΩΝ-ΦΑΡΚΑΔΩΝΟΣ και αφαιρέσεως παντός αχρήστου στοιχείου άτινα προώθησαν προς ΝΕΡΑΪΔΑ-ΚΛΙΤΣΟΝ. Ακριβή έντασιν ως και στοιχεία επί της νέας οργανώσεως και υπαγωγής των Μονάδων της ΙΙ Μεραρχίας μέχρι στιγμής ελλείπουσι.

ιι) Την νύκτα της 8/9 Δεκεμβρίου διήλθεν εξ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ προς ΠΥΡΓΟΝ Σ.7814 η Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ ήτις την 10-12-48 ευρίσκετο συγκεντρωμένη εις την περιοχήν ΑΓ. ΑΚΑΚΙΟΥ (Σ.7812).

γ) Από 8ης μέχρις 11ης Δεκεμβρίου 1948. (ως προέκυψεν εκ των υστέρων). Το τριήμερον τούτο χρονικόν διάστημα διετέθη υπό των συμμοριτών διά την όσο ένεστι λεπτομερεστέραν και αρτιωτέραν μελέτην, οργάνωσιν και προπαρασκευήν της εκτελέσεως της κατά ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ επιθέσεως ήτοι:

ι) Εξεύρεσιν και κατανομήν πληροφοριοδοτών αναλόγως της αποστολής ενός εκάστου τμηματός των.

ιι) Λεπτομερήν κατανομήν αποστολών μεταξύ των τμημάτων.

ιιι) Αναγνωρίσεις δρομολογίων και αντικειμενικών σκοπών υπό των βαθμοφόρων επί του εδάφους, γενομένας εκ της κορυφογραμμής ΒΟΥΝΕΣΙ (Σ.7709) - ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Σ.8101)

ιv) Κεκαλυμμένην μετακίνησιν και συγκέντρωσιν δυτικώς κορυφογραμμής ΚΑΝΑΛΙΩΝ (Σ.8013)-ΒΟΥΝΕΣΙ (Σ.7709)-ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ Σ.8101

v) Εκκίνησιν εκείθεν την 1830 ώραν της 11-12-48 προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς διά γνωστών και ασφαλών δρομολογίων.

vι) Προπαντός όμως λήψιν μέτρων ώστε ουδεμία πληροφορία να διαφύγη ήτις θα ηδύνατο να αποκαλύψη τας προθέσεις των και να διακυβεύση τον παρ' αυτών επιδιωκόμενον αιφνιδιασμόν.

δ) Η διάταξίς των την 11-12-48 ήτο η κάτωθι: (ως προέκυψεν εκ των μεταγενέστερων πληροφοριών)

I ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι) 192 Ταξ. ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ εις περιοχήν ΠΥΡΓΟΥ (Σ.7814)

ιι) 138 Ταξ. ΖΑΧΑΡΙΑ υψ. περιοχής ΒΟΥΝΕΣΙ (Σ.7709)

ιιι) 77 Ταξ. ΛΕΥΤΕΡΙΑ υψ. περιοχής ΒΟΥΝΕΣΙ (Σ.7709)

ιv) Ταξ. ΣΤΕΦΟΥ περιοχήν ΑΓ ΑΚΑΚΙΟΥ (Σ.7812). Αύτη είχεν ως αποστολήν να ενεργήση ευρείας κλίμακος σαμποτάζ και ανατινάξεις έργων πέριξ της πόλεως, συγχρόνως δε να απασχολήση τας ημετέρας φρουράς ΣΕΚΛΙΖΗΣ-ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ-ΚΑΛΛΙΦΩΝΙΟΥ-φυλάκια γεφυρών και να καταλάβη επικαίρους θέσεις επί των πιθανών κατευθύνσεων κινήσεως ενισχύσεων με σκοπόν την αγκίστρωσίν των.

II ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι) 144 Ταξ.-172 εις τα περί ΚΟΚΚΟΡΓΙΑΚΟΝ (Σ.7902) υψώματα. Αύται επετέθησαν κατά του Νοτίου τμήματος της πόλεως και του Σ.Σταθμού. Λόχος υπό ΚΟΡΑΚΑΝ απεστάλη προς υψώματα ΦΑΝΑΡΙΟΥ (Σ.8115) προς παρεμπόδισιν αφίξεως ενδεχομένων ενισχύσεων.

ιι) 126 Ταξ. ΠΥΘΑΓΟΡΑ δεν εξηκριβώθη εισέτι εαν συμμετέσχεν της επιχειρήσεως.

2.- Διάταξις των δυνάμεων του Τ.Σ.Ε.Κ. την εσπέραν της 11ης Δεκεμβρίου 1948.

(Ως το συνημμένον σχεδιάγραμμα 1:200.000).

3.- Υπάρχουσαι εν ΚΑΡΔΙΤΣΗ δυνάμεις την εσπέραν της 11-12-48.

-Στρατηγείον Τ.Σ.Ε.Κ.-Διαβιβάσεις
-Διοίκησις συν Λόχος 15 Ε.Τ.Π. Αξιωματικοί 16-Οπλίται 185-ο λόχος ήτο κατανεμημένος εις τα εξωτερικά φυλάκια.
-1η και 9η έφιπποι Ίλαι, Αξιωματικοί 12, οπλίται 200.
-Διοίκησις συν Διλοχία 612 Τ.Π (77 Ταξ.) Αξ/κοί 13, Οπλίται 280
-Ουλαμός 3/9 Σ.Α.-δύο ΜΑΡΜΟΝ-δύο ΤΙΓΚΟ. Αξ/κός 1, Οπλίται 10.
-Ουλαμός Δ΄ Πυρ/χίας 101 Σ.Π.Π., δύο πυρ/λα 25 λιβρών, αξ/κοί 2, οπλίται 30
-Ουλαμός όλμων 4,2΄΄, 2 σωλήνες όλμων, Αξιωματικός 1, οπλίται 9.

-Χωροφυλακή-Αξ/κοί 4, Οπλίται 86.
-Μ.Ε.Α. Αξ/κοί 1, οπλίται 40.
Ήτοι εν συνόλω Αξιωματικοί 50, οπλίται 840 (Στρατού, Χωρ/κής και Μ.Ε.Α.)

4.- Διαταχθείσαι κινήσεις ενισχύσεων προς ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ.

Η προσβολή ανεφέρθη εις Δ.Ε.Θ. διά του υπ' αριθ. Α.Π. 2767/120100 σήματος του Τ.Σ.Ε.Κ. Διετάχθη η κίνησις των κάτωθι ενισχύσεων:

α) Εκ ΛΑΡΙΣΗΣ
Ουλαμός τεθωρακισμένων 3/2 Σ.Α.

ι) την 120600 (Ουλαμός 2ας Εφίππου Ίλης (πεζοπόρος επ' αυτοκινήτου)
Ουλαμός Σχολής Ιππικού (" " ")
Δρομολόγιον.-ΛΑΡΙΣΑ-ΤΣΙΟΤΙ-ΚΕΡΑΜΙΔΙ (Τ.0724)-ΒΛΟΧΟΣ (Τ.0625) ΠΑΛΑΜΑΣ (Τ.0619) - ΜΑΡΚΟΝ (Τ.0210) - ΓΟΥΡΓΟΒΙΤΕΣ -ΑΓ.ΘΕΩΔΩΡΟΙ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ.
-Εκινήθησαν διά προφορικής εντολής επιβεβαιωθείσης διά της υπ' αριθ. Α.Π. 9546/120648
-Το ανωτέρω απόσπασμα εκκινίθησεν εκ ΛΑΡΙΣΗΣ την 120600.
-Λόγω λασπώδους εδάφους, καταστροφής πολλών γεφύρων από ΒΛΟΧΟΥ μέχρι ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ και πολλαπλών εχθρικών αντιστάσεων ήχθη εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ την 121630.
-Εις ΓΟΥΡΓΟΒΙΤΕΣ (Σ.990123) συνεπλάκη μετά ισχυρού τμήματος της εφίππου Ταξ/χίας ΣΤΕΦΟΥ, το οποίον διεσκόρπισεν προς ΜΟΙΡΟΥΣ (Σ.960090).

ιι) Την 121500 Ουλαμός 9ης Ίλης Αρμάτων με πεζοπόρον Ουλαμόν Σχολής Ιππικού ως στήριγμα εκίνησαν κατόπιν προφορικής εντολής.

ιιι) 130700 Ουλαμός τεθωρακισμένων 3/2 Σ.Σ
(Ο.Δ. συν 2 άρματα 9ης Ίλης Αρμάτων.
(σχετικαί Κ.Π. 42859/121030-Α.Π.9584/130848 ημέτεραι).
Δρομολόγιον. ΛΑΡΙΣΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ (Τ.2930)-ΜΑΚΡΟΒΟΥΝΙ (Τ.2327)-ΚΟΤΣΕΡΙ Τ 1318-ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ (Τ.0411)-ΚΑΡΔΙΤΣΑ.
Λόγω καταστροφής υπό Σ γεφύρας ΠΗΝΕΙΟΥ οδού ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και λόγω του ότι παρά το ΚΕΡΑΜΙΔΙ (Τ.0630) παλαιά γέφυρα επί του ΠΗΝΕΙΟΥ δεν ανέχεται βαρέα φορτία, το δρομολόγιον των αρμάτων υπήρξεν υποχρεωτικώς λίαν βραδύ.
Ο πρώτον κινήσας Ουλαμός αρμάτων έφθασεν εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ την 130500 συμμετάσχων επιτυχώς εις την εκαθάρισιν της πόλεως.

β) Εκ ΤΣΙΟΤΙΟΥ
Την 120500 εκινήθη εκ ΤΣΙΟΤΙΟΥ Διλοχία του 105 Τ.Π. διά του εν παραγρ. 4α δρομολογίου.
Διαταγή κινήσεως εδόθη προφορικώς δι' ασυρμάτου την 120315.
-Αφίχθη προ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ την 121500 έθα μετά ανατροπήν των προ των Ν. παρυφών της πόλεως αντιστάσεων εισήλθεν εις την πόλιν 121630.
Κατά την πορείαν της συνεπλάκη εις ΓΟΥΡΓΟΒΙΤΕΣ με ισχυρόν τμήμα της εφίππου Ταξ/χίας ΣΤΕΦΟΥ.

γ) Εκ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Την 121100 εκίνησαν το Τ.Σ. 77 Ταξ/χίας συν Διλοχία 105 Τ.Π. συν Ουλαμός τεθωρακισμένων 3/2 Σ.Α. διά δρομολογίου ΤΡΙΚΑΛΑ-ΤΣΙΟΤΙ και εκείθεν ως το εν παραγ. 4α.
Διαταγή ετοιμότητος εδόθη διά της Α.Π. 9544/120120
Κίνησις διετάχθη τηλ/κώς την 120600 επιβεβαιωθείσα διά της Κ.Π. 42855/120800.
Ελείψει μεταφορικών μέσων η εκκίνησις εβράδυνεν.
-Λόγω των προαναφερθεισών εδαφικών δυσχερειών (λασπώδες έδαφος, καταστροφή γεφυρών) και πολλαπλών εχθρικών αντιστάσεων η φάλαγξ εισήλθεν εις ΚΑΡΔΙΤΣΑ την 122100.
Άμα τη εισόδω της φάλαγγος ταύτης εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ, διά της υπ' αριθ. Α.Π. 9577/121830 Δ/γής Δ.Ε.Θ. άπασαι αι δυνάμεις Πεζικού, Ιππικού Τεθωρακισμένων, Πυροβολικού και

Χω/κής αι δρώσαι εις περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ετέθησαν υπό τας διαταγάς του Ταξιάρχου ΠΑΛΛΗ εις ον εδόθη η εντολή της πάση θυσία εκκαθαρίσεως της πόλεως.

δ) Εκ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ-ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ.

Την 120500 εκίνησαν Λόχος συν Διμοιρία του 612 Τ.Π. συν Ουλαμός τεθωρακισμένων 3/9 Σ.Α. (ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ) διά δρομολογίου ΠΑΛΗΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ-ΜΑΓΟΥΛΙΤΣΑ (Σ.7919)-ΦΑΝΑΡΙ (Σ.8115)-ΚΑΡΔΙΤΣΑ.

Κίνησις προφορικώς επιβεβαιωθείσα, διά της Α.Π.9545/120230 τηλ/κής Διαταγής Δ.Ε.Θ.

Η φάλαγξ αύτη συναντήσασα ισχυράς αντιστάσεις κατά την πορείαν της εξετράπη εις γέφυραν ΠΑΜΙΣΟΥ (Σ.860195) ένθα και παρέμεινεν ακινητούσα μετά 13 τραυματιών οπλιτών. Ο Ουλαμός τεθωρακισμένων αδυνατών να κινηθή πέραν ΦΑΝΑΡΙΟΥ λόγω καταστροφής της οδού επανέκαμψεν αυθημερόν ΜΟΥΖΑΚΙΟΝ.

ε) Μηχανοκίνητον Απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ (Ουλαμός τεθωρακισμένων) κινηθέν εκ ΣΟΦΑΔΩΝ την 120200 κατόπιν προφορικής εντολής εισήλθε μετά ανατροπής διαδοχικών αντιστάσεων εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ την 120500 ώραν.

4.- Τρόπος διεξαγωγής της μάχης.

Οι συμμορίται εκινήθησαν εκ πολλών κατευθύνσεων με αφετηρίας επί των Β.Α. κλιτύων από ΦΑΝΑΡΙ μέχρι ΑΜΠΕΛΙΚΟΥ, των οποίων αι συνισταμέναι έβαινον κατά τας κατευθύνσεις.

α) ΚΑΝΑΛΙΩΝ (Σ.8113)-ΙΣΑΡΙ (Σ.860100)-ΚΑΡΔΙΤΣΑ.
β) ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Σ.8302) - ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ.

Ως φαίνεται από νυκτός είχον επιτύχει διείσδυσαν εις την πόλιν κατά μεμονομένας ομάδας.

Η προσβολή εξεδηλώθη εξ όλων των κατευθύνσεων.

Ιδιαιτέρως έντονος υπήρξεν εκ Δυσμών και Ν.Δ.

Από των πρώτων ωρών τρία τεθωρακισμένα βληθέντα δι' όλμων και Α/Α γρόνθων ετέθησαν εκτός μάχης αχρηστευθέντος ούτω του εν ΚΑΡΔΙΤΣΗ Ουλαμού τεθωρακισμένων.

Οι συμμορίται διαθέτοντες αφθονίαν βαρέων όπλων εισέδυον ολίγον και ολίγον εις τας συνοικίας της πόλεως.

-Αι εκτός της πόλεως δυνάμεις ημύνθησαν καλώς μέχρι της αφίξεως των ενισχύσεων.

-Από της αφίξεως των ενισχύσεων ανελήφθη αγών απωθήσεως των συμμοριτών και εκκαθαρίσεως της πόλεως.

-Εντός του καταληφθέντος υπ' αυτών τμήματος οι συμμορίται είχον οργανώσει εστίας εντός οικιών.

-Μετά ολονύκτιον αγώνα η πόλις εκκαθαρίσθη, δι' επιτυχούς συνδυασμού πεζικού, αρμάτων και τεθωρακισμένων την μεσημβρίαν της 13ης τρέχοντος. Αι συμμοριτικαί φάλαγγες αποχωρούσαι κατευθύνθησαν προς υψίπεδον ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ διά δύο κυρίως φαλάγγων μιας διά ΙΣΑΡΙ - ΜΟΦΟΒΟΥΝΙ και ετέρας διά ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΑΜΠΕΛΟΚΟΥ.

Ισχυραί δυνάμεις οπισθοφυλακής εκάλυπτον την αποχώρησίν των εκ του Ν.Δ. της πόλεως αναχώματος.

Αι αποχωρούσαι φάλαγγες εσφυροκοπούντο επιτυχώς υπό των πυρών της αεροπορίας, πυροβολικού και τεθωρακισμένων.

Δίωξις διά πεζικού διαταχθείσα διά της Κ.Π. 42866/131400 δεν επραγματοποιήθη λόγω επελθόντος σκότους και του καμάτου των ανδρών.

5.- Αποτελέσματα αγώνος

Αναλυτικώς αναγράφονται εις τον συνημμένον πίνακα.

6.- Επιτεθείσαι συμμοριακαί δυνάμεις και έκτασις επιθέσεως.

Την επίθεσιν ενήργησαν:

ι) Η Ι συμμοριακή Μεραρχία υπό ΓΙΩΤΗΝ περιλαμβάνουσα τας Ταξ/χίας ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ-ΖΑΧΑΡΙΑ-ΛΕΥΤΕΡΙΑ.

ιι) Η ΙΙ συμμοριακή Μεραρχία υπό ΔΙΑΜΑΝΤΗΝ περιλαμβάνουσα τας Ταξ/χίας ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ-ΠΥΘΑΓΟΡΑ-ΔΑΛΑ.

ιιι) Έφιπος Ταξ/χία ΣΤΕΦΟΥ.

-Από των εσπερινών ωρών της 11ης τρεχ. αι ανωτέρω δυνάμεις κατέλαβον θέσεις εξορμήσεως εις τα προς την πεδινήν περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΣΟΦΑΔΩΝ αντερείσματα των ΑΓΡΑΦΩΝ από του ΦΑΝΑΡΙΟΥ (Σ.8115) μέχρι ΡΑΧΟΥΛΑΣ (Χ.8695).

-Η εξόρμησις εγένετο διά πολλών φαλάγγων

Το βάρος της όλης επιθέσεως ερρίφθη κατά ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ. Συγχρόνως παρηνωχλήθησαν ισχυρώς η ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ-ΣΕΚΛΙΖΑ (Σ.8800) ΚΑΛΛΙΦΩΝΙ (Σ.9399)-ΦΙΛΙΑ, (Υ.0196) ένθα ημέτερα τμήματα ως και άπασαι αι φρουραί τεχνικών έργων, οδικών και σιδηροδρομικών γεφυρών.

Την ιδίαν νύκτα παρηνωχλήθησαν ισχυρώς τα ΤΡΙΚΑΛΑ και η ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ.

-Εν συμμοριτικόν Τάγμα εγκατεστάθη εις την περιοχήν ΦΑΝΑΡΙΟΥ με αποστολήν την παραμπόδισιν ημετέρων δυνάμεων αι οποίαι θα αποπειρώντο την αποκοπήν των γραμμών υποχωρήσεως των εισβολέων.

-Εις την έφιππον Ταξ/χίαν ΣΤΕΦΟΥ συνοδευομένην υπό δυνάμεως σαμποτέρ εδόθη αποστολή η παρανόχλησις όλων των χωρίων της πεδινής περιοχής και η καταστροφή των έργων συγκοινωνίας και τηλεφ/κών γραμμών, ως και η παρεμπόδισις των κινησθησομένων ημετέρων ενισχύσεων. Συχρόνως σχεδόν με την εκδήλωσιν της κατά ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ επιθέσεως, ισχυραί ομάδες σαμποτέρ ανετίνασον και κατέστραφον διά πυράς την γέφυρα ΠΗΝΕΙΟΥ οδού ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ως και πλείστας άλλας γεφύρας δευτερευουσών οδών των δυτικώς και βορείως πεδινής περιοχής, καταστήσαντες ούτω δυσχερεστάτην την κίνησιν ενισχύσεων.

Την διεύθυνσιν της όλης ταύτης επιχειρήσεως ασυνήθους εις έκτασιν και έντασιν είχεν ο αρχισυμμορίτης ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ.

8.- Παρατηρήσεις

-Απώλεια χρόνου διά προπαρασκευήν προς κίνησιν λόγω ελλείψεως μεταφορικών μέσων χρησιμοποιηθέντων τοιούτων εξ επιτάξεως.

-Η καταστρφή τεχνικών έργων ιδία γεφυρών μεγάλως επεβράδυναν την κίνησι των ενισχύσεων.

-Ιδιαιτέρως εβράδυνεν η κίνησις των ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ μη δυναμένων λόγω βάρους να κινηθώσιν επί των δευτερευόντων δρομολογίων, τα οποία ηκολούθησαν αι άλλα φάλαγγες.

-Αι προβληθείσαι υπό της Ταξ/χίας ΣΤΕΦΟΥ αντιστάσεις θα επεβράδυνον έτι περαιτέρω τας κινήσεις των ενισχύσεων εαν δεν επενέβαιναν εντατικώτερα η αεροπορία ήτις και συνέτριψε τελικώς την Ταξ/χίαν ΣΤΕΦΟΥ.

-Μέσα Διαβιβάσεων ελλειπή. Τμήματα συγκροτούμενα εσπευσμένως εκ διαφόρων Μονάδων δεν ηδύνατο να επικοινωνήσωσι με τας Διοικήσεις των ελλείψει εφεδρικών ασυρμάτων και προσωπικού.

-Αι μετασχούσαι της μάχης ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ συμμοριακαί δυνάμεις εξ 9 ταγμάτων και δύο επιλαρχιών υπολογίζονται εις 2.250 πεζούς και 300 ιππείς.

Σ.Τ.Γ. 910 τη 20η Δεκεμβρίου 1948

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΩΣΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Α.Π.
υ.τ.α Αριθ. Πρωτ. 9808

Παραλήπται:
Α΄ΣΣ/Β΄ΣΣ/Α1-Κ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
Διεύθυνσις
Α1-Α2
Τ.Σ.Ε.Κ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

Λόγω της επελθούσης μεταβολής γενικώς εν τη διατάξει των τμημάτων του Τ.Σ.Ε.Κ. και ειδικώς των εν τοις αστικοίς κέντροις ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΣΟΦΑΔΩΝ εδρευουσών δυνάμεων αναπροσαρμόζομεν το σχέδιον ενεργείας και το σχέδιον συναγερμού των δυνάμεων της πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

Και το μεν σχέδιον ενεργείας διετυπώθη διά της υπ' αριθ. Α.Π.796 Δ/γής μας.

Διά δε το σχέδιον συναγερμού εις την πόλιν της ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ καθωρίζομεν τα κάτωθι:

Ι.- ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ: Να τεθώσιν άπαντα τα εν τη πόλει ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ εδρεύοντα τα τμήματα Στρατιωτικά εν επιφυλακή προς αντιμετώπισιν πάσης καταστάσεως (εσωτερικών ταραχών, επιδρομής συμμοριτών, πυρκαϊών κ.λ.π.)

ΙΙ.- ΣΥΝΘΗΜΑ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ: Τούτο θα δοθή παρά του Τ.Σ.Ε.Κ. δι' ενός εκ των κάτωθι τρόπων:

1) Δι' εγγράφου ή προφορικής Διαταγής (Τηλ/τού, αγγελειοφόρου).
2) Διά τριών ριπών πυροβόλου ριπτομένων εκ της ταράτσας του κτιρίου "ΚΙΕΡΙΟΝ"
3) Θεωρείται δοθέν το σύνθημα συναγερμού εν περιπτώσει ενάρξεως αθρόων πυροβολισμών εν τη πόλει εις τας παρυφάς ταύτης.

ΙΙΙ. ΖΩΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΣΗΜΕΙΑ:

1) Αποθήκαι καυσίμων και εφοδίων γενικώς.
2) Ηλεκτρικόν εργαστάσιον.
3) Δημόσια Καταστήματα
5) Χώρος σταθμεύσεως διαφόρων Μονάδων και Υπηρεσίων
6) Σιδηροδρομικός Σταθμός

IV. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1) Κατευθύνσεις εκ ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.
2) " ΤΣΑΠΟΓΑ
3) " ΑΓΙΟΠΗΓΗΣ εις Ανλαχωμα (πόρος Νταουτόστρατα)
4) " ΚΑΡΑΜΠΕΛΗ προς κτήμα Ταλια-δούρου, Προσφυγικόν Συνοικισμός.

V.- ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑ ΜΕΣΑ:

1) Στρατηγείον Τ.Σ.Ε.Κ.
2) Διοίκησις Χωρ/κής Καρδίτσης και υπ' αυτήν υπηρεσίαι.
3) Σ.Δ. 15 Τ.Ε.
4) Διλοχία τυφεκιοφόρων μείον ουλαμός.
5) Λόχος Διοικήσεως 15 Τ.Ε.
6) Ουλαμός τεθωρακισμένων και εφεδρεία Τ.Σ.Ε.Κ.
7) Συγκροτούμενοι Λόχοι ΜΑΥ δυνάμεως 50-60 ανδρών.
8) 840 Α.Τ.Χ.
9) και τα τυχόν εκάστοτε σταθμεύοντα οπωσδήποτε λοιπά Στρατιωτικά τμήματα και Μονάδες.

-Εις της Διοικήσεως Τ.Σ.Ε.Κ. το Στρατγείον Τ.Σ.Ε.Κ. και Ουλαμός τεθωρακισμένων.

VI.- ΒΑΣΙΚΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.

1) Φυλάκιον εισόδου οδού ΤΡΙΚΑΛΩΝ.
2) Φυλάκιον επί οδού ΚΟΚΚΙΝΗΝ ΕΚΛΗΣΙΑΝ.
3) Φυλάκιον εισόδου οδού ΦΑΝΑΡΙΟΥ.
4) Φυλάκιον ΤΣΑΠΟΓΑ παρά τον Φόρον.
5) Φυλάκιον εισόδου οδού ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ.
7) Φυλάκιον Σιδηροδρομικού Σταθμού.
8) Φυλάκιον Αναχώματος επί οδού προς ΚΑΛΛΙΦΩΝΙ.
9) Φυλάκιον Αναχώματος επί οδού προς ΝΤΑΟΥΤΙ.
10) Φυλάκιον εις παρυφήν πόλεως παρά ΒΛΑΧΟΜΑΧΑΛΑΝ
11) Φυλάκιον εις Ζευγαρολείβαδο παρά οικίαν ΠΑΡΘΕΝΗ
12) Φυλάκιον επί εισόδου οδού ΛΑΡΙΣΗΣ

VII.- ΦΡΟΥΡΑΙ

1) Φρουρά Κρατητηρίων γενικώς.
2) Φρουρά Γυναικίων φυλακών.
3) Φρουρά Ποινικών φυλακών
4) Φρουρά Αποθήκης Καυσίμων (Παυσίλυπον)
5) Φρουρά Νοσοκομείου
6) Φρουραί των αποθηκών και Διαχειρήσεων των διαφόρων Μονάδων.

VIII.- ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΤΟΛΗ ΠΡΟ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ.

Άπαντες οι Διοικηταί τμημάτων από του ανωτέρου βαθμού μέχρι του κατωτέρου βαθμού και οι οπλίται ειδικών υπηρεσιών (οδηγοί, μοτοσυκλετισταί, άνδρες Α.Μ. κ.λ.π.) να εκτελέσωσιν αναγνωρίσεις ώστε να είναι πλήρως ενήμεροι των εν τοις παραγράφους III,IV και VII διαλαμβανομένων ζωτικών της πόλεως φυλακίων επικινδύνων κατευθύνσεων ως και την τοπογραφίαν της πόλεως.

IX.- ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1) Άμα τω συνθήματι του συναγερμού άπαντες οι Στρατιωτικοί οπουδήποτε ευρισκόμενοι δέον να σπεύσωσιν εις τας θέσεις των και τα τμήματά των.

2) Άπασαι αι φρουραί καταλαμβάνουσι τας θέσεις των οποίας οφείλουν να υπερασπίσωσι μέχρις εσχάτων άνευ συμπτύξεως και διά των διατιθεμένων αυτοίς μέσων θα προσπαθήσωσι να συνδεθώσι τόσον με την Προϊσταμένην την Διοίκησιν όσον και με τας γειτονικάς Μονάδας.

3) Αι διαθέσιμοι δυνάμεις των Μονάδων (15 Τ.Ε., Διοίκησις Χωρ/κής κ.λ.π.) συγκεντρούνται και τίθεται εν αυστηρά επιφυλακή εις τους χώρους σταθμεύσεώς των εν αναμονή Διαταγών είτε προς ενίσχυσιν των υφισταμένων φρουρών είτε δι' άλλην αποστολήν κατόπιν Δ/γής του Τ.Σ.Ε.Κ.

4) Άπασαι αι Διοικήσεις συνδέσμους εις την Διοίκησιν του Τ.Σ.Ε.Κ. καταλλήλου Αξ/κού ή Υπαξ/κού.

5) Ο Ουλαμός θωρακισμένων θα είναι έτοιμος προς εκκίνησιν κατά τας Δ/γάς του Τ.Σ.Ε.Κ. και πλήρως εφοδιασμένος διά καυσίμων πυρομαχικών και οδηγών γνωριζόντων καλώς την τοπογραφίαν και διαφόρους κατευθύνσεις της πόλεως. Τούτους ο Διοικητής Ουλαμού θα έχη καθ' εκάστην εις την διάθεσίν του.

Η Διοίκησις Χωρ/κής να βεβαιωθή διά την ασφάλειαν των ενταύθα Δημοσίων Καταστημάτων ενισχύση κατά την κρίσιν της τας εις εκάστην τούτων υπαρχούσας φρουράς εν ανάγκη.

Ομοίως η Διοίκησις Χωρ/κής ν' αποστείλη ασφαλές απόσπασμα διά την προστασίαν και μεταφοράν εις το κέντρον της πόλεως του κ. Νομάρχου και λοιπών επισήμων προσώπων (Εισαγγελέως, Προέδρου Πρωτοδικών, Δημάρχου κ.λ.π.)

X.- <u>ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ</u>

α) Σ.Δ. του Τ.Σ.Ε.Κ. εις ΚΙΕΡΙΟΝ

β) Σ.Δ. Δ. Χω/κής-Τα Γραφεία Διοικήσεως των λοιπών εν ΚΑΡΔΙΤΣΗ εδρευόντων τμημάτων, τα γραφεία του χώρου Στρατωνισμού

γ) Διαβιβάσεις 1) Τηλεφωνικώς. 2) δι' αγγελειοφόρου (αυτοκινήτου, εφίππου, ποδηλάτου, μοτοσυκλετιστού κ.λ.π.).

Θα κοινοποιηθή ιδιαίτερος πίναξ συννενοήσεως διά φωτοβολίδων απαγορευμένης της αθρόας χρήσεως τούτων κατά το δοκούν.

XI.- <u>ΣΥΝΘΗΜΑ-ΠΑΡΑΣΥΝΘΗΜΑ</u>

Σύνθημα και παρασύνθημα κατά την ώραν του συναγερμού και εν τω προσηρτημένω τη παρούση σφραγιστού ειδικού φακέλου όστις δέον ν' ανοίγη μόνο εν περιπτώσει ενάρξεως συναγερμού.

<u>ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ</u>

Το παρόν σχέδιον συναγερμού τίθεται εν ισχύ από της 5-8-48. Παν δε προγενέστερον ή Διαταγή σχετική προς τούτο καταργείται και δέον να καταστραφώσι ταύτα διά πυρός αναφέροντος σχετικώς.

Εν περιπτώσει αναχωρήσεως της Μονάδος εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ο φάκελλος ούτος του σχεδίου συναγερμού παραδίδεται υπό του Διοικητού της εις Τ.Σ.Ε.Κ. Αναφέρατε λήψιν και κατανόησιν.

<u>Παραλήπται:</u>

Αντίτυπον υπ' αριθ.	1	Διοίκησις Χωρ/κής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
" "	2	15 Τ.Ε.
" "	3	840 Ομάς Τμηματικών Χορηγήσεων

Εις τους Διοικητάς των λοιπών τμημάτων δίδονται προφορικώς ενδείξεις περί των καθηκόντων των εν περιπτώσει συναγερμού λεπτομερώς εις ότι αφορά αυτούς μόνον.

<u>Κοινοποίησις</u>
Δ.Ε.Θ./Α1 Υ.Τ.Α.
Τ.Σ.Ε.Κ.

Υπογρ. Γ. ΔΟΥΡΑΤΣΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον

Τ.Σ.Υ.

ΟΔΗΓΙΑΙ

1.- Διά την ασφάλειαν του σχεδίου συναγερμού τούτο θα τηρήσι υπ' ευθύνη του Διοικητού εις ασφαλές μέρος.

2.- Το σχέδιον τούτο τιθεμένων εντός φακέλλου ασφαλώς και σφραγισμένον ασφαλώς θα παραδίδηται εις τον εκάστοτε Αξ/κόν υπηρεσίας με την σαφή και καθαράν ένδειξιν επί του φακέλου ότι θ' ανοιχθή μόνον εν περιπτώσει συναγερμού.

3.- Αι Διοικήσεις να λάβωσι από τούδε άπαντα τα κατάλληλα προπαρασκευαστικά μέτρα, ώστε κατά τον συναγερμόν να μη παρατηρηθή ουδεμία δυσχέρεια ή έλλειψις.

4.- Απερχόμενοι οι Διοικηταί του τμήματός των και της υπηρεσίας να γνωρίζωσιν τους υπ' αυτούς που δέον ν' αζητηθώσιν.

5.- Να τηρώσι αι Μονάδες κατάστασιν των διευθύνσεων διαμονής των Αξ/κών και λοιπών οργάνων των, ης αντίγραφα να υποβάλλωσιν ημίν.

6.- Άπασαι αι Μονάδες να διατάξωσι τοπογραφικήν αναγνώρισιν της πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ, ασφαλών δρομολογίων, αναγνώρισιν των διαφόρων φρουρών, αναγνώρισιν των διαφόρων Δημοσίων Υπηρεσιών.

7.- Άπασαι αι Μονάδες να έχωσι εφοδιασθή επαρκώς διά λαμπτήρων (φανών θυέλλης, ηλεκτρικού κ.λ.π.) ώστε εν περιπτώσει διακοπής ηλεκτροφωτισμού να μη παρατηρηθή ανωμαλία περί την διεξαγωγήν της υπηρεσίας. Εκάστη να είναι εφοδιασμένη αι Μονάδες διά μέσον κατασβέσεως πυρκαϊάς (δοχεία πλήρη ύδατος, δοχεία άμμου, σκαπάναι κοκ.)

Ιδιαίτερα μέριμνα επιληφθή επί του ανωτέρου αντικειμένου υπό της 840 ομάδος Τμηματικής Χορηγήσεως διά τους χώρους αποθηκεύσεως των εφοδίων της.

Η Στρατιωτική Διοίκησις ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ (Φρουραρχείον) να ενημερώση τους εν τη πόλει ΚΑΡΔΙΤΣΗ ευρισκομένους και διαρχομένους Στρατιωτικούς (επί αδεία, Φ.Π. κλπ.) ους δέον να παραχωρηθή διά του Αξ/κού Ασφαλείας Μονάδος.

-Άπαντες οι Διοικηταί Λόχων, Διμοιριών, ομάδων κ.λ.π. να βεβαιούνται διά συχνών επιθεωρήσεων περί της καλής λειτουργίας των όπλων των τμημάτων των.

Υπογρ. ΔΟΥΡΑΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓ.
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

14

ΘΕΜΑ:	Διδάγματα εκ της προσβολής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΠΡΟΣ:	Διοικητάς ΣΩΜΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ. Μεραρχιών-ΑΝωτ. Στρατ. Δ/σεων-Στρατ. Δ/σεων	ΓΕΣ/Α1 Α.Π. 222662 / Φ.4011/32
ΚΟΙΝ.	Α1-Α2-Α6-Α7-Α8-Β1/ΓΕΣ Γεν. Επιθ. Στρατού ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ. Α/ΓΕΣ	ΒΣΤ 902 τη 31.3.49

1. Έκρινα σκόπιμον να διευρυνθή το από 12 Δεκεμβρίου 1948 λαβόν χώραν ατύχημα της ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και διέταξα ευρυτέραν εξέτασιν εκ μέρους του Γεν. Επιθεωρητού στρατού.

Τα εκ ταύτης συναχθέντα συμπεράσματα επί ωρισμένων παραλείψεων δεν πρέπει να μείνουν απαρατήρητα. Διά παραλείψεις ωρισμένων κατωτέρων ηγητόρων διέταξα την επιβολήν των νομίμων κυρώσεων.

2. Ουσιώδεις παραλήψεις αναγόμεναι εις τας Ανωτέρας Διοικήσεις.

(α) Ενώ υπήρχον έγκαιροι και πλήρεις πληροφορίαι περί συγκεντρώσεως όγκου συμμοριακών δυνάμεων εις το υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και ηπειλείτο η ΚΑΡΔΙΤΣΑ δεν συνελήφθη σχέδιον αντιμετωπίσεως ενός τοιούτου κινδύνου, δεν ετηρήθησαν αι εφεδρείαι συγκεντρωμέναι αλλά διεσπαρμέναι κατά Διλοχίας, Λόχους και Διμοιρίας, ερίφθησαν εις την μάχην άνευ σαφούς σχεδίου και κοινής διοικήσεως. Μετά την είσοδον των ενισχύσεων εντός της πόλεως τότε και μόνον ανατέθησαν εις κοινήν διοίκησιν άπασαι αι εις αυτήν δρώσαι μονάδες.

(β) Ο Διοικητής της Δ.Ε.Θ. καίτοι είχον παρέλθει 50 ημέραι αφ' ότου ανέλαβε την διοίκησιν, δεν είχε μεταβή εις ΚΑΡΔΙΤΣΑΝ ούτε καν, ότε επληροφορείτο ότι εις την περιοχήν ταύτην συγκαιντρούται ο εχθρός.

Τούτο ήτο, άλλως τε, επιβεβλημένον, ου μόνον εξ υποχρεώσεως να επικοινωνήση προσωπικώς μετά των υποδεέστερών του, αλλά και διά να λύση πλήθος προβλημάτων και παράσχη οδηγίας διά την όλην αντιμετώπισιν ενδεχομένης προσβολής του εχθρού.

(γ) Άμα τη προσβολή της ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ο ίδιος Διοικητής δεν έσπευσεν επί του πεδίου της μάχης, ίνα αντιληφθή εκ του σύνεγγυς την κατάστασιν και αναλάβη την καταδίωξιν των συμμοριτών και με επιτραπή εις τούτους, ως συνέβη, η άνετος διαφυγή.

(δ) Ο Διοικητής του ΤΣΕΚ διά την εγγύς άμυναν της πόλεως δεν είχεν λελογισμένην διάταξιν δυνάμεων και δεν εμερίμνησε να περιορίση την διασποράν τουτων. Δεν εβελτίωσεν την παραδοθείσαν εις αυτόν αραχνοΰφαντον γραμμήν αμύνης.

(ε) Ο ίδιος δεν είχε διατυπωμένον σχέδιον αμύνης, δεν εξετέλεσεν ασκήσεις συναγερμού των τμημάτων του, δεν είχε συνδέση πλήρως το έργον όλων των μονάδων και πάντων των αρμοδίων διοικητών διά λεπτομερών οδηγιών και ασκήσεων, δεν ελάμβανε μέτρα επιτηρήσεως και ασφαλείας ανάλογα προς την θέσιν του εχθρού, όστις ήτο εγγύς του.

3. Αι παραλείψεις αύται επληρώθησαν διά σοβαρών απωλειών Στρατού και αμάχου πληθυσμού και σημαντικωτάτων ζημιών εις υλικά, εκτός του ηθικού αντικτύπου επί Στρατού και Λαού.

Το κακόν βεβαίως δεν επεξετάθη χάρις εις την ψυχραιμίαν του Διοικητού του ΤΣΕΚ και την αποφασιστικότητα και δραστηριότητα του Διοικητού της ΔΕΘ προς ενίσχυσιν της απειλουμένης ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

4. Θέτων υπ' όψιν τας ανωτέρω παραλείψεις προσκαλώ όλους τους διοικητάς των Μ.Μ. να αντλήσουν τα αναγκαία διδάγματα.

Τονίζω και αύθις ότι μόνον η διά της συγκεντρώσεως των δυνάμεων συνεχής δίωξις και διαρκής απειλή των ΚΣ θα καταστήση την θέσιν των προβληματικήν και θα μας δώση την ευχέρειαν να τους συντρίψωμεν. Η από των αρχών του Φεβρουαρίου άλλως τε ακολουθουμένη τακτική των Μονάδων με τα λίαν καρποφόρα αποτελέσματα Ρούμελης-Φλωρίνης-Κερδυλίων-Τζουμέρκων Αχελώου το απέδειξε περιτράνως.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ.Π./Γ.Λ.
Τ.Σ.Υ.

15

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πεπραγμένων τμημάτων Φρουράς Καρδίτσης κατά την τριήμερον μάχην της 11, 12, 13 τ.μ. εναντίον των επιτεθειμένων Συμμοριτών.

ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
κατά την ημέραν της επιθέσεως.

1)	612 Τ.Π. Διλοχία συν Λόχος Δ/σεως	αξ/κοί	15	οπλίται	330
2)	Ουλαμός τεθ/νων (οχήματα 3)	"	1	"	6
3)	Ουλαμός πεδ/νού πυρ/κού (2 πυροβόλα)	"	2	"	23
4)	1η Έφιππος Ίλη	"	4	"	76
5)	9η Έφιππος Ίλη	"	6	"	74
6)	15ου Ε.Τ.Π.(Λόχος συν Λόχος Δ/σεως)	"	13	"	95
7)	Χωροφυλακή	"	7	"	86
8)	Μ.Ε.Α.	"	2	"	81
	Σύνολον δυνάμεων	"	50	"	775

Πληροφορίαι εχθρού: Το Τ.Σ.Ε.Κ. έσχεν θετικάς πληροφορίας ότι εις το Υψίπεδο Νεβροπόλεως συνεκεντρούντο μεγάλα συμμοριακά συγκροτήματα εν οίς και έφιππος ταξιαρχία Στέφου προσφάτως περαιωθείσα εξ αντιχασίων μετά 600 εμφόρτων διά πυρ/κών κτηνών, εις ΝΕΒΡΟΠΟΛΙΝ με πρόθεσιν να επιτεθούν εναντίον της φρουράς της πόλεως Καρδίτσης. Τούτο ανεφέρθη διά των καθημερινών πληροφοριακών δελτίων εις προϊσταμένας του Τ.Σ.Ε.Κ. αρχάς.

Την πρωίαν της 11-12-48 η 9η Ίλη κινηθείσα προς επιθετικήν αναγνώρισιν προς ΤΣΑΟΥΣΙ (Σ.855.056), ΚΡΥΑ - ΒΡΥΣΗ (Σ.865.046), ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Σ.830020) - ΑΜΠΕΛΙΚΟΝ (Χ.848997) - ΡΟΥΣΙ (Σ.890030) - ΑΓΙΟΠΗΓΗ (Σ.900036) κατόπιν Δ/γής Τ.Σ.Ε.Κ. επιστρέψασα ανέφερεν ότι ουδέν συνήντησεν.

Την 112130 ώραν απεκαλύφθη εκδήλωσις επιθέσεως διά της εγκατεστημένης ενέδρας Ν.Δ. του φυλακείου Μητροπόλεως, ήτις μετ' ανταλλαγήν πυρών συνεπτύχθη εις φυλάκειον Μητροπόλεως. Ευθύς αμέσως το 15ον Ε.Τ.Π. μας ανέφερεν ότι το φυλάκιον Μητροπόλεως προσεβάλετο ισχυρώς. Εις ενίσχυσιν τούτου απεστάλη ουλαμός τεθ/νων υπό ανθ/ρχου Καμπόλην, όστις μετά ολιγόωρον βολήν πέριξ του φυλακείου επέστρεψε εις Τ.Σ.Ε.Κ. και ανέφερεν ότι ουδέν το σοβαρόν συμβαίνει.

Μετά την προσβολήν του φυλακείου Μητροπόλεως διετάχθησαν τηλ/κώς άπασαι αι εφεδρείαι του Τ.Σ.Ε.Κ. να ώσιν έτοιμοι προς εκκίνησιν εις πρώτην διαταγήν. Ακολούθως διετάχθη είς Λόχος του 612 Τ.Π. ως και ουλαμός 1ης εφίππου Ίλης να συγκεντρωθώσι εις την κεντρικήν πλατείαν πόλεως Καρδίτσης ως μοναδική εφεδρεία του Τ.Σ.Ε.Κ.- Την 11 22 00 ώραν η 9η Ίλη ανέφερεν ότι προσεβάλετο αιφνιδιαστικώς εξ εγγυτάτης αποστάσεως διά πυρών όλμων, αυτομάτων και αντιαρματικών εκτοξευτών (γροθιές) αιτούσα ενίσχυσιν κατεπειγόντως τεθ/νων. Κατόπιν τούτου το Τ.Σ.Ε.Κ. απέστειλε τον ουλαμόν τεθ/νων υπό ανθ/ρχον Καμπόλην.

Ο ουλαμός καθ' ον χρόνον διήρχετο σιδ/κήν γραμμήν προσεβλήθη υπό ανεδρευόντων συμμοριτών διά αντιαρματικών εκτοξευτών, όλμων και πολυβόλων εξ εγγυτάτης αποστάσεως, με αποτέλεσμα την αχρήστευσιν των πυροβόλων των δύο μάρμορ. Παρά το γεγονός τούτο διέσπασεν τον περισφίγγοντα τους στρατιώτας της 9ης ίλης κλοιόν και έφθασεν εις τον προορισμόν του παρέχων συνεχώς διά των μυδραλλίων του ενίσχυσιν εις την μαχομένην ίλην.-

Την 11 22 15 το φυλάκειον Φαναρίου ανέφερε τηλ/κώς ότι προσεβάλετο ισχυρώς αιτούν ενίσχυσιν. Προς τούτο απεστάλη δύναμις δύο ομάδων 612 Τ.Π. επ' αυτοκινήτου με εντολήν όπως κατέλθη εκ του αυτοκινήτου διακόσια (200) μ. εντεύθεν του φυλακείου και εκείθεν αναπτυσσομένη μεταβή πεζή προς ενίσχυσιν του φυλακείου τούτου.-

Πλην όμως δεν ηδυνήθη να εκπληρώση την αποστολήν της λόγω προσβολής της υπό ενεδρευόντων συμ/τών εντεύθεν του φυλακείου, συλληφθέντος του επί κεφαλής αξ/κού μετά 5 οπλιτών.

Την 112230 διετάχθη ο ουλαμός 1ης εφίπου ίλης να καταλάβη δεσπόζοντα σημεία κεντρικών αρτηριών Β.Δ. Διοικητηρίου Τ.Σ.Ε.Κ. και κεντρικής πλατείας, του ετέρου παραμένοντος προς υπεράσπισιν Σ.Δ. της, αποθηκών και σταύλων. Συγχρόνως δε διετάχθησαν 2 Δ/ρίαι Λόχου 612 Τ.Π., αίτινες είχον συγκεντρωθή διά προγενεστέρας διαταγής εις Κ. πλατείαν όπως εκκαθαρίσουν δρομολόγιον προς σύνδεσιν με 9ην ίλην. Μη δυνηθείσα να εκτελέσωσι την αποστολήν λόγω ισχυράς προσβολής εκ μέρους διεισδυσάντων και καταλαβόντων επικέρους θέσεις εις οικίας εκατέρωθεν δρομολογίου φονευθέντος μάλιστα του επικεφαλής Λοχαγού Καλτσά και ενός οπλίτου του Τ.Σ.Ε.Κ. χρησιμοποιουμένου ως οδηγού, επέστρεψαν καταλαβούσαι επικαίρους θέσεις πέριξ Κ. πλατείας πόλεως και αγοράς και επί οικιών πέριξ φυλακείων.-

Ο έτερος Λόχος του 612 Τ.Π. παρέμεινε εις τας θέσεις του καλύπτων τον Σ.Δ. τας εις Παυσίλυπον αποθήκας βενζίνης, χόρτου ως και θέσεις πυροβόλων από Ν.Δ. και Α. πλευρόν προσβαλομένων συνεχώς απάντων υπό μεγάλων συμ/κών δυνάμεων.-

Την 11 22 30 προσεβάλοντο ταυτοχρόνως άπαντα τα φυλάκεια της πόλεως διά των διακένων δε των μεταξύ των φυλακείων, ήρξατο η διείσδυσις συμ/των δυνάμεων εντός της πόλεως, καταλαβούσαι επικαίρους θέσεις εις διαφόρους οικίας ήρξαντο βολής δι' αυτομάτων εκ των νώτων των φυλακείων.-

Προ της τοιαύτης καταστάσεως το Τ.Σ.Ε.Κ.ανέφερε ότι η πόλις προσεβάλετο διά μεγάλης συμ/κής δυνάμεως. Την 112300 ώραν πλείστα των φυλακείων έπαυσαν επικοινωνούντα τηλ/κώς μετά της έδρας του 15ου Ε.Τ.Π. λόγω αποκοπής της γραμμής υπό συμ.

Ταυτοχρόνως προσεβάλοντο οι σταθμοί Δ/σεως 612 Τ.Π., 15 Ε.Τ.Π. μετά του παραπλεύρως ουλαμού πυρ/κού. Ομοίως ανεφέρθη ότι προσεβάλοντο υπό Συμ/των οι Λόχοι Μητροπόλεως (Σ.624065) και Καλλιφωνίου Χ 934985 ως και τα φυλάκεια Παπαράντζας (Σ.881665) και γεφύρας Παμίσου (Σ.839196). Ο αγών ήρξατο σκληρός εις όλους τους τομείς της πόλεως. Το Τ.Σ.Ε.Κ. διέταξε την 9ην ίλην διά ασυρμάτου όπως αποσταλή ο ουλαμός τεθ/νων, ίνα χρησιμοποιηθή εις ενίσχυσιν ετέρων πιεχομένων τμημάτων, αλλά έλαβε την απάντησιν ότι τα τεθωρακισμένα ακινητούν λόγω βλάβης. Η απάντησις αύτη ως εκ των υστέρων εξηκριβώθη ήτο ψευδής.- Την 12 02 00 εκάμφθησαν πλείστα των φυλακείων. Κατόπιν τούτου το Τ.Σ.Ε.Κ. ητήσατο αποστολήν ενισχύσεων επειγόντως τόσον τηλ/κώς παρά της Δ.Ε.Θ. όσον και δι' αποστολής σημάτων υπ' αριθ. 2767 1201 και 2768 120140. Επίσης διέτασσεν το 23 Ε.Τ.Π. διά της υπ' αριθ. Α.Π. 2719/120230 ν' αποστείλη τα μηχανοκίντα Λαμπράκη, άτινα έφθασαν την 120510. Το μηχ/τον Λαμπράκη, απετελείτο από 3 τίγκο και 1 μάρμορ, του ενός τίγκο παραμείνοντος προς φύλαξιν ανατραπέντος ετέρου οχήματος έξωθι της πόλεως Καρδίτσης. Άμα τη αφίξει των, περίπολος τούτου εστάλη προς ενίσχυσιν του Σ.Δ. 15 Ε.Τ.Π. και ουλαμόν πυρ/κού του υπολοίπου τίγκο διατεθέντος εις Σ.Δ. 612 Τ.Π. δεδομένου ότι αμφότεροι ητήσαντο διαρκώς ενισχύσεις λόγω ισχυράς πιέσεώς των υπό σοβαρών δυνάμεων συμμοριτών.-

Καθ' όλην την ημέραν συνεχίζετο σκληρός αγών μεταξύ των τμημάτων και συμ/τών δεδομένου ότι το μεγαλύτερον μέρος των δυνάμεών των παραμείναν εντός επικαίρων θέσεων εντός της πόλεως, εδυσχέραινε τα μέγιστα την κίνησιν των τμημάτων μας προς δημιουργίαν ελευθέρως διαδρόμων επαφής μεταξύ Δ/ρίου Τ.Σ.Ε.Κ. και Σ.Δ. 612 Τ.Π. και 15 Ε.Τ.Π. Η 9η Ίλη διαρκώς δεχομένη αλλεπαλλήλους επιθέσεις ήρχισε να αιτήται συνεχώς ενισχύσεις και τον διά πυρ/κών ανεφοδιασμόν της. Μη δυνάμενοι όμως να αποστείλωμεν ενισχύσεις ως μη υπαρχουσών τοιούτων, ούτε να εφοδιάσωμεν διά πυρ/κών, ητησάμεθα απευθείας από αεροπορικής βάσεως Λαρίσης προσβολήν συμ/τών υπ' αεροπορίας επί Ν.Α. παρυφής πόλεως Καρδίτσης και έναντι θέσεων 9ης ίλης όπερ και εγένετο. Δι' ετέρας ειδικής αιτήσεως ητησάμεθα ρίψεις πυρ/κών εις θέσεις 9ης ίλης παρά της αεροπορίας, πλην όμως επληροφορήθημεν διά Δ/γης Δ.Ε.Θ. υπ' αριθ. Α.Π. 9566/124320 ότι δεν θα πραγματοποιηθή.-

Επειδή σοβαρά έλλειψις πυρ/κών παρετηρήτο εις άπαντα μαχόμενα τμήματα ητησάμεθα μέσω Δ.Ε.Θ./Α1 ρίψεις πυρ/κών επί της Κ.πλατείας της πόλεως πλην όμως ελάβομεν τηλ/κώς αρνητικήν απάντησιν διαβεβαιούντες ότι πυρ/κά αποστέλλονται διά των αποσταλεισών ενισχύσεων οδικώς μέσω Παλαμά. Επειδή ο αγών συνεχίζετο σκληρός και η θέσεις των τμημάτων μας καθίσταται ολονέν επικινδυνεστέρα ητησάμεθα διά της υπ' αριθ. 2777/121445 εγγράφου όπως φθάσωσι απαραιτήτως

προ της δύσεως του ηλίου αι αποσταλείσαι ενισχύσεις. Το Τ.Σ.Ε.Κ. εκμεταλλευόμενον τας κατά χρονικά διαστήματα υφέσεις επιθέσεων εχθρού απέστειλε δύο (2) οχήματα μηχ. αποσπ. Λαμπράκη εις ηλεκτρικήν εταιρείαν προς ενίσχυσιν αμυνομένης φρουράς κατά μεγάλου αριθμού επιτιθεμένων συμ. με αποτέλεσμα τελικώς την διάσωσιν εκ της βεβαίας καταστροφής. Επίσης προέβη εις την αναχορηγίαν πυρ/κών του φυλακείου ηλεκτρικής και εις Δ/σιν Χωρ/κής εκ των υπολειμμάτων της 1ης ίλης.

Την 121700 άνδρες του φυλακείου σιδ/κού Σταθμού εις ο είχον συμπτυχθή και οι άνδρες των φυλακείων Μητροπόλεως και Υδραγωγείου εξαντλήσαντες και το τελευτίον φυσίγγιον επέβησαν αμαξοστοιχίας θέσαντες ταύτην προς Σοφάδες εις κίνησιν. ΄Οτε έφθασαν εις το ύψος γεφύρας Καράμπαλη αντιληφθέντες υπονόμευσιν ταύτης εγκατέλειψαν την αμαξοστοιχίαν και με επικεφλής τον υπολ/γόν Δάνισκαν Νικ. έφθασαν εις Σοφάδες. Από τας απογευματινάς ώρας της 12ης η 9η ανέφερε διαρκώς την επικίνδυνον θέσιν και την οσονούπω κατάρευσίν της. Το Τ.Σ.Ε.Κ. εις τας τοιαύτας εκκλήσεις διέταξε να παραμείνη εις τας θέσεις της καθ' όσον οσονούπω κατέφθανον αι αποσταλείσαι ενισχύσεις. Το Τ.Σ.Ε.Κ. έχον τηλ/κήν επικοινωνίαν με το 612 Τ.Π. ερχόμενον εις επαφήν με την 77 Ταξιαρχίαν δι' ασυρμάτου εγνώρισε ημίν ότι αι ενισχύσεις θα έφθανον μετά 2ωρον. Επί πλέον ότι η διλοχία του 105 Τ.Π. διά σήματός της μέσω 612 Τ.Π. ηρνήτο να εισέλθη εις την πόλην επιθυμούσα να παραμείνη κατά την νύκτα έξω της πόλεως. Τότε το Τ.Σ.Ε.Κ. διέταξε την οπωσδήποτε είσοδόν της εις την πάλιν αποστέλλον μάλιστα και έν τίγκο υπό Λοχ. Λαμπράκην Άγγελ. προς διαβίβασιν διαταγής προσωπικώς εις τον επικεφαλής διλοχίας και παροχής βοηθείας διά την εις την πόλιν είσοδόν της.

Μη επιτευχθέντος εγκαίρου εφοδιασμού διά πυρ/κών και επερχομένου σκότους διετάχθη διά του υπ' αριθ. Α.Π. 2776/121800 σήματος η σύμπτυξις της 9ης ίλης και των εκεί ευρισκομένων τεθ/νων ανθ/ρχου Καμπόλη προς την Κ. πλατείαν Καρδίτσης μεταφέρουσα παν το δυνάμενον να μεταφερθή υπό των ανδρών και του αυτοκινήτου της ίλης. Πράγματι η ίλη συνεπτύχθη μαχομένη καθ' όλον το μήκος του δρομολογίου μετά των τεθ/νων φθάσασα εις την Κ. πλατείαν την 121830.- Αι πρώται εκ των αποσταλεισών ενισχύσεων έφθασαν, ο ουλαμός τεθ/νων υπό υπ/ρχον Διαμαντήν την 121900 ώραν.

Την 122010 έφθασε η διλοχία του 105 Τ.Π. μαχομένη ήτις διετέθη ως εξής:

1) Είς Λόχος εις Σ.Δ. 15 Ε.Τ.Π. και θέσεις πυροβόλων.
2) Μία διμοιρία εις ηλεκτρικήν εταιρίαν.
3) Μία διμοιρία εις φρουράν σταύλων 612 Τ.Π. και 4) μία διμοιρία εις Σ.Δ.

Την 122100 κατέφθασαν αι υπόλοιποι ενισχύσεις υπό Ταξ/ρχον κ. ΠΑΛΛΗΝ, ο οποίος ανέλαβεν την διοίκησιν απάντων τμημάτων.

Ο αγών εξηκολούθησε με την αυτήν σφοδρότητα καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός. Κατά τας πρωινάς ώρας της 13ης ήρχισαν αι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις υπό ημετέρων τμημάτων (612 Τ.Π., 105 Τ.Π., τεθ/να ΙΧης ίλης αρμάτων), των συμ. συμπτυσσομένων προς Β.Δ. και Δ. της πόλεως τελικώς εγκατελειψάντων ταύτην την 13ην 15 30.

Είμεθα υποχρεωμένοι να άναφέρωμεν ότι το πλείστον της δυνάμεως της Δ/σεως Χωρ/κής ανερχομένης εις 86 συνεκεντρώθη εις το Δ/ριον αυτης εκτός των φρουρών φυλακών, παλαιού αστυνομικού σταθμού και ελαχίστων χωρ/κων εις την ηλεκτρικήν εταιρείαν ήρξατο ο Δ/τής των αποστέλων φαντασιώδεις ειδήσεις δι' ασυρμάτου εξωφρενικού περιεχομένου περί δηλώσεων, δολοφονιών, εμπρησμών, ανατινάξεων οικιών, συλλήψεων κ.λ.π. Το Τ.Σ.Ε.Κ. κατώρθωσε από της πρώτης στιγμής να δημιουργήση σταθμόν επιδέσεως τραυματιών παρά τω Δ/ριω χρησιμοποιόν προς τούτο φαρμακευτικόν υλικόν εκ του παραπλεύρως φαρμακείου.

Με την άφιξιν των πρώτων υγειονομικών αυτοκινήτων απεστάλησαν άπαντες οι βαρέως τραυματίαι αξ/κοί και οπλίται.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Α΄ Νεκροί	1) Αξ/κοί Στρατού	3	
	2) " Χωρ/κής		1
	3) Οπλίται Στρατού	20	
	4) " Χωρ/κής	3	
	5) " Μ.Ε.Α.	15	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	42	
Β΄ Τραυματίαι	1) Αξ/κοί Στρατού 5		
	2) " Χωρ/κής	0	
	3) Οπλίται Στρατού	71	
	4) " Χωρ/κής	6	
	5) " Μ.Ε.Α.	15	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	97	
Γ΄ Αγνοούμενοι	1) Αξ/κοί Στρατού	1	
	2) " Χωρ/κής	0	
	3) Οπλίται Στρατού	34	
	4) " Μ.Ε.Α.	13	
	ΣΥΝΟΛΟΝ	48	

Απώλειαι Συμμοριτών απολύτως εξηκριβωμέναι νεκροί 175

Τ.Σ.Υ.
ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

16

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ 1ο
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Α.Π. 181

ΔΙΑΤΑΓΗ

Κοινοποιούμε πιο κάτω συμπληρωματικά συμπεράσματα της μάχης της Καρδίτσας (Τα βασικά συμπεράσματα διατυπώθηκαν στο άρθρο του Διοικητή του Κλιμακίου) και παρακαλούμε να αναλυθούν σ' όλα τα στελέχη. Τα στελέχη να βαθύνουν τη σκέψη τους πάνω σ' αυτά. Να βγάλουν με τη σειρά τους τα δικά τους συμπεράσματα. Να αφομοιώσουν την πείρα που απόχτησαν από τις μέχρι τώρα μάχες σε κατωκημένο τόπο και να προσέξουν για να μην επαναληφθούν τα ίδια σφάλματα.

Σ.Δ. ΚΛΙΜΑΚΙΟ Γ.Α.Μ.Ε. 16/1/49
ΓΙΩΤΗΣ - ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Για την ακρίβεια της αντιγραφής
το 1ο Γραφείο της 1ης Μεραρχίας

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ / Απ' τη μάχη της Καρδίτσας

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ-ΕΚΤΕΛΕΣΗ

"Η ΝΙΚΗ ΣΦΥΡΟΚΟΠΙΕΤΑΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΧΗ"

Η επιτυχία μιας επιχείρησης εξαρτιέται κατά ένα μεγάλο ποσοστό απ' την καλή προετοιμασία μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια. Ο δε έλεγχος και η παρακολούθηση της προετοιμασίας αυξάνουν τις πιθανότητες επιτυχίας

Στη μάχη της Καρδίτσας κινητοποιήθηκαν για πρώτη φορά στα Νοτιοελλαδίτικα χρονικά τόσες δυνάμεις και από διαφορετικές Μονάδες Ι και ΙΙ Μεραρχίες και με διαφορετική πείρα.

Στο μέλλον θα χρησιμοποιηθούν ακόμη μεγαλύτερες. Θα επακολουθήσουν σφοδρότερες μάχες σε ένταση και διάρκεια. Γι' αυτό χρειάζεται μία βαθύτερη και επιστημονικότερη προετοιμασία της κάθε επιχείρησης μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια. Θα θίξουμε ορισμένα σημεία τα οποία στο μέλλον δεν πρέπει να παρουσιαστούν.

1) Είναι απαραίτητη η αναγνώριση για κάθε επιχείρηση.

Επειδή όμως πολλές φορές από αντικειμενικές συνθήκες δεν θα μπορέσουμε να κάνουμε την αναγνώριση, είναι ανάγκη να εξασφαλίσουμε συνδέσμους που να ξέρουν το έδαφος με όλες τις λεπτομέρειες, τόσο έξω απ' το στόχο, όσο και μέσα. Έτσι η ακριβής γνώση της εχθρικής διάταξης. Η κατεύθυνση των μέσων πυρός που θα μας διευκολύνει πολύ σε συνδυασμό με τους καλούς οδηγούς που να γνωρίζουν όλες τος απυρόβλητες ζώνες που οδηγούν προς το στόχο.

Η παραπάνω εργασία στη μάχη της Καρδίτσας, έγινε όχι όμως στο βαθμό που απαιτούσε μιας τέτοιας έκτασης επιχείρηση. Πριν από καιρό μπορούσαμε με συνεχής κρούσεις, να είχαμε εξακριβώσει το βασικό σχέδιο του εχθρού πυρός του εχθρού στη πόλη.

2) Στη μάχη της Καρδίτσας δεν είχε προβλεφθεί καλά η ποσότητα εφεδρικών πυρομαχικών. Η εφεδρεία σε έμψυχο και άψυχο υλικό παίζει αποφασιστικό παράγοντα ιδιαίτερα σε μια επιχείρηση διάρκειας όταν χρησιμοποιηθούν σε κατάλληλο τόπο και χρόνο.

3) Στο τομέα της 1ης Μεραρχίας δεν είχε καθορισθεί και ενδιάμεσος σταθμός διακομιδής τραυματιών, πράγμα που δυσκόλεψε πολύ στη διακομιδή των τραυματιών μας. Σε κάθε τομέα είναι ανάγκη να υπάρχουν σταθμοί διακομιδής. Μέχρι το πρώτο σταθμό να προωθούνται οι τραυματίες μας με τις Διμοιρίες τραυματιοφορέων οι οποίες θα επιστρέψουν πάλι στις μονάδες τους. Η παραπέρα προώθηση των τραυματιών πρέπει να γίνεται από υπηρεσίες των μετόπισθεν.

4) Για να πετύχει η στρατολογία και η επιμελητειακή εκμετάλλευση πρέπει να υπάρχει ένας συντονισμός όλων των συνεργείων, κάτω από το συνεχή έλεγχο της Διοίκησης.

ΙΙ. Τ Α Χ Τ Ι Κ Η Τ Ο Υ Ε Χ Θ Ρ Ο Υ

1) Η ταχτική του εχθρού γύρω από την οχύρωση ήταν η ίδια την οποίαν αναλύσαμε και στα συμπεράσματα των μαχών Καλαμπάκας-Τυρνάβου-Αγυάς κλπ. με τη διαφορά ότι συνεχώς βελτιώνει τις θέσεις του και χρησιμοποιεί κάπως ευρύτερα τα ναρκοπέδια και παγιδευμένα συρματοπλέγματα.

Εφ' όσον διαθέτει τάνκς με την έναρξη των πυρών, κινάει ένα ορισμένο αριθμό με σχετική ταχύτητα για ενίσχυση των στόχων που παρουσιάζουν σπουδαιότητα.

Έτσι με την έναρξη της μάχης της Καρδίτσας, κίνησε αμέσως 3 τάνκς από την Κεντρική πλατεία προς το σταθμό επιβητόρων, χρησιμοποιώντας την οδό Στρατώνων.

Η θέση του σταθμού επιβητόρων είναι σπουδαία σε σχέση με το Σιδ. Σταθμό. Η κατοχή του σταθμού επιβητόρων εμποδίζει την αποφασιστική ενέργεια κατά του Σιδ. Σταθμού που είχε σπουδαία σημασία για την έξοδο νεοστρατολογημένων και ειδών επιμελητείας από το δημόσιο Καρδίτσας-Παληόκαστρο. Για αυτό πρέπει κατά του Σταθμού επιβητόρων να χρησιμοποιηθούν περισσότερες δυνάμεις και να παρθούν τα κατάλληλα μέτρα, για να εμποδισθούν τα τάνκς να φθάσουν στο σταθμό επιβητόρων.

Αυτό θα γίνονταν κατορθωτό αν το τμήμα που είχε αυτή την αποστολή ενεργούσε αποφασιστικώτερα και αν έμπαινε μέσα στην πόλη πρωτού εκδηλωθούν τα πυρά στις εξωτερικές αντιστάσεις.

3. Οι αντιστάσεις που είχαν εγκαταστήσει σε διάφορα σημεία μάχονταν μέχρι που εξαντλούσαν όλα σχεδόν τα πυρομαχικά τους και κατόπιν είτε εξοντώνονταν προς άλλες θέσεις που είχαν κατασκευάσει από πρώτα (πολυβολεία κλπ.) και από τους οποίους συνέχιζε τη μάχη, είτε συμπτύσονταν σε άλλα σημεία, ανασυγκροτούνταν και σε κατάλληλη στιγμή με την ενίσχυση των τανκ ενεργούσε αντεπιθέσεις.

Είμαστε υποχρεωμένοι στην τέτοια ταχτική του εχθρού, να ενεργήσουμε κατάλληλα εμείς. Γι' αυτό πρέπει με το ξύλωμα μίας αντίστασης να ενεργούμε με ταχύτητα για να μη δίνουμε καιρό στον εχθρό να πιάνει τις καινούριες του θέσεις και από κει να μας πολεμάει.

4. Χρησιμοποίησε κάπως ευρύτερα το πέταγμα χειροβομβίδων από τα παράθυρα των αντιδραστικών και σε μερικές περιπτώσεις χρησιμοποίησε καταπαχτές, στις οποίες κρύβονταν όταν τα τμήματά μας καταλάμβαναν την αντίσταση. Όταν δεν κινόνταν τα τμήματά μας προς τα μπρος, έβγαιναν πάλι και χτύπαγαν μεμονωμένους μαχητές μας, είτε χτύπαγαν ενεδρευτικά άλλους σχηματισμούς μας και πάλι κρύβονταν.

5. Κίνηση ενισχύσεων που έχει γενικότερη στρατιωτικοπολεμική σημασία, καταβάλλει κάθε προσπάθεια να ενισχύσει τη βάση του αυτή με κάθε θυσία και έστω και με διείσδυση μέσα από τα τμηματά μας της κάλυψης.

Έτσι στη μάχη της Αγυιάς 1) Κίνησε λόχο από το Γερακάρι, πέρασε μέσα από τη διάταξή μας και γαντζώθηκε στα κτίρια μέσα στην πόλη. 2) Κίνησε δυνάμεις απ' τη Λάρισα και όταν χτυπήθηκε από τμήμα μας στο Γεντίκη, απασχόλησε με τμήμα του την κάλυψή μας και με τις μεγαλύτερες δυνάμεις κατευθύνθηκε για μέσα στη πόλη.

Το ίδιο περίπου έκανε και στη μάχη της Καρδίτσας τόσο από την κατεύθυνση των Τρικάλων όσο και απ' το Σοφάδες και Λάρισα.

Έτσι αν και τονίστηκε η πιο πάνω πιθανή ενέργεια του εχθρού, εντούτοις δεν πάρθηκαν τα κατάλληλα μέτρα και ο εχθρός πέρασε και έφτασε στη Καρδίτσα.

Η εχθρική Διλοχία που κινήθηκε από την κατεύθυνση των Τρικάλων όταν πλησίασε στα τμήματά μας, στο Καππά, τα απασχόλησε με τανκς και με ελαφρή δύναμη και η υπόλοιπη δυναμή του πέρασε μεταξύ Φανάρι και Ριζάβα, ανάμεσα στη διάταξή μας και έφτασε στην παρυφή της πόλης. Και τούτο γιατί δεν είχαμε καλή διάταξη και γιατί το Ιππικό δεν χρησιμοποιήθηκε σαν Ιππικό, για να χτυπήσει αποφασιστικά ατον εχθρό.

Ο εχθρός την ίδια τακτική εφάρμοσε και από την κατεύθυνση Σοφάδων και Λάρισας.

III. ΤΑΧΤΙΚΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

1. Η διείσδυση ισχυρών τμημάτων μέσα στην πόλη και η αποφασιστική προχώρηση για χτύπημα του κέντρου, είτε απομόνωσή του, ανεξάρτητα από τις αντιστάσεις παρυφής, είναι αποφασιστικός παράγοντας για την επιτυχία μίας επιχείρησης σε κατωκοιμένο τόπο και πρέπει να εφαρμόζονται.

2. Η κάθε Διοίκηση πρέπει να ξεκαθαρίζει πιο είναι το βασικό, το κύριο, που η πτώση του θα σημάνει και στην πτώση μίας αλυσίδας αντιστάσεων, με ένα λόγο ξεχαρβάλωμα μίας αμυντικής οργάνωσης του εχθρού. Και εκεί να ρίχνομαι το βάρος των δυνάμεων και μέσα μας. Η εξόντωση και η αιχμαλωσία κάθε αντίστασης πρέπει να είναι η βασική σκέψη κάθε Διοίκησης.

3. Πρέπει να γίνει αποφασιστική στροφή στη χρησιμοποίηση όλων των μέσων για το άνοιγμα διαδρόμων μέσα από σπίτια, από υπόγειο σε υπόγειο για να μπορούμε έτσι να βγαίνουμε στα νώτα του εχθρού, να τον αιφνιδιάζομαι και να αποφεύγουμε τις απώλειες. Να κατασκευάζουμε οδοφράγματα και να αποφεύγεται άμυνα μέσα στα χτίρια.

4. Πρέπει να δώσουμε προσοχή στην αντιμετώπιση των εχθρικών στοιχείων που κρύβονται στα σπίτια και χτυπούν τα τμήματα που ακολουθούν τα τμήματα κρούσης. Δεν πρέπει ποτέ να μετακινούνται μέσα στην πόλη μεμονωμένοι μαχητές να ξεκαθαρίζεται καλά κάθε αντίσταση και να προσέχονται τα μέρη που είναι ενδεχόμενο να κρυφτούν τα εχθρικά αυτά στοιχεία. Αν παρ' όλα αυτά φανερωθούν τέτοιες αντιστάσεις μετά την προχώρηση των τμημάτων κρούσης τότε η εκκαθάρισή τους πρέπει να γίνεται από εφεδρικά τμήματα που θα έχουν στα χέρια τους τα Τάγματα, είτε Ταξιαρχίες και όχι από τα τμήματα της Κρούσης, που πρέπει να συνεχίσουν την κίνησή τους προς τα μπρος χωρίς να ενδιαφέρονται για τις μικροαντιστάσεις.

5. Η μάχη διαρκείας που θα γίνονται στο μέλλον, χρειάζονται γερές εφεδρείες και δεν θα χρησιμοποιούνται παρά μόνο όταν η μάχη φθάσει στο αποφασιστικό στάδιο και η χρησιμοποίησή της θα φέρει και την πτώση του στόχου.

6. Είναι ανάγκη να χρησιμοποιούμε Ελ. Σκοπευτές, να τους προωθούμε με πολιτικά στο εσωτερικό της εχθρικής διάταξης και να χτυπάμε τον εχθρό από ταράτσες, για σύγχιση ή φθορά.

7. Να μην επιζητούμε στις πόλεις ευθυγράμμιση του μετώπου αλλά να κινούμαστε συνεχώς προς τα μπρος, να διεισδύουμε στην εχθρική διάταξη, να κυκλώνουμε και να εξοντώνουμε τον εχθρό.

8. Επειδή η σύμπτυξη των τμημάτων μας είναι και η πιο λεπτή, για αυτό πρέπει οι Διοικήσεις να κάνουν τέτοιες ασκήσεις και να παίρνουν τα μέτρα τους για τη διαδοχική αποχώρηση των τμημάτων. Πρωτού αρχίσουν να αποχωρούν, να εκδηλώνονται ισχυρές επιθέσεις για να καθηλώνουν τον εχθρό και να τον παραπλανούν. Πολύ καλή ήταν η ενέργεια των τμημάτων που συμπτύχθηκαν από την Καρδίτσα τη μέρα μέσα στον κάμπο. Παραπλάνησαν τον εχθρό με την επίθεση που ενήργησαν ακριβώς τη στιγμή που άρχισε η αποχώρηση των τμημάτων και έτσι ο εχθρός πήρε χαμπάρι τη σύμπτυξη 5 ώρες αργότερα.

Όταν πρόκειται για μάχη διαρκείας πρέπει να έχουμε ισχυρές πλαγιοφυλάξεις σε συνδυασμό με καταστροφές σε μεγάλη κλίμακα και ναρκοθετήσεις.

Τον εχθρό πρέπει να αρχίζουμε να τον χτυπάμε από όσο το δυνατό μακρύτερα. Να μην τον αντιμετωπίζουμε αμυντικά, αλλά με αντεπιθέσεις που θα ενεργούμε με εφεδρείες, για την ανατροπή του και διάλυσή του.

Το Ιππικό πρέπει να το χρησιμοποιούμε σαν Ιππικό για ταχείς ελιγμούς κατά μέτωπο στα πλευρά και νώτα του εχθρού.5

17

ΘΕΜΑ: Έκθεσις των εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ εντυπώσεών μου. ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Β΄ΣΣ/Α1 ΣΔΘ/Διοικητής

ΠΡΟΣ: Ταξίαρχον-Διοικητήν ΣΔΘ

Αριθ.Πρωτ.Α.Α.Π. 12

ΣΔΘ/Α1

ΚΟΙΝ. ΣΤΓ 910 τη 3-2-49

Σχετικόν Φ.102/155/030900 Υμέτερον.

1. ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΣΕΚ

Στρατηγείον-Διαβιβάσεις ΚΑΡΔΙΤΣΑ.

α) 619 Τ.Π. Σ.Δ. συν 3 λόχοι ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Λόχος ΦΑΝΑΡΙΟΝ Σ.812153.

β) 15 Ε.Τ.Π. Σ.Δ. συν λόχος μείον 4 Διμοιρίαι ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Διμοιρία Υδραγωγείον ΠΑΠΑΡΑΝΤΖΑΣ (Σ.880065)
Διμοιρία γέφυρα ΡΟΥΣΙ Σ.897050
2 Διμοιρίαι γέφυρα ΠΑΜΙΣΟΥ (Σ.859195)
Λόχος μείον 2 διμοιρίαι γέφυρα ΚΑΛΕΝΤΖΗ (Χ.925993)
2 Διμοιρίαι ΚΑΡΔΙΤΣΑ.
Λόχος ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ (Σ.835065)

γ) 25 ΕΤΠ Σ.Δ. συν 2 Λόχοι ΣΟΦΑΔΕΣ
Λόχος ΦΑΡΣΑΛΑ

δ) Ουλαμός τεθωρακισμένων ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Ουλαμός τεθωρακισμένων ΣΟΦΑΔΕΣ

ε) 9η Ίλη αρμάτων μείον Ουλαμός ΚΑΡΔΙΤΣΑ.

στ) Ίλη Β΄ Συν/τος Ιππικού ΣΟΦΑΔΕΣ

ζ) Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π. ΚΑΡΔΙΤΣΑ

η) Ουλαμός όλμων 4,2΄΄ ΚΑΡΔΙΤΣΑ

2. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

-Σ.Δ. 77 Μονάδος εις χωρίον ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Σ.7401)

-Διλοχία ΜΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, δυνάμεως 200 από ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ (Σ.7709) μέχρι ΜΟΝΗΣ ΚΟΡΩΝΗΣ (Σ.7804)

-Διλοχία ΒΡΑΧΟΥ, δυνάμεως 200 εις χωρίον ΒΛΑΣΔΟΝ (Σ.8004) και νοτιώτερον τούτου.

-Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ εις χωρία ΚΕΔΡΟΝ, ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΝ και ΚΑΪΤΣΑΝ.

3. ΕΙΔΙΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

Η ΚΑΡΔΙΤΣΑ ευρισκομένη εις την αμέσως κάτωθι των ΑΓΡΑΦΩΝ περιοχήν έχει εξωτερικήν περίμετρον 12 περίπου χιλιομέτρων. Οι δύο εκ των τριών εν ΚΑΡΔΙΤΣΙ λόχων του 619 Τ.Π. επανδρώνουν τα φυλάκια της εξωτερικής περιμέτρου της πόλεως.

Ο τρίτος λόχος διατίθεται διά στήριγμα του πυροβολικού και των αρμάτων, τμήμα δε τούτου αποτελεί μικράν ασήμαντον εφεδρείαν του ΤΣΕΚ.

Λόγω του μεγάλου αναπτύγματος της περιμέτρου της πόλεως και των συνεπεία τούτου μεγάλου διακένου μεταξύ των φυλακίων δεν δύναται να αποκλεισθή απολύτως η διά τούτων διείσδυσης μικροομάδων συμμοριτών.

Η ΚΑΡΔΙΤΣΑ αποτελεί το κέντρον συρροής των συμμοριοπλήκτων της περιοχής.

Περιφερειακώς εις τα κράσπεδα της πόλεως διαμένουν εντός παραπηγμάτων, καλυβών, σκηνών άνω των 20000 ατόμων. Ούτοι αποτελούν μίαν συνεχή πηγήν πληροφοριοδοτήσεως των συμμοριτών, διότι καίτοι θύματα τούτων έχουν συνδέσμους μετ' αυτών.

Η εκκαθάρισις τούτων αποτελούσα έργον της Χωρ/κής ουδόλως έχει συντελεσθή.

4. ΗΘΙΚΟΝ

Το ηθικόν του Στρατού είναι άριστον.

Η Διοίκησις είναι βεβαία ότι η φρουρά θα εκτελέση το καθήκον της όταν παραστή ανάγκη.

Το ηθικόν του πληθυσμού δεν ευρίσκεται εις το επιθυμητόν επίπεδον.

Είναι γνωστό ότι ανέκαθεν η ΚΑΡΔΙΤΣΑ απετέλει κομμουνιστικήν εστίαν.

Οι συρρεύσαντες συμμοριόπληκτοι αποτελούν μίαν άβουλον αλλά ευάλωτον μάζαν εις τα δίκτυα των πρακτόρων του κομμουνισμού.

Το δίκτυόν των εντός πόλεως αυτοαμυνιτών λειτουργεί λίαν καλώς.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με τας σήμερον υφισταμένας εις περιοχήν υψιπέδου ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ συμμοριακαί δυνάμεις σοβαρά απειλή κατά της πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ δεν διαγράφεται. Μικροπροσβολαί και παρενοχλήσεις είναι πιθαναί μη δυνάμεναι ολοσχερώς να προσβληθούν.

Αύται κυρίως έχουν εντυπωσιακόν χαρακτήρα.

Λόγω της ψυχολογικής καταστάσεως του πληθυσμού, ασήμαντος από τακτικής απόψεως πολεμική ενέργεια, μεγενθύνεται και παρουσιάζεται διά του τύπου και των πολιτικών προσώπων ως σοβαρά και ουσιώδης.

Εις ην περίπτωσιν μετακινηθώσι προς ΑΓΡΑΦΑ έτερα συμμορικά συγκροτήματα η ασφάλεια της περιοχής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ δεν θα δύναται να θεωρηθή επαρκής.

Μετακίνησις δυνάμεων εξ ετέρων περιοχών της ΣΔΘ προς ενίσχυσιν δεν είναι επιτρεπτή, διότι η υφισταμένη διάταξις από απόψεως δυνάμεων είναι η ελαχίστη ανεκτή.

Η αποστολή της Χωρ/κής συνισταμένη κυρίως εις την εξόντωσιν των αυτομαμυνιτών και την απαλλαγήν της πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ από παντός πράκτορος ή πληροφοριοδότου, εκτελείται υποτυπωδώς αν μη ουδόλως. Τμήμα Ασφαλείας δεν λειτουργεί, ελλείποντος του καταλλήλου αξ/κού ο τοποθετηθείς Μοίραρχος δεν παρουσιάσθει εισέτι, και εν γένει η Δ/σις Χωρ/κής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ δεν διαθέτει τον απαιτούμενον αριθμόν αξ/κών. Ελλείπουσιν ως μοι ανέφερεν ο νεοτοποθετηθείς Δ/τής 4 εισέτι Ακ/κοί.

6. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

α) Διάθεσις Τάγματος διά την κάλυψιν των εξ υψιπέδου ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ διαβάσεων προς παρεμπόδισιν των ανενοχλήτως μέχρι τούδε εκ των άνω καθόδων των συμμοριτών ως και διά την εκτέλεσιν επιθετικών αναγνωρίσεων.

β) Εις περίπτωσιν συγκεντρώσεως νέων συμμορικών συγκροτη-μάτων εις ΑΓΡΑΦΑ και ΝΕΒΡΟΠΟΛΗ, διάθεσις ενός εισέτι τάγματος το οποίον θα αποτελέση εφεδρείαν του ΤΣΕΚ.

γ) Άμεσος αντικατάστασις του Δ/τού του ΤΣΕΚ ως διά της υπ' αριθ. Α.Π. 22162/Φ.19/3-2-49 αναφοράς μου ητησάμην.

δ) Κατάλληλος ενίσχυσις της Δ/σεως Χωρ/κής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και συγκέντρωσις αυτής του κυρίου έργου της.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΩΣΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

18

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί των γεγονότων των ΣΟΦΑΔΩΝ της 19-20/12/1948

1.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Αι κατά της Πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ επιτεθείσαι Ι και ΙΙ συμμοριακαί Μεραρχίαι και έφιππος Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ εκβληθείσαι ταύτης μετά 36ωρον αγώνα, την μεσημβρίαν της 13ης τρέχοντος και καταδιωχθήσαι μέχρις επελεύσεως του σκότους συνεπτύχθησαν εις υψίπεδον ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και ανατολικάς αυτού υπωρείας.

-Την νύκτα 13ης προς 14ην τρέχοντος μέρος των συμμοριακών δυνάμεων διανυκτέρευσαν εις ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Σ.8302) μετά 150 περίπου τραυματιών συμμοριτών και ΒΟΥΝΕΣΙ (Σ.761098), ο δε όγκος αυτών κατηυθύνθη προς ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ - ΠΕΖΟΥΛΑΝ (Σ.7104) και ΦΥΛΑΚΤΗΝ (Σ.7004).

-Την 15-12-48 εβομβαρδίστηκαν και επολυβολήθησαν υπό της αεροπορίας συμμοριακαί δυνάμεις εις ΝΕΩΧΩΡΙΟΝ και ΚΑΡΥΤΣΑΝ.

-Εις ΠΕΖΟΥΛΑΝ εγένετο διαλογή των απαχθέντων εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ, εκ τούτων οι αγύμναστοι εστάλησαν εις έμπεδα υπό ΚΟΚΚΙΝΟΝ εις ΚΑΡΒΑΣΑΡΑΝ (Χ.578982), οι δε γυμνασμένοι 200 περίπου συνεκροτήθησαν εις Λόχους εις ΚΑΡΥΤΣΑΝ (Χ.7199).

-Τας απογευματινάς ώρας της 15.12.48 τα κάτωθι συμμοριακά συγκροτήματα εκινήθησαν εκ ΠΕΖΟΥΛΑΣ εις χωρίον ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ (Χ.9593) ένθα αφίχθησαν την εσπέραν της 17.12.48 εγκατασταθέντα εις τα ύπερθεν του ψωρίου υψώματα.

-ι- Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ εκ τριών Ταγμάτων.

-ιι- Έφιππα τμήματα Ταξιαρχίας ΣΤΕΦΟΥ δυνάμεως 300 περίπου ιππέων.

-ιιι- Τάγμα ΖΑΧΑΡΙΑ 138 Ταξιαρχίας.

-ιν- Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ 77 Ταξιαρχίας

-ν- Λόχος μηχανημάτων

-νι- Τμήματα της ΙΙ Μεραρχίας (πιθανώς 144 Ταξιαρχία ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ) (εξηκριβώθη Τάγμα ταύτης του ΓΙΑΤΣΟΥ)

Ήτοι σύνολον συμμοριακών δυνάμεων υπέρ τους 1.000 πεζοί και 300 περίπου ιππείς.

-Παρουσιασθείσα εις ΤΣΕΚ τας απογευματινάς ώρας της 18ης Δεκεμβρίου συμμορίτισσα βιαίως επιστρατευθείσα επιβεβαίωσεν ανωτέρω συγκεντρώσεις εις περιοχήν ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ και κατέθεσεν ότι πρόθεσις των συμμοριτών ήτο η προσβολή της κωμοπόλεως ΣΟΦΑΔΩΝ.

-Εκοινοποιήθη αμέσως εις τας Μονάδας η πληροφορία αύτη και διετέχθη η λήψις των ενδεικνυομένων μέτρων ως εκτίθεται κατωτέρω.

2.- Διάταξις δυνάμεων ΤΣΕΚ και τοιούτων εις περιοχήν αυτού 77 Ταξιαρχίας και 71 Ταξιαρχίας.

Ιδέ επισυναπτομένων διάγραμμα 1:200.000

3.- Υπάρχουσαι εις ΣΟΦΑΔΕΣ δυνάμεις την εσπέραν της 18ης Δ/βρίου 1948

-Διοίκησις συν Λόχος 25 ΕΤΠ	Αξ/κοί	13	Οπλίται	180
-Λόχος (δύο διμοιρίαι) ΤΑΓΣ	"	1	"	28
-Μηχανοκίνητον Απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ (Οχήματα ΜΑΡΜΟΝ 2, ΤΙΓΚΟ 5, ΚΑΡΡΙΕΣ 1)	"	1	"	20
-2α έφιππος Ίλη	"	6	"	85
-15η	"	6	"	85
-Υποδ/σις Χωρ/κής	"	1	"	28
-ΜΕΑ	"	1	"	25

Ήτοι γενικόν σύνολον ενόπλων Αξιωματικών 29 Οπλίται 461

-Αι 2α και 15η έφιπποι Ίλαι μετεστάθμευσαν κατόπιν της Α.Π.9697/17.12.48 Διαταγής ΔΕΘ εκ ΠΑΛΑΜΑ εις ΣΟΦΑΔΕΣ την εσπέραν της 18.12.48 δι' ενίσχυσιν της φρουράς κατόπιν του σχηματισμού της εντυπώσεως υπό της ΔΕΘ ότι είναι πιθανή η προσβολή των ΣΟΦΑΔΩΝ.

4.- Αποσταλείσαι ενισχύσεις

Άμα τη πληροφορία περί συγκεντρώσεως συμμοριακών δυνάμεων εις περιοχήν ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ διετάχθη υπό ΔΕΘ προφορικώς ο προσανατολισμός Τάγματος συγκροτήματος δυνάμεων ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ προς ΣΟΦΑΔΕΣ με ετοιμότητα κινήσεως.

Επίσης προσανατολισμός ετέρων δυνάμεων προς ΚΑΛΛΙΦΩΝΙ-ΚΕΔΡΟΝ (Υ.050910) δι' αποκοπήν δρομολογίων συμπτύξεως συμμοριτών.

Ο Διοικητής του 25 ΕΤΠ μέχρι της 190700 ανέφερεν εις Διοικητήν 77 Ταξιαρχίας, Ταξίαρχον ΠΑΛΛΗΝ (αναλαβόντα διά της Α.Π.9731/191300 Διαταγής ΔΕΘ την Διοίκησιν απασών των εν τη περιοχή ΤΣΕΚ δυνάμεων 77 Ταξιαρχίας, 71 Ταξιαρχίας και ΤΣΕΚ) ότι δεν έχει ανάγκην ενισχύσεων και ότι αντιμετωπίζει σθεναρώς την κατάστασιν.

-Την 190700 ο Διοικητής του 25 ΕΤΠ ητήσατο παρά Διοικητού συγκροτήματος ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ (Ταξιάρχου ΠΑΛΛΗ) ενισχύσεις και αποστολήν πυρομαχικών.

Εκινήθη εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ την 190800 Διλοχία του 630 Τ.Π. και εν συνεχεία την 190900 το υπόλοιπον Τάγμα (630 Τ.Π. μείον Διλοχία) ως και Ουλαμός Δ.΄/101 Συντ/τος Π.Πυροβολικού μετά δύο αρμάτων μάχης της εν ΚΑΡΔΙΤΣΗ 9ης Ίλης ΚΕΝΤΑΥΡΟΝ και δύο Διμοιριών του 612 Τ.Π. διά στήριγμα του Πυροβολικού.

Το 630 Τ.Π. ανατρέψαν εχθρικάς αντιστάσεις εις ΚΟΥΡΤΕΣΙ (Σ.952091) - ΚΟΥΜΑΔΕΣ (Σ.955082) - ΑΓ.ΘΕΟΔΩΡΟΥΣ (Σ.980090) - ΠΥΡΓΟΝ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ (Τ.0508) ήχθη μετά σκληρούς αγώνας και υπό αθλίας καιρικάς συνθήκας (λάσπη, μηδαμινή ορατότης, συνεχής πτώσις χιόνος, ψύχος) προ ΣΟΦΑΔΩΝ της 19/1900.

Εισήλθεν εις την Πόλιν την 2200 ώραν.

-Ο Ουλαμός πεδινού Πυρ/κού μετά του διατεχθέντος αυτώ στηρίγματος ήχθησαν μέχρι ΚΟΥΡΤΕΣΙ μη δυνηθείς να προωθηθή περαιτέρω λόγω καταστροφής οδικής γεφύρας πυκνοτάτης ομίχλης (ορατότης 10μ.) και λασπώδους εδάφους.

-Η επέμβασις της αεροπορίας λόγω καιρικών συνθηκών (ομίχλη) δεν κατέστη δυνατή.

5.- Τρόπος διεξαγωγής της μάχης

Αι επιτεθείσαι συμμοριακαί δυνάμεις ορμηθείσαι εκ ΠΑΛΗΟΥΡΙΩΝ ένθα είχον συγκεντρωθή ως ανωτέρω ηκολούθησαν την γραμμήν ΚΟΥΒΑΝΑΔΕΣ (Χ.995965) - ΚΑΣΝΕΣΙ (Υ.0199) - ΣΟΦΑΔΕΣ.

-Η επίθεσις εξεδηλώθη της 190005 εξ όλων των πλευρών, εντονωτέρα όμως εκ Βορρά και Νότου, με εναλλάσσουσαν έντασιν συνεχίσθη μέχρι της 190700.

Τα εξωτερικά φυλάκια της Πόλεως, καθ' ων η επίθεσις, ημύνθησαν σθεναρώς αποκρούσαντα αλλεπαλλήλους επιθέσεις των συμμοριτών. Ουδεμία διείσδυσις συμμοριτών εγένετο εις την πόλιν.

-Την 190740 εξεδηλώθη εκ Β. και Ν. ισχυράν κατά μάζας επίθεσις.

-Την 190800 δύναμις 40 Σ. εισέδυσαν ελαφρώς εις Δυτικήν παρυφήν πόλεως εκβληθείσα αμέσως δι' αντεπιθέσεως των ημετέρων.

-Την 191010 φυλάκιον της Βορείας παρυφής της κοινότητος ΜΟΣΧΟΛΟΥΡΙΟΥ πιεζόμενον ισχυρώς συνεπτύχθη.

-Διά αμέσου αντεπιθέσεως των ημετέρων ανακατελήφθη.

-Οι συμμορίται ορμώμενοι εκ των παρά Βορείαν και Νοτίαν παρυφήν της κωμοπόλεως νεκροταφείον συνέχισαν τας επιθέσεις των μέχρι της 192200 ώρας ότε έφθασαν αι εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ενισχύσεις.

-Την εκ Βορρά επίθεσιν ενήργει η Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ.

-Την εκ Νότου η Επιλαρχία ΓΑΖΗ (Ταξ.ΣΤΕΦΟΥ)

-Διατιθέμενος οπλισμός άφθονος και βαρύς.

-Διέθετον και εν αντιαρματικόν πυροβόλον, μη λειτουργήσαν.

-Την 192200 τα πυρά ηραίωσαν και ολίγον αργότερον κατέπαυσαν.

-Την 200300 οι Σ. απεχώρησαν.

(α) προς ΚΑΡΝΕΣΙ (Υ.0199) - ΚΟΥΒΑΝΑΔΕΣ (Χ.995965) -ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ (Χ.9593)

(β) προς ΜΑΤΡΑΧΑΔΕΣ (Υ.0397)- ΑΧΛΑΔΙΑ (Χ.0689)

-Ουδεμία διαρπαγή, λεηλασία ή απαγωγή εγένετο, των συμμοριτών μη επιτυχόντων διείσδυσιν.

Από πρωΐας 20 Δεκεμβρίου ήρξατο εξερεύνησις του πεδίου μάχης και εκκαθάρισις της Νοτίως ΣΟΦΑΔΩΝ πεδινής περιοχής.

6.- Επιτεθείσαι δυνάμεις, έκτασις επιθέσεως

-Την επίθεσιν ενήργησαν αι εν παραγράφω Ι αναγραφόμενοι δυνάμεις. Συνολική δύναμις υπέρ τους 1.300 άνδρας.

-Εκ τούτων αι Ταξιαρχίαι ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ και ΣΤΕΦΟΥ ενήργησαν κατά ΣΟΦΑΔΩΝ.

-Τα τάγματα ΑΒΡΑΑΜ και ΖΑΧΑΡΙΑ και λόχος μηχανημάτων ενήργησαν παρενοχλήσεις κατά ημετέρων φρουρών εις ΦΙΛΙΣ-ΚΑΛΛΙΦΩΝΙ ως και κατά των φυλακίων των γεφυρών της Σιδ. Γραμμής ΣΤΑΥΡΟΥ (Τ.0219) - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ήτοι ΚΑΛΕΝΤΖΗ (Σ.9420069) - ΛΕΙΨΙΜΟΥ (Σ.981067) - ΡΟΓΑΣΙΜΟΥ (Τ.020052)

-Επίσης παρηνώχλησαν τον Σιδ. Σταθμόν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

-Τμήματα σαμποτέρ των συμμοριτών κατάστρεψαν τας γέφυρας ΚΑΛΑΝΤΖΗ (Σ.936089) επί της οδού ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ - ΣΟΦΑΔΩΝ, ΓΙΑΝΚΙ (Τ.072148) οδού ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ - ΚΟΤΣΕΡΙ (Τ.125175) ως και άλλας μικρο-τέρας γέφυρας, δυσχεράναντα ούτω την κίνησιν ενισχύσεων.

Ομοίως κατέστρεψαν τηλ/κάς γραμμάς ΣΟΦΑΔΩΝ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και ΣΟΦΑΔΩΝ-ΣΤΑΥΡΟΥ απομονώσαντες τηλ/κώς την πόλιν και επί πλέον ανετίναξαν τμήμα της Σιδ. γραμμής ΣΟΦΑΔΩΝ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ εις (Σ.95068).

-Τα εν λόγω Τάγματα (ΑΒΡΑΑΜ και ΖΑΧΑΡΙΑ) μετά τμήματος ιππικού (100 περίπου ιππέων) κατά την ημέραν 19.12.48 εγκαταστάθησαν αμυντικώς επί της γραμμής ΚΟΥΡΤΕΣΙ (Σ.9520091) - ΚΟΥΜΑΔΕΣ (Σ.955082) - ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ - ΛΑΓΙΟΥ ΜΝΗΜΑ (Τ.0209) - ΟΥΓΛΑΝ (Τ.035080) - ΠΥΡΓΟΣ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ (Τ.050085) με αποστολήν την παρεμπόδισιν των εκ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ενισχύσεων.

Α π ο τ ε λ έ σ μ α τ α

(α) Απαγωγαί-λεηλασίαι-καταστροφαί ουδεμία

(β) Απώλειαι ημετέρων

-ι- Στρατού-ΜΕΑ.
Η.Ν.Ο. - Α.Τ.1. Ίλαρχος Ανδριόπουλος - Ο.Τ.10 εξ ων 2 ΜΕΑ

-ιι- Χωροφυλακής
Ουδεμία

-ιιι- Εκ του αμάχου πληθυσμού
Ιδιώται Ν.4, Τ.7 (επισυνάπτεται ονομαστικός πίναξ απωλειών)

(γ) Απώλειαι συμμοριτών
Ν.Σ. επί τόπου 67
Τ.Σ. 12 συλληφθέντες
Σ.Π. 3 εξ ων 1 συμ/σα

-Εκ καταθέσεων συλληφθέντων ως και εξ ενδείξεων εκ των χρησιμοποιηθέντων διτρόχων διά συναποκόμισιν των νεκρών και τραυματιών των, συνολικαί απώλειαι των συμμοριτών δέον ανέρχωνται εις 120 νεκρούς και 200 τραυματίες.

Την μάχην των ΣΟΦΑΔΩΝ διηύθηνε προσωπικώς ο ΜΠΑΝΤΕΚΟΣ όστις μετά την αποτυχίαν έφυγε πανικόβλητος εγκαταλείψας συνδεδεμένον το χρησιμοποιούμενον υπ΄αυτού τηλέφωνον.

Λ ά φ υ ρ α

Περισυνελέγησαν 3 Μπρεν, 10 τυφέκια, εργαλεία μηχανικού, ψαλλίδες αποκοπής συρματοπλεγμάτων, πελέκεις και άφθονα πυρομαχικά. Πάντως το ύψος της χιόνος ανελθόν επί του πεδίου της μάχης εις 0.40μ. δεν επέτρεψε μέχρι σήμερον την πλήρη εξερεύνησιν τούτου προς περισυλλογήν νεκρών συμμοριτών και εγκαταλειφθέντων υπ 'αυτών ειδών.

8.- Π α ρ α τ η ρ ή σ ε ι ς

(α) Το σχέδιον αμύνης της κωμοπόλεως ελειτούργησεν άριστα.

(β) Η εν τη πόλει προβλεφθείσα φρουρά επαρκής

(γ) Οργάνωσις αρίστη

(δ) Η κίνησις ενισχύσεων εις πεδινήν Θεσσαλίαν κατά περίοδον βροχών και χιόνων, ως η παρούσα, λίαν δυσχερής λόγω του ελώδους του εδάφους, κακής συντηρήσεως οδών και των συνεχών ρυάκων.

(ε) Ανάγκη υπάρξεως τμημάτων μηχανικού διά να επιλαμβάνωσι αμέσως της επιδιορθώσεως των καταστροφών άλλως η κίνησις ενισχύσεων καθίσταται δυσχερεστάστη και ίσως κατά περιπτώσεις αδύνατος.

(στ) Το ηθικόν του Στρατού και του αμάχου πληθησμού διετηρήθη καθ' όλην την διάρκειαν της μάχης ακμαιότατον.

Η μάχη λόγω της πιπτούσης συνεχώς χιόνος και του ψύχους ήτο υπό πάσαν άποψιν σκληρά. Εξαίρεται η επιδειχθείσα αντοχή υπό των ανδρών της φρουράς και το επιδειχθέν πείσμα κατά την διάρκειαν της μάχης.

(ζ) Η πίπτουσα χιών και η έλλειψις ορατότητος δεν επέτρεψαν την ενέργειαν προς αποκοπήν των συμμοριτών κατά την σύμπτυξίν των.

(η) Αι μάχαι της ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και ΣΟΦΑΔΩΝ ετόνωσαν το ηθικόν του Στρατού και εδραίωσαν την πεποίθησιν αυτού επί την τελικήν Νίκην.

υ.τ.α. Αριθ.Πρ.Α.Π.9882 ΣΤΓ 910 τη 23 Δ/βρίου 1948
Παραλήπται:
Β΄ΣΣ/Α1
Κοιν/σις
ΔΕΘ/Α1-Α2

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΩΣΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Πίναξ απωλειών εκ προσβολής ΣΟΦΑΔΩΝ κατά την 18-19/12/48

ΝΕΚΡΟΙ				ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΑΞ/ ΚΟΙ	ΟΠΛ	ΜΑΥ	ΙΔΙΩ-ΤΗΣ	ΑΞ/ ΚΟΙ	ΟΠ ΛΙΤ.	ΜΑ Υ	ΙΔΙΩ-ΤΗΣ	
-	-	-	-	-	3	1	-	Αξ/κός τραυματίας:Ίλαρχος
-	-	-	-	1	4	-	-	Ανδρεόπουλος Ηλίας
-	-	-	4	-	2	-	7	Οπλίται τραυματίαι: 1) Κουτσομίλης Αλεξ. 2) Κρητικός Αθαν. 3) Δημητρακόπουλος Κων. 4) Αντωνίου Γεωργ. 5) Μαλαγκουδάκης Αριστ. 6) Μανδαλινός Βασ. 7) Γκόσος Γεωργ. 8) Φαρούτσης Κων. 9) Θεοχάρησ Χρυσοστ. Μ.Α.Υ. τραυματίαι: Παπαμανώλης Ιωάννης ΝΕΚΡΟΙ ΙΔΙΩΤΑΙ: 1) Μπουντούρης Ιωαν. εκ Σοφάδων 2) Δημοπούλου Αικ. εκ Μοσχολουρίου 3) Σοφός Νικόλαος εκ Σοφάδων 4) Κέφαλος Γεωρ. εκ Φιλίας

ΣΤΓ 910 τη 23.12.1948
Ο
Δ/ντής Α1 Γραφείου

Από Δ/τήν ΤΕΚ Συντ/χην ΚΑΜΠΑΝΗΝ ΒΑΣ.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Πεπραγμένων τμημάτων Φρουράς ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ κατά την τριήμερον μάχην της 11, 12, 13 τ.μ. εναντίον των επιτεθειμένων Συμμοριτών.

ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

κατά την ημέραν της επιθέσεως

1) 612 Τ.Π. Διλοχία συν Λόχος Δ/σεως	Αξ/κοί	15	Οπλίται	330
2) Ουλαμός τεθ/νων (οχήματα 3)	"	1	"	6
3) Ουλαμός πεδινού πυρ/κού (2 πυροβόλα)	"	2	"	23

19

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ. : Ως η Διανομή
Ημερ. : 24 Δεκεμβρίου 1948
Στ. Φακ.: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Λ.Λ.

"ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 7"

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Νοεμβρίου μέχρι 30ης Νοεμβρίου 1948.

ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αερ/ρίας

Δ Ι Α Ν Ο Μ Η
Υπουργόν Αεροπορίας
ΓΕΑ/Α1
ΓΕΣ/Α1
ΔΑΥ/Α
ΔΑΥ/Β
ΔΑΥ/Γ
Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ
Αμερ. Αερ/κή Αποστολή
Βρετ. Αερ/κή Αποστολή

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Α
Α- Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας
Β- Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας
Γ- Πίναξ απωλειών Προσωπικού
Δ- Πίναξ συγχαρητηρίων
Ε- Πίναξ ριφθεισών βομβών και ρουκεττών.

"ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 7"

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ 1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Αι δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι αλλά και η μη ανάληψις προσχεδιασμένων επιχειρήσεων ευρείας μορφής εκ μέρους του Στρατού επέδρασαν και επί της δράσεως της Αεροπορίας.

Αι ενεργηθείσαι επιχειρήσεις κατά τον μήνα Νοέμβριον απέβλεπον

(α) Εις την εκκαθάρισιν περιοχών και κατάληψιν τοποθεσιών εχουσών ιδιαιτέραν στρατιωτικήν σημασίαν και

(β) Εις την αντιμετώπισιν ενεργειών των συμμοριτών εναντίον θέσεων Φιλίων Τμημάτων και Αστικών Κέντρων.

II. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

(α) Επιχείρησις "ΠΙΝΔΟΣ"

Επιχείρησις προσχεδιασθείσα υπό του Γ΄ΣΣ και αποβλέπουσα εις την εκκαθάρισιν της Βορείως του ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ περιοχής (6 Νοεμβρίου έως 20)

Κατά την επιχείρησιν ταύτην η Αεροπορία εκ του Αεροδρομίου ΣΕΔΕΣ διά 67 εξόδων υπεστήριξε τον Στρατόν κατά τρόπον λίαν αποτελεσματικόν.

Εκτός των απωλειών ας επροξένησεν εις τους συμμορίτας δι' εγκαίρου επεμβάσεως διέσωσεν Φίλια Τμήματα τελούντα εις δύσκολον θέσιν.

(β) Επιχείρησις εις "ΒΙΤΣΙ"

Την νύκτα της 10ης προς 11 Νοεμβρίου ισχυραί δυνάμεις συμμοριτών επιτεθείσαι κατά των Φιλίων Τμημάτων εις περιοχήν Β. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ κατώρθωσαν να καταλάβουν το ύψωμα ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Επηκολούθησαν σκληραί μάχαι με εναλλαγές του αγώνος από 11 με 14 Ν/βρίου με αποτέλεσμα τελικώς αι φίλιαι δυνάμεις ν' ανακαταλάβουν την κατά την πρώτην ημέραν απωλεσθείσαν τοποθεσίαν και επιπλέον τας τοποθεσίας ΚΑΜΙΝΟ - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

Η Αεροπορία εκ του Αερ/μίου ΚΟΖΑΝΗΣ υποστηρίζουσα τα Φίλια Τμήματα δι' ενός βομβαρδιστικού ΝΤΑΚΟΤΑ και δι' αναγνωριστικών και μαχητικών (έξοδοι 69) επροξένησε σοβαράς απωλείας εις τους συμμορίτας.

Καταφύγια και χαρακώματα των συμμοριτών ευρέθησαν πλήρη πτωμάτων εις την ανακαταληφθείσαν τοποθεσίαν του ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

(γ) Επιχείρησις ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ (ΑΝΑΡΡΑΧΗ)

Την 5/11/48 ισχυρά δύναμις συμμοριτών επετέθη κατά του χωρίου "ΑΝΑΡΡΑΧΗ" περιοχής ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.

Η Αεροπορία εκ του Αερ/μίου ΚΟΖΑΝΗΣ διά 19 εξόδων ΣΠΙΤΣ, 4 ΧΑΡΒΑΡΤ και μίας (1) ΝΤΑΚΟΤΑ βομβαρδιστικού επεμβάσα από της πρωΐας επέφερεν πλήγματα κατά των συμμοριτών.

(δ) Επιχείρησις εις περιοχήν "ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ"

Την νύκτα της 12/11/48 σημαντική δύναμις συμμοριτών επετέθη κατά της κωμοπόλεως ΣΙΑΤΙΣΤΗ.

Την πρωΐαν εντοπισθέντες υπό της Αεροπορίας της ΚΟΖΑΝΗΣ προσεβλήθησαν λίαν επιτυχώς βαλλόμενοι δε συνεχώς καθ' όλην την ημέραν διελύθησαν με σοβαρωτάτας απωλείας (έξοδοι 13).

(ε) Επιχείρησις εις περιοχήν ΒΟΥΡΙΝΟΥ Ν.Δ. ΚΟΖΑΝΗΣ

Την 25/11/48 φάλαγξ συμμοριτών (300 περίπου) μετά μεταγωγικών κινουμένη προς Νότον διά μεταφοράν εφοδίων προς ανεφοδιασμόν συμμοριακών συγκροτημάτων περιοχής ΔΕΣΚΑΤΗΣ ενετοπίσθη υπό της Αεροπορίας ΚΟΖΑΝΗΣ. Προσεβλήθη δι' ενός ΝΤΑΚΟΤΑ (Βομβαρδιστι-κού) διά 4 ΧΑΡΒΑΡΤ και 20 ΣΠΙΤΣ με αποτελέσματα εξαιρετικά. Εγκατέλειψαν τον μεταφερόμενον οπλισμόν και πανικόβλητοι διελύθησαν.

(στ) Εβομβαρδίσθη και επολυβολήθη καταυλισμός των συμμοριτών πλησίον του χωρίου ΧΡΥΣΗ (ΓΡΑΜΜΟΣ) και ΦΤΕΡΗ (ΠΙΕΡΡΙΩΝ).

(ζ) Ενετοπίσθη και κατεστράφη πλοιάριον μεταφέρον συμμορίτας εις τας εκβολάς του ΠΗΝΕΙΟΥ.

(η) Τέλος προσεβλήθησαν τμήματα συμμοριτών εις τας περιοχάς της ΡΟΥΜΕΛΗΣ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ και Γ΄ΣΣ.

III. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

Κατά τον μήνα Νοέμβριον τα αεροπορικά μέσα κατενεμήθησαν ως ακολούθως:

1) Αεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ				
- Αεροπλάνα ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	6-8	Εν Ενεργεία	5-7
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	"	2-4	"	1-3
2) Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ				
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	Δύναμις	1	"	1
3) Αεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΗΣ				
- Αεροπλάνα ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	7	Εν Ενεργεία	6
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	"	5-6	"	1-3
4) Αεροδρόμιον ΛΑΜΙΑΣ				
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	Δύναμις	1	Εν Ενεργεία Ανεκλήθη την 21.11.48 λόγω ακαταλληλότητος αεροδρομίου.	1
5) Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ				
- Αεροπλάνα ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	12-14	Εν Ενεργεία	8-12
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	"	4-6	"	3-4
6) Αεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ				
- Αεροπλάνα ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	14-18	Εν Ενεργεία	5-8
- Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΤΣ	"	2-3	"	1-2
ΣΥΝΟΛΟΝ ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	39-47	Εν Ενεργεία	24-31
ΧΑΡΒΑΡΤΣ	"	15-20	"	8-14

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΕΡ/ΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Τακτικαί Αναγνωρίσεις

Γενικώς αι Τακτικαί Αναγνωρίσεις ήσαν αποδοτικαί. Η κάλυψις διά χιονός των περισσοτέρων ορεινών περιοχών καθιστά εμφανή τα ίχνη της διαβάσεως των συμμοριτών και κατά συνέπειαν ευκολωτέραν την ανεύρεσίν των.

Επιθετικαί Αναγνωρίσεις - Προσβολαί

Λίαν αποτελεσματικαί ήσαν αι επεμβάσεις της Αεροπορίας και κατά τον μήνα Νοέμβριον.

Βομβαρδιστικά ΝΤΑΚΟΤΑ εχρησιμοποιήθησαν εις μεμονωμένας περιπτώσεις εντοπισμού καταλλήλων στόχων.

Μεταφοραί

Με τον αυτόν ρυθμόν των προηγουμένων μηνών εχρησιμοποιήθησαν τ' αεροπλάνα Μεταφορών διά μεταφοράν Υλικού Προσωπικού και διά ρίψεις εφοδίων και πυρ/κών.

Αποστολαί Συνεργασίας Πυρ/κού

Περιωρισμένος αριθμός αποστολών Συνεργασίας Πυρ/κού εξετελέσθη κατά τον μήνα Νοέμβριον με απόδοσιν ικανοποιητικήν.

Συνεργασία μετά του Στρατού.

Η μετά των Τμημάτων των ΣΣ συνεργασία ικανοποιητική.

Εις λίαν χαμηλόν επίπεδον εξακολουθεί να παραμένη η μετά των Ταγμάτων Εθνοφρουράς Συνεργασία, και ιδία των Τμημάτων ΠΕΛΟΠΟΝ-ΝΗΣΟΥ.

Εσημειώθησαν παραλείψεις τινές και κατά τον μήνα Ν/βριον ως: ελλειπείς ή εσφαλμέναι αιτήσεις, έλλειψις πλαισίων, μη έγκαιρος γνωστοπο-ίησις αλλαγής τακτικής καταστάσεως, μη κατάδειξις στόχων διά καπνογόνων, κακή επιλογή πεδίων ρίψεων, εσφαλμένα Δελτία καιρού.

V. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Το ηθικόν των ιπταμένων και του προσωπικού εδάφους ευρίσκεται εις υψηλόν επίπεδον.

Οι νέοι χειρισταί εξελίσσονται εις τας πτήσεις ικανοποιητικώς. Απέκτησαν αρκετήν πείραν των διεξαγομένων επιχειρήσεων και γενικώς τους διακρίνει ζήλος διά τας επιχειρήσεις και τας πτήσεις γενικώς.

Το προσωπικόν εδάφους εξακολουθεί να εργάζεται αόκνως και αποδοτικώς διατηρούν, παρά τας παρουσιαζομένας ελλείψεις εις υλικά και εγκαταστάσεις, σταθερόν τον αριθμόν των εν ενεργεία αερ/φών.

VI. ΥΛΙΚΟΝ

Ο αριθμός των ΣΠΙΤΣ μειούται αισθητώς.

Τονίζεται ιδιαιτέρως η κατάστασις των αερ/φών ΧΑΡΒΑΡΤΣ. Ο αριθμός των εν ενεργεία τοιούτων δεν καλύπτει ούτε τας στοιχειώδεις ανάγκας των επιχειρήσεων.

Παρατηρούνται ανωμαλίαι εις την συνεννόησιν μεταξύ των αεροσκαφών. Τούτο οφείλεται εις το πεπαλαιωμένον υλικόν και την φθοράν των καλωδιώσεων.

VII. Α/Α ΑΜΥΝΑ ΕΧΘΡΟΥ

Ως κύριον μέσον αμύνης κατά των αεροσκαφών οι συμμορίται εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τα πολυβόλα άτινα βάλλουν εξ' όλων των κατευθύνσεων.

Ενεφανίσθη εκ νέου μέσον Α/Α. Τούτο την 24.11.48 έβαλλεν εναντίον αερ/φους ΝΤΑΚΟΤΑ εκ της θέσεως (Ν.4553). Βλήματα εξερηγνύοντο εις ύψος 8000-9000 ποδών. Προς αποφυγήν τούτου εξεδόθη η υπό Στ. Φακ. ΑΔΑ/ΑΠ/39/ΕΠΙΤ/Α.2781/16.12.48 Δ/γή της ΑΔΑ.

VIII. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Καίτοι κατά κανόνα αι Μονάδες δεν γνωρίζουσι αποτελέσματα των αεροπορικών προσβολών εγνώσθησαν ημίν τα ακόλουθα.

1. Κατά τας προσβολάς συμμοριτών επιτεθέντων κατά ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ την 13.11.48 συμμορίται νεκροί 70 και βαρέως τραυματισθέντες περίπου 100.
2. Απώλειαι συμμοριτών προσβληθέντων υπό Πυρ/κού και Αεροπο-ρίας εις περιοχήν ΜΠΙΚΟΒΙΚ υπολογίζονται εις τα 75% εκ του συνόλου των 650, φέρονται δε καταστραφέντα περί τα 20 σκέπαστρα.

3. Εις εξερεύνησιν τμήματος περιοχής ΒΟΥΡΙΝΟΥ ένθα προσεβλήθη υπό Αερ/ρίας την 25.11.48 φάλαγξ συμ/τών, ανευρέθησαν 110 τυφέκια, 30 κτήνη και 15 συμ/ται νεκροί. Η λοιπή περιοχή δεν εξερευνήθη λόγω κακοκαιρίας.
4. Δεν ανεφέρθησαν αποτελέσματα προσβολών εναντίον συμμοριτών εις περιοχάς ΑΝΑΡΡΑΧΗ-ΒΛΑΣΤΗ-ΑΡΤΟΤΙΝΑ.
5. Αγνοούνται αι απώλειαι των συμμοριτών εκ του βομβαρδισμού υπό ΝΤΑΚΟΤΑ καταυλισμού πλησίον του χωρίου ΧΡΥΣΗ.

20

Α΄ΣΣ
Α1 ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Α-Α αντίτυπον
24/12/46

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ,

κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π. 486178/Α1 Δ/γής ΥΣ/ΓΕΣ/Α1

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Συμμορίαι

Αι κατά τας υπαρχούσας μέχρι σήμερον πληροφορίαι πιθαναί δυνάμεις και οπλισμός των αναρχικών συμμοριών είναι αι κάτωθι:

(α) Βόρειος ΠΑΡΝΩΝ (Περιοχή ΤΖΙΤΖΙΝΑ - ΠΛΑΤΑΝΑΚΙ -ΠΡΑΣΤΟΣ - ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑ - ΒΑΜΒΑΚΟΥ - ΒΕΡΡΟΙΑ).

Μόνιμος δύναμις εξηκριβωμένη 150 ένοπλοι ων 23 γυναίκες. Οπλισμός: Τυφέκια, 50 βαρέα και ελαφρά πολυβόλα και αυτόματα εν ολμίδιον Ιταλικόν και 1 αντιαρματικόν των 0,20.

(β) Βόρειος ΤΑΫΓΕΤΟΣ (Περιοχή ΤΡΙΠΗ - ΣΟΥΣΤΙΑΝΟΙ -ΒΟΔΟΝΙΑ - ΑΛΑΓΩΝΙΑ - ΒΑΡΣΙΝΙΚΟΣ - ΜΥΣΤΡΑΣ).

Μόνιμος δύναμις εξηκριβωμένη 50 ένοπλοι. Διαθέτουν 7 ελαφρά πολυβόλα, 10 αυτόματα, 1 μυδράλιον και υπόλοιπα φορητά τυφέκια).

(γ) Β.Δ. Κλιτύες ΤΑΫΓΕΤΟΥ (Περιοχή ΣΥΡΑΚΕΪΚΑ - ΛΕΥΤΙΝΙ -ΔΥΡΑΧΙ - ΣΠΑΝΕΪΚΑ - ΠΕΤΡΙΝΑ - ΤΟΥΡΚΟΛΕΚΑ).

Μόνιμος δύναμις ουχί απολύτως εξηκριβωμένη 20 ένοπλοι. Οπλισμός ανεξακρίβωτος.

(δ) Νότιος ΠΑΡΝΩΝ (Περιοχή ΚΡΕΜΑΣΤΗ - ΡΗΧΕΑ - ΙΕΡΑΞ -ΚΑΣΤΡΙ - ΚΥΠΑΡΙΣΙ).

Μόνιμος δύναμις εξηκριβωμένη 40. Κατ' ανεξακριβώτους πληροφορίας εσχάτως μέρος των δυνάμεων ετράπη εις την (α) Περιοχήν. Οπλισμός της Ομάδος ταύτης ανεξακρίβωτος.

(ε) Συμμορία 40 ανδρών ΠΕΡΚΙΚΑ μη εντοπισθείσα με οπλισμόν ανεξακρίβωτον.

(στ) Συμμορία Κανελλοπούλου 25 ανδρών εδρεύουσα εις ΛΥΚΕΙΟΝ μεταξύ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ - ΙΣΑΡΙ - ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ.

Αι ανωτέρω εκτεθείσαι δυνάμεις δυνατόν διπλασιασθώσι διά των εις τα χωρία Εφεδρικών.

Αι συμμορίαι αύται είναι εγκατεστημέναι εις δασώδες, διακεκκομένον έδαφος άνευ συγκοινωνιών και ήδη κακαλυμένον υπό χιόνων. Είναι εγκατεστημένοι εντός σπηλαίων ή προχείρων καλυβών.

2. Φίλιαι Δυνάμεις

(α) Υπό συγκρότησιν 4 Λόχοι Ορειν. Καταδρομέων (Κομμάντος) των οποίων η οργάνωσις και στοιχειώδης εκπαίδευσις υπολογίζεται να έχει περατωθή πλήρως εντός του πρώτου δεκαημέρου Φεβρουαρίου.

(β) Χωρ/κή υπάρχουσα.
Ως δύναμις επιθετική ανυπολόγιστος. Μετά αναδιοργάνωσιν & στοιχειώδη εκπαίδευσιν διά ταύτης θα επιδιωχθή η αποκατάστασις της εννοίας του Κράτους εις τας ανησύχους περιοχάς.

(γ) Απαιτούμενοι συμπληρωματικαί Δυνάμεις
Τουλάχιστον τέσσαρα (4) Τάγματα Πεζικού.
Ίλη αναγνωρίσεως-Πυρ/χία και συνεργασία μετ' Αεροπορίας & Ναυτικού.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Ν' αποκατασταθή πλήρως η τάξις εις την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Προπαρασκευή

(α) Απαιτείται διά την οργάνωσιν των Μονάδων Κομμάντος, την στοιχειώδη εκπαίδευσιν αυτών, την ανασυγκρότησιν της Χωρ/κής και των ΜΑΥ τουλάχιστον ολόκληρος ο μην Ιανουάριος, αρξαμένης ήδη της σχετικής εργασίας.

(β) Η διάθεσις των Ταγμάτων θα γίνη 5-8 ημέρας προ της ενάρξεως των Επιχειρήσεων.

(γ) Ταύτης θα προηγηθή δραστηρία ενέργεια των Λόχων Κομμάντος διά συλλογήν πληροφοριών και εντόπισιν των συμμοριών και αφαίρεσιν εκ τούτων της ελευθερίας ενεργείας. Μέχρι της οργανώσεως των Λόχων Κομμάντος η προσπάθεια αύτη θα καταβάλλεται ως και σήμερον διά των Εθνικοφρόνων πολιτών & Χωροφυλακής.

5. Εκαθαριστικαί Επιχειρήσεις

Εις δύο χρόνους

(α) Πρώτος χρόνος.
I.- Διά τριών Ταγμάτων περίσχεσις της βορείας περιοχής Πάρνωνος, εκκαθάρισις αυτής, εγκατάστασις Χωρ/κής οργάνωσις των ΜΑΥ.
II.- Ταυτοχρόνως διά Τάγματος απόφραξις όλων των διαβάσεων εκ Πάρνωνος προς Ταΰγετον ίνα μη γίνη διαφυγή προς την περιοχήν ταύτην.
III.- Εν συνεχεία διά δύο Ταγμάτων εκκαθάρισις της νοτίας περιοχής Πάρνωνος διά δε του τρίτου διαφύλαξις απασών των οδεύσεων των αγουσών εκ Νοτίου προς Βόρειον Πάρνωνα. Το τέταρτον Τάγμα θα επιτηρή την Βορείαν περιοχήν Ταϋγέτου.
Εγκατάστασις και εις την περιοχήν ταύτην των Αρχών Χωρ/κής και οργάνωσις ΜΑΥ.

(β) Δεύτερος χρόνος.
Διά τριών Ταγμάτων περίσχεσις της βορείας περιοχής Ταϋγέτου, εκκαθάρισις ταύτης και εγκατάστασις των Αρχών Χωρ/κής και οργάνωσις των ΜΑΥ και διά του τετάρτου Τάγματος ενέργεια προς Νότιον Ταΰγετον.
Και εις τους δύο χρόνους θα δρώσιν επ' ωφελείας των Ταγμάτων το μείζον μέρος των Λόχων Κομμάντος εις τα ΜΑΥ.

(γ) Το Ναυτικόν κατά τον πρώτον χρόνον θα περιπολή τας Δυτικάς και Νοτίους ακτάς Πελοποννήσου, η δε Αεροπορία θα συμβάλη εις την εκκαθάρισιν δι' αναγνωρίσεων και αποστολών μάχης και εις τους δύο χρόνους.

(δ) Διάρκεια επιχειρήσεων εκάστου χρόνου τουλάχιστον 10-15 ημέρας.

(ε) Κατά τας Επιχειρήσεις θα χρησιμοποιείται και ως κινητή δύναμις Τμήματα των ΜΑΥ.

(στ) Ο καθορισμός των περιοχών περισφίγξεως είναι συνάρτισις των πληροφοριών της αποχής εκείνης και μελετωμένου επικαίρου σχεδίου εκπονηθησομένου επί τόπου υπό του διευθύνοντος την Επιχείρησιν.

(ζ) Εαν διατεθή και πέμπτον Τάγμα τότε η Επιχείρησις θα γίνη ταυτόχρονος διά 3 Ταγμάτων εις Πάρνωνα και διά 2 εις Ταΰγετον με γενικήν κατεύθυνσιν εκ Β. προς Ν. Εις την περίπτωσιν ταύτην ο χρόνος εκτελέσεως θα συντομευθή κατά το ήμισυ και ο αιφνιδιασμός θα επιτευχθή καλύτερον.

6. Μετά την επιβολήν της τάξεως.

Να παραμείνη εν Τάγμα εις ανήσυχον περιοχήν ως στατική δύναμις αι δε λοιπαί δυνάμεις ν΄αποχωρήσωσι.

(Επιβολή τάξεως δεν σημαίνει και πλήρη εξόντωσιν ατάκτων. Θα υπάρχωσιν ολιγομελείς τοιούτοι οίτινες θα πρέπει να παρακολουθώνται και καταδιώκονται).

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

7. Ανάγκη να δοθή συμπληρ. υλικόν (άρβυλα οπλισμός) διά την οργάνωσιν των ΜΑΥ και πίστωσις διά την διατροφήν των κατά την χρησιμοποίησίν των κατά τας ημέρας των Επιχειρήσεων

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

8. Διοικητής της όλης Επιχειρήσεως ο Υποστράτ. Κετσέας με ειδικόν Επιτελείον και με πρώτον αρχικόν Σταθμόν εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ εγκατασταθέντα ήδη.- Ανάγκη εκτός των ασυρμάτων Λόχων Κομμάντος έκαστον Τάγμα Επιχειρήσεων να είναι εφοδιασμένον δι' ασυρμάτου Νο 22.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

9. Κατόπιν της αναπτύξεως του ανωτέρω Σχεδίου και ίνα το ΣΣ φέρη εις πέρας την αποστολήν του προτείνω:

(α) Να διατεθώσιν εις τον Υποστρ. Κετσέαν τα τρία Τάγματα Τριπόλεως εγκαίρως.

(β) Να εγκριθή όπως μετακινηθή εις ΛΕΩΝΙΔΙΟΝ έν Τάγμα εκ των εις την διάθεσιν του Σώματος.

(γ) Να διατεθή μία Πυρ/χία Πεδινού Πυρ/κού και μία Ίλη Αναγνωρίσεως διά την αναπτέρωσιν κυρίως του ηθικού του Στρατού και του πληθυσμού.

(δ) Μετά τας Επιχειρήσεις άπασαι αι Δυνάμεις θ' αποσυρθώσι πλήν Τάγματος.

Ο
Διοικητής του Α΄ΣΣ
Τ.Σ.Υ.

Δ.ΓΙΑΤΖΗΣ
ΑΝΤ/ΓΟΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
-ΥΣ/ΓΕΣ/Α1 (αντίτυπα 2).

21

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Β΄ΣΣ/Α1/1
ΑΡΙΘΜ. Α.Α.Π. 1310
ΒΣΤ 904 τη 24-12-48

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Σχετικόν υπ' αριθμ. 231030/Φ.4009/27-11-48
231472/Φ.4009/6-12-48
232371/Φ.4009/22-12-48 διαταγαί ΓΕΣ.
Ομοίως Α.Α.Π. 1204/17-12-48 και Α.Α.Π. 1309/22-12-48. Α.Α.Π. 1308/21-12-48 διαταγαί Β΄ΣΣ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Οι συμμορίται κατά τον χειμώνα θα προσπαθήσουν

α) Να αναπληρώσουν τας επενεχθείσας εις αυτούς απωλείας επιστρατεύοντες από την ύπαιθρον ή εκ των αστικών κέντρων, άτινα θεωρούν ότι προσβάλλοντες θα αποτελέσουν εύκολον λείαν των.

β) Να διατηρήσουν ανοικτάς τας αρτηρίας ανεφοδιασμού και επικοινωνιών μεταξύ συνόρων και εσωτερικού της χώρας.

γ) Να γίνουν κύριοι παραμεθορίου πόλεως καταλλήλου διά πρωτεύουσαν.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΣ

α) Να εξασφαλίση ευρέως τα Κέντρα παρά την Μεθόριον ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΚΟΝΙΤΣΗΣ ως και τα τοιαύτα εν τω εσωτερικώ της περιοχής του.

β) Να τηρήση ανοικτάς όλας τας αρτηρίας επικοινωνιών και ανεφοδιασμού εντός της περιοχής του.

γ) Να απαγορεύση τους εφοδιασμούς των συμμοριτών εκ των ομόρων κρατών προς το εσωτερικόν διά των ορεινών δρομολογίων του ΓΡΑΜΜΟΥ και των ΒΙΤΣΙ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.
Να παρεμποδίση στρατολογία και ανεφοδιασμόν των συμμοριτών του εσωτερικού της περιοχής Σ.Στρατού.

δ) Να αποκαταστήση την τάξιν εις την ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ.

ε) Να φθείρη τους συμμορίτας δι' εντόνου διώξεως και στερήσεως των αποθεμάτων αυτών δι' απομακρύνσεως των εκ των χειμερινών ενδιαιτημάτων των.
Εις την περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ το ΣΣ θα δώση κατά την χειμερινήν περίοδον την μεγαλυτέραν βαρύτητα ως προς τα ανωτέρω.

στ) Να εξυψώση την μαχητικήν αξίαν των δυνάμεων και να προπαρασκευάση την κατά το έαρ ανάληψιν ευρέων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων.
Προς τούτο θα διατηρηθή ισχυράς εφεδρείας ας θα εκπαιδεύη βάσει ειδικών διαταγών.

3. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Α. Ιη ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Μετά την εγκατάστασιν της επί της γενικής γραμμής ΑΛΕΒΙΤΣΑ -ΑΜΜΟΥΔΑ - ΤΟΥΧΟΥΛΗ - ΠΥΡΓΟΣ - ΓΟΥΠΑΤΑ - ΓΡΟΥΣΙΑ -ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ - ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ.

α) Απαγόρευσις διεισδύσεως συμμοριτών εντός ζώνης ευθύνης της.

β) Απόφραξις δρομολογίων από συνόρων προς ΧΑΣΙΑ διά κοιλάδος ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ποταμού.

Σύνδεσμος μετά VIII Μεραρχίας επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ διά λόχου εξ εκάστης των VIII και Ι Μεραρχιών υπό Δ/σιν Υποδ. Τάγματος VIII Μ.

γ) Εξασφάλισις των αρτηριών

ι.- ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ

ιι. ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΣΙΑΤΙΣΤΑ

δ) Τήρησις πλήρους Ταξιαρχίας εφεδρικής εις περιοχάς ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ -ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ - ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ προς άμεσον επέμβασιν υπέρ ζώνης ευθύνης της ή και ζωνών γειτονικών Μονάδων.

Η Ταξιαρχία αύτη εναλλασομένη θα εκπαιδεύεται συμφώνως προς κοινοποιηθείσας διαταγάς ΣΣ.

Β. Χη ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Εξασφάλισις ευρέως περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, διατηρούσα την αμυντικήν γραμμήν ην ήδη κατέχει από συνόρων παρά το ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ μέχρι ΓΚΟΛΙΝΑΣ.

Διετάχθη ήδη εγκατάλειψις ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

β) Απαγόρευσις διεισδύσεως Συμμοριτών νοτίως της ως άνω αμυντικής γραμμής.

γ) Εξασφάλισις της αρτηρίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ μέχρι ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ (όχι).

δ) Τήρησις ως εφεδρείας ολοκλήρου Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ - ΚΟΡΥΣΣΟΣ - ΔΥΣΠΗΛΕΙΟ δι' επέμβασιν υπέρ ζώνης ευθύνης της ή πλευρικών προς αυτήν Μεραρχιών.

Η Ταξιαρχία αύτη θα εκπαιδεύεται συμφώνως προς ειδικάς διαταγάς ΣΣ.

Γ. ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Εξασφάλισις ευρέως περιοχών ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ -ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ ως και της αρτηρίας ΦΛΩΡΙΝΑ - ΣΤΕΝΑ ΚΟΜΑΝΟΥ (ναι).

β) Απαγόρευσις διεισδύσεων συμμοριτών εις ανωτέρω περιοχήν είτε εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ είτε και εκ περιοχής Γ΄ΣΣ.

γ) Απόφραξις οδών επικοινωνίας μετά των τοιούτων του εσωτερικού.

δ) Τήρησις εφεδρικής Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΒΕΥΗΣ -ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ ετοίμης προς επέμβασιν υπέρ ζώνης ευθύνης της ή υπέρ ΔΕΔΜ.

Η Ταξιαρχία αύτη εναλλασσομένη θα εκπαιδεύεται συμφώνως προς ειδικάς διαταγάς ΣΣ.

Δ. VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Εξασφάλισις ευρέως ΚΟΝΙΤΣΗΣ διά διατηρήσεως της επί ΓΡΑΜΜΟΥ ήδη κατεχομένης υπ' αυτής αμυντικής γραμμής.

β) Εξασφάλησις των εν τη περιοχή της αστικών κέντρων και ιδία των ζωτικών τοιούτων ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΑΡΤΗΣ - ΠΡΕΒΕΖΗΣ - ΦΙΛΙΑΤΩΝ -ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ - ΜΕΤΣΟΒΟΥ ως και των μεταξύ των αρτηριών επικοινωνίας.

γ) Διατήρησις εφεδρικής δυνάμεως δύο ταγμάτων εις περιοχάς ΚΟΝΙΤΣΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ή ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ετοίμης προς επέμβασιν υπέρ ζώνης ευθύνης της.

Ε. <u>XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>

α) Μετακινηθείσα ήδη εις περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ θα εξασφαλίση ευρέως τα αστικά κέντρα ΣΟΦΑΔΩΝ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ -ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ και τας οδικάς αρτηρίας ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΚΑΤΑΡΑΣ, ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΛΑΡΙΣΗΣ, ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και σιδηροδρομικάς τοιαύτας εν τη περιοχή ευθύνης της.

β) Να μελετήση και προπαρασκευάση εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις εις περιοχάς υψιπέδου ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ - ΧΑΣΙΩΝ ώστε να αποστερήση τους εις αυτά υπάρχοντας συμμορίτας πάσης δυνατότητος προσβολής των αστικών κέντρων και αρτηριών Δ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Σ.Τ. <u>ΔΕΘ</u>

α) Εξασφάλισις ευρέως αστικών κέντρων περιοχής ευθύνης ΛΑΡΙΣΗΣ - ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ - ΤΥΡΝΑΒΟΥ - ΑΓΥΙΑΣ - ΦΑΡΣΑΛΩΝ - ΣΕΡΒΙΩΝ και των αρτηριών ΛΑΡΙΣΗΣ-ΣΕΡΒΙΩΝ, ΛΑΡΙΣΗΣ - ΒΟΛΟΥ, ΛΑΡΙΣΗΣ-ΔΟΜΟΚΟΥ, ΛΑΡΙΣΗΣ-ΑΓΥΙΑΣ επίσης των εις την περιοχήν της σιδηροδρομικών αρτηριών.

β) Απαγόρευσις εδραιώσεως συμμοριτών εντός της περιοχής ευθύνης της και απηνής δίωξις των υπαρχουσών εις αυτήν μικροσυμμοριών.

γ) Τήρησις εφεδρικής δυνάμεως Τάγματος εις περιοχήν ΛΑΡΙΣΗΣ δι' άμεσον επέμβασιν υπέρ ζώνης ευθύνης της.

Ζ. <u>ΔΕΔΜ</u>

α) Εξασφάλισις των ζωτικών χώρων ΚΟΖΑΝΗΣ - ΓΡΕΒΕΝΩΝ και αρτηριών ΚΟΖΑΝΗΣ προς ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ μέχρι ύψους χωρίου ΚΟΜΑΝΟΣ προς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ και προς ΓΡΕΒΕΝΑ και ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ.

β) Διά την ασφάλειαν ΚΟΖΑΝΗΣ διατίθενται το 571 Τ.Π. με την υπό ΣΣ καθορισθείσαν διάταξιν.

Παρακολούθησις της εις ΒΕΝΤΖΙΑ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ και ΧΑΣΙΑ συμμοριακής κινήσεως ώστε να υπάρξη άπας ο απαιτούμενος χρόνος κινήσεως τμημάτων προς αποτροπήν επιθέσεων συμμοριτών εις εν των ζωτικών σημείων της περιοχής της.

Η. <u>83 ΠΕΡΙΟΧΗ</u>

Εξασφάλισις ευρέως Λιμένος ΒΟΛΟΥ και δίωξις συμμοριτών ΠΗΛΙΟΥ ως σχετικαί διαταγαί.

4. <u>ΕΔΡΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΩΝ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ:</u>

-Ιης	ΣΙΑΤΙΣΤΑ
-ΙΙας	ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ
-VIIIης	ΙΩΑΝΝΙΝΑ ως μέχρι τούδε
-Χης	ΚΑΣΤΟΡΙΑ
-XVης	ΤΡΙΚΑΛΑ
-ΔΕΘ	ΛΑΡΙΣΑ
-ΔΕΔΜ	ΚΟΖΑΝΗ
-83Περ.	ΒΟΛΟΣ

5. <u>ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ</u>

Εκδοθήσεται ειδική διαταγή ΣΣ.

6. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙ' ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ.

Διά τας επιχειρήσεις επί χιονοσκεπών υψηλών περιοχών θα διατεθή ειδικός ιματισμός διά δύναμιν 4 ταγμάτων όστις θα διατεθή βάσει νεωτέρας διαταγής του ΣΣ.

7. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ - ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

Διά την τελικήν κατανομήν του Πυροβολικού - Τεθωρακισμένων-Αρμάτων θα εκδοθώσι ειδικαί διαταγαί.

8. ΕΙΔΙΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Διά την εκπλήρωσιν των άνω αποστολών αι παραλήπτριαι Μ.Μ. να καταρτήσωσι σχέδια ενεργείας και να εκδώσουν σχετικάς οδηγίας κοινοποιηθησομένας και εις ΣΣ.

Η εις εκάστη Μονάδα (Τάγμα, Ταξιαρχίαν, ΤΣΕ) καθοριζομένη "Ζώνη ευθύνης" να λάβη ουσιαστικήν έννοιαν.

Εις την ζώνην τοιαύτην να δοθή απόλυτος πρωτοβουλία δράσεως εις τον υπεύθυνον Διοικητήν, όστις θα οργανώση πλήρως το δίκτυον πληροφοριών του, θα αναλάβη υπό τας διαταγάς του απάσας τας εν τη ζώνη δυνάμεις Χωροφυλακής και ΜΕΑ και θα εφαρμόση τον επιβαλλομένον αναλόγως της τακτικής καταστάσεως τρόπον ενεργείας.

Βάσις των ενεργειών του θα είναι, ότι αι κατεχόμεναι υπό των τμημάτων του θέσεις είναι αφετηρίαι εφοδιασμού και εξορμήσεως προς προσβολήν των εις την ζώνην ευθύνης εισδυόντων ή εγκατεστημένων συμμοριτών.

Μία τοιαύτη παροχή πρωτοβουλίας εις τους κατά τόπους διοικητάς θα έχη τα εξής πλεονεκτήματα:

ι.- θα είναι δυνατόν να ζητηθή από τούτους συγκεκριμένη ευθύνη δι΄εν σημαντικόν αδικαιολόγητον ατύχημα, προκληθέν εξ αδρανείας ή κακής εκτιμήσεως.

ιι.- τα τμήματα εν γένει (Τάγματα Στρατού, Εθνοφρουράς) θα αποβάλλουν το πνεύμα των στατικών αποστολών.

ιιι.- θα αφαιρεθή η πρωτοβουλία από τους συμμορίτας, την οποίαν έχουν ούτοι διότι γνωρίζουν τας ακριβείς των εθνικών δυνάμεων θέσεις και το ό,τι η συνάντησις των μετά των εθνικών δυνάμεων δεν είναι ενδεχομένη εκτός των θέσεων τούτων.

ιν.- Η εν γένει διασπορά των Μονάδων ν' αποτελέση αντικείμενον ιδιαιτέρας προσοχής των διοικητών Μ.Μονάδων και να αποφεύγηται κατ' αρχήν.

Ουδεμία δικαιολογία χωρεί εις τα μέχρι τούδε σημειωθέντα ατυχήματα καθ' α μικραί Μονάδες προσεφέρθησαν ως εύκολος λεία εις τους συμμορίτας.

Τέλος να εκμεταλευθούν άπασαι αι Μονάδες τα πλεονεκτήματα άτινα παρουσιάζει η χειμερινή περίοδος ήτοι:

ι.- Αι υποχρεωτικαί διαβάσεις για γνωστών μόνον δρομολογίων.

ιι.- Η διαβίωσις εις ωρισμένα κρησφύγετα των συμμοριακών ομάδων άτινα δύνανται ευκόλως να προσβληθώσιν και από τα οποία η εκδίωξις των συμμοριτών θα συμβάλη ουσιωδώς εις την φθοράν των.

9. ΚΑΘΟΡΙΖΟΜΕΝΟΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

Εις τον καθορισμόν των αντικειμενικών σκοπών από τας Μεραρχίας μέχρι Τάγματος ή και μικροτέρου τμήματος να αποδοθή ιδιάζουσα σημασία.

Κατάληψις εδαφικού αντικειμενικού σκοπού άνευ φθοράς και συντριβής του κατέχοντος τούτου συμμοριακού τμήματος ουδεμίας έννοιαν ενέχει.

ΠΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
Ι Μεραρχία/Α1

ΙΙ Μεραρχία/Α1
VIII Μεραρχία/Α1
Χ Μεραρχία/Α1
XV Μεραρχία/Α1
ΔΕΘ/Α1
ΔΕΔΜ/Α1
83 Περιοχή/Α1
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΓΕΣ/Α1
Αρχ. Κλ. Β΄& Γ΄
Κλ. Β΄ΣΣ
Α8/Β΄ΣΣ
Α10/Β΄ΣΣ
Α9/Β΄ΣΣ
Α2/Β΄ΣΣ
Α1/Β΄ΣΣ

Ακριβές αντίγραφον
Το Γραφείον Α1/1
Τ.Σ.Υ.

22

ΘΕΜΑ: Επιχειρήσεις ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΠΡΟΣ: 77-61 Ταξ/Α1 ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΚΟΙΝ.: Β΄ΣΣ/Α1-ΔΕΘ/Α1-ΤΣΕΤ/Α1-ΤΣΕΚ/Α1-Δ1-Α2-Δ.Π.-. ΧV ΜΕΡ/ΧΙΑ/Α.Α.Π. 4104/21/Α1
ΣΤΓ 917 τη 25.12.48

ΧΑΡΤΑΙ 1/100.000 -ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
-ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ
-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
-ΑΓΡΑΦΩΝ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

α) Εχθρός

ι. Δυνάμεις. Το σύνολον των συμμοριακών δυνάμεων εν τη ζώνη ευθύνης της Μεραρχίας ανέρχεται εις 3000 χιλιάδας περίπου με τον κύριον όγκον επί του υψιπέδου της ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ (S.37207)

-Λεπτομέρειαι διατάξεως και δυνάμεως ως το συνημμένον ειδικόν δελτίον πληροφοριών.

ιι. Προθέσεις. Ανάπτυξις σοβαράς επιθετικής δράσεως προς εξαναγκασμόν της Διοικήσεως του Στρατού να χαλαρώση την πίεσιν επί άλλων περιοχών διά μεταφοράς δυνάμεων εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ.

-Προσβολή Αστικών κέντρων διά εντυπωσιακούς λόγους.

-Καταστροφή σοβαρών τεχνικών έργων επί των κυρίων αρτηριών προς δυσχέρειαν των επικοινωνιών.

-Ενέργεια βιαίας στρατολογίας και λεηλασιών.

ιιι. Δυνατότητες.

Δύνανται να ενεργήσουν προσβολάς αστικών κέντρων και συγκοινωνιών ως και στρατολογίας περιωρισμένης πάντοτε κλίμακος και άνευ σοβαράς απειλής.

(β) Φιλίων

ι. Η Μεραρχία έχει αποστολήν:

-Εξασφάλισις αστικών κέντρων και συγκοινωνιών.

-Απαγόρευσις κινήσεως συμμοριτών εις πεδινάς περιοχάς.

-Διά ενεργητικής στάσεως εξόντωσις των συμμοριτών εν τη ζώνη ευθύνης της.

ιι. Ζώνη ευθύνης.

Ανατολικόν όριον: ΕΚΚΑΡΑ (Υ.1384) - ΦΑΡΣΑΛΙΩΤΗΣ Π. -ΕΝΙΠΕΥΣ Π. - ΤΣΙΟΤΙ (Τ.0633) - ΓΡΙΖΑΝΩΝ (Τ.0538) - (S.9653) - ΤΥΜΠΑΝΟΝ (S.9757) - ΜΕΤΕΡΙΖΑ (S.9263) - ΤΣΙΟΥΚΑ (S.8463) - ΑΡΑΠΗ (S.7475).

Άπαντα εις την XV Μεραρχίαν.

Δυτικόν.

ΜΟΤΕΣΙ (Σ.6201) - ΡΟΥΣ ΠΕΤΡΟΥΛΩΤΙΚΟΥ μέχρι συμβολής μετά ΑΧΕΛΩΟΥ (όχι) (Σ.4707) - εκείθεν ΡΟΥΣ ΑΧΕΛΩΟΥ μέχρι (Σ.3723) (όχι) - ΒΛΑΧΟΔΗΜΟΥ (Σ.3225) εκείθεν

όρια Νομών ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ -ΤΡΙΚΑΛΩΝ μέχρι ΔΟΚΙΜΙ (Σ.3752) - ΚΑΤΑΡΑ (όχι) (Σ.355620) - ΚΑΝΤΗ (Σ.315675) - (Σ.310690) - εκείθεν όρια Νομών ΚΟΖΑΝΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ μέχρι ΑΥΓΟ (Σ.2677) (όχι) - ΠΕΡΙΒΟΛΙ (Σ.2882).

Βόρειον.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ (Σ.2882) - εκείθεν ΡΟΥΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ (όχι) μέχρι ΣΠΗΛΑΙΟΝ (Σ.425840) - εκέιθεν ΡΟΥΣ ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ ποταμού (όχι) μέχρι συμβολής του μετά ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (Σ.661873) - εκείθεν ρους ΑΛΙΑΚΜΟ-ΝΟΣ (όχι) μέχρι (Σ.776770)-

ιιι. Διατιθέμενα μέσα.

Πεζικόν
-77 Ταξιαρχία
-61 Ταξιαρχία
-ΤΣΕΚ (15 και 25 ΕΤΠ)
-ΤΣΕΤ (50 και 51 ΕΤΠ)
-Διοίκησις Χωρ/κής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
-Διοίκησις Χωρ/κής ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ
-Τμήματα ΜΕΑ - ΤΕΑ - ΜΑΔ εντός ζώνης ευθύνης Μεραρχίας.

Πυροβολικόν.
-Μοίρα 101 ΣΠΠ μείον ουλαμός.

Τεθωρακισμένα.
-Ίλη 9 Σ. Αναγνωρίσεως
-Ίλη Αρμάτων
-Δύο ίλαι ιππικού
-Μηχανοκίνητον απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ.
-580 Λ. Πολ/λων μείον δύο διμοιρίαι.
-713 Λ. Μηχ/κού μείον
-494 Τ. Διαβιβάσεων.

ιν. Γειτονικαί Μονάδες.
-Βορείως ή ΔΕΔΜ
-Ανατολικώς ή ΔΕΘ
-Δυτικώς ή VIII Μεραρχία
-Νοτίως ή ΑΣΔΣΕ.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

-Εκκαθάρισις των πεδινών περιοχών διά τοπικών ενεργειών.
-Ετοιμότης προς ανάληψιν επιθετικών επιχειρήσεων ευρυτέρας κλίμακος.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

(α) Διάταξις
-Βορείως η 61 Ταξιαρχία
-Νοτίως η 77 Ταξιαρχία

(β) Όρια μεταξύ των Ταξιαρχιών

ΒΛΟΧΟΣ (Τ.0725) - ΚΟΣΚΙΝΑ (Τ.0022) - ΜΕΣΔΑΚΙ (S.8626) (εις 61 Ταξ/χίαν) ΦΑΝΑΡ - ΜΑΓΟΥΔΑ (S.8121) - ΚΑΨΟΥΝΑ (S.5713) - ΚΕΡΑΣΙΑ (S.7008) (είς 77 Ταξιαρχίαν)

(γ) Αποστολαί Ταξιαρχιών
ι. Εξασφάλισις των αστικών κέντρων και συγκοινωνιών.

ιι. Πλήρης έλεγχος των πεδινών περιοχών διά συχνών ισχυρών επιθετικών ενεργειών, περιπόλων, ενεδρών ικανού βάθους προς εξόντωσιν ομάδων συμμοριτών, σαμποτέρ, αυτοαμυνιτών, απαγόρευσιν βίαιας στρατολογίας και λεηλασιών και εξύψωσιν του ηθικού των κατοίκων.

ιιι. Απαγόρευσις καθόδου συμμοριτών εις πεδινάς περιοχάς.

ιv. Απαγόρευσιν μετακινήσεως συμμοριτών από ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ εις υψίπεδον ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ και τανάπαλιν.

v. Μελέτη σχεδίων ενεργείας αντιμετωπίσεως προσβολών εντός ζώνης ευθύνης.

vι. Ετοιμότης αναλήψεως επιθετικών ενεργειών ευρυτέρας κλίμακος.

(δ) Συμπληρωματικά μέσα.

ι. Εις 61 Ταξιαρχίαν
-50 και 51 ΕΤΠ
-580 Α.Π. μείον δύο διμοιρίαι
-Ουλαμός τεθωρακισμένων συν περιπολία.
-Ουλαμός αρμάτων
-Διοίκησις Χωρ/κής ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ
-Μονάδες ΜΕΑ-ΤΕΑ-ΜΑΔ εντός ζώνης ευθύνης

ιι. Εις 77 Ταξιαρχίαν:
-15 και 25 ΕΤΠ
-2 ίλαι ιππικού ΣΟΦΑΔΕΣ
-2 Ουλαμοί τεθωρακισμένων συν περιπολία
-Ομάς Δ/σεως συν Ουλαμός αρμάτων
-Μηχανοκίνητον ΛΑΜΠΡΑΚΗ
-Δ/σις χωρ/κής ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
-Μονάδες ΤΕΑ-ΜΕΑ- ΜΑΔ εντός ζώνης ευθύνης της.

(ε) Υποστήριξις.
Πυροβολικόν
Εις 61 Ταξιαρχίαν Ουλαμός 101 ΣΠΠ.
Εις 77 Ταξιαρχίαν Πυρ/χία 101 ΣΠΠ.
Αεροπορία
-Τη αιτήσει των Ταξιαρχιών διά των ομάδων επαφής.

(στ) Μηχανικόν
-Επισκευή, διευθέτησις και αποκατάστασις συγκοινωνιών.
-Ναρκαλίευσις οδεύσεων
-Συμπλήρωσις αμυντικής οργανώσεως.

4. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

(α) Σταθμοί Διοικήσεως
Μεραρχίας ΤΡΙΚΚΑΛΑ
61 Ταξ/χία ΤΡΙΚΚΑΛΑ
77 Ταξ/χία ΚΑΡΔΙΤΣΑ

(β) ηλεφωνικαί Επικοινωνίαι
Προώθησις μέχρι και των μικροτέρων ει δυνατόν τμημάτων μερίμνη Τ. Διαβιβάσεων.

(γ) Ασύρματοι-επικοινωνίαι:
Ως το συννημένον Δίκτυον διαβιβάσεων.

5. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

(α) Μέσα Διακομιδών
Τα διατιθέμενα κατά Ταξιαρχίας ανά δύο κλιμάκια του 227 ΟΧΕ Σύνθεσις έκαστον κλιμάκιον άνδρες 21.
Υγειονομικόν αυτοκίνητον εν, 3/4 εν.

Ημίονοι 10.

(β) Θέσεις Χειρ. Κλιμακίου 61ας Ταξ/χίας
Το εν εις ΚΟΥΤΣΟΥΦΑΙΑΝΗΝ, το δεύτερον εις ΠΑΛΗΟΜΟ-ΝΑΣΤΗΡΙ.

(γ) Ρεύμα Διακομιδών
Απάντων υγειον. κλιμακίων προς 429 Σ.Ν. ΤΡΙΚΚΑΛΑ

6. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

ι. Η διάταξις εντός της ζώνης ευθύνης των Ταξιαρχιών να είναι τοιαύτη ώστε στατικαί αποστολαί να δοθώσι κατ' αρχήν εις ΕΤΠ.

ιι. Συμπλήρωσις και βελτίωσις της αμυντικής οργανώσεως προς οικονομίαν δυνάμεων.

ιιι. Βελτίωσις χειμερινής εγκαταστάσεως.

ιv. Ανάπτυξις εις το μέγιστον δραστηριότητος διά επιθετικών αναγνωρίσεων, περιπόλων και ενεδρών εις μέγα βάθος.

v. Συνεργασία με ΜΕΑ-ΤΕΑ-ΜΑΔ και χωρ/κή.

vι. Χρησιμοποίησις ΕΤΠ εις αναγνωρίσεις περιπόλους και ενέδρας περιορισμένου βάθους.

vιι. Τήρησις εφεδρειών, ετοιμότης τούτων κινήσεως εξασφαλι-ζομένων των απαραιτήτων μεταφορικών μέσων.

vιιι. Πλήρης αναγνώρισις και προσανατολισμός απάντων των Αξ/κών εντός της ζώνης ευθύνης.

ιχ. Μόνον διά της εφαρμογής των άνω οδηγιών θα δυνηθώμεν να δημιουργήσωμεν ευνοϊκάς συνθήκας και να επιτύχωμεν τον επιδιωκόμενον σκοπόν.

7. Αναφέρατε λήψιν.

Ακριβές Αντίγραφον

ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Τ.Σ.Υ.

ΣΥΡΜΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ΤΑΓ/ΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

23

ΕΚΘΕΣΗ

Για τον ελιγμό Βίτσι- Καϊμακτσαλάν-"Επιχείρηση" Έδεσσας-Νάουσας-

21-22/12/48 και Αρδέας 28-29/12/48.

Ι. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

α) Με την ΕΠΕ 385 διαταγή του Γενικού Αρχηγείου δίνονταν η παρακάτω αποστολή στην Χη Μεραρχία, στη 18η Ταξιαρχία και δυνάμεις Καϊμακτσαλάν. "Κατάληψη των πόλεων Έδεσσας, Νάουσσας, Αρδέας, Γιαννιτσών και διατήρησή τους επ' αρκετό για στρατολογία όσο το δυνατό μεγαλυτέρου αριθμού νέων μαχητών για το ΔΣΕ. Φθορά όσο το δυνατό μεγαλυτέρων δυνάμεων του εχθρού κατά την κατάληψη των πόλεων και στη κίνηση, τη στιγμή που ο εχθρός θα επιχειρούσε την ανακατάληψή τους. Προμήθεια υλικών αναγκαίων για τις ανάγκες του ΔΣΕ"

β) Άρχισε η στρατιωτική, οργανωτική και ηθικοπολιτική προετοιμασία της Χης Μεραρχίας. 1)ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ: Εκπαίδευση των τμημάτων για μάχες σε κατωκοιμένους τόπους. 2) Οργανωτικά: Ξεκαθάρισμα των ανδρών που δεν ήταν ικανοί για πορεία. Συμπλήρωση των κενών σε άνδρες και στελέχη των Ταξιαρχιών, αύξηση της δύναμης των ομάδων, διμοιριών, λόχων. Ένα μέρος των ανδρών για την συμπλήρωση των κενών δόθηκε στις δύο τελευταίες μέρες. Οργανώθηκε καλά η μεταφορά των βαρειών όπλων και πολεμοφοδίων και εφοδιάστηκαν με όλα τα μέσα διαβιβάσεων, τηλεφωνικό καλώδιο, ασυρμάτους για επαφή και με τα τάγματα. Έτσι τα τμήματα γίνονταν ικανά να σαρώσουν τις εχθρικές αντιστάσεις. Έγινε συγκρότηση των λόχων τέτοια που να είναι σε θέση να ανοίγουν ρήγμα και καταστρέφουν τα ναρκοπέδια, να τρυπάν τα σπίτια που τους στέκονται εμπόδιο, και να εξοντώνουν τις οχυρές αντιστάσεις. Οργανώθηκε σχολαστικά η κίνηση της Φάλαγγας, έτσι που να διατηρεί τη συνοχή, την ταχύτητα, τα μέτρα ασφάλειας για κάλυψη της κίνησης. 3)Έγινε αρκετή ηθικοπολιτική προετοιμασία σε στελέχη και μαχητές για τη σημασία της αποστολής τους.

γ) Ημερομηνία χτυπήματος της Έδεσσας καθωρίσθηκε η νύχτα της 20-21/12/48 από τις δυνάμεις της Χ Μεραρχίας συν δυνάμεις Καϊμακτσαλάν. Την ίδια ημερομηνία η 18η Ταξιαρχία θα ενεργούσε μαζί με δύναμη Βερμίου στην πόλη Νάουσσας.

Οι δυνάμεις αυτές με βάση εξόρμησης το Βίτσι έπρεπε να πραγματοποιήσουν τα παρακάτω άλματα, παίρνοντας όλα τα μέτρα κατά τη κίνηση για να μη γίνουν αντιληπτά από τον εχθρό και τα κατάλληλα μέτρα στους χώρους κάλυψης στο κάθε τους άλμα. Η Χ μεραρχία έπρεπε να πραγματοποιήσει τα παρακάτω άλματα.

Την νύκτα 17-18/12/48 από Μακροχώρι στο Ράντοσι όπου και ο χώρος κάλυψης.

Τη νύκτα της 18-19/12/48 από Ράντοσι προς Βύσημα όπου και ο χώρος κάλυψης.

Τη νύκτα της 19-20/12/48 από Βύσημα μέσω Αγίου Αθανασίου - μεταξύ Παναγίτσας - Άρνισσας στις Κερασιές, όπου και ο τελευταίος χώρος κάλυψης και η τελευταία βάση εξόρμησης προς Έδεσσας.

Η 18η Ταξιαρχία τη νύκτα 17-18/12/48 από Μελά προς Ράντοσι όπου και χώρος κάλυψης. Τη νύκτα 18-19/12/48 από Ράντοσι προς Μπουρίκα Βέρμιον όπου και χώρος κάλυψης και βάση εξόρμησης για τη Νάουσσα πλησίον Νάουσσας.

Το πρώτο άλμα από μέρους της Χης Μεραρχίας και 18ης ταξιαρχίας δεν πραγματοποιήθηκε γιατί η 18η καλύφθηκε προς Τρανταφυλλιά.

Έτσι είναι δυνατόν να πετύχει το δεύτερο άλμα. Αλλά και της Χ Μεραρχίας τα τμήματα δεν φτάσαν στο χώρο κάλυψής τους και η κίνηση έγινε αντιληπτή. Στο δεύτερο άλμα η Χ μεραρχία

έφθασε στο Βύσημα. Η δε 18η έφθασε στο Ράντοσι. Στο τρίτο άλμα η Χ Μεραρχία λόγω χιονοθύελλας έμεινε στον Άγιο Αθανάσιο, η δε 18η στον τελευταίο χώρο κοντά στη Νάουσα.

Η πορεία παρουσίασε πολλές αδυναμίες κυρίως των στελεχών που δεν παίζουν το ρόλο τους, ήταν οι πρώτοι από την αρχή της κίνησης κουράστηκαν, γιατί από τη στασιμότητα δεν προετοίμασαν τον εαυτό τους για την κίνηση, χαλάρωσαν τα μέτρα τους, με αποτέλεσμα να φύγει ο κόσμος κατά την κίνηση, να μπουν σε χωριά και να φλυαρούν.

Έτσι ο εχθρός αντελήφθη την κίνηση της φάλαγγας, όμως την προσοχή του την έστρεψε προς Φλώρινα. Όταν τα τμήματά μας φτάσαν μια στις Κερασιές και αντελήφθηκε την κίνηση της φάλαγγας δεν είχε τη δυνατότητα να κινήσει δυνάμεις. Τη νύκτα 21-22/12/48 πριν αρχίσει η μάχη κατώρθωσε να μπάσει στην Έδεσσα μόνο μία Διλοχία.

δ) Από τις αρχές του Δεκέμβρη 1948 ο συνταγ. Βενετζανόπουλος του γραφείου επιχειρήσεων του Γ.Α. πήγε στο Καϊμακτσαλάν και μαζί με το Διοικητή Καϊμακτσαλάν συν. Χείμαρρο μελέτησαν το στόχο Έδεσσας παίρνοντας λεπτομερείς πληροφορίες για τις εχθρικές αντιστάσεις Έδεσσας, Νάουσσας και γύρω περιοχής. Οργάνωσαν τη συνεχή και από κοντά παρακολούθηση του στόχου, ώστε έγκαιρα να σημειώνεται κάθε μεταβολή βρέθηκε ένας αρκετός αριθμός συνδέσμων που θα οδηγούσαν τα τμήματα από καλά δρομολόγια, παρακάμπτοντας τον εχθρό από μια σειρά θέσεις στα υψώματα και θα τα οδηγούσαν μέσα στην πόλη. Πάρθηκαν όλα τα μέτρα για την υποδοχή των τμημάτων/μέρος που θα μέναν τα τμήματα, τροφοδοσία κλπ.

Ο εχθρός στις 8/12/48 έπιασε τα υψώματα Λόχων με μια διλοχία του 618 Τ.Π. Τα υψώματα αυτά δεσπόζουν στην πόλη. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες έγινε καλή αναγνώριση των δρομολογίων για το πέρασμα της φάλαγγας προς την πόλη, παρακάμπτοντας τους Λύκους και ανάμεσα Λύκων - Καρομάν. Οι πληροφορίες ήταν καλές μέχρι το μεσημέρι της μέρας που θα γινόταν η επίθεση. Ο εχθρός διέθετε στην Έδεσσα 3 Λόχους Εθνοφρουράς και μόνο την τελευταία νύκτα έφερε ακόμα μία διλοχία, λίγες ώρες πριν την επίθεση.

ΙΙ. <u>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΠΟΛΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ</u>

<u>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ</u>: Όπως στο δελτίο πληροφοριών.

<u>ΣΚΟΠΟΣ</u>: Κατάληψη Έδεσσας και διατήρησή της επί χρόνω λογικό για να γίνει γενική στρατολογία, εκμετάλλευση επιμελητειακή. Εξόντωση, αιχμαλωσία και διάλυση όσο το δυνατό μεγαλύτερης εχθρικής δύναμης.

<u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΕΘΗΚΑΝ.</u> Α) Ολόκληρη η Χ Μεραρχία με δύο Ταξιαρχίες της εις την 103 και 14 και τους σχηματισμούς της. β) δύο διλοχίες μειωμένης δύναμης Καϊμακτσαλάν. γ) Δύο ίλες ιππικού δύναμης 120 ανδρών. δ) Τριλοχία Σαμποτέρ μειομένης δύναμης ε) Μια ορειβατική πυροβολαρχία των 75. στ) Δύο αντιαρματικά των 37 και δύο των 20. Μέσα διαβίβασης οι Ταξιαρχίες και ιππικό με τη διεύθυνση επιχείρησης με ασύρματο. Οι Ταξιαρχίες με τα τάγματα με ασύρματο, τηλέφωνο και πεζούς.

<u>ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ</u> α) Η 14η Ταξιαρχία με τα τρία τάγματά της με σχηματισμούς της κυνηγούς αρμάτων συν ένα αντιαρματικό των 37 στις Κερασιές - ανάμεσα Λύκων-Καραμάν-Βόδα-Κερασιά-στρατώνες.

Βόδα ασφαλισθεί στο ύψωμα Κερασιά με ελαφρά δύναμις/διμοιρία/, να επιτεθούν με ένα τάγμα για να καταλάβει τους στρατώνες. Ταυτόχρονα τα δύο της τάγματα διαδοχικά να χτυπήσουν την πόλη από τη Δυτική παρυφή για απόλυτη κυριαρχία στο νότιο κομμάτι της πόλης. Αν στο πέρασμα του ποταμού Βόδα που έχει υποχρεωτικά περάσματα συναντήσει αντίσταση να επιτεθεί αμέσως στην πόλη από το άκρο δεξιό της 10 Ταξιαρχίας και με ταχύτητα να ξεκαθαρίσει την πόλη στο κομμάτι που ορίζει η διαταγή. Στους στρατώνες αν η αντίσταση είναι ισχυρή για να απομονώσει και μ' όλη την δύναμή του να επιζητήσει την κυριαρχία στην πόλη στο κομμάτι που ορίζει η διαταγή και ύστερα ξεκαθαρίζει τους στρατώνες.

β) Η 103 Ταξιαρχία με τα δύο τάγματά της. Με σχηματισμούς της, ένα ορειβατικό πυροβόλο, ένα αντιαρματικό των 37, με δρομολόγιο Κερασιές - Στραβού Ρέμμα - Καραμάν -

Μπαξέδες, να επιτεθεί από κατεύθυνση Καραμάν, σιδηροδρ. σταθμό Μπαξέδες για κυριαρχία στο βόρειο κομμάτι της πόλης.

γ) Ένα τάγμα της 103 Ταξιαρχίας στα χέρια της διεύθυνσης της επιχείρησης ταυτόχρονα να καταλάβει τους Λύκους με την υποστήρηξη τριών ορειβατικών πυροβόλων, 4 όλμων και ενός αντιαρματικού των 37 και ενός των 20. Κυρίως την προσπάθεια έπρεπε να ρίξει στο ύψωμα 812 που ήταν και το βασικό και υπήρχαν δύο εχθρικές διμοιρίες. Τα αποτέλεσματα έπρεπε να' ναι γρήγορα για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί το τάγμα κατάλληλα από τη διεύθυνση της επιχείρησης.

δ) Διλοχία Στάθη μειομένης δύναμης, να επιτεθεί για κατάληψη Κοπελίτσας. Να εγκατασταθεί και απαγορεύσει κάθε κίνηση προς την πόλη από κατεύθυνση Αρδέας.

ε) Διλοχία Μαύρου μειομένης δύναμης με ένα της λόχο να πιάση τη Μαύρη Πέτρα μεταξύ Άγρας και Έδεσσας για απαγόρευση κίνησης από Άγρα. Σε κατάλληλη στιγμή θα γινόταν χρησιμοποίηση της διλοχίας ανάλογα από διεύθυνση επιχείρησης. Ο άλλος λόχος της θα εξασφαλίσει από κίνηση εχθρού από κατεύθυνση ΝΔ Κερασιάς προς Καϊμακτσαλάν.

στ) Τριλοχία σαμποτέρ και ιππικό. Οι σαμποτέρ να ανατινάξουν τις γέφυρες Λυκοχωρίου και Ριζαρίου με ταυτόχρονο αποφασιστικό χτύπημα της φρουράς των. Μετά αφού ναρκοθετήσουν δρόμους θα εγκατασταθεί ενεδρευτικό στα υψώματα Μαυροβουνίου και ΒΔ υψώματα Ριζαρίου για απαγόρευση κίνησης εχθρού από Γιανιτσά - Σκύδρας.

ζ) Το ιππικό να πιάσει θέσεις στα υψώματα Μαυροβουνίου για απαγόρευση κίνησης από Γιαννιτσά. Ιππικό και σαμποτέρ θα' χουν στενή επαφή και θα συνεργασθούν.

η) Τρία ορειβατικά πυροβόλα θα ταχθούν αρχικά στην Καγκάνιτσα θα υποστηρίζουν τις ενέργειες των τμημάτων μας και θα χτυπήσουν στόχους ανάλογα με την εξέλιξη της επιχείρησης. Θα χτυπήσουν στόχους ανάλογα με την εξέλιξη της επιχείρησης. Θα χτυπήσουν συγκεντρωτικά πυρά υψώματα Λύκων. Να προετοιμαστούν για βολή προς Κοπελίτσα- Άγρας.

θ) Σταθμός Διοίκησης. 1/Αρχικός σταθμός Διοίκησης της Δ/σης επιχείρησης Κερασιές και συνέχεια μετατόπιση προς της πόλη. 2/Της 103 Ταξιαρχίας με τα δύο τάγματα. 3/της 14ης στους στρατώνες και συνέχεια προς την πόλη.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αφού όλοι οι μαχητές της Μεραρχίας συγκεντρώθηκαν και η διεύθυνση της επιχείρησης τους μίλησε ανάλυσε τη σημασία της επιχείρησης η φάλαγγα αναχώρησε για την επιχείρηση από ώρα 6 μ.μ. επειδή ο καιρός της το επέτρεπε.

14η Ταξιαρχία: Η 14η Ταξιαρχία ξεκίνησε από το χώρο Κερασιές με δρομολόγιο. Λειβάδεια Λύκων - Στραβοπόταμος - αμπέλια ΒΔ Έδεσσας - ποταμός Βόδας κοντά στη Μαύρη Πέτρα - Κερασιά - υψώματα Μεσημεριού -απέναντι στρατώνες. Η ταξιαρχία καθυστέρησε αδικαιολόγητα στο ποτάμι. Δεν πήρε κανένα μέτρο για το γρήγορο πέρασμα των ανδρών. Δεν έφτιαξε ένα πρόχειρο γεφύρι. Μπορούσε να ρίξει μερικούς κορμούς από τις λεύκες που ήταν κοντά στο ποτάμι και να το ενώσει. Ήταν στενό το ποτάμι σε σημεία 3-4 μέτρα. Οι μαχητές περνούσαν χωρίς καμμία παρόρμηση από κανένα στελεχος ούτε από τη Δ/ση της Ταξιαρχίας, βρέχονταν και καθυστερούσαν την κίνηση της φάλαγγας. Παρά τη βραδύτητα αυτή έφθασαν τα τμήματα έγκαιρα μπροστά στους στόχους, ο δε εχθρός αιφνιδιάστηκε και μπορούσε ν' αρχίσει την καθορισμένη ώρα 3 μετά τα μεσάνυχτα. Η Δ/ση της 14 Ταξ. καθυστέρησε και πάλι τα τμήματα, που άρχισαν πια την επίθεσή τους ώρα 4,30. Η καθυστέρηση αυτή ήταν επιζήμια, ακόμη και γιατί οι άνδρες περίμεναν βρεγμένοι ως την ώρα της επίθεσης. Η Ταξιαρχία κατένειμε ως εξής τις αποστολές στα τάγματά της:

α) το 601 Τάγμα /Σουμάδη/ πήρε αποστολή να καταλάβει τους στρατώνες.

β) Το 589 τάγμα /Δούκα/ πήρε αποστολή ν' ανοίξει ρήγμα στα συρματοπλέγματα της πόλης και να επιτεθεί για κατάληψη Δ. Δημ. σχολείου και σε συνέχεια για κατάληψη των άλλων αντικειμενικών σκοπών στο κέντρο και να ενωθεί με τα τμήματα της 103 ταξιαρχίας που ενεργούσαν από το Β τμήμα της πόλης.

γ) Το 580 Τάγμα /Τσικιρτζή/ πήρε αποστολή να βάλει μία διμοιρία στη Κερασιά και να καλύψει την επιχείρηση από την πλευρά της Άγρας. Σύγχρονα να ξεκαθαρίσει το Μεσημέρι από τους ΜΑΥδες και να είναι εφεδρεία της Ταξιαρχίας.

Η Ταξιαρχία εγκατέστησε το σταθμό διοίκησης της της μεταξύ υψωμάτων Μεσημεριού και στρατώνων. Παρ' όλα αυτά δεν έκαμε καμιά ουσιαστική παρακολούθηση και έλεγχο στα τάγματά της, που πήραν τις παραπάνω αποστολές. Έτσι το 601 τάγμα καθυστέρησε να επιτεθεί στους στρατώνες. Πλησίασε καλά χωρίς να γίνει αντιληπτό στα συρματοπλέγματα. Η καθυστέρηση του πρόδωσε στον εχθρό που ξαφνιασμένος έσπευσε να πιάσει θέσεις. Το 601 Τάγμα ενεργούσε την επίθεσή του αυτή με 1 λόχο. Ο Λόχος καθηλώθηκε από την αρχή και είχε αρκετές απώλειες. Οι άλλοι δύο λόχοι ούτε καν πήραν μέρος στη μάχη και δεν χρησιμοποιήθηκαν. Επίσης από την πρώτη στιγμή της επίθεσης στους στρατώνες τραυματίστηκε και οα Δ/τής του τάγματος ταγματάρχης Σουμάδης. Σε συνέχεια η Δ/ση της ταξιαρχίας δεν έκανε καμμιά προσπάθεια για συνέχιση της επίθεσης στους στρατώνες ούτε και χρησιμοποίησε τη βάση πυρός της γι' αυτό. Έδωσε μόνο διαταγή να απομονωθούν οι στρατώνες με τον ένα λόχο και οι υπόλοιποι δύο λόχοι να μπούν και να επιτεθούν στην πόλη μαζί με το τάγμα Δούκα, που είχε εν τω μεταξύ ανοίξει ρήγμα και είχε μπάσει ένα λόχο προς το Δ΄ Δημ. σχολείο. Αλλά και αυτή η αποστολή δεν εκτελέστηκε γιατί καμμιά προσπάθεια και κανένα έλεγχο δεν κατέβαλε η Ταξιαρχία.

Το 589 τάγμα /Δούκα/ πριν ακόμα ξημερώσει είχε ανοίξει εύκολα τα συρματοπλέγματα της πόλης/ ΒΔ στρατώνων/ και έμπασε ένα λόχο του μέσα στην πόλη. Ο λόχος αυτός ανάτρεψε εύκολα εχθρικές αντιστάσεις και έφτασε κοντά στο Δ΄Δημ. Σχολείο, όπου εχθρικός λόχος εθνοφρουράς./ο Σ.Δ. με μικρή δύναμη. Η υπόλοιπη δύναμη του λόχου ήταν φυλάκια/. Η Δ/ση του τάγματος που μπήκε κι αυτή στην πόλη δεν προώθησε με ταχύτητα και τους άλλους δύο λόχους μέσα στην πόλη αλλά τους άφησε απ' έξω. Σε λίγο που πήρε η μέρα ο εχθρός έστρεψε τα πυρά του ανενόχλητος προς την κατεύθυνση αυτή και προξενούσε αδικαιολόγητες απώλειες στα τμήματά μας που στέκονταν χωρίς να κάνουν τίποτα. Η καθυστέρηση που σημείωσε η Δ/ση του 689 τάγματος να μπάσει έγκαιρα και τους άλλους λόγους του τάγματος στην πόλη μεγάλωσε ακόμα πιο πολύ από τη διαταγή που έβγαλε η 14 Ταξιαρχία. Η ταξιαρχία ζήτησε το Δ/τή του τάγματος Δούκα να βγεί έξω από την πόλη και να την συναντήσει. Αυτό έγινε για να της ανακοινώσει ότι από την ίδια κατεύθυνση θα’ μπαιναν στην πόλη ακόμα δύο λόχοι του 601 τάγματος Σουμάδη.

Η έξοδος του Δούκα από την πόλη είχε την επίδρασή της. Οι δύο λόχοι που ήταν έξω ασφαλώς επιρρεάστηκαν μη ξέροντας γιατί γίνεται αυτό. Και μια διάδοση που μεταδόθηκε στους αντάρτες ότι χθές βράδυ ήρθαν αρκετές εχθρικές ενισχύσεις στην πόλη, και οι κακόβουλες πληροφορίες ότι τάχα ολόχος του Γράψα που μπήκε στην πόλη εξοντώθηκε και αιχμαλωτίστηκε δημιούργησαν και στον ταγματάρχη Δούκα διαφορετική αντίληψη για την πραγματική κατάσταση. Εν τω μεταξύ τραυματίστηκε και ο επίτροπος του 601 τάγματος Σταύρος που πήγε να βρεί το Δούκα για να μπουν στην πόλη και να κανονίσουν την είσοδο των δύο λόχων σ' αυτήν. Η Δ/ση της 14ης Ταξιαρχίας όχι μόνο δεν έκανε καμμιά επέμβαση για να διορθώσει την κατάσταση, αλλά συστηματικά καθυστερούσε την προώθηση των τμημάτων προς την πόλη, μέσω του ρήγματος που ανοίχθηκε. Κι όταν πήρε ημέρα δεν χρησιμοποίησε ούτε τη βάση πυρός της ούτε και συνδέθηκε με το λόχο Γράψα που βρισκόταν στην πόλη.Μπορούσε να χρησιμοποιήσει το λόχο Γράψα για να βάζει πυρά από τις προωθημένες θέσεις του στις εχθρικές αντιστάσεις (ιδιαίτερα στο Δ΄Δημ. σχολείο), να κρατήσει ελεύθερο το ρήγμα και να μπάσει στην πόλη τους 4 λόχους που στέκονταν έξω. Ακόμα η Δ/ση της 14ης Ταξιαρχίας ύστερα από βολή εχθρικών όλμων κοντά στο σταθμό της, αποσύρθηκε και ξεκόπηκε κι απ' το επιτελείο της και από τα τμηματά της, που’ καμαν δύο ώρες να συνδεθούν μαζί της. Η Δ/ση της 14 Ταξ/χίας έχασε το σύνδεσμό της όχι μόνο με τα τάγματά της αλλά σε συνέχεια και με το σταθμό της. Επίσης δεν επεζήτησε να βρει ούτε πλάγια επαφή με την 103 Ταξ. που τοβλεπε ότι προχωρούσε στην πόλη. Η μη επαφή της Δ/σης της 14 Ταξ. με τη διεύθυνση της επιχείρησης και με την 103 Ταξ. γινότανε συνειδητά για να μη μπορέσει η διεύθυνση της επιχείρησης να επέμβει έγκαιρα και να διορθώσει την κατάσταση. Χαρακτηριστικό ακόμα για τη στάση της Δ/σης της 14 Ταξ. είναι ότι το 380 τάγμα που η διαταγή καθώριζε να χωθεί γρήγορα στην πόλη παίρνει από την Ταξ. διαταγή να ξεκαθαρίσει τους ΜΑΥδες Μεσημεριού χρονοτριβώντας έτσι αδικαιολόγητα και σκορπίζοντας τη δύναμή του. Παρ' όλα αυτά το τάγμα ήταν έτοιμο και συγκεντωμένο στις 6 η ώρα το πρωΐ. Η ταξ. δεν

χρησιμοποιεί το τάγμα για να το μπάσει στην πόλη από το ρήγμα, όπως καθωρίζει η διαταγή αλλά τις πρωϊνές ώρες ακόμα του δίνει διαταγή όπως έδωσε και στ' άλλα τμήματα, να συμπτυχθούν κι' αυτό και μάλιστα να ελιχθεί και προς Βέρμιο. Με την ενέργεια αυτή η Δ/ση της 14 Ταξιαρχίας κι αυτό το ανέπαφο τάγμα το απομάκρυνε για να μην μπορέσει η Δ/ση της επιχείρησης να το χρησιμοποιήσει.

Όταν μετά από πολλές προσπάθειες κατώρθωσε η Δ/ση της επιχείρησης να έρθει σε επαφή με την 14 Ταξ. μέσω της 103 Ταξιαρχίας και μεταβίβασε διαταγή να ενισχύσει την 103 στην πόλη, η Δ/σις της 14 Ταξ. αρνήθηκε λέγοντας ότι δεν διαθέτει πια δύναμη. Έτσι η Δ/ση της 14 Ταξ. πήρε στάση ανοιχτά προδοτική στην αρχή χρονοτριβώντας στν εκτέλεση της αποστολής και στην εκμετάλλευση, κατόπιν αφήνοντας να διαδίδονται οι κακόβουλες διαδόσεις για δήθεν αιχμαλωσία και εξόντωση του λόχου Γράψα και αφήνοντας τα τμήματά της να λιανίζονται ακάλυπτα και χωρίς αποστολή δίπλα στα συρματοπλέγματα μόλις πήρε η μέρα. Στο τέλος 3 ώρες μετά την έναρξη της επιχείρησης δίνει διαταγή σύμπτυξης των τμημάτων της, που γίνεται μ' έναν τέτοιο τρόπο, που χρειάστηκαν δύο μέρες να συγκεντρωθούν και να ανασυγκροτηθούν τα τμήματά της.

Από την κύρια αυτή κατεύθυνση που ενεργούσε η 14 Ταξ. με τον αιφνιδιασμό που πετύχαμε και με την άμεση διείσδυση ενός λόχου μέσα στην πόλη, η κατάσταση που δημιουργήθηκε ήταν τόσο ευνοϊκή, με τις λίγες μάλιστα δυνάμεις που διέθετε ο εχθρός, ώστε σε συνδυασμό με την αποφασιστική είσοδο της 103 Ταξ. στην πόλη (κατάληψη Κιουπρί, προώθηση προς τάγμα εθνοφρουράς) η κατάληψη της πόλης ήταν ζήτημα 4 λόχων που μπορούσε να μπάσει άνετα η ταξ. από ρήγμα. Η κυριαρχία μας στην πόλη μπορούσε να γίνει μέσα σε δύο ώρες.

103 Ταξιαρχία: Η 103 ταξ. ακολούθησε το ίδιο δρομολόγιο με τη 14 Ταξ. και λόξευσε από το Στραβοπόταμο προς κατεύθυνση Καραμάν.

Η 103 Ταξ. κινήθηκε προς Έδεσσα με το τάγμα Θησέα και με τη διλοχία Παπά.

Το τάγμα Μπαμπάνη είχε πάρη ξεχωριστή αποστολή να ξεκαθαρίσει και να καταλάβει τους Λύκους.

Στην 103 Ταξ. είχε διατεθεί ακόμη και ένα ορειβατικό πυροβόλο των 75. Το τάγμα Θησέα της 103 Ταξ. επιτέθηκε και κατέλαβε το Καραμάν όπου ήταν εχθρική διμοιρία, που αιχμαλωτίσθηκε εξολοκλήρου. Με μικρή του δύναμη ξεκαθάρισε και το χωριό Κλεισοχώρι, από τους ΜΑΥδες. Κι αφού άφησε στήριγμα στο Καραμάν συνέχισε την επίθεσή του προς σιδηροδρ. σταθμό όπου και ήρθε σε επαφή με εχθρικά τμήματα.

Η διλοχία Παπά διείσδυσε με ταχύτητα στην πόλη από τους μπεξέδες ΒΔ του σταθμού και κατέλαβε διαδοχικά τις αντιστάσεις του νεκροταφείου, του σπιτιού Κόκας, του συν/σμού Σιλιδή. Κατέλαβε σε συνέχεια γέφυρα Κιουπρί και αφού πέρασε το ποτάμι στη γέφυρα κατέλαβε και το οχυρωμένο καφενείο Κιουπρί σημαντική θέση του εχθρού. Τμήμα της διλοχίας προχώρησε ακόμα από το Κιουπρί προς την κατεύθυνση της γέφυρας Χαλιμάς και προς το τάγμα εθνοφρουράς, που ήταν από τους τελευταίους αντικειμενικούς σκοπούς της Ταξιαρχίας. Η διλοχία Παπά συνδέθηκε και με το τάγμα Θησέα που είχε καταλάβει το σιδ. σταθμό και προχωρούσε προς Χαλιμά. Η κατάληψη του Κιουπρί και η προώθησις των τμημάτων της διλοχίας Παπά και τάγματος Θησέα είχαν συντελεσθεί πριν τις 8 η ώρα το πρωΐ. Εν τω μεταξύ όμως άρχισε η σύμπτυξη της 14 Ταξ. που είχε σαν αποτέλεσμα τη συγκέντρωση όλων των εχθρικών πυρών και των θωρακισμένων του εχθρού προς την 103 Ταξ. τα τμήματα της διλοχίας Παπά μαχόμενα αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν από τις προωθημένες θέσεις τους και από το Κιουπρί, αφού τις κράτησαν ως τις 4 η ώρα το απόγευμα. Επίσης και το τάγμα Θησέα πιέστηκε προς το σιδηροδρ. σταθμό. Έτσι η Ταξ. αργά το βράδυ αφού δεν κατόρθωσε να συνδυάσει κοινή ενέργεια με τη 14 Ταξ. για επανάληψη της επίθεσης, σύμφωνα με τη διαταγή της Δ/σης επιχείρησης, και μία και η Δ/ση της επιχείρησης με τη δύναμη που μπορούσε να διαθέσει, δεν ήταν σε θέση να αναπληρώσει το κενό που δημιουργήθηκε, συμπτύχθηκε (103 Ταξ.) με διαταγή προς Κερασιά, τη νύκτα της 22-23/12.

Το τάγμα Μπαμπάνη της 103 Ταξ. που κρατήθηκε στα χέρια της διεύθυνσης της επιχείρησης και χρησιμοποιήθηκε με σοβαρή υποστήριξη πυρών, πυρ/κού και όλμων και πολυβόλων για γρήγορο ξεκαθάρισμα των Λύκων δεν κατόρθωσε να εκπληρώσει την αποστολή του από ανικανότητα της Διοίκησης του Τάγματος που σκόρπισε τη δύναμή του και δεν επωφελήθηκε των πυρών.

Έτσι η Δ/ση της επιχείρησης αναγκάστηκε να απομονώσει τους Λύκους. Η μη κατάληψη του τριγωνομετρικού Λύκων εμπόδισε την προώθηση του Σ.Δ. της Δ/νσης επιχείρησης μεταξύ Μαύρης Πέτρας - Έδεσσας.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

Εκπλήρωσιν της αποστολής τους. Η διλοχία Στάθη κατέλαβε και διετήρησε την Κοπελίτσα. Η διλοχία Στάθη από την πλευρά της Άγρας και κράτησε τη Μαύρη Πέτρα.

Το Ιππικό και η διλοχία Σαμποτέρ εκπλήρωσαν την αποστολή τους και χτύπησαν όλες τις εχθρικές κινλησεις απο κατεύθυνση Σκύδρας προςΈδεσσα. Προξένησαν στον εχθρό αρκετές απώλειες. Οι σαμποτέρ δεν εκπλήρωσαν μέρος της αποστολής τους να τινάξουν τη γέφυρα Λυποχωριού και τις γέφυρες Ριζαριού γιατί δεν μπόρεσαν να εκτοπίσουν τις φρουρές των γεφυρών.

Με τον τρόπο αυτό που έγινε και η εκτέλεση της Επιχείρησης κατά Έδεσσας σημειώθηκε αδικαιολόγητη αποτυχία.

Τα τμήματα της 14 Ταξ. σε τέτοια κατάσταση που ήταν κατά τη σύμπτυξη συγκεντρώθηκαν στο Σαρακίνοβο μέχρι το μεσημέρι της 23/12 καλυπτόμενοι από διλοχία Μούρου και από τα τμήματα που είχαν απομονώσει τους Λύκους. Εδώ συγκεντρώθηκε και η 103 Ταξ.

Η διλοχία Στάθη παρέμεινε στα υψώματα Σωτήρας μέχρι και της 25/2 το πρωΐ που υποδέχτηκε τα τμήματα της 18 Ταξ. που μετά την επιχείρηση της Νάουσσας πέρασαν στο Καϊμακτσαλάν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αποτυχία της Έδεσσας βρίσκεται στα παρακάτω λάθη.

1. Σε βασικά λάθη της Δ/σης της Επιχείρησης που είναι και τα εξής:

α) Έπρεπε ν' αναβάλει για 24 ώρες την επιχείρηση.

Αυτό επιβάλλονταν κυρίως για να μελετήσουμε καλύτερα τα στελέχη μας και τις αλλοιώσεις τους ύστερα από μια τόσο μακρυνή πορεία. Επιβάλλονταν περισσότερο, μια και είχαμε ταλαντεύσεις του Δ/τού της 14 Ταξ. Γεωργιάδη ταυτόχρονα και ξεκούρασμα περισσότερο και προετοιμασία καλύτερη των στελεχών θα κάναμε. Δεν στάθηκε η Δ/ση της επιχείρησης αποφασιστική στις ταλαντεύσεις του Γεωργιάδη να τον αντικαταστατήσει αμέσως ή να στείλει αμέσως ένα στέλεχος κοντά του. Η πείρα δείχνει, μια διεύθυνση εφ' όσον έχει αμφιβολίες για στελέχη της, ότι την ώρα της μάχης δεν θα εκτελέσουν σωστά τις αποστολές τους, πρέπει να τους αφαιρεί τη διοίκηση.

Η αναβολή αυτή κατά μία μέρα έδινε χρόνο στον εχθρό, μια και αντιλήφθηκε τη φάλαγγα να πάρει περισσότερα μέτρα. Αυτό όμως θα ήταν το λιγώτερο κακό και ούτε θα στεκόταν εμπόδιο στα τμήματά μας, μια και θα θα τα είχαμε καλύτερα προετοιμάσει και θα ξεκαθαρίζαμε στελέχη με ταλαντεύσεις.

β) Η Δ/ση δεν αντιμετώπισε σωστά το ζήτημα της εφεδρείας θα κρατούσε στο χέρι εκτός από το ένα τάγμα της 103 Ταξ. έπρεπε να κρατήσει και ένα της 14 ταξ. Στο τάγμα της 103 έπρεπε να μη δώσει καθόλου αποστολή στους Λύκους. Αυτό ήταν εύκολο. Ο λόχος που πήρε διάταξη ΝΔ καρυδιά θα χρησιμοποιούνταν για απομόνωση των Λύκων. Έτσι η Δ/ση της Επιχείρησης με δύο ολόκληρα τάγματα στα χέρια της ακολουθώντας την 103 Ταξ. θα ήταν σε θέση να επέμβει. Με τη δύναμη αυτή ήταν σε θέση να βάλει τη σφραγίδα της και να καλύψει αυτό που δημιούργησε η 14 Ταξ. Θα χρησιμοποιούσε τα πυροβόλα και θα είχε το χρόνο να συγκεντρώσει δύναμη από τη 14 Ταξιαρχία και όλο το άθικτο τάγμα του Τσικιρτζή. Μπορούσες ακόμη από την πλαγιοφύλαξη των Γιαννιτσών να οικονομήσει και 1 λόχο σαμποτέρ. Μετά την κατάληψη της πόλεως θα ήταν εύκολο πια να ξεκαθαρίσει και τους λύκους μια και κατελήφθη μάλιστα και η Κοπελίτσα.

2. Η προοδευτική στάση της Δ/σης της 14 ταξ. που από αδιαφορία καθυστερεί επί 3 ώρες τηγ φάλαγγα και ταλαιπωρεί στο ποτάμι. Ενώ αιφνιδιάζει τον εχθρό κάθεται δύο ώρες χωρίς να ενεργεί και ενεργεί δύο ώρες αργότερα. Ενώ ανοίγει ρήγμα στην πόλη μπάζει μόνο 1 λόχο, αφήνει έξω τα άλλα τμήματα και μετά από 3 ώρες από την έναρξη της μάχης διαλύει τα τμήματα. Εγκαταλείπει τη θέση του και αποφεύγει επαφή με τη Δ/ση Επιχείρησης για να μην της δώσει το

χρόνο να επέμβει. Συμπτύσσει χωρίς διαταγή όλη την Ταξ. και με τρόπο που μετά δύο μέρες έπρεπε να ανασυγκροτηθεί.

3. Η βάση πυρός δεν χρησιμοποιήθηκε από τις Ταξ/χίες και σε συνέχεια και από τη Δ/ση της Επιχείρησης.

III. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΠΟΛΗΣ ΝΑΟΥΣΣΑΣ

Πληροφορίες: Όπως το Δελτίο πληροφοριών.
Σκοπός: Κυριαρχία σε μεγάλο μέρος της πόλης για στρατολογία και επιμελητειακή εκμετάλλευση.
Δυνάμεις και μέσα που διατέθηκαν: 18 ταξιαρχία/2 Τάγματα, λόχος Σαμποτέρ, λόχος κυνηγών ΧΙ Μεραρχίας, 1 πυροβόλο των 37, 1 πυροβόλο των 30/ και λόχος Βερμίου, ομάδα του Π.Ε. Νάουσσας. Ανάμεσα στη Δ/ση της επιχειρήσεως και την Ταξ. υπήρχε ραδιογραφική επαφή. Με τα τάγματά της η Ταξ. είχε επαφή με συνδέσμους και ασύρματο.
Αποστολές: Η Ταξιαρχία κατένειμε ως εξής τις αποστολές.
Το Τάγμα Τζαβέλλα με το λόχο Βερμίου πήραν αποστολή να επιτεθούν και να κυριαρχήσουν στο Νότιο κομμάτι της Νάουσας μέχρι του ποταμού Αραπίτσα και να καταλάβει και τον Άγιο Θεολόγο. Θα εξορμούσαν από τα Αρκουδοχωρίτικα, δύο χλ. Νότια Αρκουδοχωρίου, όπου και έπρεπε να βρίσκονται το πρωΐ της 21/12. Στην αποστολή τους ήταν και η κάλυψη με ελαφρή δύναμη από κατεύθυνση Βέρροιας.
Το άλλο τάγμα και η υπόλοιπη δύναμη της ταξ. πήραν αποστολή να επιτεθούν από Β κατεύθυνση και να καταλάβουν το Β κομμάτι της πόλης μέχρι το ποτάμι Αραπίτσα και αφού απομονώσουν τον εχθρικό στόχο Λαναρά και κατά την κρίση της και το στόχο του κέντρου της πόλης και της βίλλας Πετρίδη. Η δύναμη αυτή έπρεπε να καταλάβει και τους εξωτερικούς στόχους Προφ. Ηλίας και Κουκούλη. Το βράδυ της 22/12 η 18 Ταξ. έπρεπε να αποσυρθεί στο χώρο Αγ.Φωτεινής και το βράδυ της 23-24/12 έπρεπε να περάσει στο Καϊμακτσαλάν από δρομολόγιο που θα της καθορίζονταν, μαζί με νεοεπιστρατευμένους και τραυματίες.

ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Τα τμήματα που ενήργησαν κατά της Νάουσσας από Β κατεύθυνση έφθασαν κανονικά στο τελευταίο χώρο κάλυψης και τη νύχτα της 21-22/12 άρχισαν την επίθεσή τους κατά της Νάουσσας. Κατέλαβαν τον Προφ. Ηλία, το Κουκούλη και αιχμαλώτησαν τους περισσότερους στρατιώτες των θέσεων αυτών.
Σύγχρονα μπήκαν στην πόλη από την κατεύθυνση Καταλώνια κατέλαβαν πολλά φυλάκια και ήρθαν σε επαφή με τον εχθρό στη Βίλλα Πετρίδη και σε άλλα σημεία της πόλης. Τα τμήματα της Ταξ. πολέμησαν τον εχθρό μέχρι της 4 το απόγευμα οπότε με διαταγή της Ταξιαρχίας άρχισαν ν' αποσύρονται. Προξένησαν στον εχθρό σοβαράς απώλειες. Επιστράτευσαν 50 νέους μαχητές, πήραν πολλά λάφυρα και αρκετά επιμελητειακά είδη. Δεν κατάφεραν να πετύχουν μεγαλύτερα αποτελέσματα ιδίως σε στρατολογία παρ' όλο που υπήρχαν δυνατότητες, γιατί η δύναμις αυτής της Ταξ. ήταν υποχρεωμένη να αντιμετωπίσει ολόκληρην την εχθρικήν φρουρά της Νάουσσας, που δεν πιάστηκαν καθόλου από το τάγμα μας που θα ενεργούσε από την κατεύθυνση Αγίου Θεολόγου.
Το τάγμα που ενήργησε από Νότια κατεύθυνση ύστερα από κοπιαστική πορεία μετά από χιονοθύελλα κατόρθωσε να φτάσει στον Άγιο Θεολόγο τις βραδυνές ώρες της 22/12, 24 σχεδόν ώρες μετά την έναρξη της επίθεσης στην πόλη. Παρ' όλο που τα τμήματά μας είχαν αποτύχει από τη Βορ. πλευρά της πόλης, το τάγμα Τζαβέλλα ο λόχος Βερμίου μπήκαν στην πόλη από τη νότια κατεύθυνση, χτύπησαν τον εχθρό, κατέλαβαν αρκετά φυλάκια και στρατολόγησαν 45 νέους μαχητές. Η εισδυσή τους στην πόλη έγινε πιο βαθειά απ' ότι τους είχε καθορισθεί. Ο εχθρός που είχε στραμμένη την προσοχή του προς βορράν, ξαφνιάστηκε και άργησε πολύ ν' αντιμετωπίσει την καινούρια κατάσταση που δε γνώριζε και την έκτασή της. Τα τμήματά μας αυτά αποσύρθηκαν από την πόλη τη νύχτα της 22-23/12 προς κατεύθυνση Αρκουδοχωρίου.
Η 18 Ταξ. αφού συγκέντρωσε τη δύναμή της και αφού αντιμετώπισε όλες τις εχθρικές ενέργειες που σημειώθηκαν εναντίον της, τη νύχτα της 24-25/12 πέρασε προς Καϊμακτσαλάν από

δρομολόγιο που της ώρισε η διεύθυνση της επιχείρησης. Στα υψώματα Σωτήρας για την υποδοχή της ταξ. ήταν εγκατεστημένη η διλοχία Σταθη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η 18 Ταξ. παρά τις σοβαρές καιρικές δυσκολίες που αντιμετώπισε εκπλήρωσε βασικά καλά την αποστολή της. Η έλλειψη συγχρονισμού της επίθεσης και από τις δύο πλευρές δεν επέτρεψε να πετύχει μεγαλύτερα αποτελέσματα.

Η επιχείρηση κατά της Νάουσας διέσπασε την προσοχή του εχθρού εκτός της Έδεσσσας και προς Νάουσαν και διευκόλυνε τα τμήματα που δρούσαν στην Έδεσσα.

IV. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΤΑ ΠΟΛΗΣ ΑΡΔΕΑΣ /28-29/12/48

Πληροφορίες: Όπως το δελτίο πληροφοριών.

Από την μελέτη της εχθρικής διάταξης βγαίνει ότι ο εχθρός για το κράτημα της Αρδαίας δεν περιορίστηκε σ' ένα σχέδιο άμυνας μονάχα στην πόλη με την κατοχήν γερών κτιρίων και της παρυφής της πόλης, αλλά επέκτεινε την άμυνα της πόλης με το κράτημα θέσεων γύρω από την Αρδαία και ιδιαίτερα προς το Β και Δ μέρος της πόλης, απ' όπου οι πιθανές κατευθύνσεις επίθεσης κατά της πόλης. Έτσι το 516 τάγμα εκτός του λόχου και λόχου Διοικήσεως, που είχε θέση στην Αρδαία κρατούσε και την Πιπεριά 5 χλμ. Δ΄ Αρδαίας και είχε οχυρωμένο το ύψωμα Γκορίτσα κοντά στη Σωσάνδρα 2 χλμ. ΒΔ Αρδέας, και γέφυρας Ν της Αρδαίας.

Τα εχθρικά αυτά τμήματα (λόχος στην Πιπεριά, 2 διμοιρίαι στην Γκορίτσα, ενισχυμένα και με ΜΑΥ) είχαν κυκλική οχύρωση με γερά αναπτυγμένο το σχέδιο πυρός τους και προς την πλευρά της Αρδέας για χτύπημα και από τις θέσεις αυτές των επιτεθεμένων τμημάτων κατά της Αρδέας.

Η επιχείρηση για την κατάληψη της Αρδέας είχε μελετηθεί παράλληλα με τις επιχειρήσεις Έδεσσας-Νάουσσας. Σύμφωνα με το σχέδιο που είχε γίνει, η ενέργεια κατά της Αρδέας θα γίνονταν μετά την κατάληψη της Έδεσσας. Τη στιγμή που ο εχθρός θα συγκέντρωνε τις δυνάμεις του προς Έδεσσα οι βασικές μας δυνάμεις θα κατευθύνονταν προς Αρδέαν και θα την χτυπούσαν αποφασιστικά. Η τέτοια ενέργεια θα ήταν πολύ πλεονεκτική γιατί ο εχθρός θα ήταν απασχολημένος στην Έδεσσα και η Αρδέα θα ήταν τελείως ανίσχυρη.

Η μη κατάληψη της Έδεσσας συγκέντρωσε την προσοχή του εχθρού στην Αρδέα και την ισχυροποίησε. Γι' αυτό η επίθεση κατά της Αρδέας αποφασίστηκε να γίνει τη νύχτα της 28-29/12 με όλες τις δυνάμεις, δηλ. με 14, 103, 18 Ταξιαρχίες, ιππικό, σαμποτέρ, πυροβολικό.

Σκοπός: Κατάληψη Αρδέας και φαρδειά στρατολογία και επιμελητειακή εκμετάλευση.

Δυνατότητες: α) 14 ταξ., β) 103 Ταξ. γ) ιππικό 3 ίλες μειωμένης δύναμης, λόχος κυνηγών αρμάτων μάχης, δ) Ορειβατική πυροβολαρχία, Ουλαμός αντιαρματικού πυροβολικού των 37, 1 αντιαρματικό των 20. ε) 18 Ταξ. με δύο τάγματα και διλοχία σαμποτέρ, 1 αντιαρματικό των 37 και ένα των 20.

Μέσα Διαβίβασης: Οι ταξιαρχίες και Ιππικό με την διεύθυνση της επιχείρησης με ασύρματο (η 14 με το πυρ/κό είχαν και τηλέφωνο). Τα τάγματα με τις Ταξ. με συνδέσμους και τηλέφωνα.

Αποστολές: Αναλυτικά φαίνονται στη διαταγή.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όλα τα τμήματα έφθασαν μπροστά στους αντικειμενικούς τους σκοπούς και άρχισαν την επίθεσή τους στις 22,30. Τα τμήματά μας αντιμετώπισαν παντού εχθρικά πυρά. Στο τελείως πεδινό έδαφος της Αρδέας και λόγω της νύκτας δεν κατόρθωσαν n' αναπτύξουν όλα τα μέσα πυρός τους με επιτυχία. Αντίθετα τα εχθρικά πυρά προσαρμοσμένα σύμφωνα με το σχέδιό τους πυρός είχαν καλή εφαρμογή στο έδαφος παρά τη νύχτα.

Η 103 Ταξ. που επιτίθενταν κατά της Αρδαίας από τη ΒΔ παρυφή της πόλης με γενική κατεύθυνση το Δημ. σχολείο και σε συνέχεια το κέντρο της πόλης, αφού βρήκε πιο αδύνατα σημεία του εχθρικού σχεδίου πυρός με διάφορους ελιγμούς κατόρθωσε n' ανοίξει ρήγματα Νοτιώτερα από το σχολείο, απασχολώντας τον εχθρό σε μιά κατεύθυνση. Ο εχθρός όμως με τα πυρά των βαρειών όπλων του και των θωρακισμένων που έβαζαν στα ανοίγματα τα έφραξε. Τα πυρά μας όπως σημειώσαμε δεν μπόρεσαν λόγω της νύχτας να εξουδετερώσουν τα εχθρικά πυρά πίσω από το

άνοιγμα στα συρματοπλέγματα, ούτε και το ορειβατικό πυροβολικό μπόρεσε να χρησιμοποιηθεί για τον ίδιο λγο. Έτσι ως την αυγήν όλες οι 8 ώρες προσπάθειας της 103 Ταξ. να μπει και να γαντζωθεί στα σπίτια της πόλης απέτυχαν, παρά τις αλεπάλληλες επιθέσεις της.

Η 18 Ταξ. που επετέθη από τη ΝΔ πλευρά της πόλης και με γενική κατεύθυνση Παράδεισος - Άσπρη αποθήκη έδρα τάγματος, αντιμετώπισε την ίδια κατάσταση. Τα ανοίγματα στα συρματοπλέγματα που κατώρθωσε να πετύχει έμειναν ανεκμετάλλευτα και εδώ όπως και της 103 Ταξ. Απόπειρα της 18 Ταξ. να χρησιμοποιήσει το πυροβόλο των 37 για εξουδετέρωση πολυβολείων πίσω από το άνοιγμα στα συρματοπλέγματα, επέσυρε τη βολή όλμων και θωρακισμένων του εχθρού. Έτσι και οι αλεπάλληλες προσπάθειες της 18 Ταξ. απέτυχαν.

Η 14 Ταξ. ενήργησε επίθεση κατά του λόχου της Πιπεριάς ενισχυμένου και με ΜΑΥ. Το τάγμα Τσικιρτσή που ενήργησε την επίθεση δεν κατώρθωσε τελικά να καταλάβει το στόχο παρ' όλο που περιόρισε τον εχθρό στο κέντρο του χωριού. Τ' άλλα δύο τάγματα της ήταν εφεδρεία για την Αρδέα.

Το ιππικό επίσης παρά τις επιθέσεις του δεν κατόρθωσε να καταλάβει την Κορίτσα.

Οι σαμποτέρ ανατίναξαν τη Μαύρη γέφυρα ανάμεσα Αρδέα-Εξαπλάτανον και εκπλήρωσαν την αποστολή τους.

Η διλοχία Στάθη πριν ακόμα πλησιάσει τις θέσεις που καθόριζε η διαταγή για να καταλάβει, ΒΑ Ευφώνειας, περνώντας το σχολείο Αρδέας-Ευφώνειας ήρθε σε επαφή με εχθρικό τμήμα που ενέδρευε και έπιασε μάχη.

Τελικά εκπλήρωσε την αποστολή του κάλυψης αφού ανάτρεψε και τις ενέδρες που αναφέραμε.

Η κατάληψη των εξωτερικών στόχων και ιδιαίτερα της Πιπεριάς και της Γκουρίτσας και το ότι τα τμήματα που ενεργούσαν στην πόλη δεν κατάφεραν κανένα αποτέλεσμα δεν επέτρεψαν τη συνέχιση της μάχης την ημέρα, γιατί τα τμήματα της 18 και 103 Ταξ. ήσαν εκτεθημένα στα πυρά του εχθρού και θα είχαν μεγάλες απώλειες. Γι' αυτό σωστά αποσύρθηκαν ύστερα από διαταγή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Η επίθεση που γίνονταν για κατάληψη όλων των στόχων Αρδέας - Πιπεριάς - Γκουρίτσας ήταν σωστή. Είχε όμως το μειονέκτημα ότι αν δεν πετυχαίναμε μέσα στη νύχτα ξεκαθάρισμα των εξωτερικών χώρων Πιπεριάς Γκορίτσας είτε αν δεν πέφτανε οι στόχοι αυτοί δεν πετυχαίναμε γάντζωμα μέσα στην πόλη η συνέχιση της επιχείρησης την ημέρα ήταν αδύνατη, όπως και στην πραγματικότητα έγινε. Και εδώ βρίσκεται το λάθος στον τέτοιο τρόπο ενέργειας.

2. Η ενέργεια έπρεπε να γίνει σε δύο βάσεις. α) Να ξεκαθαριστούν οι αντιστάσεις Πιπεριά, Λυκόστομο, Γκορίτσα με μία ταυτόχρονη γερή κρούση σ' όλη την περίμετρο της Αρδέας για ανεύρεση των αδυνάτων σημείων του σχεδίου αμύνης. Σύγχρονα να γινόταν και επισημάνσεις πυρ/κού κατά των στόχων της Αρδέας, ώστε μετά την κατάληψη των περιφερεικών στόχων να συνεχιστεί η δεύτερη φάση της επίθεσής μας. β) με προπαρασκευή πυρ/κού και άλλων βαρέων όπλων μας θα γινόταν τελικά η επίθεση κατά της Αρδέας. Έτσι τα τμηματά μας με ευχέρια θα 'σπαζαν την αντίσταση του εχθρού και θα γίνονταν κύρια της πόλης. Απαραίτητο στις φάσεις αυτές θα ήταν η λήψη σοβαρών μέτρων κάλυψης γιατί θα δίνονταν αρκετός χρόνος στον εχθρό να φέρει δυνάμεις και να ενισχύσει την Αρδέα.

3. Μια και ο στόχος αυτός παρουσίαζε τέτοιες ιδιομορφίες και μια προστέθηκε στις δυνάμεις μας και η 18 Ταξ. θα μπορούσε να μη γίνει επιχείρηση κατά της Αρδέας και να μελετηθεί ξανά επίθεση για κατάληψη Έδεσσας.

Τα μέτρα που θα είχε συμπληρωματικά πάρει ο εχθρός μπορούσαν να αντιμετωπισθούν από την αυξημένη δυναμικότητα των τμημάτων μας.

26/1/49

ΓΟΥΣΙΑΣ
Αντιστράτηγος

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟΡΡΗΤΗ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΑΡΙΘ. Ε.Π.Ε. 300

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Όπως στο συνημμένο δελτίο.

II. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΑΣ

Χ Μεραρχία με δύο Ταξιαρχίες και άλλους σχηματισμούς ως παρακάτω:
14 Ταξιαρχία (3 τάγματα και σχηματισμοί της).
103 Ταξιαρχία (3 τάγματα και σχηματισμοί της).
Τριλοχία σαμποτέρ.
Ιππικό (2 ίλες).
Λόχος κυνηγών αρμάτων.
Ορειβατική πυροβολαρχία.
Αντιαρματικός ουλαμός των 37 (2 κανόνια).
Αντιαρματικός ουλαμός των 20 (2 κανόνια).

Αρχηγείο Καϊμακτσαλάν

Δύο διλοχίες (κάθε μία με 155 άνδρες).
Σχολή ομαδαρχών (30 άνδρες)
Ουλαμός ιππικού (40 άνδρες)

III. ΣΚΟΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΑΣ

-Κατάληψη Έδεσσας και διατήρησή της επί χρόνο ικανό για να γίνει γενική στρατολογία και επιμελητειακή εκμετάλλευση (ιδιαίτερα σε υφάσματα, δέρματα, άρβυλλα και ιματισμό κλπ.).

-Εξόντωση, αιχμαλωσία και διάλυση όσο το δυνατό μεγαλυτέρων εχθρικών δυνάμεων.

-Σύγχρονα με επιχείρηση κατά Έδεσσας ισχυρές δυνάμεις μας θα επιτεθούν κατά Νάουσας με τον ίδιο σκοπό. Μαζική στρατολογία και εξόντωση εχθρικών τμημάτων.

IV. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1. Με τις κύριες δυνάμεις (2 Ταξιαρχίες της Χ Μεραρχίας) κατάληψη Έδεσσας.

2. Με μικρότερες δυνάμεις κράτημα ορισμένων στηριγμάτων για απαγόρευση κίνησης εχθρικών ενισχύσεων προς Έδεσσα από εξωτερικές κατευθύνσεις. Για το σκοπό αυτό χτύπημα και εξόντωση διλοχίας Λύκων και διμοιρίας Κουμπέλιτσα και ανατίναξη γεφυρών Ριζαρίου, Λιποχωρίου.

3. Η κατάληψη της πόλης θα γίνει με αποφασιστική επίθεση κατά των πιο σοβαρών εξωτερικών αντιστάσεων (Στρατώνες, Καραμάν) και σύγχρονα κατά των πιο σοβαρών εσωτερικών αντιστάσεων. (Ταξιαρχία, τάγμα, άρματα μάχης κλπ.) από ισχυρές δυνάμεις μας που θα εισδύσουν ταχύτερα στην πόλη.

V. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1. 14η Ταξιαρχία

Θα επιτεθεί κατά Έδεσσας από κατεύθυνση Μεσημεριού με το σύνολο της δύναμής της αφού καλυφθεί από Μουχαρέμ Χάνι με ελαφρά τμήματά της κοντά στο Αλγέρι. Συγκεκριμμένα:

α) Ένα τάγμα της θα επιτεθεί για κατάληψη των στρατώνων που αποτελούν σπουδαίο στήριγμα για την κατάληψη της πόλης και για την απαγόρευση κίνησης εχθρικών τμημάτων από κατεύθυνση Βέρροιας-Σκύδρας, προς Έδεσσα.

β) Ταυτόχρονα δύο τάγματα θα επιτεθούν για απόλυτη κυριαρχία στο νότιο κομμάτι της πόλης με κατάληψη των στόχων: Σπίτι Κοφού (όπου έδρα Ταξιαρχίας) Πρακτική Σχολή (όπου θωρακισμένα και ΕΣΑ), Δ΄ και Ε΄ Δημοτικά Σχολεία (όπου λόχος Κομμάντος και λόχος εθνοφρουράς), ηλεκτρικό εργοστάσιο νοσοκομείο και Υποδ/ση χωρ/κής - Αστυνομία - τμήμα αλλοδαπών - Νομαρχία Δημαρχία (όπου δυνάμεις χωρ/κής).

-Δρομολόγιο κίνησης Ταξιαρχίας: Χώρος Κερασιάς, κοντά από Λύκους, Μαύρη Πέτρα, περάσματα ποταμού Βόδα, Μεσημέρι, Στρατώνες Έδεσσας κλπ.

-Με την 14 Ταξιαρχία θα κινηθεί και ο συν. Λευθεριάς για να βοηθήσει την διοίκηση στην επιχείρηση.

-Η 14η Ταξιαρχία θα καταλάβει ακόμα και το Μεσημέρι.

-Κατά την επίθεση στους στρατώνες η 14η Ταξιαρχία να επιδιώξει το πιάσιμο και την άμεση χρησιμοποίηση κατά του εχθρού των εχθρικών πυροβόλων που βρίσκονται στους στρατώνες.

2. <u>103 Ταξιαρχία</u>

α) Με ένα τάγμα της θα επιτεθεί για εξόντωση της εχθρικής διλοχίας που κατέχει τα υψώματα Λύκων και σε συνέχεια θα κρατήσει με δυνάμεις της ισχυρά, το πραγματικό Λύκων.

-Τα υψώματα Λύκων που κατέχει ο εχθρός αποτελούν βασικό στήριγμα για την όλη επιχείρηση κατά Έδεσσας και σύγχρονα βασικό στήριγμα για την ασφαλή κίνηση των στρατολογουμένων αππο Έδεσσα προς Κερασιές, για την ασφαλή διακομιδή των τραυματιών μας, για τη μεταφορά των υλικών και για την κάλυψη των τμημάτων μας μετά την επιχείρηση.

-Η 103 Ταξιαρχία να κάνει αναγνωρίσεις, να διαλέξει την αποφασιστική κατεύθυνση επίθεσης κατά Λύκων και να συνεργασθεί στενά με το πυροβολικό ώστε να εξασφαλισθεί σίγουρα η επιτυχία.

β) Με δύο τάγματα θα επιτεθεί κατά Έδεσσας από κατεύθυνση Καραμάν - σιδ. σταθμός, Μπαξέδες, με σκοπό να κυριαρχήσει στο βόρειο τμήμα της πόλης με κατάληψη των στόχων: Καραμάν - σιδ.σταθμός -σπίτι Βασδάρη - Λέσχη Αξιωματικών - αποθήκη Λάζου (που κατέχονται από δύναμη λόχου εθνοφρουράς). Με κατάληψη καφενείου Κιουπρί (όπου λόχος εθνοφρουράς) ξενοδοχείον Εθνικού κινηματογράφου Βερμίου - Γυμνάσιο (που ΜΑΚ).

-Δρομολόγιο κίνησης των δύο ταγμάτων της 103 ταξιαρχίας που θα επιτεθούν στην Έδεσσα: Από χώρο Κερασιές προς Στραβού Ρέμμα-Καραμάνη, Μπαξέδες, πόλη.

<u>Τρόπος ενέργειας στην πόλη</u>

Οι ταξιαρχίες που θα ενεργήσουν κατά Έδεσσας να διαλέξουν από τους στόχους της Έδεσσας τους βασικότερους και να τους χτυπήσουν από την αρχή αφού εισδύσουν με ταχύτητα στο κέντρο της πόλης. βασικοί στόχοιγια την 103 Ταξιαρχία είναι κατά σειρά: α) Σταθμός διοίκησης 43 τάγματος εθνοφρουράς, β) Λόχος εθνοφρουράς Λάζου, γ) Λόχος εθνοφρουράς Κιουπρί κλπ.

-Βασικοί στόχοι για την 14η ταξιαρχία είναι κατά σειρά: α) Στρατώνες, β) Έδρα ταξιαρχίας, γ) Άρματα μάχης - ΕΣΑ στην πρακτική σχολή, δ) Δ΄ και Ε΄ Δημοτικά σχολεία κλπ.

-Στόχους δευτερώτερους μέσα στην πόλη να τους παραβλέψουν αρχικά τα τμήματα και να τους ξεκαθαρίσουν μετά την κατάληψη των βασικών στόχων.

-Για την είσδυση στην πόλη να δημιουργηθούν ταχύτατα ανοίγματα στα συρματοπλέγματα και να εξουδετερώσουν τα πολυβολεία που θα συναντούν στην κατεύθυνσή τους.

-Να πιάνουν αμέσως σπίτια πολύ κοντά στους προσβαλόμενους στόχους για να εγκαθιστούν μέσα βάσεις πυρός.

3. <u>Αποστολή Τριλοχίας Σαμποτέρ και Ιππικού</u>

α) Ένας λόχος σαμποτέρ να τινάξει γέφυρα Ριζαριού και μετά να εγκατασταθεί στα υψώματα ΒΔ, Προαστείου για απαγόρευση κίνησης εχθρού από κατεύθυνση Σκύδρας προς Έδεσσα.

β) Διλοχία σαμποτέρ να τινάξει τη γέφυρα Λιποχωρίου και να γυρίσει γρήγορα να πιάσει θέσεις στα υψώματα Μαυροβουνίου. Ιππικό να πιάσει θέσεις στα υψώματα Μαυροβουνίου με αποστολή να απαγορεύσει την κίνηση εχθρού προς Έδεσσα από την πλευρά των Γιανιτσών-Σκύδρας.

Την αποστολή αυτή θα την εκπληρώσει σε στενή συνεργασία και από κοινού με την τριλοχία σαμποτέρ.

Η τριλοχία σαμποτέρ και το Ιππικό για την εκπλήρωση της αποστολής τους να ενεργήσουν ναρκοθετήσεις σ' όλο το χώρο που ενδέχεται να κινηθεί ο εχθρός και να οργανώσουν μικρές ενέδρες με τραβηχτές σε κατάλληλα σημεία κοντινά στη διάταξή τους χωρίς κανένα σκόρπισμα των βασικών τους δυνάμεων.

4. Αρχηγείο Καϊμακτσαλάν

α) Με διλοχία Στάθη συν Σχολή θα απαγορεύση κίνηση ενισχύσεων από κατεύθυνση Αρδέας, Πολυκάρπης, Σωτήρας, Αψάλου προς Έδεσσα.

-Θα πιάσει γι' αυτό θέσεις με βασική της δύναμη στα υψώματα Σωτήρας Κουπελίτσα αφού πρώτα καταλάβει το ύψωμα Κουπελίτσα που κατέχει ο εχθρός με μια ή με δύο διμοιρίες εθνοφρουράς. Με ελαφρές δυνάμεις θα πιάσει θέσεις για κάλυψη από Πολυκάρπη.

β) Με διλοχία Μαύρου θα απαγορεύσει κίνηση του εχθρού από Μουχαρέμ Χάνι και Άγρα προς Έδεσσα από δρομολόγιο Β του ποταμού Βόδα.

-Θα πιάσει γι' αυτό με λόχο υψώματα ΝΔ Καρυδιάς, και με τον άλλο λόχο θα την καταλάβει ύστερα από επίθεσή του.

γ) Ουλαμός ιππικού θα πιάσει θέσεις κοντά Κερασιάς σαν εφεδρεία στον τομέα των δύο διλοχιών του Καϊμακτσαλάν.

5) Αντιαρματικό Πυροβολικό

Διατίθεται στην 103 και 14 Ταξιαρχίες ως εξής: Κάθε Ταξιαρχία θα πάρει ένα πυροβόλο των 37 και ένα των 20. Στην 103 Ταξ. ένα ορειβατικό πυροβόλο.

6) Ορειβατική Πυροβολαρχία των 7,5 με 3 Πυροβόλα

-Θα ταχθεί ολόκληρη πυροβολαρχία συγκεντρωμένη

-Θα υποστηρίζει με συγκεντρωτικά πυρά την επίθεση του τάγματος της 103 Ταξ. κατά λύκων.

-Θα υποστηρίζει και άλλες ενέργειες πιθανόν να διαταχθούν στην εξέλιξη της επιχείρησης. Επίσης θα χτυπήσει εχθρικές κινήσεις προς Έδεσσα. Γι' αυτό να προετοιμασθεί για βολή κατά στόχων Άγρας, Κουπελίτσας, Σωτήρας κλπ. και να κάνει τις αναγκαίες αναγνωρίσεις.

-Θέση που θα ταχθεί η Πυρ/χία αρχικά να αναζητηθεί γύρω από Καγκανίτσα που προσφέρεται για τις αποστολές της.

VI. ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Αρχικός σταθμός διοίκησης της Διεύθυνσης επιχείρησης της Χ Μεραρχίας, και του Αρχηγείου Καϊμακτσαλάν κοντά στις Κερασιές. Στραθμός Διοίκησης 103 Ταξιαρχίας, θα μετακινείται με τα δύο τάγματά της προς Καραμάν, σιδ. σταθμό και τελικά μέσα στην πόλη. Σταθμός Διοίκησης 14 Ταξιαρχίας προς Στρατώνες μετά κατάληψη στρατώνων ταχύτατη προωθήσα προς την πόλη.

VII. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

α) Πυροβολικού. Ένας ασύρματος στην Πυροβολαρχία, ένας ασύρματος μαζί με αξ/κό σύνδεσμο Πυροβολικού που θα παρακολουθήσει το τάγμα στην επίθεση κατά Λύκων.

-Και να απλωθεί τηλεφωνική γραμμή από θέση Πυρ/χίας προς αρχικό σταθμό διοίκησης επιχείρησης.

β) Οι Ταξιαρχίες θα' χουν επαφή με τα τάγματά τους με ασυρμάτους. Επίσης με τη Χ Μεραρχία.

VIII. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Ο συνταγ. Λευθεριάς θα αναλάβει την εξεύρεση καταλλήλων συνδέσμων για όλα τα τμήματα που θα πάρουν μέρος στην επιχείρηση. (Όλα τα τμήματα που θα μπουν στην πόλη πρέπει να πάρουν σύνδεσμο μέχρι και λόχο επίσης, θα πάρουν συνδέσμους τα συνεργεία της επιμελητειακής εκμετάλλευσης, οι ομάδες που θα πιάσουν δοσιλόγους κλπ.)

IX. ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΘΕΣΗΣ

Έναρξη επίθεσης στν Έδεσσα 3η πρωϊνή 22 Δεκέμβρη (δηλ. νύχτα 21 προς 22/12). Οι διάφορες φάλαγγες να ορίσουν ανάλογα την ώρα που θα ξεκινήσουν από τους χώρους κάλυψης.

X. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

1) Κάθε Ταξιαρχία θα οργανώσει συνεργεία, α) Επιστράτευσης, β) Επιμελητειακής εκμετάλλευσης και γ) Σύλληψης σημαινόντων εχθρών του λαού.

-Από άποψη εκμετάλλευσης να προτιμηθούν κατά σειρά: υφάσματα, δέρματα, παπούτσια, ρούχα, οπλισμός, πυρομαχικά, μεταγωγικά ζώα, αυτοκίνητα, κάρρα, φάρμακα.

2) Οι ταξιαρχίες να οργανώσουν καλά την ανατίναξη δημοσίων κτιρίων εργοστασίων και των σπιτιών που θα αντιστέκονται. Και να πάρουν τα αρχεία χωρ/κής, ταξιαρχίας, Τάγματος, εθνοφρουράς κλπ.

XI. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

-Ορεινό Χειρουργείο κοντά Κερασιές.

-Η Χ Μεραρχία και οι ταξιαρχίες θα μεταφέρουν τους τραυματίες ως το ορεινό χειρουργείο με δικά τους μέσα.

-Από το ορεινό χειρουργείο η μεταφορά των τραυματιών προς το Νοσοκομείο θα γίνεται από τους μαχητές και μαχήτριες των εμπέδων.

XII. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ-ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Όλα τα ζώα Αρχηγείου Καϊμακτσαλάν να μπουν στο βασικό δρομολόγιο ανεφοδιασμού τροφίμων και πυρομαχικών και να προωθούν τα υλικά σε κατάλληλο χώρο κοντά στις Κερασιές. Τα τμήματα θα παραλαβαίνουν από το χώρο αυτό.

XIII. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ

Βασικός σκοπός των επιχειρήσεών μας είναι η φαρδειά στρατολογία νέων μαχητών και μαχητριών.

-Γι' αυτό κάθε ταξιαρχία την ώρα που θα γίνεται επιχείρηση θα ενεργεί σύγχρονα και στρατολογία.

Κάθε τμήμα που θα μπει στην πόλη θα διαθέσει τον ένα λόχο του αποκλειστικά για την επιστράτευση νέων μαχητών. Θα επιστρατεύονται όλοι άνδρες και γυναίκες μέχρι ηλικίας 40 χρονών.

Η δουλειά αυτή θα οργανωθεί με σύστημα και να γίνεται με ταχύτητα.

-Χώρος που θα διοχετεύονται οι νεοστρατολογούμενοι: Προς Κερασιές όπου θα γίνεται και η τελική διαλογή.

XV. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

Ο πρώτος θα ρωτάει: Γιάννη που πάς;

Ο δεύτερος θ' απαντάει: Χτύπα στο ψαχνό.

Ακουστικά: Ο πρώτος τρία σφυρίγματα. Ο δεύτερος, δύο σφυρίγματα ή ο πρώτος τρία παλαμάκια. Ο δεύτερος δύο παλαμάκια.

Οπτικά: Ο πρώτος θ' ανάβει τρεις φορές το φανάρι. Ο δεύτερος θ' ανάβει δύο φορές το φανάρι.

Σ.Δ. Δ/νσης Επιχείρησης 21/12/48
Αντιστράτηγος ΓΟΥΣΙΑΣ
Υποστράτηγος ΣΚΟΤΙΔΑΣ Ώρα 12

Παραλήπτες

Χ Μεραρχία (3 αντίτυπα)
Αρχηγείο Καϊμακτσαλάν (1 αντίτυπο)
Ιππικό (Απόσπασμα διαταγής)
Σαμποτέρ (Φλόγα) (Απόσπασμα διαταγής).

24

ΠΡΟΣ:	1) 31-32-33 Ταξιαρχίας	
	2) ΤΣΕΒ	-Π-
	3) ΤΣΕΚ	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
	4) ΣΔΓ	
	5) Τ.Π.(511-519)	ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
	6) Τ.Ε. (30-43-44-45-46-63-64-70-71)	ΑΡΙΘ Α.Π. 5/6/11
ΚΟΙΝ.	Γ΄ΣΣ /Α2 (εις διπλούν)	ΣΤΓ 914 τη 3.2.49
	Γ΄ΣΣ /Α1 (εις διπλούν)	

---

1. Κοινοποιώ την έκθεσιν του 516 Τ.Ε. επί της επιθέσεως κατ' ΑΡΔΕΑΣ τη 28 Δεκεμβρίου 1948.

2. Συνιστώ την μετά προσοχής μελέτην ταύτης. Θα διδαχθήτε πολλά πράγματα
Όλοι οι Αξ/κοί να την μελετήσουν εκ περιτροπής.

Α. ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΗΣ
Υποστράτηγος-Διοικητής

Ακριβές αντίγραφον
Το Γραφείον Α1/ΧΙ
Τ.Σ.Υ.

----

516 ΤΑΓΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΚΑΤΑ ΑΡΔΕΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Μετά τις επιθέσεις ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΕΔΕΣΣΗΣ, διεπιστώθη ότι ολόκληρος η Χ Συμμοριακή Μεραρχία, ακολουθουμένη και από τα μόνιμα τμήματα ΒΕΡΜΙΟΥ-ΠΑΪΚΟΥ-ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, συνεκεν-τρούντο εις περιοχήν ΚΟΡΥΦΩΝ-ΟΡΜΑΣ-ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ.

2. Βάσει ανωτέρας διαπιστώσεως το Τάγμα την 27ην Δεκεμβρίου 1948 διέταξεν ανάλογον ανακατανομήν της δυνάμεως των Σ. Στηριγμάτων του, περιορίσαν εις το ελάχιστον ή εις το μηδέν την δύναμιν των Σ. Στηριγμάτων του Ανατολικού Τομέως του (ΠΑΪΚΟΥ) υπέρ του Δυτικού Τομέως (ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ-υψ.337 -υψ.213-ΠΙΕΡΙΑΣ) μετα-τοπισθέντος και του Σ.Δ. του Λόχου ΠΡΟΜΑΧΩΝ εις το υψ. 213 (142880).

Εκ παραλλήλου ενισχύθησαν τα Σ. Στηρίγματος ΧΡΥΣΣΗΣ-Ν.ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ προς αποτροπήν ενδεχομένης διελεύσεως συμμοριτών εις ΠΑΪΚΟΝ διά του πεδινού διαδρόμου.

-Πίναξ Α΄ δεικνύει την λεπτομερή διάταξιν του Τάγματος και των τμημάτων ενισχύσεως κατά τη νύκτα της εναντίον της ΑΡΔΕΑΣ επιθέσεως της 28-29/12/48.

3. Από 26 Δεκεμβρίου βαθείαι επιθετικαί αναγνωρίσεις και Ομάδες πληροφοριών ημών διεισδύσασαι μέχρι των ορμητηρίων των συμμοριτών παρηκολούθουν οιανδήποτε κίνησιν τούτων.

ΕΧΘΡΟΣ

Δύναμις και ισχύς της Χ συμμοριακής Μεραρχίας ως και των ακολουθησάντων αυτήν τοπικών συμμοριακών τμημάτων ανεφέρθη δι' ειδικών Δελτίων Δελτίων. Διά την ολοκλήρωσιν όμως της παρούσης εκθέσεως να γράφομεν εν συνόψει:

α. Προ της επιθέσεως κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΕΔΕΣΣΗΣ

-Μεραρχιακοί σχηματισμοί	300
-14η Μεραρχία	760
-103η Ταξιαρχία	740
-18η Ταξιαρχία (ανήκουσα οργανικώς εις ΧΙ Μεραρχίαν)	550
-Τάγμα Σαμποτέρ	170
-Επιλαρχία ΝΕΣΤΩΡΑ	110
	2.630

β. Μετά την αφαίρεσιν των απωλειών των (ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΕΔΕΣΣΗΣ) (καθ' υπολογισμόν εκ πληροφοριών):

-Μεραρχιακοί σχηματισμοί	270
-14η Μεραρχία	450
-103η Ταξιαρχία	450
-18η Ταξιαρχία	350
-Τάγμα Σαμποτέρ	150
-Επιλαρχίαι 2 Ίλαι	90
	1760
Τμήματα ΒΕΡΜΙΟΥ	100
Διλοχία ΣΤΑΘΗ (ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ)	140
	2000 περίπου

όταν αποφάσισαν την κατά ΑΡΔΕΑΝ επίθεσίν των.

-Μέσα πυρός τα οργανικά των συμμοριτών, ιδιαιτέρως προσοχής όμως ο άφθονος εφοδιασμός διά πάσης φύσεως υλικών καταστροφής του Τάγματος Σαμποτέρ (όπερ ακατανεμηθέν προηγείτο εκάστης Ταξιαρχίας), επί πλέον δε τα αντιαρματικά πυροβόλα και η ορεινή Πυροβολαρχία.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΑΡΔΕΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.

α. 18η Ταξιαρχία διετάχθη να ενεργήση από Ν. και Δ. κατά πόλεως ΑΡΔΕΑΣ. Διά τμημάτων να εξουδετερώση την Φρουράν Γεφύρας ΥΔΡΑΙΑΣ (175832) διά να ανακόψη την οδόν ενισχύσεως εκ Νότου. Διά δυναμικού τμήματος ν' απασχολή την Φρουράν Γεφύρας ΤΣΑΚΩΝΩΝ (157847).

Λόχος Σαμποτέρ προηγούμενος της Ταξιαρχίας να διανοίξη διόδους εις τα συρματοπλέγματα.

Στόχοι Ταξιαρχίας εντός πόλεως, Σ.Δ. Τάγματος και Σ.Δ. ΚΑΡΡΙΕΡΣ.

β. 103η Ταξιαρχία διετάχθη να ενεργήση από ΒΔ και Β. κατά πόλεως ΑΡΔΕΑΣ. Διά λόχου της ενισχυμένου διά Λόχου Σαμποτέρ ν' αποκόψη την επικοινωνίαν από Ανατολάς δι' ενεδρεύσεων και καταστροφής όλων των Γεφυρών επί της οδού ΑΡΔΕΑΣ-ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ.

Στόχοι Ταξιαρχίας εντός πόλεως: Δημοτικόν Σχολείον (υπέθετον ότι κατείσχετο) Κόκκινη Αποθήκη (όπου το Πυροβολικόν) και Σταθμός Χωροφυλακής.

Εκάστη των ανωτέρω Ταξιαρχιών διετήρει πλησίον ΑΡΔΕΑΣ εφεδρικόν Τάγμα με σκοπόν την εν καιρώ είσοδόν του εις την πόλιν προς στρατηγίαν και λεηλασίαν.

γ. 14 Ταξιαρχία συν Διλοχία ΣΤΑΘΗ να εξουδετερώσουν ταχέως τα Σ.Στηρίγματος ΠΙΠΕΡΙΑΣ-ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ και υψ. 213 και πριν η ανατείλη η ημέρα να κινηθούν εις ΑΡΔΕΑΝ, διά να λάβουν το μερίδιόν των εκ της λεηλασίας.

δ. Τέλος η Επιλαρχία εξησφάλιζε την σύνδεσιν των τμημάτων κατά ΑΡΔΕΑΣ συμμοριτών κατά παντός ενδεχομένου.

Προ της εκκινήσεως των συμμοριακών Ταξιαρχιών διά την επιχείρησιν εγένοντο συγκεντρώσεις των συμμοριακών τμημάτων με ομιλητάς τους Ταξιάρχους και Πολιτικούς Επιτρόπους των, οίτινες ετόνισαν την βεβαίαν επιτυχίαν της μελετηθείσης κατά της ΑΡΔΕΑΣ επιθέσεως "ύστερα μάλιστα από την ανασυγκρότησιν και εκκαθάρισιν που έγινε στας γραμμάς των" και "εμείς είμαστε ολόκληρη Μεραρχία, ενώ ο εχθρός έχει μόνον μία Διλοχία μέσα στην ΑΡΔΕΑΝ".

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ως ανεγράφη ανωτέρω αι ομάδες Πληροφοριών ημών παρηκολούθουν κάθε κίνησιν του εχθρού. Ούτω:

-Την 1730 ώραν της 28-12-48 Ομάς Πληροφοριών προ του κατω ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ και τα Παρατηρητήρια ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ και υψώματος 337, σημειώνουν φάλαγγας κινουμένας από ΟΡΜΑΣ και ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ προς Ανατολάς και ετέραν μεγάλην από ΚΟΡΥΦΩΝ κατερχομένην προς ΟΡΜΑΝ.

-Η πληροφορία διεβιβάσθη εις άπαντα τα τμήματα α ενδιέφερε το και εις την Ταξιαρχίαν επίσης, εκινήθη δε αμέσως το Πυροβολικόν εις ΑΡΔΕΑΣ προς κατεύθυνσιν ΠΙΠΕΡΙΩΝ, ίνα θέση τας κινουμένας φάλαγγας υπό το πυρ του.

Ούτω ουσιαστικώς αρχίζει η μάχη της ΑΡΔΕΑΣ με απόλυτον πρωτοβουλίαν ημών.

-Ερρίφθησαν τα πρώτα 50 βλήματα ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ άτινα επέφεραν εις αυτούς την πρώτην σύγχισιν.

-Τα Σ. Στηρίγματα ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ, υψ.337, υψ. 213 (142881) και ΠΙΠΕΡΙΑΣ την 1830 ώραν προώθουν περιπόλους προ αυτών και διαπιστώνουν την συνέχισιν της κινήσεως των συμμοριακών φαλάγγων προς Ανατολάς.

Το σύνθημα του συναγερμού από 1900 ώρας γενικεύεται εις ΑΡΔΕΑΝ και άπαντα τα περί αυτήν Σημεία Στηρίγματος. Απόλυτος πειθαρχία πυρός υφίσταται. Ουδέν περί τούτων γνωρίζει ο εχθρός.

ΕΠΙΘΕΣΙΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ Σ. ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΩΝ ΗΜΩΝ.

α. ΠΙΠΕΡΙΑ

Την 2100 ώραν αι πρώται νάρκαι του ναρκοπεδίου ΠΙΠΕΡΙΑΣ δηλώνουν την άφιξιν των συμμοριτών εκεί. Ουδείς των ημετέρων βάλει. Μόνον αι όλμοι των 81 χιλ. των υψ.337 και 213 διατάσσονται εν επιτηρήσει προς ΠΙΠΕΡΙΑ.

Ομοίως το Πυρ/κόν ΑΡΔΕΑΣ, όπερ εν τω μεταξύ είχεν επανέλθει εις την θέσιν του. Την 2115 ώραν όταν πλέον αι συμμορίται είχον φθάσει εις απόστασιν 50 έως 100 μέτρων προ των συρματοπλεγμάτων διατάσσεται η εκδήλωσις του φραγμού ΠΙΠΕΡΙΑΣ από όλας τας δυνατάς κατευθύνσεις.

Το άριστον ηθικόν των 37 οπλιτών του Σ. Στηρίγματος ΠΙΠΕΡΙΑΣ αναπτερούνται έτι πλέον, όταν με την αιφνιδιαστικήν εκδήλωσιν του φραγμού ημών αναφαίρονται τα πρώτα αποτελέσματα (αναχαίτησις-σύγχισις του εχθρού- οιμωγαί τραυματιών κ.λ.π.)

-Ο αγών συνεχίζεται μέχρι 0800 ώρας της 29/12 με επιτεινομένας διαδοχικάς προσπαθείας των συμμοριτών όπως πάση θυσία εισελθώσι εντός του χωρίου. Μόνον εις ένα σημείον

κατώρθωσαν να διανοίξωσι το συρματόπλεγμα αλλά ακριβώς εις το άνοιγμά του εγκατέλειψαν 4 νεκρούς χωρίς να επιτύχουν διείσδυσιν τινα.

-Ούτω η 14η Ταξιαρχία η οποία ενόμιζε ότι μέχρι μεσονυκτίου θα εξουδετέρωνε την Φρουράν ΠΙΠΕΡΙΑΣ και θα προσέτρεχεν εις την λεηλασίαν της ΑΡΔΕΑΣ καθηλώθη από την δράκα των 37 οπλιτών μέχρι πρωίας με τεραστίας απωλείας, μεταξύ των οποίων και τον Επιτελάρχην της.

β. ΥΨΩΜΑ 213

Την 2120 ώραν ήρχισε η συμμοριακή εκδήλωσις κατά του υψώματος 213 δι' ολοκλήρου Τάγματος. Οι συμμορίται επεδίωξαν την πάση θυσία κατάληψιν του υψώματος τούτου, διά να το χρησιμοποιήσουν ως βάσιν πυρός κατά ΑΡΔΕΑΣ, και προς αποκοπήν των τμημάτων ΠΡΟΜΑΧΩΝ-ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ.

-Ο αγών διήρκεσε μέχρι της 0200 ώρας της 29/12, πότε αποκρουσθέντες ολοσχερώς αι συμμορίται συνεπτύχθησαν και ενίσχυσαν τους μαχομένους εις ΠΙΠΕΡΙΑΣ συμμορίτας. Μόνον εις απόστασιν τριών μέτρων από του πολυβολείου εγκατέλειψαν 5 νεκρούς.

-Ο ηρωϊσμός των 28 ανδρών του Σ.Στηρίγματος τούτου, υπό τον Υποσ/γον Μπούρον, είναι άξιος πάσης εξάρσεως, διότι ενώ εδέχοντο σφοδροτάτην επίθεσιν, ενώ εις 6 σημεία είχεν υποστή ρήγμα το συρματόπλεγμά των και ο αγών είχε μετατραπή εις τοιούτων χειροβομβίδων, οι ολμισταί με πρωτοφανή ψυχραιμίαν εξετελούν την κυρίαν των αποστολήν (πυρά κατά νώτων των κατά ΠΙΠΕΡΙΑΣ και ΑΡΔΕΑΣ ενεργούντων συμμοριτών).

γ. ΑΡΔΕΑ

Την 2150 ώραν αι εκρήξεις των πρώτων ναρκών ήρχισαν να διαγράφουν τας κατευθύνσεις ενεργείας των συμμοριτών.

-Κυρίως θόρυβος και χρεμετίσματα αλόγων κατεδείκνυον ότι η κίνησις εγένετο διά δυο χαραδρών μη υποκειμένων εις τα ευθυτενή πυρά ημών.

Οι συμμορίται επέλεξαν προφανώς διά τον αιφνιδιασμόν τας πλέον απιθάνους κατευθύνσεις κινήσεως (βάλτος, κίνησις εντός ύδατος ενός και πλέον μέτρου αι χρησιμοποιηθείσαι χαράδραι) και επί πλέον δρομολόγια κεκαλυμμένα.

-Δεν αιφνιδιάσθημεν, αλλά προσηρμόσαμεν τα πυρά των 3 όλμων 60 χιλ. και επί του ενός των 81 χιλ. εις την χαράδραν (165858) και όταν την 2200΄ ώραν ο φραγμός αμύνης ημών είχεν εκδηλώσει τα συγκεντρωτικά πυρά όλμων είχον μεταβάλλει την χαράδραν του 41 φυλακείου εις σφαγείον. 17 νεκροί ευρέθησαν εις έν μικρόν τμήμα της χαράδρας αυτής 6 μέτρα προ των συρματοπλεγμάτων.

Αύτη υπήρξεν η τύχη της 103η Ταξιαρχίας, η οποία ηκολούθησε τας δύο Βορειοδυτικώς της πόλεως χαραδρας.

Μόνον τρία Πολυβολεία ημών, εκ των 21 του Δ. και Β. τομέως της πόλεως ΑΡΔΕΑΣ, άβαλον κατ' αυτών.

-Η 18η Ταξιαρχία δεν υπήρξε περισσότερον τυχερή.

Είχεν εκλέξει ως στόχον της την Σ.Δ του Τάγματος και κατεύθυνσιν κινήσεώς της τον βάλτον, "ΒΟΥΡΛΑ" (165854).

Αι διαρκείς ανατινάξεις ναρκών του ναρκοπεδίου ημών και οι προβολείς των τεθωρακισμένων κατεδείκνυον την παρέλασιν την οποίαν έκαμε η Ταξιαρχία αυτή προ των γραμμμών μας.

-Όταν επλησίασαν εις απόστασιν 50 μέτρων εξεδηλώθη ο φόβος ημών.

Οι προηγούμενοι συμμορίται της Διλοχίας σαμποτέρ αψηφίσαντες την θυσίαν των έφθασαν εις τα συρματοπλέγματα και διά ναρκών ΤΕΛΕΡ ανοίγοντες διόδους. Ταυτοχρόνως εκτοξευταί κατά δεκάδες ερίπτοντο προ των πολυβολείων.

-Εφ' όσον ούτω πως είχεν εντοπισθή πλέον η προσπάθεια των συμμοριτών διετάχθη η προώθησις ενός στοιχείου Τεθωρακισμένων προς την κατεύθυνσιν αυτήν, όπερ και ανεχαίτησε κάθε προσπάθεια του εχθρού.

Όσοι των συμμοριτών προωθήθησαν εις τα ανοίγματα των συρματοπλεγμάτων παρέμειναν νεκροί επί τόπου.

-Ασφαλώς η επίθεσις δεν θα εσυνεχίζετο μέχρι πρωίας εάν ήτο δυνατή και εύκολος η μεταφορά των εκατοντάδων τραυματιών των υπό δραστικά και θεριστικά πυρά.

-Διότι από του μεσονυκτίου ήδη αι συμμορίται είχον κατανοήσει το μάταιον της συνεχίσεως της προσπαθείας των, αλλ' ήσαν υποχρεωμένοι να συνεχίσουν διά να μεταφέρουν τους τραυματίες των.

δ. Σ.Σ. Ν. ΞΙΦΩΝΕΙΑ και ΓΕΦΥΡΑΣ ΥΔΡΑΙΑΣ.

Λόγω του ακαλύπτου εδάφους, καίτοι αρχικώς μία Διλοχία συμμοριτών ενήργησε κατ' αυτών, εν τούτοις δεν ηδυνήθη αύτη ουδέ καν να πλησιάση τα συρματοπλέγματα, αφήκε δε επί τόπου 5 νεκρούς της.

ε. Σ.Σ. ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ και υψ. 337.

Τα σημεία ταύτα Στηρίγματος παρηνωχλήθησαν διά πυρών 4 μυδραλίων και ενός όλμου, άνευ αποτελέσματος.

Λόχος σαμποτέρ μετά Λόχου 103ης οίτινες είχον εντολήν ν' αποκόψουν τας από Ανατολών επικοινωνίας και ν' ανατινάξουν τας Γέφυρας οδού ΑΡΔΕΑΣ-ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ, αφού επλήρωσαν τον φόρον των επί των δύο διαδοχικών ναρκοπεδίων ημών, εις α ενέπεσαν εις την ΜΑΥΡΟΓΕΦΥΡΑΝ (205865) κατορθώνουν ν' ανατινάξουν εν μέρει την Γέφυραν, βοηθηθέντες περαιτέρω προσπαθείας των απορρίπτουσι τας εκρηκτικάς των ύλας εντός ποταμού (γομώσεις, νάρκαι κ.λ.π) αφήνουσι επί τόπου δύο νεκρούς των, φορτώνοντες τους 7 τραυματίας των (εν εις και τον λοχαγόν των) επί των εκκεντρωθέντων κτηνών, συμπτύσσονται προς Δυσμάς.

Την πρωίαν γενόμενοι αντιληπτοί από τας κινητοποιηθείσας ΜΕΑ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ-ΒΟΡΕΙΝΟΥ καταδιώκονται και διασκορπίζονται εις τον Βάλτον "ΚΑΒΟΥΡΙ" (2089). Εκ τούτων συνελήφθησαν 3, εφονεύθησαν 4 και εκυρίευσαν 4 Οπλ/λα Μπρεν.

Κατά την επομένην νύκτα φαίνεται διέρρευσαν προς Δυσμάς και ίσως εκ των ανευρεθέντων νεκρών επί ναρκοπεδίου (160850) ν' ανήκουν εις αυτούς.

ΣΥΜΠΤΥΞΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΔΙΩΞΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

0700΄ ώραν Λόχος 515 Τ.Π. εξ ΑΡΔΕΑΣ ετέθη επί τα ίχνη των συμπτυσσομένων συμμοριτών. Η κίνησίς του δεν ήτο ευχερής διότι το αναπεπταμένον έδαφος από ΠΙΕΡΙΑΣ προς Ανατολάς ηλέγχετο υπό 3 μυδραλλίων συμμοριτών ευρισκομένων εις (142856).

Διμοιρίαι ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ και υψ. 337, κινηθείσαι από 0730΄ ώρας προς τα νώτα των συμπτυσσομένων συμμοριτών καθηλώθησαν από δραστικά πυρά συμμοριτών εις το ύψος παραλλήλου 87, ετοποθέτησαν όμως τους όλμους 60χιλ. εις παραλλήλους θέσεις και εν συνδυασμώ με τα πυρά των όλμων 81 χιλ. του υψωμ. 337 και 213 ήρχισαν εξαιρετικώς εύστοχον βολήν.

Κατηνάλωσαν και το τελευταίον βλήμα των κατά των προ αυτών παρελαυνόντων εν πανικώ συμμοριτών. 230 βλήματα συνολικώς, επί πλέον δε 40 εγκαιροφλεγή τοιαύτα κατά τούτων ενέτειναν έτι πλέον τον πανικόν και την καταστροφήν των.

Μόνον απουσίαζεν η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ. Στόχος 6 Φαλάγγων μετά δεκάδων κτηνών εκάστη, εν πλήρει ημέρα, και εις έδαφος τελείως ακάλυπτον, θα ήτο εξαιρετικώτερος ίσως στόχος εξ' όσων ποτέ προσέβαλεν η Αεροπορία.

Και ο καιρός ήτο αίθριος και ουδεμία νέφωσις υπήρχεν. (Εγνώσθη ημίν εκ των υστέρων ότι το αεροδρόμιον Θεσ/νίκης ήτο κεκαλυμμένον δι' ομίχλης).

Τοιουτοτρόπως έληξεν η κατά ΑΡΔΕΑΣ επίθεσις της Χ Συμμοριακής Μεραρχίας, η οποία επνίγη κυριολεκτικώς εις το αίμα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Απώλειαι ημετέρων μόνον εις Σ. Στηρίγματος υψ.337 εις νεκρός και εις τραυματίας.
Εις ΑΡΔΕΑΝ-ΠΙΠΕΡΙΑΝ και λοιπά Σ.Στηρίγματος ΜΗΔΕΝ.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

-79 νεκροί μεταφερθέντες εις την Πλατείαν ΑΡΔΕΑΣ.
-16 συλληφθέντες, 22 παραδοθέντες.
-17 κτήνη έμφορτα φονευθέντα εντός ναρκοπεδίων.

-Άγνωστος αριθμός τραυματιών υπολογιζόμενος εις πλέον των 200.
ΛΑΦΥΡΑ (μέχρι στιγμής)
-11 Οπλ/λα ΜΠΡΕΝ
-14 αυτόματα
-40 τυφέκια
-80 νάρκαι ΤΕΛΕΡ
-100 και πλέον Αντιαρματικές Γροθιές.
-1 Τηλέφωνον.
-Εκρηκτικαί ύλαι και αριθμός φυσιγγίων και χειροβομβίδων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

-Άπαξ έτι απεδείχθη η αξία των ομάδων πληροφοριών και των καλώς οργανωμένων Παρατηρητηρίων.

-Ο εχθρός από της εξόδου του εκ των ορμητηρίων του παρηκολουθείτο μετά πάσης θετικότητος, ούτω δε αντί να αιφνιδιάση τα ημέτερα τμήματα, υπέστη ούτος τον αιφνιδιασμόν.

-Οι συμμορίται εστερούντο καλών πληροφοριών, βασιζόμενοι δε ίσως, εις τους αρίστους "Σαμποτέρ" των, υπετίμησαν την αξίαν των καλώς οργανωμένων Κ. αντιστάσεως ή Σ.Στηριγμάτων ημών.

2. ΕΧΘΡΟΣ

-Η περιοχή ημών σπανίως αντιμετώπισεν συμμορίτας με αρτίαν οργάνωσιν, αλλά κυρίως εμπεποτισμένος με φανατισμόν και πίστιν εις τας σαθράς ιδέας των.

-Ουδείς των συλληφθέντων ήτο συμμορίτης ολιγώτερον του έτους.

Οι πλείστοι τρόφιμοι του ΜΠΟΥΛΚΕΣ και των διαφόρων Κέντρων εξ Αλβανίας εκαυχώντο διά τα εγκλήματά των (ΓΡΑΜΜΟΝ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ-ΒΙΤΣΙ).

-Συλληφθείς σαμποτέρ, αντί να δείξη μεταμέλειαν, προσεπάθη να κρύψη εντός των ποδείων του τα εμπυρεύματα των ναρκών τα οποία έφερε μεθ' αυτού, τις οίδεν διά ποίον σκοτεινόν σκοπόν.

-Οι "σαμποτέρ των" άριστα εκπαιδευμένοι επεδείκνυον περιφρόνησιν προς τον θάνατον.

-Εν ολίγοις το ηθικόν των θα ηδύνατο να χαρακτηρισθή από "καλόν" μέχρις "άριστον".

-Τι από το ηθικόν των αυτό παρέμεινε μετά τα αλλεπάλληλα ραπίσματα, άτινα εδέχθησαν, είναι άγνωστον.

Βέβαιον είναι ότι κατερρακώθη τούτο και ως μας καταθέτουν μεταγενεστέρως παραδοθέντες συμμορίται, συνεχώς οι διάφοροι Επίτροποι και Διαφωτισταί προσπαθούν να τους πείσουν με παρηγορητικάς ομιλίας ότι, "ο τρίτος γύρος θα είναι δικός των".

3. ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

α. Επικειμένης προσβολής κατά σημείου οργανωμένου, προ εκάστης φάλαγγος συμμοριτών κινείται τμήμα Σαμποτέρ πλήρως εφοδιασμένον με υλικά καταστροφής (εκρηκτικαί ύλαι, Σταυροειδείς εκρηκτικαί γομώσεις-νάρκαι ΤΕΛΕΡ κ.λ.π.).

-Κατά οργανώσεων ημών προς διάνοιξιν διόδων εις τα συρματοπλέγματα εχρησιμοποιήθησαν εις ευρείαν κλίμακα νάρκες ΤΕΛΕΡ και Σταυροειδείς γομώσεις.

-Σαμποτέρ έρποντες πλησιάζουσι το συρματόπλεγμα, τοποθετούσι την νάρκην υπό τούτο (το συρματόπλεγμα) και δι' ακαριαίου 20μ. περίπου ανατινάσουσι ταύτην. Ούτω επιτυγχάνεται η διάνοιξις διόδου αμέσως ορμώσι και καταλαμβάνουσι την σχηματισθείσαν χοάνην και αρχίζουσι την διείσδυσιν διά του διανοιχθέντος ρήγματος.

-Εκ της θέσεως αυτής εκτοξεύονται πλέον εκ του ασφαλούς οι αντιαρματικοί εκτοξευταί κατά των Πυροβολείων των προασπιζόντων το συρματόπλεγμα.

-Συνολικώς επτά Πολυβολεία εις ΑΡΔΕΑΝ και πέριξ Σημείων. εδέχθησαν βολάς εκτοξευτών. Δύο εκ τούτων επιφανειακά διά ξηρολιθιάς πάχους ενός μέτρου κατεστράφησαν εν μέρει. Τα λοιπά Πολυβολεία ημιϋπόγεια "χωστά" ουδέν έπαθον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το συρματόπλεγμα μετά ή άνευ προ αυτού ναρκοπεδίου δεν πρέπει να μας επαναπαύη, διότι σχεδόν πάντοτε είναι βέβαια η διάνοιξις διόδων επ' αυτού, εάν δεν υπάρχη σύστημα αμύνης όπερ ν' αποτρέψη τον εχθρόν να προσεγγίζη τούτο.

Τα συρματοπλέγματα είναι ανάγκη να κατασκευάζονται αρκετά μακράν των πολυβολείων, να επιτηρώνται όμως διά σκοπιάς επί του συρματοπλέγματος.

-Τα επιφανειακά πολυβολεία ν' αποφεύγωνται.

-Να προβλεφθή ανταλλακτική θέσις Οπλ/λων εκτός Πολυβολείων.

Ουδεμία καταστροφή τηλεφωνικού δικτύου (εκτός εκείνης ήτις προξενηθη διά πυρών όλμων) εγένετο υπό του εχθρού.

Η αιτία επιστοποιήθη την επομένην, όπου εις δύο σημεία της γραμμής ευρέθη παροχέτευσις, και μάλιστα εις έν, ανέπαφον και το τηλέφωνόν της, όπερ εν συγχίσει υποχωρών εγκατέλειψεν ο εχθρός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προσοχή εις τηλεφωνικάς συνδιαλέξεις μας.

"Ο εχθρός ακούει".

-Είναι πάντοτε βέβαιον ότι από τα σχέδια ενεργείας των συμμοριτών δεν παραλείπεται η αρχή της αποκοπής των συγκοινωνιών με τας δυναμένας να επιδράσωσιν εις την επιχείρησίν των κατευθύνσεις.

-Ανατίναξις των τεχνικών 'Εργων είναι το πρωταρχικόν των μέλημα.

-Απεδείχθη άπαξ έτι ότι η ναρκοθέτησις των έργων τούτων και η ενέδρευσις εγγύς αυτών είναι η πλέον ενδεδειγμένη.

-Επέτυχον μεν μερικώς οι συμμορίται ν' ανατινάξουν εν αφρούρητον έργον (ΜΑΥΡΟΓΕΦΥΡΑ), αλλά επλήρωσαν το τόλμημά των ακριβά (2 νεκροί, 7 τραυματίαι εκ ναρκοπεδίου της Γέφυρας). Η ύπαρξις όμως μιας μικράς ενέδρας εξ οπλιτών ΜΕΑ επροστάτευσε την ανατίναξιν ετέρας γέφυρας ην εφρούρουν ούτοι.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΜΥΝΗΣ ΑΡΔΕΑΣ

α. Το Σχέδιον Αμύνης ΑΡΔΕΑΣ βασιζόμενον κυρίως εις την οργάνωσιν περιφερειακών Σ.Στηριγμάτων εις ακτίνα 1,5-2χιλ. εκτός κυρίας περιμέτρου της πόλεως (π.χ. Γέφυραι ΥΔΡΑΙΑΣ-ΤΣΑΚΩΝΩΝ-υψ.213) απέδωσαν άριστα.

-Τα Σημεία ταύτα καθήλωσαν και απασχόλησαν αρκετάς δυνάμεις του εχθρού εκ των προοριζομένων κατά της ΑΡΔΕΑΣ ή όταν ο εχθρός παρέκαμψε ταύτα, υποτιμήσας την αξίαν των, τα Σημεία αυτά απετέλεσαν τας κυρίας εστίας ενεργείας κατά των νώτων του.

Επί των ανωτέρω η κατάθεσις ενός συλληφθέντος συμμορίτου Λόχου Μηχανημάτων (ΙΙ Τάγματος 103ης Ταξιαρχίας), είναι χαρακτηριστική.

Λέγει: "Ο Λόχος μου ευρίσκετο εις απόστασιν 1500 μέτρων από την ΑΡΔΕΑΝ και ήμουν γεμιστής του Βαρέως Όλμου. Από τα υψώματα που ήσαν πίσω μας (υψ.213) δεχόμεθα τόσα πυρά επάνω μας, ώστε αναγκασθήκαμεν να στρέψωμε μέτωπον εις αυτό το ύψωμα. Και αντί τα βλήματά μας να τα ρίξωμε στην ΑΡΔΕΑ τα ρίξαμε, όσα μπορέσαμε στο ύψωμα αυτό. Γιατί εν τω μεταξύ από τους 38 "μαχητές" που ήμασταν είχαμε μείνει μόνον 20" (Απώλειαι 50%).

β. Το Σχέδιον πυρός εβασίζετο εις την κακήν λειτουργείαν των οπλοπολυβόλων.

Καίτοι κατεβάλλετο προσπάθεια διά συχνών ελέγχων καθαριότητος κ.λ.π ώστε τα μηχανήματα πυρός να λειτουργούν άριστα, εντούτοις μετά συνεχείς βολάς 1-2 ωρών, εκ των 7 οπλοπολυβόλων των προσβληθέντων φυλακείων, τα 3 εσίγησαν είτε εκ της υπερβολικής χρήσεως είτε εκ ριπάνσεως ή κακής γεμίσεως των γεμιστήρων και εις δύο περιπτώσεις εκ θραύσεως επικρουστήρος.

-Προέκυψε αμέσως η ανάγκη *υπάρξεως Εφεδρικών οπλ/λων*. Και η λύσις μεν ευρέθη διά της μετοπίσεως των οπλ/λων των μη προσβαλομένων Φυλακείων. Τι θα εγίνετο όμως εάν η επίθεσις του εχθρού ήτο ολόπλευρος; και εάν δεν υπήρχεν εφεδρεία;

Συμπέρασμα: Απαραίτητος η ανάγκη υπάρξεως εφεδρικής δυνάμεως ή τουλάχιστον εφεδρικών οπλ/λων.

2. Ανεφοδιασμός εις πυρομαχικά:

Προκαταρκτικός εφοδιασμός εις πυρομαχικά είχε γίνει ομοιομόρφως εις έκαστον των Πολυβολείων (6000 φυσίγγια κατά Οπλ/λον) υπολογισθέντα αρκετά διά την διεξαγωγήν ολονυκτίου αγώνος.

Εκ των πραγμάτων όμως απεδείχθη ότι το ποσόν τούτο ήτο ανεπαρκές. Μετά αγώνα τεσσάρων ωρών τα προσβληθέντα φυλάκεια εστερούντο πυρ/κών. Η λύσις διά της μετατοπίσεως των πυρ/κών εκ των μη προσβληθέντων φυλακείων αντιμετωπίσθη αμέσως, αλλά η αναχορηγία εκ του Σ.Δ. Τάγματος όπου μόνον ήσαν συγκεντρωμένα τα εφεδρικά πυρομαχικά υπήρξεν δυσχερής λόγω θεριστικής βολής εχθρού και των αποστάσεων.

Συμπέρασμα: Ανάγκη κλιμακώσεως και δημιουργίας εκ των προτέρων Σταθμών Αναχορηγίας πυρ/κών εις διαφόρους τομείς της πόλεως (ήδη εις την ΑΡΔΕΑΝ εδημιουργήθησαν τρεις αποθήκαι εφεδρικών πυρ/κών).

3. Διακομιδαί:

Το υπάρχον σχέδιον Διακομιδών δεν εδοκιμάσθη.

Βάσει τούτου εις τρεις τομείς της πόλεως θα ελειτούργουν Σταθμοί Επιδέσεως διά τους κατοίκους και δύο διά τους οπλίτας.

-Οι Ιατροί της πόλεως και οι Προσκόποι άνω των 16 ετών είχον επιστρατευθή ως τραυματιοφορείς και διανυκτέρευον εις χώρους καθοριζομένους διά του Σχεδίου. Προς αποφυγήν συγχύσεως είχον προκαθορισθή τα δρομολόγια διακομιδών.

4. Χρησιμότης των ΚΑΡΡΙΕΡΣ.

-Αναμφισβήτητος η αξία των ΚΑΡΡΙΕΡΣ διά την άμυναν μίας πόλεως.

Ευχής έργον θα ήτο αν τούτο αποτελεί δόγμα και τουλάχιστον τα υπό δημιουργίαν "Κέντρα Ασφαλείας" να εφοδιάζωντο δι' αριθμού τοιούτων ή Τεθωρακισμένων οχημάτων εφόδου "Ουάϊτ". Και τα εγγύς Θεσσαλονίκης Νεκροταφεία αχρήστων οχημάτων γέμουν τοιούτων.

Εν προκειμένω εις ΑΡΔΕΑΝ:

Πιέζεται το 41ον φυλάκειον. Έν όχημα ΚΑΡΡΙΕΡΣ προστρέχει όπισθεν του φυλακείου τούτου, διπλασιάζει τα πυρά του φυλακείου, αναπτερώνει το ηθικόν των μαχομένων, τους δίδει την υπόσχεσιν ότι πάλιν θα επιστέψη και τρέχει προς το 44ον φυλάκειον, διά την αυτήν προσπάθειαν.

-Αχρηστεύεται: το οπλοπολυβόλον του 49 φυλακείου. Έτερον ΚΑΡΡΙΕΡΣ μεταφέρει εκ του ασφαλούς το οπλοπολυβόλον του μη προσβαλομμένου 35 φυλακείου, δι' αντικατάστασίν του.

-Αναχορηγία πυρ/κών υπήρξεν ο κύριος ρόλος.

-Ομοίως εις μίαν περίπτωσιν αποκοπής τηλεφωνικού καλωδίου της γέφυρας ΣΩΣΑΝΔΡΑΣ, μεταφέρει το Συνεργείον Διαβιβαστών και υπό τα δραστικά πυρά του εχθρού, αποκαθίσταται η τηλεφωνική επικοινωνία.

-Δεν πρέπει να περιφρονήται και το δέος το οποίον προκαλεί εις τον εχθρόν εις το σκότος της νυκτός ο θόρυβος των ερπυστριών.

Συμπέρασμα: Η Διμοιρία ΚΑΡΡΙΕΡΣ εν ΑΡΔΕΑ απέδωσεν άριστα, εχρησιμοποιήθησαν δε μόνον 4 ΚΑΡΡΙΕΡΣ.

5. Ο Ουλαμός Τεθωρακισμένων

Εις την περίπτωσιν ΑΡΔΕΑΣ δεν εύρε την ευκαιρίαν να χρησιμοποιηθή ούτος ευρέως. Ο εχθρός δεν εξήλθεν εκ των χαραδρών ει μη μόνον εις ελάχιστα σημεία.

-Αλλά εις μίαν έντασιν του αγώνος προ του Σ.Δ. του Τάγματος κύριος συντελεστής της αναχαιτήσεως των προωθουμένων συμμοριτών υπήρξεν το "Στοιχείον Τεθωρακισμένων".

-Κυρίως δε η χρήσις των προβολέων των Τεθωρακισμένων υπήρξεν αποδοτική καθόσον παρέδιδε τους συμμορίτες εις τα δραστικά πυρά των πέριξ πολυβολείων.

6. Πυροβολικόν

-Η ταυτόχρονος προσβολή πολλών Σημείων έφερεν προς στιγμήν εις αμηχανίαν της Δ/σιν του Τάγματος περιττού προτιμητέου στόχου πυροβολικού.

-Υπήρχεν Σχέδιον Πυρός Πυρ/κού άριστα μελετημένον δι' όλα τα Σ. Στηρίγματος.

-Αι αιτήσεις των όμως κατέφθανον ταυτοχρόνως ως επιτακτικαί και επείγουσα, το υπάρχον δε Πυροβολικόν ήτο μόνον Ουλαμός.

-Κατ' αρχήν ελήφθη ως αρχή στόχος δυνάμενος να βληθή δι' όλμου να μη βληθή και διά πυρ/κού. Δεν ήτο όμως ορθή η αρχή, διότι η πίεσις ολοκλήρου Ταξιαρχίας κατά Σ. Στηρίγματος ΠΙΠΕΡΙΑΣ απήτει σωρεία βλημάτων. Ως εκ τούτου διετάχθη το πυρ/κόν να επέμβη με αποκλειστικότητα σχεδόν υπέρ ΠΙΠΕΡΙΑΣ.

-Εκ των καταναλωθέντων "410" βλημάτων "320" ερρίφθησαν υπέρ ΣΣ ΠΙΠΕΡΙΑΣ, τα υπόλοιπα δε "90" εις λοιπά Σημεία και ΑΡΔΕΑΝ.

-Πολλάκις διά λόγους ηθικού εγένετο χρήσις "παρά τα κεκανονισμένα και διατεταγμένα" βολής κατά πυροβόλον.

ΗΘΙΚΟΝ Μ.Ε.Α. ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η καταβληθείσα υφ' ημών προσπάθεια διά την τόνωσιν και εξύψωσιν του ηθικού των ΜΕΑ και κατοίκων της περιοχής δεν απέβη επί ματαίω. Η συνεργασία τούτων μετά του Στρατού απετέλεσεν σημαντικόν ρόλον διά την επίτευξιν της Ν Ι Κ Η Σ.

Αι επιθέσεις κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΕΔΕΣΣΗΣ και η διείσδυσις των συμμοριτών έστω και εις τας ακραίας οικίας των πόλεων τούτων είχον κλονίσει το ηθικόν των κατοίκων ΑΡΔΕΑΣ μέχρι σημείου ώστε να εκκενώσουν ούτοι τας ακραίας συνοικίας και να συγκεντρούνται εις το Κέντρον της πόλεως.

Εις επανειλημμένας συγκεντρώσεις των ΜΕΑ ετονίσθη η ανάγκη της διατηρήσεως της ψυχραιμίας των, της αποκτήσεως απολύτου εμπιστοσύνης προς τους πλαισιούντας αυτούς Αξιωματικούς και οπλίτας επί πλέον δε εκοινοποιήθη και ετοιχοκολήθη η κάτωθι ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ημών:

516 ΤΑΓΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Επληροφορήθην ότι κάτοικοι ακραίων Συνοικισμών εγκαταλείπουσι τας οικίας των, αναζητώντες ασφάλειαν εις τας Κεντρικάς συνοικίας.

Θεωρώ την τακτικήν ταύτην το ολιγώτερον ανόητον.

Ουδείς κίνδυνος κατά της ΑΡΔΕΑΣ ούτε υπήρξεν ούτε θα υπάρξη.

Μοναδικός κίνδυνος εκ θραυσμάτων όλμων, ευχερέστερον αντιμετωπίζεται δι αραιώσεως.

ΠΑΡΑΜΕΙΝΑΤΕ ΑΤΑΡΑΧΟΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΑΠΟΛΥΤΟΝ ΠΙΣΤΙΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΚΟΙΜΗΤΟΥΣ ΦΡΟΥΡΟΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΣΑΣ.

Οιαδήποτε απόπειρα κατ' αυτής σας διαβεβαιώ ότι θα πνιγή εις αίμα αυτών των Σλαυωδούλων καθαρμάτων, τα οποία μόνον ως σωρόν πτωμάτων εις την πλατείαν της πόλεώς σας πάντοτε εσείς θα αντιμετωπίζεται.

-Ευτύχημα δι' ημάς και διά την περιοχήν ότι τα γεγονότα εδικαίωσαν τις προσδοκίας μας και δεν διαψεύσθημεν εις τας προβλέψεις μας.

Εν ΣΤΓ 914 τη 5-1-1949

Ακριβές Αντίγραφον
Το γραφείον Α1/ΧΙ

Τ.Σ.Υ.

Ο
Διοικητής του Τάγματος
(υπογραφή)
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

25

ΘΕΜΑ: Αυτοκριτική Συμμοριτών
Α΄ Β΄ Γ΄ΣΣ ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ/Α2
Μεραρχίας Α2
Α1, Α3, Α5, Α6, Α7, Α8, Α9, Α10, Α11/ΓΕΣ
Γ΄ Κλάδον

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Αρ. Τηλ. 25.937
ΓΕΣ/ Α2/ VIII
Φ.2/10706/88
ΒΣΤ 902/27-12-48
Συν.: τω εγγρ. εξ(6)

Διαβιβάζεται απόσπασμα Συμμοριακού Δελτίου τη 24/12/48 αναφερόμενον εις αυτοκριτικήν επί διεξαγωγής επιχειρήσεων και οργανώσεως Συμμοριτών.

Κ.Μ.
Διά την ακρίβειαν
Ο Τμηματάρχης Α2/VIII
Τ.Σ.Υ.
Αντ/ρχης ΔΟΥΚΑΣ Σ.

Συντ/ρχης ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ.
Β΄ Υποδ/ντής Α2 Δ/νσεως

Α2/VIII

Απόσπασμα Συμμοριακού Δελτίου
24/12/48 ώρα 14.00

.........Αρχή δεν ελήφθη ....

Αλλά μέσα στο χειμώνα παράλληλα μ' αυτά μαζί μ' αυτά και μέσα σε όλα αυτά, πρέπει να δεκαπλασιάσουμε την προσπάθειά μας να σφυριλατίσουμε έναν τέτοιον λαϊκό επαναστατικό στρατό, που να τα "βγάλει πέρα" στο 1949. Και το καθήκον αυτό που μπαίνει μπροστά μας είναι το σημαντικώτερο απ' όλα. Γιατί λύνοντας αυτό, λύνουμε και όλα τα άλλα και εξασφαλίζουμε όλες τις προϋποθέσεις για τη σύντομη νίκη.

Θα περιοριστώ στο πρόβλημα της Δημιουργίας ενός συγχρονισμένου λαϊκού επαναστατικού στρατού. Στις συνθήκες της Νότιας Ελλάδας, το πρόβλημα αυτό βγήκε μπροστά μας ανάγλυφο στις τελευταίες μεγάλες συσκέψεις των στρατιωτικών και πολιτικών στελεχών της Θεσσαλικής και Ρουμελιώτικης Μεραρχίας και των Ταξ/χιών του όπου αναλύθηκε η απόφαση του πολιτικού γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ για τη δουλειά του κλιμακίου Νοτίας Ελλάδας και των τριών Μεραρχιών του.

Έχουμε ένα λαϊκό Επαναστατικό Στρατό στη Νότια Ελλάδα που είναι ένας παρτιζάνικος τακτικός στρατός ικανός για όλες τις μορφές του πολέμου. Δεν έχουμε ακόμη ένα τέτοιον στρατό, παρ' όλο που μέσα στο 1948 κάναμε σοβαρά βήματα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας του. Και η αιτία που δεν τον έχουμε ακόμα τέτοιον στρατό, δε βρίσκεται στον εχθρό και στην αντικειμενική κατάσταση, βρίσκεται μέσα σ' εμάς τους ίδιους, στο στρατό μας όπως τον εκπροσωπούν κατά πρώτο λόγο τα στελέχη του, και μέσα σ' συτόν πάλι κατά πρώτο λόγο τα υπεύθυνα κομμουνιστικά στελέχη.

Το μεγαλύτερο εμπόδιο να φτιάξουμε στη νότια Ελλάδα το συγχρονισμένο λαϊκό επαναστατικό στρατό που θέλουμε αποτελεί μέσα μας το "ΠΑΝανταρτικό" πνεύμα, ο κατσαπλιαδισμός, το καπετανιλίκι, οι παλιές επιβιώσεις από την Ελασιτική περίοδο και από τους πρώτους και τους δεύτερους καιρούς του Δημοκρατικού Στρατού.

Δεν πρόκειται πια για χοντροκομένη μορφή του παλιού αντάρτικου πνεύματος, ο καπετάν Μπελής και ο Καραλής και ο Καραντάν αποτελούν πια μακρινό παρελθόν με την αναπόφευκτον αναγκαιότητα μιας εποχής το ρομαντισμό και το πρωτογονισμό της, αλλά πρόκειται για τη σύγχρονη μορφή του αντάρτικου πνεύματος.

Η εκδήλωση του κατσαπλιαδισμού που έστω και διϋλισμένη φτάνει ως τους Μεράρχους μας ακόμα και τους επιτρόπους μας και φυσικά πολύ περισότερο ως τους Ταξιάρχους μας και τα παρακάτω στελέχη.

Αυτές οι κακές επιβιώσεις μας εμποδίζουν φοβερά στην ορθή "στρατιωτικοποίηση", και στον πολεμικό συγχρονισμό του λαϊκού επαναστατικού μας στρατού. Μας εμποδίζουν να μπάσουμε το πνεύμα της συνεπούς σιδερένιας επαναστατικής πειθαρχίας στα στελέχη μας. Μας εμποδίζουν να πλατύνουμε τον πολιτικό και στρατιωτικό ορίζοντα των στελεχών και των μαχητών μας. Μας εμποδίζουν να ανεβάσουμε το στρατό μας στο επίπεδο της σύγχρονης σταλινικής πολεμικής επιστήμης και τέχνης. Μας εμποδίζουν να "αξιοποιούμε" το μεγαλιώδη ηρωϊσμό των μαχητών και μαχητριών μας και να τον μεταφράζουμε κάθε φορά σε στρατιωτικό και πολιτικό αποτέλεσμα άξιο του πανάκριβου αίματος που χύνεται. Μας εμποδίζουν τέλος και να εκμεταλευθούμε τις επιτυχίες μας για να τις συμπυκνώσουμε και συγκεντρώσουμε σε ένα μεγάλο και αποφασιστικό πανελλαδικό στρατιωτικό και πολεμικό αποτέλεσμα "την καμπή" Προάγγελο της νίκης. Το αντάρτικο πνεύμα και ο κατσαπλιαδισμός μας μπορούν να συγκεντρωθούν σε συγκεκριμένο υλικό για ανάλυση. Και έγινε αυτό στις ιεραρχικές μας συσκέψεις μας καθώς και στις συσκέψεις του πυρήνα του Επιτελείου του κλιμακίου της Σχολής Αξιωματικών Νότιας Ελλάδος και του ουλαμού στελεχών του κλιμακίου. Αλλά θα έπρεπε ν' αρχίσουμε με το ίδιο το κλιμάκιο, τη Διοίκηση και το επιτελείο του. Ούτε εκεί δεν λείπουν τέτοιες επιβιώσεις. Μία απ' αυτές έχει ιδιαίτερη αγάπη σε αποστολές έξω από το χώρο του, ιδίως εκείνες που του "χαλάνε τα σχέδια" έτσι π.χ. εκτελέστηκε με ευσυνειδησία και προσήλωση στο καθήκον η αποστολή μας προς Αμάρμπεη - Σάπκα - Πουρίνο αλλά χωρίς τον ενθουσιασμό των άλλων διεισδύσεων και επιχειρήσεων του κλιμακίου.

Και όμως η αποστολή αυτή συντονισμένη και συγχρονισμένη με τις γενικότερες επιχειρήσεις στο Βίτσι και ξανά στο Γράμμο, ήταν σε στρατιωτικό ειδικό βάρος μία από τις σοβαρώτερες που πήρε το κλιμάκιο. Και στρατιωτικοποίηση θα πει εκτέλεση όλων των αποστολών με την ίδια ευσυνειδησία και ενθουσιασμό, πάνω από "Γούστα" και προτιμήσεις. Και πρέπει να σημειωθεί για να μη γίνη παρεξήγηση ότι υπάρχει ένα θαυμάσιο παράδειγμα εκπλήρωσης αποστολής του κλιμακίου από το χώρο του. Η καλοκαιριάτικη αποστολή να ανεβεί το κλιμάκιο με σοβαρές δυνάμεις του στο μέτωπο ΣΠΗΛΑΙΑ-ΓΡΑΜΜΟΥ το κλιμάκιο μάζεψε ραγδαία τα τμήματά του στο ΒΑΪΟ και ΜΟΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟ και μέσα σε οκτώ μέρες από (λέξη δυσανάγνωστη) και ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ βρέθηκε στην κορυφή του ΣΜΟΛΙΚΑ. Στην περίπτωση αυτή ο νοτιοελλαδίτικος ενθουσιασμός μαχητών και Στελεχών του κλιμακίου βρίσκονταν στο ίδιο ύψος με το Βορειοελλαδίτικο ενθουσιασμό των ηρώων του ΠΟΛΕΜΟΥ. Μια άλλη "ανταρτική" επιβίωση που θα μπορούσαμε να βρούμε στο κλιμάκιο Διοίκηση και επιτελείο είναι μία συνεχής νοσταλγία για "μεγαλύτερη πρωτοβουλία" και για λιγώτερες πειθαρχημένες και στενά μανταρισμένες στο Γενικό πανελλαδικό σχέδιο. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ. Στη νοσταλγία αυτή βρίσκεται αν την κοιτάξουμε ως το τελευταίο βάθος η αφελής απαίτηση του νεαρού αντάρτη που μας λέει συνεχώς "στείλτε με με δύο τρεις άλλους στο "Ανεξάρτητο" στην Ανατολική Θεσσαλία και θα κάνω θαύματα". Στην Ανατολική Θεσσαλία έχει φρούτα (λέξη δυσανάγνωστη) και πολλά άλλα πράγματα για "ανεξάρτητη" δράση. Αλλά μήπως δεν είναι (λέξη δυσα-νάγνωστη) επιβίωση και ότι η στρατιωτικοποίηση του ίδιου του κλιμακίου δεν έφτασε στο επίπεδο της Βόρειας Ελλάδας πράγμα που εκδηλώνεται και στη διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στις εκθέσεις, στα Άρθρα, στις καταστάσεις, σε όλον τον τρόπο που είναι οργανωμένη η Διοικητική και Επιτελική δουλειά.

Οι κυριότερες επιβιώσεις του κατσαπλιαδισμού μπορούν να καταχτούν στα παρακάτω βασικά σημεία. Γιατί όλα τ' άλλα είναι "απότοκα" αυτουνών.

1. Η πιο φανερή εκδήλωση του κατσαπλιαδισμού στο Δημοκρατικό Στρατό είναι η μη ικανοποιητική εκτέλεση της αποστολής. Είναι αλήθεια ότι δεν έχουμε εξώφθαλμες αρνήσεις για εκτέλεση αποστολής και το Στρατοδικείο είναι έτοιμο για τέτοιες περιπτώσεις όπου δεν θα έχει μεσολαβήση και αμεσότερη κύρωση.

Πρόκειται κυρίως για τη μη ικανοποιητική εκτέλεση της αποστολής "στην πράξη" για τη μη εξάντληση όλων των δυνατοτήτων που έδινε η κάθε περίπτωση για την μη ανάπτυξη πρωτοβουλίας ίσαμε τα τελευταία δυνατά της όρια. Για τη μη εκμετάλλευση της πολεμικής ενεργείας έως το τελευταίο νοητό τους στέρημα. Συχνά παρακολουθούμε τον εχθρό στις υποκλοπές και διασκεδάζουμε τον τρόπο που "εξευτελίζεται". Μια διαταγή του έτσι πως πάει από τα πάνω προς τα κάτω. Ξεκινάει φωτιά και λαύρα από την Μεραρχία, μαλακώνει στην Ταξ/χία, νερουλιάζει στο Τάγμα και εκμηδενίζεται στο Λόχο και στη Διμοιρία. Κι αυτό γίνεται επειδή τους λείπει η ψυχή και στα κατώτερα ιδίως τους παγώνει η συναίσθηση ότι τους διατάσσουν να κάνουν κάτι στραβό και αντιλαϊκό. Διασκεδάζουμε που παρακολουθούμε τα χάλια του εχθρού, στην εκτέλεση της αποστολής αλλά μερικές φορές δεν πάμε πίσω. Άλλο στρατιωτικό πνεύμα έχει μια ΕΠΕ του κλιμακίου ή της Μεραρχίας και άλλο πράγμα γίνεται στα χέρια του Ταγ/ρχη, του Λοχαγού, του διμοιρίτη μας και μάλιστα με ελαφρή καρδια αφίνουν ένα ύψωμα σπουδαίο στη Νευρούπολη και σου αλλά ρε αδερφέ, χάθηκαν τα υψώματα άλλο τίποτα, να κρατήσουμε στο μέλλον όσα θέλεις. Στο μεταξύ με την εγκατάλειψη αυτού του υψώματος, μπήκαν σε κίνδυνο πολύ μεγάλο, επιχειρήσεις και συμφέροντα του Δημοκρατικού στρατού. Φυσικά ούτε ο διμοιρίτης ούτε ο λοχαγός τα ήξεραν αυτά, αλλά δεν ήταν δουλειά τους και να τα ξέρουν.

Θα μπορούσαμε ν' αναφέρουμε τόσα πολλά μα πάρα πολλά τέτοια παραδείγματα έλειψης κουτσουρεμένης ανεπαρκούς απείθαρχης τσαπατσούλικης εκτέλεσης της αποστολής με τη θεωρία του δε χαλάει ο κόσμος. Αλλά δεν χάλασε ο κόσμος. Άλλη φορά. Φυσικά η δικαιολογία του στελέχους είναι ότι δεν κατάλαβε καλά την αποστολή του, είτε πιο συνηθισμένα ότι κουράστηκαν οι μαχητές, έπεσαν οι μαχητές, έπεσαν τα μεταγωγικά, τελείωσαν τα πυρομαχικά κλπ. Είτε στις πορείες ότι έχασε ο οδηγός τον δρόμο, δεν είχαμε οδηγό, το σκοτάδι ήταν πίσα, το χιόνι δεν τσάκιζε, το ποτάμι δεν περνούσε κλπ. Στα εννέα δέκατα των περιπτώσεων οι δικαιολογίες αυτές δεν έχουν καμία σχέση με τους μαχητές και τις μαχήτριες που είναι έτοιμοι για τα πάντα όταν το στέλεχος μπει μπροστά, εκδηλώνουν την αδυναμία των ιδίων των στελεχών. Και αποτελούν την πιο καθαρή εκδήλωση του κατσαπλιάδικου πνεύματος στις γραμμές μας. Και όμως κανένας πόλεμος δεν γίνεται χωρίς καμία πλήρη αποφασιστική πρωτοβουλία εκπλήρωση της στρατιωτικής αποστολής. Και δέκα φορές περισσότερο δεν γίνεται λαϊκός επαναστατικός πόλεμος.

2. Ανάλογη εκδήλωση κατσαπλιαδισμού είναι η εύκολη ικανοποίηση με τα λίγα με μισά πράγματα. Αυτό στηρίζεται κατά βάση στην υπερτίμηση του εχθρού και στην υποτίμηση τη δική μας και καταλήγει στο πάλι καλά. Έτσι σε πάρα πολλές περιπτώσεις γραντσουνίσαμε τον εχθρό ματώσαμε, του κόψαμε έστω ένα χέρι ή ένα πόδι αλλά δεν του πήραμε το κεφάλι, όπως θα πρέπει και όπως θα μπορούσαμε να του το σπάσαμε πολιτικά. Π.χ. θα μπορούσαμε πολιτικά να γκρεμίσουμε με μια ριζική επιτυχία μας την ίδια την κυβέρνηση. Αυτό έγινε με την τελευταία επιχείρηση της Καρδίτσας. Λίγο να ήταν μεγαλύτερη η επιτυχία της και μπορούσε να τρώγαμε την κυβέρνηση την κάλπικη. Την κάναμε άνω κάτω αλλά μπορούσαμε να την τουμπάρουμε. Τα ίδια και στην Αγυιά, στον Τύρναβο και στη Λάρισα. Μπορούσαμε να έχουμε διπλή επιτυχία και όπως ακούς από τα στελέχη μας. Βρε αδερφέ κάναμε τόσα και τόσα εμείς θα τα κάνουμε όλα. Και όμως σήκωνε πολύ περισσότερα. Δηλαδή καθένας από μας πρέπει να τα κάνη όλα δηλαδή το καθήκον του.............

Στρατιωτικά σαν πειθαρχία σαν κύρος σαν γόητρο μας τινάζει στο αέρα την συνεχή εκτέλεση της αποστολής μας, στερεί την ολοκλήρωση της επιτυχίας και διόλου σπάνια βάζει σε κίνδυνο την αυτοπεποίθηση του εχθρού. Σημειώνω εδώ μόνο τα εξής:

Α) Όπου γίνεται πλιάτσικο φταίνε τα στελέχη γιατί το οργανώνουν..... είτε γιατί δεν ανέχονται και οι ίδιοι κάτι στο ασήμαντο και οι παρακάτω.....οργιάζουν είτε γιατί ανέχονται το πλιάτσικο των μαχητών τους, είτε για να μην τους κόψουν τον αέρα είτε για να μη πέση η μαχικότης τους.

Β) Δεν αρκεί η καλή πολιτική δουλειά κατά του πλιάτσικου πρέπει να είναι συνεχής η παρακολούθηση γιατί το ευκολώτερο πράγμα είναι να γίνει υποτροπή. Και εκεί που ήσουνα περήφανος ότι πέτυχες θαυμάσια αποτελέσματα, βρίσκεσαι ξαφνικά μπρός σε μεγάλες απογοητεύσεις. Και παρατηρήθηκε ότι γίνεται ευκολότερο πλιάτσικο σε ξένη περιοχή π.χ. Θεσσαλιώτικο, Ρουμελιώτικο, στη Θεσσαλία κ.λ.π. Χρειάζεται ειδική πολιτική δουλειά σε τέτοιες διεισδύσεις σε ξένα μέρη.

Ένα σοβαρό αντάρτικο υπόλειμμα είναι η επιπολαιότητα στις ουσίες. Αλλά άλλο πράγμα οι αναγκαίες και άλλο οι άσκοπες και ανόητες θυσίες και είναι γνωστό ότι κυρίως χάνουμε θαυμάσια στελέχη, απόλυτα αφοσιωμένα στην υπόθεση του λαού, μελλοντικούς Ταξιάρχους, Μεράρχους μας και έχουμε τέτοιες απώλειες γιατί υποτιμάμε τον πόλεμο σαν επιστήμη και τέχνη. Γιατί δεν παιδευόμαστε και δεν παιδεύουμε τους μαχητές μας. Αλλά ο πόλεμος είναι τέχνη. Ο ατζαμής της τέχνης αυτής πληρώνει με τη ζωήν του με ρεζιλίκι όπως ο ατζαμής των άλλων τεχνών. Μόνον που εδώ, είναι στελέχη. Σε εμάς πέφτει η ευθύνη για τις άδικες απώλειες. Και αυτό είναι το πιο οδυνηρό υπόλειμμα. Δυστυχώς, δεν κλείνει με αυτά ο κατάλογος των αντάρτικων υπολειμμάτων, όπως με άλλα παραδείγματα ξεπηδάει μέσα από την Νοτιοελλαδική πείρα μας και μέσα από τις γόνιμες συζητήσεις των τελευταίων μεραρχιακών μας συσκέψεων......Υποτίμηση (στην πράξη) της μελέτης της θεωρητικής κατάρτησης των αρχών της Σταλινικής πολεμικής επιστήμης και τέχνης, της κακής συμπεριφοράς των στελεχών μας προς μαχητάς και μαχήτριες και του τσαμπουκισμού που έχουν πολύ μεγαλύτερη επίδραση στη λιποταξία τόσον όσον δεν φανταζόμαστε. Πολλά των στελεχών τραμπουκίζουν με τη σειρά τους και μερικές φορές παλιοί αντάρτες απέναντι στους κατοίκους και τους σπρώχνουν έτσι ψυχικά έξω από τις γραμμές μας. Την υποτίμηση της επιτελικής δουλειάς γράφει ο .... και στρατοκρατικής, είτε ακαπνή και κουτσοπιεδικής, τη μάστιγα των ασκόπων πυροβολισμών που μας έχει χαλάσει τόσες δουλειές γιατί προδίνει της παρουσία μας. Άσε τα δυστυχήματα της απειθαρχίας σε κάθε μας επιχείρηση. Τα λείψανα του περιοχειακού πνεύματος που υπάρχουν κάπου - κάπου (Θεσσαλοί και Ρουμελιώτες, Θεσσαλοί και Μακεδόνες) και βλάπτει την στρατιωτική απόδοση....Με αυτό το πνεύμα του αντάρτικου του κατσαπλιαδισμού των παλιών κακών επιβιώσεων δεν πρόκειται να φτιάξουμε το λαϊκό επαναστατικό στρατό που θα διεκδικήση από τον εχθρό την οριστική νίκη και δεν θα αποκτήσουμε Μεράρχους και Επιτρόπους Μεραρχίας. Ταξιάρχους που είναι άξιοι του ονόματος και να ξανανοίξουν τον ορίζοντα που απαιτεί η θέσις τους στρατιωτικά και πολιτικά. Ο σύντροφος Ζαχαριάδης μας είπε στο άρθρο του στις 20 του Οκτώβρη ότι το πάν εξαρτάται σήμερα από την ικανότητά μας να κερδίσουμε αποφασιστικά με το μέρος της ειρήνης και της ησυχίας τον φαντάρο, τον εθνοφρουρό, τον τίμιο Αξ/κό καταφέρνοντας ταχύτατα στρατιωτικά χτυπήματα ενάντια στον μον/κό στρατό, χτυπήματα μικρά και μικρούτσικα, μεγάλα και συντρηπτικά, καθημερινά και αδιάκοπα, στο μέτωπο και στα μετόπισθεν, στα χωριά και στις πόλεις, σε όλα τα νευραλγικά και ζωτικά κέντρα του εχθρού. Τα χτυπήματα επιταχύνουν τη γοργή αποσύνθεση του στρατού. Αυτό είναι το πρόβλημα και το καθήκον μας για τούτον το χειμώνα για την άνοιξη για το 1949. Αλλά δεν θα το λύσουμε παρά αν ταυτόχρονα μέσα σ' αυτόν τον τιτάνιο σε ένταση αγώνα μας δεν δώσουμε και τη μεγάλη μάχη με τον εαυτό μας. Αν δεν ανεβάσουμε τον εαυτό μας στο ύψος των περιστάσεων, στο μέγεθος των απαιτήσεων της λαϊκοδημοκρατικής επανάστασης στη χώρα μας που μπαίνει στον ένατο και αποφασιστικό χρόνο. Αν αυτή την νοοτροπίαν του αντάρτη που υπάρχει μέσα μας δεν την κυνηγήσουμε γρήγορα και αποφασιστικά ώστε να φτιάξουμε τα αντάξια στελέχη και τον αντάξιο μαχητή του συγχρόνου λαϊκού επαναστατικού στρατού που δεν ερεθίζει μόνον τον εχθρό δεν τον στριμώχνει μόνον, δεν τον σπρώχνει απλώς σε αδιέξοδο αλλά τον εξοντώνει και εγκαθιδρύει θριαμβευτικά στην Αθήνα Ελληνική λαϊκή δημοκρατία.

26

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επιχειρήσεως
24-26 Δεκεμβρίου 1948
ΠΡΟΣ: Γ΄ΣΣ/Α1

ΚΟΙΝ: Γ΄ΣΣ/Α2
ΔΕΚΜ/Α1-Α2

Δι εκτ. αγγελιαφόρου
Απόρρητος
Αριθ.Τηλ. 22-85
ΦΔΕΚΜ/Α1-Α2
Αριθ. Α.Π./4886/3701/α
ΒΣΤ 903 Τη 27-12-48

1. Την 241350 συμμορίται δυνάμεως 300 υπό ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΝ κινούμενοι προς ΛΟΦΙΣΚΟΝ (Ρ.1357) συνεπλάκησαν εκ συναντήσεως μετά μικρών τμημάτων στατικής ασφαλείας φάλαγγος ΣΩΧΟΥ εις 18ον χιλιόμετρον δημοσίας οδού ΛΑΓΚΑΔΑ - ΣΩΧΟΥ.

Αναφερθείσης αμέσως της πληροφορίας εκινήθη στοιχείον τεθωρακισμένων μετά διμοιρίας εκ ΛΑΓΚΑΔΑ και κατώρθωσε μετά ημίωρον αγώνα να ανατρέψη τους συμμορίτας οίτινες συνεπτύχθησαν προς Νότον.

Εφονεύθη εις συμμορίτης και συνελήφθη εις ομαδάρχης όστις και εξετασθείς παρέσχε πληροφορίας αναφερθείσας εις το Γ΄ΣΣ την 242200 διά των Α.Π. 14631/3482α/Φ.8 και Α.Π.14634/3485α/24-12-48 εκτάκτων δελτίων πληροφοριών ΔΕΚΜ.

2. Ενέργειαι κατόπιν των πληροφοριών.

α) Διετάχθη επιφυλακή τμημάτων Προκαλύψεως 97 Τ.Ε. πλήρης επαγρύπνησις και εκπομπή περιπόλων προς συμπλήρωσιν επιτηρήσεως ιδιαιτέρως ετονίσθη η προσοχή εις την περιοχήν ΦΙΛΛΥΡΟΥ και υψ. 520.

β) Ελήφθησαν κάτωθι μέτρα προς προστασίαν ΛΑΓΚΑΔΑ και μέτρα διά τυχόν κίνησιν συμμοριτών προς ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ.

ι) Απόσπασμα ΚΜΕΑ Ν.ΔΟΡΚΑΝΟΣ εκινήθη αμέσως εις ΑΣΗΡΟΝ και εκείθεν εις Παλαιάν ΧΡΥΣΑΥΓΗΝ.

ιι) Διμοιρία εκ ΛΑΓΚΑΔΑ μετά τμήματος ΚΜΕΑ Ν.ΣΑΝΤΑΣ εις ΧΡΥΣΑΥΓΗΝ (Ρ.0157).

ιιι) Διμοιρία εκ ΚΡΙΘΙΑΣ εις Λουτρά ΛΑΓΚΑΔΑ ένθα εγκαταστάθη ενεδρευτικώς.

ιν) Υπό Γ΄ΣΣ προωθήση στοιχείον τεθωρακισμένων εις ΛΑΓΚΑΔΑ.

ν) Διετάχθη επαγρύπνησις απάντων τμημάτων Στρατού και ΜΕΑ. περιοχής ΚΡΙΘΙΑΣ - ΑΣΗΡΟΥ - ΛΑΓΚΑΔΑ - ΠΡΟΦΗΤΟΥ -ΛΑΓΚΑΔΙΚΙΩΝ - ΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ.

3. Την 242030 προσεβλήθη υπό λόχου τάγματος ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ χωρίον ΑΝΑΛΗΨΙΣ (Ρ.0952) και παρηνωχλήθη από 242330 ΛΑΓΚΑΔΑΣ διά πυρών όλμου και μυδραλλίων. Πυρά κατά ΛΑΓΚΑΔΑ και ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ κατέπαυσαν την 250100. Προς ενίσχυσην ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ και αποκοπήν συμμοριτών ενηργήθησαν αι κάτωθι κινήσεις.

α) ΜΕΑ ΣΧΟΛΑΡΙΟΥ και τμήμα ΚΜΕΑ ΠΡΟΦΗΤΟΥ προς ΑΝΑΛΗΨΙΣ προς ενίσχυσιν.

β) ΜΕΑ ΠΡΟΦΗΤΟΥ και ΚΜΕΑ Φωτιάδη προς ΑΡΕΤΗΝ (Ρ.1755) προς αποκοπήν.

γ) Λόχος εκ ΣΩΧΟΥ προς ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ (Ρ.1861) προς αποκοπήν.

δ) Διμοιρία Χωροφυλακής ΟΣΣΗΣ προς ΠΕΝΤΕ ΒΡΥΣΕΣ (Ρ.0862) προς αποκοπήν.

ε) Διμοιρία ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ προς (Ρ.0556) και βορείως προς αποκοπήν. Αυτή συμπλακείσα μετά ενέδρας συμμοριτών εις (Ρ.0357) καθηλώθη. Ωσαύτως Στοιχείον τεθωρακισμένων κινηθέν εκ ΛΑΓΚΑΔΑ επί Δημοσίως οδού ΣΩΧΟΥ προς ΚΟΛΧΙΚΟΝ υπέστη επίθεσιν ενεδρευούσης ομάδος βληθέντος του ενός τεθωρακισμένου διά μπαζούκας και τραυματισθέντων 3 οπλιτών του ενός βαρέως.

4. Από 250110 μέχρι 250150 συμμοριακόν πυροβόλον έβαλλε περίπου 20 βλήματα κατά ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

α) Ελήφθησαν αμέσως μέτρα προς αποκοπήν συμπτύξεως συμμοριτών ως η Α.Π. 14636/3487α 250400 διαταγή ΔΕΚΜ.

β) Επιπροσθέτως: Διμοιρία ΛΑΓΚΑΔΙΚΙΩΝ και ΜΕΑ ΓΕΡΑΚΑΡΟΥ εκινήθησαν προς απόφραξιν διαβάσεων ΑΡΔΑΜΕΡΙ - ΒΑΣΙΛΟΥΔΙ εν συνεργασία με αποσταλείσαν εις ΒΑΣΙΛΟΥΔΙ Διμοιρίαν συγκροτηθείσαν εκ του αποσπάσματος εφοδίων και Λόχου Στρατηγείου ΔΕΚΜ.

-Διμοιρία Χωρ/κής ΜΑΔ και ΜΕΑ ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ διετάχθησαν φράξουν διαβάσεις από ΣΑΡΑΚΙΝΑΣ (Ρ.1136) μέχρι χωρίου ΑΔΑΜ.

-Διμοιρία ΔΟΥΜΠΙΩΝ εκινήθη εις ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ (Ρ.205290) διά τον αυτόν σκοπόν.

γ) Διατεθείσα υπό Γ΄ΣΣ διλοχία 556 Τ.Π. και Ουλαμός τεθωρακισμένων εκινήθησαν ΑΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ίνα εκείθεν ενεργήσωσι κατόπιν βάσει πληροφοριών.

5. Από νυκτός το Τ.Σ.- ΔΕΚΜ μετεκινήθη εις υψ. ΔΕΡΒΕΝΙ.

Μέχρι της 0930 ώρας ουδεμία πληροφορία είχεν ληφθή εισέτι περί της κατευθύνσεως της συμπτύξεως του εχθρού. Την 930 μας εδόθησαν αι πρώται πληροφορίαι υπό παρουσιασθέντων περί της κατευθύνσεως, αφίξεως εχθρού και προθέσεως πιθανής συμπτύξεως εκ του αυτού δρομολογίου, κατόπιν τούτου τα τμήματα προσηνατολίσθησαν προς την κατεύθυνσιν ΣΩΧΟΥ.

Μετά τον προσανατολισμόν των τμημάτων τούτων (Διλοχία 556 Τ.Π. και τμήματα ΤΣΕΛ) Τ.Σ.- ΔΕΚΜ μετεκινήθη την 1045 εις ΛΑΓΚΑΔΑ ένθα αφίχθη την 1130 εις ΛΑΓΚΑΔΑΝ ελήφθησαν αι πληροφορίαι την ανωτέρω ώραν, ότι:

"Λόχος κινηθείς εκ ΣΩΧΟΥ συνεπλάκη εις περιοχήν ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ μετά τμήματος Λόχου ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ όστις ευρίσκετο εκεί προς υποστήρηξιν συμπτύξεως υπολοίπου Συγκροτήματος ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ και πυροβόλου. Διετάχθησαν αμέσως ανάλογοι κινήσεις προς αποκοπήν συμμοριτών και προσβολήν τούτων Β.Α. ΛΑΓΚΑΔΑ, εν τω μεταξύ δε διασαφηνισθείσης πλήρως της καταστάσεως εξ ης προέκυψεν ότι συμμορίται μετά πυροβόλου ευρίσκοντο εις περιοχήν υψωμ.ΚΑΡΤΑΛ (Ρ.1058), Τμήματα ΤΣΕΛ (ΚΜΕΑ ΑΣΗΡΟΥ - Διμοιρία εθνοφρουράς 67 Τ.Ε. στοιχ. τεθωρακισμένων) εκινήθησαν αμέσως επί της Δημοσίας οδού ΣΩΧΟΥ εις 15 χιλ. ένθα ευρίσκετο και το εφ. απόσπασμα ΛΑΓΚΑΔΑ από ενωρίς με εντολήν προς ΚΑΡΤΑΛ.

Τα τμήματα ταύτα συνεπλάκησαν με ετέραν διμοιρίαν Λόχου ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ εις 17ον χιλ. ήτις ήτο μάλλον οπισθοφυλακή λόχου του.

-αφιχθείς εν συνεχεία λόχος 556 Τ.Π. εκινήθη επί της αυτής κατευθύνσεως προς ΚΑΡΤΑΛ.

-Εν συνεχεία αφίχθη εις Λόχος ΓΚΕΥΒ (Βλάχου) ούτος εκινήθη αμέσως διά ΚΟΛΧΙΚΟΝ προς περιοχήν ΚΑΡΤΑΛ.

-Εν συνεχεία αφιχθείς έτερος Λόχος ΓΚΕΥΒ μετά τμήματος Ζαρντινίδη εκινήθησαν διά ΠΕΝΤΕ ΒΡΥΣΕΣ προς ΟΣΣΑΝ - ΛΟΦΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ.

-Έτερος Λόχος 556 αφιχθείς αργά λόγω αποφράξεως οδού υπό αρμάτων εκινήθη προς ανάλυψιν ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ.

-Τμήματα ΣΕΡΡΩΝ εκινήθησαν από ΞΥΛΟΥΠΟΛΙΝ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ - ΚΑΡΝΑ.

-Τμήματα ΤΣΕΛ - λόχος 556 Τ.Π. - Λόχος Βλάχου αφιχθέντα εις περιοχήν ΚΑΡΤΑΛ εξηρεύνησαν περιοχήν ταύτην συλλαβόντα ένα ομαδάρχην μετά Μπρέντ.

-Λόχος Χαλβατζή μετά τμήματος Ζαρντινίδη αφιχθησαν ΟΣΣΑΝ.

-τμήμα ΣΕΡΡΩΝ εις ΒΕΡΤΙΣΚΟΝ και έτερος Λόχος 556 Τ.Π. εις ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΜΟΝ άπαντα τμήματα παρέμεινον κατά την νύκτα εις ανωτέρω περιοχάς.

-Καθ' όλην την ημέραν ταύτην χιών έπιπτε και πυκνή ομίχλη μέχρι ορατότητος μηδέν εκάλυπτεν.

Διατεθείς Ουλαμός αρμάτων παρέμεινε ΔΕΡΒΕΝΙ μη δυνηθείς κινηθή λόγω ολισθηρότητος οδού, παρεμποδίσας μάλιστα κίνησιν τμημάτων.

-Διά την επομένην διετάχθη η εξερεύνησις των κάτωθι περιοχών:

-Τμήμα ΣΕΡΡΩΝ περιοχήν ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ - ΚΑΡΥΣ - ΛΟΦΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ.

-Λόχος ΓΚΕΥΒ (Χαλβατζή μετά τμήματος Ζαρντινίδη περιοχήν ΟΣΣΑ -ΛΟΦΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ- ΧΑΡΒΑΤΑ - ΣΩΧΟΝ αφιχθείς εκεί την νύκτα.

-Λόχος 556 Τ.Π. και Λόχος ΚΕΥΒ (Βλάχου) περιοχή ΚΑΡΤΑΛ - ΛΟΦΙΣΚΟΣ - ΚΟΛΧΙΚΟΝ.

-Λόχος 556 Τ.Π. από ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΚΟΝ μέχρι ΛΑΓΚΑΔΑ εξερευνητικώς.

-Λόχος ανωτέρω τμημάτων επανήλθον βάσιν των εσπέρας πλην λόχου Βαθμοφόρων μετά αποσπάσματος Ζαρντινίδη διανυκτερεύουσα ΣΩΧΟΝ και τμήματα ΣΕΡΡΩΝ διανυκτερεύσαντα ΞΥΛΟΥΠΟΛΗΝ και επανελθόντα επομένην.

6. Εκ της συνθέσεως των πληροφοριών συλληφθέντων και παρουσιασθέντων προκύπτει:

α) Την 221500 εκινήθη εκ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ με επί κεφαλής ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΝ η κάτωθι δύναμις συμμοριτών:

Λόχος ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ	δυνάμεως	70
" ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ	"	60
" υποψηφίων βαθμοφόρων δυν.		65-70
Τμήμα σαμποτέρ	Δυν.	30
" Πυροβολικού	"	25 μεθ' ενός μάλλον πυροβόλου
" Ελευθ. σκοπευτών	"	20
	Σύνολον	270

β) Η δύναμις αύτη κινηθείσα έφθασε την 232200 εις ΛΟΦΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ (Ρ.1864) ένθα συνηνώθη μετά λόχου ΘΟΔΩΡΟΥ και απετελέσθη δύναμις 300-320 συμμοριτών.

γ) Από πρωΐας 24-12-48 άπασα ανωτέρω δύναμις εκινήθη εκ ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ προς περιοχήν ΛΟΦΙΣΚΟΥ (Ρ.1357) ένθα συνεπλάκη η οπισθοφυλακή των εκ συναντήσεως μετά τμημάτων στατικής ασφαλείας ως εν αρχή εκτίθεται εις θέσιν (Ρ.1261).

Μετά την συμπλοκήν λόχος ΘΟΔΩΡΟΥ μετά ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ παρέμεινε περιοχήν νοτίως ΚΑΡΤΑΛ (Ρ.1057), Λόχος ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ εκινήθη προς προσβολήν ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ, λόχος ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ πρωθήθη προς ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ (Ρ.1861) προς κάλυψιν συμπτύξεως συμμοριτών προς περιοχήν ΣΕΒΑΣΤΕΙΩΝ.

Λόχος βαθμοφόρων - τμήμα σαμποτέρ και ομάδες ελευθέρων σκοπευτών μετά του πυροβόλου εκινήθησαν προς ΚΟΛΧΙΚΟΝ ένθα και έφθασαν την 241900 και εκείθε προς θέσιν (Ο.9951).

Το τμήμα σαμποτέρ μετά διμοιρίας βαθμοφόρων παρέμειναν ενεδρευτικώς εις (Ο.9951), αι ομάδες ελευθέρων σκοπευτών παρηνώχλησαν ΛΑΓΚΑΔΑΝ. Η λοιπή δύναμις ήτοι περίπου μετά του πυροβόλου διά δρομολογίου (Ο.9951) - (Ο.9850) - (Ο.9649) αφίχθη εις θέσιν (Ο.R447) οπόθεν ενηργήθη η βολή κατά ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

Από 250200 περίπου ήρξατο η αποχώρησις των συμμοριτών οίτινες διά του αυτού δρομολογίου έφθασαν την 250900 εις περιοχήν ΚΑΡΤΑΛ (Ρ.1058) όπου είχεν ορισθή σημείον συγκεντρώσεως των ως ανωτέρω τμημάτων.

(Διήλθον την 0330 εις το ύψος της λίμνης και την 0630 περίπου ΚΟΛΧΙΚΟΝ). Τμήμα προωθηθέν διά την βολήν κατά ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ είχε λάβει σαφή εντολήν να συμπτηχθή εις ΚΑΡΤΑΛ εντός της νυκτός. Η συγκέντρωσις επραγματοποιήθη την 250900 περίπου εις ΚΑΡΤΑΛ (Ρ.1058).

Το αρχικόν σχέδιον ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ ήτο η σύμπτυξις προς περιοχήν ΣΕΒΑΣΤΕΙΩΝ (δι' ο και η προώθησις ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ) πλήν λόγω της πρωϊνής συμπλοκής τούτου εις ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ μετά τμημάτων μας ηναγκάσθη να κινηθή από 251000 περίπου προς ΑΣΚΟΝ (Ρ.2652) ένθα και διενυκτέρευσε κινηθείς εν συνεχεία από 260300 προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ (Η πληροφορία αύτη ελήφθη την 261200).

7. Συμπέρασμα

α) Δεν κατέστη δυνατόν να πληροφορηθώμεν τας λεπτομερείας των γεγονότων της ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ παρά μόνον την επομένην ελλείψει μέσων επικοινωνίας.

β) Δεν κατωρθώθη η αποκάλυψις της διεισδύσεως των συμμοριτών λόγω διαθέσεως δυνάμεων μη επαρκουσών δι' εγκατάστασιν πυκνών ενεδρών εις τα πιθανά σημεία διεισδύσεως άτινα ως εκ της φύσεως του εδάφους εις την περιοχήν ταύτην είναι πολλά, και συμπαρομαρτούντος και του γεγονότος διεισδύσεως λίαν ελαφρού τμήματος των συμμοριτών ακριβώς ίνα μη γίνωσι αντιληπτοί.

-Η παντελής έλλειψις ορατότητος την επομένην μας κατέστησεν αδύνατον την λήψιν εγκαίρως πληροφοριών και εξ ιχνών (λόγω συνεχούς πτώσεως χιόνος) και εκ της αεροπορίας.

8. ΑΠΩΛΕΙΑΙ

α) Απώλειαι ημετέρων από 24-12-48 μέχρι 26-12-48:
Ν.Ο.=1 Τ.Ο.=2 του 58 Τ.Ε. Εκ πυρ/λου όπλων και Μπαζούκας
Τ.Ο.=3 ων 1 βαρέως ΧΙ Σ.Α
Εκ ναρκών Τ.Ο.=4 ως 1 βαρέως και 3 λίαν ελαφρώς του ΧΙ Σ. Αναγνωρίσεως

β) Απώλειαι συμμοριτών
Ν.Ε=3
Τ.Ε.=4
Σ.Ε.=3
Π.Ε.14
Π.Α.=7
Σύνολον παρουσιασθέντων και συλληφθέντων 24.

Εκ τούτων οι 15 ανήκον εις το τμήμα ασφαλείας του πυροβόλου (2 διμοιρίαι του Λόχου βαθμοφόρων).

Σύνολον απωλειών συμμοριτών 31.

Α.Μ./Α.Γ.
Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον /Α1
Τ.Σ.Υ.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος
Διοικητής

27

Συνοπτικός πίναξ απωλειών 1948.

	Ημετέρων							Συμμοριτών			
	Νεκροί		Τραυματίες		Αγνοούμενοι		Σύν.	Νεκ.	Συλ	Πα	Σύν.
	Αξ	οπλ.	αξκ.	οπλ.	αξκ	οπλ.					
ΑΣΔΠ	35	453	20	520	9	570	1607	1254	1041	466	2761
ΑΣΔΣΕ	6	120	24	338	6	80	574	657	338	332	1327
Α΄ΣΣ	62	635	162	2905	12	494	4270	3657	2796	2047	8500
Β΄ΣΣ	139	1778	488	7812	28	670	10913	6365	1803	2182	10350
Γ΄ΣΣ	86	903	133	2856	11	441	4440	4265	1959	3596	9820
VIIΜερ	2	20	7	43		7	79	184	128	140	452
Σύνολο	330	3909	834	14474	66	2262	21885	16382	8065	8763	33210

28

ΕΞΑΙΡ.ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΓΕΣ/Α1-Α2
Αριθ.217763/4009/1
ΒΣΤ.02/14.1.49

Θέμα: Στατιστική απωλειών
Προς: Τους Διοικητάς Α΄, Β΄ και Γ΄ΣΣ
ΑΣΔΣΑ - ΑΣΔΠ
Κοιν: Α1-Α2 ΓΕΣ

1.- Το ΓΕΣ επί τη λήξει του έτους 1948 ανεσκόπησε τα κατ'αυτό λαβόντα χώραν γεγονότα ίνα συντάξη ένα συνοπτικόν απολογισμόν και εξαγάγη ωρισμένα συμπεράσματα και διδάγματα διά την περαιτέρω τακτικήν μας και τας μεθόδους ενεργείας μας διά την επίτευξιν της τελικής νίκης.

2.- Το πρώτον στοιχείον εις το οποίον ανέτρεξεν είναι η στατιστική των απωλειών των συμμοριτών.

Είναι γνωστόν ότι ο πόλεμος εις τον οποίον απεδύθημεν έχει κύριον σκοπόν να αποδιοργανώσωμεν την ωργανωμένη ανταρσία, να την φθείρωμεν στερούντες ταύτην των μαχητικών της στελεχών και να την αναγκάσωμεν να παραιτηθή των περαιτέρω προσπαθειών της. Εν εκ των ουσιαστικών μέσων επικρατήσεώς μας επί της ανταρσίας είναι η συντριβή και ουχί η εκδίωξις των συμμοριακών συγκεντρώσεων εξ'ωρισμένων εδαφικών ζωνών ελεγχομένων υπό τούτων διότι λόγω του σκοπού τον οποίον ούτοι έχουν ευχερώς επανεμφανίζονται εις άλλην ζώνην.

3.- Μία ακριβής εικών, όθεν της επιτευχθείσης και επιτευχθησομένης φθοράς πρέπει να έχη σημαντικήν έννοιαν επί του συντελεσθέντος έργου των Εθνικών δυνάμεων.

Αντιθέτως μία ανακριβής εικών μας άγει εις πεπλανημένα συμπεράσματα με όλας τας θλιβεράς συνεπείας. Το ΓΕΣ δεν είναι πλήρως πεπεισμένον ότι αι εις τα ΔΣΚ των Μονάδων αναφερόμεναι απώλειαι ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΙΒΕΙΣ.

Μία άθροισις τούτων καθ'όλον το έτος, ο συνημμένος πίναξ, μας άγει εις αρκετά εξωγκομένους αριθμούς:

16.382 νεκρούς επί τόπου εξακριβωμένους
8.065 συλληφθέντας
8.763 παραδοθέντας

Δεν περιλαμβάνονται οι αυτοαμυνίται, οι τραυματίαι και μη εξακριβωμένοι. Η δύναμις των συμμοριτών την 1ην Ιανουαρίου 1948 εξετιμάτο εις 21.250 και την 1 Ιανουαρίου 1949 υπολογίζεται εις 23.380.

4.- Θέτοντες υπ'όψιν υμών τους αριθμούς τούτους των απωλειών του εχθρού παρακαλούμεν όπως προσωπικώς ελέγξητε τούτους και αναφέρητε ημίν, την γνώμην σας.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΝ να αυταπατώμεθα.

5.- Παρακαλώ επί πλέον να κατανοηθή από τα Επιτελεία όλων των Μονάδων ποία ζημία προέρχεται από την μη ενδελεχή και αντικειμενικήν εργασίαν των, αφού ως είναι γνωστόν εις ένια εκ τούτων παρατηρείται ασυμφωνία παρεχομένων στοιχείων ακόμη και μεταξύ των Γραφείων του ιδίου Κλάδου (Α1 και Α2).

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Δκτής Στρατού

Διά την ακρίβεια
Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ

29

Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Ν

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ 1948

Α) Κατά το τρέχον έτος υπό του Εθνικού Στρατού διεξήχθησαν αι κάτωθι ευρείας εκτάσεως επιχειρήσεις κατά των συμμοριτών.

1.- Επιχείρησις ΡΟΥΜΕΛΗΣ

(α) Σκοπός ταύτης ήτο η εκκαθάρισις της περιοχής της περιλαμβανομένης μεταξύ ΚΟΙΛΑΔΟΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ - ΧΟΥΝΗΣ - ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ ΛΙΜΝΗΣ - ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ - ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ - ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ - ΔΑΥΛΕΙΑ - ΜΠΡΑΛΛΟΣ - ΛΑΜΙΑ.

(β) Η επιχείρηση ήρξατο την 15ην Απριλίου και έληξε την 20 Μαΐου διαρκέσασα επί 35 ημέρας.

(γ) Τα αποτελέσματα ήσαν λίαν ικανοποιητικά επί της επιχειρήσεως ταύτης διότι τα συμμοριακά συγκροτήματα υπέστησαν μεγάλην φθοράν. Επήλθε πλήρης εξάρθρωσις της αυτοαμύνης διά της ολοσχερούς σχεδόν εξοντώσεως των μελών αυτής. Απεγυμνώθη η περιοχή οιουδήποτε εφοδίου συντηρήσεως των συμμοριτών. Το ηθικόν των κατοίκων ανεπτερώθη εις λίαν ικανοποιητικόν βαθμόν και γενικώς εδημιουργήθησαν ασφαλείς προϋποθέσεις διά την εμπέδωσιν της τάξεως εις την περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

(δ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.42 (2 Αξ.), Τ.60 (5 Αξ.), Α.20
2) Συμμοριτών Ν.520, Σ.1147, Π.448

2.- Επιχείρησις ΑΓΡΑΦΩΝ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η συντριβή των εν τη περιοχή ταύτη συμμοριτών.

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 25ην Μαΐου και έληξεν την 5ην Ιουνίου διαρκέσασα επί 12 ημέρας.-

(γ) Κατά την προέλασιν των Μονάδων ανευρέθησαν αποθήκαι των συμμοριτών και εγκαταστάσεις τούτων.-

(δ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.19 (3 Αξ.), Τ.29 (2 Αξ.), Α.3
2) Συμμοριτών Ν.16, Σ.12, Π.18

3.- Επιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η εκκαθάρισις της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ και η εξάρθρωσις και διάλυσις του υποτυπώδους συμμοριακού Κράτους.

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 16ην Ιουνίου και έληξε την 22α Αυγούστου διαρκέσασα επί 68 ημέρας.

(γ) Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα επετεύχθησαν. Το Κράτος του ΓΡΑΜΜΟΥ των συμμοριτών κατελύθη και απεκατεστάθη η ακεραιότης της χώρας. Τεράστιαι ποσότητες πολεμικού υλικού περιήλθεν εις χείρας των Εθνικών δυνάμεων.

(δ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.792 (63 Αξ.), Τ.5085 (309 Αξ.), Α.70 (3 Αξ.)
2) Συμμοριτών Ν.2500, Σ.418, Π.635

4.- Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η απαγόρευσις της εγκαταστάσεως των διαρρευσάντων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ μέσω Αλβανίας συμμοριτών εις την ως άνω περιοχήν και η εγκατάστασις των Εθνικών δυνάμεων κατά μήκος των προς Αλβανίαν και Σερβίαν Συνόρων.

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 30 Αυγούστου 1948 και την 3ην Νοεμβρίου έληξαν αι ευρείας εκτάσεως επιθετικαί ενέργειαι διαρκέσασα επί 65 ημέρας, μην επιτευχθέντος τελικώς όπως αι Εθνικαί Δυνάμεις συντρίψωσι τους εις ΒΕΡΝΟΝ περιοχήν ΠΡΕΣΠΩΝ συμμορίτας. Ήδη αι Εθνικαί Δυνάμεις κατέχουσαι δεσπόζοντα σημεία επί ΒΕΡΝΟΥ πιέζουσαι και παρενοχλούσαι συνεχώς τους συμμορίτας.

(γ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.282 (24 Αξ.), Τ.1423 (76 Αξ.), Α.136 (3 Αξ.)
2) Συμμοριτών Ν.904, Σ.217, Π.95

5.- Επιχείρησις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η συντριβή των εν αυτή συμμοριτών και η κατάληψις ταύτης υπό των εθνικών δυνάμεων διά να στερηθούν οι συμμορίται μιάς σοβαράς βάσεως ανεφοδιασμού εξ Αλβανίας..

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 11 Σεπτεμβρίου και έληξε την 22αν ιδίου μηνός διαρκέσασα επί 12 ημέρας.-

(γ) Διά της επιχειρήσεως ταύτης επετεύχθη ο επιδιωκόμενος σκοπός και περιήλθον εις χείρας των Εθνικών τμημάτων μεγάλαι ποσότητες όπλων και πυρομαχικών.

(δ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.36 (3 Αξ.), Τ.352 (30 Αξ.), Α.16
2) Συμμοριτών Ν.143, Σ.22, Π.94.

6.- Επιχείρησις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η συντριβή των εν τη περιοχή ταύτη ευρισκομένων συμμοριτών και η προώθησις των Εθνικών δυνάμεων επί της μεθορίου.

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 25ην Αυγούστου και έληξε την 18ην Νοεμβρίου διαρκέσασα επί 85 ημέρας.

Από των πρώτων ημερών της επιχειρήσεως αι Εθνικαί Δυνάμεις ήχθησαν επί της μεθορίου εκδιώξασαι τους συμμορίτας. Παρέμειναν δε καθ' όλον το αναφερόμενον χρονικόν διάστημα εις την περιοχήν ταύτην ενεργούσαι επιθετικάς αναγνωρίσεις και εξερευνήσεις. Ανευρέθησαν ποσότητες όπλων, πυρομαχικών ως και εγκαταστάσεις των συμμοριτών.

7.- Επιχείρησις ΒΑ. ΠΑΠΑΔΩΝ

(α) Σκοπός της επιχειρήσεως ήτο η συντριβή των συμμοριτών και η προώθησις των εθνικών δυνάμεων μέχρι της μεθορίου.

(β) Η επιχείρησις ήρξατο την 23ην Σεπτεμβρίου και έληξε την 30ην ιδίου μηνός διαρκέσασα επί 8 ημέρας.

(γ) Ανευρέθη άφθονον πολεμικόν υλικόν, εγκαταστάσεις και οχυρώσεις των συμμοριτών αίτινες και κατεστράφησαν.

(δ) Απώλειαι:

1) Ημετέρων Ν.11 (4 Αξ.), Τ.66 (1 Αξ.), Α.2
2) Συμμοριτών Ν.93, Π.14

Β) Πλήν των ανωτέρω επιχειρήσεων διεξήχθησαν υπό των Εθνικών Δυνάμεων και τοπικής σημασίας τοιαύται. Αι Εθνικαί Δυνάμεις διετήρησαν καθ' άπασαν την χώραν την επιθετικήν πρωτοβουλίαν έναντι των συμμοριτών.

Γ) ΣΥΝΟΛΟΝ ΑΠΩΛΕΙΩΝ από 1/1 έως 21/11/48

1) Ημετέρων
Ν. 3942 (Αξ. 306),
Τ. 14408 (786 Αξ.),
Α. 2411 (63 Αξ.)

2) Συμμοριτών
Ν.14930,
Σ.7925,
Π.7989

Β.Σ.Τ. 902 τη 21 Ν/βρίου 1948.-

30

ΘΕΜΑ: Έκθεσις δράσεως Γ΄ΣΣ κατά το έτος 1948 — Γ΄ΣΣ/Α2-IV

ΠΡΟΣ: Υ.Σ. (Γραφείον κ. Υπουργού) — ΑΡΙΘΜ.1926/1
Υ.Σ. (Γραφείον κ. Υφυπουργού) — ΒΣΤ 903 τη 701.49
Πολιτικόν Γραφείον κ. Πρωθυπουργού
Υπουργόν Γεν. Διοικητήν Β.Ε.
ΓΕΣ /Α2-ΓΕΣ/ Α1 — Συν. τω εγγράφω: Έκθεσις
ΓΕΣ (Διεύθυνσιν Τύπου)
Αντιστράτηγον κ. ΤΖΕΙΜΣ
Α. ΒΑΝ ΦΛΗΤ, Διοικητήν U.S.A. G.C.
Υποστράτηγον κ. Ε.Ε. ΝΤΑΟΥΝ, C.B. C.B.E. Διοικητήν Βρετ. Στρατ. Αποστολής (Ελλάδας)
Αμερ. Στρατ. Αποστ. Γ΄ΣΣ
ΒΜΣ/Γ΄ΣΣ-2αν Βρετ. Ταξιαρχίαν Πεζικού

ΚΟΙΝ: Γραφείον Στρατηγού
Γραφείον Επιτελάρχου
Α1-Α2

Υποβάλλεται εσωκλείστως έκθεσις πολεμικής δράσεως Γ΄ΣΣ κατά το έτος 1948, δοθείσα προς δημοσίευσιν εις τον Τύπον.

Δ.ΒΕΡΡΟΣ
Αντ/χης
Διευθυντής Α2/Γ΄ΣΣ

Ν.Κ.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

Γ΄ΣΣ
Γραφείον Α1-Α2

Έ κ θ ε σ ι ς

Επί της δράσεως του Γ΄ΣΣ

κατά το έτος 1948

1. Το Γ΄ΣΣ κατέχον την ζώνην από του όρους ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ μέχρι και του ΕΒΡΟΥ ποταμού, μήκους περίπου 650 χιλιομέτρων, διέθετε από των αρχών του 1948 μέχρι και των αρχών Απριλίου του ιδίου έτους, τας κάτωθι δυνάμεις:

-VIII Μεραρχία
-Χ Μεραρχία
-ΧΙ Μεραρχία
-51 Ανεξάρτητη Ταξιαρχία

2.- Ο αριθμός των συμμοριτών εν τη περιοχή ταύτη του ΣΣ κατά το πρώτον τρίμηνον του έτους 1948 ανήρχετο κατά μέσον όρον εις 9.500-10.000 περίπου μετά 22 ορειβατικών πυροβόλων.

Η συνήθης δράσις των συμμοριτών περιεστρέφετο εις:
-Καταστροφάς οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών.
-Διαρπαγάς και λεηλασίας.
-Προσβολάς κατωκημένων τόπων επί σκοπώ στρατολογίας και κάμψεως του ηθικού.
Εις παρενοχλήσεις στρατιωτικών Τμημάτων επί σκοπώ φθοράς τούτων.

3. Τα κύρια χαρακτηριστικά της συμμοριακής εν γένει δράσεως και της τακτικής τούτων εν τη περιοχή του ΣΣ ήσαν:

α) Η κατοχή ορεινών σημείων η περιοχών εκ των οποίων εξόρμων και προς τα οποία κατέφευγον διωκόμενοι μετά το πέρας των επιδρομών των. Αι περιοχαί αύται προσεφέροντο καλλίτερον διά τον ανωτέρω σκοπόν όταν ευρίσκοντο παρά την μεθόριον, διότι εκτός των ευκολιών ανεφοδιασμών εκ των Βορείων γειτόνων, επέτρεπον εις τους συμμορίτας να ευρίσκωσι ασφαλές καταφύγιον όταν επιέζοντο υπό των φιλίων τμημάτων.

β) Η πλήρης και άφθονος ανεφοδιασμός τούτων υπό των Βορείων γειτόνων.

4. Βάσει των ανωτέρω χαρακτηριστικών η χαραχθείσα υπό του ΣΣ τακτική εναντίον τούτων ήτο:

α) Η προσβολή και η εξόντωσις των συμμοριτών εις τας βάσεις των.

β) Η εγκατάστασις φιλίων τμημάτων επί των βάσεων αυτών, προώθησις και εν συνεχεία εγκατάστασις εις την παραμεθόριον ζώνην.

γ) Διά των διαθεσίμων δυνάμεων διαρκής δίωξις των εις το εσωτερικόν της ζώνης του ΣΣ διεισδυόντων συμμοριτών, εξασφάλισις των κατωκημένων τόπων και πληθυσμών και γενικώς καταπόνησις και όσον τα δυνατόν μεγαλυτέρα φθορά των συμμοριτών χωρίς να αφήνονται ούτε μίαν στιγμήν με πλήρες το αίσθημα της ασφαλείας.

5. Ούτε βάσει των σκέψεων αυτών, ανελήφθησαν επιχειρήσεις επί των κάτωθι, κατά χρονολογικήν σειράν, περιοχών:

<u>ΠΙΕΡΡΙΩΝ</u>

Από 2 έως 25 Ιανουαρίου και ολόκληρον τον μήνα Μάρτιον με αποτελέσματα την πλήρη σχεδόν διάλυσιν ισχυρών συμμοριακών συγκροτημάτων και την προξένησιν φθοράς εις έμψυχον υλικόν ουχί μικροτέρας των 50-60% της όλης δυνάμεως των (φονευθέντες 197, συλληφθέντες και παραδοθέντες 491).

ΚΡΟΥΣΙΩΝ - ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ

Από 15 Ιανουαρίου - 15 Φεβρουαρίου και από 30 Μαρτίου - 6 Απριλίου 1948.

-Διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθη η καταστροφή διαφόρων αμυντικών εγκαταστάσεων και τοιούτων διαβιώσεως ας είχον οι συμμορίται εις την περιοχήν ταύτην, η φθορά μεγάλου μέρους των επί ΚΡΟΥΣΙΩΝ και ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ ευρισκομένων δυνάμεων και γενικώς η ματαίωσις των προθέσεων των συμμοριτών επί καθόδου των εις πεδινάς περιοχάς και τελικώς η ανάληψις πρωτοβουλίας υπό των Εθνικών δυνάμεων έναντι των συμμοριτών. Κατά την αυτήν ως άνω περίοδον αντιμετωπίσθη η υπό των συμμοριτών αποτολμηθείσα εντυπωσιακή προσβολή Θεσσαλονίκης (10-2-48) διά πλήρους συντριβής τούτων.

Συγκεκριμένως κατά τας επιχειρήσεις ταύτας περιοχής Θεσσαλονίκης (10 έως 13-2-48) οι συμμορίται επί συνόλου κινητοποιηθεισών δυνάμεών των, περίπου 600 μεθ' ενός Πυρ/λου, απώλεσαν εις νεκρούς μόνον και συλληφθέντας 333, ανάλογον αριθμόν τραυματιών, το πυροβόλον και άφθονον παντοειδές πολεμικόν υλικόν.

ΒΕΡΜΙΟΥ

Καθ' ολόκληρο τον Μάρτιον 1948.

Διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθη η πλήρης εκκαθάρισις του ΒΕΡΜΙΟΥ από των συμμοριακών δυνάμεων και η επ' αυτού εδραίωσις των Εθνικών δυνάμεων.

Διά της εδραιώσεως ταύτης επετεύχθη αφ' ενός μεν ο πλήρης έλεγχος του ορεινού όγκου του ΒΕΡΜΙΟΥ και η ελευθέρα κυκλοφορία της οδικής αρτηρίας ΒΕΡΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ, αφ' ετέρου δε διακόπη η συνεχής επικοινωνία των συμμοριτών μεταξύ της ορεινής περιοχής ΚΑΪΜΑΚ-ΤΣΑΛΑΝ και της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Νοτιώτερον.

Η επικοινωνία αύτη των συμμοριτών περιοχής ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ μετά των της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Νοτιώτερον ως βασικούς σκοπούς είχεν:

α) Τον ανεφοδιασμόν των συμμοριτών ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Νοτιώτερον διά παντοειδούς πολεμικού υλικού, όπερ παραλαμβάνετο εκ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ.

β) Την οδήγησιν των βιαίως στρατολογουμένων εκ της περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και Νοτιώτερον προς ΒΕΡΜΙΟΝ και εκείθεν προς ΚΑΪΜΑΚ-ΤΣΑΛΑΝ.

6. Εκτός των ανωτέρω κυρίων επιχειρήσεων αίτινες έλαβον χώραν κατά το πρώτον τρίμηνον του 1948 και μέχρις εξόδου εκ της ζώνης του ΣΣ των ως κατωτέρω δυνάμεων εγένοντο και πολλαί άλλαι μικροτέρας εκτάσεως επιχειρήσεις ιδίως εις την ζώνην Ανατολικώς ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ ποταμού μέχρις ΕΒΡΟΥ.

7. Από 1ης Απριλίου 1948 παρέστη ανάγκη να εξελθώσι της ζώνης του ΣΣ επ' ωφέλει των δύο άλλων και διά τας γενικάς επιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ και ΓΡΑΜΜΟΥ αι κάτωθι δυνάμεις:

-X Μεραρχία
-51 Ταξιαρχία
Βραδύτερον δε διά την αυτήν ως άνω αιτίαν αι:
-52 Ταξιαρχία
-33 Ταξιαρχία

Εν των μεταξύ και προς πλήρην απελευθέρωσιν των δυνάμεων εκστρατείας από τας στατικάς δουλείας ήρξατο από 15-11-47 η συγκρότησις των Ταγμάτων Εθνοφρουράς άτινα θα ανελάμβανον την στατικήν ασφάλειαν.

Τοιαύτα Τάγματα εν τη ζώνη του ΣΣ συνεκροτήθησαν μέχρι της 15 Μαΐου 1948 33 εν συνόλω.

8. Συνεχίζον το ΣΣ με τας δυνάμεις αίτινες του απέμεινον, μετά την έξοδον εκ της ζώνης του δύο Μεραρχιών Στρατού Εκστρατείας, την προσπάθειαν του και επί σκοπώ:

α) Βελτιώσεως της καταστάσεως ασφαλείας του ΣΣ διά διαρκούς διώξεως και εξοντώσεως των συμμοριτών .

β) Παροχής συνδρομής εις το γειτονικόν Β΄ΣΣ δι' απαγορεύσεως κινήσεως συμμοριτών προς τον τομέα επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφαλίσεως των μετόπισθεν του Β΄ΣΣ.

Διεξήγαγε τας κάτωθι επιχειρήσεις:

Περιοχή ΠΑΠΑΔΩΝ

Από 13-17/4/48 και από 16-20/5/48 και από 23-29/9/48. Εκ των επιχειρήσεων αυτών αι δύο εκ τούτων απέβλεψαν εις την συντριβήν των συμμοριακών δυνάμεων, αίτινες είχον συγκεντρωθή εις την περιοχήν ταύτην και εις την καταστροφήν των εγκαταστάσεων των, η δε ετέρα (16-20/5/48) εις την απόκρουσιν επιθέσεως διενεργηθείσης υπό των συμμοριακών δυνάμεων κατά του Κέντρου αντιστάσεως ΠΑΠΑΔΩΝ και εν συνεχεία εις την καταδίωξιν και συντριβήν των επιτεθησών δυνάμεων. Διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθη φθορά μεγάλου μέρους των συμμοριτών και η καταστροφή των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων των και ιδίως των αμυντικών τοιούτων.

Τέλος κατά την τελευταίαν επιθετικήν ενέργειαν του μηνός Σ/βρίου επετεύχθη η προώθησις των Εθνικών δυνάμεων μέχρι της μεθορίου και της εισεχούσης του ΑΝΤΙΛΑΛΟΥ, η καταστροφή απασών των αμυντικών οργανώσεων και τοιούτων διαβιώσεως και η πλήρης αποδιοργάνωσις των συγκροτημάτων αυτών.

Αποτέλεσμα τούτου υπήρξε ο εξαναγκασμός των συμμοριτών όπως εγκαταλείψουν την περιοχήν τραπέντες προς ετέρας τοιαύτας.

Περιοχή ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ

Από 10-16/5/48. Σκοπός των επιχειρήσεων τούτων ήτο η διάλυσις των συμμοριακών δυνάμεων αίτινες είχον συγκεντρωθή εις την περιοχήν ΒΡΟΝΤΟΥ - ΛΑΙΛΙΑ και εν συνεχεία η εκκαθάρισις του ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ όρους και η εδραίωσις επ' αυτού Εθνικών δυνάμεων.

Πράγματι ο ανωτέρω καθορισθείς σκοπός επετεύχθη, επενεχθεισών εις τους συμμορίτας σημαντικών απωλειών.

Περιοχή ΚΡΟΥΣΙΩΝ

Από 24/5/48 - 2/6/48. Διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθη η εκκαθάρισις της περιοχής και η οριστική εδραίωσις επί ταύτης Εθνικών δυνάμεων.

Ούτω παρεμποδίσθη η μέχρι της εποχής εκείνης συνεχής επικοινωνία και ανεφοδιασμός των συμμοριακών δυνάμεων περιοχών ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ από την τοιαύτην ΜΠΕΛΛΕΣ.

Περιοχή Β.Α. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

Από 25/5 - 1/6/48. Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η συντριβή των συμμοριακών συγκροτημάτων των συγκεντρωμένων εις την περιοχήν ταύτην, η καταστροφή των εγκαταστάσεών των, η άλωσις εφοδίων και παντοειδούς πολεμικού υλικού όπερ είχον συγκεντρώσει εις την περιοχήν ταύτην, επίσης η προώθησις της ημετέρας διατάξεως Β. και Β.Α. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ προς αποφυγήν προσβολής κατωκοικημένων τόπων και της ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ έστω και διά Πυροβολικού. Επετεύχθησαν πράγματι οι ανωτέρω τεθέντες σκοποί και τμήματα Εθνικών δυνέμεων εδραιώθησαν Β. και Β.Α. και ΒΔ. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ.

Περιοχή ΠΑΪΚΟΥ

Από 22 Ιουλίου - 5 Αυγούστου 1948.

Αι επιχειρήσεις αύται διεξήχθησαν εναντίον δύο συμμοριακών Ταξιαρχιών (ΣΟΦΙΑΝΟΥ - ΛΙΑΚΟΥ) αίτινες διαπεραιωθείσαι από ζώνης Ανατολικώς ΑΞΙΟΥ ποταμού, επροτίθεντο διά ΠΑΪΚΟΥ - ΚΑΪΜΑΚ-ΤΣΑΛΑΝ να φτάσωσι εις ΓΡΑΜΜΟΝ προς ενίσχυσιν των εκεί μαχομένων συμμοριτών. Ούτω διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθησαν:

α) Η παρεμπόδισις της αφίξεως των δύο ως άνω Ταξιαρχιών εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ κατά της εποχήν των επιχειρήσεων.

β) Αποδιοργάνωσις των Ταξιαρχιών αυτών και βαρύταται απώλειαι αίτινες δεν πρέπει να υπολογίζονται μικρότεραι των 35 -40% (164 νεκροί, 138 συλληφθέντες ή παραδοθέντες, τραυματίαι 200) της όλης δυνάμεώς των.

Περιοχή ΕΒΡΟΥ

Από 11-22/8/48 από 3-10/9/48

Διά των επιχειρήσεων εις την περιοχήν αυτήν επεζητήθη η εκδίωξις μεν των συμμοριτών ευρισκομένων εγγύς της σιδηρ. και οδικής αρτηρίας (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ - Ν.ΟΡΕΣΤΙΑΣ), η φθορά των συμμοριτών, εν συνεχεία η απώθησις των συμμοριακών δυνάμεων προς την μεθόριον και η εδραίωσις των Εθνικών δυνάμεων επί του ορεινού ΜΠΟΥΚΑΤΕ.

Οι επιδιωχθέντες ως άνω σκοποί επραγματοποιήθησαν πράγματι και ούτω απηλλάγη παντελώς σχεδόν η σιδηροδρομική και οδική αρτηρία ως και η όλη περιοχή Βως ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΦΕΡΡΩΝ και Δως ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ - ΣΟΥΦΛΙΟΥ από τας παρενοχλήσεις των συμμοριτών.

Περιοχή ΤΖΕΝΑΣ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

Από 25/8/48 με τέλος Οκτωβρίου.

Σκοπός των επιχειρήσεων αυτών ήτο η εκκαθάρισις της περιοχής ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΤΖΕΝΑΣ από των συμμοριακών δυνάμεων, η καταστροφή των εγκαταστάσεων χειμερινής διαμονής, η εγκατάστασις και παραμονή επ' αυτής μέχρις επελεύσεως του χειμώνος προς εξασφάλισιν ελέγχου της μεθοριακής γραμμής, ίνα ούτω αποφευχθή η ενίσχυσις των εις ΒΙΤΣΙ συμμοριακών δυνάμεων διά τούτων εξ Ανατολών η διαπεραίωσις τοιούτων από ΒΙΤΣΙ προς Ανατολάς. Ο τεθείς ως άνω αντικειμενικός σκοπός επετεύχθη πλήρως. Κατεστράφη το μεγαλύτερον μέρος των επί των ορεινών όγκων Κ/Τ - ΤΖΕΝΑΣ αμυντικών, χειμερινών και θερινών εγκαταστάσεων των συμμοριτών, απηγορεύθη δε απολύτως η διοχέτευσις δυνάμεων είτε εξ Ανατολών προς Δυσμάς είτε εκ Δυσμών προς Ανατολάς.

Περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Από 3/10/48 - 28/10/48

Σκοπός της επιχειρήσεως ταύτης ήτο η εξόντωσις ή η φθορά του μεγαλυτέρου δυνατού μέρους της 20ης συμμοριακής Ταξιαρχίας διεκπεραιωθείσης τας αρχάς μηνός Οκτωβρίου εκ της περιοχής Νότια ΚΡΟΥΣΙΑ - ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εις την τοιαύτην ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Αι προθέσεις της συμμοριακής ταύτης Ταξιαρχίας ήσαν η ευρεία αφ' ενός στρατολογία εκ της περιοχής ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και αφ' ετέρου συντρεχουσών ευνοϊκών περιπτώσεων και εν συνδυασμώ με άλλας δυνάμεις εξ άλλων περιοχών, εντυπωσιακή παρενόχλησις της πόλεως Θεσσαλονίκης.

Διά των αναληφθεισών ως άνω επιχειρήσεων επετεύχθη η ματαίωσις των προθέσεων των συμμοριτών, η διάσπασις των οργανικών δεσμών της συμμοριακής Ταξιαρχίας των οργανικών δεσμών της συμμοριακής Ταξιαρχίας και η φθορά των δυνάμεων της υπολογιζομένη περίπου εις το 40% (125 νεκροί, 160 τραυματίαι, 98 συλληφθέντες ή παραδοθέντες).

Περιοχή ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Από 4/11/48 - 25/11/48

Οι συμμορίται ιδόντες την σημασίαν της περιοχής ΣΕΡΡΩΝ -ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, συνεκεντρώθησαν από των μέσων του μηνός Οκτωβρίου 1948 Βορ. της περιοχής ταύτης, τας πλέον επιλέκτους συμμοριακάς Μονάδας, εξ όλης της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Η δύναμις τούτων συγκεκροτημένη εις διοίκησιν VII Μεραρχίας μετά μιας πλήρους Ταξιαρχίας και τινών ανεξαρτήτων σχηματισμών ανήλθεν εις 1500 περίπου μετά ορειβατικών Πυρ/λων συγκεντρωθείσα εις την περιοχήν ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ - ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ.

Το ΣΣ αντιληφθέν εγκαίρως τας προθέσεις των συμμοριτών, αίτινες ως εξηκριβώθη ήσαν η διαδοχική κατάληψις στηρίγματος κέντρων αντιστάσεως της περιοχής ταύτης, εν συνεχεία δε η προσβολή της πόλεως ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, η λεηλασία και η ευρεία στρατολογία εντός αυτής και

της πεδινής ζώνης μεταξύ ΣΕΡΡΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, συνεκεντρώθησαν δυνάμεις εξ όλης της περιοχής του και από 7/11/48 ήρξατο επιθετικών επιχειρήσεων εναντίον των συμμοριτών τούτων.

Διά των επιχειρήσεων αυτών επετεύχθη η ματαίωσις των σκοπών των συμμοριτών, η εκδίωξις τούτων εκ της καταληφθείσης Βορ. του ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ περιοχής και απώθησις των προς την μεθόριον.

Αι επενεχθείσαι εις τούτους φθοραί υπολογίζονται εις 35 - 40% της δυνάμεώς των (226 νεκροί, 180 τραυματίαι, 173 συλληφθέντες και παραδοθέντες).

9. Οι συμμορίται εις όλας τας ανωτέρω επιχειρήσεις κυρίως και βασικώς αντέδρασαν διά της διαφυγής των προς Όμορα Κράτη εφ' όσον αι επιχειρήσεις διεξήγοντο πλησίον των συνόρων και κατόπιν σοβαράς ημετέρας πιέσεως, δευτερευόντως δε διά της κατατμήσεως των εις μικροομάδας και διαφυγής των εις ετέρας περιοχάς γειτονικώς των τοιούτων της επιχειρήσεως με αντικειμενικόν σκοπόν την ενέργειαν σαμποτάζ και μικροπροσβολών προς δημιουργίαν εντυπώσεων και συγχίσεως.

10. Τα αποτελέσματα της όλης δράσεως του ΣΣ εναντίον των συμμοριτών εξεταζόμενα από της πλευράς της επιδράσεώς των αφ' ενός μεν επί του στρατού και πληθυσμού εν γένει αφ' ετέρου δε επί των συμμοριτών δύνανται να συνοψισθούν ως κάτωθι:

α) Επί του Στρατού και των τακτικών συνθηκών

-Αφηρέθη η πρωτοβουλία των επιχειρήσεων από τον εχθρόν, κατελήφθησαν και διετηρήθησαν σοβαραί περιοχαί δεσπόζουσαι, η αφαίρεσις των οποίων από τους συμμορίτας εστέρησεν αυτούς σημαντικής αξίας ορμητηρίων και βάσεων, εδυσχέρανε τας ενεργείας των και προπαρασκεύασεν διά τας φιλίας δυνάμεις ευνοϊκάς συνθήκας διά τας περαιτέρω ενεργείας αυτών.

-Εκαλλιεργήθη, ανεπτύχθη και εσταθεροποιήθη το επιθετικόν πνεύμα του Στρατού.

-Κατενοήθη ο τρόπος συνεργασίας Πεζικού - Πυρ/κού - Αεροπορίας και ναυτικού και απεκομίσθησαν πολύτιμα επ' αυτού διδάγματα και πείρα διά τον ιδιόμορφον τούτον αγώνα.

-Απεκτήθη η πεποίθησις επί της ανωτερότητος των διατεθημένων υπό του Στρατού όπλων και η εμπιστοσύνη προς αυτά.

-Και τέλος εδραιώθη η πίστις επί την τελικήν νίκην.

β) Επί του πληθυσμού

Ηυξήθη ο βαθμός του αισθήματος ασφαλείας του πληθυσμού της υπαίθρου και η εμπιστοσύνη αυτού προς τον Εθνικόν Στρατόν με συνέπειαν την εκδήλωσιν μεγαλυτέρας παθητικής αντιστάσεως και ενεργού αντιδράσεως του πληθυσμού κατά των συμμοριτών.

Χαρακτηριστικόν δε των ανωτέρου είναι η σημειωθείσα αθρόως αίτησις προς χορήγησιν οπλισμού διά της στερεοτύπου φράσεως αντί της μεχρι πρότινος “Θέλομεν Στρατόν΄”.

γ) Επί των συμμοριτών

Διεψεύθησαν ως προς τας προσδοκίας των και απώλεσαν πάσαν ελπίδα ου μόνον επικρατήσεως αλλά και επιτεύξεως σημαντικών ή έστω και εντυπωσιακών τινών αποτελεσμάτων. Απώλεσαν κατά το πλείστον την εμπιστοσύνην επί της ηγεσίας των, και μειώθη σημαντικώς το ουχί εις ευχάριστον σημείον ευρισκόμενον ηθικόν των.

Χαρακτηριστικόν είναι η παράδοσις συμμοριτών ενόπλων και αόπλων και εις αριθμόν συνεχώς αυξανόμενον.

Ο δε αριθμός τούτων θα ήτο κατά πολύ μεγαλύτερος, εάν δεν εξησκήτο η γνωστή ψυχολογική βία και τρομοκρατία.

δ) Τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων από απόψεως απωλειών εις έμψυχον υλικόν ανέρχονται εις:

Νεκροί	4972
Τραυματίαι	2869
Παραδοθέντες-Συλληφθέντες	7107

Αναλυτικώς αι ανωτέρω απώλειαι εμφαίνονται εις συνημμένον πίνακα.

11. Το Γ΄ΣΣ εξυπηρέτησεν την Ανωτάτην του Στρατού Διοίκησιν διά την επίτευξην του ελιγμού της κατά τας επιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ, ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ, διεθέσαν τα εν τη παραγράφω 7 δυνάμεις και διά της αναλήψεως επιθετικών και εκκαθαριστικών επιχειρήσεων, ως εις τα οικεία κεφάλαια της παρούσης αναγράφεται, με αποτέλεσμα την αγγίστρωσιν αναλόγων δυνάμεων των συμμοριακών και σημαντικήν αυτών φθοράν, επί πλέον δε εξησφάλισεν καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ και μέχρι αρτηρίας ΒΕΡΡΟΙΑΣ -ΚΟΖΑΝΗΣ και τα μετόπισθεν εν γένει του Β΄ΣΣ.

12. Η εκτίμησις του ΣΣ διά την προσεχή δράσιν των συμμοριτών κατά τον χειμώνα του 1948 - 49 είναι ότι ούτοι θα επιδιώξουν:

α) Να ανασυγκροτήσουν και να αναπτύξουν τας δυνάμεις των δι' ευρείας στρατολογίας.

β) Να εξαθλιώσουν την χώραν, διά καταστροφών των πάσης φύσεως κοινωφελών έργων, οδικών και σιδηροδρομικών συγκοινωνιών.

γ) Να προσβάλλουν κατωκημένους τόπους διά την κάμψιν του ηθικού του πληθυσμού, αναπτέρωσιν του τοιούτου των οπαδών των και την ευρείαν στρατολογίαν.

δ) Να προετοιμασθούν διά την απόκρουσιν επιθετικών επιχειρήσεων του Εθνικού Στρατού κατά την προσεχή άνοιξιν.

13. Επιβάλλεται κατά συνέπειαν η αντίδρασις ημών:

α) Δι' εξασφαλίσεως των κατοίκων, πράγμα όπερ θα επιτευχθεί διά της παροχής οπλισμού εις τούτους και επαυξήσεως ασφαλείας.

β) Διά παρεμποδίσεως της ενισχύσεως των συμμοριτών δι' υλικών μέσων εκ μέρους των Βορείων γειτόνων.
Τούτο δύναται μόνον διά της πιέσεως των Ομόρων Κρατών εκ μέρους των Δυτικών Δυνάμεων.

γ) Διά διατηρήσεως επιθετικής δραστηριότητας καθ' όλην την διάρκειαν του χειμώνος δι' ισχυρών δυνάμεων.

δ) Δι' αναλήψεως ευρέων επιθετικών επιχειρήσεων κατά την άνοιξιν αίτινες δέον απαραιτήτων να είναι ανανεωμένοι, καλώς εκπαιδευμένοι και πλαισιωμέναι διά των απαραιτήτων στελεχών και υλικού.

14. Συνημμένως τη εκθέσει:

α) Σχεδιαγράμματα των σοβαρωτέρων επιχειρήσεων.

β) Σχεδιάγραμμα μονίμου εδραιώσεως τμημάτων Εθνικού Στρατού επί διαφόρων ορεινών όγκων και περιοδικών ελέγχων άλλων τοιούτων.

γ) Πίνακες απωλειών των συμμοριτών κατά μήνα.

δ) Πίνακες απωλειών ημετέρων.

ε) Πίνακες σχετικοί με την δράσιν των συμμοριτών από τις πλευράς καταστροφών, λεηλασιών, διαρπαγών κ.λ.π.

ΒΣΤ 903 τη 6-12-48

Θ. Γρηγορόπουλος
Αντιστράτηγος
Διοικητής

Ε.Δ.

ακριβές αντίγραφον

Τ.Σ.Υ.

Δ. Βέρρος
Αντ/χης
Δ/τής Α2

Π ί ν α ξ

Εμφαίνον τας απωλείας των συμμοριτών και αυτοαμμυνιτών

α/α	Μην	Νεκροί		Τραυματίαι		Συλληφθέντες		Παραδοθέντες	
		Εξηκρ	Πιθαν	Εξηκρ	Πιθ.	Ενοπ	Αοπ.	Ενοπ	Αοπ.
1.	Ιανουάριος	340	78	132	85	70	100	307	226
2.	Φεβρουάριος	338	53	138	85	244	94	439	186
3.	Μάρτιος	670	92	201	290	236	370	480	318
4.	Απρίλος	471	19	123	106	221	4	233	118
5.	Μάϊος	418	79	161	99	75	5	450	140
6.	Ιούνιος	356	146	172	171	47	9	269	193
7.	Ιούλιος	322	47	92	23	64	22	185	135
8.	Αύγουστος	189	46	117	27	36	10	161	197
9.	Σεπτέμβριος	455	26	286	34	76	15	217	137
10.	Οκτώβριος	356	85	217	45	7	4	269	145
11.	Νοέμβριος	380	6	265	-	108	1	251	233
	Σύνολον	4295	667	1904	965	1184	634	3261	2028

Σ η μ ε ί ω σ ι ς

Ε.Δ.

1. Την 1-10-48 η δύναμις των συμμοριτών εις την περιοχήν του ΣΣ ανήρχητο εις 10.000 περίπου. Εάν εις την δύναμιν ταύτην προστεθή η διενεργειθείσα παρά των συμμοριτών βιαία στρατολογία επισήμως εις το ΣΣ και ανερχόμενη εις 7.148, ο συνολικός αριθμός των συμμοριτών έδει να ήτο 17.148.

2. Αι εξηκριβωμένοι απώλειαι των συμμοριτών εις νεκρούς, συλληφθέντες και παραδοθέντες - υπολογιζομένων καθ' ολοκληρίαν τραυματιών και πιθανών νεκρών - με τέλος Νοεμβρίου ανέρχονται εις 11.402. Αν ο αριθμός ούτος των απωλειών αφαιρεθή από τον αριθμόν 17.148 δίδει την εικόνα ότι η σημερινή δύναμις των συμμοριτών έδει να είναι 5.747 (δηλαδή 17.148 - 11.402).

3. Η σημερινή δύναμις των συμμοριτών φέρεται ανερχομένη εις 6.500 συμμορίτας. Η διαφορά αύτη των 754 (δηλαδή 6.500 - 5.746 οφείλεται εις την αύξησιν των συμμορικών δυνάμεων προελθούσαν από:

α) Εισόδους εις την περιοχήν του ΣΣ συμμοριτών εκ γειτονικών περιοχών.

β) Μη γνωσθείσαν βιαίαν στρατολογίαν.

γ) Διαρροήν προς τους συμμορίτας εκ των πόλεων ομοϊδεατών των ήτις επίσης είναι άγνωστος.

δ) Μη γνωσθείσας εισόδους συμμοριτών εκ των εις τα όμορα Κράτη Στρατοπέδων των.

4. Με την εκ των ανωτέρω λόγων αύξησιν της συμμοριακής δυνάμεως δικαιολογούνται και αι μη υπολογιζόμεναι ανωτέρω απώλειαι τούτων εις πιθανούς νεκρούς και τραυματίας, των οποίων τραυματιών ένα ποσοστόν βεβαίως δέον να θεωρήται ανακτηθέν.

Π ί ν α ξ

Εμφαίνων τας ημετέρας απωλείας κατά μήνα

(Στρατιωτών - Αξ/κών - ΜΑΥ - ΜΑΔ)

α/α	Μην	Νεκροί	Τραυματίαι	Σύνολον απωλειών
1.	Ιανουάριος	42	165	207
2.	Φεβρουάριος	28	78	106
3.	Μάρτιος	73	206	279
4.	Απρίλιος	57	213	270
5.	Μάϊος	84	221	305
6.	Ιούνιος	107	266	373
7.	Ιούλιος	97	330	427
8.	Αύγουστος	104	348	452
9.	Σεπτέμβριος	133	488	621
10.	Οκτώβριος	88	190	278
11.	Νοέμβριος	108	295	403
	Σύνολον	**921**	**2800**	**3721**

Σημείωσις

α)	Νεκροί εκ συμπλοκών	498	
	Νεκροί εκ ναρκών	423	
			921
β)	Τραυματίαι εκ συμπλοκών	1492	
	Τραυματίαι εκ ναρκών	1308	
			2800
			3721

31

ΘΕΜΑ: Έκθεσις δραστηριότητος ΔΕΚΜ έτους 1948
ΠΡΟΣ: Γ΄ΣΣ / Α1-Α2
ΚΟΙΝ: Διοικητήν ΔΕΚΜ, VII-XI Μεραρχίας-
Επιτελάρχην ΔΕΣ-ΤΣΕΛ-ΤΣΕΣ-ΤΣΕΤΠΧ 33,
41, 42, 34, 67, 58, 97 Τ.Ε.

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Απόρρητος
Αριθ. Τηλ. 22-85
ΣΔΚΜ/Α1
Αριθ. Α.Π. 869
ΒΣΤ 903 Τη 8-1-49

Σχετική Α.Π. 2946/Φ.1030/9-12-48 Διαταγή Β΄ΣΣ

Ι. Υποβάλλεται έκθεσις δραστηριότητος ΔΕΚΜ κατά το έτος 1948 μετά Στατιστικών πινάκων.

Α.Μ./Α.Γ.
Διά την ακρίβειαν
Το Γραφείον/Α1
Τ.Σ.Υ.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος
Διοικητής

ΕΚΘΕΣΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ ΔΕΚΜ
Κατά το έτος 1948 (από 4-4-48 έως 31-12-48)

1. Γενική κατάστασις

Αρχομένου του Απριλίου 1948 η κατάστασις εν τη περιοχή ευθύνης της ΔΕΚΜ ως αρχικώς παρουσιάζεται ως ακολούθως.

Α. ΕΧΘΡΟΣ

ι) Δύναμις

Την 10ην Απριλίου η δύναμις των έναντι της ΔΕΚΜ συμμοριακών δυνάμεων κατά περιοχάς ήτο η κάτωθι:

-ΣΕΡΡΑΙ	600
-ΚΡΟΥΣΣΙΑ	600
-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ	200
-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	200
Σύνολον:	1600

-Η δύναμις αυτή υφίστατο αναλόγως της εκτάσεως της βιαίας στρατολογίας υπό των συμμοριτών και της μετακινήσεως συμμοριακών φαλάγγων εκ περιοχών ΚΟΡΩΝΑΣ - ΔΥΤΙΚΟΥ και Ανατολικού ΜΠΕΛΛΕΣ προς ΚΡΟΥΣΣΙΑ - ΚΕΡΔΥΛΙΑ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και εκ περιοχών ΠΑΠΑΔΩΝ και ΕΒΡΟΥ προς ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ, αυξομειώσεις αισθητάς ως εμφανίζεται εκ του προσηρτημένου πίνακος.

ιι) Δραστηριότης

α) Κατά την διάρκειαν του έτους 1948 η συμμοριακή δραστηριότης υπήρξεν εντατική και συνίστατο εις δράσιν κατ' αρχήν δολιοφθορέων και γιαφκών και εις ωρισμένας χρονικάς περιόδους ότε διέθετον δύναμιν και μέσα εις επιθέσεις κατά κατωκημένων τόπων της περιοχής προς

διενέργειαν καταστροφών, λεηλασιών και βιαίας στρατολογίας. Αι επιθέσεις ενηργούντο ως επί το πλείστον διά δυνάμεως 2-3 λόχων. Κύριος δε σκοπός τούτων ήτο ο ανεφοδιασμός των συμμοριτών εις τρόφιμα εσημειώθησαν και τοιαύται διά μεγάλου όγκου συμμοριακών δυνάμεων αποσκοπούσαι εις καταστροφάς μεγάλης εκτάσεως ευρείαν στρατολογίαν και δημιουργίαν εντυπώσεων.

-Αι μάλλον αξιοσημείωται περίοδοι δράσεως των συμμοριτών από Απριλίου 1948 ήσαν:

Από αρχάς Αυγούστου 1948 μέχρι 23 Σεπτεμβρίου 1948.

-Συγκέντρωσις δυνάμεως πλήρους τάγματος (300 περίπου) μεθ' ενός πυροβόλου εις Αν. ΜΠΕΛΛΕΣ και επιθέσεις κατά αμαξοστοιχιών -κατωκημένης πεδινής περιοχής δυτικώς ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και Νοτίως ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ.

Από 25-7-48 μέχρι 24-9-48

Προσπάθεια συνεχούς παρεμποδισμού της σιδηροδρομικής επικοινωνίας μεταξύ Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας διά ανατινάξεως σιδηροτροχιών - γεφυριδίων σιδηροδρομικής γραμμής εις τας περιοχάς ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ.

-Δι' ειδικής επιχειρήσεως συμμοριτών την 4-8-48 επετεύχθη ανατίναξις 2 βάθρων της κυρίας σιδηροδρομικής γέφυρας ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ. Η πρόθεσις των συμμοριτών ήτο να καταστρέψουν τελείως την γέφυραν, ίνα ούτω επί μακρόν χρόνον διακοπή η συγκοινωνία. Διά παρενοχλήσεως δε εν συνεχεία διά πυρών πυροβολικού να εξουδετερώσουν την προσπάθειαν των ημετέρων όπως διά συνεχούς εργασίας επισκευάσουν την γέφυραν και αποκαταστήσουν το ταχύτερον την συγκοινωνίαν. Η προσπάθεια των όμως αύτη απέτυχεν.

-Από 23-9-48 μέχρι 28-10-48.

Διά της συγκροτήσεως Ταξιαρχίας Κεντρικής Μακεδονίας (20ης) δυνάμεως 1000 συμμοριτών, εκ των περιοχών Δ.ΜΠΕΛΛΕΣ -ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΜΠΕΛΛΕΣ - ΚΟΡΩΝΑΣ προσπάθεια, όπως προβώσι εις ευρείας εντάσεως επιθέσεις και δι' ισχυρών δυνάμεων εις κατωκημένας περιοχάς ΛΑΓΚΑΔΑ - ΣΩΧΟΥ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Κύριος αντικειμενικός σκοπός η αναμόχλευσις και καταστροφή των ως ανωτέρω κατωκημένων περιοχών διά της πυρπολήσεως-λεηλασίας των χωρίων και βίαιας στρατολογίας των κατοίκων των. Και η προσπάθεια αύτη των συμμοριτών απέτυχεν κατωρθωθείσης μόνον της βίαιας στρατολογίας πλήν όμως εις λίαν μικράν κλίμακα (48 επί συνόλω).

-Από 24-10-48 μέχρι 24-11-48

Διά ενισχύσεως των υπαρχουσών εις ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ συμμοριακών δυνάμεων από περιοχάς ΠΑΠΑΔΩΝ και ΕΒΡΟΥ συνεκροτήθη η 132 Ταξιαρχία συμμοριτών δυνάμεως 1000. Μετά των λοιπών δε ανεξαρτήτων Τμημάτων η όλη δύναμις των συμμοριτών ανήλθεν εις 1250 επιπροσθέτως δε 300 περίπου νεοστρατολογηθέντες (Έμπεδον).

Κυρία προσπάθεια των συμμοριτών η ενέργεια των διά τον αυτόν ως ανωτέρω σκοπόν κατά των πλουσίων περιοχών ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ -ΣΕΡΡΩΝ, και η κατάληψις επί χρονικόν διάστημα του ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ διά δημιουργίαν ισχυράς εντυπώσεως και βιαίαν στρατολογίαν 2000 κατοίκων. Την όλην διεύθυνσιν των επιχειρήσεων ανέλαβεν προσωπικώς ο Μέραρχος των συμμοριτών ΛΑΣΣΑΝΗΣ παρακολουθούμενος και υπό του υπουργού της ληστοκυβερνήσεως ΣΤΡΙΓΚΟΥ. Άμεσον συμπέρασμα η σημασία ήν οι συμμορίται απέδιδον εις την επιτυχίαν των σχεδίων των εις τας περιοχάς ταύτας.

Διά της ταχείας αναλήψεως αμυντικού κατ' αρχήν και εν συνεχεία επιτυχούς επιθετικού αγώνος κατ' όπιν συγκεντρώσεως κατωρθώθη η αποτροπή των σχεδίων των συμμοριτών και η απώλεια του 35-40% των δυνάμεών των.

β) Ο ναρκοπόλεμος παρουσίασε κατά περιόδους σχετικήν έντασιν. Κυρίως δε εις χρησιμοποίησιν ναρκών προσωπικού.

γ) Απέτυχε πλήρως προσπάθεια παρεμποδισμού της συγκομιδής των σιτηρών εις την περιοχήν της ΔΕΚΜ και πυρπολήσεως σιτηρών εις ευρείαν κλίμακα. Συνολικώς επυρπολήθησαν μόνον 5000-6000 οκάδες σίτου και κατεστράφησαν 5 αλωνιστικά μηχανήματα.

ιιι) Οπλισμός

α) Τυφέκια. Εξηκολούθησε η ανομοιομορφία.
Τα ιταλικά τυφέκια αντεκαταστάθησαν σχεδόν εξ ολοκλήρου υπό Αγγλικών και Γερμανικών

β) Αυτόματα ομαδικά
Ως επί το πλείστον Γερμανικά μυδράλλια και Μπρέν εις αναλογίαν 80% προς 20%.

γ) Ελαφρά ατομικά αυτόματα
Στέν και Στάγερ Τόμιγκαν ελάχιστα.

δ) Όλμοι Όλων των τύπων και διαμετρημάτων ατομικοί και ομαδικοί.

ε) Πολυβόλα Κυρίως Ιταλικά Φίατ και εις ελάχιστον αριθμόν ΒΙΚΕΡΣ και ΧΟΤΣΗΣ αντιεροπορικά.

στ) Αντιαρματικά Εις ελαχίστην κλίμακα (2-3 συνολικώς εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ).

ζ) Πυροβόλα Εσημειώθησαν 5-6 συνολικώς ορειβατικά γερμανικά των 75 χιλ. Εχρησιμοποιήθησαν εκ τούτων 4.

η) Κατανομή οπλισμού

Λόχος τυφεκιοφόρων: 9 ομαδικά αυτόματα
18 ελαφρά αυτόματα
1 ατομικός όλμος (συνήθως)
τυφέκια.

Κατά Διλοχίαν Τμήμα (Διμοιρία ή Ουλαμός Μηχ/των)
Περιλαμβάνει - Μηχανήματα (1 ομαδ.
όλμον και 1 πολυβόλον.
-Μίαν ομάδα σαμποτέρ
-2 ομάδες αντιτάγκς
-1 ομάδα αντιαεροπορικής βολής.
-1 ομάδα ελευθέρων σκοπευτών.

-Επάρκεια οπλισμού και πυρομαχικών

-Υπάρχει πλήρης επάρκεια εις οπλισμόν και αφθονία εις πυρομαχικά και εκρηκτικάς ύλας.

Ανεφοδιασμός ταχύς και πλήρης εκ των ομόρων.

-Σχετική ανεπάρκεια πυρομαχικών εσημειώθη μόνον εις βλήματα όλμων και πυροβολικού (εις περιοχάς εις βάθος από των συνόρων) λόγω δυσχερειών μεταφορών εκ των παραμεθορίων αρχηγείων των (ΜΠΕΛΛΕΣ - ΚΟΡΩΝΑ - ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ) εις τα του εσωτερικού.

Β. ΕΘΝΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

-Από των αρχών Απριλίου μέχρι τέλους Νοεμβρίου η ΔΕΚΜ διέθετε τα Τακτικά Στρατηγεία Εθνοφρουράς ΣΕΡΡΩΝ - ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ -ΛΑΓΚΑΔΑ (9 τάγματα εθνοφρουράς) και εν τάγμα Πεζικού (558) όπερ από 27.8.48 ανέλαβε τομέα επί Α.ΜΠΕΛΛΕΣ. Επίσης ολόκληρον ή Ουλαμόν της Χης Εφίπου Ίλης. Τον Δεκέμβριον το τακτικόν Στρατηγείον Εθνοφρουράς ΛΑΓΚΑΔΑ και το τακτικόν Στρατηγείον Ελαφρών Ταγμάτων Πεζικού ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ήτοι 3 Τάγματα Εθνοφρουράς και 2 ελαφρά τάγματα Πεζικού (ων η δύναμις Εθνοφρουρών αντεκατεστάθη υπό νέων κλάσεων κατά το ήμισυ και πλέον.-

Γ. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΔΕΚΜ

α) Η εξασφάλισις κατωκημένων τόπων (αστικών και αγροτικών) εξασφάλησις συγκοινωνιών (οδικών και σιδηροδρομικών) και η προστασία του πληθυσμού.

β) Η διά συχνών επιθετικών επιχειρήσεων διά των ιδίων δυνάμεων προσβολή και δίωξις των συμμοριτών διά την εξουθένωσίν των και αφαίρεσιν πρωτοβουλίας διά τας ενέργειάς των.

γ) Διά τακτικωτάτων εγκαταστάσεων νυκτερινών ενεδρών εις υποχρεωτικά σημεία διελεύσεως και εις εναλασσομένας θέσεις απαγόρευσις κινήσεως συμμοριτών εκ των περιοχών ΚΟΡΩΝΑΣ - ΜΠΕΛΛΕΣ -ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ προς τας περιοχάς ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ - ΜΟΡΑΒΑ και εν συνεχεία προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ και ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ως και ανεφοδιασμού εις οπλισμόν και πυρομαχικά εκ των περιοχών ΚΟΡΩΝΑΣ -ΜΠΕΛΛΕΣ διά του ιδίου δρομολογίου και από ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ διά ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ εις ΚΕΡΔΥΚΙΑ και ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

δ) Επιχειρήσεις γενικοτέρας μορφής κατόπιν διαθέσεως και δυνάμεως υπό του ΣΣ διά την συντριβήν μεγάλων συμμοριακών συγκροτημάτων.

3. ΔΙΕΞΑΧΘΕΙΣΑΙ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

α) Επιχείρησις επί Β.Α. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (περιοχή ΒΑΡΒΑΡΑΣ)

Διάρκεια από 28-30 Απριλίου 1948

Συμμετάσχουσαι δυνάμεις.
Τριλοχία 33 Τ.Ε. - Διλοχία 41 Τ.Ε. - Διλοχία 42 Τ.Ε.

Αποτελέσματα. μερική αποδιοργάνωσις συμμοριτών ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ενισχυθέντων από 18ης Απριλίου υπό Τάγματος εκ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ (ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ). Η επιχείρησις δεν είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Απώλειαι Συμμοριτών: Ν.Ε. 18 Τ.Ε., 14
Απώλειαι Ημετέρων : Ν.Α.1 Ν.Ο.1 Τ.Α.2 Τ.Ο.21 Α.Ο.16

β) Επιχείρησις εισπεριοχήν ΜΠΟΣ - ΝΤΑΓ (ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ)

Διάρκεια 11-12 Μαΐου 1948.

-Συμμετασχούσαι δυνάμεις
-558 Τάγμα Πεζικού πλήρες
-Τριλοχία (61-60-59 Τ.Ε. - 552 Τ.Π.)
-Λόχος Χωρ/κής (Κρούσεως)
-Χη Έφιπος Ίλη
-2 Ουλαμοί Π. Πυρ/κού
-Ουλαμός τεθωρακισμένων

-Αποτελέσματα
Δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα διότι ο κύριος όγκος των συμμοριτών είχε συμπτηχθή προς Βορράν επί των συνόρων και προς ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ. Κατεστράφησαν όλαι αι εις την περιοχήν εγκαταστάσεις των συμμοριτών.

-Απώλειαι συμμοριτών Ν.Ε.5 ων 1 διμοιρίτης
Τραυματίαι ανεξακρίβωτοι
-Απώλειαι ημετέρων
Ν.Ο. 1 Τ.Ο. 9

γ) Επιχείρησις εις περιοχήν ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ

-Διάρκεια 14-15 Μαΐου

-Συμμετασχούσαι δυνάμεις
-558 Τ.Π.
-3 Λόχοι 552 Τ.Π.
-60 Τ.Ε. πλήρες
-2 Λόχοι 61 Τ.Ε.

-Λόχος Χωρ/κής (Κρούσεως)
-Χη έφιππος Ίλη
-2 Ουλαμοί Π. Πυρ/κού

Αποτελέσματα: Λίαν ικανοποιητικά, Διελύθησαν 2 συγκροτήματα συμμοριτών και κατεστράφησαν αι εγκαταστάσεις των επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ. Εγένετο η εδραίωσις επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ.

Απώλειαι συμμοριτών
Ν.Ε. 20
Τ.Ε. 15 Σύνολον 49
Σ.Ε. 2
Π.Ε. 2
-Απώλειαι ημετέρων επί ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ (εκτελεσθείσα υπό ΣΣ)

-Συνθηματικόν "ΧΕΛΙΔΩΝ"

-Διάρκεια 24-29 Μαΐου 1948

-Συμμετασχούσαι δυνάμεις
-31 Ταξιαρχία (513 Τ.Π. - 62 Τ.Ε. πλήρη-διλοχία 95 Τ.Ε. - Λόχος 511 Τ.Π. (Γ΄ΣΣ)
- 52 Ταξ/χία (595 - Τ.Π. - Τριλοχία 594 Τ.Π. - Διλοχία)
- 558 Τ.Π. (υπό ΔΕΚΜ).
-Χ έφιπποςΙλη
-3 Ουλαμοί Π. Πυρ/κού
-Διμοιρία πολ/λων ΒΙΚΕΡΣ
-Ουλαμός τεθωρακισμένων.

-Αποτελέσματα: Διάλυσις των συμμοριακών ταγμάτων ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ άνευ όμως σοβαρών απωλειών των συμμοριτών. Καταστροφή εγκαταστάσεων τούτων. Ανεύρεσις αποθήκης οπλισμού συμμοριτών με σημαντικήν ποσότητα όπλων και αυτομάτων.
Επετεύχθη η εδραίωσις ημετέρων τμημάτων επί ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ (31 Ταξιαρχίας) και ΔΕΚΜ επί υψ. 863 (Ρ.0584).

-Απώλειαι Συμμοριτών: Ν.Ε. 4 Σ.Ε. 8 Π.Ε. 6 Σύνολον 18
-Απώλειαι ημετέρων: Ν.Ο. Τ.Ο. 4 Ν. ιδιώται 1 εκ ναρκών

ε) Επιχείρησις εις Α. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ (ΒΑΡΒΑΡΑΝ - ΚΑΚΑΒΟΝ)

Συνθηματικόν "ΟΛΥΝΘΟΣ" Α΄.
Διάρκεια 4-12 Ιουνίου 1948

Συμμετέσχουσαι δυνάμεις
-52 ταξιαρχία (594-595 Τ.Π. πλήρη)
-Διλοχία 59 Τ.Ε.
-33 Τ.Ε. (μείον Λόχος)
-41 Τ.Ε. (" ")
-42 Τ.Ε. (" ")
-Λόχος 34 Τ.Ε.
-Διμοιρία Πολυβόλων
-2 Ουλαμοί Π. Πυρ/κού
-Ουλαμός τεθωρακισμένων

Αποτελέσματα
-Δεν κατορθώθη η συντριβή των συμμοριακών δυνάμεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Επήλθε σχετική ελάττωσις τούτων και περιορισμός των ορμητηρίων των κυρίως εις περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ - ΓΟΜΑΤΙΟΥ.

-Επετεύχθη εδραίωσις συγκροτήματος (Διλοχίας) εις περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Ρ.5031).

-Απώλειαι συμμοριτών	Απώλειαι ημετέρων
Ν.Ε.=7	Μηδέν
Τ.Ε.=6	
Π.Ε.=18	
Π.Λ.=21	
Σύνολον = 52	

στ) Επιχείρησις επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ

Συνθηματικόν "ΟΛΥΜΠΟΣ Β"
Διάρκεια από 16-20 Ιουνίου 1948

Συμμετασχούσαι δυνάμεις
-Διοίκησις ΤΣΕΣ
-Διοίκησις ΤΣΕΛ
-59 Τ.Ε.
-557 Τ.Π.
-558 Τ.Π. (μείον 2 Λόχοι)
-Λόχος κρούσεως Χωρ/κής ΝΙΓΡΙΤΗΣ
-18ος και 19ος Λόχοι Χωρ/κής
-Λόχος 34 Τ.Ε.
-Υπόλοιπον Χης Εφίππου Ίλης
-Διμοιρία πολυβόλων
-Ουλαμός πυροβολικού ΣΕΡΡΩΝ
-Ουλαμός πυρ/κού ΣΤΑΥΡΟΥ εις θέσιν Β.ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑΣ
-Ουλαμός τεθωρακισμένων ΧΙ Σ. Αναγνωρίσεως.
-Πυρ/χία Ορ. Πυρ/κού (2 πυροβόλα)
-Διμοιρίαι Χωρ/κής + ΜΑΔ + ΜΑΥ περιοχής.

-Επιτευχθέντα αποτελέσματα

-Δεν κατωρθώθη η συντριβή των συμμοριτών λόγω του ότι το σύνολον σχεδόν τούτων είχε διαρεύσει εκτός του χώρου επιχειρήσεων.

-Αι απώλειαι αίτινες επηνέχθησαν εις τους συμμορίτας λίαν πενιχραί.

-Επετεύχθη η εδραίωσις Λόχου εις ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗ (Ρ.3265) όστις μετακινήθη αργότερον εις ΚΟΛΟΜΠΑΡΟ ΡΑΧΩΝΙ (Ρ.4064).

-Απώλειαι συμμοριτών	Απώλειαι ημετέρων
Σ.Ν.=1	Η.Ν.Ο.=2 εκ ναρκών
Σ.Τ.=ανεξακρίβωτοι	Η.Τ.Ο.=8 "
Σ.Π.Ε.=2	Μ.Α.Υ. τραυμ.=1
Σ.Π.Α.=6	Ιδιώτης " =1
	Χωρ/κής " =3

-Επιχείρησις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (Διάρκεια 5-28-10-48)

Η 20η συμμοριακή Ταξιαρχία δυνάμεως 950-1000 διεκπεραιώθη εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ την 2-10-48. Μετά των δυνάμεων δε ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ απετελέσθη δύναμις 1250-1300 συμμοριτών. Κατόπιν τούτου ανελήφθη η ανωτέρω επιχείρησις. Συμμετασχούσαι Δυνάμεις.

-557 Τ. Πεζικού + Λοχος 515
-Τμήμα Ζαμάνη (Λόχος + 4 Ομάδες)
-Λόχος Εθν/ράς 3 Διμοιριών από 5-10 μέχρι 14-10-48
-2 Διμοιρίαι 33 Τ.Ε.
-Ουλαμός τεθωρακισμένων
-Έτερος λόχος 515 Τ.Π.
-Διλοχία ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ
-Διλοχία 551 Τ.Π. από 14-10 μέχρι 28-10-48
-Λόχος ΙΕΡΙΣΣΟΥ
-Ουλαμός Π.Πυροβολικού - Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού.

-Αποτελέσματα

-Επετεύχθη η αποτροπή του κινδύνου της καταστροφής των κατωκημένων τόπων και της Ευρείας στρατολογίας εξ αυτών, άτινα κυρίως απεσκόπουν οι συμμορίται.

-Συνετρίβη το τρίτον και πλέον της δυνάμεως των συμμοριτών.

-Εξηνηγκάσθη η 20η Ταξιαρχία όπως εγκαταλείψη την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ με σοβαρωτάτας απωλείας στελεχών και παλαιών συμμοριτών, επανελθούσα την 27-10 εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ με το ήμισυ της δυνάμεώς της.

-Απώλειαι ημετέρων		Απώλειαι συμμοριτών	
Η.Ν.Α	1	Σ.Ν.Ε	105
Η.Ν.Ο.	13	Τ.Ε.	140
Η.Τ.Α.	5	Παρουσιασ.	98
Τ.Ο.	61	Ν.Π.	20
Α.Ο.	11	Τ.Π.	20
Σύνολον	91	Σύνολον	383

-Επιχείρησις ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΣΕΡΡΩΝ

Διάρκεια 7-22-11-48

Ανελήφθη κατόπιν της σοβαρωτάτης καταστάσεως ήτις εδημιουργήθη εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΣΕΡΡΩΝ διά της συγκεντρώσεως 150 συμμοριτών (κατόπιν της ενισχύσεως εκ ΠΑΠΑΔΩΝ και ΕΒΡΟΥ των δυνάμεων ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ και της πτώσεως των ημετέρων σημείων Στηρίγματος ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ - ΟΥΣΙΤΗΣ.

Συγχρόνως δε έτεροι 800 συμμορίται ευρίσκοντο εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ.

-Συμμετεσχούσαι δυνάμεις.

-Πεζικόν
-Δ/σεις ΤΣΕΣ-Τ.Σ./25 Ταξιαρχίας
-558, 551, 553 Τ.Π.
-559 Τ.Π. (μείον Λόχος)
-Διλοχία 515 Τ.Π.
-Διμοιρία Πολ/λων (VII Μεραρχίας)
-Δυνάμεις Εθν/ράς ΤΣΕΣ Περιοχής ΣΕΡΡΩΝ-ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ΚΜΕ-ΜΕΑ-Χωρ/κή.
-Χη Έφιππος Ίλη (μείον 3 ενωμοτίαι)

Πυρ/κόν
-Ουλαμός Π.Πυρ/κού ΣΕΡΡΩΝ
- " " ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
- " " Γ΄ΣΣ
- " " VII Μεραρχίας (Νευροκοπίου)

-Πυρ/χία Ο. Πυρ/κού (3 πυροβόλα) VIII Μεραρχίας
-Πυρ/χία Ο.Πυρ/κού Μ.Πυροβολικού

Τεθωρακισμένα
-11/2 Ουλαμός τεθ/νων ΣΕΡΡΩΝ
-Ι Ουλαμός αρμάτων.

Επιτευχθέντα αποτελέσματα
-Πλήρης ματαίωσις των συμμοριακών προθέσεων.
-Ανακατάληψις του Σ. Στηρίγματος ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ
-Εγκατάστασις και σταθεροποίησις της αμυντικής διατάξεως Β.ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
-Συντριβή του 40% της συμμοριακής δυνάμεως.
-Εδραίωσις του αισθήματος ασφαλέιας εις ολόκληρον την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ.

-Απώλειαι «ΠΙΝΔΟΥ»

Ημετέρων			Συμμοριτών	
Ν.Α.	3		Ν.Ε.	226
Ν.Ο.	30		Σ.Ε.	72
Τ.Α.	14		Π.Ε.	79
Τ.Ο.	144		Π.Α.	22
	191	(Το πλείστον τραυματίαι ανακτήσιμοι)	Τ. εκ καταθέων	180
			Σύνολον	580-600

-Επιχειρήσεις συνεπεία εχθρικών ενεργειών

(Διάρκεια 30-6-48/8-7-48)

α) ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ

Κατόπιν συγκεντρώσεως συμμοριτών εκ περιοχής 25 Ταξιαρχίας. Συμμετασχούσαι δυνάμεις.

-Διλοχία 557 Τ.Π.
-558 Τ.Π.
-2 Λόχοι 86 Τ.Ε.
-Ουλαμός Πυρ/κού
-60 τ.Ε.
-Επιτευχθέντα αποτελέσματα.
-Αποδιοργάνωσις των συμμοριακών τμημάτων
-Τα τμήματα μας έφθασαν ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ
-Εκ καταθέσεως παραδοθέντες συμμορίτου προκύπτει ότι οι συμμορίται έσχον επί ΛΙΠΑΣ 30 νεκρούς και τραυματίας εκ της δράσεως ημετέρου πυρ/κού.

Απώλειαι ημετέρων	Απώλειαι συμμοριτών
Η.Ν. =4	Σ.Ν.Ε.= 5
Η.Τ.= 7	Σ.Τ.Ε.= 1
11 Σύνολον	Σ.Π.= 1

β) <u>Επιχείρησις ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ</u>

Διάρκεια 24-27-7-48

Ανελήφθη κατόπιν βομβαρδισμού υπό συμμοριακού ΣΕΡΡΩΝ διά χρησιμοποιηθέντος ως στηρίγματος συμμοριακού Τάγματος.

-Συμμετασχούσαι δυνάμεις.

-Αι εις την περιοχήν ευρισκόμενοι του ΤΣΕΣ συν Λόχος (25 Ταξ/ρχίας) συν ουλαμός Πυρ/κού ΣΕΡΡΩΝ συν ΜΑΥ περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ - ΣΕΡΡΩΝ.

-<u>Επιτευχθέντα αποτελέσματα</u>

Τμήματα έλαβον επαφήν επανειλημμένως μετά δυνάμεως συμμοριτών εγγύς συνόρων αίτινες διετέθησαν καθ' όλας τας ενδείξεις, προς τον σκοπόν της καλύψεως της οδού διαφυγής του πυροβόλου όπερ έβαλεν κατά της πόλεως των ΣΕΡΡΩΝ. Τελικώς προσπάθειαι ημετέρων απέφεραν ελάχιστα ωφέλη κατόπιν συμπτύξεως των συμμοριτών επί της βουλγαρικής μεθορίου (ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ), και των δυσχερειών της διατηρήσεως συνεχούς ελέγχου των διαβάσεων προς ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ.

Απώλειαι ημετέρων
Η.Ν.Ο=1
Η.Τ.Ο.=25 εκ ναρκοπεδίου εις την περιοχήν ΛΑΙΔΙΑ
Η.Τ.Ο.=1
Απώλειαι συμμοριτών ανεξακρίβωτοι.

-<u>Επιχείρησις ΛΑΓΚΑΔΑ</u>

Διάρκεια 25-26-12-48

Επεβλήθη κατόπιν διεισδύσεως λόχου συμμοριτών μετά πυροβόλου εις περιοχήν ΦΙΛΛΥΡΟΥ (Ο.9447) και βομβαρδισμού ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ κατόπιν μικροεπιθέσεων προς αντιπερισπασμόν εις ΛΑΓΚΑΔΑΝ και περιοχήν υπό συμμοριακού τάγματος ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ.

Συμμετέσχουσαι δυνάμεις
-Λόχος ΓΚΕΥΒ
-Λόχος 559 Τ.Π.
-Λόχος 556 Τ.Π.
-Λόχος 558 Τ.Π.
-Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού
-Ουλαμός τεθωρακισμένων συν στοιχείον τεθ/νων
-Ουλαμός αρμάτων ΚΕΝΤΑΥΡΟΙ
-Ουλαμός τεθωρακισμένων (ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ)

-<u>Επιτευχθέντα αποτελέσματα</u>

-Δεν κατωρθώθη η σύλληψις του πυροβόλου το οποίον έβαλλεν κατά της πόλεως ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, λόγω πυκνοτάτης ομίχλης και χιονοθυέλλης. Τμήματα ήλθον εις επαφήν μετά μικρών τμημάτων συμμοριτών εις περιοχήν ΣΩΧΟΥ.

-<u>Απώλειαι ημετέρων </u>(από 24-12-48)
Ν.Ο.=1
Τ.Ο.=2 εκ νάρκης
Τ.Ο.=3

<u>Απώλειαι συμμοριτών</u>
Ν.Ε.=3
Τ.Ε= 5
Π.Ε.=14

Π.Α.=7
Σ.Ε= 2
31 Σύνολον

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α) Διεπιστώθη η ανεπάρκεια των δυνάμεων της ΔΕΚΜ διά την εξασφάλισιν της ευρυτάτης περιοχής ευθύνης της. Την ανεπάρκειαν δε ταύτην των δυνάμεων επέτεινε και το χαμηλόν ηθικόν των διατιθεμένων ταγμάτων εθνοφρουράς. Προέκυπτον δε συνεχείς και σοβαραί δυσχέρειαι ένεκα του ανεκπαιδεύτου των ανδρών, ανεπαρκείας και ακαταλληλότητος στελεχών των ταγμάτων εθνοφρουράς και των Τακτικών Στρατηγείων.

β) Παρ' όλας τας ως ανωτέρω δυσχερείας διά της κινήσεως των τμημάτων διετηρήθη η πρωτοβουλία των δυνάμεων της ΔΕΚΜ εις ολόκληρον την ζώνην ευθύνης της και καθόλην την διάρκειαν του έτους.

γ) Διετηρήθησαν αι σιδηροδρομικαί και οδικαί συγκοινωνίαι παρά την σοβαράν συμμοριακήν δραστηριότητα εις το να επιτύχουν την διακοπήν των.

δ) Εξησφαλίσθη η ταχεία επισκευή δύο σοβαρωτάτης στρατιωτικής σημασίας οδικών αρτηριών ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΣΕΡΡΩΝ και ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - Σταυρού.

ε) Επροστατεύθη ο πληθυσμός της περιοχής ευθύνης ΔΕΚΜ ικανοποιητικώς των συμμοριτών επιτυχόντων στρατολογίαν μόνον 1490 καθ' όλον το έτος ων οι περισσότεροι εσχάτως εκ των περιοχών ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

-Εξησφαλίσθησαν τα μεγάλα αστικά κέντρα ΣΕΡΡΩΝ - ΛΑΓΚΑΔΑ - ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ πλήρως.

στ) Επροστατεύθη πλήρως η συγκομιδή των σιτηρών κατά το θέρος και η σπορά κατά το φθινόπωρον.

ζ) Επετεύχθη η εδραίωσις τμημάτων επί Ν.ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ - ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ περιοχής αμέσως Β και Β.Α. ΣΕΡΡΩΝ και Δ. και Ν. ΝΙΓΡΙΤΗΣ.

Διεπιστώθη η ανάγκη ταύτης διά τον έλεγχον των ορεινών περιοχών και των διαβάσεων - προστασίαν των συγκοινωνιών και ανάπτυξιν ειδικής δραστηριότητος κατά των συμμοριτών ημέραν και νύκτα.

η) Απεκρούσθησαν επιτυχώς αι δι' ισχυρών συμμοριακών δυνάμεων επιθέσεις κατά των περιοχών ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ - ΛΑΓΚΑΔΑ - ΣΩΧΟΥ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ- ΣΕΡΡΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

θ) Εξηρθρώθησαν επίλεκτοι συμμοριακαί μονάδες συγκροτηθείσαι εις την περιοχήν ΔΕΚΜ με ειδικήν εντολήν εντάσεως του συμμοριακού αγώνος εις ταύτην ως η 20η Ταξιαρχία (ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ) και 132 ταξιαρχία (ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ). Αι απώλειαι των συμμοριτών εις στελέχη υπήρξαν σοβαρώταται.

Πλείσται όσαι δυσχέρειαι ήτοι:

1) Έλλειψις στελεχών

2) Ελλειπεστάτη συγκρότησις των επιτελείων

3) Έλλειψις δυνάμεων εκστρατείας.

4) Δυσανάλογον δυνάμεων ασφαλείας διατεθιμένων υπό ΔΕΚΜ και ζώνης ευθύνης της.

5) Η μη πλήρης κατανόησις του αγώνος και η διστακτικότης και του πληθυσμού, εξουδετερώθησαν, ίνα επιτευχθή το έργον της ασφαλείας.

Στατιστικοί πίνακες

Επισυνάπτονται οι κάτωθι πίνακες:

-Πίναξ 1 δυνάμεως συμμοριακών συγκροτημάτων.

-Πίναξ 2 αποτελεσμάτων Ναρκοπολέμου

-Πίναξ 3 Προξενηθεισών ζημιών εκ δραστηριότητος συμμοριτών

-Πίναξ 4 Απωλειών ημετέρων

-Πίναξ 5 Απωλειών συμμοριτών και Στρατολογηθέντων ιδιωτών

Α.Μ./Α.Γ.

Διά την Ακρίβειαν
Το
Γραφείον/Α2
Τ.Σ.Υ.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Υποστράτηγος
Διοικητής
